ပဋ္ဌာန်းသမ္ဘပါဒ

အရှေ့

ညောင်လေးပင်မြို့
တောရတို့ကျောင်း၏ မဟာနာယက-အဂ္ဂမဟာသင်္ဃတ
ဦးအရိယမဏ္ဍိတ စီရင်သည်။

ညောင်လေးပင်မြို့-တောရကျောင်းတိုက်

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ

နာယက ဆရာတော်-ဦးအရိယမဇေရ(မြတ်)

စီရင်တော်မူအာပ်သော

ပဋ္ဌာန်းသာမဏ္ဍိုင်

အဂ္ဂသာ

ကမ္ဘာ့ဗုဒ္ဓတက္ကသိုလ်
စာကြည့်တိုက်
ကမ္ဘာ့အေး။

အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်သည်၊ သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဏ်ဖြစ်သည်၊ ဝိညာဏ်ကြောင့် နာမ်ရူပ်...၊ နာမ်ရူပ်ကြောင့် သဠာယတန....၊ သဠာယတနကြောင့် ဖဿ...၊ ဖဿကြောင့် ဝေဒနာ...'ဝေဒနာကြောင့်တဏှာ...၊ တဏှာကြောင့် ဥပါဒါန်...၊ ဥပါဒါန်ကြောင့် ဘဝ....၊ ဘဝကြောင့် ဇာတိ...၊ ဇာတိကြောင့် ဇရာမရဏာ ဖြစ်၏၊ သောက စသည်တို့လည်း ဖြစ်ကုန်၏၊ ဇရာမရဏာတို့, သောကစသည်တို့ ဖြစ်သောအခါ နုပျိုလိုအသက်ရှည်လိုသော ကာမဘဝတဏှာစသည် ဖြစ်သည်၊ ထိုအာသဝကြောင့် အဝိဇ္ဇာလည်း အတူဖြစ်သည်၊ ထို့ကြောင့် ဇရာမရဏာပဋ္ဌယာ အဝိဇ္ဇာဟု လျှောက်ရှေသည်။

ဗာသသာရေးဆိုင်ရာစာပေနှင့်ပြိုချက် အမှတ် (၄၉၅၅)

တတိယအကြိမ်

အုပ်ရေ ၂၄၀၀

၁၉၇၂၊ မတ်လ

အရောင်ရိုက်-မောင်ဝင်း

ရောင်းဈေး ၇-ကျပ်

ပုံနှိပ်သူ/ထုတ်ဝေသူ

ဗျဟာသံဝါပုံနှိပ်တိုက်၊ (၀၁၀၀) ၉၂၊ ၉၃-လမ်း ရန်ကုန်တွင် မောင်ကျော်ညွှန့်က တာဝန်ယူပုံနှိပ်၍ ဝင်းမော်ဦး စာပေဖြန့်ချိရေး(၀၂၂၃) အမှတ် ၅၀၁၊ ကုန်သည်လမ်း၊ ရန်ကုန်မှ ဦးတင်မောင်က တာဝန်ခံ ထုတ်ဝေသည်။

ညောင်လေးပင်မြို့ တောရကျောင်းတိုက်
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ-နာယကဆရာတော်
ဦးအရိယမဏ္ဍိုမြတ်

ဝင်းမော်ဦး စာပေပြန့်ဖျိုရေး

အမှတ် ၅၀၁၊ ကုန်သည်လမ်း၊ ရန်ကုန်

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

စက်ဝိုင်းကြီးပုံစံ
ကုသိုလ်ရေးပလ္လင်ခံ-နိဒါန်း

ဘုရားပင့်ရန် ၁၃
တရားပင့်ရန် ၁၄
သံဃာပင့်ရန် ၁၅
သီလာနုသတိဖြင့် ပူဇော်ရန် ၁၆
ကောဌာသ ဘာဝနာဖြင့် ပူဇော်ရန် ၁၇
ဒေဝတာနုသတိ ပွါးရန် ၁၈
မေတ္တာပို့ ၁၈
မရဏသတိ ခွဲစိမ်းပွါးပုံ ၁၉
အရိုးသုံးရာ-အင္ဂြိက ဘာဝနာ ၂၀
ဝိပဿနာပွါးရန် ၂၁
မုစ္စတုကမျတာဥာဏ် ဖြစ်ဟန် ၂၂

သရုပ်ခွဲနှင့် အရကောက်

ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဥာဏ်ဆုတောင်း ၂၃
အဂ်ါ, ကာလ, ဝင့် ပုံစံနှင့် သရုပ်ခွဲ ၂၅
မြင်းရော, အစပ်, အလွှာပုံစံနှင့် သရုပ်ခွဲ ၂၇
မူလနှစ်ပါး ပုံစံနှင့် သရုပ်ခွဲ ၂၉
အပြည့်အစုံ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ပုံစံ ၃၂
ပါဠိတော်ပါဠိအနက်နှင့် ကြောင်းကျိုးခွဲ ၃၃
ထင်ရှားပြခဏ်းသော အကြောင်းတရား ၄၁
၃၁-ဘုံပုံစံနှင့် ဘုံသရုပ်ခွဲ ၄၂
ပုဂ္ဂိုလ်အပြားဝါကရားဖြစ်ပုံ ၅၀
ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်အရကောက် ၅၂
ဥပမာ အမျှုပ်လက်ဝ (အဖြေနှင့်) ၅၄
ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်အရကောက် အဖွင့်တရားစာ ၅၄
ဆယ်ဌာန [မယ်လိုလျှင် စာဖြင့် အညီ မယ်နိုင်သည်] ၆၅

အကြောင်းအရာ		စာမျက်နှာ
ဆယ်ဌာနခွဲဆိုပုံ	....	၆၆
ဆယ်ဌာန၌ ပြောင်းလဲပုံ	....	၆၈
ဌာနပေါင်း	....	၆၉
သစ္စာလေးပါးခွဲပုံ	....	၆၉
ခန္ဓာငါးပါး	....	၇၀
အာယတန ၁၂-ပါး	....	၇၀
ဓာတ် ၁၈-ပါး	....	၇၁
သစ္စာလေးပါး	....	၇၂
နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်လာ ဝဋ္ဋဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း ချုပ်ကြောင်း	....	၇၂
ဉာဏ် ၄၄-ပါး	....	၇၇
ဉာဏ် ၇၇-ပါး	....	၇၈
ပဋ္ဌိစ္စသမุပ္ပါဒ်ဒေသနာ သရုပ်ခွဲတရားစာ	....	၈၀
ရေစက်ချ	....	၉၀

ဟောစဉ်နှင့် ကျင့်စဉ်

အာသီသပတ္ထနာ	...	၉၂
သုတ်မဟာဝါ-ပါယာသိရာဇညသုတ် တရားစာ	....	၉၇
မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်-သစ္စာလေးပါး တရားစာ	....	၁၀၅
သဠာယတနသံယုတ်-စိတ္တသံယုတ် တရားစာ	....	၁၁၉
ဒိဋ္ဌိအမျိုးမျိုး-သာမညဖလသုတ္တန် တရားစာ [သုတ်သီလကွန်]	....	၁၃၁
ရှင်အာနန္ဒာစကား အတားခံရခြင်းနှင့် တရားသူခိုး ပဋ္ဌိစ္စသမุပ္ပါဒ်ဉာဏ်ရပုံ တရားစာ	....	၁၄၆
အဝိဇ္ဇာအသုဘရှု တရားစာ	....	၁၆၀
သမ်ါရေဆင်ကောင်ပုပ် တရားစာ	....	၁၇၂
ဝိညာဏ်နှင့် မိဘသတ်တရားစာ	....	၁၈၈
နာမ်ရုပ်, သဠာယတနဖြင့် မျက်နှာကြီးတရားစာ	....	၂၀၀
ဖဿ, ဝေဒနာကူညီတဲ့ တဏှာကို သုတ်သင်စရာ တရားစာ	....	၂၁၃
ဥပါဒါန်သုတ်သင်-စက်ပိုင်ရှင်ဖြစ်တရားစာ	....	၂၂၅

အကြောင်းအရာ		**စာမျက်နှာ**
ဘဝ, ဇာတိ, ဇရာမရဏ, သောက စသည်ဖြင့်		
ထီပေါက်တရားစာ	....	၂၃၉
ဝိနိစ္ဆယပြောက်ပါး စက်မြစ်ဖြတ်တရားစာ	....	၂၅၂

နိဂုံး

နောက်ဆက်တွဲ

ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ် အမေး-အဖြေ	....	၂၆၈
ဝိပဿနာခရီးစဉ် မေး-ဖြေ	....	၂၈၈
ဝင်လေ-ထွက်လေ ဘာဝနာပြောပြပုံ	....	၃၁၁
ဥာဏ်စဉ် ၁၆-ပါး ပြောပြပုံ	....	၃၁၆

နိဒါန်း

အရသာရှိ စာပေ

စာပေကို ကြည့်ရှုသုံးသပ်ရာ၌ အရသာရှိသောစာပေကို ကြည့်ရှုသုံးသပ်မိရန် လိုအပ်သည့်ပြင် အရသာရှိအောင်လည်း ကြည့်ရှုသုံးသပ်နိုင်မိရန် လိုအပ်လေသည်၊ စာပေဟူက မူအားဖြင့် အနည်းအများ အထိုက်အလျောက် သဘောမျိုးဖြင့်ကား အရသာရှိလေသည်ပင်၊ သို့သော် ထပ်ကူး, ပြုပြင်, စီစဉ်, မူထွင်ခြင်းစသည်ဖြင့် ထုလုပ် ပုံဖော်ကြရာ ရေးသား, ဖွဲ့နွဲ့,ကုံးနှုန်း, ပြုစုသူတို့၏မူ ပုံဖော်ပြချက်များကြောင့် ယင်းသည့်စာပေမှာ အရသာပါ, မပါ နှစ်ဖြာ ဖြစ်လာနိုင်သဖြင့် စာပေတိုင်း၌ အရသာပါသည်ဟု စကားသေ မဆိုနိုင်ပေ၊ ထို့ပြင် အရသာပါပါသည်ဟု ဆိုရစေကာမူ ချွတ်ယွင်းချက်ကြောင့် အရသာပျက်ကြီးမျိုးလည်း ဖြစ်လာနိုင်ပေသေးသည်၊ သို့ဖြစ်ရာ အရသာသုဉ်းသော စာပေ, အရသာပျက်သောစာပေတို့ကို ကြည့်ရှုသုံးသပ်မိက ကြည့်ရှုသုံးသပ်သူအတွက် မည်သည့်ဘက်ကမျှ အရသာထွက်လာနိုင်မည် မဟုတ်ရကား အမှန်အားဖြင့် စာပေကို သုံးသပ်ကြည့်ရှုရာ၌ အရသာပါရှိသောစာပေကို ကြည့်ရှု သုံးသပ်မိရန် လိုအပ်လေသည်။

အရသာရှိအောင် ကြည့်ရှု

အရသာရှိသောစာပေကို ကြည့်ရှုသုံးသပ်ရန် အခါအခွင့် အသင့်ကြုံလျှင်သော် ကြည့်ရှုသုံးသပ်သူ၏ အစူးစမ်း တိမ်စွာ သာမန်ကြည့်ရှုခြင်း, အပျင်းပြေလောက် ရှေ့ရှုကာ ကြည့်ရှုခြင်း, စိတ်မဝင်စားဘဲ ကြည့်ရှု သုံးသပ်နေခြင်းစသော မလေးမမြတ် ကြည့်ရှု သုံးသပ်ခြင်းတို့ဖြင့် ကြည့်ရှုသုံးသပ်နေပါကလည်း ကြည့်ရှုသုံးသပ်သူအတွက် မည်သည့်ဘက်ကမျှ အရသာ ထွက်လာနိုင်မည် မဟုတ်ရကား အမှန်အားဖြင့် စာပေကို သုံးသပ်ကြည့်ရှုရာ၌ အရသာရှိအောင်လည်း ကြည့်ရှုသုံးသပ်မိနိုင်ရန် လိုအပ်လေသည်၊ ထို့ကြောင့်ပင် စာပေကို ကြည့်ရှု သုံးသပ်ရာ၌ အထူးသဖြင့် လိုလားအပ်သော ယင်းအကြောင်းနှစ်ရပ်ကို သတိချပ်မိစေရန် ရည်သန်လျက် ဤ ''ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ် အရသာ'' မည်သော စာပေကောင်းကြီး၌ ''ပဌမသိထားရမည့် မှာတမ်းအခြေ'' ''ရှေဦးလိုလားရမည့် နိဒါန်းအနေ''ဖြင့် ယင်းသည့်အရသာရှိသောစာပေနှင့် အရသာရှိအောင် ကြည့်ရှုသုံးသပ်ရမည့် အကြောင်းနှစ်ရပ်ကို စိုးစဉ်းမျှ ဖော်ပြလိုပေသည်။

အရသာ ၂-မျိုး

စာပေဟူသည်ကား ထင်ရှားသဖြင့် သိသာလောက်ပေပြီ၊ အရသာဟူသည်မှာမူ ရသ-ဟူသော ပါဠိဘာသာမှ သက်နွယ်လာသော မြန်မာစကားဖြစ်ရာ ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပာယ်မှာ-(၁)ရသန္တိ တံ အာသာဒေန္တိတိ ရသော၊ (၂) ရမန္တာ တံ အသန္တိ ဘက္ခန္တိတိရသော-ဟူသော ပါဠိဘာသာ အမည်ကြောင်းပြ စကားရပ်များအတိုင်း-(၁) သာယာဘွယ် ဖြစ်သောကြောင့် အရသာ, (၂) မွေ့လျော်စွာ သုံးဆောင်ဘွယ်ဖြစ်သောကြောင့် အရသာဟု သိမှတ်ရပေသည်၊ (၁)နံပါတ်အရ သာယာဘွယ်ဖြစ်သောကြောင့် အရသာမည်သော အရသာမျိုးမှာ-

(က) "လောကတွင်းက ချမ်းသာရေး" ကို ဖော်ပြသော စာပေမျိုးဌ သိဂ်ါရ ရသစသော ချစ်မှုရေးရာ အရသာ စသည်မျိုးပင် ဖြစ်၍။

(ခ) "လောကတွင်းမှ လွတ်မြောက်ရေး"ကို ဖော်ပြသော စာပေမျိုးဌ ကား သာဒု, မခုရ ရသ စသော ကောင်းမြတ် ချိုမြိန်စွာသော သဘောတရား အရသာမျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်။

(၂) နံပါတ်အရ မွေ့လျော်စွာ သုံးဆောင်ဘွယ် ဖြစ်သောကြောင့် အရသာမည်သော အရသာမျိုးမှာလည်း (၁) နံပါတ်အရနည်းတူပင် ခွဲခြားသိရပေမည်သာ၊ သို့သော် အကြောင်းကွဲသောကြောင့်သာ နံပါတ် ခွဲပြထားခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

လွတ်မြောက်ရေး အရသာ

(၁)နှင့်(၂)အချက်များတွင် ပါဝင်သော(က)အသေးစိတ်၏အရ-သာယာဘွယ်ဖြစ်ပုံ, မွေ့လျော်စွာသုံးဆောင်ဘွယ်ဖြစ်ပုံများနှင့် သာယာမှု, မွေ့လျော်စွာသုံးဆောင်မှုတို့မှာ လောကသားတို့ဌ ထင်ရှားလှရကား သိသာလှသဖြင့် (ခ) အသေးစိတ်၏အရသာကိုသာ ရှင်းပြဘွယ်ရှိရာ- လောကတွင်းမှ လွတ်မြောက်ရေးစာပေများဖြစ်သော ဗုဒ္ဓရှင်ဘော်ဘုရား၏ ဓမ္မဘာရားများကို ဖော်ပြရေးသားထားသည့် စာပေများ၏ ကောင်းမြတ်ချိုမြိန်သောအရသာ ဟူသည်မှာကား စင်စစ်အားဖြင့် အတ္ထရသ, ဓမ္မရသ, ဝိမုတ္တိရသဟူသော အရသာသုံးမျိုးပင် ဖြစ်လေရကား သဘာဝကောင်းမြတ်ခြင်းနှင့် ကောင်းမြတ်သော အကျိုးကို ပေးစွမ်းနိုင်ခြင်း, ကြည့်ရှုသူတို့၏ဉာဏ်ဌ ချိုမြိန်စေခြင်း, နှစ်သိမ့်မှုကို ဖြစ်စေခြင်း, မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ပေါက်၍ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရခြင်းများပင် ဖြစ်ပေသည်။

တရားအရသာ၌ သာယာမှု

ယင်းတရားအရသာကို သာယာခြင်း, မွေ့လျော် ရှင်ပျစ်စွာ သုံးဆောင်ခြင်းတို့မှာလည်း စင်စစ်အားဖြင့် တမက်မောမော သာယာသော, တရှိုက်မက်မက် ရှင်မောသုံးဆောင်သော တဏှာသဘော မဟုတ်ပေ၊ တရားသဘော အရသာကို အာရုံပြု၍ မျက်မှောက်

ပြုရခြင်း, တရားကို သိရခြင်းတို့ဖြင့် ကြည်နူးနှစ်သိမ့် ပီတိစိမ့်သော သာယာမှုသာ ဖြစ်ရာ-ဓမ္မပဒပါဠိတော်လာ-

ဓမ္မာရာမော ဓမ္မရတော၊ ဓမ္မံ အနုဝိစိန္တယံ။

စသော "တရားဌ် မွေ့လျော်ပျော်ပိုက်၍ တရားကို စီစစ် စူးစမ်းသော" စကားရပ်များနှင့် ညီညွတ်သည်....ဓမ္မစ္ဆန္ဒ-တရားဌ် လိုလားနေခြင်း, ဓမ္မပီတိ-တရားကို နှစ်သိမ့်နေခြင်းများသာ ဖြစ်ပေသည်။

အရသာရှိအောင် ကြည့်ရှုနည်း

သို့ဖြစ်ရာ အကျဉ်းချုပ်မှာ-ဖော်ပြခဲ့သည့် အဓိပ္ပာယ်အရဖြင့် စာပေ၏ သာယာဘွယ်ရှိခြင်း, မွေ့လျော်စွာ သုံးဆောင်ဘွယ် ရှိခြင်းသည်ပင် စာပေ၏ အရသာမည်၏ဟု သိရပေမည်၊ ထိုသို့သော အရသာမျိုးရှိသော စာပေမျိုးများသည်လည်း အရသာရှိသော စာပေများပင်ဖြစ်သည်ဟု သိရပေမည်၊ အရသာရှိအောင် ကြည့်ရှုသုံးသပ်ရမည့် အကြောင်းမှာကား-စာပေဌ်ပါရှိသည့် အရသာကိုသိအောင်, သိပြီး-ဉာဏ်ဖြင့် သုံးစားနိုင်အောင် အစဉ်းမှ အဆုံးစွန်အထိ ကွက်ကြား, ကျော်လွှားခြင်းများကို ရှောင်ရှား၍ စိတ်ဝင်စားစွာဖြင့် စဉ်တိုက် ကြည့်ရှုသုံးသပ်ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်၊ ထို့ကြောင့် ဤ "ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အရသာ" မည်သောစာပေကို ကြည့်ရှုသုံးသပ်ရာ၌လည်း ဤသို့ စဉ်တိုက် စိတ်ဝင်စားစွာ သုံးသပ်ကြည့်ရှုမှုကို လိုက်နာ၍ ကြည့်ရှုသင့်ပေသည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အရသာ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ မူလအရသာကား ပြောပြ၍ ကုန်နိုင်ဘွယ် မရှိ၊ "သဗ္ဗရသံ ဓမ္မရသော ဇိနာတိ"ဟူသော ဓမ္မပဒ ပါဠိတော်အရ- အရသာတို့တွင် အမှန်မြတ်ဆုံးအရသာ ဟုသာ အဆုံးစွန်သုံးနှုန်းပြောပြရပေမည်၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အရသာ၏ အရသာကိုမူကား-တဆင်တမျိုးဖြင့် "မူပုံဖော်ထားခဲ့သူ ကျေးဇူးရှင် ညောင်လေးပင်တောရ ပဓာနနာယက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော်ဘုရားကြီး"၏ မူပုံဖော်ချက်တွင်သာ တည်ရှိနေသည်ဖြစ်ရာ အရသာရှိအောင် ကြည့်ရှုသုံးသပ်နည်းဖြင့် ကြည့်ရှုသုံးသပ်ကြည့်က ဘယ်အထိ အရသာရှိမည်ကို သိရပေမည်သာ၊ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ရည်ရွယ်ရင်း အဆုံးတိုင်မှာကား ဝိမုတ္တိရသခေါ် နိဗ္ဗာန်အရသာအထိ ပါရှိသည်-ဟူ၏။

ဖြန့်ဖြူးခြင်းနှင့် ရည်ရွယ်ချက်

ထို့ကြောင့်ပင် ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အရသာမည်သော စာပေကောင်းကြီးမှ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အရသာများကို အရသာရှိအောင် ကြည့်ရှုသုံးသပ်နည်းဖြင့် ကြည့်ရှုသုံးသပ်ကြ၍ "အာရမ္မဏ သစ္ဆိကရဏ-အာရုံပြုသောအားဖြင့် မျက်မှောက်ပြုခြင်း, ဓမ္မအဘိသမယ-တရားသဘောကို ထိုးထွင်းသိခြင်း"တို့ဖြင့် သုံးစားကြရကား

ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ရည်စူးချက်အတိုင်းဖြင့်လည်း "ဓမ္မရသ-မဂ်အရသာ, အတ္ထရသ - ဖိုလ်အရသာ, ဝိမုတ္တိရသ - နိဗ္ဗာန်အရသာများ တိုင်အောင် သုံးစားကြရပါစေသား"ဟူသော ရည်သန်စိတ်ထားဖြင့် ဤ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်အရသာကျမ်းစာပေကို တတိယအကြိမ် ပုံနှိပ်ဖြန့်ဖြူးလိုက်ရပေကြောင်း၊ နှစ်ထောင်းအားရစ္ဆာဖြင့် အရသာရှိအောင် ကြည့်ရှုသုံးသပ်နိုင်ကြပါစေသတည်း။

အရှင်-ဓမ္မိန္ဒ
ကျောက်ကုန်းတောရ
မေဒိနီ ကျောင်းတိုက်
ရန်ကင်းမြို့။

[၁၃၁၆ ခုနှစ်၊ ဆရာတော် မကျွန်းမာတော်မူသဖြင့် ဆေးရုံကြီးသို့ ကက်မောက်ကုသနေဆဲ ပြန်လည်ပြင်ဆင်ဖြည့်တင်းခဲ့သော ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ နောက်ဆုံးဖြည့်တင်းချက်များ ပါရှိပါသည်။]

ဗုဒ္ဓေါ စမ္ဘေဝေ သံယောစ၊ အဟော ဝန္ဒိယတေ မမ။
ဝန္ဒိတဗ္ဗာ နုဘာဝေန၊ ဇိယန္တိ ဝေရလာမကာ။

ပဋိဗုဒ္ဓသမ္ပတ္တိအရသစ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ကုသိုလ်ရေး ပလ္လင်ခံ နိဒါန်း

ဘုရားပင့်ရန်

၁။ အရဟံ၊ ကိလေသာရန်သူကို သတ်တော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား ပါတကား။

၂။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ အလုံးစုံသောတရားတို့ကို မဖောက်မပြန် ကိုယ်တော်တိုင် သိတော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရားပါတကား။

၃။ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော၊ ဝိဇ္ဇာသုံးပါး, ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါး, စရဏတဆယ့်ငါးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားပါတကား။

၄။ သုဂတော၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားပါတကား။

၅။ လောကဝိဒူ၊ လောကသုံးပါးကို သိတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား ပါတကား။

၆။ အနုတ္တရော ပုရိသ ဒမ္မ သာရထိ၊ အတုမရှိ မြတ်တော်မူသည်ဖြစ်၍ မယဉ်ကျေးသေးသော လူယောက်ျား, နတ်ယောက်ျား, တိရစ္ဆာန်ယောက်ျားတို့ကို ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားပါတကား။

၇။ သတ္ထာ+ဒေဝမနုဿာနံ၊ နတ်, လူတို့၏+ဆရာ ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားပါတကား။ [ဒေဝနှင့်မနုဿာနံကိုတွဲ၊သတ္ထာနှင့်ခွဲ။]

၈။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား ပါတကား။

၉။ ဘဂဝေါ။ ဘုန်းတော် အလွန်ကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ပါတကား။

ဤသို့ ကိုးပါးအစ ဂုဏ်တော်အနန္တတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားတပည့်တော်များ၏ ပူဇော်ခြင်းကို ခံတော်မူရန် ကြွမြန်းတော်မူပါ့ဘုရား။

တရားပင့်ရန်

၁။ သွက္ခာတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်သော ပရိယတ်, မဂ်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်တရား ဆယ်ပါးပါတကား။
[ပရိယတ်တပါး, မဂ်လေးပါး, ဖိုလ်လေးပါး, နိဗ္ဗာန်တပါးဟု-သိ။]

၂။ သန္ဒိဋ္ဌိကော၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကိုယ်တိုင်ရှုမြင်အပ်ပြီးသော မဂ်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်တရား ကိုးပါးပါတကား။

၃။ အ-ကာလိကော၊ အခါလေင့် အခြားမဲ့၍ ဖိုလ်အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သော မဂ်တရား လေးပါးပါတကား။

၄။ ဟေ-ပဿိကော၊ လာလှည့်, ရှုလှည့်ဟု တိုက်တွန်းအပ်သော အစီအရင်ကို ခံထိုက်သော မဂ်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်တရား ကိုးပါးပါတကား။

၅။ ဩ-ပနယျိကော၊ ကပ်၍ဆောင်ယူခြင်းငှာ ထိုက်သော မဂ်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်တရား ကိုးပါးပါတကား။

၆။ ပစ္စတ္တं + ဝေဒိတဗ္ဗော + ဝိညူဟိ၊ (အုတ်ဃာတိတင်ညူ-ဘတ်။) ဥဿာဒ္ဓိတညူစသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်+ မိမိ, မိမိစိတ်၌+ သိအပ် ခံစားအပ်သော မဂ်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်တရား ကိုးပါးပါတကား။
[တရားဆယ်ပါးဟပုဒ်, လေးပါးတပုဒ်, ကိုးပါးလေးပုဒ်ဟု-သိ။]

ဤသို့ ခြောက်ပါးအစ ဂုဏ်တော်အနန္တတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော တရားဆယ်ပါးသည် ဘုရားကပည့်တော်များ၏ ပူဇော်ခြင်းကို ခံတော်မူရန် ကြွမြန်းတော်မူပါ့ဘုရား။

သံယောဇဉ်ရန်

၁။ သုဒ္ဓိပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကောင်းသောအကျင့်ကို ကျင့်ဆဲ, ကျင့်ပြီး ဖြစ်သော အရိယာသံယော ရှစ်ပါးအပေါင်းပါတကား။

[မဂ်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက် ကျင့်ဆဲ, ဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ်သေးယောက် ကျင့်ပြီးဟု-သိ၊ ပဋိပ်ဟု မဘတ်နှင့်။]

၂။ ဥဇုပွဋိပန္နော၊ ဖြောင့်မတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ဆဲ, ကျင့်ပြီးဖြစ်သော အရိယာသံယော ရှစ်ပါးအပေါင်းပါတကား။

၃။ ဉာယပွဋိပန္နော၊ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ ကျင့်ဆဲ, ကျင့်ပြီးဖြစ်သောအရိယာ သံယော ရှစ်ပါးအပေါင်းပါတကား။

၄။ သာမီစိပွဋိပန္နော၊ ရိုသေသမှုပြုထိုက်အောင် ကျင့်ဆဲ, ကျင့်ပြီး ဖြစ်သော အရိယာသံယော ရှစ်ပါးအပေါင်းပါတကား။

[ဤကား အကြောင်းဂုဏ်လေးပါးကည်း၊ ပါ-အကျင့်ဂုဏ်လေးပါးတည်း။]

၅။ အာ-ဟုနေယျော၊ အဝေးမှဆောင်၍ လှူအပ်သော ပစ္စည်းလေးပါးကို ခံတော်မူထိုက်သော အရိယာသံယော ရှစ်ပါးအပေါင်းပါတကား။

၆။ ပါဟုနေယျော၊ ညီ့သည်ကောင်းတို့အလို့ငှာ အထူးစီရင်အပ်သော အာဂန္တုကဒါနကို ခံတော်မူထိုက်သော အရိယာသံယော ရှစ်ပါး အပေါင်းပါတကား။

၇။ ဒက္ခိဏေယျော၊ မြတ်သောအလှူအားလျော်သော အရိယာသံယော ရှစ်ပါးအပေါင်းပါတကား။

[အကျိုးကြီးအောင်ပြုသောကြောင့် လျော်သည်ဟု-သိ။]

၈။ အဉ္ဇလိကရဏီယော၊ လက်အုပ်ချီခြင်းကို ခံထိုက်သော အရိယာ သံယော ရှစ်ပါးအပေါင်းပါတကား။

[မထိုက်လျှင် လှံထိုးခံရသည်ထက်ဆိုးသည်ဟု-သိ၊ လိ၌ ဆံခ၊ မပါ ဏီ၌ ဆံခက်ပါသည်။]

၉။ အနုတ္တရံ + ပုညက္ခေတ္တံ + လောကဿ၊ လူအပေါင်း၏ + ကောင်းမှု မျိုးစေ့၏ ပေါက်ရောက်ကြီးပွားရာ + အတုမရှိ လယ်တာမြေကောင်း သဘွယ် ဖြစ်တော်မူသော အရိယာသံယော ရှစ်ပါးအပေါင်းပါ တကား။

[ဤကား အကျိုးဂုဏ်ငါးပါးတည်း။ ယခင်လေးပါး ကျင့်ရှိဖြင့် ယခုငါးပါး လဲရသည်ဟု-သိ။]

ဤသို့ ကြောင်းလေး + ကျိုးငါး ကိုးပါးအစ ဂုဏ်တော်အနန္တတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အရိယာသံဃာ ရှစ်ပါးအပေါင်းသည် ဘုရားတပည့်တော်များ၏ ပူဇော်ခြင်းကို ခံတော်မူရန် ကြွမြန်းတော်မူပါ့ဘုရား။

သီလာနုဿတိဖြင့် ပူဇော်ရန်

[အာမိသပူဇော်ခြင်းထက် ဓမ္မပူဇော်ခြင်းသည် မြတ်၏ဟု ဟောသည်၊ ( ) ဤသို့ ကွင်းထားသော ပါဠိကိုချန်၍ နှလုံးသွင်းလျက် ပူဇော်အပ်၏။]

၁။ (အ-ခဏ္ဍာနိ) အစဉ်ရင်း, အဆုံးဉ်ရင်း တခုမျှ မပျက်သောကြောင့် ကျိုးခြင်း ပြတ်ခြင်းမရှိသော ငါ၏သီလတို့သည် ကောင်းလေစွ တကား။ [အ-နှင့် ခဏ္ဍာနိကို ဖြတ်၍ ရွတ်ပါ။]

[ဥာဏ်ကွန်မြူးလိုသူကား အစဉ်ရင်း, အဆုံးဉ်ရင်း တခုခုပျက်လျှင် ကျိုးခြင်း ပြတ်ခြင်းရှိသော (ခဏ္ဍ)သီလဖြစ်၏၊ မကောင်း၊ ဤသို့ကွန်မြူးရာ၏။]

၂။ (အ-ဆိဒ္ဒါနိ) အလယ်ဉ် တခုမျှ မပျက်သောကြောင့် ပေါက်ခြင်း ထွင်းခြင်းမရှိသော ငါ၏သီလတို့သည် ကောင်းလေစွတကား။

[အ-နှင့် ဆိဒ္ဒါနိကိုခွဲ၍ ဆိုပါ။]

၃။ (အ-သဗလာနိ) အစဉ်အတိုင်း နှစ်ခု, သုံးခု မပျက်သောကြောင့် ကြောင်ခြင်း ကျားခြင်းမရှိသော ငါ၏သီလတို့သည် ကောင်းလေစွ တကား။ [အ-နှင့် သဗလာနိကို တပုဒ်စီ ကွန်မြူးပါ။]

၄။ (အ-ကမ္မာသာနိ) အကြားအကြား၌ တခုမျှ မပျက်သောကြောင့် ပြောက်ခြင်း ကွက်ခြင်းမရှိသော ငါ၏သီလတို့သည် ကောင်းလေစွ တကား။ [အ-နှင့် ကမ္မာသာနိကို တခြားစီ ဆိုပါ။]

[အကြားအကြား၌ ကခုခုပျက်လျှင် ပြောက်ခြင်းကွက်ခြင်းရှိသော (ကမ္မာသ) သီလဖြစ်၏၊ မကောင်း၊ ဤအထိ အပြန်အလှန် ကွန်မြူးရာ၏။]

(တနည်းကား) မေထုန်ငယ် ခုနစ်ပါးတို့သည်ရင်း၊ အမျက်ထွက်ခြင်း, ရန်ပြိုးဖွဲ့ခြင်းစသော ယုတ်မာသော တရားတို့သည်ရင်း မနှိပ်စက်အပ်သောကြောင့် ကျိုးပြတ်ခြင်း မရှိ၊ ပေါက်ထွင်းခြင်း မရှိ၊ ကြောင်ကျားခြင်း မရှိ၊ ပြောက်ကွက်ခြင်း မရှိသော ငါ၏သီလတို့သည် ကောင်းလေစွတကား။

၅။ (ဘုဇိသာနိ) တဟ္ဘာ၏ကျွန်အဖြစ်မှ လွတ်စေ၍ တော်လှန်ကောင်း မြတ်သောသူ၏ အဖြစ်ကို ပြုတတ်သော ငါ၏သီလတို့သည် ကောင်း လေစွတကား။

၆။ (ဝိညု+ပွသတ္ထာနိ) ဘုရားအစရှိသော ပညာရှိတို့+ချီးမွမ်းအပ်သော ငါ၏သီလတို့သည် ကောင်းလေစွတကား။

၇။ (အ-ပရာမဋ္ဌာနိ) ဤမည်သော အပြစ်ရှိ၏ ဟူ၍ရင်း, တဏှာဒိဋ္ဌိ တို့ဖြင့်ရင်း မသုံးသပ်အပ်သော ငါ၏သီလတို့သည် ကောင်းလေစွ တကား။ [အ-နှင့် ပရာမဋ္ဌာနိကို ဖြတ်၍ ဆိုပါ။]

၈။ (သမာဓိ+သံဝတ္တနိကာနိ) ဥပစာရသမာဓိ, အပ္ပနာသမာဓိ, မဂ္ဂ သမာဓိ, ဖလသမာဓိတို့ကို ဖြစ်စေတတ်သော ငါ၏သီလတို့သည် ကောင်းလေစွတကား။

ဤသို့ စင်ကြယ်သောသီလကို အဖန်ဖန်အောက်မေ့ရမည်ဟု ဟောတော် မူသောမြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်ပါ၏၊ တရားတော်ကို ပူဇော်ပါ၏၊ သံဃာတော် ကို ပူဇော်ပါ၏ ဘုရား။

မှတ်ချက်။ [မေထုန်ငယ်ဟူသည် ရှဉ်းစုံမကပ်ခသော်လည်း ပွတ်သပ် သာယာခြင်း, ရယ်မြူးသာယာခြင်း, ကြည့်ရှုသာယာခြင်း, အသံနားထောင် သာယာခြင်း, ရှေးကရယ်မော ပြောဆိုဘူးသည်ကို ပြန်သာယာခြင်း, သူတကာ လင်မယားကိုမြင်၍ အားကျသာယာခြင်း, နတ်ဗြဟ္မာစည်းစိမ် ဆုခတောင်းခြင်း၊ ဤသို့ ခုနစ်ပါး ဖြစ်၏၊ သီလညစ်နွမ်းခစ်၏၊ ဝဋ္ဌမှ မလွတ်စေနိုင်။]

ဆောင်။ ရှဉ်းစုံမကပ်၊ ပွတ်သပ်ခကျူး၊ ရယ်မြူးမရှိ၊ မျက်စိမဆုံ(၄)၊သံမျိုးစုံ ပစ်၊ ရှေးဖြစ်မကြံ၊ မောင်နှံဌံခရှာင်၊ နတ်ဘောင်မရွယ်(၄)၊ ဤရှစ် သွယ်၊ လွတ်ဘွယ်မေဆုန်တည်း။ [ကြီး ၁+ငယ် ၇ + ပေါင်းရှစ်။]

ကောဋ္ဌာသဘာဝနာဖြင့် ပူဇော်ရန်

ဆံပင်၊ မွေးညှင်း၊ ခြေသည်းလက်သည်း၊ သွား၊ အရေ။ ....(၅-ခု)
အသား၊ အကြော၊ အရိုး၊ ရိုးတွင်းခြင်ဆီ၊ အညှို့။ ....(၅-ခု)
နှလုံး၊ အသည်း၊ အမြှေး၊ အဖျဉ်း၊ အဆုတ်။ ....(၅-ခု)
အူမ၊ အူသိမ်၊ အစာသစ်၊ အစာဟောင်း၊ ဦးနှောက်။ ....(၅-ခု)
သည်းခြေ၊ သလိပ်၊ ပြည်၊ သွေး၊ ချွေး၊ အဆီခဲ။ ....(၆-ခု)
မျက်ရည်၊ ဆီကြည်၊ တံတွေး၊ နှပ်၊ အစေး၊ ကျင်ယဉ်။ ....(၆-ခု)
ကျင်ယဉ်၊ အစေး၊ နှပ်၊ တံတွေး၊ ဆီကြည်၊ မျက်ရည်။ ....(၆-ခု)
အဆီခဲ၊ ချွေး၊ သွေး၊ ပြည်၊ သလိပ်၊ သည်းခြေ။ ....(၆-ခု)
ဦးနှောက်၊ အစာဟောင်း၊ အစာသစ်၊ အူသိမ်၊ အူမ။ ....(၅-ခု)
အဆုတ်၊ အဖျဉ်း၊ အမြှေး၊ အသည်း၊ နှလုံး။ ....(၅-ခု)
အညှို့၊ ရိုးတွင်းခြင်ဆီ၊ အရိုး၊ အကြော၊ အသား။ ....(၅-ခု)
အရေ၊ သွား၊ ခြေသည်းလက်သည်း၊ မွေးညှင်း၊ ဆံပင်။....(၅-ခု)

ဤ ၃၂-ပါးသော အတို့အစုတို့သည် အဆင်းအားဖြင့်ရင်း, သဏ္ဌာန်အားဖြင့်ရင်း, အနံ့အားဖြင့်ရင်း, တည်ရာအရပ်အားဖြင့်ရင်း, မှီရာ အကြောင်းအားဖြင့်ရင်း စက်ဆုပ်စရာ ရှုံ့စရာဖြစ်ကုန်၏၊ မတင့်တယ်ကြကုန်၊ သတ္တဝါလည်း မဟုတ်ကုန်၊ အသက်လည်း မဟုတ်ကုန်။

ဤသို့ ကောဌာသ ဘာဝနာပွားရန် ဟောကြားသော ဘုရားကိုရင်း, ဟောကြားတိုင်းကျင့်သော သံဃာကိုရင်း, ကျင့်တိုင်းရသော မဂ်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်တရားကိုရင်း ပူဇော်ပါ၏ဘုရား။

ဒေဝတာနုဿတိပွါးရန်

၁။ စာတုမဟာရာဇ်, တာဝတိံသာ, ယာမာ, တုသိတာ-စသော နတ်, ဗြဟ္မာတို့သည် သဒ္ဓါရှိ၍....နတ်,ဗြဟ္မာတို့ ဖြစ်ကြသည်၊ ထိုသဒ္ဓါမျိုးသည် ငါတို့၌လည်း ရှိ၏၊ အရတော်လေစု။

၂။ စာတုမဟာရာဇ်, တာဝတိံသာ, ယာမာ, တုသိတာ-စသော နတ်, ဗြဟ္မာတို့သည် သီလရှိ၍.... [ယခင်နည်းမှီ၍ ဆက်နိုင်စေလော့။]

၃။ သုတရှိ၍.... ၄။ စာဂရှိ၍.... ၅။ ပညာရှိ၍ နတ်, ဗြဟ္မာတို့ ဖြစ်ကြသည်၊ ထိုပညာမျိုးသည် ငါတို့၌လည်း ရှိ၏၊ အရတော်လေစု။

မေတ္တာပို

၁။ ငါသည် ...ရန်ကင်းပါစေ၊ စိုးရိမ်ခြင်း ကင်းပါစေ၊ ဆင်းရဲခြင်း ကင်းပါစေ၊ မိမိကိုယ်ကို ချမ်းသာအောင် ရွက်ဆောင်နိုင်ပါစေ။

၂။ ငါနှင့်အတူနေ သမဂ္ဂတို့သည်....ရန်ကင်းကြပါစေ၊စိုးရိမ်ခြင်းကင်းကြပါစေ၊ ဆင်းရဲခြင်း ကင်းကြပါစေ၊ မိမိကိုယ်ကို ချမ်းသာအောင် ရွက်ဆောင်နိုင်ကြပါစေ။

၃။ ငါနှင့်အတူနေ အိမ်စောင့်နတ်တို့သည်....ရန်ကင်းကြပါစေ။

[ရှေးအတိုင်း ဆက်ဆို။]

၄။ ငါတို့ရပ်ရွာ၌ အစိုးတရ အုပ်ချုပ်ကြကုန်သော အကြီးအကဲဖြစ်သော သူတို့သည်.... [ဆက်နိုင်သော်ဥဿာဏ် ရှိ,မရှိ သိရလတ္တံ့၊]

၅။ ငါတို့ရပ်ရွာနေ လူတို့ကို အစပြု၍ အလုံးစုံသော သူတို့သည်....

[မဆက်တတ်လျှင် ၂-နံပါတ်ကြည့်၍ဆက်၊]

သီမသမ္ဘေဒပြုနည်း

၁။ ငါသည်....ရန်ကင်းပါစေ... [၁-နံပါတ် ကြည့်၍ဆက်၊]
၂။ ချစ်ခင်အပ်သော ပိယပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်....[၂ နံပါတ်ကြည့်၍ဆက်။]
၃။ မချစ်လွန်း, မမုန်းလွန်း အလယ်, အလတ်၌တည်သော မဇ္ဈတ္တပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်.. [၂ နံပါတ် ကြည့်၍ဆက်၊]
၄။ ရန်သူဖြစ်သော ဝေရီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်.... [၂ နံပါတ် ကြည့်၍ဆက်။]

မှတ်ချက်။ [ဤလေးဦး မေတ္တာညီအောင် ပွားရသည်၊ သီမ- အပိုင်းအခြား+သမ္ဘေဒ-ပျက်ခြင်း၊ ပိုင်းခြားပျက်၍ တသားတည်းဖြစ်အောင် ပွားရသည်၊ ဤလေးယောက် အတူနေထိုင်ရာသို့ ခိုးသူ, ကားပြ, အစိုးရမျှားလာ၍ "တယောက်ပေးပါ၊ သင်၏ယင်ပူဇော်လိုသည်"ဟု တောင်းခြားအံ့၊ သူ့ကိုယူစေ၊ငါ့ကိုယူစေဟု စိတ်ဖြစ်လျှင် ပိုင်းခြားရှိ၍ စိတ်မညီဟု ဆိုအပ်၏၊ ပေးစရာမမြင်လျှင် ပိုင်းခြားမရှိပြီ၊ မေတ္တာညီပြီ၊ သီမသမ္ဘေဒဖြစ်ပြီဟု ဆိုအပ်၏၊ ထိုအခါ ဥပစာရစျာန်ခေါ် စျာန်အတု ရသည်မည်၏။]

မရဏသတိ ရှစ်မျိုးပွါးပုံ

ငါသည် ကေန်မုချ သေရလတ္တံ့။

၁။ တနေ့နှင့် တညဉ့်မျှလောက်ကြာအောင် ...အသက်ရှည်လျှင် တော်ပေစ။
၂။ တနေ့မျှလောက်ကြာအောင်....အသက်ရှည်လျှင် တော်ပေစ။
၃။ နေ့၏ ထက်ဝက်မျှလောက် ကြာအောင်....အသက်ရှည်လျှင် တော်ပေစ။
၄။ အစာတထပ် စားချိန်မျှလောက် ကြာအောင်.... အသက်ရှည်လျှင် တော်ပေစ။
၅။ အစာတထပ် စားချိန်၏ ထက်ဝက်မျှလောက် ကြာအောင်....အသက်ရှည်လျှင် တော်ပေစ။
၆။ အစာ လေး,ငါးလုပ် မျှိသလောက် ကြာအောင်....အသက်ရှည်လျှင် တော်ပေစ။
၇။ အစာ တလုပ် မျှိသလောက် ကြာအောင်.... အသက်ရှည်လျှင် တော်ပေစ။
၈။ ထွက်သက်မှ ဝင်သက်တိုင်ရုံလောက်, ဝင်သက်မှ ထွက်သက်တိုင်ရုံလောက် ကြာအောင် ...အသက်ရှည်လျှင် တော်ပေစ။

ကေန်မုချ ငါ သေရလတ္တံ့။

မှတ်ချက်။ [ဤရေဏာသတိ ရှစ်မျိုးတို့တွင် နောက်ဆုံး နှစ်မျိုးကို သတိကောင်းသည်ဟု ချီးမွမ်းတော်မူသည်၊ ရှေးခြောက်မျိုးကို မေ့လျော့သူဟု ကဲ့ရဲ့တော်မူသည်၊ ကဲ့ရဲ့ထိုက်သော ပါရမီရှင်၏ ကဲ့ရဲ့ခံရခြင်းသည်ပင် လေးသခြေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း တန်သည်ဟု ဝမ်းမြောက်အပ်၏၊ ပယ်သစ် မဟုတ်လျှင် ငမ်းမြောက်ဘွယ်တည်း၊ ဘုန်းကြီးတပါး ငေါက်သည်ကို လေးသခြေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းတန်သည်ဟု ကျောင်းဆရာတဦး ဝမ်းမြောက်ဘူးပြီ။]

မှတ်ချက်မရှိ ငါးမျိုးပွါးပုံ

၁။ ဤအသက်သည် အဘယ်မျှကြာမည် မသိ၊ ယနေ့လော, နက်ဖြန်လော နေ့တိုင်း သေနိုင်၏။

၂။ အဘယ်အနာဖြင့် သေမည် မသိ၊ ကိုယ်တွင်းနာလော, ကိုယ်ပနာလော အနာတိုင်းဖြင့် သေနိုင်၏။

၃။ အဘယ်အချိန် သေမည် မသိ၊ နေ့လော, ညဉ့်လော အချိန်မရွေး သေနိုင်၏။

၄။ အဘယ်နေရာ သေမည် မသိ၊ လမ်းဦးလော, အိမ်ရာဦးလော နေရာမရွေး သေနိုင်၏။

၅။ သေပြီးလျှင် အဘယ်ဘဝရောက်မည် မသိ၊ ဒေဝဂတိလော, တိရစ္ဆာန်ဂတိလော ဆုံလည်နွားပမာ ဂတိငါးဖြာ တချာချာလည်နိုင်၏။

အရိုးသုံးရာအဋ္ဌက ဘာဝနာ

၁။ ခြေရိုး (၆၄)၊ လက်ရိုး (၆၄)၊ အသားမှီသော အရိုးနှ (၆၄)။

၂။ ဖနောင့်ရိုး (၂)၊ ဖမျက်ရိုး (၄)၊ မြင်းခေါင်းရိုး (၄)၊ (ခြေသလုံးရိုးလဲ ခေါ်သည်။) ဒူးရိုး (၂)၊ ပေါင်ရိုး (၂)၊ ခါးရိုး (၂)၊ ကျောက်ဆူးရိုး (၁၈)၊ (ကျောက်ကုန်းရိုးလဲ ခေါ်သည်။)

၃။ နံရိုး (၂၄)၊ ရင်ရိုး (၁၄)၊ နှလုံးရိုး (၁)၊ ညှပ်ရိုး (၂)၊ ပခုံးရိုး(၂)၊ မောင်းရင်းရိုး (၂)၊ မောင်းဖျားရိုး (၄)။

၄။ လည်ပင်းရိုး (၇)၊ မေးရိုး (၂)၊ နှာခေါင်းရိုး (၁)၊ မျက်ကွင်းရိုး(၂)၊ နားရိုး (၂)၊ နဖူးရိုး (၁)၊ ထိပ်ရိုး (၁)၊ ဦးခေါင်းရိုး (၉)။

၅။ ဤသို့လျှင် ဤကိုယ်၌ အရိုးသုံးရာ ရှိ၏၊ အရိုးစု, အရိုးစု၊ စက်ဆုပ်စရာ ရှုံ့စရာဖြစ်၏၊ စက်ဆုပ်စရာ ရှုံ့ချင်ရာဖြစ်၏၊ မာတင်းသော ပထဝီဓာတ်ဖြစ်၏၊ မာတင်းသော ပထဝီဓာတ်ဖြစ်၏၊ ငါ, သူတပါး, ယောကျ်ား,

မိန်းမ မဟုတ်၊ ငါ,သူတပါး,ယောကျ်ား,မိန်းမ မဟုတ်၊ငါ့ကိုယ်,ငါ့ဟာ, ငါမဟုတ်၊ ငါ့ကိုယ်, ငါ့ဟာ, ငါမဟုတ်၊ အနိစ္စ, အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ, ဒုက္ခ၊ အနတ္တ, အနတ္တ။

ဂုဏ်သာရိုမှတ္တရာနည်း။ အရိုးတိုင်သဘော အကြောရုစ်ပတ်၊ အသား ကပ်မြှုပ်၊ အရေထူ, အရေပါး အုပ်ထားသည်ကို ယောကျ်ားကိုယ်ကောင်, မိန်းမကိုယ်ကောင်ဟု အခေါ်သာရှိသည်၊ အရိုး, အကြော, အသား, အရေမှ တပါး ယောကျ်ား, မိန်းမ မရှိ။

ကမ္ဘာပျက် နေ-၇ စင်း။ နေတစင်းထွက်၊ စိုက်ပျိုးပျက်၏၊ နှစ်ထွက် မြစ်ငယ်၊ သုံးသွယ်မြစ်ကြီး၊ အိုင်ကြီးလေးစင်း၊ ငါးစင်းသမုဒ္ဒ၊ ခိုးထုတ် ခြောက်ဖြစ်၊ ခုနှစ်မီးလောင်၊ ကမ္ဘာပြောင်သည်....ရိပ်ရောင်သူငါမကြွင်းတည်း။

သမုဒ္ဒရာအုံ့ဘွယ်ပမာ သာသနာ။ အစဉ်နက်ဝှမ်း၊ ကမ်းကိုမလွန်၊ ရွံ့ဘွယ် ဆယ်ပစ်၊ တမည်ဖြစ်ခြင်း၊ မယှင်းမတိုး၊ ဆယ်မျိုးရတနာ၊ ရသာဆားတူ၊ ကြီးသူနေရာ....အုံ့ရှစ်ဖြာ။

ဝိပဿနာပွါးရန်

၁။ အကြောင်းတရားတို့ ညီညွတ်မှု ဖြစ်ပေါ်လာသော နာမ်, ရူပ်ပါ တကား။

၂။ ဖြစ်ပြီးလျှင် ပျက်စီးတတ်သောကြောင့် မမြဲသော နာမ်, ရူပ်ပါ တကား။

၃။ ဖြစ်ခြင်း, ပျက်ခြင်းတို့ဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သောကြောင့် ဆင်းရဲသော နာမ်, ရူပ်ပါတကား။

၄။ မိမိအလိုသို့ မလိုက်တတ်သောကြောင့် ငါ့ကိုယ်ဟု မမှတ်ထိုက်သော နာမ်, ရူပ်ပါတကား။

၅။ အနှစ်သာရ ဘာမျှမရှိသောကြောင့် အချည်းနှီး အလကားဖြစ်သော နာမ်, ရူပ်ပါတကား။

၆။ အဖန်ဖန်နှိပ်စက်တတ်သောကြောင့် ရန်သူနှင့်တူသော နာမ်, ရူပ် ပါတကား။

၇။ အိုဘေး, နာဘေး, သေဘေး, ပဋိသန္ဓေဘေးတို့၏ တည်ရာဖြစ်သော နာမ်, ရူပ်ပါတကား။

၈။ သုံးဆယ့်တဘုံ၌သာ ဖြစ်တတ်သော နာမ်, ရူပ်ပါတကား။
၉။ အပယ်လေးဘုံ၌ ပျော်ပျော်ကြီး ဖြစ်တတ်သော နာမ်, ရူပ်ပါတကား။

မုဒ္ဓိတုကမျတာ ဥာဏ်ဖြစ်ဟန်

၁။ ဘုံသုံးပါး၌ အိုဘေး, နာဘေး, သေဘေးအကြား ကျင်လည်ရခြင်းသည် ပိုက်ကွန်မိသော ငါး, ဂဠုန်လက်တွင်း နဂါး, မြွေခံတွင်း ဘားနှင့်တူလျှ၏၊ ယခုလွတ်မူ ကောင်းလေစု။

၂။ ချိုင့်လျှောင်သော တောကြက်, ကျော့ကွင်းမိသော တောဝက်, ကြောင်ခံတွင်း ကြွက်နှင့် တူလျှ၏၊ ယခုလွတ်မူ ကောင်းလေစု။

၃။ အလမ္ဗာယ် မြွေအလား, စွန်လက်သည်းကြား စာသူငယ်, ညွှန်အိုင် အလယ် ဆင်ပြောင်နှင့်တူလျှ၏၊ ယခုလွတ်မူ ကောင်းလေစု။

ကုသိုလ်ရေး ပလ္လင်ခံနိဒါန်း ပြီး၏။

သရုပ်ခွဲနှင့် အရကောက်

ပဋ္ဌာန်းသမုဒ္ဒရာဒေသာ ဆုတောင်း

၁။ ပဋ္ဌာန်းသမုဒ္ဒရာဒေါ် အင်္ဂါ ၁၂-ပါးကား-အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရ။ ။ဝိညာဏ်, နာမ်ရူပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာ။ ။တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝ။ ။ဇာတိ, ဇရာမရဏာ။ [လေးပုဒ်ကွဲအောင် ဘတ်။]

၂။ ကာလသုံးပါးကား-အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရသည် အတိတ်ကာလ မည်၏ (နှစ်ပါး)၊ ဇာတိ, ဇရာမရဏာသည် အနာဂတ်ကာလ မည်၏ (နှစ်ပါး)၊ အလယ်ရှစ်ပါးသည် ပစ္စုပ္ပန်ကာလ မည်၏ (ရှစ်ပါး)။

၃။ ဝဋ်သုံးပါးကား-အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်သည် ကိလေသဝဋ် မည်၏ (သုံးပါး)၊ သင်္ခါရ, ကမ္မဘဝသည် ကမ္မဝဋ်မည်၏ (နှစ်ပါး)၊ ဥပပတ္တိဘဝနှင့် အကြွင်းသည် ဝိပါကဝဋ် မည်၏ (ရှစ်ပါး)။

မှတ်ချက်။ [ဘဝကို ကမ္မဘဝ, ဥပပတ္တိဘဝဟု နှစ်မျိုးခွဲ သည်။]

ဆောင်။ ကိ-သုံး,ကံ-နှစ်၊ ဝိပါက်-ရှစ်၊ ဆယ့်နှစ်ဖြစ်နိုင်စေ။
[ဤစာလုံးမျိုးဘတ်ရာ၌ ခက်သည်။]

၄။ ခြင်းရာနှစ်ဆယ်ကား-အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရကိုယူလျှင် တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝကိုလည်း ယူရသည် (၀ါးပါး)၊ တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝကိုယူလျှင် အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရကိုလည်း ယူရသည် (၀ါးပါး)၊ ဇာတိ, ဇရာမရဏာ ဟူသော ဂုဏ်နှစ်ပါးကိုယူလျှင် ဝိညာဏ်စသော ခြမ်း၀ါးပါးကို ယူခြင်းသာ ဖြစ်၏ (၀ါးပါး)။

[ဘဝ၌ ကမ္မဘဝကိုယူသည်၊ ဥပပတ္တိဘဝသည် ဇာတိ၌ ဝင်သည်။]

ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝသည် အတိတ်အကြောင်းငါးပါး မည်၏၊ ဝိညာဏ်, နာမ်ရူပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာသည် ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးငါးပါး မည်၏။ [ဤကား ပုဗ္ဗန္တဘဝစက်တည်း။]

တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝ, အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရသည် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းငါးပါးမည်၏၊ ဝိညာဏ်, နာမ်ရူပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာသည် အနာဂတ်အကျိုးငါးပါး မည်၏။ [ဤကား အပရန္တ ဘဝစက်တည်း၊]

ဤသို့လျှင် အတိတ်အကြောင်းငါးပါး, ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးငါးပါး, ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းငါးပါး, အနာဂတ်အကျိုး ငါးပါးသည် အခြင်းအရာ နှစ်ဆယ် မည်၏။

၅။ ဤ၌ အစပ်သုံးပါး,

၆။ အလွှာလေးပါးကိုလည်း သိအပ်၏။

၇။ မူလနှစ်ပါးကား-အဝိဇ္ဇာ, တဏှာစွဲမ်းဖြင့် မူလနှစ်ပါးကို သိအပ်၏၊ အဝိဇ္ဇာသည် ပုဗ္ဗန္တဘဝစက်၏မူလ မည်၏၊ တဏှာသည် အပရန္တဘဝစက်၏ မူလ မည်၏။

သတ္တဝါအပေါင်းသည် မူလနှစ်ပါးခိုင်မြဲသော စက်ဝိုင်းနှစ်ခုဖြင့် သံသရာ အထပ်ထပ် မရပ်မတည် တလည်တည်း လည်ကုန်၏။

ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို လျှော်စွာ သိသောဉာဏ်ကား ထိုမူလနှစ်ပါး မဖြစ်နိုင်ကြောင်းဉာဏ် ဖြစ်၏၊ မူလနှစ်ပါးမဖြစ်လျှင် သံသရာဘဝစက် ပျက်၏။

ဤဘဝစက်ကို မဖျက်နိုင်, မခွဲနိုင်လျှင် မိုဃ်းကြိုးစက်ကြီး လောင်မီးပမာ သံသရာမှ ခုန်ကာကျော်ထွက် လွတ်မြောက်ချက်ကား အိပ်မက်၌ပင် မရှိလေစွတကား။

ဤဘဝစက်ကို သုတမယဉာဏ်, စိန္တာမယဉာဏ်, ဘာဝနာမယဉာဏ်တို့ဖြင့် လျှော်စွာ မသိခြင်းကြောင့်-မြိတ်ဆာချည်ထွေး စာသိုက်ထွေးနှင့် မြက်ထွေး အတူ သူငါမကြွင်း လေးဘုံဆင်းကာ သံသရာ၌ ရှည်ကြာဒုက္ခ တွေ့ရလေစွတကား။

ဤပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောသည် သမုဒ္ဒရာ၌ ယုန်ယယ်ပမာ ထောက်ရာ တည်ရာမရ နက်နဲလေစွတကား။

သို့စဉ်နက်မှောင် နက်ရောင်ပြင်းတန် နက်နဲမှန်လည်း စိန်ဉာဏ်ဆောင်ထား ခုနစ်နှစ်သမီး ခုနစ်နှစ်သားတို့ပင် ဘုရားရှင်ဉာဏ်တော်မှီး၍ ခွဲနိုင်, ဖောက်နိုင်, ဖျက်ဆီးနိုင်ကြကုန်၏၊ ထို့အဘ ခွဲနိုင်, ဖောက်နိုင်, ဖျက်ဆီးနိုင်ရပါလို၏ဘုရား၊ ထို့အတူ ခွဲနိုင်, ဖောက်နိုင်, ဖျက်ဆီးနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

တိုက်တွန်းခြင်း။ [ဤအတိုင်း ကျွန်စွာလေ့လာ၍ ဆုတောင်းရမည်၊ ထိုနောက် ဆိုလတ္တံ့သော ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်သရုပ်ခွဲဖြင့် ဝုံစံ၌ထောက်၍ အဖန်ဖန် လေ့လာရမည်၊ ဆုတောင်းမှန်လျှင် ခိုင်မြဲခြင်း တိုးတက်၏။]

ပဋ္ဌာန်းသမုဒ္ဒရာ

၁။ ပဋ္ဌာန်းသမုဒ္ဒရာ၌ အင်္ဂါ ၁၂-ပါးကား-အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်, နာမ် ရူပ်, သင်္ဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာ၊ တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝ၊ ဇာတိ, ဇရာမရဏာ၊ အဝိပ္ပာယ်ခွဲလိုက်သည်ရှိသော် အဝိဇ္ဇာသည် အင်္ဂါတပါး၊ သင်္ခါရသည် အင်္ဂါတပါး၊ [သည်မှာ အင်္ဂါနှစ်ပါး ရှိသည်။] ဝိညာဏ်သည် အင်္ဂါတပါး၊ နာမ်ရူပ်သည်....၊ သင်္ဠာယတနသည်....၊ ဖဿသည်....၊ ဝေဒနာသည် အင်္ဂါတပါး၊ [သည်မှာ အင်္ဂါ၄ါးပါး ရှိ သည်။] တဏှာသည် အင်္ဂါတပါး၊ ဥပါဒါန်သည် ...၊ဘဝသည် အင်္ဂါတပါး၊ [သည်မှာ အင်္ဂါသုံးပါး ရှိသည်။] ဇာတိသည်..၊ ဇရာမရဏာသည် အင်္ဂါတပါး၊ [သည်မှာ အင်္ဂါသုံးပါးလိုလိုနဲ့ နှစ်ပါးထဲရှိသည်၊] [....ဤအစက်ချထားသောနေရာ၌ ဖော်ဆိုနိုင်သောဥာဏ် ရှိ, မရှိ သိရပေလတ္တံ့။]

၂။ ကာလသုံးပါးကား - အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရသည် အတိတ်ကာလမည်၏ (နှစ်ပါး)၊ ဇာတိ, ဇရာမရဏာသည် အနာဂတ်ကာလမည်၏ (နှစ်ပါး)၊အလယ် ရှစ်ပါးသည် ပစ္စုပ္ပန်ကာလမည်၏ (ရှစ်ပါး)၊ ပစ္စုပ္ပန်ကာလရှစ်ပါး။ တနည်းကား-ဝိညာဏ်, နာမ်ရူပ်, သင်္ဠာယဘန, ဖဿ, ဝေဒနာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝသည် ပစ္စုပ္ပန်ကာလ မည်၏ (ရှစ်ပါး)။ အဝိပ္ပာယ်ခွဲလိုက်သည်ရှိသော် အဝိဇ္ဇာသည် အတိတ်ကာလ၊ သင်္ခါရသည် အတိတ်ကာလ၊ ဝိညာဏ်သည် ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၊ နာမ်ရူပ်သည်....၊ သင်္ဠာယတနသည်....၊ ဖဿသည်....၊ ဝေဒနာသည်....၊ တဏှာသည်....၊ ဥပါဒါန်သည်....၊ ဘဝသည် ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၊ ဇာတိသည် အနာဂတ်ကာလ၊ ဇရာမရဏာသည် အနာဂတ်ကာလ။

၃။ ဝင်္ဂသုံးပါးကား-အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်သည် ကိလေသဝင်္ဂမည်၏ (သုံးပါ)၊ သင်္ခါရ, ကမ္မဘဝသည် ကမ္မဝင်္ဂမည်၏ (နှစ်ပါး)၊ ဥပပတ္တိဘဝနှင့် အကြွင်းသည် ဝိပါကဝင်္ဂမည်၏ (ရှစ်ပါး)၊ ဝိပါကဝင်္ဂရှစ်ပါး။ တနည်းကား-

ဝိညာဏ်, နာမ်ရူပ်, သဠာယတန,ဖဿ,ဝေဒနာ,ဥပပတ္တိဘဝ,ဇာတိ, ဇရာမရဏသည် ဝိပါကဝဋ္ဋမည်၏(ရှစ်ပါး)။ အဓိပ္ပာယ် ခွဲလိုက်သည်ရှိသော် အဝိဇ္ဇာသည် ကိလေသဝဋ်၊ သင်္ခါရသည် ကမ္မဝဋ်၊ ဝိညာဏ်သည် ဝိပါကဝဋ်၊ နာမ်ရူပ်သည်....၊ သဠာယနသည်....၊ ဖဿသည်....၊ ဝေဒနာသည် ဝိပါကဝဋ်၊ တဏှာသည် ကိလေသဝဋ်၊ ဥပါဒါန်သည် ကိလေသဝဋ်၊ ဘဝသည် ကမ္မဘဝ, ဥပပတ္တိဘဝဟု နှစ်မျိုးပြား၏၊ ကမ္မဘဝသည် ကမ္မဝဋ်၊ ဥပပတ္တိဘဝသည် ဝိပါကဝဋ်၊ ဇာတိသည် ဝိပါကဝဋ်၊ ဇရာမရဏသည် ဝိပါကဝဋ်။

ကာလနှင့်ဝဋ် တွဲလိုက်သည်ရှိသော် အဝိဇ္ဇာသည် အတိတ်ကာလ, ကိလေသဝဋ်၊ သင်္ခါရသည် အတိတ်ကာလ, ကမ္မဝဋ်၊ ဝိညာဏ်သည် ပစ္စုပ္ပန်ကာလ, ဝိပါကဝဋ်၊ နာမ်ရူပ်သည် ပွန်, ဝိ....၊သဠာယတနသည် ပွန်, ဝိ....၊ဖဿသည် ပွန်, ဝိ....၊ ဝေဒနာသည် ပွန်, ဝိ....၊ တဏှာသည် ပွန်, ကိ....၊ ဥပါဒါန်သည် ပွန်,ကိ....၊ ဘဝသည် ပစ္စုပ္ပန်ကာလ, ဝဋ္ဋနှစ်ပါး၊ ဇာတိသည် အနာဂတ်ကာလ, ဝိ....၊ ဇရာမရဏသည် အနာဂတ်ကာလ, ဝိပါကဝဋ်။

မှတ်ချက်။ [ဘဝကို ကမ္မဘဝ, ဥပပတ္တိဘဝဟု နှစ်မျိုးခွဲသည်။]

ဆောင်။ ကိ–သုံး,ကံ–နှစ်၊ ဝိပါက်–ရှစ်၊ ဆယ့်နှစ်ဖြစ်နိုင်စေ။

ခြင်းရာ,အစပ်,အလွှာ ပုံစံ

										ကံ		ဝိ
										ကမ္မဘဝ		ဥပပတ္တိဘဝ
ကိ	ကံ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ကိ	ကိ		ဝိ		ဝိ
အဝိဇ္ဇာ၊	သင်္ခါရ	ဝိညာဏ်၊	နာမ်ရူပ်၊	သဠာယတန၊	ဖဿ၊	ဝေဒနာ	တဏှာ၊	ဥပါဒါန်၊	ဘဝ	ဇာတိ၊		ဇရာမရဏ
		ယူလျှင်		॥			ယူလျှင်			ဂုဏ်နှစ်ပါးယူလျှင်		
		တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝကို		॥			အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရကို			ဝိညာဏ်စသောခြေခင်ပါးပါးကို		
		ယူ		॥			ယူ			ယူခြင်းသာ		
ခြင်းရာ	၂၀။	တိတ်ကြောင်းပါး		ပစ္စုပ္ပန်ကျိုးပါး			ပွါန်ကြောင်းပါး			အနာဂတ်ကျိုးပါး		
လွှာ	၄ ပါး။	॥	တလွှာ		တလွှာ			တလွှာ				တလွှာ
အစပ်	၃ ပါး။	॥										

ဇာတိ, ဇရာမရဏ-ဟူသော ဂုဏ်နှစ်ပါးကိုယူလျှင် ဝိညာဏ်စသော ခြင်ပါးပါးကို ယူခြင်းသာ ဖြစ်၏ (ငါးပါး)၊ အဘယ့်ကြောင့် ယူရသနည်း ဟူမူကား-ဂုဏ်နှင့်ခြင်, ဌာနီနှင့်ဌာနခွဲ၍ မရသောကြောင့်တည်း၊ ဇာတိ, ဇရာမရဏသည် ဂုဏ်၊ ဝိညာဏ်စသော ငါးပါးသည် ခြင်း၊ ဇာတိ, ဇရာမရဏသည် ဌာနီ၊ ဝိညာဏ်စသော ငါးပါးသည် ဌာန၊ ဂုဏ်ကိုယူလျှင် ခြင်းကိုရသည်၊ ခြင်းကိုယူလျှင် ဂုဏ်ကိုရသည်၊ ဌာနီကိုယူလျှင် ဌာနကိုရသည်၊ ဌာနကိုယူလျှင် ဌာနီကိုရသည်။

ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝသည် အတိတ်အကြောင်းငါးပါး မည်၏၊ ဝိညာဏ်, နာမ်ရူပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာသည် ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးငါးပါး မည်၏။ [ဤကား ပုဗ္ဗန္တဘဝစက်တည်း၊]

တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝ, အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရသည် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းငါးပါး မည်၏၊ ဝိညာဏ်, နာမ်ရူပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာသည် အနာဂတ်အကျိုးငါးပါး မည်၏။ [ဤကား အပရန္တဘဝစက်တည်း။]

မှတ်ချက်။ [ဥပပတ္တိဘဝသည် အနာဂတ်အကျိုး ဇာတိ၌ဝင်သည်။]

ဤသို့လျှင် အတိတ်အကြောင်းငါးပါး, ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးငါးပါး, ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းငါးပါး, အနာဂတ်အကျိုး ငါးပါးသည် အခြင်းအရာ နှစ်ဆယ် မည်၏၊ ဤ၌ အစပ်သုံးပါး, အလွှာလေးပါးကိုလည်း သိအပ်၏။

၅။ အစပ်သုံးပါးကား-သင်္ခါရနှင့်ဝိညာဏ် အကြားသည် တစပ်၊ ပဌမ အစပ် ဖြစ်သည်၊ ဝေဒနာနှင့် တဏှာ အကြားသည် တစပ်၊ ဒုတိယ အစပ် ဖြစ်သည်၊ ဘဝနှင့်ဇာတိအကြားသည် တစပ်၊ တတိယ အစပ် ဖြစ်သည်၊ ပဌမအစပ်သည် အတိတ်နှင့်ပစ္စုပ္ပန် စပ်သည်၊ အကြောင်းနှင့်အကျိုး စပ်သည်၊ အတိတ်အကြောင်းနှင့် ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး စပ်သည် (သုံးနည်း)၊ ဒုတိယ အစပ်သည် ပစ္စုပ္ပန်နှင့် ပစ္စုပ္ပန်စပ်သည်၊ အကျိုးနှင့်အကြောင်းစပ်သည်၊ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးနှင့် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း စပ်သည် (သုံးနည်း)၊ တတိယ အစပ်သည် ပစ္စုပ္ပန်နှင့်အနာဂတ် စပ်သည်၊ အကြောင်းနှင့်အကျိုး စပ်သည်၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းနှင့် အနာဂတ်အကျိုး စပ်သည် (သုံးနည်း)။

၆။ အလွှာလေးပါးကား-အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရသည် တလွှာ၊ ဝိညာဏ်, နာမ်ရူပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာသည် တလွှာ၊ တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝသည် တလွှာ၊ ဇာတိ, ဇရာမရဏသည် တလွှာ။ တနည်းကား-အတိတ်အကြောင်း ငါးပါး-တလွှာ၊ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး ငါးပါး-တလွှာ၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ငါးပါး-တလွှာ၊ အနာဂတ် အကျိုး ငါးပါး-တလွှာ။

[အလွှာနှစ်နည်းလုံး၌ ငါးပါးစီချည်း အတူတူဖြစ်အောင် ဆွဲယူနိုင်သော ဉာဏ်စိတ်ကူး ရှိ,မရှိ သိရလတ္တံ့။]

မှတ်ချက်။ ဝေဒနာကြောင့်တဏှာဖြစ်သောအခါ အဝိဇ္ဇာလည်ဖြစ်သည်၊ထိုကြောင့်ဝေဒနာပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာဟုလျှည့်ခွေသည်။

ဒုတိယစက်ဝိုင်း၌ဇရာမရဏဖြစ်သောအခါ နွေတျိုလို အသက်ရှည်လိုသောကာမာသဝတဏှာလည်းဖြစ်သည်၊ ထိုကြောင့်ဇရာမရဏပစ္စယာတဏှာဟုလျှည့်ခွေသည်။

၇။ မူလနှစ်ပါးကား-အဝိဇ္ဇာ, တဏှာစတုမ်းဖြင့် မူလနှစ်ပါးကို သိအပ်၏၊ အဝိဇ္ဇာသည် ပုဗ္ဗန္တဘဝစက်၏ မူလမည်၏၊ တဏှာသည် အပရန္တ ဘဝစက်၏ မူလမည်၏။

အဓိပ္ပာယ်ခွဲလိုက်သည်ရှိသော်-အဝိဇ္ဇာသည် ပုဗ္ဗန္တဘဝစက်၏မူလ မည်၏၊ ဝေဒနာအထိ ဆောင်သည်၊ ဆောင်ပုံကား-အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်သည်၊ သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဏ်ဖြစ်သည်၊ ဝိညာဏ်ကြောင့် နာမ်ရူပ်....၊ နာမ်ရူပ်ကြောင့် သဠာယတန....၊ သဠာယတနကြောင့် ဖဿ....၊ ဖဿကြောင့် ဝေဒနာ....၊ ဝေဒနာကြောင့် အဝိဇ္ဇာဖြစ်သည်၊ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရ ဖြစ်သည်၊ ဤနည်းဖြင့် အတိတ်နှင့် ပစ္စုပ္ပန် သံသရာ အသပ်ထပ် မရပ်မတည် တလည်တည်း လည်ကုန်၏။

အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရ-သည်နေရာမှာ တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝ-အတူဖြစ်ဘက် တရားသုံးပါးကိုလည်း ယူရသည်၊ အတိတ်အကြောင်း ငါးပါး ဖြစ်သည်၊ ဝိညာဏ်, နာမ်ရူပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာ-သည်နေရာမှာ ခွဲ၍မရသော ဇာတိ, ဇရာမရဏ-ဂုဏ်နှစ်ပါးလည်း ရသည်၊ အင်္ဂါခုနစ်ပါး ဖြစ်သည်။

အတိတ်နှင့် ပစ္စုပ္ပန် အင်္ဂါ ၇-ပါးဖြင့် ၁၂-ပါးလုံး လည်သည်၊ အဓိပ္ပာယ်ကား-ဤပဋ္ဌမစက်ဝိုင်းသည် အတိတ်ဘဝနှင့် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ ဆက်သွယ်သော စက်ဝိုင်း ဖြစ်သည်၊ ဝါ-ယခင်ဘဝနှင့် ယခုဘဝ ဆက်သွယ်ခဲ့သောစက်ဝိုင်း

ဖြစ်သည်၊အင်္ဂါ ၇-ပါးဖြင့် ၁၂-ပါးလုံး လည်သည်၊ ၅-ပါးပုန်းနေသည်၊ပုန်းနေ သောငါးပါးကို လိုက်ရှာသည်ရှိသော် အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရ-သည်နေရာမှာတဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘ၀-အတူဖြစ်ဘက်တရားသုံးပါး ပုန်းနေသည်၊ ယခု မြင်ရပြီ၊ ဝိညာဏ်, နာမ်ရုပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာ-သည်နေရာမှာ ခွဲ၍ မရ သော ဇာတိ, ဇရာမရဏ - ဂုဏ်နှစ်ပါး ပုန်းနေသည်၊ ယခု မြင်ရပြီ။ [ဘုရားဉာဏ်မှီး၍ မြင်ရသည်။]

တဏှာသည် အပရန္တဘ၀စက်၏မူလ မည်၏၊ ဇရာမရဏအထိ ဆောင်သည်၊ ဆောင်ပုံကား-တဏှာကြောင့် ဥပါဒါန်ဖြစ်သည်၊ ဥပါဒါန်ကြောင့် ဘ၀....၊ ဘ၀ကြောင့် ဇာတိ....၊ ဇာတိကြောင့် ဇရာမရဏ....၊ ဇရာမရဏကြောင့် တဏှာ....၊ တဏှာကြောင့် ဥပါဒါန်ဖြစ်သည်၊ ဤနည်းဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်နှင့် အနာဂတ် သံသရာအထပ်ထပ် မရပ်မတည် တလည်တည်း လည်ကုန်၏။

တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘ၀-သည်နေရာမှာ အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရ-အတူဖြစ်ဘက် တရားနှစ်ပါးကိုလည်း ယူရသည်၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းငါးပါး ဖြစ်သည်၊ ဇာတိ, ဇရာမရဏ-သည်နေရာမှာ ခွဲ၍မရသော ဝိညာဏ်စသော ခြောက်ငါးပါး လည်း ရသည်၊ အင်္ဂါခုနစ်ပါး ဖြစ်သည်။

ပစ္စုပ္ပန်နှင့် အနာဂတ် အင်္ဂါ ၅-ပါးဖြင့် ၁၂-ပါးလုံး လည်သည်၊ အဓိပ္ပာယ်ကား- ဤ ဒုတိယစက်ဝိုင်းသည် ပစ္စုပ္ပန်ဘ၀နှင့် အနာဂတ်ဘ၀ ဆက်သွယ်သောစက်ဝိုင်း ဖြစ်သည်၊ ၀ါ-ယခုဘ၀နှင့် နောင်ဘ၀ ဆက်သွယ် မည်ဟု ခြေလှမ်းပြင်နေသောစက်ဝိုင်း ဖြစ်သည်၊ အင်္ဂါ ၅-ပါးဖြင့် ၁၂-ပါး လုံး လည်သည်၊ ၇-ပါး ပုန်းနေသည်၊ ပုန်းနေသော ၇-ပါးကို လိုက်ရှာ သည်ရှိသော် တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘ၀-သည်နေရာမှာ အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရ-အတူ ဖြစ်ဘက် တရားနှစ်ပါး ပုန်းနေသည်၊ ယခု မြင်ရပြီ၊ ဇာတိ, ဇရာမရဏ-သည်နေရာမှာ ခွဲ၍မရသော ဝိညာဏ်စသော ခြောက်ငါးပါး ပုန်းနေသည်၊ ယခု မြင်ရပြီ။

အမည်တို့ကို ရသင့်သလို ခွဲဆိုလိုက်သည်ရှိသော်-အဝိဇ္ဇာသည် အတိတ် ကာလ, ကိလေသဝဋ်, အတိတ်အကြောင်း, ပုဗ္ဗန္တဘ၀စက်, ပုဗ္ဗန္တဘ၀စက်၏ မူလ-ငါးမည်ရသည်၊ သင်္ခါရသည် အတိတ်ကာလ,ကမ္မဝဋ်,အတိတ်အကြောင်း, ပုဗ္ဗန္တဘ၀စက်-လေးမည်ရသည်၊ ဝိညာဏ်သည် ပစ္စုပ္ပန်ကာလ, ဝိပါကဝဋ်, ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး, ပုဗ္ဗန္တဘ၀စက်-လေးမည်ရသည်၊ နာမ်ရုပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာသည် ပစ္စုပ္ပန်ကာလ, ဝိ, ပွန်ကျိုး, ပုဗ္ဗန္တဘ၀စက်-လေးမည် ရသည်၊ တဏှာသည် ပွန်ကာလ, ကိ, ပွန်ကြောင်း, အပရန္တဘ၀စက်, အပရန္တဘ၀စက်၏ မူလ-ငါးမည်ရသည်၊ ဥပါဒါန်သည် ပွန်ကာလ, ကိ, ပွန်ကြောင်း, အပရန္တဘ၀စက်-လေးမည်ရသည်၊ ဘ၀သည် ပွန် ကာလ,

ဝင့်နှစ်ပါး, ပွန်ကြောင်း, အပရန္တဘဝစက်-လေးမည်ရသည်၊ ဇာတိသည် အနာဂတ်ကာလ, ဝိ, အနာဂတ်အကျိုး, အပရန္တဘဝစက်-လေးမည်ရသည်၊ ဇရာမရဏသည် နာဂတ်ကာလ, ဝိ, နာဂတ်ကျိုး, အပရန္တဘဝစက်-လေးမည် ရသည်။

မှတ်ချက်။ [ဝေဒနာကြောင့် တဏှာဖြစ်သော အခါ အဝိဇ္ဇာလည်းဖြစ်သည်၊ ထို့ကြောင့် "ဝေဒနာပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ"ဟု လျှည့်ခေါ်သည်၊ ဒုတိယစက်ဝိုင်းဌ ဇရာမရဏ ဖြစ်သောအခါ နုပျိုလို, အသက်ရှည်လိုသော ကာမာသဝ တဏှာ ဖြစ်သည်၊ ထို့ကြောင့် "ဇရာမရဏ ပစ္စယာ တဏှာ"ဟု လျှည့်ခေါ်သည်။]

ဤစက်ဝိုင်းနှစ်ခုဖြင့် ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး အဝိဇ္ဇာဖုံးကာ တဏှာဆွဲဆောင် သံသရာ ထောင်သိန်းသောင်း တဘဝမှ တဘဝသို့ ကူးပြောင်းရပေါင်း များလှလေပြီ၊ ဒုက္ခမျိုးစုံ ပျက်စီးခြင်းဖုံးနှုံ တွေ့ကြုံရပေါင်း များလှလေပြီ၊ သေပေါင်းလည်း များလှလေပြီ၊ ဤ ဘုံယ်ကောင် ပစ်ချရသည့် အတွက် သုသာန်မြေပုံလည်း မြင့်လှလေပြီ၊ ဤ သစ်ရိုရအားလုံးဌ အလွန် အကဲ ငြီးငွေ့ခြင်းငှာ, အတွယ်တာခြင်းငှာ, လွတ်မြောက်ခြင်းငှာ လွန်မင်းစွာ သင့်လှလေစွတကား။

သတ္တဝါအပေါင်းသည် မူလနှစ်ပါးခိုင်မြဲသော စက်ဝိုင်းနှစ်ခုဖြင့် သံသရာ အထပ်ထပ် မရပ်မတည် တလည်တည်း လည်ကုန်၏။

ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို လျှော်စွာသိသော ဉာဏ်ကား ထိုမူလနှစ်ပါး မဖြစ်နိုင် ကြောင်းဉာဏ် ဖြစ်၏၊ မူလနှစ်ပါးမဖြစ်လျှင် သံသရာဘဝစက် ပျက်၏။

ဤဘဝစက်ကို မဖျက်နိုင်, မခွဲနိုင်လျှင် မိုဃ်းကြိုးစက်ကြီး လောင်မီးပမာ သံသရာမှ ခုန်ကာကျော်ထွက် လွတ်မြောက်ချက်ကား အိပ်မက်ဌပင် မရှိ လေစွတကား။

ဤဘဝစက်ကို သုဘမယဉာဏ်, စိန္တာမယဉာဏ်, ဘာဝနာမယဉာဏ်တို့ဖြင့် လျှော်စွာမသိခြင်းကြောင့်-မြိတ်ဆာချည်ထွေး စာသိုက်ထွေးနှင့် မြက်ထွေး အတူ သူငါမကြွင်း လေးဘုံဆင်းကာ သံသရာ၌ ရှည်ကြာဒုက္ခ တွေ့ရလေစွ တကား။

ဤပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဘောသည် သမုဒ္ဒရာ၌ ယုန်ငယ်ပမာ ထောက်ရာ တည်ရာမရ နက်နဲလေစွတကား။

သို့စဉ်နက်မှောင် နက်ရောင်ပြင်းထန် နက်နဲမှုန်လည်း စိန်ဉာဏ်ဆောင်ထား ခုနစ်နှစ်သမီး ခုနစ်နှစ်သားတို့ပင် ဘုရားရှင်ဉာဏ်တော်မှီး၍ ခွဲနိုင်, ဖောက်နိုင်, ဖျက်ဆီးနိုင်ကြကုန်၏၊ ထို့အတူ ခွဲနိုင်, ဖောက်နိုင်, ဖျက်ဆီးနိုင်ရပါလို၏ဘုရား၊ ထို့အတူ ခွဲနိုင်, ဖောက်နိုင်, ဖျက်ဆီးနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

အပြည့်အစုံပင်ဋ္ဌသမုပ္ပါဒ်စက်ပုံစံ

ကိုယ်လေးသဝင်ရှုံးပါး
ကမ္မဝင်ငုံနှစ်ပါးတို့ ၁၃
ဝိပါကဝင်ရှုံ့ရှစ်ပါးတို့ ၇၃
ပဋ္ဌာန်ရှစ်
အတိတ်
ကမ္မဘဝ
ဥပပတ္တိဘဝ
အနာဂတ်
ကံ ကံ ဝိ ဝိ ဝိ ဝိ ဝိ ကံ ကံ ဝိ ဝိ
အဝိဇ္ဇာ,သင်္ခါရ, ဝိညာဏ်,နာမ်ရူပ်,သဠာယတန,ဖဿ,ဝေဒနာ,တဏှာ,ဥပါဒါန်,ဘဝ ဇာတိ,ဇရာမရဏ
ယူလျှင် တဏှာဥပါဒါန်ဘဝကို ယူ တိတ်ကြောင်းငါးပါး တည်သော
"
"
"
ပြန်ကျိုးငါးပါး တည်သော
ယူလျှင် အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရကို ယူ ပြန်ကြောင်းငါးပါး တည်သော
ဂုဏ်နှစ်ပါးယူလျှင် ဝိညာဏ်စသောခြောက်ငါးပါးကို ယူခြင်း : သာ နာဂတ်ကျိုးငါးပါး တည်သော
တစပ် တိတ် စုပ် ကြောင်း ကျိုး
တစပ် စုပ် စုပ် ကျိုး ကြောင်း
တစပ် စုပ် နာဂတ် ကြောင်း ကျိုး
မှတ်ချက် ဥပပတ္တိဘဝသည်အနာဂတ်အကျိုး ဇာတိဖြင့်ဝင်သည်။
ပုဗ္ဗန္တဘဝစက်၏မူလ ဝေဒနာအထိဆောင်သည်
အပရန္တဘဝစက်၏မူလ ဇရာမရဏအထိဆောင်သည်
ဝေဒနာ
အဝိဇ္ဇာ
ဒုက္ခာ
ဒုက္ခ
ဝေဒနာ
ဖဿ
ဝိညာဏ်

ပါဠိတော်ပါဠိအနက်နှင့် ကြောင်းကျိုးနဲ့

၁။ "အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ"။ ။အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ သစ္စာလေးတန်, (၄) ပုဗ္ဗန္တ, အပရန္တ, ပုဗ္ဗန်ပရ, ပဋိစ္စ (၄)ဟူသော ရှစ်ဌာနဌ် တွေ့ဝေသော အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ, အပုညာဘိသင်္ခါရ, အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရတို့သည်။ ၀၊ ကာယသင်္ခါရ, ဝစီသင်္ခါရ, စိတ္တသင်္ခါရတို့သည်။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

သင်္ခါရဖြစ်ပုံ

	ဘုံ-၃၀	လောကီကံ၁စတနာသင်္ခါရ-၂၉ ပုညာဘိ ၁၁သော-၂၉		ကာယ၁သော-၂၉
၁	အပါယ် ၄-ဘုံ၌ အဝိဇ္ဇာကြောင့်	ကာမကုသိုလ်ကံ ၈-ခု ဖြစ်သည်။ အကုသိုလ်ကံ ၁၂-ခု ဖြစ်သည်၊	ပုညာဘိသင်္ခါရ မည်သည်၊ အပုညာဘိသင်္ခါရ မည်သည်၊	တနည်းကား- ကာယသင်္ခါရ ၂၀။ ဝစီသင်္ခါရ ၂၀။ စိတ္တသင်္ခါရ ၂၀။ ဖြစ်သည်။ ပေါင်း-၂၀၊
၂	ကာမသုဂတိ ၇ဘုံ၌ အဝိဇ္ဇာကြောင့်	ကာမ ကုသိုလ်ကံ ၈-ခု ရူပကုသိုလ်ကံ ၅-ခုဖြစ်သည် အကုသိုလ်ကံ ၁၂-ခုဖြစ်... အရူပကုသိုလ်ကံ ၄-ခုဖြစ်...အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရ	...ပုညာဘိသင်္ခါရ... ...အပုညာဘိသင်္ခါရ...	တနည်း- ကာယသင်္ခါရ ၂၀။ ဝစီ .... ၂၀။ စိတ္တ .... ၂၉။ ဖြစ်သည်။ ပေါင်း-၂၉။
၃	ရူပ ဆယ်ဘုံ၌ အဝိဇ္ဇာကြောင့်	ကာမကုသိုလ်ကံ ၈-ခု ရူပကုသိုလ်ကံ ၅ ခုဖြစ် (ဒေါသမူဒ္ဒေကြဉ်သော) အကုသိုလ်ကံ ၁၀-ဖြစ်.... အရူပကုသိုလ်ကံ ၄-ခုဖြစ်	...ပုညာဘိ.... ...အပုညာဘိ ...အာနေဉ္ဇာဘိ...	ကာယသင်္ခါရ ၁၈။ ဝစီ .... ၁၈။ စိတ္တ .... ၂၇၊ ပေါင်း-၂၇၊
၄	သုဒ္ဓါ၀ါသ၁၊ဘုံ၌ အဝိဇ္ဇာကြောင့်	ကာမကုသိုလ်ကံ ၈-ခု ရူပကုသိုလ်ကံ ၅-ခုဖြစ်.... ဒေါသမူဒ္ဒေ, ဒိဋ္ဌိဂတ သမ္ပယုတ် ၄, ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ် သော အကုသိုလ်ကံ ၅-ခု ဖြစ်.... အရူပကုသိုလ်ကံ ၅-ခုဖြစ်....အာနေဉ္ဇာဘို....	...ပုညာဘိ... ...အပုညာဘိ....	ကာယသင်္ခါရ ၁၃။ ဝစီ .... ၁၄၊ စိတ္တ .... ၂၂။ ပေါင်း....၂၂၊

သင်္ခါရဖြစ်ပုံမှအဆက်

၅	အရူပဇလေးတုံ့ဌာ် အဝိဇ္ဇာကြောင့်	ကာမဂုဏ်ကုသိုလ်တံ ဂ-ခုဖြစ် ... ပုညာဘိ (ဒေါသမူလဇောကြဉ်သော) အကုသိုလ်တံ ၁၀-မုဖြစ် .... } အပုညာဘိ အရူပကုသိုလ်တံ ၄-ခုဖြစ် အာနေဉ္ဇာဘိ	ကာယသင်္ခါရ .... မဖြစ်။ ဝစီ ... မဖြစ်။ စိတ္တ .... ၂၂။ ပေါင်း ... ၂၂။

၁။ အပါယ် ၄-တုံ့ဌာ် အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရ ၂၀-ဖြစ်သည်၊ ၂၀-ကား-ကာမကုသိုလ်တံ ဂ-ခု, အကုသိုလ်တံ ၁၂-ခု၊ ပေါင်း-၂၀၊ တနည်း-ပုညာဘိသင်္ခါရ-ဂ, အပုညာဘိသင်္ခါရ-၁၂၊ ပေါင်း-၂၀၊ တနည်းကား-ကာယသင်္ခါရ-၂၀, ဝစီသင်္ခါရ ၂၀-, စိတ္တသင်္ခါရ-၂၀၊ ပေါင်း-၂၀၊ (သုံးနည်း)။

[ဒြပ-မဖြစ်၊ ၂၁ ဖြစ်အောင် ပေါင်းတတ်ရမည်၊ ဤနည်းဖြင့် နောက်ပုဒ်တို့၌ ဖော်နိုင်စေရမည်။]

၂။ ကာမသုဂတိ ၇-တုံ့ဌာ် အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရ ၂၉-ဖြစ်သည်၊ ၂၉-ကား....

၃။ ရူပဆယ်တုံ့ဌာ် အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရ ၂၇-ဖြစ်သည်၊ ၂၇-ကား....

၄။ သုဒ္ဓါဝါသ ငါးတုံ့ဌာ် အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရ ၂၂-ဖြစ်သည်၊ ၂၂-ကား....

၅။ အရူပ ၄-တုံ့ဌာ် အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရ ၂၂-ဖြစ်သည်၊ ၂၂-ကား....

မှတ်ချက်။ [ရူပတုံ့, အရူပတုံ့ (ဒေါသမူလဇောကြဉ်၌) အကုသိုလ် ၁၀-ခု ဖြစ်သကဲ့၊ သုဒ္ဓါဝါသငါးတုံ့ (ဒေါသမူလဇော, ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်-၄, ဝိစိကိစ္ဆာ-၁-ကြဉ်၌) ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်-၄, ဥဒ္ဓစ္စ-၁-အားဖြင့် အကုသိုလ်တံ ၅-ခုသာဖြစ်သည်၊ ကံအားဖြင့် ရူပကုသိုလ်တံ ၅-ခု, အရူပကုသိုလ်တံ ၄-ခုသည် ကာယဒွိ မဖြစ်၊ ဝစီဒွိ မဖြစ်၊ ဘုံအားဖြင့် အရူပဇလေးတုံ့သည် ကာယဒွါရ, ဝစီဒွါရ ဖြစ်ရာ မဟုတ်။]

၂။ "သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ"။ ။သင်္ခါရပစ္စယာ၊ သင်္ခါရ ဟူသော အခြောင်းကြောင့်။ ဝိညာဏ်၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ် ၁၉-ခု, ပဝတ္တိဝိညာဏ် ၃၂-ခုသည်။ သဘောဝတိ၊ ဖြစ်၏။

[ဥဒ္ဓစ္စကြဉ်သော သင်္ခါရ ၂၀-ခုကြောင့် ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ် ၁၉-ခုဖြစ်သည်၊ ဥဒ္ဓစ္စနှင့် တကွ သင်္ခါရ ၂၉-ခုလုံးကြောင့် ပဝတ္တိဝိညာဏ် ၃၂-ခု ဖြစ်သည်၊]

ပဋ္ဌာန်းနှစ်ပိုင်းတော် ၁၉-ခု ဖြစ်ပုံ

	ဘုံ–၃၁	သင်္ခါရ.... ၂၀-ကြောင့်	ပဋ္ဌာန်းနှစ် ဝိညာဏ်–၁၉
၁	အပါယ် ၄-ဘုံ၌	အကုသိုလ်ကံ ၁၁-ခုကြောင့်	ဒုဂ္ဂတိအဟိတ် ပဋ္ဌာန်းနှစ် ၁-ခု ဖြစ်သည်။ [၁၁- ကြောင့်....၁။]
၂	လူ,၊ဝတုမဟာရာဇ် ၂–ဘုံ၌	ကာမကုသိုလ်ကံ ၈-ခုကြောင့်	သုဂတိ အဟိတ် ပဋ္ဌာန်းနှစ် ၁-ခု၊ ဒ္ဒိဟိတ် ပဋ္ဌာန်းနှစ် ၄-ခု၊ တိဟိတ် ပဋ္ဌာန်းနှစ် ၄-ခု၊ ပေါင်း....၉-ခု ဖြစ်သည်။ [၈–ကြောင့်....၉။]
၃	အထက်နတ် ၅–ဘုံ၌	ကာမကုသိုလ်ကံ ၈-ခုကြောင့်	ဒ္ဒိဟိတ် ပဋ္ဌာန်းနှစ် ၄-ခု၊ တိဟိတ် ပဋ္ဌာန်းနှစ် ၄-ခု၊ ပေါင်း....၈-ခု ဖြစ်သည်။ [၈-ကြောင့် ၈။] [၁၁-ဘုံ၌ ၁၉ ကြောင့်....၁၀။]
၄	ပဌမစျာန် ၃-ဘုံ၌	ပဌမစျာန်ကုသိုလ်ကံ ၁-ခုကြောင့်	ပဌမစျာန် ပဋ္ဌာန်းနှစ် ၁-ခု ဖြစ်သည်။
၅	ဒု ...၃-ဘုံ၌	ဒု....တ-စျာန်ကုသိုလ်ကံ ၂-ခုကြောင့်	ဒု–တ–စျာန် ပဋ္ဌာန်းနှစ် ၂-ခု ဖြစ်သည်။
၆	တ....၃-ဘုံ၌	စတုတ္ထစျာန်ကုသိုလ်ကံ ၁-ခုကြောင့်	စတုတ္ထစျာန် ပဋ္ဌာန်းနှစ် ၁-ခု ဖြစ်သည်။
၇	ဝေဟပ္ဖိုလ်,သုဒ္ဓါဝါသ ပေါင်း ၆-ဘုံ၌	ပဉ္စမစျာန် ကုသိုလ်ကံ ၁-ခုကြောင့်	ပဉ္စမစျာန် ပဋ္ဌာန်းနှစ် ၁-ခု ဖြစ်သည်။ [၁၅-ဘုံ၌ ၅-ကြောင့်....၅။]
၈	အရူပ ၄-ဘုံ၌	အရူပကုသိုလ်ကံ ၄-ခုကြောင့်	အရူပ ပဋ္ဌာန်းနှစ် ၄ခု၊ တဘုံတခုစီ ဖြစ်သည်။ [၄ ဘုံ၌ ၄-ကြောင့် .. ၄။]
၉	အသညသတ်တဘုံ၌	ပဉ္စမစျာန်ကုသိုလ်ကံ ၁-ခုကြောင့်	ရူပ်ပဋ္ဌာန်းနှစ် တခု ဖြစ်သည်။ [၁-ကြောင့်....။]

မှတ်ချက်။ [ပဋ္ဌာန်းနှစ် ၁၉-သည် ရူပ်ပဋ္ဌာန်းနှစ်နှင့် ၂၀-ဖြစ်၏၊ ပဉ္စမစျာန် ကုသိုလ်ကံသည် ထိုအသညသတ်ဘုံ၌ မဖြစ်၊ ကာမသုဂတိဘုံ၌ ဖြစ်ခဲ့ပြီးသောကံ ဖြစ်၏။]

ပဝတ္တိဝိညာဏ် ၃၂-ခု ဖြစ်ပုံ

	ဘုံ-၃၀	သင်္ခါရ ၂၉....ကြောင့်	ပဝတ္တိဝိညာဏ်....၃၂၊
၁	အပါယ်လေးဘုံ၌	အကုသိုလ်ကံ ၁၂-ခုကြောင့် ကာမ ကုသိုလ်ကံ ၈-ခုကြောင့်	အကုသလဝိပါက် ၇-ခု ဖြစ်သည်။ အဟိတ် ကုသလ ဝိပါက် ၈-ခု ဖြစ်သည်။ ပေါင်း ၁၅။ [၂၀-ကြောင့်....၁၅။]
၂	ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံ၌	အကုသိုလ်ကံ ၁၂-ခုကြောင့် ကာမ ကုသိုလ်ကံ ၈-ခုကြောင့်	အကုသလဝိပါက် ၇-ခု ဖြစ်သည်။ အဟိတ် ကုသလ ဝိပါက် ၈-ခု သဟိတ် ကုသလ ဝိပါက် ၈-ခု ၁၆-ခု ဖြစ်သည်။ ပေါင်း ၂၃၊ [၂၀-ကြောင့်....၂၃။]
	ရူပ ၁၅-ဘုံ၌	အကုသိုလ်ကံ ၁၂-ခုကြောင့် ကာမကုသိုလ်ကံ ၈-ခုကြောင့် ရူပကုသိုလ်ကံ ၅-ခုကြောင့်	(ဃာနာဒီတွယ ကြဉ်၍) အကုသလ ဝိပါက် ၄-ခု ဖြစ်သည်၊ (ဃာနာဒီတွယ ကြဉ်၍) အဟိတ် ကုသလ ဝိပါက် ၅-ခု ဖြစ်သည်။ ရူပ ဝိပါက် ၅-ခု ဖြစ်သည်၊ ပေါင်း ၁၄၊ [၂၅-ကြောင့်...၁၄။]
	အရူပ ၄-ဘုံ၌	အရူပ ကုသိုလ်ကံ ၄-ခုကြောင့်	အရူပ ဝိပါက် ၄-ခု ဖြစ်သည်။ ပေါင်း ၄။ [၄-ကြောင့်....၄။]

မှတ်ချက်။ [အကုသလ ဝိပါက် ၇-ခု, အဟိတ်ကုသလဝိပါက် ၈-ခုတို့တွင် ရူပဘုံတို့၌ ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယဟူသော ဝိညာဏ်သုံးခုကို၊ ၁၂-ဃာနာ ဒီတွယကို ကြဉ်သည်၊ ထို့ကြောင့် ၄-ခုနှင့် ၅-ခု ဖြစ်သည်။]

၃။ "ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ"။ ၊ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ဝိညာဏ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ နာမရူပံ၊ နာမ်သည်ရင်း, ရုပ်သည်ရင်း, နာမ်ရုပ်သည်ရင်း။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။

၄။ "နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ။" ။နာမရူပပစ္စယာ၊ နာမ်, ရုပ်, နာမ်ရုပ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သဠာယတနံ၊ စက္ခာယတန, သောတာယတန, ဃာန...., ဇိဝှါ...., ကာယ...., မနာယတန ဟူသော ခြောက်ပါးသော အာယတနသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။

နာမ်ရုပ်နှင့် သဠာယတနဖြစ်ပုံ

	ဘုံ-ဘဝ	ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ် ပဝတ္တိဝိညာဏ်	နာမ်ရုပ်	သဠာယတန
၁	အပါယ် ၄—ဘုံ၌	ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ် ၁ ခု, ပဝတ္တိဝိညာဏ်၁၅-ခုဖြစ်သည်။ ထိုဝိညာဏ်ကြောင့်	နာမ်,ရုပ် ဖြစ်သည်။ ထိုနာမ်ရုပ် ကြောင့်	သဠာယတန ၆-ပါးဖြစ်သည်၊
၂	လူ, စာတု ၂-ဘုံ၌	ပဋိ....၉-ခု ပဝတ္တိ ၂၃-ခုဖြစ်သည်၊ ထိုဝိညာဏ်ကြောင့်	။	။
၃	အထက်နတ် ၅-ဘုံ၌	။ ၈.... ။ ၂၃....	။	။
၄	ရူပ ၁၅-ဘုံ၌	။ ၅ ။ ၁၄....	။	(စက်၊ သော၊ မနာ-ဟူသော) သဠာယတန ၃-ပါးဖြစ်သည်။
၅	အရူပ ၄—ဘုံ၌	။ ၄.... ။ ၄....	(ရုပ်မဖြစ်) နာမ်သာ ဖြစ်သည်။ ထိုနာမ် ကြောင့်	(မနာ)၁-ပါးသာ ဖြစ်သည်။
၆	အသညသတ် တဘုံ၌	ပဋိသန္ဓေ, ပဝတ္တိ ဝိညာဏ်ဖြစ်ခြင်း မရှိ၊ ပဌမစျာန် ကံ ဝိညာဏ်တခုကြောင့်	ရုပ်ဖြစ်သည်၊ ထို ရုပ်ကြောင့်	သဠာယတန မဖြစ်။

မှတ်ချက်။ [အသညသတ်တဘုံ၌ ပဌမစျာန် ကံဝိညာဏ်တခုသည် ထိုဘုံ၌ ဖြစ်သည် မဟုတ်၊ ကာမသုဂတိဘုံ၌ ထိုကံဝိညာဏ်တခု ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ ထိုကံ ဝိညာဏ်

ကြောင့် ဤအသည်သက်ဘုံ၌ ရုပ်သာ လာဖြစ်သည်၊ ဝိပါက်ဝိညာဏ်, ကံဝိညာဏ် ဟု ပိညာဏ်နှစ်မျိုး သိရမည်၊ လောကီကုသိုလ်, အကုသိုလ်စိတ် ၂၉–ခုသည် ကံဝိညာဏ် မည်၏၊ ဘဝဂါမိကံ ၉–ခုလည်း မည်၏။]

၅။ "သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော" ။သဠာယတနပစ္စယာ၊ သဠာယတန ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဖဿော၊ စက္ခုသမ္ဖဿ, သောတသမ္ဖဿ, ဃာန...., ဇိဝှါ...., ကာယ...., မနောသမ္ဖဿဟူသော ခြောက်ပါးသော ဖဿသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။

၆။ "ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ"။ ။ဖဿပစ္စယာ၊ ဖဿဟူသော အကြောင်း ကြောင့်။ ဝေဒနာ၊ စက္ခုသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ, သောတသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ, ဃာန...., ဇိဝှါ...., ကာယ .. , မနောသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာဟူသော ခြောက်ပါးသော ဝေဒနာသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။

၇။ "ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ"။ ။ဝေဒနာပစ္စယာ၊ ဝေဒနာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ တဏှာ၊ ရူပတဏှာ, သဒ္ဒတဏှာ, ဂန္ဓ...., ရသ...., ဖောဋ္ဌဗ္ဗ...., ဓမ္မတဏှာဟူသော ခြောက်ပါးသော တဏှာသည်။ ဝါ၊ ကာမ တဏှာ, ဘဝတဏှာ, ဝိဘဝတဏှာ (သုံးပါး)သည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။

၈။ "တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ"။ ။တဏှာပစ္စယာ၊ တဏှာ ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဥပါဒါနံ၊ ကာမုပါဒါန်, ဒိဋ္ဌုပါဒါန်, သီလဗ္ဗတုပါဒါန်, အတ္တဝါဒုပါဒါန်ဟူသော လေးပါးသော ဥပါဒါန်သည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။

ဖဿ, ဝေဒနာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်ဖြစ်ပုံ

	ဘုံ–၃၀	သဠာယတန	ဖဿ	ဝေဒနာ	တဏှာ	ဥပါဒါန်
၁	ကာမ ၁၁–ဘုံ၌	၆–ပါးဖြစ် သည်၊ ၆-ပါးကြောင့်	၆–ပါးဖြစ် သည်၊ ၆-ပါးကြောင့်	၆–ပါးဖြစ် သည်။ ၆-ပါးကြောင့်	၆–ပါးဖြစ် သည်၊ ၆-ပါးကြောင့်	၄–ပါးဖြင့် သည်၊
၂	ရူပ ၁၀–ဘုံ၌	၃–ပါး....	၃–ပါး....	၃–ပါး....	၃–ပါး	၄–ပါး ...
၃	သုဒ္ဓါဝါသ ၅–ဘုံ၌	၃–ပါး....	၃–ပါး....	၃–ပါး....	၃–ပါး....	ကာမုပါဒါန် သာဖြစ်သည်။
၄	အရူပ ၄–ဘုံ၌	နာ .. ၁	၁–ပါး ...	၁–ပါး....	၁–ပါး....	၄–ပါးဖြစ် သည်။

မှတ်ချက်။ [သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ၌ အနာဂါမ်, ရဟန္တာတို့သာ ရှိကုန်၏၊ အနာဂါမ်အား ကာမရာဂ မရှိ၊ ကာမုပါဒါန် ရှိသေးသည်ဟု အဋ္ဌသာလိနီနိုကျေပ ကဏ္ဍ၌ ဆိုသည်၊ ဝေဒနာကြောင့် ကာမဘုံ၌ ကာမတဏှာ, ဘဝတဏှာ, ဝိဘဝ တဏှာသုံးပါးလုံး ဖြစ်သည်၊ ရူပဘုံ, အရူပဘုံ၌ ကာမတဏှာ မဖြစ်၊ ဘဝတဏှာ, ဝိဘဝတဏှာနှစ်ပါး ဖြစ်သည်၊ သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ၌ ထိုတဏှာသုံးပါးလုံး မဖြစ်၊ ဝါ–ဒိဋ္ဌိနှင့်ယှဉ်သောတဏှာ မဖြစ်၊ ရူပဘဝ–အရူပဘဝဟူသော ဥပပတ္တိဘဝကို ၎င်း, စျာန်ဟူသော ကမ္မဘဝကို၎င်း တင်သော ဘဝါသဝမည်သော ဘဝရာဂ-ဘဝ တဏှာကား ဖြစ်၏။

စက္ခာယတန ဘပါးကြောင့် စက္ခုသမ္ဗန္ဓသတပါး ဖြစ်သည်၊ ၎င်းကြောင့် စက္ခု သမ္ဗန္ဓသဇာ ဝေဒနာတပါး ဖြစ်သည်၊ ၎င်းကြောင့် ရူပတဏှာတပါး ဖြစ်သည်၊ ရူပတဏှာ ဟပါးကြောင့် ဥပါဒါန်လေးပါး ဖြစ်သည်ဟူ၍လည်း ခွဲဆိုနိုင်၏သည်၊ ဥပါဒါန်ကို ဟခုစီ မခွဲနှင့်။]

၉။ "ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ"။ ။ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ဥပါဒါန်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဘဝေါ၊ ကမ္မဘဝ, ဥပပတ္တိဘဝသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။

၁၀။ "ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ"။ ။ဘဝပစ္စယာ၊ ဘဝဟူသော အကြောင်း ကြောင့်။ ဝါ၊ ကမ္မဘဝကြောင့်။ ဇာတိ၊ ရုပ်ဇာတိ, နာမ်ဇာတိသည်၊ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ [ဥပပတ္တိဘဝကား ဇာတိ၌ ဝင်သည်၊]

ဘဝနှင့် ဇာတိဖြစ်ပုံ

	ဘုံ–၃၁	ဥပါဒါန်	ကမ္မဘဝ	ဥပပတ္တိ-ဇာတိ
၁	ကာမ ၁၁-ဘုံ၌	ဥပါဒါန် ၄-ပါး ဖြစ်သည်၊ ဥပါဒါန် ၄-ပါး ကြောင့်	ကမ္မဘဝ ၂၉–ဖြစ်သည်။ ထိုဟူ၎င်းကမ္မဘဝ ၁၉–ကြောင့်	ဥပပတ္တိဘဝ သုံးပါးဟူသော ရုပ်ဇာတိ, နာမ် ဇာတိဖြစ်သည်၊
၂	ရူပဆယ်ဘုံ၌	ဥ-ါ ၄–ပါးဖြစ်။ ၄-ကြောင့်	ကမ္ဘ ၂၇–ဖြစ်။ ၅–ကြောင့်	။
၃	သုဒ္ဓါဝါသ ၅-ဘုံ၌	ကာမု တပါး....	၂၂–ဖြစ်။ ၁–ကြောင့်	။
၄	အရူပ ၄–ဘုံ၌	ဥပါ ၄–ပါး....	၂ –ဖြစ်၊ ၄–ကြောင့်	ဥပပတ္တိဘဝ လေးပါးဟူသော နာမ်ဇာတိ ဖြစ်သည်။
၅	အသညသတ်တဘုံ၌	ဥပါဒါန်မဖြစ်၊ ပဋ္ဌမစျန်ဘဝဂါမိကံ တခုကြောင့်	ကမ္မဘဝ မည်ဖြစ်၊	ဥပပတ္တိဘဝ သုံးပါးဟူသော ရုပ်ဇာတိဖြစ်သည်။

မှတ်ချက်။ [အရူပ ၄-ဘုံ၌ ဥပပတ္တိဘဝ ၄-ပါး ရှိသည်၊ ဘုံတိုင်း အသီးသီးကား သုံးပါးစီသာ ရှိသည်၊ ဥပပတ္တိဘဝသည် အနာဂတ် အကျိုးဇာတိ၌ ဝင်သည်၊ ပဋ္ဌမစျာန်ဘဝဂါမိကံ ပယုသည် ကာမသုဂတိ၌ ဖြစ်ခဲ့သည်၊ အသညသတ်၌ မဖြစ်။]

၁၁။ "ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ"။ ။ဇာတိပစ္စယာ၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ ရုပ်ဇရာမရဏ,နာမ်ဇရာမရဏသည်။သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။

"သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ"။ ။သောက-စိုးရိမ်ခြင်း, ပရိဒေဝ-ငိုကြွေးခြင်း, ဒုက္ခ-ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း, ဒေါမနဿ-စိတ်ဆင်းရဲခြင်း,ဥပါယာသာ၊ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့သည်။ သမ္ဘဝန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

ဇရာမရဏ,သောကစသည် ဖြစ်ပုံ

	ဘုံ-၃၁	ဇာတိ	ဇရာမ်ရဏ သောက စသည်တို့။
၁	ကာမ ၁၁-ဘုံ၌	ရုပ်ဇာတိ, နာမ်ဇာတိကြောင့်	ရုပ်ဇရာမရဏ, နာမ်ဇရာမရဏ ဖြစ်သည်။ သောက—စသည် တို့လည်း ဖြစ်ကုန်၏။
၂	ရူပ ၁၅-ဘုံ၌	။	ရုပ်ဇရာမရဏ, နာမ်ဇရာမရဏ ဖြစ်သည်။ သောက စသည်တို့ မဖြစ်ကုန်။
၃	အရူပ ၄-ဘုံ၌	နာမ်ဇာတိကြောင့်	နာမ်ဇရာမရဏ ဖြစ်သည်။ ။
၄	အသညသတ် တဘုံ၌	ရုပ်ဇာတိကြောင့်	ရုပ်ဇရာမရဏ ဖြစ်သည်။ ။

မှတ်ချက်။ [ရူပဘုံ, အရူပဘုံတို့၌ သောက,ပရိဒေဝ စသည်တို့ မဖြစ်ကုန်။]

"ဝေမေတသ ကေဝလသ ဒုက္ခက္ခန္ဓသ သမုဒယော ဟောတိ"။ ။ဝေ၊ ဤသို့အကြောင်းအဆက်ဆက်ဖြင့်။ ကေဝလသ၊ ချမ်းသာ စသည်တို့နှင့် မရောသော။ တေသဒုက္ခက္ခန္ဓသ၊ ဤဝဋ်ဆင်းရဲအစု၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ထင်ရှားစွာဖြစ်၏။ ။ပုဂ္ဂိုလ်,သတ္တဝါ,ဗြဟ္မာ,လူ,နတ် မဖြစ်၊ မမြဲသော, ဆင်းရဲသော, ဖောက်ပြန်ပျက်စီးတတ်သော (ငါ့ကိုယ်, ငါ့ဟာ, ငါဟူ ရှုခြင်းငှာ မသင့်သော) ရုပ်,နာမ် သဘောတရားတို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။

ထင်ရှားပြခန်းသော အကြောင်းတရား

ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာ ပါဠိတော် သက်သက်မှာတော့- အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ၊ နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ၊ သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ၊ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ၊ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ၊ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ-သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဧဝ မေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။

[သည်မှာ အနက်မပေးသော်လဲ ပေးနိုင်သောဉာဏ်ရှိအောင် ဆင်ခြင်ကြပါ၊]

၁။ ဤပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်မြတ်မှာ အကြောင်းပြုတာ ဝဋ္ဌ၊ ဒြ-ပါး, အာရုံ ဒြ-ပါး စသည်ဖြင့် အကြောင်းတရားများစွာ ရှိပါတယ်၊ အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရစသော တခုတခုကိုသာ အကြောင်းတရားဟု ဟောခြင်းဟာ သင့်ပါ မလားဟု မေးခွန်း ထုတ်သင့်ပါတယ်။

အဖြေကတော့- ထင်ရှားခြင်းကြောင့်ရင်း, ပြခန်းခြင်းကြောင့်ရင်း, (ဘုရား, ရဟန္တာတို့နှင့် မဆက်ဆံခြင်းကြောင့်ရင်း) တခု တခုသော အကြောင်းကိုသာ ဟောခြင်းဖြစ်၍ သင့်တယ်လို့ မှတ်ရမတဲ့။

ခွဲပြောရလျှင်-ပုထုဇဉ်, သောတာပန်, သကဒါဂါမ်,အနာဂါမ်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ် ၄-ယောက်မှာသာ အဝိဇ္ဇာအမိုက် ရှိသောကြောင့် ကုသိုလ်, အကုသိုလ် စေတနာဆိုတဲ့ သင်္ခါရ-ဖြစ်ပေါ်ပါတယ်၊ ယခု လူတွေမှာလဲ အဝိဇ္ဇာအမိုက် အမြဲရှိနေပါတယ်၊ ရဟန္တာမဖြစ်ဘဲ မြေကြီးပေါ်က ယုန်ကလေး လွတ်ကင်း သွားအောင် ခုန်သလို မလွတ်ကင်းနိုင်ပါဘူးလို့ သိထားကြပါ၊ ဘုရား, ရဟန္တာ, ပစ္စေကဗုဒ္ဓာ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ် ၃-ယောက်မှာတော့ အဝိဇ္ဇာအမိုက် လုံးလုံး မရှိပါ၊ ကုသိုလ်, အကုသိုလ် စေတနာဆိုတဲ့ သင်္ခါရလဲ မဖြစ်နိုင်တော့ပါ၊ ကုသိုလ်, အကုသိုလ်အစား ကြိယာဆိုတာသာ ဖြစ်ပါတယ်၊ သင်္ခါရလဲ မဟုတ်ပါဘူးတဲ့၊ ကုသိုလ်, အကုသိုလ်ဆိုတာဟာ သင်္ခါရဖြစ်နေသောကြောင့် ပဋ္ဌိသန္ဓေဝိညာဏ်ဖြစ်အောင် ဒုက္ခအမျိုးမျိုးကို ပေးနိုင်ပါတယ်၊ ကြိယာ ဆိုတာကတော့ သင်္ခါရမဟုတ်လို့ ပဋ္ဌိသန္ဓေဝိညာဏ်ကို မဖြစ်စေနိုင်ပါဘူး၊ ဒုက္ခအမျိုးမျိုးကိုလဲ မပေးပါဘူး။

မေး။ သည်တော့ ကုသိုလ်, အကုသိုလ် သင်္ခါရ ဖြစ်နိုင်တာ အဝိဇ္ဇာ အမိုက်ရှိလို့ဟု မထင်ရှားဘူးလား။

ဖြေ။ အဝိဇ္ဇာသာ ထင်ရှားပါတယ်။

မေး။ အဝိဇ္ဇာအမိုက်ရှိပါမှ ကုသိုလ်, အကုသိုလ်သင်္ခါရ ဖြစ်တယ်လို့ လိုရင်းဖြစ်၍ မပြောနိုးဘူးလား။

ဖြေ။ သင်္ခါရဖြစ်တဲ့ နေရာမှာ အဝိဇ္ဇာသာ လိုရင်းဖြစ်လို့ ပြောနိုးပါတယ်။

အဝိဇ္ဇာအမိုက်နဲ့ လုံးလုံးမဆက်ဆံတဲ့ ဘုရား, ရဟန္တာ, ပစ္စေကဗုဒ္ဓာ သုံးယောက်မှာတော့ ကုသိုလ်, အကုသိုလ် သင်္ခါရဟာ လုံးလုံးမဖြစ်ပါဘူး၊ အဝိဇ္ဇာအမိုက်နဲ့ ဆက်ဆံတဲ့ ပုထုဇဉ်, သောတာပန်, သကဒါဂါမ်, အနာဂါမ် သုံးယောက်မှာတော့ ကုသိုလ်, အကုသိုလ်သင်္ခါရဟာ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

မေး။ သည်တော့ ဒီ-အဝိဇ္ဇာဆိုတဲ့ အမိုက်ဟာ ဘုရား, ရဟန္တာတို့နှင့် ဆက်ဆံသောအကြောင်း ဖြစ်ပါ့မလား။

ဖြေ။ မဆက်ဆံသောအကြောင်းသာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီလို ကုသိုလ်, အကုသိုလ်သင်္ခါရဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ၄-ဦးလုံးမှာ အဝိဇ္ဇာသာ ထင်ရှားသောအကြောင်းလဲ ဖြစ်တယ်၊ လိုရင်း ပြောနိုးသော အကြောင်းလဲ ဖြစ်တယ်၊ အဝိဇ္ဇာကင်းသော ဘုရား, ရဟန္တာတို့နှင့် မဆက်ဆံသော အကြောင်းလဲ ဖြစ်တယ်၊ ဒါကြောင့် အဝိဇ္ဇာတဦးတည်းကိုမှ ခေါင်းခေါက်ပြီး "အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရာ"လို့ ဟောပါသတဲ့၊ ဒီမှာ ယခုလူတွေမိုက်လို့ ကုသိုလ်ပြုတယ်ဆိုတာ မခံနိုင် မရှိသင့်ပါဘူး၊ အဟုတ်အမှန် ဖြစ်နေပါတယ်။

၂။ သင်္ခါရဆိုတာ လောကီကုသိုလ်, အကုသိုလ် စေတနာ ဖြစ်ပါတယ်၊ ဘပတိုင်းမှာ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ် ဖြစ်အောင်ရင်း, ပဝတ္တိဝိညာဏ် ဖြစ်အောင်ရင်း ဇာနကသတ္တိနဲ့ အကျိုးပေးနေပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ထင်ရှားသော အကြောင်းလဲ ဖြစ်တယ်၊ လိုရင်း ပြောနိုးသော အကြောင်းလဲ ဖြစ်တယ်၊ (ကုသိုလ်, အကုသိုလ်ကို စွန့်ပစ်လိုက်တဲ့ ဘုရား, ရဟန္တာတို့နှင့် မဆက်ဆံသော အကြောင်းလဲ ဖြစ်တယ်။) ဇာတိချောက်, ဇရာချောက်, မရဏချောက်, သောကပရိဒေဝ- စသော ချောက်ထဲသို့ ဘဝအဆက်ဆက် ချောက်ကျစေတတ်တဲ့ ကုသိုလ်, အကုသိုလ် သင်္ခါရတွေကို ပုထုဇဉ်နဲ့ သေက္ခတွေ ပြုနေကြတယ်လို့လဲ မိန့်ဆိုဟောကြားပါတယ်၊ သေက္ခဆိုတာ သောတာပန်, သကဒါဂါမ်, အနာဂါမ်တဲ့၊ ဒါကြောင့် သင်္ခါရကို ခေါင်းခေါက်ပြီး-"သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ"လို့ ဟောပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ ပုထုဇဉ်နှင့် သေက္ခတို့ဘက်သို့ လိုက်ပြီး ပြောပါဦးမယ်၊ ကုသိုလ်ဆိုတာ ဝဋ်ဆင်းရဲ အပြစ်မကြောက်တဲ့ ဝဋ္ဋနိဿိတသာ သံသာရာ ချောက်သို့ ကျစေပါတယ်၊ ဝဋ်ဆင်းရဲအပြစ်ကြောက်၍ လွတ်လိုသော

ဝိဝဋ္ဋနိဿိတဖြစ်လျှင်တော့ သံသရာချောက် ကျရပေမဲ့ မင်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်ကို ဆက်သွယ်နိုင်ပါသေးတယ်၊ ကြောက်ရွံ့စရာဆင်ကောင်ပုပ်လို ပုပ်စော်နံပေမဲ့ ကမ်းပါးရောက်အောင် ယက်သွားနိုင်တဲ့အတွက် ပုထုဇဉ်နဲ့ သေက္ခတို့ဟာ ဝဋ္ဌဆင်းရဲကြောက်တဲ့ ဝိဝဋ္ဋနိဿိတ အကိုလ်ဖြစ်အောင် ပြုထိုက်ပါသတဲ့။

၃။ ဝိညာဏ်ဆိုတာကတော့ ပဋိသန္ဓေစိတ်, လောကီဝိပါက်စိတ် ဖြစ်ပါတယ်၊ ထိုဝိညာဏ်စိတ်ဖြစ်မှုဖြင့် ထိုစိတ်ယောက်ပ့ံလို့ စေတသိက် နာမ်ရယ်, ကမ္မဇရူပ်ရယ်-ဖြစ်ရပါသတဲ့၊ ထင်ရှားတာ ပြခန်းတာတော့ မပြောပါနဲ့၊ အထင်ရှားဆုံး,အပြခန်းဆုံးသာ ဖြစ်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့်-ဝိညာဏ်တခုတည်း ခေါင်းခေါက်၍ "ဝိညာဏပစ္စယာ-နာမရူပံ" လို့ ဟောပါတယ်၊ ဒီမှာ စိတ်ဟာ နာမ်ဖြစ်သော်လဲ အကြောင်းဝိညာဏ်ဖြစ်၍ အကျိုးနာမ်၌ မဟာဘူးလို့ မှတ်ရမတဲ့၊ ထို့ပြင်လဲ အသည္ဌိတ်ဘုံအတွက် ရုပ်သက်သက် ဖြစ်စေဘို့ ကံဝိညာဏ်ကိုလဲ ယူရပါသေးတယ်။

၄။ ထိုနာမ်နှင့် ထိုရုပ်ဟာ တွဲမိလို့ ငြိမ်ငြိမ်မနေပါဘဲ ဖဿ ၆-ပါး တွေ့ထိခြင်းဖြင့် ဝင်လာအောင် စက္ခာယတနစသော သဠာယတန ၆-ပါး- မျက်စိ, နားစသော တံခါးမကြီး ၆-ခေါက်ကို ဖောက်၍ ဖွင့်ပေးပါတယ်၊ နာမ်နှင့်ရုပ် မတွဲမိလျှင် သဠာယဘန-တံခါးမကြီး ၆-ပေါက် ဖွင့်မပေးနိုင်ပါဘူး၊ ဒီလို တံခါးဖွင့်ပြီး လက်ထောက်ချတတ်လို့ နာမ်ရုပ်ကို ခေါင်းတယ်ပြီး "နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ"လို့ ဟောပါတယ်။

၅။ သဠာယတနဟူသော တံခါးမကြီးတွေ ပွင့်နေတာနဲ့ ရူပါရုံ, သဒ္ဒါရုံ စသော အာရုံ ၆-ပါး- ထားပြ ၆-သင်းဟာ ဝင်လာပြီး ထားပြတိုက်ကြ, ထိခိုက်ကြပါတယ်၊ စက္ခုမှာ တိုက်ခိုက်တဲ့ ရူပါရုံ, သောတမှာ တိုက်ခိုက်တဲ့ သဒ္ဒါရုံတို့ကတော့ အချင်းချင်း အနီးမကပ်ရောက်ဘဲ ထိအောင်တိုက်ခိုက်ကြတယ်၊ ဃာနမှာ ဂန္ဓာရုံ, ဇိဝှာမှာ ရသာရုံ, ကာယမှာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့ကတော့ အချင်းချင်း အနီးကပ်ရောက်၍ ထိအောင် တိုက်ခိုက်ကြပါတယ်၊ မနောမှာ တိုက်ခိုက်တဲ့ ဓမ္မာရုံလဲ အနီးကပ်ဘာ မမြင်ရဘဲ ထိအောင် တိုက်ခိုက်ကြပါတယ်၊ ထိတာတွေကို ဧကဒ္ဒုသမ္ဘသ စသည်ဖြင့် ၆-မျိုးပြားခေါ်ပါတယ်၊ဒါကြောင့် ထားပြဝင်နိုင်အောင် ထင်ရှားတဲ့ သဠာယတန-တံခါးမကြီး ၆-ပေါက် ပွင့်နေတာကိုကြည့်ပြီး "သဠာယဘနပစ္စယာ ဖဿော"လို့ ဟောပါတယ်။

၆။ ဖဿကလဲ အာရုံအခကောင်းစား ထိခြင်း, အလတ်စား ထိခြင်း, အညံ့စားထိခြင်းရယ်လို့ သုံးမျိုးပြားပါတယ်၊ တမျိုးမျိုးထိမှုဖြင့် သုခဝေဒနာ, ဒုက္ခဝေဒနာ, ဥပေက္ခာဝေဒနာရယ်လို့ ဝေဒနာသုံးပါး-တပါးပါး ခံစားခြင်းကို ဖြစ်စေပါတယ်၊ တနည်းတော့လဲ တံခါးမကြီး ၆-ပေါက်က ဖဿ ၆-မျိုးကို အကြောင်းပြု၍ စက္ခုသမ္ဘသဇာဝေဒနာ, သောတသမ္ဘသဇာဝေဒနာ စသည်

ဖြင့် ဝေဒနာ ၆ မျိုး ဖြစ်စေပါတယ်၊ ထိလိုခံစားတာ ကိန်းသေမုချပါဘဲတဲ့၊ ကလေးနို့စို့အထိ သိသာထင်ရှားပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဖဿတခုတည်းကို ဒင်းကြောင့်ဟု ထိပ်ခေါက်ပြီး "ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ"လို့ ဟောပါတယ်။

၇။ ဝေဒနာဟာ အာရုံအကောင်းစား, အလတ်စားကို ခံစားရလျှင်ဖြင့် တပြုံးပြုံးနဲ့ စုံမက်စွာစားဏာကို ဖြစ်စေတယ်၊ အာရုံအညံ့စားကိုခံစားရတော့ တမဲ့မဲ့နဲ့ ဒီတဏှာ သေတော့မှာဘဲလို့ ထင်ရတယ်၊ သို့ပေမဲ့ အညံ့စားတွေ့လေလေ အကောင်းစား စိတ်ကူးလေလေမို့ မသေပါဘူး၊ စိတ်ကူးယဉ်တဲ့ တဏှာပါ၊ လှမ်းပြီး တောင့်တတဲ့ တဏှာပါ၊ ဘုရားလေးဆူအကြား အစာမစားရတဲ့ ဆွေတော်, မျိုးတော် ပြိတ္တာတွေဟာ ဘယ်တော့မှ စားကြရမလဲလို့ လှမ်းပြီး တောင့်တကြတယ်၊ မသေပါဘူး၊ အသက်ရှည်ရှည်, အနာဂင်းဘို့ အာယုဝဏ္ဏ ဆေးတမျိုး ရှိနေကြတယ်လို့ ဆိုသင့်ပါတယ်၊ ဒီတဏှာသဘောဟာ အကောင်းတွေ့တော့ သာယာတယ်၊ အလတ်တွေ့တော့ သာယာတယ်၊ အညံ့တွေ့တော့ လှမ်း၍ အကောင်း တောင့်တတယ်၊ ကာမတဏှာ, ဘဝတဏှာ, ဝိဘဝတဏှာလို့လဲ ၃-ပါးပြားတယ်၊ အာရုံ ၆-ပါး, ကာလ ၃-ပါး, သန္တာန် ၂-ပါးနှင့်တော့ တဏှာအစစ် ၁၀၀-ဖြစ်တယ်၊ တဏှာဖြစ်တိုင်း, ဖြစ်တိုင်းဟာ ဝေဒနာ ခံစားသောကြောင့် ချည်းဘဲတဲ့၊ ဝေဒနာဟာ တစ်-တရားခံအစစ် ဖြစ်တယ်လို့ ဝေဒနာကို နာနာထိပ်ခေါက်ပြီးတော့ "ဝေဒနာ ပစ္စယာ တဏှာ"လို့ ဟောပါတယ်။

မေး။ ဒီမှာ ဝေဒနာကြောင့် တဏှာဖြစ်တယ်ဆိုတာ သတ္တဝါတိုင်းမှာပင် ဖြစ်သလား။

အဖြေကတော့–ဘုရား, ရဟန္တာ,ပစ္စေကဗုဒ္ဓာမျှားမှာ ဝေဒနာဖြစ်သော်လဲ တဏှာ မဖြစ်ဘူး။ ပုထုဇဉ်ထဲကပေမယ်လို့ ဘုရားစကား နားထောင်ပြီး ယောနိသောမနသိကာရ– နှလုံးသွင်းကောင်းတဲ့ သူဟာ ဝေဒနာဖြစ်ပေမဲ့ တဏှာ မဖြစ်ဘူး၊ တဏှာ မဖြစ်တော့ ဘဝစက် ပျက်၍ ပဋ္ဌာန်းသမ္ဘပါဒ်ထွက်လမ်း ဖြစ်ပေါ်လာပါတယ်။

ဒါကြောင့် ယောနိသောမနသိကာရရှိအောင် မှေးကြပါ၊ ဘယ်အာရုံတွေ့တွေ့ လောဘ, ဒေါသ, မောဟ မဖြစ်ရအောင် ကုသိုလ်, သဒ္ဓါ, သတိ, ပညာ, ခန္တီဖြစ်လာအောင် မှေးကြပါ၊ စိတ်ပြုပြင်မယ်လို့ နှလုံးသွင်းကြပါဟု ဆိုလိုပါတယ်။

၈။ တဏှာဟာ နှစ်သက်ဖန်မျှားလျှင် စွဲလမ်းခြင်း–ဥပါဒါန် ဖြစ်လာပါတယ်၊ ဖြစ်ပုံကတော့ ငါးပါးအာရုံ ကာမဂုဏ်ကို တဏှာနှစ်သက်ခြင်းမျှားလာလျှင် ကာမဂုဏ်ကို မျှော်သောက်လိုက်သကဲ့သို့ ဖြစ်တယ်၊ ဒီတော့ ကာမုပါဒါန်

စ့ဲ၍ ချိတ်နေပြီ၊ တဏှာအကြောင်းခံပြီးလျှင် အလှူဒါနဆိုတာ အကျိုးမရှိ၊ ကာမေသု-အပြစ်မရှိ စသည်ဖြင့် အယူယူလိုက်တော့ ဒိဋ္ဌိပါဒါန်စ့ဲ၍ ချိတ်ပြန်ပြီ၊ တဏှာအကြောင်းခံ၍ နှား, ခွေးစသော တိရစ္ဆာန် အကျင့်ဖြင့် မတ်တတ်စားကာ, လေးဘက်သွားကာ ခြိုးခြံရလျှင် သံသရာမှ လွတ်လတ္တံ့ဟု စ့ဲလမ်းတော့ သီလဗွတုပါဒါန်စ့ဲ၍ ချိတ်ပြန်ပြီ၊ ဒါကြောင့် တဏှာကို လက်ညှိုးထိုးပြီး "တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ"လို့ ဟောပါတယ်။

၉။ ဥပါဒါန်ဆိုတဲ့တရားဟာ စ့ဲလမ်းမှုဖြင့် ရချင်, ရောက်ချင်လွန်းလို့ မေးရှင်ရင်း, တွေးရှင်ရင်း စိတ်ထင်ရာ ကုသိုလ်, အကုသိုလ် တခုခုကို အားထုတ်ပါတယ်၊ ထိုကုသိုလ်, အကုသိုလ်ဟာ အကြောင်းကမ္မဘဝ မည်ပါတယ်၊ ကမ္မဘဝအကြောင်းခံ၍ ကာမဘဝ, ရူပဘဝစသော ဘဝကြီးကိုးပါးရယ်လို့ ပဋိသန္ဓေသဘောတွေ ဖြစ်လာပါဘယ်၊ ဒီ-ဘဝကြီးကိုးပါးဟာ ပဋိသန္ဓေသဘောတွေ ဖြစ်နေလို့ အကျိုးဥပပတ္တိဘဝလဲ မည်ပါတယ်၊ ထိုကမ္မဘဝနှင့် ဥပပတ္တိဘဝဆိုတဲ့ ဘဝနှစ်ခုလုံးဟာ ဥပါဒါန် စ့ဲလမ်းမိတဲ့အတွက်ပါဘဲ၊ ဒါကြောင့် ဥပါဒါန်ကို နှင့်ကြောင့်ဟု လက်ညှိုးထိုးပြီး "ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ"လို့ ဟောပါတယ်။

၁၀။ ဘဝထဲမှ ခွဲထွက်တဲ့ ကမ္မဘဝဆိုတဲ့ ကုသိုလ်, အကုသိုလ်ကို ပြုမိမှုဖြင့် ဘဝထဲမှခွဲထွက်တဲ့ ဥပပတ္တိဘဝဟူသော ဘဝကြီးကိုးပါးလဲခေါ်, ဇာတိလဲခေါ်တဲ့ ပဋိသန္ဓေသဘောတွေ ဖြစ်လာပါတယ်၊ ဥတု, အစာ, မိဘ,သွေးသားတူတဲ့ အမှုပူးပင်ဖြစ်စေ အယုတ်, အမြတ်တော့ ကွဲပြားတယ် မဟုတ်လား၊ အဲဒါ ကံမတူလို့ ကွဲပြားတာ ဖြစ်ပါသတဲ့၊ ဒီ ပဋိသန္ဓေ-ဇာတိဒုက္ခ တွေ့ရခြင်းဟာ မျိုးစေ့မှ အပင်ပေါက်သလို ကမ္မဘဝမှ ပေါက်ပွားတယ်လို့ ချိန်ရွယ်ပြီး "ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ"လို့ ဟောပါတယ်။

၁၁။ ဇာတိ-ဖြစ်ခြင်းရှိလျှင် ဇရာမရဏ-ရင့်ခြင်း, ပျက်ခြင်း ဖြစ်ရတာ မြေကြီးလက်ခတ်မလဲ ကေန်ပါဘဲတဲ့၊ ဒါကြောင့် ထင်ရှား ပြခေါန်းသော ဇာတိကို ခေါင်းခေါက်ပြီး "ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ"လို့ ဟောပါတယ်၊ ဒီနေရာမှာ ရန်သူသုံးယောက်လို့ ရှုရမတဲ့၊ဇာတိရန်သူက သတ္တဝါတို့ကို တဘဝမှ တဘဝ တောထဲရောက်အောင် ချော့ခေါ်ဘယ်၊ ဇရာရန်သူက တောထဲမှာ မထနိုင်ဘဲ လဲနေအောင် ရိုက်တယ်၊ မရဏရန်သူက လဲနေတဲ့သူကို လည်ပင်းဖြတ်တယ်၊ ဤသို့ ရှုရမတဲ့၊ ဤသို့ အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရစသော အကြောင်းတရားတို့ ဖြစ်လျှင် သင်္ခါရ, ဝိညာဏ်စသောအကျိုးတို့ ကေန်ဖြစ်လေ့ရှိတာကို ပဋိစ္စ-သမုပ္ပါဒ်နည်းလို့ ခေါ်ပါတယ်။

သောက-စိုးရိမ်ခြင်း, ပရိဒေဝ-ငိုကြွေးခြင်းဆိုတဲ့ ငိုကြွေးသံ, ဒုက္ခ-ကိုယ်နာခြင်း, ဒေါမနဿ-စိတ်နာခြင်း, ဥပါယာသ-ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်း ဟူသော

ဒေါသ၊ ဤတရားငါးပါးကတော့ ဇာတိကြောင့်လဲ ဖြစ်တယ်၊ ဇရာကြောင့်လဲ ဖြစ်တယ်၊ မရဏကြောင့်လဲ ဖြစ်တယ်၊ သည်ပြင်ဒုက္ခကြောင့်လဲ ဖြစ်တယ်၊ ဗြဟ္မာဘုံမှာတော့ ငါးပါးလုံး မဖြစ်ပါဘူး၊ ဒီလို ဇာတိဟာ ထင်ရှားသော အကြောင်းလဲ မဟုတ်၊ ပြခဲနန်းသောအကြောင်းလဲ မဟုတ်၊ သောကစသည်တို့ဟာ ဇာတိကျိုးလဲ ကေန်မဟုတ်၊ ဇရာကျိုးလဲကေန်မဟုတ်၊ ဘယ်သူ့အကျိုးမှ ကေန်မဟုတ်လို့ အင်္ဂါထဲမှာထည့်၍ မရေတွက်ရဘူးတဲ့၊ ဒီအဓိပ္ပာယ်ဖြင့် "သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ"လို့ ဆက်ဟောပါတယ်၊ ဒီလိုဆက်ဟောတာ နုပျိုလို့, အသက်ရှည်လို့သော အာသဝကြောင့် အဝိဇ္ဇာရှိသူတို့မှာ ဖြစ်လို့ ဆက်ဟောပါတယ်၊ တနည်းတော့ ထိုတရားငါးပါး ဖြစ်လာလျှင် ထိုသူမှာ အဝိဇ္ဇာရှိတယ်လို့သိဘို့ ဆက်ဟောပါတယ်။

ဒီလိုအကြောင်းတွေ အဆက်ဆက်ကြောင့် အကျိုးတွေအဆက်ဆက် ဖြစ်၍ ဝဋ်ဆင်းရဲတွေသာ ဆက်နေတာ ထင်ရှားပါတယ်၊ ချမ်းသာခြင်း, တင့်တယ်ခြင်း, ငါ, သူတပါး, ငါ့ကိုယ်, ငါ့ဥစ္စာ, သူ့ကိုယ်, သူ့ဥစ္စာတို့နှင့် ရောယှက်တာ မထင်ရှားပါဘူး၊ ဗြဟ္မာ, ဗိသဏိုး-တယောက်ယောက် ဖန်ဆင်းတယ်ဆိုတာလဲ စကားသာ ရှိတယ်၊ ထင်ရှားတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဒါကြောင့် "ဝေမေတသ ကေဝလသ ဒုက္ခက္ခန္ဓသ သမုဒယော ဟောတိ"လို့ အဆုံးသတ်ဟောပါတယ်။

ဒီလို အကျိုးဝဋ်ဒုက္ခတွေ အဆက်ဆက် ဖြစ်နေတာကို ဒုက္ခသစ္စာလို့ ခေါ်ပါတယ်၊ အကြောင်းတွေ ဆက်နေတာဘော့ သမုဒယသစ္စာလို့ ခေါ်ပါတယ်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှာ ဒုက္ခ, သမုဒယတွေ မထင်ရှားဘူးလား၊ ထင်ရှားပါတယ်၊ ထိုဝဋ်ဒုက္ခထဲမှ အဝိဇ္ဇာနဲ့ တဏှာသေလို့ ဝဋ်ဒုက္ခ ဆက်မဖြစ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို နိရောဓသစ္စာလို့ ခေါ်ပါတယ်၊ ထိုနိရောဓသို့ ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိ, သမ္မာသင်္ကပ္ပ, သမ္မာဝါစာ, သမ္မာကမ္မန္တ, သမ္မာအာဇီဝ, သမ္မာဝါယာမ,သမ္မာသတိ,သမ္မာသမာဓိ ဟူသော မဂ္ဂင်္ဂစ်ပါး ကုသိုလ်တရားကို မဂ္ဂသစ္စာလို့ ခေါ်ပါတယ်၊ ဤသို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နည်းဖြင့် သစ္စာလေးပါး ဆက်သွယ်အောင် မပြတ်ဆင်ခြင်လျက် ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ပြီးလျှင် မဂ်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်သူတို့ ဖြစ်ကြပါစေကုန်သတည်း။

၃၁-ဘုံပုံစံ

နေဝသညာ
နာသညာ
ယတနဘုံ
အာကိဉ္စညာယတနဘုံ
ဝိညာဏဉ္စာယတနဘုံ
အာကာသာနဉ္စာယတနဘုံ
အာကာသာနန္တာယတနဘုံ
သုဒဿီဘုံ
သုဒဿာဘုံ
အတပ္ပါဘုံ
အဝိဟာဘုံ
ဝေဟပ္ဖလဘုံ
အသညသတ်ဘုံ
ပရိတ္တသုဘာဘုံ
အပ္ပမာဏသုဘာဘုံ
သုဘကိဏ္ဏာဘုံ
ပရိတ္တာဘာဘုံ
အပ္ပမာဏာဘာဘုံ
အာဘဿရာဘုံ
ဓြဟ္မပါရိသဇ္ဇာဘုံ
ဓြဟ္မပုရောဟိတာဘုံ
မဟာဓြဟ္မာဘုံ
ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီဘုံ
နိမ္မာနရတီဘုံ
တုသိတာဘုံ
ယာမာဘုံ
တာဝတိံသာဘုံ
စာတုမဟာရာဇိကာဘုံ
လူ့ဘုံ
ငရဲဘုံ
တိရစ္ဆာန်ဘုံ
ပြိတ္တာဘုံ
အသုရကာယ်ဘုံ
အရူပလောဘုံ
ရူပ၏ရှိမှာမ၏ခန္ဓာ ၄ ပါးသာ
ပဋိသန္ဓေယူတော်မူ၏သည်။
သုဒ္ဓါ ၀ါသ ၅ါးဘုံ
သို့ယောက်စီရှိသည်။
အသညသတ်တဘုံ
နာမ်မရှိ ရူပ၏ခန္ဓာတပါးသာ၊
သုဂတိအဟိတ်တယောက်သာ၊
လေဖျက်သည်။
ရေဖျက်သည်။
မီးဖျက်သည်။
ဝေဟပ္ဖလိုလ်အထိ ဆယ်ဘုံ
ကို ယောက်စီရှိသည်။
ကာမသုဂတိခုနှစ်ဘုံ
ဆယ်ယောက်စီ ၅ါးဘုံ၊
၁၁ ယောက်စီ
နှစ်ဘုံ။
အပါယ်လေးဘုံ ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်တယောက်စီရှိသည်။

ဘုံသရုပ်ခွဲ

၃၁-ဘုံကား-အပါယ် ၄-ဘုံ, ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံ, ဝေဟာပ္ပုလ်အထိ ဆယ်ဘုံ, အသညသတ် တဘုံ,သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံ,အရူပ ၄-ဘုံ၊ ပေါင်း ၃၁။

[အပါယ် ၄-ဘုံကား....စသည်ဖြင့် ဘုံစဉ်ကြည့်၍ ဖော်ဆိုနိုင်စေ၊ ဥာဏ်ရှိ, မရှိ သိရလတ္တံ့။]

တနည်း။ ကာမ ၁၁-ဘုံ, ရူပ ၁၆-ဘုံ, အရူပ ၄-ဘုံ၊ ပေါင်း ၃၁။

[မိမိဥာဏ်စိတ်ကူးဖြင့် ကောက်ပြီးမှ သိသူထံမေးလျှင် မ်မိဥာဏ် ထက်သန်ပေ လတ္တံ့။]

တနည်း။ သညီ ၂၆-ဘုံ, အသညီ တဘုံ, နေဝသညီနာသညီ တဘုံ၊ ပေါင်း ၃၁။

တနည်း။ ကေဝေါကာရ တဘုံ, စတုဝေါကာရ ၄-ဘုံ, ပဉ္စဝေါကာရ ၂၆-ဘုံ၊ ပေါင်း ၃၁။

[ဤအနေသိလျှင် ဘဝကြီးကိုးပါး လွှယ်၏။]

ဘဝကြီးကိုးပါးကား-ကာမဘဝ, ရူပဘဝ, အရူပဘဝ သုံးပါး၊ သညီဘဝ, အသညီဘဝ, နေဝသညီ နာသညီဘဝ သုံးပါး၊ ကေ ဝေါကာရဘဝ, စတု-ဝေါကာရဘဝ, ပဉ္စဝေါကာရဘဝ သုံးပါး။

ထိုထဲင် ကာမ ၁၁-ဘုံ၌ ဝိပါက်နာမ်+ကမ္မဇရုပ် ဖြစ်ခြင်းသည် ကာမ ဘဝ မည်၏၊ ရူပ ၁۶-ဘုံ၌ ဝိပါက်နာမ်+ကမ္မဇရုပ် ဖြစ်ခြင်းသည် ရူပဘဝ ....၊ အရူပ ၄-ဘုံ၌ ဝိပါက်နာမ် ဖြစ်ခြင်းသည် အရူပဘဝ....၊ သညီ ၂၆-ဘုံ၌ ဝိပါက်နာမ်+ကမ္မဇရုပ် ဖြစ်ခြင်းသည် သညီဘဝ....၊ အသညီတဘုံ၌ ကမ္မဇရုပ် ဖြစ်ခြင်းသည် အသညီဘဝ....၊ နေဝသညီ နာသညီတဘုံ၌ ဝိပါက်နာမ် ဖြစ်ခြင်းသည် နေဝသညီ နာသညီဘဝ....။ ။ကေဝေါကာရ တဘုံ၌ ကမ္မဇရုပ် ဖြစ်ခြင်းသည် ကေ ဝေါကာရဘဝ ...၊ စတုဝေါကာရ ၄-ဘုံ၌ ဝိပါက်နာမ် ဖြစ်ခြင်းသည် စတုဝေါကာရဘဝ....၊ ပဉ္စဝေါကာရ ၂۶-ဘုံ၌ ဝိပါက်နာမ်+ကမ္မဇရုပ် ဖြစ်ခြင်းသည် ပဉ္စဝေါကာရဘဝ မည်၏။

[ဝေါကာရ-သဒ္ဒါ ခန္ဓာဟောင်း၏၊ ခန္ဓာတပါးရှိ-တဘုံ၊ လေးပါးရှိ-လေးဘုံ၊ ငါးပါးရှိ ၂۶-ဘုံဟု သိနိုင်စေ၊]

ဘဝအတွင်းဝင်ပုံကား- ကာမဘဝသည် သညီဘဝ, ပဉ္စဝေါကာရဘဝ **လည်း** မည်၏၊ (ဘဝနှစ်ပါး) အတွင်းဝင်သည်၊ ရူပဘဝသည် သညီဘဝ, **အ**သညီဘဝ, ကေ ဝေါကာရဘဝ, ပဉ္စဝေါကာရဘဝလည်း မည်၏၊ (ဘဝ

လေးပါး) အတွင်းဝင်သည်၊ အရူပဘဝသည် သညီဘဝ, နေဝသညီနာသညီ ဘဝ, စတုဝေါကာရဘဝလည်း မည်၏၊ (ဘဝသုံးပါး) အတွင်းဝင်သည်။

သညီဘဝသည် ကာမဘဝ, ရူပဘဝ, အရူပဘဝ, စဟုဝေါကာရဘဝ, ပဉ္စဝေါကာရဘဝလည်း မည်၏၊ (ဘဝငါးပါး) အတွင်းဝင်သည်၊ အသညီ ဘဝသည် ရူပဘဝ,ဧကဝေါကာရဘဝလည်း မည်၏၊(ဘဝနှစ်ပါး)....၊နေဝ-သညီနာသညီဘဝသည် အရူပဘဝ, စဟုဝေါကာရဘဝလည်း မည်၏၊ (ဘဝ နှစ်ပါး)....။

ဧကဝေါကာရဘဝသည် ရူပဘဝ, အသညီဘဝလည်း မည်၏၊ (ဘဝ နှစ်ပါး)....၊ စတုဝေါကာရဘဝသည် အရူပဘဝ, သညီဘဝ, နေဝသညီ-နာသညီဘဝလည်း မည်၏၊ (ဘဝသုံးပါး)....၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝသည် ကာမဘဝ, ရူပဘဝ, သညီဘဝလည်း မည်၏၊ (ဘဝသုံးပါး) အတွင်း ဝင်သည်။

မှတ်ချက်။ [ယခု ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ လောကီကုသိုလ်, အကုသိုလ်စေတနာ ၂၉-ခုနှင့် ထိုလောကီကုသိုလ်, အကုသိုလ် စိတ္တုပ္ပါဒ်ဟူသောဘဝဂါမိကံ ၂၉-ခု သည် ကမ္မဘဝ မည်၏၊ ထိုကမ္မဘဝကြောင့် အနာဂတ်ဘဝ ထိုထိုဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေ အခါ ပဝတ္တိအခါ ဖြစ်သော လောကီဝိပါက်နှင့် ကမ္မဇရူပ်သည် ဥပပတ္တိဘဝ မည်၏၊ အနာဂတ် အကျိုးဇာတိ၌ ဝင်သည်၊ ကိုးပါးပြားရ၍ ဘုံတိုင်း၌ရင်း, ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း၌ရင်း ဘဝကြီးသုံးပါးစီ ဖြစ်သည်။]

သတ္တဝါသဘုံကိုးဝကား-"ပါယ်ပ-ခုနှစ်၊ နာ-ဖြစ်၏"၊ အပါယ်လေးဘုံ, ပဌမဈာန် ၃-ဘုံ၊ ဤခုနစ်ဘုံသည် ကိုယ်မတူ စိတ်တူ-နာနာတ္တကာယ ဧကတ္တသညီဘုံ မည်၏၊ "ခုနစ်-ကာ,သု၊ နာ-နာ-ရှုလော"၊ ဘုမ္မနိဿိဘဝိနိပါ တိက အသုရာနတ်တို့နှင့်တကွ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံသည် ကိုယ်မတူ စိတ်မတူ-**နာနာ**တ္တကာယ နာနာတ္တသညီဘုံ မည်၏၊ "ဈာန်ဒု-သုံးဖြာ၊ ဇ-နာ မှတ်လေ"၊ ဒုတိယဈာန် သုံးဘုံသည် ကိုယ်တူ စိတ်မဘူ-ဧကတ္တကာယနာနာတ္တသညီဘုံ မည်၏၊ "တ-ဝေ-သုဒ္ဓါ၊ ကိုးဖြာ ဇ-ဇ-တည်း"၊ တပါယဈာန်သုံးဘုံ, ဝေဟပ္ဖလ်တဘုံ, သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံ၊ ဤကိုးဘုံသည် ကိုယ်တူ စိတ်တူ-ဧကတ္တ ကာယ ဧကတ္တသညီဘုံ မည်၏။

အသညသတ်ဘုံသည် **အသညသတ္တ**ဘုံ မည်၏၊ အရူပ လေးဘုံသည် **အစဉ် အတိုင်း** **အာကာသာနဉ္စာယတနူပဂဘုံ, ဝိညာဏဉ္စာယတနူပဂဘုံ, အာကိဉ္စ**ညာယတနူပဂဘုံ, **နေဝသညာနာသညာယတနူပဂ**ဘုံ မည်၏။

[ဤကား သတ္တဝါသ ဘုံကိုးဝတည်း၊ ဘုံဟူဆိုသော်လည်း ဘုံနေသတ္တဝါကို ဆိုသည်ဟု သိအပ်၏။]

တတိယအကြိမ် ၆

ဝိညာဏဒ္ဌိတိခုနစ်ပါးကား- အသညသတ္တ, နေဝသညာနာသညာယတနုပဂ၊ ဤနှစ်ဘုံကို ပယ်လျှင် ဝိညာဏဒ္ဌိတိခုနစ်ပါး ဖြစ်၏၊ အဘယ့်ကြောင့်ပယ်သနည်း ဟူမူကား-အသညသတ္တဘဝ် စိတ်ဝိညာဏ် လုံးလုံးမရှိ၊ နေဝသညာနာသညာယတနုပဂဘဝ် စိတ်ဝိညာဏ် ရှိသော်လည်း လွန်စွာ သိမ်မွေ့၏၊ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တဟု ဝိပဿနာညဏ်ဖြင့်ပင် ရှုရန်မရ၊ ထို့ကြောင့် ပယ်သည်။

မှတ်ချက်၊ [ပဌမစျာန် သုံးဘုံအထိ အောက် ၁၄-ဘုံ၌ သတ္တဝါတို့သည် ဆူကြုံနိမ့်မြင့် ကိုယ်မတူကုန်၊ ဒုတိယစျာန်သုံးဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေစိတ် နှစ်ခု၊ ဂဟမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေစိတ် ရှစ်ခု, ကိုးခု ဖြစ်သောကြောင့် စိတ်မတူကုန်၊ ၁၄-ဘုံ၌ ကိုယ်မတူ၊ ဆယ်ဘုံ၌ စိတ်မတူ။]

ပုဂ္ဂိုလ်အပြားဝါကရားဖြစ်ပုံ

ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်	စိတ်ရ၃၇	၁	‥	‥	‥	‥	‥	‥
သုဂတိအဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်	‥ ၄၁	‥	၁	‥	‥	၁	‥	‥
ဒ္ဝိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်	‥ ၄၁	‥	၁	၁	‥	‥	‥	‥
တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်	၄၅-၅၄	‥	၁	၁	၁	‥	‥	၁
(ကျိုကားပုထုဇဉ်လေးယောက်တည်း)	‥‥‥‥	‥	‥	‥	‥	‥	‥	‥
သောတာပတ္တိမဂ္ဂဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်	‥ ၁	‥	၁	၁	၁	‥	‥	‥
ဖလဌာန်	၄၁-၅၀	‥	၁	၁	၁	‥	‥	၁
သကဒါဂါမိ မဂ္ဂဌာန်	‥ ၁	‥	၁	၁	၁	‥	‥	၁
ဖလဌာန်	၄၁-၅၀	‥	၁	၁	၁	‥	‥	၁
အနာဂါမိ မဂ္ဂဌာန်	‥ ၁	‥	၁	၁	၁	‥	‥	၁
ဖလဌာန်	၃၉-၄၈	‥	၁	၁	၁	‥	၁	၁
အရဟတ္တ မဂ္ဂဌာန်	‥ ၁	‥	၁	၁	၁	‥	၁	၁
ဖလဌာန်	၃၅-၄၄	‥	၁	၁	၁	‥	၁	၁
(ကျိုကားအရိယာပုဂ္ဂိုလ်ရှစ်ယောက်တည်း)		၁	၁၁	၁၀	၉	၁	၃	၈

ပုဂ္ဂိုလ် ၁၂-ယောက်ကို ၇-စုခွဲသည်ရှိသော် ပဌမအစု၌ ၁-ယောက်၊ ဒုတိယအစု၌ ၁၁-ယောက်၊ တ....၁၀၊ စ... ၉၊ မ....၁၊ ဆ....၃၊ သ.... ၈-ယောက်။

ပဌမအစု၌ တယောက်သည် ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တယောက် ဖြစ်၏၊ ဒုတိယအစု၌ ၁၁-ယောက်သည် ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်တယောက် ကြဉ်၍ ၁၁-ယောက် ဖြစ်၏။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပုံစံ၌ကြည့်၍ ဖော်ဆိုနိုင်ရမည်၊ မဖော်နိုင်လျှင် ပညာရှိထံ ချဉ်းကပ်၍ မေးလေလော့၊ မေးခြင်းငှာ ဝန်မလေးရာ။

ပညာလိုရှိ၊ မေးမြန်းလေ့ကြောင့်၊ သိပ်မွေ့ကိုယ်ရေ၊ ဥာဏ်မိုးစွေ။
[သုတ်ပါထေယျ လက္ခဏသုတ် လင်္ကာ။]

ပဌမအစု ၁-ယောက်ကား အပါယ် ၄-ဘုံ၌ ရသည်၊ ၁-ယောက်စီ ၄-ဘုံ၊ ၁×၄-လီ ၄၊ ဒုတိယအစု ၁၁-ယောက်ကား လူ, စာတု-နှစ်ဘုံ၌ ရသည်၊ ၁၁-ယောက်စီ ၂-ဘုံ၊ ၁၁×၂-လီ ၂၂၊ တ ...၁၀-ယောက်ကား အထက်နတ်ငါးဘုံ၌....၊ ၁၀....၅-ဘုံ၊ ၁၀×၅-လီ ၅၀။

စ....ဇ....ဝေဟပ္ဖိုလ်အထိ ၁၀-ဘုံ၌....၊ ဇ....၁၀-ဘုံ၊ ဇ×၁၀လီ ဇ၀
မ....၁....အသညသတ်တဘုံ၌....၊ တယောက်တည်း ၁-ဘုံ၊ ၁×၁ လီ ၁
ဆ....၃....သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ၌... ၊ ၃-ယောက်စီ ၅-ဘုံ၊ ၃×၅ လီ ၁၅
သ... ဂ.... အရူပ ၄-ဘုံ၌....၊ ဂ... ၄-ဘုံ၊ ဂ×၄ လီ ၃၂
ပေါင်း....၂၁၄

ပုဂ္ဂိုလ် ၁၂-ယောက်သည် ၃၁-ဘုံ၌ ၂၁၄-ယောက် ဖြစ်၏၊ ပိဋကသမ္ပါအားဖြင့် ၂၁၄-ယောက်ကို "ဝါကရား"ဟု ခေါ်သည်၊ ပုဂ္ဂိုလ်အပြားဝါကရား ဖြစ်၏။ [ဝါ–၄၊ က–၁၊ ရား–၂၊ ဂဏန်းနောက်ပြန်ချလျှင် ၂၁၄-ဖြစ်၏။]

ပုဂ္ဂိုလ်စိတ်ရကား- ဒုဂ္ဂတိ အဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ် ၃၇ ၊ တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ် စျာန်မရလျှင် ၄၅၊ စျာန်ရလျှင် ၅၄ ....၊ သောတာပတ္တိဖလဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် စျာန်မရလျှင် ၄၁၊ စျာန်ရလျှင် ၅၀၊ စသည်ဖြင့် ပုံစံ၌ကြည့်၍ ထုတ်ဆိုနိုင်ရမည်။

ဘုံစိတ်ရကား-အပါယ် ၄-ဘုံ၌ ဝိထိစိတ် ၃၇+ပဋိသန္ဓေစိတ် ၁၊ ပေါင်း ၃၇၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၌ ဝိထိစိတ် ဂ၀+ပဋိသန္ဓေစိတ် ဇ၊ ပေါင်း ဂ၀။

[ပဋိသန္ဓေစိတ် မထူး။]

ဝေဟပ္ဖိုလ်အထိ ဆယ်ဘုံ၌ ဝိထိစိတ် ၆၄+ပဋိသန္ဓေစိတ် ၅၊ ပေါင်း ၆ဇ၊ သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံ၌ ဝိထိစိတ် ၅၄+ပဋိသန္ဓေစိတ် ၁၊ ပေါင်း ၅၅၊ အရူပ လေးဘုံ၌ ဝိထိစိတ် ၄၂+ပဋိသန္ဓေစိတ် ၂၊ ပေါင်း ၄၆။

[ပဋိသန္ဓေစိတ် ထူးသည်။]

ပဋ္ဌာန်းသမုဒ္ဒရာ အရကောက်

၁-(ကန်း၊ တိမ်း) ။ရှစ်ဌာနခွဲ တွေ့ဝေသောမောဟသည် အဝိဇ္ဇာ မည်၏။ ။(သူကန်းနှင့် တူ၏၊ ဝါ-မျက်စိ ကိမ်လွှားသည်နှင့် တူ၏။) [ဤ၌ ( )ကွင်းထားသော ဥပမာတို့ကို ဆက်မဆိုဘဲ အဆုံးလက်ဝှေ့ရောက်မှ တခုစီဖော်ဆိုလျှင် အသိဉာဏ် သန့်ရှင်း၏။]

၂-(ချော်၊ ပိုး)။ ။လောကီကုသိုလ်, အကုသိုလ်စေတနာ ၂၉-ခုသည် သင်္ခါရ မည်၏။ ။(သူကန်း ချွတ်ချော်သည်နှင့် တူ၏၊ ဝါ-မိမိကိုယ်ကို အိမ်ဖွဲ့သော ပိုးကောင်နှင့် တူ၏။) [ဥပမာတို့ကို လက်ဝှေ့ရောက်မှ ဖော်ဆိုလေ။]

၃-(လဲကျ၊ ထိန်းအုပ်)။ ။လောကီဝိပါက် ၃၂-ခုသည် ဝိညာဏ်မည်၏။ (သူကန်း, ချွတ်ချော်၍, လဲကျသည်နှင့် တူ၏၊ ဝါ-အမတ်ကြီးတို့၏ ထိန်းအုပ် ခြင်းခံရ၍ မင်းစည်းစိမ်ရသော မင်းသားငယ်နှင့် တူ၏။)

[သင်္ခါရအမတ်ကြီးတို့ ပြုပြင်ပေးမှ ဂတိငါးပါး၌ တည်ခြင်းကြောင့်တဲ့။]

၄-(ဖူးကြ၊ မျက်လှည့်ရုပ်)။ ။လောကီဝိပါက် ၃၂-ခု၌ရှိသော စေတသိက်နှင့် ကမ္မဇရုပ်သည် နာမ်, ရုပ်မည်၏။ ။(သူကန်း, ချွတ်ချော်၍, လဲကျ၍, ဖူးရောင် သည်နှင့် တူ၏၊ ဝါ-မျက်လှည့်ရုပ်မျိုးစုံနှင့် တူ၏။)

၅-(ပြည်၊ ချုံထူ)။ ။စက္ခု, သောတစသော အာယတနခြောက်ပါးသည် သဠာယတနမည်၏။ ။(သူကန်း, ချွတ်ချော်၍, လဲကျ၍, ဖူးရောင်၍, အနာအဖု ပြည်ဥသည်နှင့် တူ၏။) [....ဤသို့ အစက်ချထားသောနေရာ၌ ဝှက်စာကို ဖော်ဆို နိုင်သောဉာဏ် ရှိ, မရှိသိရပေလတ္တံ့။](ဝါ-မြေကောင်းရာ၌ပေါက်သော ချုံသစ်ပင် နှင့် တူ၏။)

၆-(ထိ၊ မီးပွတ်)။ ။အာဝုံနှင့်တွေ့ထိခြင်းသည် ဖဿမည်၏။ ။(သူကန်း ....ဖူးရောင်၍, အနာအဖုပြည်ဥ၍, ထိခိုက်သည်နှင့် တူ၏။) [....နှစ်ပုဒ် ဝှက်ထားသည်။] (ဝါ-ပွတ်၍ရသောမီးနှင့် တူ၏။)

၇-(နာ၏၊ ပူ)။ ။အာဝုံအရသာကို ခံစားခြင်းသည် ဝေဒနာမည်၏။ ။ (သူကန်း.... အနာအဖုပြည်ဥ၍, ထိခိုက်၍, အနာနာသည်နှင့် တူ၏။) [....သုံးပုဒ် ဝှက်ထားသည်။] (ဝါ-ပွတ်၍ရသောမီး ပူလောင်သည်နှင့် တူ၏။) [၃-ဝှက်သည်။]

၈-(ကူ၊ ငန်)။ ။အာဝုံ၌ နှစ်သက်သော တဏှာခြောက်ပါး, တဏှာ သုံးပါးသည် တဏှာမည်၏။ ။(သူကန်း.... ထိခိုက်၍, အနာ နာ၍, ဆေးကု လိုသည်နှင့်တူ၏၊ ဝါ-ဆားငန်ရေသောက်သည်နှင့် တူ၏။) [၄-ဝှက်။]

၉-(လွဲ၊ ဖန်ဖန်)။ ။စုံလမ်းသော တဏှာနှင့်ဒိဋ္ဌိသည် ဥပါဒါန်မည်၏။ ။(သူကန်း....အနာ နာ၍, ဆေးကုလို၍, ဆေးအလွဲယူသည်နှင့် တူ၏။ ဝါ-ရေတော်၍ ဖန်ဖန်ရေတောင့်တသည်နှင့် တူ၏။) [၅-ဝှက်။]

၁၀-(လိမ်း၊ ချိတ်ကောက်)။ ။သင်္ခါရ ၂၉-ခုနှင့် ဘဝဂါမိကံ ၂၉-ခုသည် ကမ္မဘဝ မည်၏၊ ဘဝကြီးကိုးပါးသည် ဥပဓိတို့ မည်၏။ ။(သူကန်း.... ဆေးကုလို၍,ဆေးအလွဲယူ၍, ဆေးလိမ်းမှားသည်နှင့် တူ၏။ ဝါ-ငါးမျှားချိတ် ကောက်ကောက် မျှိသည်နှင့် တူ၏။) [၆-ဝှက်။]

၁၁-(တိုး၊ မျှားပေါက်)။ ။ရုပ်,နာမ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည် ဇာတိမည်၏။ ။(သူကန်း ...ဆေးအလွဲယူ၍, ဆေးလိမ်းမှား၍, အနာတိုးသည်နှင့် တူ၏၊ ဝါ-မျှားစေ့ အပင်ပေါက်သည်နှင့် တူ၏။) [၇-ဝှက်။]

၁၂-(ကွဲ၊ ပင်လဲ)။ ။ရုပ်,နာမ်တို့၏ ရင့်ခြင်း ပျက်ခြင်းသည် ဇရာမရဏ မည်၏။ ။(သူကန်း... ဆေးလိမ်းမှား၍, အနာတိုး၍, ပြည်မှည့်ပြီးပေါက်ကွဲ သည်နှင့် တူ၏။ ဝါ-ပေါက်သောသစ်ပင် ပြိုလဲသည်နှင့် တူ၏။) [၈-ဝှက်။]

သောကစသော ငါးပါးသည် ဇာတိ၏အကျိုးဖျားမျှ ဖြစ်သောကြောင့် အင်္ဂါ၌ မရေတွက်ရ၊ ထိုတွင်-

စိုးရိမ်ပူဆွေးသော ဒေါမနဿဝေဒနာသည် သောကမည်၏။ ။(ရေနွေး အိုး မီးထိုးသည်နှင့် တူ၏။)

ငိုကြွေးသံသည် ပရိဒေဝမည်၏။ ။(ရေနွေးအိုး ဆူပွက်သည်နှင့် တူ၏။)

ဒုက္ခဝေဒနာ-ကိုယ်နာခြင်းသည် ဒုက္ခမည်၏။

ဒေါမနဿဝေဒနာ-စိတ်နာခြင်းသည် ဒေါမနဿမည်၏။

ပြင်းစွာပင်ပန်းသော ဒေါသစေတသိက်သည် ဥပါယာသမည်၏။ ။ (ရေနွေးအိုး ခန်းစေသောမီးပြင်းနှင့် တူ၏။)

ဥပမာ အချုပ်လက်ခ

[အပိုဒ်ကိုအလေးပြု၍ ဖြတ်၍ဖြတ်၍ ဆိုရမည်။]

ကန်း၊ ချော်၊ လဲကျ (၃)။ ဖူးကြွ၊ ပြည်၊ ထိ (၃)။ နာ၏၊ ကု၊ လွဲ(၃)။ လိမ်း၊ တိုး၊ ကွဲ(၃)။ ဆက်တွဲပမာ သူ၊ဝါတူလျှ၏။

၁။ ကန်း-ဟူသည်ကား-အဝိဇ္ဇာသည် သူကန်းနှင့် တူလျှ၏။

[အရကောက်အရင်းမှ၍ ပြန်ကြည့်၍ ဆိုနိုင်ရေမည်။]

၂။ ချော်-ဟူသည်ကား-သင်္ခါရသည် သူကန်း, ချွတ်ချော်သည်နှင့် တူ၏။

[၃,၄-စသည်တို့၌ နည်းယူ၍ဆို။]

၁၂။ ကွဲ-ဟူသည်ကား-ဇရာမရဏသည် သူကန်း, ချွတ်ချော်၍, လဲကျ၍, ဖူးရောင်၍, အနာအဖု ပြည်ဥ၍, ထိခိုက်၍, အနာနာ၍, ဆေးကုလို၍, ဆေးအယူလွဲ၍, ဆေးလိမ်းမှား၍, အနာတိုး၍, ပြည်မှည့်ပြီး ပေါက်ကွဲသည်နှင့် တူ၏။

တနည်းကား-တိမ်၊ ပိုး၊ ထိန်းအုပ် (၃)။ မျက်လှည့်ရုပ်၊ ချုံထူ (၂)။ မီးပွတ်၊ ပူ၊ ငန် (၃)။ ဖန်ဖန်၊ ချိတ်ကောက် (၂)။ မျိုးပေါက်၊ ပင်လဲ (၂)။ သီးခြားတဲ့ ကွဲကွဲပမာ သူ၊ဝါတူလျှ၏။

၁။ တိမ်-ဟူသည်ကား-အဝိဇ္ဇာသည် မျက်စိ တိမ်လွှားသည်နှင့် တူ၏။

[ပြန်ကြည့်၍ ဆိုနိုင်စေ။]

၂။ ပိုး-ဟူသည်ကား-သင်္ခါရသည် မိမိကိုယ်ကို အိမ်ဖွဲ့သောပိုးကောင်နှင့် တူ၏။ [ဤနည်းမှီး၍ အားလုံးဖော်ဆိုနိုင်ရမည်။]

ပဋ္ဌိနွယ်ပွါး အရကောက်အဖွင့်တရားစာ

၁။ "အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ"၌ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်တယ်ဆိုတာ ရှစ်ဌာနဌ တွေ့ဝေခြင်းကြောင့် လောကီကုသိုလ်, အကုသိုလ်စေတနာ ၂၉-ခု ဟူသောသင်္ခါရ ဖြစ်ပါသတဲ့၊ ရှစ်ဌာနဌ တွေ့ဝေခြင်းကတော့ အိုဘေး, နာဘေး, သေဘေးအကြား ခန္ဓာငါးပါးဒုက္ခကို သုခဟု မှတ်ထင်ခြင်းသည် ဒုက္ခသစ္စာ၌ တွေ့ဝေသည် မည်၏၊ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း တဏှာလောဘကို သုခ ဖြစ်ကြောင်းဟု မှတ်ထင်ခြင်းသည် သမုဒယသစ္စာ၌ တွေ့ဝေသည် မည်၏၊ နိဗ္ဗာန်မဟုတ်သည်ကို အိုဘေး, နာဘေး, သေဘေးကင်းရာ နိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်ထင်ခြင်းသည် နိရောဓသစ္စာ၌ တွေ့ဝေသည် မည်၏၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမဟုတ်သည်ကို နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း မဂ္ဂင်ဟု မှတ်သင်ခြင်းသည် မဂ္ဂသစ္စာ၌ တွေ့ဝေသည် မည်၏၊ ဒါက သစ္စာလေးပါး၌ တွေ့ဝေခြင်းလေးပါး ဖြစ်ပါတယ်။

ရှေးရှေးဘဝ ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်တို့၏ မပြတ်ဖြစ်သည်ကို မသိခြင်းသည် သံသရာရှေ့အစွန်းဌ် တွေ့ဝေသည် မည်၏၊ နောက်နောက်ဘဝ ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်တို့၏ မပြတ်ဖြစ်သည်ကို မသိခြင်းသည် သံသရာ နောက်အစွန်းဌ် တွေ့ဝေသည် မည်၏၊ ရှေးရှေးဘဝ, နောက်နောက်ဘဝ ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်တို့၏ မပြတ်ဖြစ်သည်ကို မသိခြင်းသည် သံသရာ ရှေ့,နောက်အစွန်းဌ် တွေ့ဝေသည် မည်၏၊ အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရ စသည်တို့ကြောင့် သင်္ခါရ, ဝိညာဏ်စသည်တို့၏ ကြောင်းကျိုးဆက်စပ် မပြတ်ဖြစ်သည်ကို ငါဖြစ်သည်၊ သူဖြစ်သည်၊ ငါ့ကြောင့် ဖြစ်သည်၊ သူ့ကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု စွဲယူမှတ်ထင်ခြင်းသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဌ် တွေ့ဝေသည် မည်၏။ [ရှစ်ဌာန တွေ့ဝေပုံ စုံလင်ပါပြီ၊]

စေတနာ ၂၉-ခု သင်္ခါရမည်ရာဌ် ကာမကုသိုလ်စေတနာရှစ်ခု, ရူပကုသိုလ်စေတနာ ငါးခုသည် ပုညာဘိသင်္ခါရ မည်၏၊ အကုသိုလ်စေတနာ ၁၂-ခုသည် အပုညာဘိသင်္ခါရ မည်၏၊ အရူပကုသိုလ်စေတနာ ၄-ခုသည် အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရမည်၏၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ ၁၇၊ အပုညာဘိသင်္ခါရ ၁၂၊ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရ ၄၊ ပေါင်း ၂၉။

တနည်းကား-ကာမကုသိုလ် စေတနာ ရှစ်ခု, အကုသိုလ်စေတနာ ၁၂-ခုသည် ကာယဒွါရ, ဝစီဒွါရ, မနောဒွါရဌ် ဖြစ်၏၊ ကာယသင်္ခါရ, ဝစီသင်္ခါရ, စိတ္တသင်္ခါရလည်း မည်၏၊ ရူပကုသိုလ်စေတနာ ငါးခု, အရူပကုသိုလ်စေတနာ လေးခုသည် မနောဒွါရဌ်သာ ဖြစ်သည်၊ စိတ္တသင်္ခါရသာ မည်သည်။ (ကာယသင်္ခါရ, ဝစီသင်္ခါရ မမည်။)

ထို့ကြောင့် ကာယသင်္ခါရ ၂၀၊ ဝစီသင်္ခါရ ၂၀၊ စိတ္တသင်္ခါရ ၂၉၊ ပေါင်း ၂၉။ [၆၉-မဖြစ်စေနှင့်။] ဒီလို ဥပမာရှုပါ၊ ခရီးသွားသူ လူ ၂၀-သည် ပဌမရွာသို့ ရောက်လာကြသတဲ့၊ ခရီးဆက်၍သွားပြန်သော် ထို ၂၀-လုံး ဒုတိယရွာသို့ ရောက်ပြန်သတဲ့၊ တဖန်ဆက်၍ သွားပြန်သော် ခရီးသည် ၉-ယောက်နှင့် ပေါင်းဆုံမိ၍ တတိယရွာ သို့ ၂၉-ယောက် ရောက်ကြသတဲ့၊ ဒီတော့ ပဌမရွာရောက်သူ ၂ ၊ ဒုတိယရွာရောက်သူ ၂၀၊ တတိယရွာရောက်သူ ၂၉၊ ရင်းတို့ကိုပေါင်းလျှင် ၆၉-ယောက် ဖြစ်မလား၊ ၂၉-ယောက်ပင် မဟုတ်ပါလား၊ ထို့အတူ ရှုရမတဲ့။

တွေ့ဝေခြင်းကြောင့် လောကီကုသိုလ်, အကုသိုလ်ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုတဲ့နေရာမှာ တွေ့ဝေခြင်းဆိုတာ စကားယဉ်၊ မသိခြင်း, မိုက်မဲခြင်းဆိုတာ စကားရိုင်း၊ အယဉ်, အရိုင်းမျှ စကားကဲ့၍ အဓိပ္ပာယ် အတူတူပင် ဖြစ်ပါတယ်၊ ထို့ကြောင့် ရှစ်ဌာန မသိသူအား လောကီကုသိုလ်, အကုသိုလ်ဖြစ်တယ်လို့ မှတ်ရမတဲ့၊ သူကန်းချုတ်ချော်ရှာပြီ၊ ပိုးကောင်သည် မီးမီးကိုယ်ကို အိမ်ဖွဲ့ပါပြီ၊

ခွဲဆိုလျှင်-မသိလို အကုသိုလ်ပြုတယ်၊ မသိလို လောဘကုသိုလ် ပြုတယ်ဟု စကားနှစ်ရပ် ဖြစ်ပါတယ်၊ ထိုစကားနှစ်ရပ်ကို နောက်ဆုံးရောက်မှ ထင်ရှားအောင် ပြောပါ့မယ်။

၂။ "သင်္ခါရ ပစ္စယာ ဝိညာဏံ"၌ သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဏ်ဖြစ်တယ်ဆိုတာ လောဘကုသိုလ်, အကုသိုလ်စေတနာ ၂၉-ခုသည် ၃၁-ဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်, ပဝတ္တိဝိပါက် ဝိညာဏ်ကို ဖြစ်စေတတ်တယ်၊ အဲဒါ သူကန်းချုတ်ချော်၍ လဲကျခြင်းဘဲ၊ အမတ်ကြီးတို့၏ ထိန်းအုပ်ခြင်းခံရ၍ မင်းစည်းစီမ်ရသော မင်းသားကလေးပါဘဲ၊ ဒီ-စေတနာ ၂၉-ခုကို မျိုးစေ့သဘွယ် ရှုကြပါ၊ ထိုမျိုးစေ့ကို အဝိဇ္ဇာ မြေတောင်မြှောက်၍ တဏှာရေလောင်းပေးလျှင် ဝိညာဏ်အပင် ထပေါက်ပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ ပါရမီမဖြည့်ဘဲ နိဗ္ဗာန် မြန်မြန်ရနိုင်သော နည်းထူးတဲ့ ကြားရဘူးတာ ပြောရဦးမည်၊ ကျင့်လိုတော့ မဖြစ်ပါဘူး၊ ဒါန, သီလ, ကုသိုလ်, အကုသိုလ်ကို မပြုဘဲနေရလျှင် သင်္ခါရမဖြစ်လို ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ် ကင်းရမတဲ့၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ် ကင်းလျှင် နိဗ္ဗာန်ရောက်ခြင်းဘဲ မဟုတ်လားဟု ဟောပြောကြပါတယ်၊ ထိုဟောပြောသူတို့ကို ကုသိုလ်,အကုသိုလ်မဖြစ်အောင် နေတတ်ပြီလား၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်သောစိတ်ကို ကုသိုလ်, အကုသိုလ်ဟု ဆုံးဖြတ်နိုင်ပြီလားဟု ပြန်မေးသင့်ပါတယ်၊ တနည်းတော့လဲ-ကာယသင်္ခါရ မဖြစ်အောင် ကိုယ်လက် မလှုပ်မရှား နေတတ်ပြီလား၊ ဝစီသင်္ခါရ မဖြစ်အောင် စကား မဆိုမပြော နေတတ်ပြီလား၊ စိတ္တသင်္ခါရ မဖြစ်အောင် မကြံမစည် နေတတ်ပြီလားဟု ပြန်မေးသင့်ပါတယ်။

ဖြေဆိုရန် မလွယ်ကူပါဘူး၊ အဝိဇ္ဇာပြတ်ပြီးမှ သင်္ခါရမဖြစ်ခြင်းကို စိတ်ချရပါတယ်၊ အဝိဇ္ဇာမပြတ်လျှင် သင်္ခါရမပြတ်နိုင်ပုံကို ယုန်ငယ်ပမာဖြင့် ရှုရမတဲ့၊ ယုန်ငယ်တကောင်ဟာ ချုံထဲမှာ နေ ကစားဖားသွားတော့ မဟာဝေထဝိမြေကြီးက "ဟဲ့ ယုန်မိုက် ...နင်-ငါ့အခေါ်မှ နောက်ဖေးသွား ကပ်၊ ရိုင်းကလား"ဟု ဆိုသတဲ့၊ ယုန်ငယ် က ကျွဲ, နွား, ဆင်, မြား-တွေ ပေါ်ဖုန်းဖုန်း နောက်ဖေးသွားတာတော့ ဘာမျှမပြောဟု စိတ်နာနာနဲ့ ဒီလို-မြေကြီးပေါ်မှာ မနေလိုပါဘူးဟု လွတ်အောင် တအားခုန်တက်လိုက်သတဲ့၊ လွတ်သွ ားရောလား၊ နှစ်တောင်ခန့်မြင့်ပြီး ပြန်ကျသတဲ့၊ ဒီမြေကြီးပေါ် ပြန်ကျရမလားလို့ ထပ်ပြီးခုန်လိုက်ပြန်တော့လဲ တဖုန်းဖုန်းနဲ့ ဒီ-မြေကြီးပေါ် ပြန်ကျသတဲ့၊ ထို့အတူ အဝိဇ္ဇာမပြတ်လျှင် ကုသိုလ်,အကုသိုလ်မပြုဘူးလို့ နေပေမဲ့ သင်္ခါရစေတနာတွေ တဖုန်းဖုန်း ဖြစ်ကြရဦးမှာဘဲ၊ ဒီတော့ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ် မပြတ်ပါဘူး။

၃။ "ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ"၌ ဝိညာဏ်ကြောင့် နာမ်ရုပ်ဖြစ်တယ် ဆိုတာ ဝိပါက်ညာဏ်, ကံဝိညာဏ်နှစ်မျိုးကြောင့် နာမ်ရယ်, ရုပ်ရယ်, နာမ်ရုပ်ရယ်-ဟု သုံးမျိုးဖြစ်ပါတယ်၊ ဖြစ်ပုံကတော့ အရူပ ၄-ဘုံ၌ ဝိပါက် ဝိညာဏ်ကြောင့် နာမ် ဖြစ်သည် ရုပ် မဖြစ်ဘူး၊ အသညသတ် တဘုံ၌ ကံဝိညာဏ် ကြောင့် ရုပ်ဖြစ်သည်-နာမ်မဖြစ်ဘူး။ ကြွင်းသော ကာမ ၁၁-ဘုံ, ရူပ ၁၅-ဘုံ၌ ဝိပါက်ဝိညာဏ်ကြောင့် နာမ်ရုပ်ဖြစ်သည်၊ အဲဒီဟာ သူကန်းလဲကျ၍ နာမ်ရုပ် ဖူးရောင်ခြင်းပါဘဲ၊ မျက်လှည့် ရုပ်မျိုးစုံ ဖြစ်ခြင်းပါဘဲ၊ ဒီမှာ ဝိပါက် စိတ်ကို အကြောင်းဝိညာဏ်ဟုယူ၍ စေတသိက်ကို အကျိုးနာမ်ဟု ယူရပါတယ်၊ ဝိပါက်စိတ်ဟာ နာမ်ဖြစ်လျက် ဒီနေရာမှာ နာမ်ဟု မယူရပါဘူးတဲ့။

၄။ "နာမရူပစ္စယာသဠာယတနံ"၌ နာမ်ရုပ်ကြောင့် သဠာယတန ဖြစ်တယ် ဆိုတာ ပဋိသန္ဓေနေစဉ်က ကာယာယတန, မနာယတနနှစ်ပါး ဖြစ်ပါတယ်၊ အမိဝမ်းထဲမှာ ရေကြည်ခုနစ်ရက်၊ အမြှုပ် ခုနစ်ရက်၊ သားတစ်ခုနစ်ရက်၊ တခဲနက်ခုနစ်ရက်၊ (လက်, ခြေ, ဦးခေါင်းအတွက်) ခက်မငါးဖြာခုနစ်ရက်၊ ထိုရုပ်တို့၏ ရင့်ခြင်းကတော့ ခုနစ်ရက်နှစ်လီ၊ ဤသို့စဉ်တိုင်းခုနစ်ရက် ခုနစ်လီတွင် စက္ခာယတန ဖြစ်ပါတယ်၊ ရှစ်လီတွင် သောတာယတန, ကိုးလီတွင် ဃာနာ ယတန၊ ဆယ်လီတွင် ဇိဝှာယတနဖြစ်၍ တဆယ့်တလီတွင် သဠာယတန ခြောက်ပါးလုံး စုံလင်တယ်လို့ "ဋီကာကျော်ဆရာ" ဆိုပါတယ်၊ "မူလဋီကာ ဆရာ"ကတော့ ခုနစ်ရက် ၁၁-လီ၊ ၂၂-ရက်ရောက်မှ စက္ခု, သောတ,ဃာန, ဇိဝှာလေးပါးလုံးဖြစ်၍ စုံလင်တယ်လို့ဆိုပါတယ်၊ အဲဒီဟာတွေဟာ ဖူးရောင်ပြီး ပြည်ဥတဲ့အနာ ၆-ခု ပါဘဲ၊ မြေကောင်းရာ၌ ပေါက်သော ချုံသစ်ပင်တွေ ပါဘဲ၊ ကုသိုလ်, အကုသိုလ်တို့ သန်စွမ်းရာဌာန ၆-ခု ဖြစ်ပါတယ်၊ ထိုတွင် ဃာနာ, ဇိဝှာ,ကာယ သုံးခုကတော့ လောဘ, ဒေါသ, မောဟ အကုသိုလ်တို့ သန်စွမ်းရာဌာန သက်သက်ဟု ဗြဟ္မာကြီးများက ဘာဝနာဖြင့် ငယ်ပါသတဲ့၊ ထိုနေရာသုံးခုဖြင့် အာရုံမယူဘူးတဲ့၊ စက္ခု, သောတနှစ်ခုကတော့ ဘုရားဖူးရန်, တရားနာရန် ကျေးဇူးလဲများတယ်ဟု ချန်ထားသတဲ့။

၅။ "သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော"၌ သဠာယတနကြောင့် ဖဿဖြစ်တယ် ဆိုဘာ ထိုအာယတနခြောက်ပါးကိုမှီ၍ အာရုံ ၆-ပါးနှင့် တွေ့ဆုံသောအခါ စက္ခုသမ္ဖဿ, သောတသမ္ဖဿ, ဃာနသမ္ဖဿ, ဇိဝှာသမ္ဖဿ, ကာယသမ္ဖဿ, မနောသမ္ဖဿ ဟူသော အမည်ဖြင့် အစဉ်အတိုင်း ဖဿ ၆-ပါး ဖြစ်ပါသတဲ့၊

၆။ "ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ"၌ ဖဿကြောင့် ဝေဒနာဖြစ်တယ်ဆိုတာ ထိုဖဿ ၆-ပါးနှင့်အတူ စက္ခုသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ, သောတ သမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ, ဃာနသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ,ဇိဝှာသမ္ဖဿဇာဝေဒနာ, ကာယသမ္ဖဿ-ဇာ ဝေဒနာ, မနောသမ္ဖဿဇာဝေဒနာ ဟူသောအမည်ဖြင့် အစဉ်အတိုင်း

ခံစားတတ်သော ဝေဒနာ ၆-ပါးဖြစ်ပါသတဲ့၊ တနည်းတော့လဲ အကောင်းကြိုက်တဲ့ သုခဝေဒနာ, အဆိုးကြိုက်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာ, အလတ်ကြိုက်တဲ့ ဥပေက္ခာဝေဒနာဟု ဝေဒနာသုံးပါး ဖြစ်ပါသတဲ့။

၇။ ''ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ''၌ ဝေဒနာကြောင့် တဏှာဖြစ်တယ်ဆိုတာ ထိုဝေဒနာ ၆-ပါး ခံစားခြင်းကြောင့် အာရုံအားလျော်စွာ ရူပတဏှာ, သဒ္ဒတဏှာ, ဂန္ဓတဏှာ, ရသတဏှာ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ, ဓမ္မတဏှာ ဟူသော အမည်ဖြင့် တဏှာ ၆-ပါး ဖြစ်ပါသတဲ့၊ တနည်းတော့လဲ-ကာမတဏှာ, ဘဝတဏှာ, ဝိဘဝတဏှာဟု တဏှာသုံးပါး ဖြစ်ပါတယ်၊ ထိုတွင် အာရုံ ၆-ပါးကို ကာမရာဂဖြင့် သာယာခြင်းသည် ကာမတဏှာ မည်၏၊ သဿတဒိဋ္ဌိနှင့် ယှဉ်တွဲ၍ သာယာခြင်းသည် ဘဝတဏှာ မည်၏၊ ဝါ-ကမ္မဘဝ, ဥပပတ္တိဘဝကို သာယာခြင်းသည် ဘဝတဏှာ မည်၏၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့် ယှဉ်တွဲ၍ သာယာခြင်းသည် ဝိဘဝတဏှာ မည်၏၊ ဝါ-နိဗ္ဗာန်မဟုတ်သည်ကို နိဗ္ဗာန်ရပြီဟု သာယာခြင်းသည် ဝိဘဝတဏှာ မည်၏၊ နိရောဓတဏှာလည်း မည်၏။

ဤကာမတဏှာ, ဘဝတဏှာ, ဝိဘဝတဏှာ သုံးပါးကို အရင်းခံ၍ အာရုံ ၆-ပါးစီဖြင့်ပွားလျှင် ၁၈-ပါးဖြစ်၏၊ အတိတ်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန်-ကာလ ၃-ပါးဖြင့် ပွားလျှင် ၅၄-ပါးဖြစ်၏၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်, ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်နှစ်ပါးဖြင့် ပွားလျှင် တဏှာအစစ် တရာ့ရှစ် ဖြစ်၏။

ဆောင်။ ။တဏှာသုံးတန်၊ တည်၍ခံ၊ အာ-ကာ-သန့်ဖြင့်မြှောက်။
တဏှာအစစ်၊ တရာ့ရှစ်၊ ဖြစ်၏-ထိုမျှလောက်။

သုခဝေဒနာ ခံစားရလျှင် ဖန်ဖန်ခံစားလိုသော တဏှာ ထင်ရှား၏၊ ဥပဓက္ခာဝေဒနာ ခံစားရလျှင် ကျေနပ်သောတဏှာ ထင်ရှား၏၊ ဒုက္ခဝေဒနာ ခံစားရလျှင် ဘယ်ခါ အာရုံကောင်းကောင်း ခံစားရပါအုံနည်းဟု လှမ်း၍ ဟောင့်တသောတဏှာ ထင်ရှား၏၊ ဤဝေဒနာကြောင့် တဏှာဖြစ်ရာ၌ အနုသယ မကင်းသော သတ္တဝါတို့အားသာ တဏှာဖြစ်သည်။ အနုသယ ကင်းသော ရဟန္တာတို့အား ထိုတဏှာ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး၊ အနုသယ မကင်းသော်လည်း သူတော်ကောင်းအမှီရ၍ ယောနိသောမနသိကာရ ရှိလျှင် ပုထုဇဉ်တို့အားသော်လည်း ဝေဒနာကြောင့် တဏှာမဖြစ်ပါဘူးတဲ့၊ တဏှာ မဖြစ်လျှင် ဥပါဒါန်လေးပါး မဖြစ်မူ၍ သံသရာဘဝစက် ပျက်ရပါသတဲ့။

၈။ ''တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ''၌ တဏှာကြောင့် ဥပါဒါန် ဖြစ်တယ်ဆိုတာ တဏှာ ၆-ပါး, တဏှာ ၃၆-ပါး၏ သာယာခြင်းကြောင့် အားကောင်းစွာ စွဲလမ်းသော တဏှာနှင့် ဒိဋ္ဌိသည် ဥပါဒါန်လေးပါးအမည်ဖြင့် ဖြစ်လာသတဲ့၊ ဥပါဒါန်လေးပါးကတော့ တဏှာအစစ် တရာ့ရှစ်၏ နိုင်မြဲခြင်းသည် ကာမု

ပါဒါန် မည်၏၊ အနာဂါမ်အထိ ဖြစ်သည်၊ ရဟန္တာအား မဖြစ်၊ နုတ္ထိဒိန္ဒ-အလှူအကျိုးမရှိစသော ဝတ္ထုဆယ်ပါးရှိသော ဒိဋ္ဌိသည် ဒိဋ္ဌုပါဒါန် မည်၏၊ နှားစသော တိရစ္ဆာန်တို့၏ အလေ့အကျင့်ဖြင့် သံသရာဝဋ္ဋဒုက္ခမှ စင်ကြယ်သည်၊ နိဗ္ဗာန်ရသည်ဟု စွဲလမ်းသော ဒိဋ္ဌိသည် သီလဗ္ဗတုပါဒါန်မည်၏၊ အတ္တ-စသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ၂၀-သည် အတ္တဝါဒုပါဒါန် မည်၏၊ ဤဒိဋ္ဌုပါဒါန်စသော သုံးပါးသည် ပုထုဇဉ်အားသာ ဖြစ်၏၊ သောတာပန် စသည်အား မဖြစ်။

သဠာယတနမှစ၍သော်လဲ- စက္ခာယတနကြောင့် စက္ခုသမ္ဖဿ ဖြစ်သည်၊ စက္ခုသမ္ဖဿကြောင့် စက္ခုသမ္ဖဿဇာဝေဒနာဖြစ်သည်၊ စက္ခုသမ္ဖဿဇာဝေဒနာကြောင့် ရူပတဏှာဖြစ်သည်၊ ရူပတဏှာကြောင့် ဥပါဒါန် လေးပါးလုံး ဖြစ်သည်၊ သောတာယတန စသည်ကြောင့်လည်း ထို့အတူဖြစ်ပုံကို နည်းယူ၍ သိရမတဲ့။

[ဝတ္ထုဆယ်ပါးရှိသော ဒိဋ္ဌိနှင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ၂၀-တို့ကား ဥပါဒါန်တရား စာ၌ အကျယ်ထင်ရှားကြပါလတ္တံ့။]

၉။ "ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ"၌ ဥပါဒါန်ကြောင့် ဘဝဖြစ်တယ်ဆိုတာ ဥပါဒါန်စွဲလမ်းခြင်းရှိသူအား အကြောင်းကံတမျိုး, အကျိုးဝိပါက် နာမ်-ရုပ်တမျိုး၊ ဒီလိုဘဝနှစ်မျိုး ဖြစ်ပါတယ်၊ အကြောင်းကံကို ကမ္မဘဝဟု, အကျိုးဝိပါက်နာမ်ရုပ်ကို ဥပပတ္တိဘဝဟု ခေါ်ပါတယ်၊ သခ်ၦါရနှင့် ဘဝထူးတာကတော့ ယခုဘဝ ပဋိသန္ဓေနေရကြောင်း အတိတ်ဘဝ စေတနာသက်သက် ၂၉-ခုကိုသာ သခ်ၦါရဟု ယူပါတယ်၊ နောက်ဘဝပဋိသန္ဓေနေရကြောင်း ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှာ စေတနာဟူသော သခ်ၦါရ ၂၉-ခုကို ဘဝဟု ယူပါတယ်၊ ထိုစေတနာ ၂၉-ခုနှင့်အတူဖြစ်သော ထို ၂၉-ခုသောစိတ်, စေတသိက်အားလုံးကိုလည်း ဘဝဂါမိကံအမည်ဖြင့် ဘဝဟု ယူပါသေးတယ်၊ ဒီမှာ ဆေးအလဲ့ယူ၍ ဆေးလိမ်းမှားကုန်ပါပြီ၊ ငါးမျှားချိတ် ကောက်ကောက် မျိုချကုန်ပါပြီ၊ ဒီ-သခ်ၦါရစေတနာ ၂၉-ခုနှင့် ဘဝဂါမိကံ ၂၉-ခုသည် ကမ္မဘဝ မည်ပါတယ်၊ ဥပပတ္တိဘဝဆိုတဲ့ ဘဝကြီးကိုးပါးလဲ ရှိပါသေးတယ်၊ ထိုထိုဘုံ၌ ဖြစ်သော ဝိပါက်နာမ်နှင့်ကမ္မဇရုပ် ဖြစ်ပါတယ်၊ ကာမဘဝ, ရူပဘဝ, အရူပဘဝဟု သုံးပါး၊ သညီဘဝ, အသညီဘဝ, နေဝသညီနာသညီဘဝဟု သုံးပါး၊ ဧကဝေါကာရဘဝ, စတုဝေါကာရဘဝ, ပဉ္စဝေါကာရဘဝဟု သုံးပါး၊ ဤသို့ကိုးမျိုး ပြားပါတယ်။

၁၀။ "ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ"၌ ဘဝကြောင့် ဇာတိ ဖြစ်တယ်ဆိုတာ အကြောင်း ကမ္မဘဝကြောင့် အကျိုးဥပပတ္တိဘဝဟူသော ရုပ်ဇာတိ,နာမ်ဇာတိ ဖြစ်ပါတယ်၊ ဥပပတ္တိဘဝသည် အနာဂတ်အကျိုးဇာတိ၌ ဝင်ပါတယ်၊

ပေါ်လွင်အောင်ဆိုရလျှင် ကံကြောင့် ပဋိသန္ဓေဖြစ်တယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ အမှောမှေးသူတို့မှာ မိဘ, သွေးသား, အစာ, ဥတု-အကြောင်းအားလုံးတူမျှ လျက် ရုပ်ပုံစသည် မတူခြင်းမှာ ကံမတူခြင်းမှတပါး အကြောင်းမရှိပါဘူးတဲ့၊ ဤကား ကံကြောင့်ဆိုတာကို ထင်ရှားစေခြင်းပါဘဲ။

၁၁။ "ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ"၌ ဇာတိကြောင့် ဇရာမရဏ ဖြစ်တယ် ဆိုတာ ရုပ်ဇာတိ, နာမ်ဇာတိကြောင့် ရုပ်ဇရာမရဏ, နာမ်ဇရာမရဏ ဖြစ်ပါ တယ်၊ ဖြစ်သမျှရင့်၍ ဟျက်ရတဲ့ ဥပါဒ်, ဌိ, ဘင်-သဘောချည်းသာ ဖြစ်ပါတယ်။

သောက, ပရိဒေဝစသော ငါးပါးကကော့ ဇာတိကြောင့်သာမဟုတ်ပါဘူး၊ ဇာတိကြောင့်လဲ ဖြစ်တယ်၊ ဇရာမရဏကြောင့်လဲ ဖြစ်တယ်၊ တပါးသော ဒုက္ခကြောင့်လဲ ဖြစ်တယ်၊ ဇာတိကျိုးမှု မဟုတ်ပါဘူး၊ ဗြဟ္မာ ၂၀-၌လဲ ထို သောကစသည်ဟာ လုံးလုံးမဖြစ်ပါဘူး၊ ဒါကြောင့် အင်္ဂါသီးခြား မရေတွက် ရပါဘူးတဲ့။

ဇရာမရဏတွေကြုံသူ၊ သောက, ပရိဒေဝစသည်တွေကြုံသူတို့မှာ မိမိကိုယ် ကိုစုံမက်သဖြင့် နှုပျိုလို, အသက်ရှည်လိုသော ကာမာသဝေ-ဏှာ ဖြစ်ပါတယ်၊ ထိုအခါ အဝိဇ္ဇာလဲ အတူတွဲ၍ ဖြစ်ပြန်ပါဘယ်၊ အာသဝကြောင့် အဝိဇ္ဇာ ဖြစ်တယ်လို့လဲ မြတ်စွာဘုရား ဟောပါတယ်၊ အဝိဇ္ဇာဖြစ်ပြန်တော့ သင်္ခါရ, ဝိညာဏ်တို့လဲ ဖြစ်ပြန်သဖြင့် ဘဝစက် ဖန်ဖန်ဆက်စပ် မရပ်မတည် လည်ပြန် ပါတယ်၊ ထိုအကြောင်းကို သိမြင်သော ပညာရှိတို့ကတော့ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ မဖြစ်နိုင်ဘဲ ချုပ်သွားအောင် ဘာဝနာဉာဏ်ဖြင့် ဆုံးမကြသတဲ့၊ ဆုံးမတဲ့ အတိုင်း အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ ချုပ်သွားလေတော့ ဘဝစက်ပျက်ပြီး နိဗ္ဗာနသုခကို လှလှကြီး ရကြပါသတဲ့။

နည်းလေးပါး

၁။ နည်းလေးပါးကိုလဲ နားလည်ကြရမတဲ့၊ မျိုးစေ့မှ အညောက် အပင် ဆက်၍ ဖြစ်သကဲ့သို့ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရ, သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဏ်စသည် ဖြင့် တဆက်တည်း ဖြစ်ခြင်းသည် ကေတွနည်း မည်၏၊ ကေတွနည်းသိလျှင် "သေလျှင်ပြတ်ပြီ"ဟူသော ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌ ကင်း၏၊ အသိလဲလျှင် "ဘယ်တော့မျှ မပြတ်ဘူး"ဟူသော သဿတဒိဋ္ဌ စွဲ၏။

၂။ အဝိဇ္ဇာကား တခြား, သင်္ခါရကား တခြား၊ ဤသို့ တခြားစီ, တသ ဘောစီ ဖြစ်ခြင်းသည် နာနာတ္တနည်း မည်၏၊ နာနာတ္တနည်းသိလျှင် သဿတ-ဒိဋ္ဌ ကင်း၏၊ အသိလဲလျှင် မှေးသူတခြား, သေသူ တခြား၊ အပြတ်, အပြတ်ဟု ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌ စွဲ၏။

၃။ သင်္ခါရကို ငါဖြစ်စေမည်ဟု အဝိဇ္ဇာအား ကြောင့်ကြဟုပါရ မရှိ၊ ဝိညာဏ်စသည်ကို ငါဖြစ်စေမည်ဟု သင်္ခါရစသည်အား ကြောင့်ကြဟုပါရ မရှိ၊ ဤသို့ ပရမတ္ထသဘောတရားတို့အား ကြောင့်ကြဟုပါရ မရှိခြင်းသည် အဟုပါရနည်း မည်၏၊ အဟုပါရနည်း သိလျှင် ပြုပြင်စီမံသူ မရှိဟု အတ္တဒိဋ္ဌိ ကင်း၏၊ အသိလွဲလျှင် အကြောင်းကိုမယူသော အ-ကြိယဒိဋ္ဌိ စွဲ၏။

၄။ ကြံမှုနှုံ့ဝမ်း, သဲမှ ဆီမဖြစ်ဘဲ နှုံ့ရည်မှ နှုံ့ဝမ်း, နှမ်းမှဆီသည် ဓမ္မတာအားဖြင့် ဖြစ်သကဲ့သို့ အဝိဇ္ဇာစသည်မှ သင်္ခါရစသည်သည် ဓမ္မတာအားဖြင့် ဖြစ်၏၊ ဤသို့ ဓမ္မတာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းသည် ဇရံဓမ္မတာနည်း မည်၏၊ ဇရံဓမ္မတာနည်း သိလျှင် သင့်သောအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု သိ၍ အ-ဟေတုကဒိဋ္ဌိ, အ-ကြိယဒိဋ္ဌိ ကင်း၏၊ အသိလွဲလျှင် မသင့်သောအကြောင်းဖြင့် အ-ဟေတုကဒိဋ္ဌိ စွဲ၏၊ သူဖာသာ သူအလိုလို အမြဲဖြစ်သည်ဟု နိယတိ ဝါဒသော်လည်း စွဲ၏၊ ဤသို့ နည်းလေးပါးကို သိကြရမတဲ့။

အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်တဲ့နေရာမှာ မသိလို့ အကုသိုလ်, ကုသိုလ်ဖြစ်ပုံကို ပြောပြပါတော့မယ်၊ မသိလို့ အကုသိုလ်ဖြစ်တာကို သုံးမျိုးခွဲ၍ ရှုကြပါ၊ အကုသိုလ်တိုင်းကို အဝိဇ္ဇာဦးစီးကာ ပါဝင်သည်ဟု သိထားကြပါ၊ ရှေးရှေးက လောဘ, ဒေါသ အကုသိုလ်ဖြစ်ခဲ့တာကို အခြေခံ အရှိန်ယူပြီးလျှင် "ဘယ်မှာ ဘယ်လိုပြုခဲ့တယ်ဆိုတာ ငါကဲ့"စသည်ဖြင့် လောဘ, ဒေါသကို အချို့ ထပ်ပြုတယ်ဆိုပါတော့၊ ထိုအခါ ဥပနိဿယမျိုးဖြင့် အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်ပါတယ်-ဒါကတမျိုး၊ အချို့ကတော့ မိုက်မှားခဲ့တဲ့ အကုသိုလ်ကို နှုန်းကာ နှုန်းကာ အာရုံပြု၍ တစိမ့်စိမ့် လောဘ, ဒေါသ ထပ်ဖြစ်တယ် ဆိုပါတော့၊ ထိုအခါ အာရမ္မဏမျိုးဖြင့် သင်္ခါရ ဖြစ်တယ်- ဒါက တမျိုး၊ ဘယ်သူမဆို ဘယ်နည်းဖြင့်မဆို အကုသိုလ် တခုခု ဖြစ်တယ်ဆိုပါတော့၊ ထိုအခါ အဝိဇ္ဇာနှင့် သင်္ခါရ တပြိုင်နက် သဟဇာတမျိုးဖြင့် ဖြစ်ပါတယ်-ဒါကတမျိုး၊ ဒီလို ဥပနိဿယမျိုး, အာရမ္မဏမျိုး, သဟဇာတမျိုးဖြင့် သုံးမျိုးခွဲ၍ သိကြပါ၊ အနန္တရမျိုး, အာသေဝနမျိုးဖြင့် ဖြစ်တာလဲ ရှိပါသေးတယ်၊ ယခုလို မသိလို့ အကုသိုလ်ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ဖြစ်နေတုန်းပင် ပျံ့လွင့်လျက် နောက်ကျိုလျက် ရှိသောကြောင့် ကလေးသူငယ် လူမမယ်သည် မစင်ပြေ့ပြေ့ ကိုင်ဆော့ကစား တာနှင့် တူပါတယ်၊ ကစားနေတုန်း ပေရေနံစော်သလိုပါဘဲတဲ့၊ တနည်း ဘော့လဲ-စိတ်ညစ်လို့ အဆိပ်မျိုသူနှင့် တူပါတယ်၊ မျိုနေတုန်းပင် ချက်ချင်း ပူစပ်နံစော်ခြင်းဒုက္ခတွေ့ ကြုံရသလိုပါဘဲ။

မသိလို့ ကုသိုလ်ဖြစ်တာကိုလဲ သုံးမျိုးခွဲ၍ ရှုကြပါ၊ လောကီစည်းစိမ်ကို တောင့်တ၍ ဒါန, သီလ ပြုတယ်ဆိုပါတော့၊ ထိုအခါ အိုဘား, နာဘား, သေဘားအကိုပြီးသော လောကီစည်းစိမ်ဟု မသိသော အဝိဇ္ဇာဦးစီးလျက်

အဝိဇ္ဇာမိုက်ကြောင့် ကုသိုလ်သခ်ါရ ဖြစ်ပါတယ်၊ အဲဒါ-သဟဇာတမျိုးလိုလိုနဲ့ ဥပနိဿယမျိုး ဖြစ်တယ်၊ ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်ဟာ ပြိုင်တူသဟဇာတ မဖြစ်ကောင်းပါဘူး၊ အညစ်အကြေးသင့်လို့ ညွှန်ရေချိုးလျှင် အညစ်အကြေး ထပ်သင့်သလို မိုက်လို့ ကုသိုလ်ပြုလျှင် ထပ်မိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်၊ နတ်သမီး ရလို့၍ ချောက်ထဲခုန်ချသူနှင့် တူပါတယ်၊ ပျားရည်လိမ်းသော သင်ခုန်း သွားကို လျှာပြတ်အောင် လျက်မိသူနှင့်လဲ တူပါတယ်၊ မီးရောင်ကို ရှောင်ကောင် ထင်၍ ခုန်ဆင်းသော ပိုးကောင်နှင့်လဲ တူပါတယ်၊ ခရမ်းချဉ်သီးအမှည့်ကို အရည်ကောင်းသော ပတ္တမြားထင်၍ အဘိုးများစွာပေး၍ ဝယ်သူနှင့်လဲ တူပါတယ်။

ထို့အပြင် တမျိုးကတော့ "မိမိပြုခဲ့သော လောဘ, ဒေါသ, အဝိဇ္ဇာကိုပင် အကျိုးပေးလျှင် သံသရာဒုက္ခ ကြောက်စရာအမျိုးမျိုးပါတကား"ဟု ထိတ်လန့်သော ပညာရှိသည် ထိုဒုက္ခအမျိုးမျိုးမှ လွတ်ပါစေခြင်းငှာဟု တောင့်တ၍ ဒါန, သီလ စသည်ကို ပြုတယ်ဆိုပါတော့၊ ထိုအခါ အဝိဇ္ဇာမိုက်ကို ခုန်ကျော်သော ဥပနိဿယမျိုးဖြင့် အဝိဇ္ဇာကြောင့် သခ်ါရ ဖြစ်ပါတယ်၊ ဒီလို အကုသိုလ်ကို အကြောင်းခံ၍ ကုသိုလ်ဖြစ်တာလဲ မသိလို့ ကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်းပါဘဲ၊ ညစ်ကြေးသင့်လို့ ရေကောင်းချိုးလျှင် ညစ်ကြေးစင်ကြယ်သလို မိုက်လို့ ကုသိုလ်ပြုလျှင် အမိုက်စင်ကြယ်ပါတယ်။ ရှေးအခါက ဝံ, ခို, မြေခွေး, မြွေ, ရသေ့-ငါးဦးတို့သည် မိမိမိုက်မဲခဲ့ဘူးသော တဏှာ, ဒေါသ, မာန်မာနတို့ကို နှိမ်နင်းခြင်းငှာ ဥပုသ်စောင့်ကြသတဲ့၊ "မနှိမ်နင်းနိုင်သမျှ အစာရှာ မသွားပါဘူး၊ သေလိုသေပါစေ"ဟု ဆောက်တည်၍ စိတ်ကို ဆုံးမကြသတဲ့၊ အဲဒါ-မိုက်လို့ အမိုက်ကိုခုန်ကျော်ပြီး ကုသိုလ်ဖြစ်တဲ့ ဝတ္ထုအမြောက် ဖြစ်ပါတယ်၊ ဒီနည်းမျိုးဖြင့် မိုက်လို့ခုန်ကျော်ပြီး ကုသိုလ်ပြုခြင်းကြောင့် အဂ္ဂလိမာလ ခိုးသူကြီးပင် ရဟန္တာဖြစ်သွားပါသေးတယ်။

ထို့ပြင် တမျိုးရှိပါသေးတယ်၊ မိမိပြုခဲ့သော လောဘ, ဒေါသ, အဝိဇ္ဇာတို့ကို ဤအကုသိုလ်တရားတို့သည် အမြဲမဖြစ်၊ နှလုံးသွင်း မကောင်းခြင်းကြောင့် ဖြစ်ကြသည်၊ အကြောင်းမကင်းသော အကျိုးတရား ဖြစ်ကြသည်၊ အမြဲမတည်၊ ဖြစ်ပြီးလျှင် ပျက်ကုန်၏၊ အလိုလိုက်အောင် ပြု၍မရ၊ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တတို့သာ ဖြစ်ကုန်၏၊ အတ္တ, ဇီဝ မဟုတ်၊ ငါ့ကိုယ်, ငါ့ဟာ, ငါမဟုတ်၊ ဤသို့ ထိုအကုသိုလ် အဝိဇ္ဇာမိုက်ကိုနင်း၍ ဝိပဿနာရှုတယ်ဆိုပါတော့၊ ထိုအခါ ထိုသူတော်ကောင်းနည်း ရဟေတုအားအဝိဇ္ဇာကို နင်းထားသော အာရမ္မဏမျိုးဖြင့် ကုသိုလ်သခ်ါရ ဖြစ်ပါတယ်၊ ဒါလဲ မိုက်လို့ ဝိပဿနာ ကုသိုလ် ဖြစ်တာပါဘဲ၊ အိုက်လို့ ရေချိုးလျှင် အအိုက်ပျောက်သလို မိုက်လို့

ဝိပဿနာပွားလျှင် အမိုက်ပျောက်ပါတယ်၊ ဒီနည်းမျိုးဖြင့် လယ်သမား တယောက် ရေခိုးသောက်မိတဲ့ အကုသိုလ်ကိုနင်း၍ ဝိပဿနာပွားခြင်းကြောင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓာဖြစ်သွားတာ နိပါတ်တော်မှာ ထင်ရှားရှိပါတယ်။

ဒီလို မိုက်လို့ ကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်း သုံးမျိုးဟာ အသံတူသော်လဲ အနက်မတူ ပါဘူး၊ ဦးစီးတဲ့အဝိဇ္ဇာက တမိုက်ပါ၊ အကျော်ခံရတဲ့ အဝိဇ္ဇာက တမိုက်ပါ၊ အနှင်းခံရတဲ့ အဝိဇ္ဇာက တမိုက်ပါ၊ ယခု သူတော်ကောင်း ပညာရှိတွေကို "ဘာဖြစ်လို့ ဒါန, သီလ စသော ကုသိုလ် ပြုကြပါသလဲ"ဟု မေးလျှင် "မိုက်လို့ ကုသိုလ်ပြုတယ်"လို့ မြတ်စွာဘုရားအလိုကျ လွယ်ကူစွာ ဖြေဆို လိုက်ကြပါ၊ "သူကန်းတွေဖြစ်လို့ ချွတ်ချော်ပါတယ်"လို့သာ ဖြေဆိုလိုက် ကြပါ၊ "အမိုက်ကို ဘယ်မှာထားပြီး ကုသိုလ်ပြုသလဲ"ဟု မေးလျှင် "ခုန်ကျော် ၍ရင်း, နင်းထား၍ရင်း ကုသိုလ်ပြုတယ်"လို့ ဖြေဆိုနိုင်အောင် အားထုတ်ကြပါ၊ သံသရာဝဋ္ဋမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်ပါဘယ်၊ ဒီလိုမဟုတ်ဘဲ အမိုက်ကို ဦးခေါင်းပေါ်မှာထားပြီး ကုသိုလ်ပြုလျှင်ဟာ သံသရာထွက်လမ်း မပွင့်ပါဘူး၊ သည်တော့ သာသနာတော်မြတ်နှင့် တွေ့ပါလျက် တွေ့ကျိုးမနပ်ဘူးလို့ မှတ်ရမတဲ့။

ဒါန, သီလစသော ကုသိုလ်တွေကို ပင်လယ်ထဲမှာ မျောနေတဲ့ ဆင်ကောင်ပုပ်ကဲ့သို့ ရှုရမတဲ့၊ လှေသင်္ဘောပျက်လို့ ပင်လယ်ထဲမှာ ဒုက္ခရောက်နေသူဆိုတာ ဆင်ကောင်ပုပ် မျောလာတာမြင်လျှင် ဝမ်းမြောက်စွာ တက်စီးရမယ်၊ နံစော်တယ်လို့ တမျိုးတည်း မှတ်မနေရဘူး၊ ကမ်းပါးရောက်အောင် ယက်သွားရမယ်၊ ဒီတော့မှ ပင်လယ်ဒုက္ခ လွတ်နိုင်ပါတယ်၊ ထို့အတူ သံသရာ ထဲမှာ ဒုက္ခရောက်နေသူတို့မှာလဲ ဒါနကို သဒ္ဓါဖြင့်, သီလကို ဘယ်ခါမမေ့, ဘာဝနာပျော်မွေ့ခြင်းတို့ကို ဝမ်းမြောက်စွာ အားထုတ်ကြရမယ်၊ ဒီ-ကာမာ ဝစရကုသိုလ်တွေဟာ အိုဘေး, နာဘေး, သေဘေးထဲသို့သာ နံနံစော်စော် ပစ်ချတတ်တယ်လို့ တမျိုးတည်း မှတ်မနေကြပါနှင့်၊ နိဗ္ဗာန်ကမ်းအရောက် ယက်သွားလို့လဲ ရတယ်လို့ မှတ်ရမတဲ့၊ ကာမာဝစရကုသိုလ်ဆိုတာ ဖောင်နှင့် ဟူပါတယ်၊ ဖောင်ကို လိုရာဆိပ်ကမ်းရောက်အောင် အသုံးပြုရတယ်၊ လိုရာ ဆိပ်ကမ်းရောက်ပြီးနောက် ဖောင်ကို ထမ်းသွားဘို့ မလိုပါဘူး၊ နိဗ္ဗာန်ဝင် စံသော ဘုရား, ပစ္စေကဗုဒ္ဓာ, ရဟန္တာ ဟူသမျှတို့မှာ ဒီ-မဟာကုသိုလ် ဆင် ကောင်ပုပ်ဖောင်ကို ကြာမြင့်စွာ ကျက်နှုန်းစီး၍ ဝင်စံကြတာချည်းပါဘဲတဲ့၊ ဆင်ကောင်ပုပ် ကင်း၍ ဝင်စံသူ မရှိပါဘူးတဲ့။

ဘုရား, ပစ္စေကဗုဒ္ဓာ, ရဟန္တာတို့ ဖြစ်သွားလျှင်တော့ ကုသိုလ်, အကုသိုလ် သင်္ခါရ မဖြစ်တော့ပါဘူး၊ ဘာ့ကြောင့်လဲ၊ အဝိဇ္ဇာအမိုက် စင်ကြယ်သော ကြောင့်တဲ့၊ သောတာပန်, သကဒါဂါမ်, အနာဂါမ်တို့အား ကုသိုလ်, အကုသိုလ်

ဖြစ်ပါသေးတယ်၊ အဝိဇ္ဇာအမိုက် မကုန်သေးလို့ပါတဲ့၊ ဒီတော့ မိုက်လို့ ကုသိုလ်ပြုတယ်ဆိုတာ နာကျည်းစရာ စကားရိုင်း မဟုတ်ပါဘူးတဲ့၊ အမိုက်နှင့် အဆက်ပြတ်လျှင် ကုသိုလ်ပြုဘွယ် မရှိပါဘူးတဲ့။

အထူး သတိပြုစရာတချက်ကတော့-မိုက်လို့ ကုသိုလ်ပြုတဲ့အခါ သာသနာတော်ကို ငြောင့်ထောင်ဘာ မတော်လွန်းပါဘူးတဲ့၊ ငြောင့်ထောင်တဲ့ကုသိုလ်ရှင်မှာ အဝိဇ္ဇာအမိုက်ဟာ ဦးခေါင်းပေါ်က ဆင်းပါတော့မလား၊ ငြောင့်ထောင်တယ်ဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲဆိုတော့ နှစ္ဆ, ဂီတ, ဝါဒီဘ, ဝိသုက ဆိုတာ သာသနာတော်၏ ငြောင့်တံကျင်ရယ်လို့ ထင်ရှားတယ် မဟုတ်ပါလား၊ ဒီတော့-နှစ္ဆ, ဂီတ သိက္ခာပုဒ်ဟောတဲ့ ဘုရားရှေ့မှာ၊ နှစ္ဆ, ဂီတ သီလပေးတဲ့ သံဃာတော်တွေရှေ့မှာဆိုလျှင် တမင်အရှဲ့တိုက်သလို မနေပေဘူးလား၊ သက္ကရာဇ် ၅၄၀-လောက်က ပုဂံပြည် နရပတိစည်သူမင်းကြီးလက်ထက် သီဟိုဠ်မှ ရှင်ဆပဒ္ဓနှင့်အတူ ကြွလာသော မထေရ်ကြီးငါးပါး သာသနာပြုတာကို မင်းကြီး လွန်စွာ ကြည်ညိုမြတ်နိုးသဖြင့် တပည့်အပေါင်းနှင့် မထေရ်ငါးပါးတို့ကို ပင့်၍ အလှူကြီး ပေးပါသတဲ့၊ အလှူပွဲသဘင်ခံရာတွင် အပြင်အလျှာပြည့်စုံတဲ့ ကချေသည်မကို ရှင်ရာဟုလာမထေရ်ကြီး တိမ်းညွှတ်၍ စိတ်ကိုမဆုံးမနိုင်ခြင်းကြောင့် လူဘောင်သို့ ကူးပြောင်းသွားပါသတဲ့၊ ဒီလို သာသနာပြု မထေရ်ကြီးတပါး ငြောင့်ထိသွားတာ သာသနာတော်ဘက်က ဘယ်လောက်နစ်နာ၍ နှမြောစရာကောင်းပါသလဲ၊ ဆိုစရာတခုတော့ ရှိပါတယ်၊ "ဒီ–နှစ္ဆ, ဂီတတွေဟာ ရှေးကတည်းက ပြုနေကြတာ ယခုမှပြောလို့ လိုက်နာနိုင်ကြပါ့မလား"ဟု ဆိုသင့်ပါတယ်၊ လိုက်နာတာ, မလိုက်နာတာ ကုသိုလ်ရှင်များ၏တာဝန် ဖြစ်ပါဘယ်၊ ဦးခေါင်းပေါ်မှာ အဝိဇ္ဇာကြီးကိုတော့ အမြဲကိုးကွယ်နိုင်ကြမယ် မဟုတ်ပါဘူး၊ အကျိုးအပြစ် စီစစ်နိုင်အောင် ပြောတာ ပြောသူတာဝန် ဖြစ်တယ်လို့ တာဝန်ခွဲယူရပါတယ်၊ နောက်ဆုံးရောက်မှ ပြောပါ့မယ်ဆိုတာ သည်တွင် ပြီးပါပြီ။

ဤသို့လျှင် နက်နဲလှသော ဤဘဝစက်ကို သင်ယူခြင်း, ကြံစည်ခြင်း, ပွားများခြင်းတို့ဖြင့် ထောက်ရာတည်ရာရအောင် ကိစ္စတပါးပယ်ရှား၍ မနေမနား အားထုတ်ရာ၏ဟု အဋ္ဌကထာ ဆရာမြတ်တို့ တိုက်တွန်းကြပါတယ်၊ ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ-မူလနှစ်ပါးကို ဦးမစီးစေဘဲ ခုန်ကျော်၍, နင်းနယ်၍ နိဗ္ဗာန်ဝင်စံကြသော ဘုရား, ပစ္စေကဗုဒ္ဓာ, ရဟန္တာအရှင်မြတ်တိုင်း ကုသိုလ်-ဆင်ကောင်ပုပ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကမ်းအရောက် ကပ်ရောက်ကြသည်ကို နည်းယူကာ ကပ်ရောက်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

ဆယ်ဌာန [ပယ်လိုလျှင် စာဖြင့်အညီ ပယ်နိုင်သည်။]

ဘုံဌာန		သင်္ခါရ	ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်	ပဝတ္တိဝိညာဏ်	ကမ္မဘဝ	ဥပပတ္တိဘဝ
၁	အပါယ်၄-ဆုံ၌ အဝိဇ္ဇာ ကြောင့်	၂၀	၁ ၀၊၁၁-ကြောင့် ၁	၁၅ ၀၊၂၀-ကြောင့်၁၅	၂၀	ကမ္မဘဝ ၁၁-ကြောင့် ဥပပတ္တိဘဝ ၃-ပါး ဟူသောရုပ်...နာမ်...
၂	လူ,စာတု ၂-ဘုံ၌ အဝိဇ္ဇာကြောင့်	၂၆	၆ ၀၊ ၈-ကြောင့် ၆	၂၃ ၀၊၂၀-ကြောင့်၂၃	၂၆	၈-ကြောင့် ဥပ-တ္တိဘဝ ၃-ပါး ဟူသောရုပ်...နာမ်...
၃	အထက်နတ် ၅-ဘုံ၌	၂၆	၈ ၀၊ ၈–ကြောင့် ၈	၂၃ ၀၊၂၀-ကြောင့်၂၃	၂၆	၈-ကြောင့် ....
၄	ပဌမဈာန် ၃-ဘုံ၌	၂၇	၁ ၀၊ ၁–ကြောင့် ၁	၁၀ ၀၊၂၁ ကြောင့် ၁၀	၂၇	၁-ကြောင့် ....
၅	ဒု....၃-ဘုံ၌	၂၇	၂ ၀၊ ၂–ကြောင့် ၂	၁၁ ၀၊၂၂-ကြောင့်၁၁	၂၇	၂-ကြောင့် ....
၆	တ ...၃-ဘုံ၌	၂၇	၁ ၀၊ ၁–ကြောင့် ၁	၁၀ ၁၊ ၂၁-ကြောင့်၁၀	၂၇	၁-ကြောင့်
၇	ဝေဟပ္ဖိုလ်တဘုံ၌	၂၇	၁ ၀၊ ၁–ကြောင့် ၁	၁၀ ၁၊၂၁-ကြောင့်၁၀	၂၇	၁-ကြောင့် ....
၈	အသညသတ်တဘုံ၌	မဖြစ်	မဖြစ်	မဖြစ်	မဖြစ်	ရှေး ၁-ကြောင့် ဥပ-ပတ္တိဘဝ ၃ ပါး ဟူသော ရုပ်သာ
၉	သုဒ္ဓါ၀ါသ ၅-ဘုံ၌	၂၂	၁ ၀၊ ၁–ကြောင့် ၁	၁၀ ၀၊ ၂၁-ကြောင့်၁၀	၂၂	၁-ကြောင့် ....
၁၀	အရူပ ၄-ဘုံ၌ အဝိဇ္ဇာကြောင့်	၂၂	၄ ၀၊ ၄–ကြောင့် ၄ တဘုံတခုစီ	၄ ၁၊ ၄-ကြောင့် ၄ တဘုံတခုစီ	၂၂	၁-ကြောင့် ၀၊ ၄–ကြောင့် ဥပ-ပတ္တိဘဝ ၃– ဟူသော နာမ်သာ....

ဆယ်ဌာန ချဆိုပုံ

၁။ အပါယ် ၄-ဘုံ၌ အတိတ်ဘဝ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရ ၂၀-ဖြစ်သည်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ် တစ်၊ ဝါ-သင်္ခါရ ၁၁-ကြောင့် တစ်၊ ပဝတ္တိဝိညာဏ် ၁၅၊ ဝါ-သင်္ခါရ ၂၀-ကြောင့် ၁၅၊ နာမ်နှင့်ရူပ်, သဠာယတန ၆-ပါး, ဖဿ ၆-ပါး, ဝေဒနာ ၆-ပါး, တဏှာ ၆-ပါး, ဥပါဒါန် ၄-ပါး, ကမ္မဘဝ ၂၀-ဖြစ်သည်၊ အနာဂတ်ဘဝ၌ ကမ္မဘဝ ၁၁-ကြောင့် ဥပပတ္တိဘဝ ၃-ပါး ဟူသော ရူပ်ဇာတိ, နာမ်ဇာတိ, ရူပ်ဇရာမရဏ, နာမ်ဇရာမရဏ ဖြစ်သည်၊ အဝိဇ္ဇာလည်း ဖြစ်သည်၊ သောက စသည်တို့လည်း ဖြစ်ကုန်၏။

၂။ လူ, စာတုမဟာရာဇ် ၂-ဘုံ၌ အတိတ်ဘဝ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရ ၂၉-ဖြစ်သည်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ် ၉၊ ဝါ-သင်္ခါရ ၈-ကြောင့် ၉၊ ပဝတ္တိဝိညာဏ် ၂၃၊ ဝါ-သင်္ခါရ ၂၀-ကြောင့် ၂၃၊ နာမ်နှင့်ရူပ်, သဠာယတန ၆-ပါး, ဖဿ ၆-ပါး, ဝေဒနာ ၆-ပါး, တဏှာ ၆-ပါး, ဥပါဒါန် ၄-ပါး, ကမ္မဘဝ ၂၉-ပါး ဖြစ်သည်၊ အနာဂတ်ဘဝ၌ ကမ္မဘဝ ၈-ကြောင့် ဥပပတ္တိဘဝ ၃-ပါးဟူသော ရူပ်ဇာတိ, နာမ်ဇာတိ, ရူပ်ဇရာမရဏ, နာမ်ဇရာမရဏ ဖြစ်သည်၊ အဝိဇ္ဇာလည်း ဖြစ်သည်၊ သောက စသည်တို့လည်း ဖြစ်ကုန်၏။

၃။ အထက်နတ် ၅-ဘုံ၌ အတိတ်ဘဝ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရ ၂၉-ဖြစ်သည်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ် ၈၊ ဝါ-သင်္ခါရ ၈-ကြောင့် ၈၊ ပဝတ္တိဝိညာဏ် ၂၉၊ ဝါ-သင်္ခါရ ၂၀-ကြောင့်....

[ယခင်နှင့်တူစွာ ဆက်ဆိုလေ၊ တူ၏။]

၄။ ပဌမစျာန် ၃-ဘုံ၌ အတိတ်ဘဝ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရ ၂၇-ဖြစ်သည်၊ ဒေါသမူဋ္ဌေ မဖြစ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ် ၁၊ ဝါ-သင်္ခါရ ၁-ကြောင့် ၁၊ ပဝတ္တိဝိညာဏ် ၁၀၊ ဝါ-အတိတ်ဘဝ ဒေါသမူဋ္ဌေနှင့် သင်္ခါရ ၂၁-ကြောင့် ၁၀၊ နာမ်နှင့်ရူပ်, သဠာယတန ၃-ပါး, ဖဿ ၃-ပါး, ဝေဒနာ ၃-ပါး, တဏှာ ၃-ပါး, ဥပါဒါန် ၄-ပါး, ကမ္မဘဝ ၂၇-ပါး ဖြစ်သည်၊ အနာဂတ်ဘဝ၌ ကမ္မဘဝ ၁-ကြောင့် ဥပပတ္တိဘဝ ၃-ပါးဟူဒသော ရူပ်ဇာတိ, နာမ်ဇာတိ, ရူပ်ဇရာမရဏ, နာမ်ဇရာမရဏ ဖြစ်သည်၊ အဝိဇ္ဇာလည်း ဖြစ်သည်၊ သောက စသည်တို့ မဖြစ်ကုန်။

၅။ ဒုတိယစျာန် ၃-ဘုံ၌ အတိတ်ဘဝ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရ ၂၇-ဖြစ်သည်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ် ၂၊ ဝါ-သင်္ခါရ ၂-ကြောင့် ၂၊ ပဝတ္တိဝိညာဏ် ၁၁၊ ဝါ-သင်္ခါရ ၂၂-ကြောင့် ၁၁၊ နာမ်နှင့်ရူပ်....

[ယခင် ပဌမစျာန် ၃-ဘုံနှင့်တူပြီ၊ အနာဂတ်ဘဝ၌ ကမ္မဘဝ ၂-ကြောင့် ... ဤမျှသာ ယူး၏။]

၆။ တတိယစျာန် ၃-ဘုံ၌ ပဌမစျာန် ၃-ဘုံနှင့် တူ၏။

၇။ ဝေဟပ္ဖိုလ်တဘုံ၌ ပဌမစျာန် ၃-ဘုံနှင့် တူ၏။

၈။ အသညသတ်တဘုံ၌ အတိတ်ဘဝအဝိဇ္ဇာကြောင့် သန်ဓေရ မဖြစ်၊ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ် မဖြစ်၊ ပဝတ္တိဝိညာဏ် မဖြစ်၊ ရုပ်ပဋိသန္ဓေတခု ဖြစ်သည်၊ ဝါ-ကာမသုဂတိကပြုခဲ့သော ရူပပဋိမစျာန် ၁-ကြောင့် ပဋိသန္ဓေတခု ဖြစ်သည်၊ ဝါ-ကံဝိညာဏ် ၁-ကြောင့် ၁၊ ရုပ်သက်သက်၊ သဠာယတန မဖြစ်၊ ဖဿ မဖြစ်၊ ဝေဒနာ မဖြစ်၊ တဏှာ မဖြစ်၊ ဥပါဒါန် မဖြစ်၊ ကမ္မဘဝ မဖြစ်၊ အနာဂတ်ဘဝ၌ ကာမသုဂတိကပြုခဲ့သော ရူပပဋိမစျာန်-ဘဝဂါမိကံတခုကြောင့် ဥပပတ္တိဘဝသုံးပါးဟူသော ရုပ်ဇာတိသာ, ရုပ်ဇရာမရဏသာ ဖြစ်သည်၊ အဝိဇ္ဇာ မဖြစ်၊ သောကစသည်တို့လည်း မဖြစ်ကုန်။

[အနာဂတ်ဆိုသော်လည်း အသညသတ်နှောင် အသညသတ် မဖြစ်။]

၉။ သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ အတိတ်ဘဝအဝိဇ္ဇာကြောင့် သန်ဓေရ ၂၂-ဖြစ်သည်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ပဌမစျာန် ၃-ဘုံနှင့် တူ၏၊ကာမုပါဒါန် ၁၊ကမ္မဘဝ ၂၂-ဖြစ်ခြင်းသာ ထူး၏။

၁၀။ အရူပ ၄-ဘုံ၌ အတိတ်ဘဝအဝိဇ္ဇာကြောင့် သန်ဓေရ ၂၂-ဖြစ်သည်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ် ၄၊ ဝါ-သန်ဓေရ ၄-ကြောင့် ၄၊ ပဝတ္တိဝိညာဏ် ၄၊ ဝါ-သန်ဓေရ ၄-ကြောင့် ၄၊ "တဘုံ တခုစီ"၊ နာမ်သက်သက်၊ သဠာယတန တပါး, ဖဿ တပါး, ဝေဒနာ တပါး, တဏှာ တပါး, ဥပါဒါန် ၄-ပါး, ကမ္မဘဝ ၂၂-ပါး ဖြစ်သည်၊အနာဂတ်ဘဝ၌ ကမ္မဘဝ ၁-ကြောင့်၊ ဝါ-၄-ကြောင့် ဥပပတ္တိဘဝ ၃-ပါးဟူသော နာမ်ဇာတိသာ, နာမ်ဇရာမရဏသာ ဖြစ်သည်၊ အဝိဇ္ဇာလည်း ဖြစ်သည်၊ သောက-စသည်တို့ မဖြစ်ကုန်၊ ရိုးရိုးဆယ်ပုဒ်ပြီး၏။

ဆယ်ဌာနခွဲ ပြောင်းလွှဲပုံ

၁။ အပါယ်လေးဘုံမှသေလျှင် ကာမ ၁၁-ဘုံခွဲသာ ဖြစ်သည်၊ အပါယ်-တဌာန၊ လူ,စာတု-တဌာန၊ အထက်နတ်-တဌာနဟု ဌာန ၃-ခုခွဲ ဖြစ်နိုင်သည်၊ ဗြဟ္မာ ၂၀-ခွဲ မဖြစ်။.... (၃-ဌာန)

၂။ လူ,စာတု ၂-ဘုံမှသေလျှင် ၃၁-ဘုံလုံးခွဲ ဖြစ်နိုင်သည်၊ ဌာနဆယ်ခုခွဲ ဖြစ်နိုင်သည်၊ မဖြစ်မရှိ။.... (၁၀-ဌာန)

၃။ အထက်နတ် ၅-ဘုံမှသေလျှင် ၃၁-ဘုံခွဲ ဖြစ်သည်။.... (၁၀-ဌာန)

၄။ ပဌမစျာန် ၃-ဘုံမှသေလျှင် ၂၆-ဘုံခွဲ ဖြစ်သည်၊ အပါယ် ၄-ဘုံ, အသညသတ် ၁-ဘုံအားဖြင့် ၅-ဘုံခွဲ မဖြစ်။.... (၈-ဌာန)

၅။ ဒုတိယစျာန် ၃-ဘုံမှသေလျှင် ၂၆-ဘုံတူပြီ။.... (၈-ဌာန)

၆။ တတိယစျာန် ၃-ဘုံမှသေလျှင် ၂၆-ဘုံ။.... (၈-ဌာန)

၇။ ဝေဟပ္ဖိုလ်တဘုံမှသေလျှင် ၂၆-ဘုံ။.... (၈-ဌာန)

၈။ အသညသတ်တဘုံမှ သေလျှင် ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံခွဲ ဖြစ်သည်၊ ဗြဟ္မာ ၂၀, အပါယ် ၄-အားဖြင့် ၂၄-ဘုံခွဲ မဖြစ်။ (၂-ဌာန)

၉။ သုဒ္ဓါဝါသဝါးဘုံမှ သေလျှင် အထက်သုဒ္ဓါဝါသ ၄-ဘုံ, ၃-ဘုံ, ၂-ဘုံ, ၁-ဘုံခွဲသာ ဖြစ်သည်၊ကြွင်း ၂၇-ဘုံ, ၂၈-ဘုံ, ၂၉-ဘုံ, ဘုံ ၃၀, ၃၁-ဘုံခွဲ မဖြစ်၊ နှစ်ကြိမ်မဖြစ်၊ သုဒ္ဓါဝါသဖြစ်ဘူးမရ။.... (၁-ဌာန)

၁၀။ အရူပလေးဘုံမှ သေလျှင် ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံ, အောက်အောက်အရူပဘုံကြဉ်၍ အထက်အထက် အရူပဘုံအားဖြင့် ၁၁-ဘုံ, ၁၀-ဘုံ, ၉-ဘုံ, ၈-ဘုံ ခွဲသာဖြစ်သည်၊ အပါယ် ၄-ဘုံခွဲမဖြစ်၊ရူပ ၁၆-ဘုံ ခွဲမဖြစ်၊ အောက်အောက် အရူပဘုံခွဲ မဖြစ်၊ဝါ-၂၀-ဘုံ, ၂၁-ဘုံ, ၂၂-ဘုံ, ၂၃-ဘုံခွဲ မဖြစ်။.... (၃-ဌာန)

မှတ်ချက်။ ။[အပါယ် ၄-ဘုံ,အသညသတ်တဘုံအားဖြင့် ၅-ဘုံမှ နိဗ္ဗာန်သို့ မသွား၊အပါယ် ၄-ဘုံမှ ဗြဟ္မာ ၂၀-သို့မသွား၊ ဗြဟ္မာ ၂၀-မှ အပါယ်ဘုံသို့ မသွား၊ အသညသတ်မှ အသညသတ်သို့ မသွား၊ အကနိဋ္ဌဟူသော သုဒ္ဓါဝါသမှ

နိုဗ္ဗာန်သို့သာ သွားရသည်၊ အရူပလေးဘုံမှ ရူပ ၁၄-ဘုံသို့ မသွား၊ အောက် အရူပဘုံသို့လည်း မသွား၊ထပ်ဖြစ်ကောင်းသည်၊ သုဒ္ဓါဝါသ-ငါးဘုံမှအခြားရူပ ၁၁-ဘုံ, အရူပ ၄-ဘုံသို့ မသွား၊ တဘုံ၌ နှစ်ကြိမ်ထပ်၍ မဖြစ်ကောင်း၊ အလွန်ဆုံး တဘုံ တကြိမ်စီအားဖြင့် ငါးဘုံစေ့လျှင် နိုဗ္ဗာန်သို့ သွားသည်။]

ဌာနပေါင်း

ဌာနပေါင်းကား-အပါယ်လေးဘုံမှ ၃၊ လူ, စာတုန္နစ်ဘုံမှ ၁၀၊ အထက်နတ်ငါးဘုံမှ ၁၀၊ ပဌမဈာန် ၃-ဘုံမှ ၈၊ ဒု....၃-ဘုံမှ ၈၊ တ....၃-ဘုံမှ ၈၊ ဝေဟပ္ဖုလ်တဘုံမှ ၈၊ အသညသတ်တဘုံမှ ၂၊ သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံမှ ၁၊ အရူပလေးဘုံမှ ၃၊ ဤသို့အားဖြင့် ၆၁-ဖြစ်၏။

ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်စက်ရဟတ် လည်ပုံသည် ရိုးရိုးဆယ်မျိုး ဖြစ်သော်လည်း အတိတ်ဘဝမှ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝသို့ ကူးပြောင်းရာ၌ ၆၁-မျိုး၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှ အနာဂတ်ဘဝသို့ ကူးပြောင်းရာ၌ ၆၁-မျိုး၊ ထိုနှစ်ရပ် မြောက်ပေါင်းလျှင် ၃၂၂၁-မျိုး၊ တဘုံစီစသည်ဖြင့် မြောက်လျှင် မျှားပြားစွာဖြစ်ရာ၏။

မှတ်ချက်။ ။[မဂ်ဟူသည် မဂ်စိတ်တခု, စေတသိက် ၃၆-ခုအားဖြင့် မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၃၇-ခု ဖြစ်၏၊ ထိုတွင် ရှစ်ပါးသာ မဂ္ဂသစ္စာ၊ ကြွင်း ၂၉-ကား သစ္စာဝိမုတ်မည်၏၊ ဖိုလ်သည်လည်း ထို့အတူ ဖိုလ်စိတ် ၈ခု, စေတသိက် ၃၆-ခုအားဖြင့် ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၃၇-ခု ဖြစ်၏၊ ၃၇-ခုလုံး သစ္စာဝိမုတ်။]

သစ္စာလေးပါးခွဲပုံ

ထိုက်သလို ခွဲလိုက်သည် ရှိသော်-လောကီသစ္စာနှစ်ပါးကား ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမุဒယသစ္စာ၊ လောကုတ္တရာသစ္စာနှစ်ပါးကား နိရောဓသစ္စာ, မဂ္ဂသစ္စာ, အကျိုးသစ္စာနှစ်ပါးကား ဒုက္ခသစ္စာ, နိရောဓသစ္စာ၊ အကြောင်းသစ္စာနှစ်ပါးကား သမุဒယသစ္စာ, မဂ္ဂသစ္စာ၊ ဖြစ်ကြောင်း, ရောက်ကြောင်းနှစ်မျိုးတို့တွင် သမุဒယသစ္စာသည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ဝါ-ဒုက္ခသစ္စာ၏ ဖြစ်ကြောင်း၊ မဂ္ဂသစ္စာသည် ရောက်ကြောင်း၊ ဝါ-နိရောဓသစ္စာသို့ ရောက်ကြောင်း။ [သိကြောင်း ဖယ်ထားသည်။]

မဂ်ကိစ္စကား-ဒုက္ခသစ္စာကို သိရသည်၊ သမุဒယသစ္စာကို ပယ်ရသည်၊ နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုရသည်၊ ဝါ-အာရုံပြုရသည်၊ မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားများရသည်။

သစ္စာမည်ခြင်းကား-မနှိပ်စက်သော ဒုက္ခမည်သည် မရှိ၊ ဒုက္ခမှ တပါးနှိပ်စက်ခြင်းမည်သည် မရှိ၊ ဒုက္ခကို မဖြစ်စေသော တဏှာ သမุဒယ မရှိ၊ တဏှာသမุဒယမှတပါး ဒုက္ခကို ဖြစ်စေခြင်းမည်သည် မရှိ၊ မငြိမ်းချမ်းသော

နိဗ္ဗာန်မည်သည် မရှိ၊ နိဗ္ဗာန်မှတပါး ငြိမ်းချမ်းခြင်းမည်သည် မရှိ၊ မထုတ်ဆောင်သော မဂ္ဂင်မည်သည် မရှိ၊ မဂ္ဂင်မှတပါး ထုတ်ဆောင်ခြင်းမည်သည် မရှိ၊ ဤသို့ မြဲခြင်းကြောင့်, မှန်ကန်ခြင်းကြောင့်, မဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့်, ထင်ရှားခြင်းကြောင့် သစ္စာမည်၏။

သစ္စာလေးပါးရှုပုံကား–ဆင်းရဲသောဒုက္ခသာ ရှိသည်၊ ဆင်းရဲသူ ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ မရှိ၊ စုံမက်ခြင်း တဏှာသမုဒယသာ ရှိသည်၊ စုံမက်သူ ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ မရှိ၊ ငြိမ်းချမ်းခြင်း နိရောဓသာ ရှိသည်၊ ငြိမ်းချမ်းသူ ပုဂ္ဂိုလ်,သတ္တဝါ မရှိ၊ ကျင့်စဉ်လမ်းမ-မဂ္ဂသာ ရှိသည်၊ ကျင့်သူပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ မရှိ။

ခန္ဓာငါးပါး

၁။ ရူပ ၂၈-ခုသည် ရူပက္ခန္ဓာမည်၏။
၂။ စေတသိက် ၅၂-ခုတို့တွင် ဝေဒနာသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာမည်၏။
၃။ သညာသည် သညာက္ခန္ဓာမည်၏။
၄။ ဝေဒနာ, သညာမှကြွင်းသော စေတသိက် ၅၀-သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ မည်၏။
၅။ စိတ်စာခုယုတ် ကိုးဆယ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာမည်၏။
နိဗ္ဗာန်သည် ခန္ဓာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏။

မှတ်ချက်။ ။[ပေါင်းစု၍ ရကောင်းသောကြောင့် ခန္ဓာမည်၏၊ အတိတ်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန်-သုံးမျိုး၊ အဇ္ဈတ္တိက, ဗဟိဒ္ဓ-နှစ်မျိုး၊ သြဠာရိက, သုခုမ-နှစ်မျိုး၊ ဟီန, ပဏီတ-နှစ်မျိုး၊ ဒူရ, သန္တိကေ-နှစ်မျိုး၊ ဤသို့ ၁၁-မျိုးပြား၍ ပေါင်းစုသည်။

နိဗ္ဗာန်ကား ကာလဝိမုတ် တမျိုးသာ၊ ဗဟိဒ္ဓ တမျိုးသာ၊ သုခုမ တမျိုးသာ၊ ပဏီတ တမျိုးသာ၊ဒူရတမျိုးသာဖြစ်၏၊ ပေါင်းစု၍မရသောကြောင့် ခန္ဓာမမည်၊]

အာယတန ၁၂-ပါး

၁။ ရူပ ၂၈-ခုတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည်....စက္ခာယတနမည်၏။
၂။ သောတပသာဒသည်.... သောတာယတန မည်၏။
၃။ ဃာနပသာဒ.... ဃာနာယတန်....
၄။ ဇိဝှါပသာဒ.... ဇိဝှါယတန ...
၅။ ကာယပသာဒ.... ကာယာယတန....
၆။ ရူပါရုံသည်.... ရူပါယတန ...

၇။ သဒ္ဒါရုံ....	သဒ္ဒါယတန....
၈။ ဂန္ဓာရုံ....	ဂန္ဓာယတန....
၉။ ရသာရုံ....	ရသာယတန ...
၁၀။ ပထဝီအတွေ့, တေဇောအတွေ့, ဝါယောအတွေ့ဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ သုံးခုသည်....	ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန မည်၏။

[ဤတွင် ထင်ရှားသော သြဠာရိကရုပ် ၁၂-ခုကို ယူသည်၊ ၁၂-ခုရှေ့တွက်နှိုင် မည်သော၊ သုခုမရုပ် သောဠသဟူသော သိမ်မွေ့သောရုပ် ၁၆-ခုကုန်သေးသည်။]

၁၁။ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည်...	မနာယတနမည်၏။
၁၂။ စေတသိက် ဒွေပညာသ, သုခုမရုပ်သောဠသ, နိဗ္ဗာန်သည်....	ဓမ္မာယတနမည်၏။

(သုခုမရုပ် သောဠသကား-အာပေါ, ဣတ္ထိဘာ၊ ပုရိသဘာ၊ ဟဒယရုပ်, ဇီဝိတရုပ်, အာဟာရရုပ်, (၉)၊ ပရိစ္ဆေဒရုပ်, ကာယဝိညတ်, ဝစီဝိညတ်, ရူပသဿလဟုတာ, မုဒုတာ, ကမ္မညတာ, ဥပစယ, သန္တတိ, ဇရတာ, အနိစ္စတာ (၁၀)၊ ပေါင်း ၁၆။)

ခေတ် ၁၈-ပါး

၁။ ရုပ် ၂၈-ခုတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည်....	စက္ခုခေတ်မည်၏။
၂။ သောတပသာဒသည်....	သောတခေတ်....
၃။ ဃာနပသာဒ....	ဃာနခေတ်....
၄။ ဇိဝှါပသာဒ....	ဇိဝှါခေတ်....
၅။ ကာယပသာဒ....	ကာယခေတ်....
၆။ ရူပါရုံသည်...	ရူပခေတ်....
၇။ သဒ္ဒါရုံ....	သဒ္ဒခေတ် ...
၈။ ဂန္ဓာရုံ....	ဂန္ဓခေတ်....
၉။ ရသာရုံ....	ရသခေတ်....
၁၀။ ပထဝီ အတွေ့, တေဇောအတွေ့, ဝါယောအတွေ့-ဟုဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ သုံးခုသည်....	ဖောဋ္ဌဗ္ဗခေတ်မည်၏။
၁၁။ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်တို့ဘွင် စက္ခုဝိညာဏ်ဒွေသည် ...	စက္ခုဝိညာဏခေတ်....

၁၂။ သောတဝိညာဏ်ဒွေ.... သောတ ဝိညာဏဓာတ်....
၁၃။ ဃာနဝိညာဏ်ဒွေ.... ဃာနဝိညာဏဓာတ်....
၁၄။ ဇိဝှါဝိညာဏ်ဒွေ ... ဇိဝှါဝိညာဏဓာတ်....
၁၅။ ကာယဝိညာဏ်ဒွေ.... ကာယဝိညာဏဓာတ်....
၁၆။ ပဉ္စဒ္ဒာရာဝဇ္ဇန်း, သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းဒွေသည် ... မနောဓာတ်....
၁၇။ ကြွင်းသောစိတ် ၇၆-ခုသည်.... မနောဝိညာဏဓာတ်....
၁၈။ စေတသိက်ဒွေပညာသ, သုခုမရူပ်
သောဋ္ဌသ, နိဗ္ဗာန်သည်.... ဓမ္မဓာတ်မည်၏။

သစ္စာလေးပါး

၁။ လောကီစိတ် ၈၁-ခု, လောဘကြည်သော
စေတသိက် ၅၁-ခု, ရူပ် ၂၈-ခုသည်....ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။
၂။ လောဘသည်.... သမုဒယသစ္စာ မည်၏။
၃။ နိဗ္ဗာန်သည်.... နိရောဓသစ္စာ မည်၏။
၄။ မဂ်စိတ်ဌာရှိသော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသည် ... မဂ္ဂသစ္စာ မည်။
(မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကား-သမ္မာဒိဋ္ဌိ, သမ္မာသင်္ကပ္ပ, သမ္မာဝါစာ, သမ္မာကမ္မန္တ, သမ္မာအာဇီဝ, သမ္မာဝါယာမ, သမ္မာသတိ, သမ္မာသမာဓိ၊ ကြွင်းသော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၂၉-ခု, ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၃၂-ခုသည် သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏။)

နိဒါနဝဂ္ဂ သံယုတ်ပါဠိတော်လာ
ဝဋ္ဋဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း, ချုပ်ကြောင်း

အတွင်းနိဒါန်း။ အခါတပါး မြတ်စွာဘုရားသည် ဥာတိကရှာ အုဋ္ဌတိုက် ပြာသာဒ်၌ ဆိတ်ငြိမ်ရာ တပါးတည်း ကိန်းအောင်းလျက် ဤသို့သောတရား အကြောင်းကို ရှုတ်ဆိုတော်မူ၏။

ဝဋ္ဋဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း ခြောက်နည်း

၁။ စက္ခုံစ ပဋိစ္စ ရူပေ စ-ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ၊ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ၊ တဏှာ ပစ္စယာ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ၊ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ၊ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ-သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿုပါ-

ယာသာ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဧဝ မေတသ ကေဝလသ ဒုက္ခက္ခန္ဓသ သမုဒယော ဟောတိ။

၂။ သောတဉ္စ ပဋိစ္စ သဒ္ဒေ စ-ဥပ္ပဇ္ဇတိ သောတဝိညာဏံ၊....

၃။ ဃာနဉ္စ ပဋိစ္စ ဂန္ဓေ စ-ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဃာနဝိညာဏံ၊....

၄။ ဇိဝှဉ္စ ပဋိစ္စ ရသေ စ-ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဇိဝှါဝိညာဏံ၊....

၅။ ကာယဉ္စ ပဋိစ္စ ဖောट္ဌဗ္ဗေ စ-ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာယဝိညာဏံ၊....

၆။ မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေ စ-ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏံ၊ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ၊ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ၊ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ၊ ဇာတိ ပစ္စယာ ဇရာမရဏံ-သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဧဝ မေတသ ကေဝလသ ဒုက္ခက္ခန္ဓသ သမုဒယော ဟောတိ။

ဝဋ်ဒုက္ခချုပ်ကြောင်း ခြောက်နည်း

၁။ စက္ခုံစ ပဋိစ္စ ရူပေ စ-ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ၊ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ၊ တသာ ယေဝ တဏှာယ အသေသ ဝိရာဂနိရောဓာ ဥပါဒါနနိရောဓော၊ ဥပါဒါနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော၊ ဘဝနိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော၊ ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏံ-သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿုပါယာသာ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ဧဝ မေတသ ကေဝလသ ဒုက္ခက္ခန္ဓသ နိရောဓော ဟောတိ။

၂။ သောတဉ္စ ပဋိစ္စ သဒ္ဒေ စ-ဥပ္ပဇ္ဇတိ သောတဝိညာဏံ၊....

၃။ ဃာနဉ္စ ပဋိစ္စ ဂန္ဓေ စ-ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဃာနဝိညာဏံ၊ ...

၄။ ဇိဝှဉ္စ ပဋိစ္စ ရသေ စ-ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဇိဝှါဝိညာဏံ၊....

၅။ ကာယဉ္စ ပဋိစ္စ ဖောट္ဌဗ္ဗေ စ-ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာယဝိညာဏံ၊....

၆။ မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေ စ-ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏံ၊ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ၊ တသာယေဝ တဏှာယ အသေသ ဝိရာဂ နိရောဓာ ဥပါဒါနနိရောဓော၊ ဥပါဒါနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော၊ ဘဝနိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော၊ ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏံ-သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿုပါယာသာ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ဧဝ မေတသ ကေဝလသ ဒုက္ခက္ခန္ဓသ နိရောဓော ဟောတိ။

နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ် ပါဠိတော်အနက်

ဝဋ္ဋဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း ခြောက်နည်း

၁။ စက္ခုံစ၊ စက္ခုဓာတ်ကိုဥစ်။ ရူပေစ၊ ရူပဓာတ်ကိုဥစ်။ ပဋိစ္စ၊ စဲ့ ၍။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ တိဏ္ဏံ၊ သုံးပါးသော ဓာတ်တို့၏။ သင်္ဂတိ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ ဝါ၊ သင်္ဂတိ-သင်္ဂတိယာ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်။ ဖဿော၊ ဖဿသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ ဖဿပစ္စယာ၊ ဖဿဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝေဒနာပစ္စယာ၊ ဝေဒနာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ တဏှာ၊ တဏှာသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ တဏှာပစ္စယာ၊ တဏှာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါန်သည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ [နောက်၌....ဤသို့အစကဲ့ခွထား ရာ၌ ဖော်ဆိုနိုင်သောဥာဏ် ရှိ,မရှိသိရလတ္တံ့။] ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ဥပါဒါန်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဘဝေါ၊ ဘဝသည်။ သမ္ဘဝတိ....။ ဘဝပစ္စယာ၊ ဘဝဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇာတိ၊ ဇာတိသည်။ သမ္ဘဝတိ....။ဇာတိ ပစ္စယာ၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏသည်။ သမ္ဘဝတိ....။သောက၊ စိုးရိမ်ခြင်း။ ပရိဒေဝ၊ ငိုကြွေးခြင်း။ ဒုက္ခ၊ ကိုယ်နာခြင်း။ ဒေါမနဿ၊ စိတ်နာခြင်း။ ဥပါယာသာ၊ ပြင်းစွာ ပင်ပန်းခြင်းတို့သည်။သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏၊ ဧवं၊ ဤသို့အကြောင်းအဆက်ဆက်ဖြင့်။ ကေवလဿ၊ ချမ်းသာစသည်တို့နှင့်မရောသော။ တေသဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ဤဝဋ္ဋဆင်းရဲအစု၏။သမုဒယော၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ထင်ရှားစွာ ဖြစ်၏။

၂။ သောတဉ္စ၊ သောတဓာတ်ကိုဥစ်။ သဒ္ဒေစ၊ သဒ္ဒဓာတ်တို့ကိုဥစ်။ ပဋိစ္စ၊ စဲ့ ၍။ သောတဝိညာဏံ၊ သောတဝိညာဏဓာတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။....

၃။ ဃာနဉ္စ၊ ဃာနဓာတ်ကိုဥစ်။ ဂန္ဓေစ၊ ဂန္ဓဓာတ်တို့ကိုဥစ်။ ပဋိစ္စ၊ စဲ့ ၍။ ဃာနဝိညာဏံ၊ ဃာနဝိညာဏဓာတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ...

၄။ ဇိဝှဉ္စ၊ ဇိဝှါဓာတ်ကိုဥစ်၊ ရသေစ၊ ရသဓာတ်တို့ကိုဥစ်။ ပဋိစ္စ၊ စဲ့ ၍။ ဇိဝှါဝိညာဏံ၊ ဇိဝှါဝိညာဏဓာတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဖြစ်၏။....

၅။ ကာယဉ္စ၊ ကာယဓာတ်ကိုဥစ်။ ဖောट္ဌဗ္ဗေစ၊ ဖောट္ဌဗ္ဗဓာတ်တို့ကိုဥစ်။ ပဋိစ္စ၊ စဲ့ ၍။ ကာယဝိညာဏံ၊ ကာယဝိညာဏဓာတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။....

၆။ မနဉ္စ၊ မနောဓာတ်ကိုဥစ်။ ဓမ္မေစ၊ ဓမ္မဓာတ်တို့ ကိုဥစ်။ ပဋိစ္စ၊ စဲ့ ၍။ မနောဝိညာဏံ၊ မနောဝိညာဏဓာတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ တိဏ္ဏံ၊ သုံးပါးသောဓာတ်တို့၏။ သင်္ဂတိ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ ဝါ၊ သင်္ဂတိ-သင်္ဂတိယာ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်။ ဖဿော၊ ဖဿသည်။ သမ္ဘဝတိ။ ဖြစ်၏။ ဖဿ-

ပစ္စယာ၊ ဖဿဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝေဒနာပစ္စယာ....။ [ဖော်ဆိုနိုင်ရမည်။] တဏှာ....။ သမ္ဘဝတိ... ။ တဏှာပစ္စယာ....။ ဥပါဒါနံ....။ သမ္ဘဝတိ....။ ဥပါဒါနပစ္စယာ .. ။ ဘဝေါ....။ သမ္ဘဝတိ....။ ဘဝပစ္စယာ ...။ ဇာတိ... ။ သမ္ဘဝတိ... ။ ဇာတိပစ္စယာ....။ဇရာမရဏံ... ။သမ္ဘဝတိ....။ သောက....။ ပရိဒေဝ... ။ ဒုက္ခံ....။ ဒေါမနဿ....။ ဥပါယာသာ....။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဧवं၊ ဤသို့ အကြောင်းအဆက်ဆက်ဖြင့်။ ကေဝလဿ၊ ချမ်းသာ စသည်တို့နှင့် မရောသော။ တေသ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ဤဝဋ်ဆင်းရဲအစု၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ထင်ရှားစွာ ဖြစ်၏။

ဝဋ်ဒုက္ခချုပ်ကြောင်း ခြောက်နည်း

၁။ စက္ခုံစ၊ စက္ခုဓာတ်ကိုဌင်း။ ရူပေစ၊ ရူပဓာတ်တို့ကိုဌင်း။ ဇဋ္ဌိစ္စ၊ စွဲ၍။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ တိဏ္ဏံ၊ သုံးပါးသောဓာတ်တို့၏။ သင်္ဂတိ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ ဝါ၊ သင်္ဂတိ-သင်္ဂတိယာ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်။ ဖဿော၊ ဖဿသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ ဖဿပစ္စယာ....။ ဝေဒနာ....။ သမ္ဘဝတိ....။ ဝေဒနာပစ္စယာ....။ တဏှာ....။သမ္ဘဝတိ....။ တဿာယေဝ တဏှာယ၊ ထိုတဏှာ၏သာလျှင်။ အသေသ + ဝိရာဂ + နိရောဓာ၊ အကြွင်းမဲ့ + တပ်ခြင်းမရှိ + ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ (ဝါ၊ မဖြစ်သောအားဖြင့် ချုပ်ခြင်းကြောင့်) ဥပါဒါန နိရောဓော၊ ဥပါဒါန်၏ ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဥပါဒါန နိရောဓာ၊ ဥပါဒါန်၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဘဝ-နိရောဓော၊ ဘဝ၏ ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ....။ ဘဝနိရောဓာ၊ ဘဝ၏ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဇာတိနိရောဓော၊ ဇာတိ၏ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ.....။ ဇာတိနိရောဓာ၊ ဇာတိ၏ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏသည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ သောက၊ စိုးရိမ်ခြင်း။ ပရိဒေဝ၊ ငိုကြွေးခြင်း။ ဒုက္ခ၊ ကိုယ်နာခြင်း။ ဒေါမနဿ၊ စိတ်နာခြင်း။ ဥပါယာသာ၊ ပြင်းစွာ ပင်ပန်းခြင်းတို့သည်။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်ကုန်၏။ ဧवं၊ ဤသို့ အကြောင်းအဆက်ဆက်ဖြင့်။ ကေဝလဿ၊ ချမ်းသာစသည်တို့နှင့် မရောသော။ တေသ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ဤဝဋ်ဆင်းရဲအစု၏။ နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ထင်ရှားစွာ ဖြစ်၏။

၂။ သောတဉ္စ၊ သောတဓာတ်ကိုဌင်း။ သဒ္ဒေစ၊ သဒ္ဒဓာတ်ကိုဌင်း။ ပဋ္ဌိစ္စ၊ စွဲ၍။ သောတဝိညာဏံ၊ သောတဝိညာဏဓာတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။

၃။ ဃာနဉ္စ....။ဂန္ဓေစ ...။ ပဋ္ဌိစ္စ....။ ဃာနဝိညာဏံ....။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ....။

၄။ ဇိဝှဉ္စ....။ရသေစ ...၊ပဋ္ဌိစ္စ....။ ဇိဝှါဝိညာဏံ....။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ...။

၅။ ကာယဠ....။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗစ....။ ပဋိစ္စ....။ ကာယဝိညာဏ်... ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ....။

၆။ မနဠ....။ ဓမ္မစ ...။ ပဋိစ္စ....။ မနောဝိညာဏ်....ဥပ္ပဇ္ဇတိ... ။ တိဏ္ဏံ၊ သုံးပါးသော ဓာတ်တို့၏။ သင်္ဂတိ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ ဝါ၊သင်္ဂတိ-သင်္ဂတိယာ၊ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်။ဖဿော....။သမ္ဘဝတိ .. ။ဖဿပစ္စယာ....။ ဝေဒနာ ။သမ္ဘဝတိ....။ ဝေဒနာပစ္စယာ....။ တဏှာ....။ သမ္ဘဝတိ....။ တသ္မာယေဝတဏှာယ၊ ထိုတဏှာ၏သာလျှင်။ အသေသ+ဝိရာဂ+နိရောဓာ၊ အကြွင်းမဲ့+တပ်ခြင်းမရှိ+ချုပ်ခြင်းကြောင့်။(ဝါ၊ မဖြစ်သောအားဖြင့် ချုပ်ခြင်းကြောင့်။) ဥပါဒါန နိရောဓော၊ ဥပါဒါန်၏ ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ....။ ဥပါဒါန နိရောဓာ....။ ဘဝနိရောဓော....။ဟောတိ....။ ဘဝနိရောဓော... ။ ဇာတိနိရောဓော....။ဟောတိ....။ဇာတိနိရောဓာ....။ဇရာမရဏ၊ ဇရာမရဏသည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ သောက ။ပရိဒေဝ....။ဒုက္ခ....။ဒေါမနဿ....။ ဥပါယာသာ၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့သည်။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်ကုန်၏။ ဧवं၊ဤသို့ အကြောင်းအဆက်ဆက်ဖြင့်။ ကေवလဿ၊ ချမ်းသာစသည်တို့နှင့် မရောသော။ တေသ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ဤဝဋ်ဆင်းရဲအစု၏။ နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ထင်ရှားစွာ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတော်တပါးကို တိုက်တွန်းခြင်း

ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ တပါးတည်း ကိန်းအောင်းလျက် ရှုတ်ဆိုတော်မူ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းတပါးသည် ရှုတ်ဆိုသံကြားလောက်ရာ၌ ရပ်လျက် ရှိ၏၊ ထိုရဟန်းသည် ဂန္ဓကုဋီကျောင်းတော်ကို တံမြက်လှည်းခြင်းငှာ လာ၍ မလှည်းသေးဘဲ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားအသံတော်ကို နားထောင်လျက် ရပ်နေ၏၊ မြတ်စွာဘုရားကား အရင်းမှစ၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အကြောင်းပြုသော အခြင်းအရာကို နှလုံးသွင်းလျက် ဤအကျိုး, ဤအကျိုးသည် ဤအကြောင်း, ဤအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ဆင်ခြင်လတ်သော် ဘဝဂ်တိုင်အောင် ၃၁-ဘုံလုံး တပြင်တည်း အာရုံရသဖြင့် နှုတ်မြွက်၍ သရဇ္ဈာယ်တော်မူပြီးလျှင် ဤတရားအကြောင်း သရဇ္ဈာယ်သည်ကို တစုံတယောက်ကြားသိသူ ရှိလေသလောဟု ဆင်ခြင်တော်မူသောအခါ ထိုရပ်နေသောရဟန်းကို မြင်တော်မူ၏။

ထိုအခါ ထိုရဟန်းကို ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ ဘိက္ခု၊ ချစ်သားရဟန်း။ သင်သည် ငါဘုရား၊တို့သရဇ္ဈာယ်သော တရားအကြောင်းကို ကြားသလော၊ ကြားပါသည်ဘုရား။ ဘိက္ခု၊ ချစ်သားရဟန်း။ တဲ့ သင်သည်။ ဤမမ်ဓမ္မပရိယာယ်၊ ဤတရားအကြောင်းကို။ ဥဂ္ဂဏှာဟိ၊ (စိတ်ဖြင့်လေ့လာလျက်) မှတ်သားလော့။ ဘိက္ခု၊ ချစ်သားရဟန်း။ ပရိယာပုဏှာဟိ၊ (နှုတ်ဖြင့် လေ့

ကျက်ကာ) သင်ယူလော့။ ဘိက္ခု၊ ချစ်သားရဟန်း။ ဓာရေဟိ၊ (လေ့ကျက်တိုင်း တည်ရာဖြစ်အောင်) ဆောင်ထားလော့။ ဘိက္ခု၊ ချစ်သားရဟန်း။ အယံ ဓမ္မဝရိယာယော၊ ဤတရားအကြောင်းသည်။ အတ္ထသဠေတော၊ သင့်သော အကြောင်းကိုမှီ၍ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ အကျိုးနှင့်စပ်၏။ အာဒိကြဟ္မစရိယကော၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဟူသော ဗြဟ္မစရိယ၏အစ-တည်ရာဌာန ဖြစ်၏။ ဤသို့ နှစ်သက်စွာ အားပါးတရ မိန့်မြွက်ခဲ့ဘော်မူ၏။ (ဤ၌ စိတ်ဝင်စားသူတဦးက "ရပ်နေသော ရဟန်းသည် မိမိပင်ဖြစ်လေသလော"ဟု ထင်မိသည်ဟု ဆိုသည်။)

ဤသုတ်၌ ဝေဒနာကြောင့် တဏှာနေရာတွင် တဏှာအဖြစ်မခံဘဲ **သတ်၍** ဝင့်ဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ပုံကို ဟောပြတော်မူလေသည်။

သင်္ဂီယနာတင် မထေရ်တို့သည် ဤသုတ်ကို နိဒါနဝဂ္ဂ သံယုတ်ပါဠိတော် ၁-နိဒါနသံယုတ်၊ ၅-ဂဟပတိဝဂ်၊ ပဌမသုတ်အဖြစ်ဖြင့် သင်္ဂီယနာတင်ကုန်၏။

နိဒါနဝဂ္ဂ သံယုတ်ပါဠိတော်လာ
ဥာဏဝတ္ထု ၄၄-ပါး

ဥာဏ် ၄၄-ပါး ဖြစ်နည်းကား-

၁။ ရူပ်,နာမ်တို့၏ ရင့်ခြင်းပျက်ခြင်းသည် ဇရာမရဏမည်၏၊ (ဤကားဒုက္ခသစ္စာ)၊ ဇာတိဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဇရာမရဏဖြစ်သည်၊ (ဤကား သမุဒယစ္စာ)၊ ဇာတိချုပ်ခြင်းကြောင့် ဇရာမရဏချုပ်သည်၊ (ဤကား နိရောဓသစ္စာ)၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသည် ဇရာမရဏ၏ ချုပ်ကြောင်းအကျင့် မည်၏၊ (ဤကား မဂ္ဂသစ္စာ)၊ ဤသို့ သိခြင်းလေးပါးသည် ဓမ္မဉာဏ် မည်၏။

၂။ ရူပ်,နာမ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည် ဇာတိမည်၏၊ (ဤကား ဒုက္ခ....)၊ ဘဝဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဇာတိဖြစ်သည်၊ (သမุဒယ....)၊ ဘဝချုပ်ခြင်းကြောင့် ဇာတိချုပ်သည်၊ (နိရောဓ....)၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသည် ဇာတိ၏ ချုပ်ကြောင်းအကျင့် မည်၏၊ (မဂ္ဂ....)။

၃။ သင်္ခါရ ၂၉-ခုနှင့် ဘဝ ဂါမိကံ ၂၉-သည် အကြောင်းကမ္မဘဝ မည်၏၊ ဘဝကြီးကိုးပါးသည် အကျိုးဥပဓိတ္တိဘဝ မည်၏၊ (ဒုက္ခ....)၊ ဥပါဒါန်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဘဝဖြစ်သည်။

[သစ္စာလေးပါးဖြစ်အောင် ယင်းနည်းမှီ၍ ဆက်နိုင်စေ။]

၄။ စွဲလမ်းသော ဥပါဒါန်လေးပါးဟူသော တဏှာနှင့်ဒိဋ္ဌိသည် ဥပါဒါန် မည်၏၊ (ဒုက္ခ ..)၊ တဏှာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဥပါဒါန်ဖြစ်သည်။

[ဆက်နိုင်စေ။]

၅။ အာရုံ၌ နှစ်သက်သောတဏှာ ၆-ပါး, တဏှာ ၃-ပါးသည် တဏှာ မည်၏၊ (ဒုက္ခ....)၊ ဝေဒနာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် တဏှာ....။

၆။ အာရုံအရသာကို ခံစားခြင်းသည် ဝေဒနာ မည်၏၊ (....)၊ ဖဿ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဝေဒနာ....။

၇။ အာရုံနှင့် တွေ့ထိခြင်းသည် ဖဿ မည်၏၊ (....)၊ သဠာယတန ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဖဿ....။

၈။ စက္ခု, သောတစသော အာယတနခြောက်ပါးသည် သဠာယတန မည်၏၊ (...)၊ နာမ်ရုပ် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သဠာယတန....။

၉။ လောကီဝိပါတ် ၃၂-ခု၌ရှိသော စေတသိက်နှင့် ကမ္မဇရုပ်သည် နာမ်, ရုပ် မည်၏၊ (....) ဝိညာဏ် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် နာမ်ရုပ်....။

၁၀။ လောကီဝိပါက် ၃၂-ခုသည် ဝိညာဏ် မည်၏၊ (....)၊ သင်္ခါရ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဝိညာဏ်....။

၁၁။ လောကီကုသိုလ်, အကုသိုလ်စေဘနာ ၂၉-ခုသည်၊ ဝါ-ကာယ သင်္ခါရ, ဝစီသင်္ခါရ, စိတ္တသင်္ခါရသုံးပါးသည် သင်္ခါရ မည်၏၊ (....)၊ အဝိဇ္ဇာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သင်္ခါရ....။

အတိတ်ကာလ၌ သိသူတို့သည် ဤသို့သာ သိကုန်ပြီ၊ အနာဂတ်ကာလ၌ သိသူတို့သည်လည်း ဤသို့သာ သိကုန်လတ္တံ့၊ ဤသို့ အတိတ်, အနာဂတ် ဆောင်၍ သိခြင်းသည် အနုယဉာဏ် မည်၏။

ဤသို့ ဓမ္မဉာဏ်, အနုယဉာဏ်နှစ်ပါး စင်ကြယ်လျှင် ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္န မည်၏၊ ဒဿနသမ္ပန္န မည်၏၊ (ဝါ-သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် မည်၏။) ဤသာသနာသို့ ဝင်ရောက်သူ ဤသာသနာကို သိမြင်သူ မည်၏၊ သေက္ခဉာဏ်, သေက္ခဝိဇ္ဇာနှင့် ပြည့်စုံသူ မည်၏၊ ဓမ္မသောတသို့ ရောက်သူ မည်၏၊ မြတ်သော နိဗ္ဗေဓိကပညာ ရှိသူ မည်၏၊ အမတဒ္ဓါရကိုထိ၍ တည်သူ မည်၏။

[ဓမ္မဉာဏ်သည် မဂ်ဉာဏ်မည်၏၊ အနုယဉာဏ်သည် ဓမ္မဉာဏ်အားလျော်စွာ ဆောင်၍ ဆင်ခြင်လော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် ဖြစ်၏။]

၎င်းပါဠိတော်လာ ဉာဏ် ၇၇-ပါး

ဉာဏ် ၇၇-ပါး ဖြစ်နည်းကား-

၁။ ဇာတိကြောင့် ဇရာမရဏ ဖြစ်သည်၊ ဇာတိမရှိလျှင် ဇရာမရဏ မရှိ (နှစ်ပါး)၊ အတိတ်ကာလ၌လည်း ဇာတိကြောင့် ဇရာမရဏ ဖြစ်သည်၊ ဇာတိ မရှိလျှင် ဇရာမရဏမရှိ (နှစ်ပါး)၊ အနာဂတ်ကာလ၌လည်း ဇာတိကြောင့် ဇရာမရဏ ဖြစ်သည်၊ ဇာတိမရှိလျှင် ဇရာမရဏ မရှိ (နှစ်ပါး)၊ အကြောင်းကို

သိဒသာ ဤဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ် (၆)ပါးသည် ကုန်ခြင်း, ပျက်ခြင်း, မဂၢပ်ငြိုခြင်း, ချုပ်ခြင်းသဘော ရှိ၏ (၇)။ [ဤအယ် ကျန်စွာရလျှင် နောက်ဘ္ဍ လွယ်ပြီ၊]

၂။ ဘဝကြောင့် ဇာတိဖြစ်သည်၊ ဘဝမရှိလျှင် ဇာတိ မရှိ (နှစ်ပါး)၊ အတိတ်ကာလဌ္ဌလည်း.... [ဆုံးဇအာင် ဆက်နိုင်သောဉာဏ် ရှိ,မရှိ သိရလတ္တံ့၊ ဤဘဝသည် ကမ္မဘဝသာ။]

၃။ ဥပါဒါန်ကြောင့် ဘဝဖြစ်သည်၊ ဥပါဒါန်မရှိလျှင် ဘဝမရှိ....

၄။ တဏှာကြောင့် ဥပါဒါန်ဖြစ်သည်၊ တဏှာမရှိလျှင် ဥပါဒါန်....

၅။ ဝေဒနာကြောင့် တဏှာဖြစ်သည်၊ ဝေဒနာမရှိလျှင် တဏှာ....

၆။ ဖဿကြောင့် ဝေဒနာဖြစ်သည်၊ ဖဿမရှိလျှင် ဝေဒနာ....

၇။ သဠာယတနကြောင့် ဖဿဖြစ်သည်၊ သဠာယတနမရှိလျှင် ဖဿ....

၈။ နာမ်ရုပ်ကြောင့် သဠာယတန ဖြစ်သည်၊ နာမ်ရုပ် မရှိလျှင် သဠာယတန....

၉။ ဝိညာဏ်ကြောင့် နာမ်ရုပ်ဖြစ်သည်၊ ဝိညာဏ်မရှိလျှင် နာမ်,ရုပ် ...

၁၀။ သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဏ် ဖြစ်သည်၊ သင်္ခါရမရှိလျှင် ဝိညာဏ်....

၁၁။ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရ ဖြစ်သည်၊ အဝိဇ္ဇာမရှိလျှင် သင်္ခါရ မရှိ (နှစ်ပါး)၊ အတိတ်ကာလဌ္ဌလည်း အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရ ဖြစ်သည်၊ အဝိဇ္ဇာမရှိလျှင် သင်္ခါရ မရှိ (နှစ်ပါး)၊ အနာဂတ်ကာလဌ္ဌလည်း အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်သည်၊ အဝိဇ္ဇာမရှိလျှင် သင်္ခါရ မရှိ (နှစ်ပါး)၊ အခြောင်းကိုယ်သော ဤဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ် ၆-ပါးသည် ကုန်ခြင်း, ပျက်ခြင်း, ဧကပ်ငြိုခြင်း, ချုပ်ခြင်းသဘော ရှိ၏၊ (၇)။

ဒုက္ခသစ္စာ, သမုဒယသစ္စာ နှစ်ပါးဌ် နာကြားခြင်း-သဝနမယဉာဏ်, သိုးသပ်ခြင်း-သမ္မသနဉာဏ်, ထိုးထွင်းခြင်း-ပဋိဝေဓဉာဏ်, ဆင်ခြင်ခြင်း-ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဟု ဉာဏ်လေးမျိုး ဖြစ်၏။

နိုရောဓသစ္စာ, မဂ္ဂသစ္စာနှစ်ပါးဌ်ကား လောကုတ္တရာ ဖြစ်သောကြောင့် သိုးသပ်ခြင်း-သမ္မသနဉာဏ် မဖြစ်၊ ကြွင်းဉာဏ်သုံးမျိုး ဖြစ်၏။

ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်ဟူသည်ကား-ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အကြောင်းတရားဌ် သိသော ဉာဏ် ဖြစ်၏။ [ပစ္စယာကာရဉာဏ်ဟူ၍လည်း ခေါ်၏၊ ထိုဉာဏ်ကိုလည်း ကုန်ခြင်း, ပျက်ခြင်း စသည်ရှိ၏ဟု ရှုရသည်။]

ဓမ္မ-အကျိုးတည်ရာ + ဋ္ဌိတိ-တည်ရာအကြောင်းတရားသည် ဓမ္မဋ္ဌိတိ မည်၏၊ ပဋိစ္စ- စဲ့၍ + သမုပ္ပါဒ- ဖြစ်ရာအကြောင်း၊ အကျိုးတရားတို့၏ စဲ့၍ဖြစ်ရာ အကြောင်းဘရားသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် မည်၏၊ ပစ္စယ-ကျေးဇူးပြုသော+

အာကာရ-အခြင်းအရာဟူသော အကြောင်းသည် ပစ္စယာကာရ မည်၏၊ အကြောင်းတရား အပေါင်းသည် ဤသို့ အမည်သုံးခု ရသည်။

အကျိုးတရား အပေါင်းကား ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပန္န မည်၏၊ ပဋ္ဌိစ္စ-စွဲ၍ + သမုပ္ပန္န-ဖြစ်သောအကျိုး၊ အကြောင်းတရားတို့ကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော အကျိုးတရားအပေါင်းသည် ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပန္န မည်၏၊ အကြောင်းဖြစ်ခိုက်, အကျိုးဖြစ်ခိုက်ကို စွဲ၍ အမည်ခဲ့သည်။

ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာ သရုပ်ခွဲတရားစာ

၁။ "သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဇိနာတိ"လို့ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။ သဗ္ဗဒါနံ၊ ကျောင်း, သက်နှံး, ဆွမ်း, ဆေး အလုံးစုံသော အလှူပေးခြင်းကို။ ဓမ္မဒါနံ၊ တရားဟောခြင်းဟူသော ဓမ္မအလှူသည်။ ဇိနာတိ၊ အောင်၏။ ။ဒါ့ကြောင့် ယခုအခါ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်ကြီးကို အခြေခံသရုပ်ခွဲခြင်းကို အစထား၍ ဓမ္မဒါနဖြစ်အောင် ဟောပြပါ့မယ်။ လာဘ်ပူဇော်သက္ကာရ ငဲ့ခြင်းကင်းစေလျက် ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်လျက်သာ ဟောပြပါ့မယ်၊ နာကြားသူတို့ကလည်း ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်မည်ဟု နှလုံးပြု၍ နာကြားကြပါ၊ နိဗ္ဗိဒ္ဓဉာဏ် ထက်သန်စေခြင်းကို ရည်၍ ဟောပြပါ့မယ်၊ ပကတိနားတွင် မတန်စေဘဲ ဉာဏ်နားအတွင်း သွင်းမိအောင် အာရုံစူးစိုက် နှလုံးပိုက်နိုင်ကြပါစေလို့ တောင့်တပါတယ်။

သင်ကြားလေ့လာရတဲ့ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဉာဏ်ဆုတောင်းမှာ အင်္ဂါ ၁၂-ပါး, ကာလသုံးပါး, ဝဋ္ဌသုံးပါး,ခြင်းရာ ၂၀, အစပ်သုံးပါး, အလှာ လေးပါး,မူလ ၂-ပါးရယ်လို့ မှတ်သားရပါတယ်၊ ထိုအင်္ဂါ ၁၂-ပါး စသည်ကို ဆုတောင်းစာအတိုင်း ပုံစံ၌ ရှင်းလင်းအောင် ထောက်ပြရမတဲ့။

၂။ အင်္ဂါ ၁၂-ပါးဆိုတာ အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရ-ဒါက နှစ်ပါးပါ၊ ဝိညာဏ်, နာမ်ရူပ်, သဠာယတန, ဖဿ,ဝေဒနာ-ဒါက ငါးပါးပါ၊ တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝ-ဒါက သုံးပါးပါ၊ ဇာတိ, ဇရာမရဏ-ဒါက သုံးပါးလိုလိုနဲ့ နှစ်ပါးထဲပါ၊ ဒီလိုလေးပိုဒ်ပြု၍ လေးလုံးကွဲအောင် ရှုတ်ဆိုရမတဲ့၊ ဇရာနှင့် မရဏဟာ တခုစီဖြစ်ပေမဲ့ အင်္ဂါအားဖြင့် တခုတည်းပေါင်း၍ ဟောထားပါတယ်၊ ဒီလိုသိမထားလျှင် အင်္ဂါ ၁၃-ပါး ဖြစ်သွားတတ်ပါတယ်။

၃။ ကာလသုံးပါးဆိုတာကတော့-အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရ-ဒါက အတိတ်ဘဝက ဖြစ်ခဲ့ပြီးတဲ့ တရားနှစ်ပါး ဖြစ်ပါဘယ်၊ ဝိညာဏ်ကစပြီး ဘဝအယိ-ဒါက ယခု

ပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှာ ဖြစ်ဆဲတရားရှစ်ပါး ဖြစ်ပါတယ်၊ ဇာယာ, ဇရာမရဏာ-ဒုက္ခနောင်အနာဂတ်ဘဝမှာ ဖြစ်မဲ့တရားနှစ်ပါး ဖြစ်ပါတယ်။

၄။ ဝဋ်သုံးပါးဆိုတာကတော့-အတိတ်ကာလက အဝိဇ္ဇာရယ်, ပစ္စုပ္ပန်ကာလက တဏှာ, ဥပါဒါန်ရယ်၊ ဒီသုံးပါးကို ကိလေသဝဋ်လို့ ခေါ်ပါတယ်၊ အတိတ်ကာလက-သင်္ခါရရယ်, ပစ္စုပ္ပန်ကာလကဘဝကို ထက်ခြမ်းခွဲထားတဲ့ ကမ္မဘဝရယ်၊ ဒီနှစ်ပါးကို ကမ္မဝဋ်လို့ ခေါ်ပါတယ်၊ ထိုမှတ်ကြောင်းသမျှ-ဝိညာဏ်, နာမ်ရူပ်စသော ငါးပါးရယ်, ဘဝကို ထက်ခြမ်းခွဲထားတဲ့ ဥပပတ္တိဘဝရယ်, ဇာတိဇရာမရဏာရယ်၊ ဒီရှစ်ပါးကို ဝိပါကဝဋ်လို့ ခေါ်ပါတယ်၊ ကမ္မဝဋ်နှစ်ပါးကတော့ မျိုးစေ့သဘောတဲ့။ ကိလေသဝဋ်သုံးပါးကဘော့ မြေတောင်မြောက်ပြီး ရေဖျန်းတဲ့သဘောတဲ့၊ သည်ဟာ့ ဝိပါကဝဋ်ရှစ်ပါးက အပင်မျိုးစုံထထပြီး အဆက်မပြတ်အောင် ပေါ်ပေါက်လာရတဲ့သဘော ဖြစ်ပါသတဲ့။

ဒီနေရာမှာ-"ကိသုံး, ကံနှစ်၊ ပ်ပါက်ရှစ်၊ ဆယ့်နှစ်ဖြစ်နိုင်စေ"လို့ မှတ်ချက်သတိပေးထားပါတယ်၊ ဆယ့်သုံးဖြစ်တတ်သောကြောင့်တဲ့၊ ဆိုလိုရင်းကတော့-ကိသုံးဆိုတဲ့ ကိလေသဝဋ်သုံးပါးလုံးဟာ ကျပ်ပြည့်သုံးပါး ဖြစ်ပါတယ်၊ ကံနှစ်ဆိုတဲ့ ကမ္မဝဋ်နှစ်ပါးဟာ ကျပ်ပြည့် မဟုတ်ပါဘူး၊ ကမ္မဘဝဟာ ဘဝထဲက ထက်ခြမ်းခွဲ၍ ယူထားတာပါ၊ ဒါကြောင့် တခုခွဲသာ ရှိပါတယ်၊ ကျပ်ပြားနှင့် ငါးမူးပြားဟာ နှစ်ပြားတော့ ဟုတ်ပါတယ်၊ နှစ်ကျပ်တော့ မပြည့်ပါဘူး၊ ဝိပါက် ရှစ်-ဆိုတာလဲ ကျပ်ပြည့် မဟုတ်ပါဘူး၊ ဘဝထဲက ဥပပတ္တိဘဝဟု ထက်ခြမ်းခွဲ၍ ယူထားပါတယ်၊ ခုနှစ်ခုခွဲသာ-ခုနှစ်ကျပ်ခွဲသာ ရှိပါတယ်၊ ဒီတော့ တ.ကျပ်ခွဲနှင့် ခုနှစ်ကျပ်ခွဲပေါင်းလျှင် ကိုးကျပ်ဖြစ်ပါတယ်၊ ကိလေသဝဋ်သုံးပါးထည့်တော့ ၁၂-ကျပ်လို့ အတိအကျဖြစ်ပါတယ်၊ ဒါကို အတိအကျမဖြစ်ဘဲ မှားသွားမှာစိုးရိမ်လို့ "ဘဝကို ကမ္မဘဝ, ဥပပတ္တိဘဝဟု နှစ်မျိုးခွဲထားသည်"ဟု မှတ်ချက်သတိပေးထားပါတယ်။

၅။ ခြင်းရာ ၂၀-ဆိုတာကတော့-ယခင်အတိတ်ဘဝမှာ အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရကိုယူလျှင် အတူဖြစ်ဘက် တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝကိုလဲ ယူရပါတယ်၊သည်တော့ ဒီနေရာမှာ သူတို့နှစ်ပါးထဲသာ မဟုတ်ဘဲ ငါးပါး ဖြစ်ပါတယ်၊ ယခု ပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှာလဲ တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝကိုယူလျှင် အတူဖြစ်ဘက် အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရကိုလဲ ယူရပါတယ်၊ ဒီနေရာမှာလဲ သူတို့သုံးပါးထဲသာ မဟုတ်ဘဲ ငါးပါးဖြစ်ပါတယ်၊ သူတို့ချင်းချင်း အပြန်အလှန် ဘာဖြစ်လို့ ယူရသလဲ၊ ကိလေသာချင်းတူ, ကံချင်းတူသောကြောင့်တဲ့၊ တူပုံကတော့ အဝိဇ္ဇာလဲ ကိလေသာ၊ တဏှာ, ဥပါဒါန်လဲ ကိလေသာ၊ ကိလေသာဝဋ် သုံးပါးထဲက ဖြစ်ပါတယ်။ သင်္ခါရလဲ ကံ, ကမ္မဘဝလဲ ကံ၊ ကမ္မဝဋ်နှစ်ပါးထဲက ဖြစ်ပါတယ်၊ ရှင်းအောင် ခွဲဆိုလျှင် ပေါ့ အဝိဇ္ဇာကိုယူလျှင် တဏှာ,ဥပါဒါန်ကိုလဲ ယူ၊ တဏှာ,ဥပါဒါန်ကို ယူလျှင်

အဝိဇ္ဇာကိုလဲ ယူ၊ ကိလေသာချင်း အတူတူတွဲ၊ သင်္ခါရကို ယူလျှင် ကမ္မဘဝ ကိုလဲ ယူ၊ ကမ္မဘဝကိုယူလျှင် သင်္ခါရကိုလဲ ယူ၊ ကံချင်း အတူတူတွဲ၊ ဒီလို ခွဲဆိုရ ပါတယ်။

၆။ ဒီနေရာမှာ ပုဂ္ဂိုလ်တဦးက အလွန်ကောင်းတဲ့ မေးခွန်းတခု ထုတ်ပါ တယ်၊ အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရကတော့ အတိတ်နှစ်ပါး၊ တဏှာ,ဥပါဒါန်,ဘဝကတော့ ပစ္စုပ္ပန်သုံးပါး၊ ကာလချင်း မတူဘဲနဲ့ နှစ်ရပ်ပေါင်းလိုက်ဘော့ ထိုင်းပါးဟာ အတိတ်ချည်းငါးပါး ဖြစ်သလား၊ ပစ္စုပ္ပန်ချည်းငါးပါး ဖြစ်သလားတဲ့။

[ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဥာဏ် မဝင်စားတဲ့သူဟာ ဒီလိုမေးခွန်းမျိုးမေးဟို ၉တ်ကူးရ မှာ မဟုတ်ပါဘူး။အသိဥာဏ်ခိုင်မြဲစေသော မေးခွန်းမျိုး ဖြစ်ပါတယ်။]

အဖြေကတော့–အတူဖြစ်ဘက်လို့ ယခုတင်က ဆိုခဲ့ပါပြီ။ အတိတ်ဘဝ တုန်းက ငါးပါးလုံး အတူဖြစ်ခဲ့ပါတယ်၊ သို့ပေမဲ့ အတိတ်ဘဝမှာ တဏှာ ဥပါဒါန်,ဘဝကတော့ မထင်မရှား တိမ်မြုပ်နေပါတယ်၊ အဝိဇ္ဇာနှင့် သင်္ခါရ သာ ထင်ရှား၍ ပြခဲနန်းပါတယ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှာလဲ ငါးပါးလုံး အတူဖြစ် ပါတယ်၊ သို့ပေမဲ့ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှာ အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရ မထင်မရှား တိမ်မြုပ်နေ ပါတယ်၊ တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝသာ ထင်ရှား၍ ပြခဲနန်းပါတယ်၊ ဒါကြောင့် တကာလထဲ ပြိုင်တူဖြစ်ပါလျက် မထင်မရှား ပုန်းရှောင်နေရမလားလို့ ဆဲထုတ်ပြီး ပြရတာပါ၊ အတူတက္ခ ခားပြတိုက်သူတွေထဲက အထင်ခံနေရသူ တို့ကို ဖမ်းပြီး ပုန်းနေသူတွေကို လိုက်ဖမ်းနေတာပါ၊ ကာလတခြားစီဖြစ်တာကို အတင်းအဓမ္မဆဲယူတာ မဟုတ်ပါဘူးတဲ့၊ ဒီတော့ အတိတ်မှာလဲ ငါးပါးလုံး အတိတ်ချည်းသက်သက်၊ ပစ္စုပ္ပန်မှာလဲ ငါးပါးလုံး ပစ္စုပ္ပန်ချည်းသက်သက် ဖြစ်ဘယ်လို့ သိနိုင်ပါသတဲ့။

[ထိုနှစ်ရပ်ပေါင်းလိုက်တော့ ဆယ်ပါးဖြင့်ပါတယ်၊ အကြောင်းဝဋ်ဆယ်ပါး လို့ ခေါ်ပါတယ်၊ အတိတ်အကြောင်း ငါးပါး, ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ငါးပါးဟု ခွဲယူရပါသတဲ့။]

၇။ အကြောင်းဝဋ် ဆယ်ပါးဖြစ်သလို အကျိုးဝဋ်လဲ ဆယ်ပါးဖြစ်ပါတယ်။ ဖြစ်ပုံကတော့ အတိတ်အကြောင်း ငါးပါးကြောင့် ဝိညာဏ်စသော အကျိုး ငါးပါး ယခုဘဝမှာ ဖြစ်လာပါတယ်၊ ထိုငါးပါးကို ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး ဝဋ်ငါးပါး ဟု ခေါ်ပါတယ်၊ ထိုအကျိုးဝဋ်ငါးပါးကို မှီပြီး ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းငါးပါး ဖြစ်ပါတယ်၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ငါးပါးကြောင့်တော့ ဇာတိ, ဇရာမရဏ နှစ်ပါးသာ ဖြစ်ပါတယ်၊ ဇာတိ, ဇရာမရဏဆိုတာလဲ ဝိညာဏ်စသော ခြဗ်ငါးပါးပင် ဖြစ်ပါတယ်၊ ထိုငါးပါးသည်ပင် အနာဂတ်ဘဝ၌ ဖြစ်လတ္တံ့ သော အကျိုးဝဋ်ငါးပါး ဖြစ်ပါတယ်၊ ထို့ကြောင့် ဥာဏ် ဆုတောင်းစာလ္ခာ

ထဲမှာ ဇာတိ,ဇရာမရဏဟူသော ဂုဏ်နှစ်ပါးကိုယူလျှင် ဝိညာဏ်စသော ခြေငါးပါးကို ယူခြင်းသာဖြစ်၏ဟု လေ့လာကြရပါတယ်။

၈။ ဒီနေရာမှာလဲ ၂-ပါးနှင့် ၅-ပါးပေါင်းလျှင် ၇-ပါး မဖြစ်ဘူးလားဟု ဉာဏ်ဝင်စားသူတိုင်းလိုပင် မေးကြပါသေးတယ်၊ စာသင်ကျောင်းဌ ပေါင်းသော နည်းရိုးရိုးဖြင့် ပေါင်းလျှင် ၇-ဖြစ်ပါတယ်၊ အဘိဓမ္မာဌ ပေါင်း သောနည်းထူးဖြင့် ပေါင်းလျှင် ၇-မဖြစ်ဘဲ ၅-သော်ရင်း, ၂-သော်ရင်းဖြစ်ပါ တယ်၊ [ရှင်းသွားအောင် ဉာဏ်အားစိုက်၍ သတိပြုကြပါ။] ဇာတိ,ဇရာမရဏဆိုတာ ဖြစ်ခြင်းဂုဏ်ထူး, ရင့်ခြင်း-ပျက်ခြင်းဂုဏ်ထူး နှစ်ပါး ဖြစ်ပါဘယ်၊ ဂုဏ်ဆိုတာ တည်ရာဌာနဖြစ်သော ဂုဏဟားခြေဖနှင့် ဂ.င်းလျက် ဂုဏ်ချည်းသက်သက် မဖြစ် ကောင်းပါဘူး၊ တည်ရာခြေဖကို ဉာဏ်စိုက်၍ ရှာလိုက်တော့ ဝိညာဏ်စသော ငါးပါးကို တွေ့ရပါတယ်။ ဘယ်လိုတွေ့သလဲ၊ ဇာတိဆိုတာ တခြားမဟုတ်၊ ဝိညာဏ်စသော ငါးပါး၏ ဖြစ်ခြင်းမျှပင်တည်း၊ ဇရာမရဏဆိုတာ တခြား မဟုတ်၊ ထိုငါးပါး၏ ရင့်ခြင်း ပျက်ခြင်းမျှပင်တည်း၊ ထိုငါးပါးသည် ရှေးဦးစွာ ဇာတိစွမ်းဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာ၍ ဇရာ, မရဏစွမ်းဖြင့် ရင့်၍ ပျက်သွားကြောင်း ကို ကောင်းကောင်းကြီး တွေ့ရပါတယ်။

[အဲဒီလို ဂုဏ်နှင့်ဂုဏဟား, သကတ်နှင့်ခြေဖ, ဌာနီနှင့် ဌာနဆိုတာ ခွဲ၍လဲ မရ စဉ်ကောင်း၊ ပေါင်း၍လဲ ဂဏန်းမဘိုးကောင်းပါဘူးတဲ့။]

၉။ ဥပမာ-မြို့တမြို့မှာ "က, ခ, ဂ, ဃ, င"ဟု ညီအစ်ကို ငါးယောက်ဟာ အသားဖြူဖြူ ဝဝတုတ်တုတ် ဖြစ်သောကြောင့် ဖြူ၍ဝသူ ညီအစ်ကိုငါးယောက် ဟု လူတိုင်းသိ ထင်ရှားနေတယ်ဆိုပါတော့၊ ဒီတော့ကာ "ဖြူ၍ဝသူ"ဟု စကားနှစ်ပိုဒ်မျှဆိုလျှင် ထိုညီအစ်ကိုငါးယောက်ကို ဆိုတယ်လို့ သိကြရမယ်၊ ထိုညီအစ်ကို ငါးယောက်ဟုဆိုလျှင် ဖြူဖြူဝဝ-ဂုဏ်နှစ်ခုကို သိကြမယ်မဟုတ်ပါ လား၊ ထိုဖြူ၍ဝသူနှင့် ထိုညီအစ်ကို ငါးယောက်ကို ၂-ယောက် ဖြစ်အောင် အဘယ်သင့်ချာဆရာ ပေါင်းနိုင်ပါသလဲ။

ထိုငါးယောက်ကို အမည်ငါးခု ဖော်၍ဆိုလျှင်လဲ ဖြူ၍ဝသူမျှားဟု ဂုဏ်ပုဒ် နှစ်ခုကို သိကြရမယ် မဟုတ်ပါလား၊ စကားပုဒ် အပိုဒ်အားဖြင့် ၂-ပိုဒ်ဖြစ်၍ ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့် ငါးယောက်ထဲ, ဂုဏ်အားဖြင့် နှစ်မျိုးထဲ မဟုတ်ပါလား။

[ဤဥပမာအတိုင်း ဇာတိ,ဇရာမရဏဟူသော ဂုဏ်နှစ်ပါးစီနှင့် မကင်းသော ဝိညာဏ်စသော ခြေငါးပါးကို အ ိဓမ္မာနည်းဖြင့် ယခု ပေါင်းပြလိုက်ပါ တော့မယ်။]

ဝိညာဏ်စသော ခြေဖအင်္ဂါငါးပါး-ညီအစ်ကို ငါးယောက်ကိုတည်၊ ဇာတိ, ဇရာ မရဏဟူသော အင်္ဂါ-ဖြူဖြူဝဝ နှစ်ပါးကို ပေါင်းလိုက်သော် ခြေဖသိလို၍ ပေါင်းလိုက်လျှင် ၅-နှင့် ၂-ပေါင်း ခြေဖ ငါးပါးသာ ဖြစ်ပါတယ်၊ ဂုဏ်သိလို၍

ပေါင်းလျှင် ၅-နှင့် ၂-ပေါင်း ဂုဏ် ၂-ပါးသာ ဖြစ်ပါတယ်၊ အင်္ဂါသိလိုရှိ ပေါင်းလျှင်တော့ ၅-နှင့် ၂-ပေါင်း အင်္ဂါ ၇-ပါး ဖြစ်ပါတယ်။

[ဥာဏ်အားစိုက်ကာ သတိပြုကြခြင်းဖြင့် ဤအနာဂတ်ဘဝ ဇာတိ, ဇရာ မရဏနေရာ၌ ဝိညာဏ်စသော အကျိုးငါးပါးဖြစ်ပုံ ရှင်းလင်းစွာ သိလောက်ပါပြီ။]

၁၀။ သည်တော့ကာ အတိတ်ဘဝက အကြောင်းငါးပါးဟု ကံနှင့် ကိလေသာ ဖြစ်ခဲ့ခြင်းကြောင့် ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှာ ဝိညာဏ်ကစပြီး အကျိုးငါးပါးဟု ဝိပါက်ရယ်လို့ ဖြစ်လာပါတယ်၊ အဲဒါ ယခင်ဘဝနှင့် ယခုဘဝ ဆက်သွယ်ပုံပါဘဲ၊ ထိုစ္စုပ္ပန်အကျိုးငါးပါး ဝိပါက်ဖြစ်လာတော့လဲ ခံစားခြင်း-ဝေဒနာကြောင့် တဏှာစသော အကြောင်းငါးပါးရယ်လို့ ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှာ ကံနှင့် ကံလေသာကို စ-လိုက်ပြန်ပါတယ်။ သည်တော့ နောက်အနာဂတ်ဘဝမှာ အကျိုးငါးပါးဟု ဝိပါက်ရယ်လို့ ဖြစ်ရဦးမှာဘဲ၊ အဲဒါ ယခုဘဝနှင့် နောင်ဘဝ ဆက်သွယ်ပုံပါဘဲ၊ ဒီနည်းဖြင့် အစမထင် တသံသရာလုံး ကျင်လည်ခဲ့ရပါပြီ၊ နောက်လဲ ထိုဘဝစက်၏ မူလနှစ်ပါး မပျက်မချင်း ကျင်လည်ရဦးမှာပါဘဲ၊ ဗြဟ္မာ, ဝိဿဏိုးဖန်ဆင်းတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ သူ့အကြောင်းနှင့် သူ့ကျိုး မပြတ်ဘဲ အထပ်ထပ်ဖြစ်နေတာ ဖြစ်ပါတယ်။

[ဒါကြောင့် ဒီခန္ဓာကိုယ်တွေ့အတွေ့တ် သုသာန်မြေပုံတွေ့လဲ မြင့်လှပါပြီ၊ သံသရာကို ငြီးငွေ့သင့်ပါပြီ၊ ဒီ အကြောင်းဝင့်ဆယ်ပါးနှင့် အကျိုးဝင့်ဆယ်ပါးဟာ ခြင်းရာ ၂၀-ဖြစ်ပါသတဲ့။]

၁၁။ အလှာလေးပါးကတော့ အင်္ဂါ ၁၂-ပါးကို လေးပိုဒ်ပြု၍ လေးလုံးကဲ့အောင် ဆိုနေကျသူတို့မှာ လွယ်ကူပါတယ်၊ အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရ-နှစ်ပါး တလှာ၊ ဝိညာဏ်, နာမ်ရူပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာ-ငါးပါး တလှာ၊ တဏှာ, ဥပါဒါန်,ဘဝ-သုံးပါးတလှာ၊ ဇာတိ, ဇရာမရဏ–နှစ်ပါး တလှာ။ တနည်း–အတိတ်အကြောင်း ငါးပါးတလှာ၊ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးငါးပါး တလှာ၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းငါးပါး တလှာ၊ အနာဂတ်အကျိုးငါးပါး တလှာ၊ အဲဒီလို လေးလှာ ဖြစ်ပါတယ်။

၁၂။ အစပ်သုံးပါးကတော့ အဝတ်အလှာ လေးထည်ကိုစပ်၍ ချုပ်လျှင် အကြား၌ ချုပ်ရိုးသုံးခု ထင်ရှားပါတယ်၊ ဟောဒီ သင်္ခါရနှင့် ဝိညာဏ်အကြား ဟာ တစပ်၊ အတိတ်အကြောင်းငါးပါးနှင့် ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး ငါးပါး စပ်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်၊ ယခင်ဘဝနှင့် ယခုဘဝ ဆက်မိအောင်စပ်ထားတဲ့ ပဌမချုပ်ရိုးကြီးပါတဲ့။

ဝေဒနာနှင့်တဏှာအကြားဟာ ကစပ်၊ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးငါးပါးနှင့် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းငါးပါး စပ်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်၊ ယခုဘဝနှင့် ယခုဘဝကိုဘဲ ဆက်မိအောင် စပ်ချုပ်ဆဲဖြစ်တဲ့ ဒုတိယချုပ်ရိုးကြီးပါတဲ့။

ဘာကိုရည်စူးရှု ယခုဘဝချင်း ဆက်စပ်နေရလဲလို့ မေးစရာ ရှိပါတယ်၊ နောက်ဘဝနှင့် မဆက်မိဘဲ ပြတ်သွားမှာစိုးလို့ ရိုက္ခာယူတာဟု ဖြေရမှာပါဘဲ၊ သံသရာဒုက္ခ ကင်းသွားမှာစိုးလို့ ဟူ၍လည်း ဖြေနိုင်တယ်၊ တနည်းတော့လဲ-နောက်ဘဝမှာ တကိုယ်းလဲ မနားရမှာစိုးလို့ဟူ၍သာ ဖြေဆိုရမတဲ့။

ဘဝနှင့်ဇာတိအကြားဟာ ကစပ်၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းငါးပါးနှင့် အနာဂတ်အကျိုးငါးပါးစပ်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်၊ ယခုဘဝနှင့်နောက်ဘဝကို ဆက်မိအောင် စပ်ချုပ်ရမှာဖြစ်တဲ့ တတိယချုပ်ရိုးကြီးပါတဲ့။

၁၃။ မူလနှစ်ပါးကတော့-အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာဟာ မူလနှစ်ပါး ဖြစ်ပါတယ်၊ လောကမှာ မြေကို ဦးခေါင်းလိုင်လျှင် လက်ကို မြေရစ်ပတ်တတ်တယ် မဟုတ်ပါလား၊ ထို့အတူ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ မကင်းသူကိုလဲ ဝဋ်ဆိုးပါးအဆက်မပြတ်ရစ်ပတ်တတ်ပါတယ်၊ ပဓာနအကြောင်းမူလနှစ်ပါး ဖြစ်ပါသတဲ့။

၁၄။ အဝိဇ္ဇာကတော့- အတိတ်ဘဝကစ၍ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ ဝေဒနာအထိ ဆောင်ပါသတဲ့၊ ပုဗ္ဗဇ္ဇာဘဝစက်၏ မူလမည်တယ်၊ အင်္ဂါ ၇-ပါး ရှိတယ်၊ ပဌမစက်ဝိုင်းကို ကြည့်ရမယ်၊ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရ, သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဏ်စသည်ဖြင့် အစဉ်အတိုင်းဖြစ်၍ ဝေဒနာရောက်တော့ ဝေဒနာကြောင့် အဝိဇ္ဇာဟူလည့်ခွဲရမတဲ့၊ ဘာ့ဒကြောင့်လဲဆိုတော့ သုခဝေဒနာစွမ်းဖြင့် အာရုံအရသာကောင်းကောင်းကို ခံစားရလျှင် မလွှတ်နိုင်အောင် ခဏခဏ သာယာသောတဏှာ ဖြစ်သတဲ့၊ "သာအိ" ခဏခဏ ဆိုတာလိုပါဘဲတဲ့၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာစွမ်းဖြင့် အာရုံအရသာ အလတ်စားကို ခံစားရလျှင်လဲ အာရုံညံ့ညံ့ မဟုတ်သောကြောင့် "တဏှာ-သာအိက" ကျေနပ်ပါသတဲ့၊ ဒုက္ခဝေဒနာစွမ်းဖြင့် အာရုံအရသာ ဆိုးဆိုးကို ခံစားရတဲ့အခါကျတော့ ဒီတဏှာ သေတော့မှာဘဲလို့ အောက်မေ့မိတယ်၊ အာရုံကောင်းကောင်းကို ဘယ်အခါ ရနိုင်ပါ့မလဲလို့ လှမ်းပြီး တောင့်တပါသတဲ့၊ အာက"သာအိ" ဖြစ်ပါတယ်။

ဝိမ္မိသာရမင်းကြီးရဲ့ဆွေမျိုး ပြိတ္တာတွေဟာ ဘယ်တော့မျှားမှ အစာရေစာစားရပါ့မလဲလို့ ကာကုသန်ဘုရားထံ သွားလျှောက်ကြတယ်၊ ကောဏာဂုံဘုရား ပွင့်တော့လဲ လျှောက်ကြသေးတယ်။ ကဿပဘုရား ဂွင့်တော့ လျှောက်တဲ့အခါမှ နောင်မြေကြီးဘယူဇနာမြင့်လျှင် ဂေါတမဘုရား ပွင့်လိမ့်မယ်၊ အဲဒီအခါ သင်တို့ဆွေမျိုးဝိမ္မိသာရမင်း အလှူကြီးလှူ၍ အမျှဝေလိမ့်မယ်၊ ထိုအခါ နတ်သုဒ္ဓါဘုတ်တွေ စားရလိမ့်မယ်လို့ မိန့်တော်မူလိုက်တော့ ပြိတ္တာတွေဟာ

အတိုင်းထက်အလွန် ဝမ်းသာကြသတဲ့၊ ဘုရားလေးဆူအကြား တော်နေပေမဲ့ ဒီတဏှာ မသေဘူး၊ လှမ်းလှမ်းပြီး တောင့်တနေတယ် မဟုတ်ပါလား၊ ဒီတဏှာတွေ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း အဝိဇ္ဇာဖြစ်တာချည်းပါဘဲ၊ ဒါကြောင့် ဝေဒနာပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာလို့ လှည့်ခေါ်ရပါသတဲ့။

၁၅။ ဤပုဗ္ဗဇ္ဇာစက်ဝိုင်းဌ် အင်္ဂါ ၁၂-ပါးလမပြည့်ဘဲနဲ့ ၇-ပါးထဲ လယ်ရသလားလို့ မေးလျှင် ၁၂-ပါးလုံးပင် လယ်တယ်လို့ ဖြေရမတဲ့၊ ဘာကြောင့်လဲ၊ အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရနှစ်ပါးကို မြင်လျှင် ပြိုင်တူဖြစ်လျက် မထင်မရှား ပုန်းနေသော တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝသုံးပါးကို ရိပ်မိရတယ်၊ ဝိညာဏ်စသော ခြုဝ်ညီအစ်ကို ငါးယောက်ကိုမြင်လျှင် ဇာတိ, ဇရာမရဏဟူသော ဂုဏ်နှစ်ပါးကိုလဲ ရိပ်မိရတယ်၊ ဒါကြောင့် အင်္ဂါ ၇-ပါးအထင်ခံ, ငါးပါးကအတွင်းဌ်ပုန်းလျက် ၁၂-ပါးလုံးပင် လယ်ပါသတဲ့၊ ပဌမစက်ဝိုင်းဟာ ပုဗ္ဗဇ္ဇာဘဝစက် မည်ပါတယ်၊ အဝိဇ္ဇာဦးစီးတဲ့စက်ဝိုင်း၊ ယခင်ဘဝနှင့် ယခုဘဝ ဆက်သွယ်တဲ့စက်ဝိုင်း၊ ဝေဒနာအဟ် အထင်ခံ ၇-ပါးရှိတဲ့စက်ဝိုင်း ဖြစ်ပါတယ်၊ ယခုဘဝ ပဋိသန္ဓေကစပြီး ယနေ့ဤအချိန်အထိ ဒုက္ခအမျိုးမျိုးတွေ့ရဟာ ဒီစက်ဝိုင်း၏ သတ္တိပါဘဲ၊ ခေတ်ပျက်အတွင်း စစ်ဒဏ်အကြိမ်ကြိမ် တွေ့ရဒါကိုလဲ ဘယ်သူကြောင့်, ဘယ်ဝါ့ကြောင့်ဟု ယောနိသော လမ်းမရှေ့ကြပါနှင့်၊ ဒီစက်ဝိုင်း၏ သတ္တိပါဘဲ။

၁၆။ တဏှာကတော့-ယခုဘဝကစ၍ အနာဂတ်ဘဝ ဇရာမရဏအထိ ဆောင်သတဲ့၊ အပရန္တဘဝစက်၏မူလ မည်သတဲ့၊ အင်္ဂါ ၅-ပါး ရှိပါတယ်၊ ဒုတိယ စက်ဝိုင်းကို ကြည့်ရမယ်၊ တဏှာကြောင့် ဥပါဒါန်, ဥပါဒါန်ကြောင့် ဘဝစသည်ဖြင့် အစဉ်အတိုင်းဖြစ်၍ ဇရာမရဏရောက်တော့ ဇရာမရဏကြောင့် တဏှာဟု လှည့်ခေါ်ရမတဲ့၊ ဘာ့ကြောင့်လဲဆိုတော့ ဇရာမရဏစွမ်းဖြင့် ရင့်၍ပျက်တော့မလိုဖြစ်တဲ့အခါ မရင့်ချင်ဘဲ နုပျိုလိုသော ကာမာသဝ, အသက်ရှည်လိုသော ကာမာသဝတို့ ဖြစ်ကြတယ်၊ ဆံပင်ဖြူဖြူကလေးများ ပေါ်ပေါက်လာလျှင် အရောင်မဲသွားအောင် ဘယ်ပုံပြုရပါ့မလဲ၊ သွားကလေးများ ကျိုးသွားဘဲနေရာ ကွက်လပ်များမှာလဲ ဘာကလေး အစားထိုးထဲ့ထားရပါ့မလဲ စသည်ဖြင့် ကာမာသဝတွေ ဖြစ်ကြပါတယ်၊ အဲဒီ ကာမာသဝဆိုတာ တဏှာပါဘဲ၊ ထို့ကြောင့် ဇရာမရဏာစွယာ တဏှာလို့ လှည့်ခေါ်ရပါသတဲ့။

၁၇။ ဤအပရန္တဘဝစက်ဝိုင်းဌ် အင်္ဂါ ၁၂-ပါးလဲ မပြည့်ဘဲနဲ့ ၅-ပါးထဲ လယ်ရသလားလို့ မေးလျှင် ၁၂-ပါးလုံးပင် လယ်တယ်လို့ ဖြေရမတဲ့၊ ဘာ့ကြောင့်လဲ၊ တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝ-သုံးပါးကိုမြင်လျှင် ပြိုင်တူဖြစ်လျက် ပုန်းနေသော အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရနှစ်ပါးကို ရိပ်မိရပါတယ်၊ ဇာတိ, ဇရာမရဏဟူသော ဂုဏ်နှစ်ပါးကို မြင်လျှင် ဝိညာဏ်စသော ခြုဝ်ငါးပါး-ညီအစ်ကို ငါးယောက်ကိုလဲ ရိပ်မိရပါတယ်၊ ဒါကြောင့် အင်္ဂါ ၅-ပါးအထင်ခံ, ၇-ပါးက

အကွင်းခ်ဋ် ပုန်းလျှက် ၁၂-ပါးလုံးပင် လယ်ပါသဟဲ့၊ အဲဒီ ဒုတိယစက်ဝိုင်းဟာ အပရန္တဘဝစက် မည်တယ်၊ တဏှာဦးစီးတဲ့စက်ဝိုင်း၊ ယခုဘဝနှင့် နောက်ဘဝ ဆက်သွယ်မည်ဟု ခြေလှမ်းပြင်နေတဲ့စက်ဝိုင်း၊ ဇရာမရဏအထိ အထင်ခံ ၅-ပါးရှိတဲ့ စက်ဝိုင်း ဖြစ်ပါတယ်၊ နောင်ဘဝ၌ အပါယ်လေးဘုံကိုလဲ မကြောက်နိုင်၊ ပဋိသန္ဓေဘုံဘွဲ့ဝင်အောင်းဘို့ ခြေလှမ်းပြင်နေကြတာ ဒီစက်ဝိုင်း၏ သတ္တိပါဘဲတဲ့၊ သတ္တဝါအားလုံးပင် ဤစက်ဝိုင်းနှစ်ခု စီးလျက် သံသရာအထပ်ထပ် မရပ်မတည် တလည်တည်းလည်နေကြပါသတဲ့။

၁၈။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဥာဏ်ဝင်စားလျှင် မေးခွန်းတွေ့မျှားစွာ ထုတ်နိုင်ပါသေးတယ်၊ ဘဝကိုခွဲထားတဲ့ ဥပပတ္တိဘဝဟာ ခြင်းရာ ၂၀-ထဲမှာ မပြေပါတကား၊ အပိုလားလို့ မေးသင့်ပါတယ်၊ အနာဂတ်အကျိုး ဇာတိထဲမှာ ပါဝင်နေသတဲ့၊ ဥပပတ္တိဘဝနှင့်ဇာတိဟာ နှစ်ခွဲနှင့် တတ်ားသဘောမျိုးအဟူတူဘဲတဲ့၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှာလဲ ဇာတိ, ဇရာမရဏကို မပြဘာ မဖြစ်ကောင်းလို့လားဟု မေးသင့်ပါတယ်၊ ဝိညာဏ်စသော ခြဗိုင်ငါးပါးထဲမှာ ဂုဏ်အဖြစ်ဖြင့် ပါဝင်နေသတဲ့၊ ခြပိုကိုပြလျှင် ဂုဏ်ကိုလဲ ရိပ်မိရုမယ်၊ ဂုဏ်ကိုပြလျှင် ခြပိုကိုလဲ ရိပ်မိရသတဲ့၊ ယခင်ယခင် ဘဝပစ္စုပ္ပန်ကြောင်းနှင့် နောဂတ်ကျိုးဟာ ယခုယခုဘဝမှာ အတိတ်ကြောင်းနှင့် ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး ဖြစ်လာပါတယ်၊ ယခုယခုဘဝ ပစ္စုပ္ပန်ကြောင်းနှင့် နောဂတ်ကျိုးဟာလဲ နောက်နောက်ဘဝမှာ အတိတ်ကြောင်းနှင့် ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး ဖြစ်မည်ကိုလဲ ရိပ်မိကြရမတဲ့။

၁၉။ မူလနှစ်ပါးထဲမှာ အဝိဇ္ဇာဟာ ဒိဋ္ဌိစရိုက်ရှိ၍ အမြင်မှားသူကို သံသရာရှည်အောင် ဆောင်ပါတယ်၊ သံသရာ၌ ထွက်လမ်းကိုမမြင်အောင် တွေ့ဝေစေပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ထိုအမြင်မှားသူတို့ကို ထွက်လမ်း မြင်ပါစေခြင်းငှာ အဝိဇ္ဇာကို ဝဋ္ဋဆင်းရဲ၏မူလလို့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောပါသတဲ့။

တဏှာကတော့ တဏှာစရိုက်ရှိ၍ လောဘများသူကို သံသရာရှည်အောင်ဆောင်ပါတယ်၊ သံသရာ၌ပျော်မွေ့အောင် ဖြားယောင်းလှည့်ပတ်တတ်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် တဏှာ ဖြားယောင်းခံရသူတို့ကို ထွက်လမ်းမြင်ပါစေခြင်းငှာ တဏှာကို ဝဋ္ဋဆင်းရဲ၏မူလလို့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောပါသတဲ့။

[သည်တွင် သံသရာရှည်ကြောသော တရားအားစ်ကို ဥာဏ်မျက်စိရှိသူတိုင်း အတိအကျ သိနိုင်လောက်ပါပြီ၊ ဒါန, သီလ မဟုတ်ပါဘူး၊ အဝိဇ္ဇာနှင့်တဏှာပါ။]

၂၀။ အဝိဇ္ဇာဦးစီးတဲ့ စက်ဝိုင်းမှာ ဝိညာဏ်စသော အကျိုးငါးပါးကို ဟောတာကတော့ အဝိဇ္ဇာစသော အတိတ်ဘဝ အကြောင်းတွေဟာ ပြတ်သွားပြီ၊ ဘာမျှမဆိုင်တော့ဘူးဟု မထင်လေနှင့်တဲ့၊ ဒါတင်မကသေးဘူး၊ တဏှာစသော ပစ္စုပ္ပန်ဘဝအကြောင်းတွေကို မဖြစ်စေနိုင်ဘူး၊ ဘာမျှမဆိုင်ဟု

မထင်လေနှင့်တဲ့၊ ဒီဘဝပ်ကိုယ်စံ, ဟိုဘဝဟိုကိုယ်ခံ ဘာမျှမဆိုင်ဘူး၊ တခြားစီ ပြတ်နေတယ်လို့ မထင်လေနှင့်တဲ့၊ ပြတ်မသွားဘူး၊ တသန္တာန်တည်းဆက်လာ ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ပြတ်သွားတယ်လို့ယူတဲ့ ဥစ္ဆေဒဒိट्ठိကို ပယ်စွန့်စေခြင်းငှာ ဤပုဗ္ဗန္တစက်ဝိုင်းကို ဟောပါသတဲ့။

တဏှာဥုံးစီးတဲ့စိတ်ဝိုင်းမှာ ဇာတိ, ဇရာမရဏကို ဟောတာကတော့ ဇာတိစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သမျှဝိညာဏ်စသော ခြင်္ဂါးပါးဟာ ဇရာမရဏစွမ်းဖြင့် ရင့်၍ပျက်သွားတယ်လို့ မမြဲပုံ, မခိုင်ပုံကို ပြသတဲ့၊ ဒါကြောင့် မြဲတယ်, ခိုင်တယ် လို့ယူတဲ့ သဿတဒိट्ठိကို ပယ်စွန့်စေခြင်းငှာ ဤအပရန္တစက်ဝိုင်းကို ဟောပါ သတဲ့။

၂၁။ ပုဗ္ဗန္တစက်ဝိုင်းမှာ ဝိညာဏ်,နာမ်ရူပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာ ကို တခုစီစဉ်၍ ပြတာကတော့ အမိုဝမ်းဌ် ကသလရေကြည် တည်သည်မှစ၍ အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်လာတယ်လို့ ဂဗ္ဘသေယျာကပုဂ္ဂိုလ်စွမ်းဖြင့် ဟောပါသတဲ့။

အပရန္တစက်ဝိုင်းမှာ ဇာတိ, ဇရာမရဏလို့ ဂုဏ်နှစ်ပါးကို ပြတာကတော့ ဝိညာဏ်, နာမ်ရူပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာဆိုတဲ့ ခြင်္ဂါးပါးဟာ တပြိုင်တည်းဖြစ်လာတယ်လို့ ဥပပါတ်ပုဂ္ဂိုလ်စွမ်းဖြင့် ဟောပါသတဲ့။

၂၂။ ဤ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဘောကို ဖန်ဖန်နာကြားတဲ့ သုတမယဉာဏ်, ကြံစည်တဲ့ စိန္တာမယဉာဏ်, ပွားများအားထုတ်တဲ့ ဘာဝနာမယဉာဏ်တို့ဖြင့် လျော်စွာ သိပါမှ အဝိဇ္ဇာ, ဟဏှာဆိုတဲ့ မူလနှစ်ပါး အကြွင်းမဲ့ ပြတ်သတဲ့၊ ထိုအခါကျတော့ သံသရာဝဋ်ဒုက္ခမှ လွတ်ကင်းပါသတဲ့၊ ခုနဲ့ထွက်မယ်လို့မျှား စိတ်ကူးထဲ မထဲ့ကြပါနှင့်၊ အိပ်မက်ထဲမှာတောင် ထဲ့၍မက်လို့မရနိုင်ပါဘူးတဲ့။

လျော်စွာ သိရမှာကလဲ မလွယ်လှပါဘူး၊ သမုဒ္ဒရာ၌ ယုန်ငယ်ထောက်မမှီ နိုင်တာနဲ့ ပမာတူသတဲ့၊ ဒေသနာတော်နည်း ကင်းလျက် အလွယ်ကလေး လို့မျှား မထီမဲ့မြင်မပေအာက်မေ့ကြပါနှင့်တဲ့၊ မြိုဟ်ဆာချည်ထွေး, သပ္ပတ်အူ, စာသိုက်ထွေးမက ရှုတ်ကွေးလှပါတယ်၊ ဒီလိုရှုတ်ခေါ်ထွေးလျှင် ငါတို့မှာ သိနိုင် စရာအကြောင်း မရှိပါဘူးလို့မျှားလဲ အားမခဲလျှော့ ကြပါနှင့်ဘဲ့၊ သုခ ပဝမဏော, ပဏ္ဍိတသာမဏော, နိဂြောဓသာမဏော, ဝိသာခ တို့မှာ ခုနှစ်နှစ်သား ခုနှစ်နှစ် သမီးကပင် ဘုရားရှင်ဉာဏ်တော်မှီးပြီး ဤ ဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်စက်ကြီးကို လျော်စွာ သိကြတာနဲ့ အပြီးတိုင်အောင် ဖျက်ဆီးနိုင်ကြပါသတဲ့၊ အားထားစရာ သာသနာတော်မြတ်ကြီး ရှိပါသေးတယ်။

၂၃။ ဓမ္မသေနာပတိ- တရားစစ်သူကြီးဖြစ်တော်မူသော မဟာဝိသုဒ္ဓါရာမ သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဥယျောဇဉ်ကြီးထဲမှာလဲ-

၁။ ရန်သူဝိုင်းထား၊ ထိုယောက်ျားကား၊ ပြေးသွားဟိုရာ၊ လမ်းပေါက်သာ လျက်၊ ပြေးမထွက်၊ လမ်းတွက်မဟုတ်ချေ။

၂။ မစင်လူးလျှင်၊ အေးကြည်လင်သည့်၊ ရေစင်ရှိလျက်၊ မဆေးရက်၊ ကန့်ကွက် မရှိလေ။

၃။ ကုလပုတ္တာ၊ အာစာရ၊ နိစ္စရှုကျင့်လေ။

၄။ တကွဲသမုဒ်၊ ဝဇလုတ်၊ အာဟုတ်သကော်လေ။

၅။ တကွဲမုန်တိုင်း၊ တကွဲလှိုင်း၊ ခံ့ကျိုင်းတက်ရှက်ဖွေ။

၆။ ရေ ရေလဲ၊ ရေဝဲ၊ အံခဲကုတ်၍ပေ။

၇။ တကွဲစခန်း၊ တကွဲလမ်း၊ ပျူထမ်း ရိုက္ခာရေ။

၈။ ကြောက်ဘွယ်စစ်မက်၊ ကြောက်ဘွယ်ချက်၊ လက်နက်ကောင်းကြား။

ဤကွဲသို့ တိုက်တွန်းချက် ရှိပါတယ်၊ စိတ်အားမလျှော့ကြပါနှင့်တဲ့။

၂၄။ ဤဘဝစက်ဟာ ဘယ်လိုရှုပ်သော်လဲ အကြောင်းမကင်းတဲ့ နာမ်, ရုပ်နှစ်ပါးထဲသာ ဖြစ်ပါတယ်၊ အကြောင်းတရားတို့ကြောင့် အကျိုးတရားတို့၏ အဆက်ဆက် ဖြစ်ရတဲ့ နာမ်,ရုပ်နှစ်ပါးထဲ ဖြစ်ပါတယ်၊ သူကြောင့်, ငါ့ကြောင့်, ငါဖြစ်တာ, သူဖြစ်တာ မဟုတ်ဘူးတဲ့၊ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ သဘောတရားတွေ ဖြစ်ပါဘယ်၊ အကြောင်းတရားတို့ကို ချုပ်အောင် အားထုတ်ရမယ်လို့ ဟောတော်မူပါတယ်၊ ဒါကြောင့်-

၁။ အကြောင်းတရားတို့ ညီညွတ်မှု ဖြစ်ပေါ်လာသော နာမ်,ရုပ်ပါတကား။

၂။ ဖြစ်ပြီးလျှင် ပျက်စီးတတ်သောကြောင့် မမြဲသော နာမ်,ရုပ်ပါတကား။

၃။ ဖြစ်ခြင်း, ပျက်ခြင်းတို့ဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သောကြောင့် ဆင်းရဲသော နာမ်,ရုပ်ပါတကား။

၄။ မိမိအလိုသို့ လိုက်အောင်ပြု၍ မရသောကြောင့် ငါ့ကိုယ်ဟု မမှတ် ထိုက်သော နာမ်,ရုပ်ပါတကား။

၅။ အနှစ်သာရ ဘာမျှမရှိသောကြောင့် အချည်းနှီး အလကားဖြစ်သော နာမ်,ရုပ်ပါတကား။

၆။ အဖန်ဖန်နှိပ်စက်တတ်သောကြောင့် ရန်သူနှင့်တူသော နာမ်,ရုပ်ပါ တကား။

၇။ အိုဘေး, နာဘေး, သေဘေး, ပဋိသန္ဓေဘေးတို့၏ တည်ရာဖြစ်သော နာမ်,ရုပ်ပါတကား။

၈။ သုံးဆယ့်တဘုံ၌သာ ဖြစ်သော နာမ်,ရုပ်ပါတကား။

၉။ အပါယ်လေးဘုံ၌ ပျော်ပျော်ကြီး ဖြစ်တတ်သော နာမ်, ရုပ်ပါတကား။

ဤသို့စသည်ဖြင့် အကြောင်းဝင်ရှုမြစ် ပြတ်သွားအောင် အဖန်ဖန် ရှုကြရမတဲ့၊ သံဝုံး-အပ်ဖြစ်အောင် သွေးသော လုံ့လမျိုးဖြင့် ဘုရားရှင်ဥာဏ်တော်မှီးလျက် ဤဘဝစက်ကြီးကို နိဗ္ဗာဝသာမဇော, ဝိသာခါတို့လိုခဲ့နိုင်, ဖောက်နိုင်, ဖျက်ဆီးနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

ရေစက်ချ

[ကုသိုလ်ရှင်တာဝန်။]

ဣဒံ မေ ပုညံ အာသဝက္ခယံ ဝဟံ ဟောတု၊
သဗ္ဗေ သတ္တာ အမ္မာကံ ပုညဘာဂံ သမံ ပတိ လဘန္တု။

ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ မေ-အမ္မာကံ၊ ဘုရားတပည့်တော်တို့၏။ ဣဒံပုညံ-ဣမာနိ ပုညာနိ၊ ဤသို့ ယခုပြုအပ်သော ကောင်းမှုတို့သည်။ အာသဝက္ခယံ၊ အာသဝေါတရား လေးပါးတို့၏ ကုန်ရာကုန်ကြောင်းဖြစ်သော မဂ်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်ကို။ ဝဟံ-ဝဟာနိ၊ ပေါက်ရောက်အောင် ရှက်ဆောင်နိုင်ကုန်သည်။ ဟောန္တု၊ ဖြစ်ပါစေကုန်သတည်း။

ဣမိနာ ပုညကမ္မေန၊ ဤကောင်းမှုကြောင့်။ ဘဝါဘဝေသု၊ ဖြစ်တတ်ပျက်တတ်သော ဘဝကြီးယေါ်တို့၌။ သံသရန္တောပိ၊ အလိုမရှိဘဲ ကျင်လည်ကြရကုန်သော်လည်း။ သဒ္ဓါဒိ- သဒ္ဓမ္မ- သမ္ဘဝ- ဣဿရိယ- အာယု- ကုလပုတ္တာ၊ သဒ္ဓါစသော သူတော်ကောင်းတို့၏ တရားခုနစ်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံကုန်သည်ဖြစ်၍ အစိုးတရ ကြွယ်ဝချမ်းသာသော အမျိုးကောင်းသားတို့သည်။ ဟုတ္ဝာ၊ ဘဝဆက်တိုင်းဖြစ်ရ၍။ သ-ပရ ဟိတာဝဟာ၊ မိမိ, သူတပါးအကျိုးများအောင် ရှက်ဆောင်နိုင်ကုန်သော။ ဒါနာဒိပါရမိယော၊ ဒါနစသော ဆယ်ပါးသော ပါရမီတို့ကို။ ပူရေတုံ၊ ပြိုပြင်ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းနှင့် တွေ့စေကာမူ မဆုတ်မနစ် ဖြည့်ကျင့်ခြင်းငှာ။ သမတ္ထာ၊ စွမ်းနိုင်ကုန်သော သူတို့သည်။ ဘဝါမ၊ ဘဝဆက်တိုင်း ဖြစ်ရပါလိုကုန်၏။

အဇ္ဇ၊ ယနေ့ကို။ အာဒိ ံကတ္ဝာ၊ အစပြု၍။ မမ၊ အကျွန်ုပ်၏။ သန္တိကံ၊ ဥစ္စာကို။ ဒသိက သုတ္တ မတ္တမ္ပိ၊ မြိတ်ဆာချည်မျှင်မျှကိုသော်လည်း။ အနေက သတာပိ၊ များစွာလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ရာဇာနောဝါ၊ မင်းတို့သည်ရင်း။ စောရာဝါ၊ ခိုးသူတို့သည်ရင်း။ အဘိဘဝိတ္ဝာ၊ နှိပ်စက်၍။ ဂဏှံ ံတုံ၊ ယူခြင်းငှာ။ သမတ္ထာနာမ၊ စွမ်းနိုင်ကြသည်မည်သည်။ မာဟောန္တု၊ မဖြစ်စေကုန်သတည်း။ အဂ္ဂိနာပိ၊ မီးသည်လည်း။ မမ၊ အကျွန်ုပ်၏။ သန္တိကံ၊ ဥစ္စာကို။ မာ ဍယှတု၊ မလောင်ကျွမ်းနိုင်စေသတည်း။ ဥဒကေနာပိ၊ ရေသည်လည်း။ မာ ဝုယှတု၊

မမျှောနိုင်စေသတည်း။ ယထာကမ္မံ၊ ကံအားလျော်စွာ။ အတ္ထဗျာပတ္တိ၊ အကျိုးစီးပွားပျက်ပြားခဲ့သည်ရှိသော်။ အ-ဗျထော၊ သောကစိုးရိမ် ညှိုးမှိန်လွတ်ကင်းသင့်တင့်အောင် နှလုံးသွင်းနိုင်ခြင်းသည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေသတည်း။

ဣဒံ ပုညဘာဂံ၊ ဤကောင်းမှုအဘို့ကို။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ မနုဿာနဉ္စ၊ အမိ,အဘ, ဆရာသမား, ဆွေမျိုးညာတကာ အစရှိကုန်သော လူတို့အားရင်း။ ဝိဘာဇေမ၊ အမျှပေးဝေပါကုန်၏။ ညာတိ-သာလောဟိတာနံ၊ ဆွေမျိုးသားချင်း တော်စပ်ဘူးကုန်သော။ ပေတာနဉ္စ၊ တမလွန်ဘဝသို့ပြောင်းသွားကုန်သော သူတို့အားရင်း။ ဝိဘာဇေမ၊ အမျှပေးဝေပါကုန်၏။ ဒေဝတာနဉ္စ၊ ကိုယ်စောင့်နတ်, အိမ်စောင့်နတ်, ရွာစောင့်နတ်, မြို့စောင့်နတ်, တောစောင့်နတ်, သာသနာတော်စောင့်နတ်, စာတုမဟာရာဇ် အစရှိသောနတ်တို့အားရင်း။ ဝိဘာဇေမ၊ အမျှပေးဝေပါကုန်၏။ ဒေဝတာ၊ နတ်တို့သည်။ အမှာကံ၊ အကျွန်ုပ်တို့၏။ ပုညဘာဂံ၊ ကောင်းမှုအဘို့ကို။ အနုမောဒိတ္ဝာ၊ ဝမ်းမြောက်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ သုခါနိ၊ ချမ်းသာသုခတို့ကို။ လဘန္တု၊ ရပါစေကုန်သတည်း။ အမှေပိ၊ အကျွန်ုပ်တို့ကိုလည်း။ ကာရုညတာယ၊ သနားသဖြင့်။ အ-ဘယတ္ထာယ၊ ဘေးရန်မရှိစေခြင်းငှာ။ သုခတ္ထာယ၊ ချမ်းသာစေခြင်းငှာ။ အပ္ပမာဒေန၊ မမေ့မလျော့သဖြင့်။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ အနုရက္ခန္တု၊ စောင့်ရှောက်စေကုန်သတည်း။

အညေသံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်မှ တပါးကုန်သော။ သတ္တာနဉ္စ၊ သတ္တဝါတို့အားရင်း။ ဝိဘာဇေမ၊ အမျှပေးဝေပါကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ပါဏိနော၊ သတ္တဝါတို့သည်။ အမှေဟိ၊ အကျွန်ုပ်တို့နှင့်။ သမံ၊ အညီအမျှ၊ ပုညဘာဂံ၊ကောင်းမှုအဘို့ကို။ ပတိလဘန္တု၊ ရပါစေကုန်သတည်း။ အနေကဝါရံ အကြိမ်များစွာ။ အနုမောဒန္တု၊ သာဓု-သာဓုခေါ်၍ ဝမ်းမြောက်ကြသည်ဖြစ်ပါစေကုန်သတည်း။

အမျှ-အမျှ-အမျှ　ယူတော်မူကြပါ။　॥သာဓု-သာဓု-သာဓု॥
အမျှ-အမျှ-အမျှ　ယူတော်မူကြပါ။　॥သာဓု-သာဓု-သာဓု॥
အမျှ-အမျှ-အမျှ　ယူတော်မူကြပါ။　॥သာဓု-သာဓု-သာဓု॥

[မြဲရာသံပတ်ဟူသည်နှင့်အညီ မြဲမြဲ့အောင် သုံးဂ,ုဏ်မ်အမျှဝေသည်၊ ဆရာတော်ကြီးတပါး၏ နည်း။]

သရုပ်ခွဲနှင့်အရကောက် ပြီး၏။

ဟောစည် နှင့် ကျင့်စည်

အာသီသပဏ္ဍနာ

ဗုဒ္ဓော ဝမ္မော စ သံဃော စ၊ အဟော ဝန္ဒိယတေ မမ။
ဝန္ဒိတဗ္ဗာ နုဘာဝေန၊ ဇိယန္တု၊ ဝေရလာမကာ။ ။

ဗုဒ္ဓောစ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ရဟတ်ဟု မပြတ်လည်ဆက် ဘဝစက်ကို ခွဲဖျက်စိမ့်ဌာ လျော်စွာဟောကြား သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားသည်ရင်း။ ဝမ္မောစ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် နိဒါနသံယုတ် ဂ၁-သုတ်နှင့် ဝိဘင်းဒေသနာ ဝမ္မကွန္ဒာသည်ရင်း။ သံဃောစ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ရဟတ်ဟု မပြတ်လည်ဆက် ဘဝစက်ကို ခွဲဖျက်ထောင်းထောင်း ရှစ်ပါးသော အရိယာသံဃာ အပေါင်းသည်ရင်း။ တေ၊ ဤရတနာမြတ် သုံးပါးနတ်သည်။ မမ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ရဟတ်အတွင်း မကင်းနာမ်-ရုပ် ခန္ဓာ- အာယတန- ဓာတ်အစုသာဖြစ်သော အကျွန်ုပ်၏။ ဝန္ဒိယတေ၊ ယုံကြည်ဆည်းကပ် ရှိခိုးအပ်သော အမြတ်ရတနာသည်။ အဟော၊ အဟုတ်တကယ် အားကိုးဘွယ်စင်စစ် ဖြစ်ခြင်းကြီး ဖြစ်တော်မူပါပေ၏။ ဝန္ဒိတဗ္ဗာနုဘာဝေန၊ ယုံကြည်ဆည်းကပ် ရှိခိုးအပ်သော ရတနာမြတ် သုံးပါးနတ်၏ မကြံအပ်တေဇော် တန်ခိုးအာနုဘော်တော်အားဖြင့်။ သန္တာနံ၊ မဂ်လမ်းစ, ဖိုလ်လမ်းမြှောဒေသနာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အရသာကို မြိန်ရှက်စွာ ခံစားကြောင်း ကလျာဏ ခံတွင်းကောင်းသူတို့အား။ ဝါ၊ ဥာဏ်ခံတွင်းကောင်းသော ကလျာဏပုထုဇဉ်တို့၏။ သန္တာနေ၊ သန္တာန်၌။ ဝေရလာမကာ၊ မျက်မှောက်တမလွန် ဘေးရန်သမုတ် သံသရာရှည်ကြာကြောင်း အာသဝေါ ယုတ်တို့သည်။ ဝါ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိစမ်း ရှုး-ပင်း-ကန်း ဆက်သွယ် ဒိဋ္ဌိနှစ်ဆယ် တို့သည်။ ဇိယန္တု၊ မြက်ဖျားနှင်းပေါက် နေရှိန်ကြောက်သို့ လွင့်ပျောက် ပျက်ကန်း ယခုမျက်မှောက်၌ပင် ကုန်၍ခန်းကြပါစေကုန်သတည်း။

[စစ်ကာလအတွင်း၌ ဤဂါထာကို ဘေးမျိုးစုံကင်းစေသည်ဟု ယုံကြည်ခြင်းဖြင့် သုဓမ္မာဂတိ ဦးပန်းမောင် အမှူးရှိသူတို့ မပြတ်ရွတ်ကြသည်ဟု ကြားသိရ၏၊ ဥာဏ်ကြီးသူ ဂုဏ်တော်ဖြင့် မရောင့်ရဲ။]

 ်ုင့်စဉ်] ပါယာသိရာဇညသုတ်တရားစာ ၉၃

သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်သော ပါယာသိရာဇညသုတ် တရားစာ

အခါတပါး အရှင်ကုမာရကဿပ မထေရ်သည် ကောသလဇနပုဒ်တို့၌ ဒေသစာရီလှည့်လည်စဉ် သေတဗျမြို့သို့ ရောက်သွားသတဲ့၊ ထိုမြို့၌အုပ်စိုးသော မင်းသည် ပါယာသိ-မည်တယ်၊ ဦးထိပ်၌ ဘိသိက်မသွန်းသောကြောင့်ရာဇည-မည်တယ်၊ [ရာဇာ မမည်ဘူး၊ စော်ဘွားကြီ ဟု ဆိုတယ်။] ထိုပါယာသိမည်သော စော်ဘွားကြီးသည် အရှင်ကုမာရကဿပကို ဆန်းကြယ်စွာ တရားစကား ဟောကြားတတ်ပေသည်ဟု သတင်းကြားရ၍ ပုဏ္ဏားသူကြွယ်ကို၎င့် အတူသွား၍ ရှိခိုးပြီးလျှင် ပြဿနာတို့ကို လျှောက်ကြားသတဲ့။

ပြဿနာတို့ကို ဥပမာ ၁၅-ခုဖြင့် ဖြေရှင်းဘော်မူတယ်၊ ဥပမာ ၁၅-ခုကား-

လ-နေ၊ ငရဲ၊ နတ်၊ ဝတိ ံသာ၊ မျက်မမြင်.... (၅)။
ပုဏ္ဏားမ၊ အိပ်မက်၊ သံတွေ့၊ ခရုသင်း၊ ပွတ်ခုံ.... (၅)။
လှည်းကုန်သည်၊ ဝက်မွှေး၊ ကြွေအန်မျိ၊ လျှော်ထမ်း၊ လယ်သမား.... (၅)။

[ဤ ၁၅-ခုတည်း။]

၁။ "လ–နေ"။ အရှင်ဘုရား....အကျွန်ုပ်သည် ဤဘဝမှ သွားရာ တမလွန်လောက မရှိဟူ၍ရင်း, သေပြီးပြန်ဖြစ်သူ (သြပပါတိက) မရှိဟူ၍ရင်း, ကုသိုလ်-အကုသိုလ်အကျိုး မရှိဟူ၍ရင်း အယူရှိပါသည်ဟု လျှောက်ပါသတဲ့။

ထိုအခါ အရှင်ကုမာရကဿပက ဒါယကာ စော်ဘွားကြီး.... ငါသည် ဤသို့ဆိုသူ အယူရှိသူကို မမြင်စဘူး၊ မကြားစဘူး၊ သင့်ကို ငါမေးအုံ့၊အဘယ်သို့ ဖြေမည်နည်း၊ ဤ လ-နေတို့သည် ဤလောကဌလော၊ တမလွန်လောကဌ လော၊ နတ်လော၊ လူလော။

အရှင်ဘုရား....ဤ လ-နေတို့သည် တမလွန်လောကဌတည်း၊ ဤလောကဌ မဟုတ်ပါ၊ နတ်တို့တည်း၊ လူတို့မဟုတ်ပါဟု ဖြေဆိုသတဲ့။

ဒါယကာ စော်ဘွားကြီး.... ယင်းသို့ ဖြစ်လျှင် ဤသို့သော အဖြေဖြင့် တမလွန်လောက ရှိ၏၊ သေပြီး ပြန်ဖြစ်သူ ရှိ၏၊ ကုသိုလ်, အကုသိုလ်အကျိုး ရှိ၏ဟူသော အယူကို ယူပါတော့လော့ဟု မိန့်တော်မူသတဲ့။

[ဤ၌ စော်ဘွားကြီးအကြံမှာ ဤရဟန်းသည် ရှေးဦးစွာကပင် လ-နေဥပမာကို ဆောင်သည်၊ လ-နေကို သူတပါးအရောင်ဖြင့် မလွှမ်းနိုင်၊ ဤရဟန်းကိုလည်း သူတပါးပညာဖြင့် မလွှမ်းနိုင်လတ္တံ့ ဟူ၍ရင်း, လ-နေတို့သည် ဤလောကဟု ငါ့ဝါဒအတိုင်း ငါဖြေလျှင်၊ ဘယ်လောက်ကြီးသနည်း၊ ဘယ်လောက်မြင့်

သနည်း စသည်ဖြင့် ထပ်မေးအံ့၊ ငါမဖြေနိုင်၊ ဘယ်နှယ်ရှိရှိ တမလွန်လောကဟု ဖြေအံ့ဟူ၍ရင်း ကြံ၍ ဤသို့ဖြေဆိုသတဲ့၊ ဤ ပဌမစကားတခွန်းတည်းဖြင့် ရှုံးရှာပြီဟု သိကြလော့။]

၂။ "ငရဲ"။ ။ထိုအခါ အရှုံးမပေးဘဲ လျှောက်ပြန်တယ်၊ အရှင်ဘုရား....ဤသို့ အရှင်မြတ်မိန့်သော်လည်း တမလွန်လောကစသည် မရှိဟူ၍သာ ယူချင်ပါတယ်၊ အကြောင်းကား-အကျွန်ုပ်၏ မိတ်ဆွေထဲက ပါဏာတိပါတ, အဒိန္နာဒါန စသော ဒုစရိုက်ဆယ်ပါး လွန်ကျူးသူတို့ထံ သေချိန်နီးသော အခါ သွား၍ "မိတ်ဆွ....ဒုစရိုက်လွန်ကျူးသူ သေလျှင် ငရဲကျသည်ဟု ဆိုကြတယ်၊ သင်သည် ဒုစရိုက်လွန်ကျူးသူ ဖြစ်၏၊ ထိုစကားမှန်လျှင် သင် ငရဲကျလတ္တံ့၊ သင်-ငရဲကျလျှင် တမလွန်လောကရှိကြောင်း ကိုယ်တွေ့ကို ငါ့အား ပြန်ပြောလော့"ဟု မှာထားပါတယ်၊ ကောင်းပါပြီဟု ဝန်ခံပြီးလျှင် လာ၍ လည်း မပြော၊ တမန်ကိုလည်း မစေ၊ ထို့ကြောင့် တမလွန်လောက စသည် မရှိဟု ယူချင်ပါတယ်ဟူ၍ လျှောက်သတဲ့။

စော်ဘွားကြီး....သင် အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း၊ ခိုးသူကိုမိသောအခါ နှောင်ဖွဲ့ကာ ရိုက်နှက်၍ တောင်တံခါးဖြင့်ထုတ်၍ သုသာန်၌ ဦးခေါင်းဖြတ်ရ မည်ဟု အမိန့်ပေးအပ်သည်ရှိသော် သုသာန်သို့ရောက်သောအခါ ခိုးသူက ခေတ္တဆိုင်းကြပါဦး၊ ဤမည်သောရှာ၌ ငါ၏ဆွေမျိုးများထံ မိမိကိုယ်ကိုရင်း, သိမ်းထားသောဘဏ္ဍာကိုရင်း ပြ၍, အပ်နှံ၍ ပြန်လာပါမည်ဟု ဆိုပြောအံ့၊ ဆိုင်းကြလေသလော၊ အရှင်ဘုရား....မဆိုင်းကြပါ၊ ဆိုစဉ်ပင် ဦးခေါင်း ဖြတ်ကြပါတယ်၊ စော်ဘွားကြီး....လူနှင့်လူချင်းပင် ဖြစ်လျက် မဆိုင်းကြလျှင် "ပါယာသိ စော်ဘွားကြီးထံ ပြန်၍ပြောရန်ဆိုင်းကြပါဦး"ဟု ဆိုသော ငရဲ သားကို ငရဲထိန်းတို့သည် အဘယ်မှာ ဆိုင်းကုန်အံ့နည်း၊ ထို့ကြောင့် တမလွန် လောကစသည် ရှိ၏ဟု အယူယူပါတော့လော့-ဟု မိန့်တော်မူသတဲ့။

၃။ "နတ်"။ ။အရှင်ဘုရား....ဤသို့မိန့်သော်လည်း တမလွန်လောက စသည် ရှိ၏ဟု မယူနိုင်ပါ၊ အကြောင်းကား-အကျွန်ုပ်၏ မိတ်ဆွေထဲက ပါဏာ တိပါတ စသော ဒုစရိုက်ဆယ်ပါးမှ ရှောင်ကြဉ်သူတို့ထံ သေချိန်အနီးတွင် ချဉ်းကပ်၍ မိတ်ဆွ....ဒုစရိုက်မှ ရှောင်ကြဉ်သူ သေလျှင် နတ်ပြည်ရောက် သည်ဟု ဆိုကြတယ်၊ သင်သည် ဒုစရိုက်မှ ရှောင်ကြဉ်၏၊ ထိုစကား မှန်လျှင် သင်-နတ်ပြည်ရောက်လတ္တံ့၊ သင်-နတ်ပြည်ရောက်လျှင် တမလွန်လောက ရှိကြောင်း ကိုယ်တွေ့ကို ငါ့အား ပြန်ပြောပါလော့"ဟု မှာထားပါတယ်၊ ကောင်းပါပြီဟုဝန်ခံပြီးလျှင် ပြန်၍လည်း မပြော၊ တမန်လည်း မစေ၊ထို့ကြောင့် တမလွန်လောက စသည်ရှိ၏ဟု မယူနိုင်ပါဟူ၍ လျှောက်သတဲ့။

စော်ဘွားကြီး....အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း၊ မစင်တွင်းဌ်ကျ၍ မြုပ်နေသူကို မစင်တွင်းမှ ထုတ်စေ၍, ရေချိုးစေ၍, နံ့သာလိမ်းစေ၍, အဝတ်ကောင်းဝတ်စေ၍, ပြာသာဒ်အထက်သို့ တက်စေ၍ ကာမဂုဏ်ငါးပါးဖြင့် လုပ်ကျွေးစေအံ့၊ ထိုသူသည် တဖန် မစင်တွင်းသို့ ပြန်၍မြုပ်ချင်ဦးမည်လော၊ အရှင်ဘုရား....မြုပ်ချင်မည် မဟုတ်ပါ၊ မစင်တွင်းဆိုတာ အနံ့ဆိုး ရှံဘွယ် ဖြစ်ပါတယ်။

စော်ဘွားကြီး... ဤအတူ လူတို့၏ ကိုယ်နံ့သည် နတ်တို့၏ ရှံဘွယ်ဖြစ်ပါတယ်၊ ယူဇနာတရာကပင် စက်ဆုပ်ကြတယ်၊ ဒုစရိုက်ရှောင်ကြဉ်၍ နတ်ဖြစ်သူတို့သည် အဘယ်မှာ သင့်ထံလာ၍ ပြောနိုင်အံ့နည်း၊ ထို့ကြောင့် တမလွန်လောကစသည် ရှိ၏ဟု ယူလေလော့ဟု မိန့်တော်မူသတဲ့။

၄။ ''ဝတ်ံသာ''။ ။အရှင်ဘုရား....ဤသို့ မိန့်သော်လည်း တမလွန်လောကစသည် ရှိ၏ဟု မယူနိုင်ပါ၊ အကြောင်းကား-အကျွန်ုပ်၏မိတ်ဆွေထဲက ငါးပါးသီလ မြဲသူတို့ထံ သေချိန်အနီးဘွင် ချဉ်းကပ်၍ ''မိတ်ဆွေ ... ငါးပါးသီလမြဲသူ သေလျှင် တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြပါတယ်၊ သင်သည် ငါးပါးသီလ မြဲ၏၊ ထိုစကား မှန်လျှင် သင်-တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရလတ္တံ့၊ သင်-တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်လျှင် တမလွန်လောကရှိကြောင်းကိုယ်တွေ့ကို ငါ့အား လာပြောပါလော့''ဟု မှာထားပါတယ်၊ ကောင်းပါပြီဟု ဝန်ခံပြီးလျှင် လာ၍လည်း မပြော၊တမန်လည်း မစေ၊ ထို့ကြောင့် တမလွန်လောကစသည် ရှိ၏ဟု မယူနိုင်ပါဟု လျှောက်သတဲ့။

စော်ဘွားကြီး....အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း၊ လူတို့၏ နှစ်တရာသည် တာဝတိံသာ၌ တနေ့နှင့်ဟုညဉ့် ဖြစ်၏၊ထိုနေ့ညဉ့်သုံးဆယ်သည်တလ၊ထို ၁၂-လသည် တနှစ်၊ ထိုနှစ်ဖြင့် တာဝတိံသာ နတ်သက်သည် တထောင်ဖြစ်၏။

ထိုငါးပါးသီလမြဲ၍ နတ်ဖြစ်သောသူတို့သည် နှစ်ရက်, သုံးရက်မျှ နတ်စည်းစိမ်ခံစားပြီးမှ ပါယာသိ စော်ဘွားကြီးအား သွားပြောမည်ဟု ကြံစည်အံ့၊ (နှစ်ပေါင်း နှစ်ရာ, သုံးရာ လွန်ပြီဖြစ်၍) လာပြောခြင်းသည် ပြည့်စုံပါတော့မည်လော၊ အရှင်ဘုရား....မပြည့်စုံနိုင်ပါ၊ လာပြောခဲ့လျှင် အကျွန်ုပ်တို့သည် သေ၍ ကြာမြင့်သူတို့ ဖြစ်ကုန်ပါပြီ၊ ဝါ-သေ၍ အရိုးဆွေးလောက်ပြီ ဖြစ်မှ လာပြောခြင်း ဖြစ်မှာပါဘဲဟု လျှောက်သတဲ့။

၅။ ''မျက်မမြင်''။ ။အရှင်ဘုရား....တာဝတိံသာနတ် ရှိသည်၊ ဤမျှ အသက်ရှိသည်ဟု အရှင်အား အဘယ်သူ ပြောပါသနည်း၊ ထိုစကားကို မယုံကြည်ပါဟု လျှောက်သတဲ့။

စော်ဘွားကြီး....ဥပမာကား-ပမ်းတွင်းကန်း မျက်မမြင်သည် အမဲ, အဖြူ စသည်ကိုလည်း မမြင်၊ ညီညွတ်ရာ,မညီညွတ်ရာကိုလည်း မမြင်၊ တာရာ,နက္ခတ်,

လ,နေတို့ကိုလည်း မမြင်၊ ထိုသူက အမောင်တို့....လောကဌ် အမဲ, အဖြူ စသည် မရှိ၊ ညီညွတ်ရာ, မညီညွတ်ရာ မရှိ၊ တရာ,နှဏ္ဍတ်,လ,နေ မရှိ၊ ၎င်းတို့ကို မမြင်ဘူးသူဟူ၍ပင် မရှိ၊ ငါမသိ၊ ငါမမြင်၊ ထို့ကြောင့် ၎င်းအားလုံး မရှိဟု ဆိုပြားအုံ့၊ ထိုစကားသည် သင့်လျော်အုံ့လော၊ မသင့်လျော်ပါဘုရား။

စော်ဘွားကြီး....ဤအတူ တာဝတိံသာကိုရင်း, ဤမျှ အသက်ရှိသည်ကို ရင်း မယုံကြည်ဟု ဆိုခြင်းသည် ဝမ်းတွင်းကန်း မျက်မမြင်၏ ဆိုခြင်းမျိုး ဖြစ်တယ်၊တမလွန်လောကဟူသည်ကို ဤပကတိမျက်စိဖြင့် သင်-ထင်သလိုမမြင်ရ၊ ဈာန်အဘိညာကိုဖြစ်စေ၍ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာရသူတို့သာ ဤလောကကိုရင်း, တမလွန်လောကကိုရင်း, သေပြီး ပြန်ဖြစ်သူကိုရင်း မြင်ကြရပေတယ်၊ ထို့ကြောင့် တမလွန်လောကစသည် ရှိ၏ဟု ယူလေလော့ဟူ၍ မိန့်တော်မူသတဲ့။

၆။ "ပုဏ္ဏားမ"။ ။အရှင်ဘုရား....ဤသို့ မိန့်သော်လည်း မယူနိုင်ပါ၊ အကြောင်းကား-သီလ, သမာဓိရှိသော သမဏ, ဗြာဟ္မဏတို့သည် အသက်ရှည်ခြင်းကို, မသေခြင်းကို, သုခကို အလိုရှိကြပါတယ်၊ ဒုက္ခကို စက်ဆုပ်ကြပါတယ်၊ သေပြီးနောက် တမလွန်ဘဝ နတ်စည်းစိမ်သည် ယခုဘဝထက် မြတ်သည်ဟု အယူရှိခဲ့ပြားအုံ့၊ အဆိပ်စား၍ရင်း, ကြိုးဆွဲချ၍ရင်း သေကုန်ရာ၏၊ ထိုသို့ မသေကြသောကြောင့် တမလွန်လောကစသည် ရှိ၏ဟု မယူနိုင်ပါဟု လျှောက်သတဲ့။

စော်ဘွားကြီး.... ဥပမာဆိုအုံ့၊ ရှေးအခါ ပုဏ္ဏားတဦးအား မယားနှစ်ယောက် ရှိတယ်၊ မယားတယောက်၌ ဆယ်နှစ်အရွယ် သားငယ်တယောက် ရှိတယ်၊ မယားတယောက်၌ မွေးဖွားလုနီးကိုယ်ဝန် ရှိတယ်၊ ထိုအခါတွင် ပုဏ္ဏားသေသဖြင့် ဆယ်နှစ်သားသူငယ်က မိထွေးထံ၌ မိဘအမွေဥစ္စာကို တောင်းတယ်၊ ချစ်သား....ငါဖွားသည်တိုင်အောင် ဆိုင်းဦးလော့၊ သတ္တိသားဖွားလျှင် ထက်ဝက်ပေးရလတ္တံ့၊ သတ္တိသမီးဖွားလျှင် သင်၏ အလုပ်အကျွေးဖြစ်လတ္တံ့ဟု ဆိုသတဲ့၊ နှစ်ကြိမ်, သုံးကြိမ်ဘိုင်အောင် မဆိုင်းဘဲ မဘောင်းလွန်းသဖြင့် ပုဏ္ဏားမသည် အခန်းတွင်းဝင်၍ သတ္တိသား ဖွားမည်လော၊ သတ္တိသမီးဖွားမည်လောဟု သိလိုဇောဖြင့် ဝမ်းပိုက်ကို ဖောက်ခဲ့သတဲ့။

ထိုပုဏ္ဏားမသည် မှသင့်သောနည်းဖြင့် အမွေဥစ္စာရှာခြင်းကြောင့် မိမိကိုယ်ကိုရင်း, အသက်ကိုရင်း, ဥစ္စာနှစ်ကိုရင်း ပျက်စီးစေတယ်၊ သင်သည်လည်း ဤအတူ တမလွန်လောကကို မသင့်သောနည်းဖြင့် ရှာခြင်းကြောင့် ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ရလတ္တံ့။

စော်ဘွားကြီး....သီလ, သမာဓိရှိသော သမဏ, ဗြာဟ္မဏတို့သည် မရင့်သောအသက်, မကုန်သောအသက်ကို မဖျက်ဆီးကုန်၊ အသက်ရင့်ခြင်းကို

ဆိုင်းငုံ့ကြာဘယ်၊ သမဏ, ပြာဟ္မဏတို့၏ အသက်ရှည်ခြင်းသည် ပညာရှိသူတို့ကို ကုသိုလ်တိုးပွားစေကြတယ်၊ မျှားစွာသောနှတ်တို့၏ ကောင်းကျိုးတိုးပွားစေခြင်းငှာ ကျင့်သူတို့ ဖြစ်ကြတယ်၊ ထို့ကြောင့် တမလွန်လောကစသည် ရှိ၏ဟု ယူလေလော့ဟု မိန့်တော်မူသတဲ့။

၇။ "အိပ်မက်"။ ။အရှင်ဘုရား.... ဤသို့မိန့်သော်လည်း မယူနိုင်ပါ၊ အကြောင်းကား-မင်းချင်းတို့သည် ခိုးသူကို ဖမ်းလာသောအခါ အရှင်လတ်လတ် အိုးကြီး၌ ထည့်စေ၍ လုံလုံပိတ်စေ၍ သားရေစိုပတ်ခြင်း, ရွှံ့လိမ်းခြင်းပြုစေ၍ မီးတိုက်စေပါတယ်၊ သေလောက်သောအခါ အိုးကြီးကို ဖြေးဖြေးဖွင့်စေ၍ အသက်ထွက်သည်ကို မြင်ရအောင် ကြည့်ရှုကြပါတယ်၊ ထိုသူ၏အသက်ထွက်သည်ကို ဘယ်သူမျှမမြင်ကြပါ၊ ထို့ကြောင့် တမလွန်လောကစသည် ရှိ၏ဟု မယူနိုင်ပါဟု လျှောက်သတဲ့။

စော်ဘွားကြီး....သင်သည် နေ့အခါအိပ်စဉ် အိပ်မက်၌ အရံ, ဥယျာဉ် စသည်တို့သို့ ရောက်သွားသည်ကို မြင်မက်ဘူးသလော၊ မြင်မက်ဘူးပါတယ်ဘုရား၊ ထိုအခါ သင့်ကို အလုပ်အကျွေးမောင်းမတို့သည် စောင့်ရှောက်လျက် ရှိကုန်သလော၊ ရှိကြပါတယ်ဘုရား။

ထိုမောင်းမတို့သည် သင်၏အသက်ကို အိပ်မက်စဉ် ထွက်သွားသည်ကိုရင်း, ပြန်ဝင်လာသည်ကိုရင်း မြင်ကြကုန်သလော၊ မမြင်ကြပါဟုရား။

ထိုမောင်းမတို့သည် အသက်ရှိသူတို့ ဖြစ်လျက် အသက်ရှိသော သင်၏အသက်ကို ထွက်သည်, ဝင်သည်ကို မမြင်ကြလျင် သေသူ၏အသက်ကို ထွက်သည်, ဝင်သည်ကို အဘယ်မှာ သင်မြင်နိုင်အုံနည်း၊ ထို့ကြောင့် တမလွန်လောကစသည် ရှိ၏ဟု ယူလေလော့ဟု မိန့်တော်မူသတဲ့။

၈။ "သံတွေ"။ ။အရှင်ဘုရား....ဤသို့ မိန့်သော်လည်း မယူနိုင်ပါ၊ အကြောင်းကား-ခိုးသူတယောက်ကို အသက်ရှိစဉ် ချိန်ခွင်ဖြင့် ချိန်ပြီးလျှင် လေးညှိုဖြင့် အသက်မရှုနိုင်အောင် လည်ပင်းကို ရစ်ပတ်ကာသတ်၍ ပြန်ချိန်သောအခါ အသက်ရှိ၍ ခန္ဓာငါးပါးရှိစဉ်က အချိန်ပေါ့ပါတယ်၊ အသက်မရှိ၍ ရူပကွန္ဓာတပါးတည်း ရှိသောအခါ အချိန် လေးပါတယ်၊ ထို့ကြောင့် တမလွန်လောကစသည် ရှိ၏ဟု မယူနိုင်ပါဟု လျှောက်သတဲ့။

စော်ဘွားကြီး....ဥပမာကို ဆိုပေအုံ၊ ဥပမာဖြင့် အချို့ဥာဏ်ရှိသူများ အသိဥာဏ် ရှင်းကြပေတယ်၊ တနေ့လုံး မီးဖုတ်ထားသော သံတွေ့ခဲရဲရဲ ပူလောင်ဆဲကိုရင်း, အေးသော သံတုံးမဲမဲ ငြိမ်းချမ်းဆဲကိုရင်း ချိန်လျှင် အဘယ်အခါပေါ့၍ အဘယ်အခါ လေးသနည်း၊ အရှင်ဘုရား....ပူလောင်ဆဲ ရဲရဲသည် တေဇော, ဝါယောနှင့်တကွဖြစ်၍ ပေါ့ပါသည်၊ ငြိမ်းချမ်းဆဲ မဲမဲသည် တေဇော, ဝါယောမရှိ၍ လေးပါသည် ဘုရား။

စော်ဘွားကြီး....ဤအတူ အသက်,ကမ္မဇတေဇော, ဝိညာဏ်၊ ဤသုံးမျိုး ရှိလျှင် ကိုယ်သည် ပေါ့ဘယ်၊ ဤသုံးမျိုး မရှိလျှင် လေးတယ်၊ ထို့ကြောင့် တမလွန်လောကစသည် ရှိ၏ဟု ယူလေလော့ဟု မိန့်တော်မူသတဲ့။

၉။ "ခရုသင်း"။ ။အရှင်ဘုရား....ဤသို့ မိန့်သော်လည်း မယူနိုင်ပါ၊ အကြောင်းကား-ခိုးသူတယောက်ကို အသက်ထွက်သည်ကို မြင်လို၍ အရေထူ, အရေပါး, အသား, အကြော, အရိုး, ရိုးတွင်းခြင်ဆီတို့ကို မပျက်အောင်သတ် ကြဟု စေခိုင်းပြီးလျှင် သေလုနီးအချိန်တွင် ပက်လက်ထား၍ အသက်ထွက် သည်ကို ကြည့်ပါတယ်၊ မမြင်ရ၊ ထိုနောက် မှောက်ခုံထား၍ ကြည့်တယ်၊ မမြင်၊ ဟိုဘက်သည်ဘက် စောင်း၍ကြည့်တယ်၊ မမြင်၊ မြှောက်ထား၍, ဦးစောက်ထား၍, လက်စသည်ဖြင့် ထိုးခေါက်၍, တွင်းပဖန်ဖန်ပြု၍ ကြည့်တယ်၊ မမြင်၊ ဟိုမျက်စိနှင့် ဟိုအဆင်း ရှိတယ်၊ အာရုံကို မခံစား၊ ထိုနှားနှင့် ထိုအသံ၊ ထိုနှာခေါင်းနှင့် ထိုအနံ့၊ ထိုလျှာနှင့် ထိုအရသာ၊ ထိုကိုယ်နှင့် ထိုအတွေ့ ရှိတယ်၊(မြင်, ကြား, နမ်း, စား, ထိ, သိခြင်းဖြင့်)အာရုံကို မခံစား၊ ထို့ကြောင့် တမလွန်လောကစသည် ရှိ၏ဟု မယူနိုင်ပါဟု လျှောက်သတဲ့။

စော်ဘွားကြီး....ဥပမာဆိုအံ့၊ ရှေးအခါ ခရုသင်းမှုတ်သမားတဦးသည် ဇနပုဒ်ရွာငယ်သို့သွား၍ ရွာလယ်ဌာရပ်၍ ခရုသင်းကို သုံးကြိမ်မှုတ်၍ မြေဌ ချထားတယ်၊ ဇနပုဒ်သားတို့သည် လာ၍ အဘယ်သို့သော အသံနည်းဟု မေးကြသတဲ့၊ ဤခရုသင်း၏အသံဟု ဆိုလတ်သော် ထိုဇနပုဒ်သားတို့သည် ခရုသင်းကို ပက်လက်သား၍ အို-ခရုသင်း ...အသံမြည်စမ်းပါဦး၊ မြည်စမ်း ပါဦးဟု ဆိုကြတယ်၊ အသံ မမြည်လတ်သော် မှောက်၍, ဟိုဘက် သည်ဘက် စောင်း၍, မြှောက်ထား၍, ဦးစောက်ထား၍, လက်စသည်ဖြင့် ထိုးခေါက်၍, တွင်းပဖန်ဖန်ပြု၍ အသံမြည်စမ်းပါဦးဟု ဆိုကြတယ်၊ မမြည်ပေဘူး၊ ထိုအခါ ခရုသင်းမှုတ်သမားသည် ဤဇနပုဒ်သားတို့ကား မှားသောနည်းဖြင့် ခရုသင်း အသံကို ရှာကြတယ်၊ အသိအလိမ္မာ နည်းလေစွဟု ထိုသူတို့၏ရှေ့ဌ မှုတ်ပြပြီး လျှင်ဘဲ သွားသတဲ့၊ ထိုအခါ ဇနပုဒ်သားတို့က အချင်းတို့ .. ဤခရုသင်းသည် ယောက်ျား,လုံ,လ,လေ၊ ဤသုံးမျိုးနှင့်တကွဖြစ်လျှင် အသံမြည်တယ်၊ ဤသုံးမျိုး ကင်းလျှင် အသံမမြည်ဟု သိကြသတဲ့။

စော်ဘွားကြီး....(သင်သည် ခရုသင်းအသံ အရှာမှားသောဇနပုဒ်သား တို့နှင့် တူခဲ့ပြီ၊)ဤကိုယ်သည် အသက်, ကမ္မဇတေဇော, ဝိညာဏ်၊ ဤသုံးမျိုး နှင့်တကွ ဖြစ်သောအခါ ရှေ့သို့တက်ခြင်း, နောက်သို့ဆုတ်ခြင်း, ရပ်-ထိုင်- လျှောင်းခြင်းဖြစ်တယ်၊ မြင်,ကြား, နမ်း,စား,ထိ, သိခြင်းဖြစ်တယ်၊ ဤသုံးမျိုး ကင်းလျှင် ရှေ့သို့တက်ခြင်းစသည် မဖြစ်၊ ထို့ကြောင့် တမလွန်လောကစသည် ရှိ၏ဟု ယူလေလော့ဟု မိန့်တော်မူသတဲ့။

၁၀။ "ပွတ်ခုံ"။ ။အရှင်ဘုရား.... ဤသို့ မိန့်သော်လည်း မယူနိုင်ပါ၊ အကြောင်းကား-ခိုးသူတဦးကို အသက်တွက်သည်ကိုမြင်လို၍ အရေပါးကို ဖြတ်ခိုင်းတယ်၊ မမြင်ရပါ၊ အရေထူကို ဖြတ်ခိုင်းတယ်၊ မမြင်ရပါ၊ အသား, အကြော, အရိုး, ရိုးတွင်းခြင်ဆီကို ဖြတ်ခိုင်းတယ်၊ မမြင်ရပါ၊ ထို့ကြောင့် တမလွန်လောကစသည် ရှိ၏ဟု မယူနိုင်ပါဟု လျှောက်သတဲ့။

စော်ဘွားကြီး... ဥပမာဆိုဦးအုံ၊ ရှေးအခါ မီးလုပ်ကျွေးသော ရဲသွေ့တဦးသည် တောခ္ပ် လူတို့စွန့်ထားသောသူငယ်ကို ကောက်ယူ၍ မွေးထားသတဲ့၊ ဆယ်နှစ်သားအရွယ်ရှိသောအခါ တိုသူငယ်ကိုခေါ်၍ "ချစ်သား.... ငါခရီးသွားဦးမည်၊ ဤမီးကို ပြုံမ်းစေလင့်၊ ကောင်းစွာ လုပ်ကျွေးလော့၊ အကယ်၍ မီးငြိမ်းခဲ့လျှင် ဤပဲခွပ်, ဤထင်း, ဤပွတ်ခုံ, ပွတ်ကျောတို့ဖြင့် မီးကို ဖြစ်စေ၍ လုပ်ကျွေးလော့"ဟု မှာ၍သွားသတဲ့၊ ထိုသူငယ်ကား ကစားခြင်းဌာ လေ့လာများခြင်းကြောင့် မီးငြိမ်းသွားတယ်၊ တိုအခါ မီးကိုဖြစ်စေမည်ဟု ပွတ်ခုံ, ပွတ်ကျောကို ပဲခွပ်ဖြင့် ရွှေတယ်၊ မီး မရ၊ နှစ်စိတ်သုံးစိတ်, လေး-ငါး-ခြောက်စိတ်ခဲ့တယ်၊ မီး မရ၊ အစိတ်စိတ်ပြု၍ ဆုံယင်ခ္ပ်ထောင်းတယ်၊ မီးမရ၊ ထောင်း၍ လေခ္ပ်လှင့်တယ်၊ မီးမရ၊ ရဲသွေ့ကြီး ပြန်ရောက်လာသောအခါ ထိုအကြောင်းကိုသိ၍ ထိုသူငယ်ရှေခ္ပ် မီးဖြစ်အောင်ပြု၍ ပြပြီးလျှင် သင်သည် မှားသောနည်းဖြင့် မီးကိုရှာ၏၊ ညံ့ဖျင်းလေစွဟု ဆိုသတဲ့။

စော်ဘွားကြီး ...သင်သည်လည်း မှားသောနည်းဖြင့် တမလွန်လောကကို ရှာ၏၊ ညံ့ဖျင်းလေစွ၊ သင်၏မိစ္ဆာအယူကို စွန့်ပစ်လော့၊ ကြာမြင့်စွာသင့်အား အကျိုးမဲ့ဒုက္ခမဖြစ်စေလင့်ဟု မိန့်တော်မူသတဲ့။

၁၁။ "လှည်းကုန်သည်"။ ။အရှင်ဘုရား.... ဤသို့ မိန့်သော်လည်း ဤအယူကို မစွန့်နိုင်ပါ၊ ပဒေသနဒီကောသလမင်းတရားသည်ရင်း, တိုင်းတပါးမင်းတို့သည်ရင်း အကျွန်ုပ် ဤအယူ ယူသည်ကို သိကြပါတယ်၊ အကယ်၍ အယူကို စွန့်ပြားအုံ၊ ဤပါယာသိရာဇာညသည် ညံ့ဖျင်းလေစွ၊ မဂကောင်းသော ယူခြင်းဖြင့် ယူသည်ဟု ကဲ့ရဲ့ကြပါလိမ့်မယ်၊ ထိုကဲ့ရဲ့သူတို့ခ္ပ် အမျက်ထွက်ခြင်းဖြင့်ရင်း, အရှင်မြတ်ဟောသော သင့်သောအကြောင်းကို ချေဖျက်ခြင်းဖြင့်ရင်း, အရှင်မြတ်နှင့် အံတုဘက်ပြိုင်ခြင်းဖြင့်ရင်း ထိုအယူကို ယူရပါလိမ့်မယ်လို့ လျှောက်သတဲ့။

စော်ဘွားကြီး... ဥပမာဆိုဦးအုံ၊ ရှေးအခါ လှည်းကုန်သည်တဦးသည် လှည်းငါးရာဖြင့် အရှေ့အရပ်မှ အနောက်အရပ်သို့ သွားတယ်၊ မြက်, ထင်း, ရေ-ရိက္ခာလုံလောက်စွာယူ၍ သွားတယ်၊ နှစ်ရက်ခန့်သွားမိသောအခါ အသား

မဲမဲ မျက်လုံးနီနီရဲရဲဖြင့် စိုရွှဲသောအဝတ် ဝတ်လျက်, ကြာပန်း ပန်လျက် ရှုံ့ညှန် လိမ်းကျံသော လှည်းဘီးတို့ဖြင့် ရထားကောင်းကို မောင်းလာသူကို ရင်ဆိုင်မြင်ရသတဲ့။

[ဤသူကား ဘီလူး-လူအသွင်ဖြင့် လာသူတည်း။]

ထိုသူက "မိတ်ဆွေ....လမ်းတလျှောက်လုံး မိုးယိုးရှာပါတယ်၊ မြက်,ထင်း, ရေ-ရိက္ခာပေါ်မှားပါတယ်၊ လှည်းအလေးမခံပါနှင့်"ဟု ဆိုသတဲ့၊ လှည်းကုန်သည်ကြီးသည် ထိုစကားကို ယုံကြည်၍ မြက်, ထင်း, ရေတို့ကို စွန့်စေ၍ သွားလတ်သော် ခုနစ်ရက်ခရီးတိုင်အောင် မြက်, ထင်း, ရေ-မရသဖြင့် ပျက်စီးခြင်းသို့ရောက်၍ ဘီလူးအစာ ဖြစ်ကြရသတဲ့။

ဒုတိယကုန်သည်တဦးကား ရှေးအတူ လှည်းငါးရာဖြင့် သွားသောအခါ ရှေးအတူ လူအသွင်ဖြင့် လှည်းအလေးမခံပါနှင့်ဟု လာပြောလတ်သော် "အမောင်တို့....ဤသူသည် ငါတို့၏ အသိဆွေမျိုးသားချင်း မဟုတ်၊မယုံကြည်အပ်၊ မြက်, ထင်း, ရေတို့ကို မစွန့်ကြနှင့်"ဟု သတိပေး၍ သွားသတဲ့၊ ခုနစ်ရက်ခရီးသို့ ရောက်သောအခါ ယခင်လှည်းသမားတို့၏ အရိုးစုမျှ ကြွင်းသည်ကို မြင်၍, အဘိုးတန်ပစ္စည်းများကိုယူစေ၍ ခရီးခဲကို လွန်မြောက်စေသတဲ့။

စော်ဘွားကြီး....သင်သည် မှားသောနည်းဖြင့် တမလွန်လောကကို ရှာဖွေတယ်၊ ဘီလူးစကားယုံမှားသော ကုန်သည်များနှင့် တူချေပြီ၊ ညံ့ဖျင်းလေစု၊ သင်၏ မိစ္ဆာအယူကို စွန့်လော့၊ ကြာမြင့်စွာ သင့်အား အကျိုးမဲ့ ဒုက္ခမဖြစ်စေလင့်ဟု မိန့်တော်မူသတဲ့။

၁၂။ "ဝက်မွေး"။ ။အရှင်ဘုရား....ဤသို့ မိန့်သော်လည်း ဤအယူကို မစွန့်နိုင်ပါ၊ ပဝေနဒီကောသလမင်းတရားစသည်တို့ သိကြပါတယ်၊ အယူစွန့်လျှင် ကဲ့ရဲ့ကြပါလိမ့်မယ်၊ အမျက်ဖြင့်, ချေဖျက်ခြင်းဖြင့်, ဘက်ပြိုင်ခြင်းဖြင့် ထိုအယူကို ယူရပါလိမ့်မယ်လို့ လျှောက်သတဲ့။

စော်ဘွားကြီး .. ဥပမာဆိုဦးအုံ၊ ရှေးအခါ ဝက်မွေးသူ လူတယောက်သည် ရှာတပါး၌ စွန့်ထားသော မစင်ခြောက်တို့ကို မျှားစွာမြင်၍ ဤသည်တို့ကား ငါ၏ဝက်တို့၏ အစားအစာ-အဘိုးတန်ဟု အဝတ်ဖြင့်ထုပ်၍ ဦးခေါင်းထက် ရွက်၍ ယူလာသတဲ့၊ ခရီးဆုံးကြား၌ အခါမဲ့မိုးယိုးရှာသွန်းသဖြင့် တကိုယ်လုံး မစင်လိမ်းကျံလျက် ရွက်လာသည်ကို မြင်သူတို့က "အချင်း .. သင်သည် တကိုယ်လုံး မစင်လိမ်းကျံတယ်၊ ရူးသလော"ဟု ဆိုကြတယ်၊ "အချင်းတို့....ငါမရူး-သင်တို့သာ ရူးကြတယ်၊ ဤကား ငါ၏ဝက်တို့၏ အစားအစာ-အဘိုးတန်"ဟု ပြန်ဆိုသတဲ့။

စော်ဘွားကြီး....သင်သည် မစင်ထုပ် ရွက်ဆောင်သော ဝက်မွေးသူနှင့် ကွာခြေပြီ၊ သင်၏ မိစ္ဆာအယူကို စွန့်လော့၊ ကြာမြင့်စွာ သင့်အားအကျိုးမဲ့ဒုက္ခ မဖြစ်စေလင့်ဟု မိန့်တော်မူသတဲ့။

၁၃။ "ကြွေအန်မျှ"။ ။အရှင်ဘုရား... ဤသို့ မိန့်သော်လည်း ဤအယူကို မစွန့်နိုင်ပါ၊ ပသေနဒီကောသလမင်းတရားစသည်တို့ သိကြပါတယ်၊ အယူစွန့်လျှင် ကဲ့ရဲ့ကြပါလိမ့်မယ်၊ အမျက်ဖြင့်, ချေဖျက်ခြင်းဖြင့်, ဘက်ပြိုင်ခြင်းဖြင့် ထိုအယူကို ယူရပါလိမ့်မယ်လို့ လျှောက်သတဲ့။

စော်ဘွားကြီး....ဥပမာဆိုဦးအုံ၊ ရှေးအခါ ကစားသမား နှစ်ယောက် ကြွေအန်ကစားကြတယ်၊ ကောက်ကျစ်သူသည် ရှုံးအုံ့သော ကြွေးအန်ကို မျှော်၍ အနိုင်ယူလေ့ရှိသတဲ့၊ ထိုအကြောင်းကို တယောက် သိလတ်သော် နောက်တနေ့၌ ကြွေအန်တို့ကို အဆိပ်ထိုး၍ လာကစားတယ်၊ ထိုအခါလည်း ရှုံးအုံ့သော ကြွေအန်ကို မျှော်ပြန်တယ်၊ ထိုအခါ တယောက်က "သင်သည် ကြွေအန်ကို အဆိပ်လူးထားသည်ဟု မသိ၍မျှော်သည်၊ ဒုက္ခကြေကောမည်"ဟု ဆိုသတဲ့။

စော်ဘွားကြီး....သင်သည်လည်း ကြွေအန်ကိုမျှော်သူနှင့် တူချေပြီ၊ မိစ္ဆာအယူကို စွန့်လော့၊ ကြာမြင့်စွာသင့်အား အကျိုးမဲ့ ဒုက္ခမဖြစ်စေလင့်ဟု မိန့်တော်မူသတဲ့။

၁၄။ "လျှော်ထမ်း"။ ။အရှင်ဘုရား....ဤသို့မိန့်သော်လည်း အယူကို မစွန့်နိုင်ပါ။ပသေနဒီကောသလမင်းတရားစသည်တို့ သိကြပါတယ်၊ အယူစွန့်လျှင် ကဲ့ရဲ့ကြပါလိမ့်မယ်၊ အမျက်ဖြင့်, ချေဖျက်ခြင်းဖြင့်, ဘက်ပြိုင်ခြင်းဖြင့် ထိုအယူကို ယူရပါလိမ့်မယ်လို့ လျှောက်သတဲ့။

စော်ဘွားကြီး....ဥပမာဆိုဦးအုံ၊ ရှေးအခါ အဘော်မိတ်ဆွေနှစ်ယောက် ခရီးအတူသွားစဉ် ရွာပျက်တခု၌ စွန့်ထားသော ပိုက်ဆံလျှော်တို့ကိုမြင်၍ တယောက်တထမ်းစီ ယူကြတယ်၊ နောက်ရွာပျက်၌ ပိုက်ဆံချည်တို့ကိုမြင်၍ လျှော်ညှိုးကိုစွန့်၍ ချည်သက်သက်ကို ယူကုန်အုံ့ဟု တယောက်က ချည်ကိုယူတယ်၊ တယောက်ကား အရုပ်ဝေးမှုထမ်းလာရသော လျှော်တို့ကို မစွန့်နိုင်ဟုဆိုတယ်၊ နောက်တရွာ၌ ပိုက်ဆံချည်ဖြင့်ရက်သော အဝတ်တို့ကို မြင်ပြန်သော် တယောက်က ချည်ကိုစွန့်၍ အဝတ်တို့ကို ယူတယ်၊တယောက်ကား အရုပ်ဝေးမှုထမ်းလာရသော လျှော်တို့ကို မစွန့်နိုင်ဟု ဆိုတယ်၊ နောက်နောက်ရွာတို့သို့ရောက်သောအခါ ခေါ်မလျှော်, ခေါ်မချည်, ခေါ်မချည်အဝတ်, ဝါဂွမ်း, ဝါချည်, ဝါချည်အဝတ်တို့ကိုရင်း၊ သံ, ကြေး, သလွန်မဲ, သလွန်ဖြူ, ငွေ, ရွှေတို့ကိုရင်း အစဉ်အတိုင်းမြင်၍, အစဉ်အတိုင်းစွန့်၍ ရွှေကိုသာ တယောက်ကထမ်းဆောင်တယ်၊ တယောက်ကား အရုပ်ဝေးမှ ထမ်းလာရသော လျှော်တို့ကို မစွန့်နိုင်ဟု ဆိုတယ်၊ မိမိရွာသို့ရောက်လတ်သော် ရှေသမ်းလာသူမှာ ဆွေမျိုးသားချင်း အားလုံးနှင့်တကွ ချမ်းသာသုခ ရတယ်၊ လျှော်ထမ်းလာသူကား ချမ်းသာသုခ မရ၊ စော်ဘွားကြီး....သင်သည် လျှော်ဂမ်းလာသူနှင့် တူချေပြီ၊ မိစ္ဆာအယူကိုစွန့်လော့၊ ကြာမြင့်စွာ သင့်အား အကျိုးမဲ့ဒုက္ခ မဖြစ်စေလင့်ဟု မိန့်တော်မူသတဲ့။

ထိုအခါ ပါဃာသိစော်ဘွားကြီးသည် ဤသို့ လျှောက်သတဲ့၊အရှင်ဘုရား.... အကျွန်ုပ်သည် အရှင်မြတ်၏ ရှေးဦးပဌမ လ-နေ ဥပမာ တခုဘည်းဖြင့်ပင် သဘောကျ ကျေနပ်ပါပြီ၊ တမလွန်လောကရှိကြောင်း, သေ၍ ပြန်ဖြစ်သူ ရှိကြောင်း, ကုသိုလ်-အကုသိုလ် အကျိုးရှိကြောင်းကို သိပါပြီ၊ နှစ်သက်ပါပြီ၊ သို့ရာတွင် အရှင်မြတ်၏ ဆန်းကြယ်သော "ပြဿနာပဌိဘာန်" တရားစကား တို့ကို နာကြားလို၍ အရှင်ကိုဆန့်ကျင်ဘက်ပြုကာ ဆိုပါသည်ဘုရား၊ အရှင် မြတ်သည် မှောက်ထားသည်ကို လှန်ပြသကဲ့သို့, ဖုံးထားသည်ကို ဖွင့်ပြသကဲ့သို့, ခရီးမှားသူအား လမ်းပြသကဲ့သို့, အမိုက်မှောင်၌ မီးထွန်းပြသကဲ့သို့ မျက်စိ ရှိသူ မြင်နိုင်အောင် ဟောပြတော်မူပါပေသည်။

အကျွန်ုပ်သည် ဘုရား,တရား,သံဃာကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ မှီဝဲဆည်းကပ်ပါ၏၊ ယနေ့ကိုအစပြု၍ အကျွန်ုပ်ကို ရတနာသုံးပါး ဆည်းကပ်သော ဥပါသကာဟူ၍ မှတ်တော်မူပါ၊ ထို့ပြင်လည်း အကျွန်ုပ်သည် အလှူတော်ကို မပြတ်လှူလိုပါ သည်၊ အာနိသင်ဖွံ့ဖြိုး အကျိုးမျှားအောင် ဆုံးမ ညွှန်ကြားတော်မူပါဘုရားဟု လျှောက်သတဲ့။

၁၅။ "လယ်သမား"။ ။ဒါယကာ စော်ဘွားကြီး.... အလှူ လှူသူတို့သည် နွား, ဆိတ်, ကြက်, ဝက်စသည်တို့ကို သတ်ဖြတ်၍ လှူကုန်အုံ့၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည်လည်း မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ, မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ စသည်တို့ဖြင့် (ဥာဏ်ပျက်, အကြံပျက်, အဆိုပျက်, အလုပ်ပျက်, အသက်မွေးပျက်, လုံ့လပျက်, သတိပျက်,သမာဓိပျက်) မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပျက်သူတို့ ဖြစ်ကုန်အုံ့၊ ဤသို့သောအလှူသည် အာနိသင်မဖွံ့ဖြိုး အကျိုးမမျှား။

ဥပမာကား-လယ်သမားသည် ကောင်းစွာ မထွန်မယက်ဘဲ သစ်ငုတ်ထူသော မြေကြမ်းဌ၌ မျိုးညံ့စေးစပါး စိုက်ကြဲအုံ့၊မိုးယိုးသည်လည်း အချိန်မှန်မရွာသွန်းအုံ့၊ ထိုကောက်ပင်တို့သည် ကြီးပွားနိုင်ကုန်အုံ့လော၊ မကြီးပွားနိုင်ကုန်၊ စပါးမျှားစွာ ရနိုင်အုံ့လော၊ မရနိုင်၊ စော်ဘွားကြီး....ဤအတူ လှူသူကလည်း သီလ မစင်ကြယ်၊ အလှူခံကလည်း သီလ မစင်ကြယ်လျှင် အာနိသင် မဖွံ့ဖြိုး အကျိုး မမျှားနိုင်။

အလှူ လှူသူတို့သည် ပါဏာတိပါတ်ကင်း-သတ်ဖြတ်ခြင်းမပြုမူ၍ လှူကုန်အုံ့၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်းသမ္မာဒိဋ္ဌိ,သမ္မာသင်္ကပ္ပစသည်တို့ဖြင့်(ဥာဏ်ကောင်း, အကြံကောင်း, အဆိုကောင်း, အလုပ်ကောင်း, အသက်မွေးကောင်း, လုံ့လ ကောင်း, သတိကောင်း, သမာဓိကောင်း) မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပြည့်သူတို့ ဖြစ်ကုန်အုံ့၊ ဤသို့သောအလှူသည် အာနိသင်ဖွံ့ဖြိုး အကျိုးမျှားကုန်၏။

ဥပမာကား-လယ်သမားသည် ကောင်းစွာထွန်ယက်၍ သစ်ငုတ်ကင်းသော မြေကောင်းဌ၌ မျိုးကောင်းစပါး စိုက်ကြဲအုံ့၊ မိုးယိုးသည်လည်း အချိန်မှန်

ကောင်းစွာ ရှာသွန်းအုံ၊ ထိုကောက်ပင်တို့သည် ကြီးပွားနိုင်ကုန်၏၊ စပါးများစွာ ရစေနိုင်ကုန်၏၊ စော်ဘွားကြီး....ဤအဝှေ့ လှည့်ကလည်း သီလစင်ကြယ်၊ အလှူခံကလည်း သီလစင်ကြယ်လျှင် အာနိသင်ဖွံ့ဖြိုး အကျိုးများကုန်၏ဟု ဆုံးမစကား ပြုန်ကြားတော်မူသတဲ့။

ထိုနောက် စော်ဘွားကြီးသည် သမဏ, ပြာဟ္မဏ, ခရီးသွား, ဗုန်းတောင်းယာစကာတို့အား အလှူဝတ်ကို မပြတ်ဖြစ်စေတယ်၊ ဖြစ်စေသော်လည်း ထိုအလှူ၌ ဆန်ကွဲထမင်း, ပုန်းရည်ဟင်းကိုရင်း၊ အဝတ်ကြမ်းကိုရင်းဖြစ်စေတယ်၊ အလှူကိစ္စ၌ ဝေယျာဝစ္စ ဆောင်ရွက်သော ဥတ္တရမည်သော လုလင်က လှူသော အခါတိုင်း"ဤဒါနကြောင့် ငါသည် ဤပါဃာသိစော်ဘွားကြီးကို ဤဘဝ၌သာ ပြေ့ဆုံရပါစေ၊ နောင်ဘဝ၌ မတွေ့ဆုံရပါစေသတည်း"ဟု မပြတ်ဆိုလေ့ရှိသတဲ့။

ထိုစကားကို စော်ဘွားကြီးကြားသွားတော့ ခေါ်ပြီး "အမောင်ဥတ္တရ ... အဘယ့်ကြောင့် ဤသို့ဆိုတာသနည်း၊ ငါသည် ကုသိုလ်အကျိုး လိုလားသည် မဟုတ်လော"ဟု ဆိုသတဲ့၊ "အရှင့်အလှူတော်၌ ဆန်ကွဲထမင်း, ပုန်းရည်ဟင်းတို့မှာ စားဘို့ဝစ္ဆ၊ ကိုင်ဘို့, ရှုဘို့မျှမဒုကာင်း၊ အဝတ်ကြမ်းတို့မှာလည်း ဝတ်ဘို့ဝေးစ္ဆ၊ ထိဘို့မျှမဒုကာင်း၊ အရှင်ကို အကျွန်ုပ်မြတ်နိုးပါတယ်၊မနှစ်သက်ဘွယ်နှင့် မရောယှက်စေလိုပါ"ဟု ဆိုသတဲ့။

"အမောင်ဥတ္တရ....ယင်းသို့ဖြစ်လျှင် ငါစားသော အစာမျိုး, ငါဝတ်သော အဝတ်မျိုးကိုသာ လှူပါလေလော့"ဟု တိုက်ဘွန်းသတဲ့၊ ဥတ္တရလုလင်ကလဲ ကောင်းပါပြီဟု ဝန်ခံပြီးလျှင် အစားကောင်း, အဝတ်ခံကောင်းတို့ကို အလှူတော်၌ ဆောင်ရွက်ပေးသတဲ့။

ထိုနောက် အလှူရှင် ပါဃာသိစော်ဘွားကြီးသည် သဒ္ဓါဘရားနည်းပါးသော အ-သက္ကစ္စဒါနကိုရင်း, စေခိုင်းရ်လှူသော အ-သဟတ္ထဒါနကိုရင်း, လေးမြတ်သောစိတ်ကင်းသော အ-စိတ္တိကတာဒါနကိုရင်း, စွန့်ပစ်ရ်လှူသော အပ-ဝိဒ္ဓဒါနကိုရင်း လှူဒါန်းသူဖြစ်ခြင်းကြောင့် သေသောအခါ စာတုမဟာရာဇ်ဘုံ၌ နတ်သားဆိတ်သော ကုက္ကိုပင်ပါမောက္ခ၌ စာတုမဟာရာဇ်နတ်သား သွားဖြစ်တယ်။

အလှူဝေယျာဝစ္စဆောင်ရွက်သော ဥတ္တရလုလင်ကတော့ သဒ္ဓါတရားထက်သန်သော သက္ကစ္စဒါနကိုရင်း, ကိုယ်တိုင်လှူသော သဟတ္ထဒါနကိုရင်း, လေးမြတ်သောစိတ်ရှိသော စိတ္တိကတာဒါနကိုရင်း, မစွန့်မပစ်ဘဲ ကောင်းစွာလက်ရောက်လှူသော အနုပ-ဝိဒ္ဓဒါနကိုရင်း ပြုရ်လှူဒါန်းသူ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သေသောအခါ တာဝတိံသာဘုံ၌ တာဝတိံသာနတ်သား သွားဖြစ်သတဲ့။

[ဤ၌ လယ်ရှင်ထက် လယ်လုပ်သူက စပါးအရမျှားလေ့ဟု ဆိုသင့်တယ်။]

အခါဘပါး အရှင်ဂဝမ္ပတိမည်သော ရဟန္တာတပါးသည် နေ့အခါ နေခြင်းငှာ ဥတုသပ္ပာယမျှတပေသည်ဟု ! ထိုကုက္ကို၊ ပင်ပိမောန်သို့ ကြွသွားလေတော့ ပါယာသိရာဇညစော်ဘွားကြီးနတ်ကို မြင်သတဲ့၊ အသင်သည် တမလွန်လောက မရှိဟူ၍ရင်း, သေပြီး ပြန်ဖြစ်သူ (သြပပါတိက) မရှိဟူ၍ရင်း, ကုသိုလ်-အကုသိုလ် အကျိုးမရှိဟူ၍ရင်း (ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ, နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ)အယူရှိသည် မဟုတ်လောဟု မေးသတဲ့၊ အရှင်ဘုရား ...ဟုတ်ပါတယ်၊ သို့ရာတွင် အရှင်ကုမာရကဿပ မထေရ်သည် ထိုမိစ္ဆာအယူကင်းပျောက်အောင် ဟောကြားပါတယ် ဘုရားဟု လျှောက်သတဲ့။

စော်ဘွားကြီး....သင်၏အလှူ၌ ဆောင်ရွက်သော ဥတ္တရလုလင်တယောက် အဘယ်မှာနည်း၊ အရှင်ဘုရား.... ဥတ္တရလုလင်ကတော့ သက္ကစ္စဒါနစသည် ဖြစ်အောင် ပြုခြင်းကြောင့် တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ ရောက်သွားပါတယ်၊ တပည့်တော်ကတော့ အ-သက္ကစ္စဒါနစသည်ဖြစ်အောင် ပြုခဲသောကြောင့် ဤစာတုမဟာရာဇ်နတ်ဘုံ၌ ဖြစ်ရပါတယ်၊ အရှင်ဘုရား....လူ့ပြည်သို့ ပြန်ကြွသွားသောအခါ လူတို့အား သက္ကစ္စဒါနစသည် ဖြစ်အောင် အားထုတ်ကြကုန်လော့ဟူ၍ရင်း, ပါယာသိရာဇညစော်ဘွားကြီးသည် အလှူရှင် ဖြစ်လျက် အ-သက္ကစ္စဒါနစသည်ကြောင့် စာတုမဟာရာဇ်၌ ဖြစ်သည်ဟူ၍ရင်း, ဥတ္တရလုလင်ကတော့ သူဘကာအလှူ၌ ဝေယျာဝစ္စဆောင်ရွက်သူ ဖြစ်လျက် သက္ကစ္စဒါနစသည်ကြောင့် တာဝတိံသာ၌ ဖြစ်သည်ဟူ၍ရင်း ဟောကြားညွှန်ပြဆုံးမတော်မူပါ၊ တပည့်ဘော်ကဲ့သို့ ကိုယ်ကျိုးမနဲကြပါစေနှင့် ဘုရားဟု လျှောက်ကြားလိုက်သတဲ့။

သည်တော့ ယခုအခါ ဤပါယာသိသုတ္တန်တရားစာကို နာခံသိရှိကြကုန်သော ကုလပုတ္တာ အမျိုးကောင်းသား, အမျိုးကောင်းသမီးတို့သည်; တယူသန်ဇွတ်တိုးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အမျိုးမျိုးသို့ မကပ်ရောက် နိုင်စေခြင်းငှာရင်း, သက္ကစ္စဒါနစသည် ဖြစ်နိုင်စေခြင်းငှာရင်း, အကြောင်းအကျိုးကို လျှော်စွာအသိဉာဏ်တိုးနိုင်စေသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားခေတာ်ကြီး၌ ထောက်ရာ, တည်ရာရအောင် လေ့လာနိုင်ကြသဖြင့် ဝဋ်သုံးပါး မပြတ်လည်ခဲသော ဘဝစက်ကို အပြီးတိုင် ခွဲနိုင်, ဖောက်နိုင်, ဖျက်ဆီးနိုင်သူတို့ ဖြစ်ကြပါစေကုန်သတည်း။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်-သစ္စသံယုတ်
သစ္စာလေးပါး တရားစာ

အခါတပါး မြတ်စွာဘုရားသည် ဝဇ္ဇီတိုင်း ကောင်ရိုဂါမ၌ သီတင်းသုံးတော်မူ၏၊ ထိုအခါ ရဟန်းတို့ကို ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏၊ ချစ်သားတို့....သစ္စာလေးပါးကို မသိခြင်းကြောင့် ရှည်ကြာသော သံသရာ၌ ငါဘုရားသည်ရင်း, သင်ချစ်သားတို့သည်ရင်း ပြေးသွားရပြီ၊ ကျင်လည်ရပြီ၊ ချစ်သားတို့....ဒုက္ခသစ္စာကို မသိခြင်းကြောင့် သံသရာရှည်ရပြီ၊ သမုဒယသစ္စာကို, နိရောဓသစ္စာကို, မဂ္ဂသစ္စာကို မသိခြင်းကြောင့် သံသရာရှည်ရပြီ၊ ယခုကား ထိုဒုက္ခကို သိပြီ၊ ထိုသမုဒယကို, ထိုနိရောဓကို, ထိုမဂ္ဂကို သိပြီ၊ ဘဝတဏှာ ပြတ်ပြီ၊ ဘဝနှောင်ကြိုး ကုန်ပြီ၊ ဘဝတဖန်မရှိပြီဟု မိန့်တော်မူ၏။

လေးပါးသစ္စာ ဟုတ်မှန်စွာမသိ၍ သံသရာရှည်ခဲ့ပြီ။
သိသော်စင်စစ် ဝဋ္ဋမြစ်မကျန် ဘဝတဖန် မရှိပြီ။
သစ္စာမရှိ ကျပ်ပြည့်ဆင်းရဲ ဇာတိဇရာထက်ချပ်ဆွဲ၏။
သစ္စာရှိလျှင် ဆင်းရဲကင်းပျောက် ဇာတိဇရာ မဘပ်ရောက်။

ချစ်သားတို့....အတိတ်ကာလ၌ ရဟန်းပြုသူတို့သည် သစ္စာလေးပါး သိခြင်းငှာတည်း၊ အနာဂတ်ကာလ၌ ရဟန်းပြုလတ္တံ့သူတို့သည် သစ္စာလေးပါးသိခြင်းငှာတည်း၊ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ ရဟန်းပြုသူတို့သည် သစ္စာလေးပါး သိခြင်းငှာတည်း။

ချစ်သားတို့....အတိတ်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန်ကာလသုံးပါး၌ ရဟန်းပြု၍ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိသူတို့သည် သစ္စာလေးပါးကို သိကုန်၏။

ချစ်သားတို့....ကာလသုံးပါး၌ ပဋ္ဌမပြီး, ပဋ္ဌမဆဲ, ပဋ္ဌမလတ္တံ့သော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် သစ္စာလေးပါးကိုသိ၍ သဗ္ဗညုဘုရားတို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် သစ္စာလေးပါးကိုသိခြင်းငှာ အားထုတ်ကြလော့။

ချစ်သားတို့....သစ္စာသည် လေးပါးရှိ၏၊ (စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ။ ဒုက္ခ အရိယသစ္စံ၊ ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ၊ ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ၊ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ။) ထိုသစ္စာလေးပါးတို့တွင်-

၁။ လောကီစိတ် ၈၁-ခု, လောဘကြည်သော စေတသိက် ၅၁-ခု, ရူပ် ၂၈-ခုသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏၊ ဝါ-ဥပါဒါန်လေးပါး၏ စွဲလမ်းစရာ လောကီခန္ဓာငါးပါးသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏၊ ဝါ-စက္ခာယတန, သောတာယတနစသော အဋ္ဌတ္တိကာယတန ခြောက်ပါးသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။

၂။ ထိုထိုအာရုံ၌ စုံမက်သော ကာမတဏှာ, ဘဝတဏှာ, ဝိဘဝတဏှာ သုံးပါးသည်၊ ဝါ-ရူပတဏှာ, သဒ္ဒတဏှာစသော တဏှာခြောက်ပါးသည် သမุဒယသစ္စာ မည်၏။

၃။ ထိုတဏှာ၏ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာမည်၏။

၄။ မဂ်စိတ်၌ရှိသော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာမည်၏။

ချစ်သားတို့....ဤကား ဒုက္ခ, ဤကား သမุဒယ, ဤကား နိရောဓ, ဤကား မဂ္ဂဟု သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းငှာ အားထုတ်ကြလော့။

ချစ်သားတို့.... ဤသစ္စာလေးပါးကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိခြင်းကြောင့် ငါဘုရားကို "အရဟံ, သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ"ဟု ဆိုအပ်၏။

ချစ်သားတို့....ကာလသုံးပါး၌ ပွင့်ပြီး, ပွင့်ဆဲ, ပွင့်လတ္တံ့သော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဤသစ္စာလေးပါးကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကုန်၏။

ချစ်သားတို့....ငါဘုရားသည် သိခြင်းကြောင့် အာသဝတို့၏ ကုန်ခြင်းကို ဟောသည်၊ မသိဘဲဟောသည် မဟုတ်၊ အဘယ်ကို သိခြင်းကြောင့်နည်း၊ ဤကား ဒုက္ခ, ဤကား သမุဒယစသည်ဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းကြောင့် အာသဝတို့၏ ကုန်ခြင်းကို ဟောသည်။

ချစ်သားတို့....မိမိစကား လိုက်နာသောဆွေမျိုး, မိတ်ဆွေတို့ကို သနား၍ စောင့်ရှောက်လိုသည်ဖြစ်အံ့ သစ္စာလေးပါးကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိခြင်းငှာ တိုက်တွန်းရာ၏၊ သက်ဝင်စေရာ၏၊ တည်စေရာ၏။

ချစ်သားတို့....ဤသစ္စာလေးပါးကိုတွင် ဒုက္ခသစ္စာကို သိအပ်၏၊ သမุဒယသစ္စာကို ပယ်အပ်၏၊ နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုအပ်၏၊ မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားများအပ်၏။

အခါတပါး ရဟန်းတို့သည် စည်းဝေး၍ စကားတခုကို ဆိုကုန်၏၊ ငါ့ရှင်တို့....အကြင်သူသည် ဒုက္ခကိုမြင်အံ့၊ ထိုသူသည် သမุဒယကိုရင်း, နိရောဓကိုရင်း, မဂ္ဂကိုရင်း မြင်၏ဟု ဆိုကုန်၏၊ ဘုံအခါ အရှင်ဂဝမ္ပတိမဟထေရ်က ငါ့ရှင်တို့....မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်တော်၌ ငါ ကြားရဘူးသည်ကား-ဒုက္ခကို မြင်လျှင် သမุဒယ, နိရောဓ, မဂ္ဂကိုလည်း မြင်၏၊ သမุဒယကို မြင်လျှင် ဒုက္ခ, နိရောဓ, မဂ္ဂကိုလည်း မြင်၏၊ နိရောဓကို မြင်လျှင် ဒုက္ခ, သမุဒယ, မဂ္ဂကိုလည်း မြင်၏၊ မဂ္ဂကိုမြင်လျှင် ဒုက္ခ, သမุဒယ, နိရောဓကိုလည်း မြင်၏ဟု ငါကြားဘူးသည်ဟု ဆို၏။

ချစ်သားတို့....အကုသလဝိတက်ကို မကြံကြနှင့်၊ ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်သော အကြံ, ဖျက်ဆီးခြင်းနှင့် စပ်သောအကြံ, ညှဉ်းဆဲခြင်းနှင့် စပ်သော အကြံ၊ ဤသို့ ကာမဝိတက်, ဗျာပါဒဝိတက်, ဝိဟိံသဝိတက် သုံးမျိုးကို မကြံကြနှင့်၊ အကျိုး

နှင့်မစပ်၊ မြတ်သောအကျင့် မဟုတ်၊ ငြီးငွေ့ခြင်းငှာ, နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ မဖြစ်၊ ကြံလိုလျှင် ဤကား ဒုက္ခ, ဤကား သမုဒယစသည်ဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို ကြံကြလော့၊ အကျိုးနှင့် စပ်၏၊ မြတ်သောအကျင့် ဟုတ်၏၊ ငြီးငွေ့ခြင်းငှာ, နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ ဖြစ်၏။

ချစ်သားတို့....ဆန့်ကျင်သောစကားကို မဆိုကြလင့်၊ ဤဓမ္မဝိနယကို သင်မသိ၊ ငါသာ သိသည်၊ သင်သိလျှင် ဖြေဆိုစမ်း-စသည်ဖြင့် မဆိုကြနှင့်၊ ချစ်သားတို့....တိရစ္ဆာနကထာမည်သော မဂ်, ဖိုလ်မှ ဖိလာစကားကို မဆိုကြနှင့်၊ မင်းနှင့်စပ်သော စကား၊ သိုးသူနှင့်စပ်သော စကား၊အမတ်စစ်သည်နှင့် စပ်သောစကား၊ အဝတ်အစား, အသုံးအဆောင်နှင့် စပ်သောစကား၊ ရွာ, နိုဂုံး, မိန်းမ, ယောကျ်ား, ဆွေမျိုးနှင့်စပ်သောစကား၊ ကွယ်လွန်သူတို့နှင့် စပ်သောစကားစသည်တို့ကို မဆိုကြနှင့်၊ ဤ ဆန့်ကျင်သောစကား, မဂ်-ဖိုလ်မှ ဖိလာတိရစ္ဆာနကထာစကားတို့သည် အကျိုးနှင့် မစပ်၊ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာမဟုတ်၊ ဆိုလိုလျှင် ဤကား ဒုက္ခ, ဤကား သမုဒယ စသည်ဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို ဆိုကြလော့၊ အကျိုးနှင့် စပ်၏၊ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ ဖြစ်၏။

[ဤ၌ တရားမပါသော အချည်းနှီးစကားကို တားသည်၊ စကားထဲ တရားပါသွားလျှင် မဘား၊ ဆိုသမျှစကားအဆုံး၌ "ဤစကားပြောဆိုခိုက် ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့သည် အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တတို့သာတည်း"ဟု ဝိပဿနာတင်၍ အဆုံးသတ်အပ်၏။]

ချစ်သားတို့....ရှေးအခါ လူတယောက်သည် လောကစိန္တာကို (ဝါ-လောကခြင်းရာ ကြံစရာကို) ကြံမည်ဟု မြို့ပြင်ပရောက်နေအနီး၌ ထိုင်၍ ကြံစည်၏၊ ထိုအခါ စစ်အင်္ဂါလေးပါး စစ်သားအပေါင်းသည် ကြာရိုး, ကြာပင်အတွင်းသို့ ဝင်သွားသည်ကို မြင်ရသဖြင့် ငါသည် ရှုးပြီလော၊ မဖြစ်ကောင်းသည်ကို မြင်ရသည်ဟု အကြံဖြစ်၍ သူတပါးအား ထိုမြင်ရပုံကို ပြောပြ၏၊ သူကပါးကလည်း သင်သည် တကယ်ရှုးပြီ၊ တကယ်စိတ်ပျံ့လွင့်ပြီ၊ မဖြစ်ကောင်းသည်ကို သင်မြင်ပြီဟု ဆို၏။

ချစ်သားတို့....ထိုသူ မြင်ခြင်းသည် အမှန်အတိုင်းပင် ဖြစ်၏၊ နတ်နှင့် အသူရာတို့ စစ်တိုက်၍ အသူရာတို့ စစ်ရှုံး၍ ထွက်ပြေးကြစဉ် ထိုကြာရိုးအတွင်းသို့ ဝင်၍ အသူရာပြည်သို့ ပြေးကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် ချစ်သားတို့.... လောကစိန္တာကို မကြံကြနှင့်၊ သတ္တဝါဟူသော လောကသည် မြေ၏ဟူ၍ရင်း, မမြဲဟူ၍ရင်း, အဆုံးရှိ၏ဟူ၍ရင်း, အဆုံးမရှိဟူ၍ရင်း မကြံကြနှင့်၊ (သတ္တဝါမရှိ၊ ရုပ်နာမ်သာ ရှိသည်၊) အသက်နှင့်ကိုယ်သည် တခုတည်းဟူ၍ရင်း, တခြားစီဟူ၍ရင်း မကြံကြနှင့်၊ (အသက်လည်း မရှိ၊ ကိုယ်လည်း မရှိ၊ ရုပ်နှင့်နာမ်သာ ရှိသည်၊) သတ္တဝါသေပြီးနောက် ပြန်ဖြစ်သည်ဟူ၍ရင်း၊ ပြန်မဖြစ်ဟူ၍ရင်း၊ အချို့ဖြစ်သည်, အချို့မဖြစ်ယူ၍ရင်း၊ ဖြစ်သည်လည်းမဟုတ်, မဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်ဟူ၍ရင်း

မကြုံကြနှင့် (သတ္တဝါ မရှိ၊ သတ္တဝါ မသေ၊ ရုပ်နှင့်နာမ်သာ ရှိသည်၊ ရုပ်နှင့်နာမ်သာ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်သည်၊ ပျက်သည်၊) ဤသို့သော လောကစိန္တာကို မကြုံကြနှင့်၊ အကျိုးနှင့်မစပ်၊ကြုံလိုလျှင် ဤကား ဒုက္ခ, ဤကား သမุဒယစသည်ဖြင့် သစ္စာလေးပါးကိုသာ ကြုံကြလော့၊ အကျိုးနှင့် စပ်၏၊ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ ဖြစ်၏။

ချစ်သားတို့....သင်တို့သည် ငါဘုရားဟောကြားသော သစ္စာလေးပါးကို မှတ်မိကြသလောဟု မိန့်တော်မူလတ်သော် ရဟန်းတပါးက တပည့်တော် မှတ်မိပါသည်ဘုရား၊ အဘယ်သို့ မှတ်မိသနည်း၊ ဒုက္ခသည် ပဌမသစ္စာ, သမุဒယသည် ဒုတိယသစ္စာ, နိရောဓသည် တတိယသစ္စာ, မဂ္ဂသည် စတုတ္ထသစ္စာ၊ ဤသို့ မှတ်မိပါသည်ဘုရား၊ သာဓု သာဓု–ချစ်သားရဟန်း....သင်သည် သစ္စာလေးပါးကို ကောင်းစွာမှတ်မိပေသည်ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ထို့အတူ ရဟန်းတပါးကလည်း တပည့်တော်မှတ်မိပါသည်ဘုရား၊ ဒုက္ခသည် ပဌမသစ္စာ, သမุဒယသည် ဒုဘိယသစ္စာ, နိရောဓသည် တတိယသစ္စာ, မဂ္ဂသည် စတုတ္ထသစ္စာ၊ ဤသို့ ရဟန်းဂေါတမ ဟောသော သစ္စာလေးပါးသည် မဟုတ်မမှန်သေးဟူ၍ရင်း, တပါးသော သစ္စာလေးပါးကို ဟောပြပေအုံ့ဟူ၍ရင်း၊ တစုံတယောက် ဆိုရာ၏၊ ထိုသို့ဆိုနိုင်သော ဟောပြနိုင်သော အကြောင်းမည်သည်မရှိဟု မှတ်မိပါသည် ဘုရား၊ သာဓု သာဓု–ချစ်သား ရဟန်း....သင်သည် သစ္စာလေးပါးကို ကောင်းစွာမှတ်မိပေသည်ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ရဟန်းတပါးသည် မြတ်စွာဘုရားထံ ချဉ်းကပ်၍ "မြတ်စွာဘုရား... အဝိဇ္ဇာဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ အဘယ်မျှဖြင့် အဝိဇ္ဇာသင့်သူ ဖြစ်ပါသနည်းဘုရား" ဟု လျှောက်၏၊ ချစ်သားရဟန်း....ဒုက္ခ၌ မသိခြင်း, သမุဒယ၌ မသိခြင်း, နိရောဓ၌ မသိခြင်း, မဂ္ဂ၌ မသိခြင်းသည် အဝိဇ္ဇာမည်၏၊ ဤလေးဌာနမသိခြင်းမျှဖြင့် အဝိဇ္ဇာသင့်သူဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာမသင့်နိုင်အောင် သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းငှာ အားထုတ်လော့ဟု မိန့်တော်မူ၏။

[ဤ၌ 'လေးဌာန မသိခြင်းကို အဝိဇ္ဇာဟု ဟောသည်၊ အဘိဓမ္မာ၌ ရှစ်ဌာန မသိခြင်းကို ဟော သည်။]

ရဟန်းတပါးသည် မြတ်စွာဘုရား.... ဝိဇ္ဇာဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ အဘယ်မျှဖြင့် ဝိဇ္ဇာသင့်သူ ဖြစ်ပါသနည်းဘုရား၊ ချစ်သားရဟန်း.... ဒုက္ခ၌ သိခြင်း, သမุဒယ၌ သိခြင်း, နိရောဓ၌ သိခြင်း, မဂ္ဂ၌ သိခြင်းသည် ဝိဇ္ဇာမည်၏၊ ဤလေးဌာန သိခြင်းမျှဖြင့် ဝိဇ္ဇာသင့်သူ ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ဝိဇ္ဇာသင့်အောင် သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းငှာ အားထုတ်လော့ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ချစ်သားတို့....တစုံတယောက်သော သူသည် ငါသည် သစ္စာလေးပါးကို မသိဘဲ ဒုက္ခကင်းရာနိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုမည်ဟု ဆိုပြားအုံ့၊ ထိုစကားသည်

အကြောင်းမသင့်၊ ရှားရှက်, ထင်းရှူးရှက်, ရှိရှားရှက်ကို အထုပ်ပြု၍ ရေကို ဆောင်မည်ဟု ဆိုသည်နှင့်တူ၏၊ ငါသည် သစ္စာလေးပါးကိုသိ၍ ဒုက္ခကင်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုမည်ဟု ဆိုပြားအံ့၊ ထိုစကားသည် အကြောင်းသင့်၏၊ ပဒုမာကြာရှက်, ပေါက်ရှက်ကို အထုပ်ပြု၍ ရေကိုဆောင်မည်ဟု ဆိုသည်နှင့် တူ၏၊ ထို့ကြောင့် သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းငှာ အားထုတ်ကြလော့။

ချစ်သားတို့... ကောင်းကင်သို့ မြှောက်ဘင်အပ်သော လှံတံသည် ရံခါ အရင်းဖြင့် ကျ၏၊ ရံခါ အဖျားဖြင့် ကျ၏၊ ထို့အတူ အဝိဇ္ဇာဖုံးကာ တဏှာဆွဲ ဆောင်အပ်သော သတ္တဝါအခပါင်းသည် ရံခါ ဤလောကမှ ထိုလောကသို့ သွား၏၊ ရံခါ ထိုလောကမှ ဤလောကသို့ လာ၏၊ ဤသို့ဖန်ဖန် ဖြစ်ရခြင်းသည် သစ္စာလေးပါး မသိခြင်းကြောင့်တည်း။

ချစ်သားတို့....သစ္စာလေးပါး မသိသူသည် လေလာတိုင်း လွင့်သော လက်ပံလဲနှင့် တူ၏၊ ဆရာအမျိုးမျိုး၏မျက်နှာကို ကြည့်နိုင်၏၊ (ဝါ-အလိုသို့ လိုက်နိုင်၏၊) မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအမျိုးမျိုးကို အမြတ်တနိုး ဆည်းကပ်နိုင်၏၊ သစ္စာလေး ပါးသိသူကား လေလာတိုင်း မလွင့်နိုင်သော ကျောက်တိုင်နှင့် တူ၏၊ ဆရာ အမျိုးမျိုး၏အလိုသို့ မလိုက်၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအမျိုးမျိုးကို အမြတ်တနိုး မဆည်းကပ်။

ချစ်သားတို့....သစ္စာလေးပါးသိသူကို အရပ်လေးမျက်နှာမှ တစုံတယောက် သောသူသည် ဝါဒဖြင့် အပြစ်တင်မည်ဟု လာပြားအံ့၊ တရားနှင့်အညီ ချောက် ချားစေနိုင်သောအကြောင်း မရှိ၊ ၁၆-တောင်ရှိသော ကျောက်တိုင်ကို တွင်းဌ ရှစ်တောင်မြှုပ်၍ စိုက်ထားအံ့၊ အရပ်လေးမျက်နှာမှလာသော လေပွေ, လေကြမ်းသည် တုန်လှုပ်ချောက်ချားစေခြင်းငှာ မတတ်နိုင်သကဲ့သို့တည်း၊ ထို့ကြောင့် သစ္စာလေးပါးသိခြင်းငှာ အားထုတ်ကြလော့။

ချစ်သားတို့ ... အဝတ်ဖြစ်စေ, ဦးခေါင်းဖြစ်စေ မီးလောင်သောအခါ အဘယ်အမှုကို ပြုသင့်သနည်း၊ မြတ်စွာဘုရား....အဝတ်, ဦးခေါင်းမီးလောင် သည်ကို ငြိမ်းစေခြင်းငှာ လွန်စွာအားထုတ်ရပါသည်ဘုရား၊ ချစ်သားတို့.... အဝတ်, ဦးခေါင်းမီးလောင်သည်လို လျစ်လျူရှု၍ သော်လည်း မသိသေးသော သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းငှာ လွန်စွာအားထုတ်အပ်၏၊ ထို့ကြောင့် သစ္စာ လေးပါးသိခြင်းငှာ အားထုတ်ကြလော့။

[အဝတ်, ဦးခေါင်းမီးလောင်သည်ကို လျစ်လျူရှုလျှင် အလွန်ဆုံး တကြိမ် သေရုံသာဖြစ်၍ သင့်တော်သေး၏၊ သစ္စာလေးပါးမသိလျှင် သံသရာမဆုံး အကြိမ်ကြိမ် သေမည်ဖြစ်၍ မသင့်မတော်ဟု ဓိန့်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ မဟာကရုဏာတော်သည် ကြီးကျယ်လေစွဟု ကြည်ညိုဉာဏ် တိုးပွားရာ၏။]

ချစ်သားတို့....လူတယောက်သည် အသက်တရာ နေထိုက်သူကို အမောင်.... ငါ့အထံသို့ လာလော့၊ သင့်ကို နံနက်၌ လှံချက်တရာ ထိုးမည်၊ နေ့ခင်း၌ တရာ,

ညချမ်းဌ္ဌ ဝေရာ၊ ဤသို့ လှံချက်သုံးရာ နေ့တိုင်း ထိုးမည်၊ ရက် ၃၀-တလ, ၁၂-လ တနှစ်အားဖြင့် နှစ်ပေါင်းဝေရာ (လှံချက်ဝကုဋေကျော်) ပြည့်သော အခါ မသိဘူးသေးသော သစ္စာလေးပါးကို သင် သိလတ္တံ့ဟု ဆိုပြားအံ့၊ အကျိုးစီးပွား မြင်သိသော အမျိုးကောင်းသားသည် ထိုလူထံ ချဉ်းကပ်ခြင်းငှာ ထိုက်၏။

အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ–လှံချက်ပေါင်း, သံလျက်ချက်ပေါင်း, ဝုဆိန်ချက်ပေါင်း အတိုင်းမသိ ကုဋေ, ကုဋာများစွာ ခံရကုန်သော သင်တို့၏ ကျင်လည်ရာ သံသရာသည် ရှေးအစွန်းမထင်၊ ဥာဏ်အစင်လျှောက်၍ ရှုသော်လည်း အစကို မသိအပ်၊ ကို့ကြောင့် နှစ်ပေါင်းတရာတိတိ နေ့တိုင်း လှံချက် သုံးရာသို့ (၀၁-လှံချက်တကုဋေကျော်သို့) ချဉ်းကပ်ခြင်းငှာ ထိုက်၏။

ချစ်သားတို့....ယင်းသို့ ဖြစ်သော်လည်း ဒုက္ခခံနိုင်မှ သစ္စာလေးပါး သိသည်ဟု ငါဘုရား မဟော၊ သုခဖြင့် ချမ်းသာစွာ သိနိုင်သည်ဟု ငါဘုရား ဟောတော်မူ၏၊ ထို့ကြောင့် သစ္စာလေးပါး သိခြင်းငှာ အားထုတ်ကြလော့။

အခါတပါး မြတ်စွာဘုရားသည် ကောသမ္မီပြည်၌ ယင်းတိုက်တော၌ နေတော်မူစဉ် အနည်းငယ်သော ယင်းတိုက်ရှက်ကို ကောက်ယူ၍ ချစ်သားတို့.... ယခုကောက်ယူသော ယင်းတိုက်ရှက်နှင့် တတောလုံး ယင်းတိုက်ပင်တို့၌ အရှက်သည် အဘယ်ကမျှားမည်နည်း၊ မြတ်စွာဘုရား....တတောလုံး ယင်းတိုက်ရှက်တို့က အလွန်အကဲမျှားပါသည်ဘုရား။

ချစ်သားတို့....ထို့အတူ ငါဘုရားသည် သိလျက်မဟောသော တရားတို့သည် အလွန်အကဲမျှားကုန်၏၊ အဘယ်ကြောင့် သိလျက်မဟောသနည်း၊ အကျိုးနှင့် မစပ်၊ ငြီးငွေ့ခြင်းငှာ, နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှာ မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် မဟော၊ သို၍ဟောသော တရားကား ဤကား ဒုက္ခ, ဤကား သမုဒယ စသည်ဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို ဟော၏၊ အဘယ်ကြောင့် ဟောသနည်း၊ အကျိုးနှင့် စပ်၏၊ ငြီးငွေ့ခြင်းငှာ, နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှာ ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ဟောသည်၊ ထို့ကြောင့် သစ္စာလေးပါးသိခြင်းငှာ အားထုတ်ကြလော့။

အခါတပါး မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့နှင့် ဝေဌာဉ်ထွဋ်တခုသို့ ကြွသွား၏၊ ထိုဝေဌာဉ်ထွဋ်နံပါး၌ ချောက်ကြီးတခုကို မြင်ကြ၍ ရဟန်းတပါးက မြတ်စွာဘုရား... ဤချောက်ကြီးသည် ကြောက်ဘွယ်ကောင်းလှ၏၊ ထို့ထက်ကြောက်ဘွယ်သည် ရှိပါဦးမည်လော ဘုရားဟု လျှောက်၏။

ချစ်သား.တို့....ထို့ထက်ကြောက်ဘွယ်သည် ရှိ၏၊ သစ္စာလေးပါး မသိ မမြင်သူအပေါင်းသည် ဇာတိ, ဇရာမရဏကို ဖြစ်စေဘတ်သော, သောက-ပရိဒေဝစသည်တို့ကို ဖြစ်စေတတ်သော သင်္ခါရတို့၌ (၀၁-ကုသိုလ်ကံ, အကုသိုလ်ကံတို့၌) လွန်စွာ မွေ့လျော်ကုန်၏၊ ထိုသင်္ခါရတို့ကို အားထုတ်ကြသော

ကြောင့် ဇာတိ-ဇာရာမရဏာခေါ်, သောက-ပရိဒေဝစသော ခေါ်တို့သို့ ကျကုန်၏၊ ထိုသစ္စာလေးပါး မသိမမြင်သူအပေါင်းကို ဇာတိ-ဇရာမရဏာ ဒုက္ခမှ, သောက-ပရိဒေဝစသော ဒုက္ခမှ မလွတ်နိုင်ဟု ငါဘုရား ဟောတော်။

ချစ်သားတို့ ...သစ္စာလေးပါးသိသူ မြင်သူအပေါင်းသည် ဇာတိ စသည်, သောကစသည်တို့ကို ဖြစ်စေတတ်သော သင်္ခါရတို့၌ (ဝါ-ကုသိုလ်ကံ, အကုသိုလ်ကံတို့၌) မမွေ့လျော်ကြကုန်၊ ထိုသင်္ခါရတို့ကို အားမထုတ်ကြသောကြောင့် ဇာတိ စသော ခေါ်, သောကစသော ခေါ်တို့သို့ မကျကုန်၊ ထိုသစ္စာလေးပါးသိသူ မြင်သူ အပေါင်းကို ဇာတိ စသော ဒုက္ခမှ, သောကစသော ဒုက္ခမှ လွတ်ကုန်၏ဟု ငါဘုရား ဟောတော်၏၊ ထို့ကြောင့် သစ္စာလေးပါးသိခြင်းငှာ အားထုတ်ကြလော့၊

[ဤနှင့်တူစွာ နောက်သုတ္တန်တို့၌ ကုသိုလ်, အကုသိုလ်သင်္ခါရတို့ကို အားထုတ်ခြင်းကြောင့် ဇာတိ, ဇရာမရဏာစသော ငရဲမီးအလောင်းခံကြရသည်၊ ဇာတိ, ဇရာမရဏာစသော မှောင်ကြီး၌ ကျင်လည်ကြရသည်ဟု ဟောတော်။]

ဤသုတ္တန်တို့၌-ကုသိုလ်ကံ, အကုသိုလ်ကံ-သင်္ခါရ ပြုခြင်းကြောင့် သံသရာရှည်သည်၊ ကုသိုလ်ကံ, အကုသိုလ်ကံ-သင်္ခါရ မပြုလျှင် သံသရာမှ လွတ်သည်ဟု ပဌမ မှတ်ယူအပ်၏။

ထိုသင်္ခါရမျိုးသည် အဆံအောင်သောသစ်စေ့နှင့် တူ၏၊ အဘယ်သူ ပြုသနည်း၊ အဝိဇ္ဇာမကင်းသော ပုထုဇဉ်, သောတာပန်, သကဒါဂါမ်, အနာဂါမ်အထိ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဒါန, သီလ, ဘာဝနာစွမ်းဖြင့် ကာယ, ဝစီ, မနော ဒုစရိုက်စွမ်းဖြင့် ထိုသင်္ခါရတို့ကို ပြုကြသည်၊ အဝိဇ္ဇာကင်းသောဘုရား, ပစ္စေကဗုဒ္ဓာ, ရဟန္တာ၊ ဤသုံးဦးတို့ကား ဒါန, သီလစသည် ပြုသော်လည်း ကုသိုလ်သင်္ခါရ မဖြစ်၊ ဝါသနာမကင်းသော ရဟန္တာတို့ ကိုယ်နှုတ်ကြမ်းသော်လည်း အကုသိုလ်သင်္ခါရ မဖြစ်၊ ကုသိုလ်, အကုသိုလ်ဖြစ်ရမည့်နေရာ၌ ကြိယာဟူ၍သာ ဖြစ်သည်၊ ပြုကာမျှသာ-မျိုးမအောင်သောသစ်စေ့နှင့် တူ၏၊ ထို့ကြောင့် သင်္ခါရဟူသမျှသည် အဝိဇ္ဇာအမြစ်ရင်းရှိသည်ဟု ဒုတိယဘာဆင့် မှတ်ယူအပ်၏။

သံသရာမှ မြန်မြန်လွတ်လိုလျှင် ကုသိုလ်, အကုသိုလ်-သင်္ခါရ မဖြစ်စေနှင့်၊ သင်္ခါရမဟုတ်သော ကြိယာကို ဖြစ်စေရသည်၊ ထိုသို့ဖြစ်စေနိုင်အောင် အဝိဇ္ဇာအမြစ်ရင်းပြတ်စေရမည်၊ ဤသို့ တတိယတဆင့် မှတ်ယူရမည်။

အဝိဇ္ဇာအမြစ်ရှိလျက် သင်္ခါရမှ လွတ်အောင် ဒါန, သီလစသော ကုသိုလ် မပြုလျှင် ကုသိုလ်သင်္ခါရမှ လွတ်၏၊ အကုသိုလ်သင်္ခါရမှကား မလွတ်၊ ဇာတိ ပြန်ဖြစ်ချင်ကြသေးသလားဟု ပြောလုံးထုတ်ရှိုးဖြင့် လိုရာမရောက်၊ မှန်းတိုင်း မပေါက်၊ ခေါ်သို့ ကျနိုင်သည်သာတည်း။

သစ္စာလေးပါး ကျပ်ပြည့်သိစေလို၍ဟောသော ကျပ်ပြည့်သော ရဟန္တာတို့၏ ဂုဏ်ပြသုဇာန် ဖြစ်သည်၊ ကျပ်မပြည့်သေးသူ ကျပ်ပြည့်စေဦးလော့၊ ဤသို့ဥာဏ်မဝေဘန်လျှင် အကြီယာမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ကမ္မပထမြောက်ဘွယ်နှင့် နီးလှ၏။

[သစ်တုံးကြီးကို ဆင်ပြောင် ဆွဲနိုင်သည်၊ ကြောင်တို့ မဆွဲနိုင်သေး။]

အခါတပါး ရှင်အာနန္ဒာသည် ဝေသာလီပြည်၌ ဆွမ်းခံကြွစဉ် လိစ္ဆဝီမင်းသားများ မြှားရေးပြကြသည်တို့ကို မြင်ခဲ့၍ ကျောင်းရောက်သောအခါ မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့ လျှောက်၏၊ မြတ်စွာဘုရား... လိစ္ဆဝီ မင်းသားတို့သည် ဝေးလှသောအရပ်၌နေ၍ သေးငယ်သော သံကောက်အပေါက်ဖြင့် မြှားတို့ကို အဆင့်ဆင့် မချွတ်မယွင်းကျအောင် ပစ်နိုင်ကြပါသည်၊ ကျွမ်းကျင်ကြပါပေသည်ဟု လျှောက်၏။

ချစ်သား အာနန္ဒာ....သံကောက်ပေါက်ဖြင့် မြှားအဆင့်ဆင့် ပစ်သွင်းခြင်းသည်ရင်း, အစိတ်တရာစိတ်သော သားမြီး၏ အစွန်းချင်းထိအောင် ပစ်ခြင်းသည်ရင်း၊ ဤနှစ်မျိုးတို့တွင် အဘယ်သည် သာ၍ ခဲယဉ်းမည်နည်း၊ မြတ်စွာဘုရား.... သားမြီးချင်းထိအောင်ပစ်ခြင်းသည် သာ၍ ခဲယဉ်းပါသည် ဘုရား။

ချစ်သားအာနန္ဒာ....ဤကား ဒုက္ခ, ဤကား သမုဒယစသည်ဖြင့် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် ထို သားမြီးစွန်းချင်းထိအောင်ပစ်သည်ထက် သာ၍ ခဲယဉ်း၏၊ ထို့ကြောင့် သစ္စာလေးပါးသိခြင်းဌာ အားထုတ်ကြလော့။

[သားမြီးတခုကို အစိတ်တရာစိတ်၍ တစိတ်ကိုခရမ်းသီး၌ စိုက်ထားပြီးလျှင် တစိတ်ကို မြှား၏အဖျား၌စိုက်၍ တဉသဘာ၌ (ဝါ-ပေနှစ်ရာကျော်၌) တည်၍ သားမြီးစွန်းချင်းထိအောင်, မှန်အောင်ပစ်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု—အဋ္ဌကထာ ဖွင့်ဆိုသည်။]

ချစ်သားတို့....လူတယောက်သည် သမုဒ္ဒရာ၌ အပေါက်တခုရှိသော ထမ်းပိုးကို ပစ်ချရာ၏၊ ထိုသမုဒ္ဒရာ၌လည်း နှစ်ကရာတွင် တကြိမ်သာပေါ်သော လိပ်ကန်းတကောင်လည်း ရှိရာ၏၊ ချစ်သားတို့...ထိုလိပ်ကန်းသည် ထိုထမ်းပိုးပေါက်၌ လည်ပင်းစွပ်မိနိုင်ရာအံ့ဆိုလော၊ မြတ်စွာဘုရား....လွန်စွာကြာမြင့်သော အခါ စွပ်မိနိုင်ပါလိမ့်မည်ဘုရား၊ ချစ်သားတို့.... မကြာခင် မြန်မြန်ပင် လိပ်ကန်း ထမ်းပိုးစွပ်မိနိုင်ရာ၏၊

တကြိမ်အပါယ်ကျသူအား လူ့အဖြစ်ပြန်ရခြင်းကို မကြာခင်ဟု ဝါဘုရား မဟောနိုင်၊ အပါယ်ဘုံ၌ တရားကျင့်ခြင်း မရှိ၊ ကုသိုလ်ပြုခြင်း မရှိ၊ အချင်းချင်း သတ်ဖြတ်စားသောက်ခြင်းသာ ရှိ၏၊ ဟို့ကြောင့် မကြာခင်မြန်မြန် လူပြန်မဖြစ်နိုင်၊ အကြောင်းကား သစ္စာလေးပါး မယိုခြင်းကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတပါးက မြတ်စွာဘုရား....လိပ်ကန်းကြီး-မသေ, သမုဒ္ဒရေ-မခန်း, ထမ်းပိုးကြမ်း-မဆွေး၊ ဤသို့ အကြောင်းညီညွတ်ပါမှ ထိုလိပ်ကန်း ထမ်းပိုး စွပ်မိနိုင်ပါလိမ့်မည်ဘုရားဟု လျှောက်၏၊ ချစ်သားတို့....ထို့အတူ အကြောင်းညီညွတ်မှ လူအဖြစ်ကိုရသည်၊ အကြောင်းညီညွတ်မှ ဘုရားပွင့်သည်၊အကြောင်းညီညွတ်မှ ဓမ္မဝိနယ ပွင့်လင်းသည်၊ ချစ်သားတို့.....ထိုလူအဖြစ်ကို ယခုရပြီ၊ ထိုဘုရားပွင့်ခြင်းကို ယခုရပြီ၊ ထိုဓမ္မဝိနယ ပွင့်လင်းခြင်းကို ယခုရပြီ၊ ထို့ကြောင့် သစ္စာလေးပါး သိခြင်းငှာ အားထုတ်ကြလော့။

ချစ်သားတို့....မြင့်မိုရ်တောင်မင်းမှ ပဲနောက်စေ့ခန့် ကျောက်ခဲကို ဖဲ့၍ ယူအံ့၊ ထိုမြင့်မိုရ်နှင့် ပဲနောက်စေ့ခန့်ကျောက်ခဲသည် အဘယ်ကမျှားမည်နည်း၊ မြတ်စွာဘုရား....မြင့်မိုရ်က မျှားပါသည်၊ ပဲနောက်ခန့်ကျောက်ခဲကား မနှိုင်းလောက်ပါဘုရား၊ ချစ်သားတို့....သစ္စာလေးပါးသိသော အညံ့ဆုံး သတ္တဝါတို့ပရမ သောတာပန်အားသော်လည်း မြင့်မိုရ်မျှမျှားသော ဒုက္ခသည် ကုန်ပြီ၊ ပဲနောက်မျှဒုက္ခသာ ကြွင်းကျန်သည်၊ ထို့ကြောင့် သစ္စာလေးပါး သိခြင်းငှာ အားထုတ်ကြလော့။

အခါတပါး မြတ်စွာဘုရားသည် လက်သည်းခုံ၌ မြေမှုန့် အနည်းငယ်တင်၍ ချစ်သားတို့....ဤလက်သည်းခုံမြေမှုန့်နှင့် ဤမဟာပထဝီမြေကြီးသည် အဘယ်က မျှားမည်နည်း၊ မြတ်စွာဘုရား....မဟာပထဝီမြေကြီးက မျှားပါသည်၊ လက်သည်းခုံမြေမှုန့်မှာ မဆိုလောက်ပါဘုရား၊ ချစ်သားတို့....သစ္စာလေးပါးသိသော သောတာပန်အား မဟာပထဝီမြေကြီးမှ ဒုက္ခသည် ကုန်ပြီ၊ လက်သည်းခုံမြေမှုန့်မျှဒုက္ခသာ ကြွင်းကျန်သည်၊ သမုဒ္ဒရာလေးစင်းရေမျှ ဒုက္ခသည် ကုန်ပြီ၊ သမန်းမြက်ဖျားရေပါက်မျှဒုက္ခသာ ကြွင်းကျန်သည်၊ ထို့ကြောင့် သစ္စာလေးပါး သိခြင်းငှာ အားထုတ်ကြလော့။

ချစ်သားတို့ ...လူသေ၍ လူပြန်ဖြစ်သူသည် လက်သည်းခုံမြေမှုန့်မျှ နည်းလျှ၏။ အပါယ်၌ ဖြစ်သူသည် မဟာပထဝီမြေကြီးမျှ များလျှ၏၊ အကြောင်းကား သစ္စာလေးပါး မသိခြင်းကြောင့်တည်း၊ ထို့အတူ သူတော်ကောင်းတရား ထွန်းလင်းရာ၌ ဖြစ်သူနည်းလျှ၏၊ ပစ္စန္တရာဇ်၌ ဖြစ်သူ များလျှ၏၊ ဝိပဿနာ ဉာဏ်စသော ဉာဏ်မျက်စိပွင့်သူ နည်းလျှ၏၊ အဝိဇ္ဇာမှောင်ကျ၍ မျက်စိမပွင့်သူ များလျှ၏၊ ကုန်းသတ္တဝါဖြစ်သူ နည်းလျှ၏၊ ရေသတ္တဝါဖြစ်သူ များလျှ၏၊ မိဘဂုဏ်ကျေးဇူးသိသူ၊ ရဟန်းသံဃာ,ဆရာသမား ဂုဏ်ကျေးဇူးသိသူ နည်းလျှ၏၊ မသိသူ များလျှ၏၊ အမျိုးဌ၌ကြီးသူကို ရိုသေသူ နည်းလျှ၏၊ မရိုသေသူ များလျှ၏၊ ကာယဒုစရိုက်သုံးပါးခွာင်ကြဉ်သူ,ဝစီဒုစရိုက်လေးပါးရှောင်ကြဉ်သူ နည်းလျှ၏၊ မခွာင်ကြဉ်သူ များလျှ၏၊ အကြောင်းကား သစ္စာလေးပါး မသိခြင်းကြောင့်တည်း။

ချစ်သားတို့....လူသေ၍ လူပြန်ဖြစ်သူ နည်းလျှ၏၊ ငရဲ,တိရစ္ဆာန်, ပြိတ္တာ၌ ဖြစ်သူ များလျှ၏၊ လူသေ၍ နတ်ဖြစ်သူ နည်းလျှ၏၊ ငရဲ, တိရစ္ဆာန်, ပြိတ္တာ၌ ဖြစ်သူ များလျှ၏၊ နတ်သေ၍နတ်ပြန်ဖြစ်သူ နည်းလျှ၏၊ ငရဲ, တိရစ္ဆာန်,ပြိတ္တာ၌ ဖြစ်သူ များလျှ၏၊ နတ်သေ၍ လူဖြစ်သူ နည်းလျှ၏၊ ငရဲ, တိရစ္ဆာန်, ပြိတ္တာ၌ ဖြစ်သူ များလျှ၏. အကြောင်းကား သစ္စာလေးပါး မသိခြင်းကြောင့်တည်း။

ချစ်သားဘို့ ...ငရဲမှသေ၍ လူဖြစ်သူ,နတ်ဖြစ်သူ နည်းလျှ၏၊ ငရဲ,တိရစ္ဆာန်, ပြိတ္တာ၌ ဖြစ်သူ များလျှ၏၊ တိရစ္ဆာန်မှသေ၍ လူဖြစ်သူ, နတ်ဖြစ်သူနည်းလျှ၏၊ ငရဲ,တိရစ္ဆာန်,ပြိတ္တာ၌ဖြစ်သူ များလျှ၏၊ ပြိတ္တာမှသေ၍ လူဖြစ်သူ, နတ်ဖြစ်သူ နည်းလျှ၏၊ ငရဲ,တိရစ္ဆာန်, ပြိတ္တာ၌ ဖြစ်သူ များလျှ၏၊ အကြောင်းကား သစ္စာလေးပါးမသိခြင်းကြောင့်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဤကား ဒုက္ခ, ဤကား သမุဒယ, ဤကား နိရောဓ, ဤကား မဂ္ဂဟု သစ္စာလေးပါးသိခြင်းငှာ အားထုတ်ကြလော့။

ဤသို့စသည်ဖြင့် သစ္စာလေးပါးသုတ္တန်ပေါင်း ၁၃၀-ဟောသည်ကို မဟာဝဂ္ဂသံယုတ် ပါဠိတော်၌ သစ္စသံယုတ်အမည်ဖြင့် ရှင်မဟာကဿပ အမှူးရှိသော ရဟန္တာမထေရ်ကြီး ငါးရာတို့တည်း သင်္ဂါယနာတင်ကုန်၏၊ ဤသို့ဟောသော သုတ္တန်တို့၌ ရဟန်းတို့သည် ဝမ်းမြောက်စွာ ကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်၍ ဟောသော တရားကို လွန်စွာ နှစ်သက်ကုန်၏၊ ကောင်းချီးနေမော် သာဓုခေါ်ကုန်၏။

သစ္စာလေးပါး၌ မှတ်သားဘွယ်

အဌကထာဆရာကြီးများဖွင့်ပြရာ၌ သစ္စာအနက် ၁၆-ချက်ကား-

ဒုက္ခသည် ပီဠနဋ္ဌ-နှိပ်စက်ခြင်းအနက်ရှိသော ဒုက္ခ၊ သန္တာပဋ္ဌ-ပြူပြင်အပ်သော အနက်ရှိသော ဒုက္ခ၊ သင်္ခါရဋ္ဌ-ပူပန်ခြင်း အနက်ရှိသော ဒုက္ခ၊ ဝိပရိဏာမဋ္ဌ-ဖောက်ပြန်ခြင်းအနက်ရှိသော ဒုက္ခ။ [လေးနက်။]

သမุဒယသည် အာယူဟနဋ္ဌ-ဒုက္ခဖြစ်အောင် အားထုတ်ခြင်း အနက်ရှိသော သမุဒယ၊ နိဒါနဋ္ဌ-ဒုက္ခ၏ အကြောင်းရင်း အနက်ရှိသော သမุဒယ၊ သံယောဂဋ္ဌ-ဒုက္ခယှဉ်တွဲခြင်းအနက်ရှိသော သမุဒယ၊ ပလိဗောဓဋ္ဌ-နှောင့်ရှက်ခြင်း အနက်ရှိသော သမุဒယ။ [လေးနက်။]

နိရောဓသည် နိဿရဏဋ္ဌ-ထွက်မြောက်ရာ အနက်ရှိသော နိရောဓ၊ဝိဝေကဋ္ဌ-ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းအနက် ရှိသောနိရောဓ၊ အသင်္ခတဋ္ဌ- မပြူပြင်အပ်သော အနက်ရှိသောနိရောဓ၊ အမတဋ္ဌ-မသေခြင်းအနက်ရှိသော နိရောဓ။ [လေးနက်။]

မဂ္ဂသည် နိယျာနဋ္ဌ-ထုတ်ဆောင်ကြောင်း အနက်ရှိသော မဂ္ဂ၊ ဟေတုဋ္ဌ-ရောက်ကြောင်း အနက်ရှိသော မဂ္ဂ၊ ဒဿနဋ္ဌ-နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်ခြင်း အနက်ရှိသော မဂ္ဂ၊ အဓိပတေယျဋ္ဌ-ကြီးကဲခြင်းအနက်ရှိသော မဂ္ဂ။ [လေးနက်၊]

သစ္စာမည်ခြင်းကား-မနှိပ်စက်သောဒုက္ခ မရှိ၊ ဒုက္ခမှတပါး နှိပ်စက်သည် မရှိ၊ ဒုက္ခကိုမဖြစ်စေသော တဏှာသမုဒယ မရှိ၊ တဏှာ သမုဒယမှ တပါး ဒုက္ခဖြစ်စေသည် မရှိ၊ မငြိမ်းချမ်းသောနိဗ္ဗာန် မရှိ၊ နိဗ္ဗာန်မှ တပါး ငြိမ်းချမ်းသည် မရှိ၊ မထုတ်ဆောင်သောမဂ္ဂင် မရှိ၊ မဂ္ဂင်မှတပါး ထုတ်ဆောင်သည် မရှိ၊ ဤသို့ မြဲခြင်းကြောင့်, မှန်ကန်ခြင်းကြောင့်, မဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့်, ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းကြောင့် သစ္စာမည်၏။

လက္ခဏာကား-ဒုက္ခသစ္စာသည် နာခြင်း-ဗာဓနလက္ခဏာ ရှိ၏၊ သမုဒယသစ္စာသည် အမှန်အစ ဖြစ်ခြင်း-ပဘဝလက္ခဏာ ရှိ၏။ နိရောဓသစ္စာသည် ငြိမ်းချမ်းခြင်း-သန္တိလက္ခဏာ ရှိ၏၊ မဂ္ဂသစ္စာသည် ထုတ်ဆောင်ခြင်း-နိယျာနလက္ခဏာ ရှိ၏၊ ဝါ-ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာ, ဖြစ်ကြောင်းလက္ခဏာ, နစ်ခြင်းလက္ခဏာ, နစ်ကြောင်းလက္ခဏာ အစဉ်အတိုင်း ရှိ၏။

ဥပမာကား-ဒုက္ခသစ္စာသည် ဝေတ်မှတ်ခြင်းနှင့် တူ၏၊ သမုဒယသစ္စာသည် မိုးယိုးခေါင်ခြင်းနှင့် တူ၏။ နိရောဓသစ္စာသည် ဝပြောခြင်းနှင့် တူ၏၊ မဂ္ဂသစ္စာသည် မိုးယိုးကောင်းခြင်းနှင့် တူ၏၊ ဝါ-ဤမှာဘက်ကမ်း, ရေအယဉ်, ထိုမှာဘတ်ကမ်း, ကူးကြောင်းလုံ့လနှင့်(စဉ်တိုင်း)တူ၏၊ ဝါ-ဝန်ထုပ်, ဝန်ထမ်းခြင်း, ဝန်ပစ်ချခြင်း, ပစ်ချကြောင်းလုံ့လနှင့်တူ၏၊ ဝါ-အဆိပ်ပင်, အဆိပ်ပင်အမြစ်, အမြစ်ဖြတ်ခြင်း, ဖြတ်ကြောင်းလုံ့လနှင့် တူ၏၊ ဝါ-အနာဖြစ်ကြောင်း, အနာကင်းခြင်း, ဆေးကောင်းနှင့် တူ၏၊ ဝါ-ရန်သူ,ဒေါသ, ဓမ္ဓာ,စောင်မခြင်းနှင့် တူ၏။

သစ္စာလေးပါးရှုပုံကား-ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခသာ ရှိသည်၊ ဆင်းရဲသူ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ မရှိ၊ စုံမက်ခြင်းတဏှာသမုဒယသာ ရှိသည်၊ စုံမက်သူပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ မရှိ၊ ငြိမ်းချမ်းခြင်း နိရောဓသာ ရှိသည်၊ ငြိမ်းချမ်းသူ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ မရှိ၊ ကျင့်စဉ်လမ်းမ-မဂ္ဂသာ ရှိသည်၊ ကျင့်သူ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ မရှိ။

သစ္စာရှုကျိုးကား-ဒုက္ခသစ္စာသိလျှင် သက္ကာယဒိट्ठि ကွာ၏ (ငါ့ကိုယ်အတွက်ကို မမြင်)၊ သမုဒယသစ္စာ သိလျှင် ဥစ္ဆေဒဒိट्ठि ကွာ၏၊ နိရောဓသစ္စာ သိလျှင် သဿတဒိट्ठि ကွာ၏၊ မဂ္ဂသစ္စာသိလျှင် အကိရိယဒိट्ठि ကွာ၏။

[အကိရိယဒိट्ठिဟူသည်ကား-ကုသိုလ်ကံ, အကုသိုလ်ကံ မရှိ၊ ပြုဘွယ်မလိုဟု အကြောင်းကံကို ပယ်သည်။]

တနည်းကား-ဒုက္ခသစ္စာသိလျှင် ခန္ဓာငါးပါး၌ ဓုဝသညာ, သုဘသညာ, သုခသညာ, အတ္တသညာ ကွာ၏။ ဝါ-အကျိုးဒုက္ခ၌ အကျင့်မှား ပျောက်၏၊ သမုဒယသစ္စာသိလျှင် ဗြဟ္မာ, ဗိသဏိုးဖန်ဆင်း၏-စသော အကြောင်းမဟုတ်

သည်၌ အကြောင်းဟု မှတ်ထင်ခြင်းသည်လည်း ကား၏၊ ၀ါ-အကြောင်းသမုဒယတို့ အကျင့်မှား ပျောက်၏၊ နိရောဓသစ္စာသိလျှင် အရူပဘုံ-ဘဝဂ်ကို နိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်ထင်ခြင်းသည်လည်း ကား၏၊ ၀ါ-နိရောဓ၌ အကျင့်မှား ပျောက်၏၊ မဂ္ဂသစ္စာသိလျှင် ကာမဂုဏ်ခံစားခြင်းဖြင့်ရင်း, ကိုယ်ပင်ပန်းခံခြင်းဖြင့်ရင်း နိဗ္ဗာန်ရသည်ဟု မှတ်ထင်ခြင်းသည် ကား၏၊ ၀ါ-နိရောဓသို့ ရောက်ကြောင်း၌ အကျင့်မှား ပျောက်၏။

မဂ်ကိစ္စ ၁၆-ချက်ကား- သောတာပတ္တိမဂ်စိတ် ဖြစ်သောအခါ ဒုက္ခသစ္စာကို သိခြင်း, သမုဒယသစ္စာကို ပယ်ခြင်း, နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း, မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားများခြင်းအားဖြင့် လေးကိစ္စ ဖြစ်၏၊ သကဒါဂါမိမဂ်စိတ်, အနာဂါမိမဂ်စိတ်, အရဟတ္တမဂ်စိတ် ဖြစ်သောအခါလည်း ထို့အတူ လေးကိစ္စစီ ဖြစ်၍ မဂ်ကိစ္စ ၁၆-ချက် ဖြစ်၏။

နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်၌....ရုပ်နာမ်တို့၏ ရင့်ခြင်း ပျက်ခြင်းသည် ဇရာမရဏ မည်၏၊ (ဤကား ဒုက္ခသစ္စာ)၊ ဇာတိဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဇရာမရဏ ဖြစ်သည်၊ (ဤကား သမုဒယသစ္စာ)၊ ဇာတိချုပ်ခြင်းကြောင့် ဇရာမရဏ ချုပ်သည်၊ (ဤကား နိရောဓသစ္စာ)၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသည် ဇရာမရဏချုပ်ကြောင်း အကျင့်မည်၏၊ (ဤကား မဂ္ဂသစ္စာ)၊ ဤသို့ သိခြင်းလေးပါးသည် ဓမ္မဥာဏ်မည်၏-စသည်ဖြင့် ကြောင်းကျိုး ၁၁-စုံ၌ သစ္စာလေးပါးဖြင့် ဥာဏ် ၄၄-ပါးဖြစ်ပုံကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ဆက်သွယ်၍ ဟောတော်မူသည်။

ဤသို့သော သစ္စာလေးပါးကို သိမြင်သူတို့ ထူးခြားပုံကား- အနာထပိဏ်သူဌေးကြီး၏သား မောင်ကာလသည် ရတနာသုံးပါး မဆည်းကပ်၊ တိုက်တွန်းလည်း နားမထောင်၊ ထိုအခါ သူဌေးကြီးက ငါ၏သား-သေ၍ ရေကျသွားလျှင် ငါ အသုံးမကျ ဖြစ်ရတော့မှာဘဲဟုကြံ၍ ငါ့သား... ကျောင်းသွား၍ ဥပုသ်စောင့်ပါ၊ ဌေတထောင်ပေးမည်ဟု ဆိုသတဲ့၊ ကောင်းပြီဟု ဥပုသ်ယူပြီး တနေရာမှာအိပ်၍ နောက်နေ့၌ ပြန်လာတယ်၊ သူဌေးကြီးက ထမင်းဆာနေတာကိုသိ၍ ချက်ခြင်း ထမင်းကျွေးတာကို ဌေတထောင် မပေးလျှင် မစားဘူးဟု ဆိုသတဲ့။

နောက်တခါတော့ ငါ့သား....ဥပုသ်စောင့်သွားဦး၊ တရားတပုဒ် မှတ်ခဲ့ပါ၊ ဌေတထောင် ပေးမည်-ဟုဆိုသတဲ့၊ ကောင်းပြီဟု ဥပုသ်စောင့်ပြီး တရားတပုဒ် မှတ်မိအောင် တရားနာတယ်၊ မှတ်ထားသောတရားက ခဏခဏ မေ့သွားတာနဲ့ ထပ်ခါထပ်ခါ အားစိုက်၍ တရားနာစဉ်, စိတ်ကူး၍ မှတ်စဉ် ဥာဏ်တွင်းသို့ တရားဝင်၍ မဂ်ဥာဏ်ဖြင့် သစ္စာလေးပါး သိသွားသတဲ့၊ နောက်နေ့၌

ထမင်းကျွေးသောအခါ ဌေစကားမပြောဘဲ ထမင်းစားဘယ်၊ ဌေပေးတော့လဲ မယူလိုပါဘူးဟု ဆိုသတဲ့။

[မြင့်မိုရ်တောင်မှဒုက္ခသာ မဟုတ်၊ လောဘလဲ မြင့်မိုရ်တောင်လောက်ပင် ကုန်သွားပြီ၊ ထို့ကြောင့် စကြာမင်းစည်းစိမ်, နတ်ဗြဟ္မာစည်းစိမ် ရသည်ထက် သစ္စာလေးပါး သိခြင်းသည် မြတ်၏-ဟု ဟောတော်မူတယ်။]

သာမာ၀တီမိဖုရား၏ကျွန်မ ခုဇ္ဇုတ္တရာလဲ သုမနပန်းသည်အိမ်၌ တရားနာရ၍ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သစ္စာလေးပါး သိသွားသတဲ့၊ ထိုနေ့၌ ပန်းရှစ်သပြောဘိုး ဝယ်၍ မိဖုရားထံသွားပို့တော့ မိဖုရားက ယနေ့ပန်းတွေ မျှားလှချေရဲ့၊ ပန်းဘိုး အသပြောပို၍ ရသလားလို့ မေးသတဲ့၊ ခုဇ္ဇုတ္တရာက နေ့တိုင်းလိုဘဲ ပန်းဘိုး ရှစ်သပြော မှန်မှန်ရပါတယ်၊ ယနေ့တော့ ရှစ်သပြောလုံး ပန်းဝယ်လာပါတယ်၊ ယခင်နေ့တွေက လေးသပြောဘိုးသာ ဝယ်ခဲ့တယ်၊ လေးသပြောကို ငါ နေ့တိုင်း ဖြတ်စားတယ်၊ ယနေ့တော့ သစ္စာလေးပါး သိလာပြီ၊ ဖြတ်မစားတော့ဘူးဟု ဌေစားမှုကိုပင် ရဲ့ဝံ့စွာ ဝန်ခံသတဲ့။

[သစ္စာလေးပါးသိလျှင် အသေခံရဲတယ်၊ သန်းဥ မတုတ်ရဲဘူး၊ မပလီရဲဘူး၊ ရေနှင့်အရက် ရောရှိတိုက်လျှင် သစ္စာလေးပါးသိသူ သောတာပန်၏ ခံတွင်းသို့ ရေသာ၀င်တယ်၊ အရက် မ၀င်နိုင်ဘူးတဲ့။]

သုပ္ပဗုဒ္ဓမည်သော ဒုက္ခိတကြီးတယောက်လဲ ထမင်းကျန်, ဟင်းကျန် ဘောင်းရင်း မြတ်စွာဘုရား တရားဟောတဲ့နေရာ ရောက်သွားလို့ ပရိသတ် အစွန်မှာနေ၍ တရားနာစဉ် မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သစ္စာလေးပါး သိသွားသတဲ့၊ မိမိရသောဂုဏ်ကို လျှောက်ထားချင်သော်လဲ ပရိသတ်အကြား မ၀င်ရဲလို့ အိမ်ပြန်သွားပြီး လူရှင်းလောက်မှ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ လာသတဲ့။

ထိုအခါ သိကြားမင်းက ကောင်းကင်ဘုံကည်လျက် "ဟေ့-သုပ္ပဗုဒ္ဓ လူမဲ့ဒုက္ခိဘ....ငါသည် မင်းကို သုံးမကုန် စားမကုန်အောင် စောင်မမည်၊ ဘုရား,တရား,သံဃာကို ဘုရားမဟုတ်, တရားမဟုတ်, သံဃာမဟုတ်၊ ငါအလို မရှိ၊ ဤသို့ ဆိုရမည်"ဟု တိုက်တွန်းသတဲ့။

ဒီဘော့ သုပ္ပဗုဒ္ဓလူမဲ့ဒုက္ခိတကြီးက "အို-အရှက်မရှိတဲ့ အနွယ်ဗာလသိကြား ကြီး....သင်နှင့်ငါကား စကားပြောစရာ အဘက်မတန်၊ ငါ့ကို လူမဲ့ဟု နောက် မဆိုနှင့်၊ သဒ္ဓါ, သီလ, သုတ, စာဂ ,ပညာ, ဟိရိ, သြတ္တပ္ပဟူသော သူတော် ကောင်းဥစ္စာ ရတနာခုနစ်ပါးရှိသော တရားသူဌေးကြီးတဦး ငါဖြစ်သည်၊ အချည်းနှီး အသက်ရှည်သူမျိုး မဟုတ်"ဟု ပြန်ဆိုလိုက်သတဲ့။

ထိုအကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားထံ သိကြားမင်းကြီး သွားလျှောက်သော အခါ သင်လို သိကြားမင်း ရာထောင်သော်လည်း သုပ္ပဗုဒ္ဓ သဒ္ဓါတရားကို ဖျက်ဆီးခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းပြီဟု မိန့်တော်မူလိုက်သတဲ့။

[ရတနာသုံးပါးတော့ မထိနဲ့၊ အသက်ချင်းလဲရပစေ-သဘောမျိုး ထူးခြား သွားတယ်။]

သုရမ္ဗဋ္ဌမည်သော တကာတဦးလဲ မြတ်စွာဘုရားကျောင်းတော်သို့ နံနက် တွင်သွား၍ တရားနာရာ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သစ္စာလေးပါး သိသွားသတဲ့၊ အိမ်သို့ ပြန်ရောက်လာပြီးနောက် မကြာမီ မာရ်နတ်ကြီးက ဘုရားအသွင်ဖန်ဆင်း၍ အိမ်ရှေ့၌ ရောင်ခြည်တော်ခြောက်သွယ်လွှတ်လျက် ရပ်နေသတဲ့၊ သုရမ္ဗဋ္ဌက မြတ်စွာဘုရား....အဘယ်ကိစ္စ ရှိပါသနည်းဟု ချဉ်းကပ်သွားတော့ မာရ် နတ်ဘုရားကြီးက ဒါယကာ သုရမ္ဗဋ္ဌ....ငါဘုရားသည် နံနက်က သခ်ါရတရား အားလုံးအမြဲမရှိဟု အမှတ်တမဲ့ ဟောလိုက်မိတယ်၊ အချို့မြဲတယ်၊ အချို့မမြဲ ဘူးဟု ပြင်၍မှတ်ရမည်ဟု ဆိုသတဲ့။

သည်တော့ သုရမ္ဗဋ္ဌက မြတ်စွာဘုရားကို နာမည်ပျက်အောင် နှောက်ရှက် တာဘဲဟု ချက်ခြင်းသိ၍ ချက်ခြင်းရိပ်မိ၍ "အရှင်သည် မာရ်နတ်ကြီးမဟုတ် ဘူးလား"ဟု ဆိုလိုက်သတဲ့၊ သည်လိုဆိုတာနဲ့ တပြိုင်နက် ရောင်ခြည်တော် ခြောက်သွယ်တွေပါ ကွယ်ပျောက်ပြီး မာရ်နတ်ကြီး ထင်ရှားစွာ ပေါ်လာ သတဲ့၊ သင်တို့လို မာရ်နတ်မျိုး ရာသောင်းမက လာ၍ နှောက်ရှက်သော်လည်း ငါ၏ သဒ္ဓါတရား ဘုရားမပြောင်းတော့ဘူးလို့ ဆိုလိုက်သတဲ့။

[ဒီလို သစ္စာလေးပါး မသိသူသာဖြစ်လျှင် တင်ပါ့ဘုရား၊ မှန်ပါ့ဘုရားထဲ မျှောပါသွားရှာတော့မှာဘဲ။]

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာကြီးမှာတော့-မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သစ္စာလေးပါး သိသူသည် ကိလေသာကို ဖောက်ခွဲနိုင်၏၊ အနုမတဂ္ဂသံသရာဝဋ္ဋဒုက္ခ သမုဒ္ဒရာကိုလည်း ခန်းစေ၏၊ အပါယ်တံခါးကိုလည်း ပိတ်စေ၏၊ သူတော်ကောင်းဥစ္စာ ခုနစ်ဖြာ သို့လည်း ရှေ့ရှုပြု၏၊ မိစ္ဆာမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကိုလည်း ပယ်၏၊ အတွင်း, အပ, အနီး, အဝေး,အကြီး,အသေးဖြစ်သော ဘေးရန်ကိုလည်း ငြိမ်းစေ၏၊ ဘုရားရှင်၏ သားတော်,သမီးတော်စစ် အဖြစ်သို့လည်း ရောက်စေ၏၊ ရတနာသုံးပါး၌ သက်ဝင်သော အဓိဂမသဒ္ဓါရခြင်း, ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ရခြင်း, အဘိညာဏ်ရခြင်း စသော အာနိသင်ကိုလည်း ရစေ၏ဟု ဖွင့်ဆိုတော်မူသည်။

ခုဇ္ဇုတ္တရာ-ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ရလို့ ပိဋကတ်သုံးပုံဆောင်နိုင်တယ်၊ မိန်းမထဲက ဗဟုဿုတတောဒဂ်ရတယ်၊ သူဟောတဲ့ဘရားကို နာရလို့ သာမာဝတီအမှူးရှိသော နန်းတွင်းသူငါးရာ မဂ်,ဖိုလ် ရကြတယ်။

မာတိကာမာတာမည်သော ဒါယိကာမတဉီးသည် ရဟန်းခြောက်ကျိပ်ကို ကိုးကွယ်၍ ရဟန်းတို့ဟောပြသော ဒုတ္တိ ံသကောဋ္ဌာသကမဟာန်းဖြင့် အနာဂါမ်တိုင်အောင် ဥာဏ်ဆိုက်၍ အဘိညာရတယ်၊ ထိုအဘိညာဖြင့် ရဟန်းတို့၏ စိတ်ကိုကြည့်၍ စိတ်ဘိုင်းကျ ပြုစုလုပ်ကျေးဇူးယ်၊ ဝါကျတ်သောအခါ ထိုရဟန်းခြောက်ကျိပ်လဲ ရဟန္တာဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားထံ ပြန်သွားပြီးလျှင် မာတိကာမာတာသည် အလွန်အလိုက်သိဘတ်ပါသည်၊ ရဟန်းတို့၏ စိတ်ကြံကိုသိ၍ ပြုစုလေ့ရှိပါသည်ဟု လျှောက်ကြားကြသတဲ့။

ယခုအခါ ဤသို့ပင်ရှိစွဲသမျှပွါဒ်နှင့်ဆက်သွယ်သော သစ္စာလေးပါးတရားကို နာခံမှတ်သား နှလုံးထားကြသော ဒေါ်မျိုးကောင်းသား, အမျိုးကောင်းသမီးတို့သည် ငါတို့ရှေးကုသိုလ်ကံကြောင့် ငါတို့အတွက် ကြုံတွေ့ရသောတရားတော်တွေ့ပါတကားဟု ဆင်ခြင်ပြီးလျှင် ကုသိုလ်စိတ်အား အကုန်လုံးဖြင့် နှလုံးအိမ်အတွင်းသို့ ဆောင်သွင်း၍ သစ္စာလေးပါးကို ဟုတ်ဟိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍သိခြင်းငှာ အားထုတ်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သဋ္ဌာယတနသံယုတ်ပါဠိတော်
စိတ္တသံယုတ်တရားစာ

အခါတပါး မျှားစွာသော မဃထရ်တို့သည် မစ္ဆိကာသဏ္ဍအရပ် အမှာဌကဥယျာဉ်၌ သီတင်းသုံးနေကြသတဲ့၊ ထိုအခါ ဆွမ်းကိစ္စအပြီးဘွဲ့ စည်းဝေး၍ ဤသို့သောစကားတခုကို ပြောဆိုကြသတဲ့ ငါ့ရှင်တို့....သံယောဇဉ်နှင့် သညောဇနီယ-ဤနှစ်ပါးသည် အနက်အဓိပ္ပာယ် တူသလော၊ ထူးသလောဟု ပြောဆိုကြသတဲ့။

[ရှေးမထေရ်မျှားသည် စည်းဝေးရာ၌ ဆုံမိကြလျှင် အချည်းနှီးသောစကားကို မဆိုကြဘဲ မသိလျှင် မေးမြန်းခြင်း, သိလျှင် ဖြေဆိုခြင်းဖြင့် စကားတခုခုကို ပြောဆိုလေ့ရှိကြတယ်၊ ထို့ကြောင့် ဤသို့သော ပြဿနာတခု ဖြစ်လာရတယ်။]

ထိုအခါ မဃထရ်အချို့က သံယောဇဉ်ဆိုဒါ နှောင်ဖွဲ့သောကြိုး, သညောဇနီယဆိုဒါ နှောင်ဖွဲ့အပ်သော တရားဖြစ်၍ မတူဘူးဟု ဆိုကြတယ်၊ အချို့က အတူတူပါဘဲ မထူးပါဘူးဟု ဆိုကြသတဲ့၊ ထိုအခါ ကျောင်းတကာ စိတ္တသူကြွယ်သည် အနီးသို့ ရောက်လာ၍ ထိုစကားကို ကြား၍ မထေရ်မျှားထံ ချဉ်းကပ်ရှိခိုးပြီး သင့်ရာ၌ နေလျက် အရှင်ဘုရားတို့.... စကားပြောသည်ကို တပည့်တော် ဤသို့, ဤသို့ ကြားမိပါသည်၊ ဟုတ်ပါသလားဘုရားဟု လျှောက်သတဲ့၊ ဒါယကာ....သင် ကြားတိုင်း မှန်ပေသည်ဟု ဝန်ခံကြတယ်။

အရှင်ဘုရားတို့....သံယောဇဉ်နှင့် သညောဇနီယ နှစ်ပါးသည် အနက် အဓိပ္ပာယ် ကဲ့လဲ့ပါတယ်ဘုရား၊ သိလှယ်အောင် ဥပမာတခုပြုရလျှင် ဖြူသော နွားနှင့် နက်သောနွားနှစ်ကောင်ကို ကြိုးတချောင်းဖြင့် ချည်ထားသောအခါ လူတယောက်က နွားဖြူသည် နွားနက်၏ နှောင်ဖွဲ့ကြိုး သံယောဇဉ် ဖြစ်သည်၊ နွားနက်သည် နွားဖြူ၏ နှောင်ဖွဲ့ကြိုး သံယောဇဉ် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုပြောအုံ့၊ ဟုတ်မှန်ပါမည်လောဘုရားဟု ဥပမာဖြင့် လျှောက်သတဲ့။

ဒါယကာ....မဟုတ်နိုင်ဘူး၊ နွားဖြူသည် နွားနက်၏ သံယောဇဉ်ကြိုးမဟုတ်၊ နွားနက်သည် နွားဖြူ၏ သံယောဇဉ်ကြိုး မဟုတ်၊ နွားနှစ်ကောင်ကို ကြိုးတချောင်းတည်းဖြင့် ချည်ထားပေသည်၊ ထိုကြိုးသည်သာလျှင် သံယောဇဉ် ဖြစ်၍ နှောင်ဖွဲ့သောကြိုး ဖြစ်သည်ဟု မထေရ်မြတ်တို့က မိန့်ဆိုကြသတဲ့။

အရှင်ဘုရားတို့ ...ထိုဥပမာနှင့်အတူ ရှုတော်မူကြပါ၊ စက္ခုသည် ရူပါရုံ၏ သံယောဇဉ်ကြိုး မဟုတ်ပါ၊ ရူပါရုံသည် စက္ခု၏ သံယောဇဉ်ကြိုး မဟုတ်ပါ၊ စက္ခုနှင့် ရူပါရုံ နှစ်ခုကို စွဲ၍ ဆန္ဒရာဂ ဖြစ်ပါသည်၊ ထိုဆန္ဒရာဂသည်သာလျှင် သံယောဇဉ်ကြိုး ဖြစ်ပါသည်ဘုရား။

သောတနှင့် သဒ္ဒါရုံ၊ ဃာနနှင့် ဂန္ဓာရုံ၊ ဇိဝှါနှင့် ရသာရုံ၊ မနနှင့် ဓမ္မာရုံတို့၌ လည်း ဤအတူ မနနှင့် ဓမ္မာရုံနှစ်ခုကို စွဲ၍ ဆန္ဒရာဂ ဖြစ်ပါသည်၊ ထိုဆန္ဒရာဂ သည်သာလျှင် သံယောဇဉ်ကြိုး ဖြစ်ပါသည်ဘုရားဟု လျှောက်သတဲ့။

ထိုအခါ မထေရ်မြတ်တို့က ဒါယကာ....သင်သည် လူဘဝကို အရတော်လေစွ၊ ရသင့်ရထိုက်သော အာနိသင်ကို သင်-ရပေသည်၊ အတ္ထဂမ္ဘီရ, ဓမ္မဂမ္ဘီရဖြင့် နက်နဲလှသော မြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်၌ ဥာဏ်မျက်စိ ဖြစ်နိုင်ပေသည်ဟု ချီးကျူးသောစကားကို ဝမ်းမြောက်စွာ မိန့်ဆိုတော်မူကြသတဲ့။

ဒီနေရာမှာ.... တရားနာသူတို့ မြဲမြဲစွဲစွဲမှတ်စရာကတော့- လောကမှာ သားသမီး, ပစ္စည်းဥစ္စာတို့ကို သံယောဇဉ်နှောင်ကြိုးတွေဟု ဆိုဘတ်ကြတယ်၊ ဒီလိုဆိုတာ မုချမဟုတ်ဘူး၊ ဥပစာဖြင့် တင်စားပြီး ဆိုကြတာ ဖြစ်တယ်၊ ဝါ-လက်သယ်အစစ်ကို ဝှက်ထားပြီး အပြစ်မရှိသူကို တရားခံဟု စွပ်စွဲခြင်းသာ ဖြစ်ဘယ်၊ လက်သယ်အစစ်ကဘော့ သင်တို့တဦးတွေကို ချစ်ခင်စုံမက် နှစ်သက်တတ်တဲ့ ဆန္ဒရာဂ-တဏှာ- လောဘသာလျှင် သံယောဇဉ်နှောင်ကြိုး လက်သယ်အစစ် ဖြစ်ပေတယ်။

သားသမီး, ပစ္စည်းဥစ္စာက နှောင်မဖွဲ့တတ်ဘူးတဲ့၊ မိမိကိုယ်တွင်း ဟဒယဝတ္ထုမှာ ကိန်းတဲ့ လောဘကသာ နှောင်ဖွဲ့နိုင်သတဲ့၊ ဘုရားရှင်စကား နားထောင်ပြီး သံယောဇဉ် ဖြတ်ချင်လျှင် ကိုယ်တွင်းလောဘကိုသာ မစုံမက်နိုင်အောင် အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ ဘာဝနာဖြင့် ဖြတ်ရတယ်၊ သား,သမီးကို ဖြတ်ခြင်းဖြင့် သံယောဇဉ် ဖြတ်သည် မမည်နိုင်ဘူး။

နည်းယူစရာကောင်းတာကတော့ စိတ္တသူကြွယ်သည် အနာဂါမ်, ပဋိဂတ်သုံးပုံဆောင် ဥပါသကာ, ကျောင်းတကာသူဌေး ဖြစ်တယ်၊ ဘုန်းတော်ကြီးတွေကို ထိခိုက်ခြင်း မရှိစေဘဲ နှားဝင်ချိုစွာဖြင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ မှတ်သားချင်အောင် တရားစကားကို ဟောပြပေတယ်၊ အမျိုးကောင်းသား ကုလပုတ္တာ ပီသလှပေတယ်၊ နည်းယူဘွယ် ကောင်းလေစ့။

[စာတတ်သူ ဖြစ်လျက် မာန်တံခွန်ဖြင့် ထိခိုက်အောင် ဟောပြောသူတို့ကား မိမိတတ်သောစာကို အပါယ်ရိက္ခာ ဖြစ်အောင် ပြုသူဖြစ်၍ မျှားစွာ သနားထိုက်တယ်၊ မိမိတရားကို မိမိမကြားသဖြင့် နားထိုင်းစောင်းသမားကြီးနှင့် တူလှ၏၊ သို့သော် နားထိုင်းသော်လည်း စောင်းတီးခကား ရနိုင်ပေလတ္တံ့။]

အခါတပါး စိတ္တသူကြွယ်သည် မထေရ်တို့ကို နေအိမ်သို့ ဆွမ်းစားပင့်ဘိတ်သတဲ့၊ မထေရ်မျှား ရောက်လာသောအခါ ချဉ်းကပ်ရှိပူး၍ အရှင်ဘုရားတို့.... ခဝတုနာနတ္တ- ခဝတ်တို့၏ ထူးခြင်းဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောပါသည်၊ အဘယ်မျှဖြင့် ထူးသည်ဟု ဟောပါသနည်း ဘုရားဟူ၍ လျှောက်သတဲ့၊ မထေရ်ကြီးသည် မဖြေဘဲ ဆိတ်ဆိတ်နေသတဲ့၊ နှစ်ကြိမ်, သုံးကြိမ် မေးသော်လည်း ဆိတ်ဆိတ်သာ နေသတဲ့။

[မထေရ်ကြီးသည် သိသော်လည်း မရဲဝံ့သောကြောင့်ဟု အဋ္ဌကထာ မိန့်ဆိုတယ်။]

ထိုအခါ ဣသိဒတ္တမည်သော ရဟန်းငယ်က မထေရ်ကြီးထံ တပည့်တော်ဖြေပါရစေဟု တောင်းပန်သတဲ့၊ ခွင့်ရသောအခါ ဒါယကာ....သင်သည် ခဝတ်တို့၏ ထူးခြင်းကိုမေးသည် မဟုတ်လော၊ ဟုတ်ပါသည်ဘုရား၊ ဒါယကာ....မြတ်စွာဘုရားသည် စက္ခုခဝတ်, ရူပခဝတ်, စက္ခုဝိညာဏခဝတ်–တစုံ၊ သောတခဝတ်, သဒ္ဒခဝတ်, သောတဝိညာဏခဝတ်-တစုံ၊ ဤနည်းဖြင့် မနောခဝတ်, ဓမ္မခဝတ်, မနောဝိညာဏခဝတ်-တစုံ၊ ခြောက်စုံ ၁၈-ပါးဖြင့် ခဝတ်တို့၏ ထူးခြင်းကို မြတ်စွာဘုရား ဟောသည်ဟု ဖြေဆိုသတဲ့။

ထိုအခါ စိတ္တသူကြွယ်သည် လွန်စွာ အားရ နှစ်သက်စွာ ဝမ်းမြောက်ခြင်းဖြစ်သွားသတဲ့၊ ထိုနောက် မထေရ်ကြီးက ငါ့ရှင် ဣသိဒတ္တ....သာဓု, သာဓု, ကောင်းပေစ့, ကောင်းပေစ့၊ ဤပြဿနာသည် သင်၏ဉာဏ်၌ ထွန်းတောက်ပေသည်၊ ငါ၏ဉာဏ်၌ မထွန်းတောက်၊ နောက် ဘယ်အခါမဆို ဤသို့သော ပြဿနာဖြစ်လျှင် သင်သာလျှင် ဖြေဆိုလေလော့ဟု မိန့်ဆိုသတဲ့။

[ဒီနေရာမှာ စိတ္တသူကြွယ်ပုံစံပြတာဟာ မထေရ်မျှားက မေးလျှင် ကောင်းစွာ ဖြေဆိုရ ဟောပြတယ်၊ မထေရ်မျှားကိုလဲ တရားစကား မေးမြန်းတတ်တယ်၊ မထေရ်မျှား ပေးပြလျှင် ရိုသေစွာ နာခံမှတ်သားလေ့ရှိတယ်၊ ငါနှင့်မဆိုင်၊ သူ

တော်ကောင်းမျှားနှင့်သာ ဆိုင်သည်ဟူသော အနေမျိုးဖြင့် တခြားအဝေးဌ် နေလေ့မရှိဘူး၊ ဝါ-မသိသူသာ နာရသည်၊ ငါကဲ့သို့ သိသူ နာဘွယ်မလိုဟု ရှောင်တိမ်းလေ့မရှိဘူး၊ နည်းယူဧရာတွေ့ ဖြစ်တယ်။

မှတ်စရာကတော့ စက္ခုဓာတ်နှင့် ရူပဓာတ် တွေ့ဆုံလျှင် စက္ခုဝိညာဏဓာတ် ဖြစ်တယ်၊ သောတဓာတ်နှင့် သဒ္ဒဓာတ် တွေ့ဆုံလျှင် သောတဝိညာဏဓာတ် ဖြစ်တယ်၊ ဤနည်းဖြင့် မနောဓာတ်နှင့် ဓမ္မဓာတ် တွေ့ဆုံလျှင် မနောဝိညာဏဓာတ် ဖြစ်တယ်၊ ဤခြောက်စုံဖြစ်ခြင်းဖြင့် တလောကလုံး ဖြစ်ပုံကို လွှမ်းခြုံပြီး ပြုတော်မူတယ်၊ ဤခြောက်စုံ ဖြစ်ပုံကို သိလိုလျှင် တလောကလုံး ဖြစ်ပုံကို အကြွင်းမရှိ-အကုန်သိခြင်း ဖြစ်နိုင်တယ်၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်သော သင်္ခါရ အားလုံး အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ–ဟု ဝိပဿနာရှုစနာ ဟောပြခြင်း ဖြစ်တယ်။]

အခါတပါး အရှင်ကာမဘူသည် မစ္ဆိကာသဏ္ဍအရပ် အမွှောဌကဥယျာဉ်ဌ် နေထိုင်တော်မူတယ်၊ ထိုအခါ စိတ္တသူကြွယ်သည် အရှင်ကာမဘူထံ ချဉ်းကပ်ရှိခိုး၍ နေရာဘခုဌ် ထိုင်သတဲ့၊ ထိုသို့ထိုင်နေသော စိတ္တသူကြွယ်ကို အရှင်ကာမဘူက ဒါယကာ....မြတ်စွာဘုရားသည်–

နေလင်္ဂါ သေတပစ္ဆာဒေါ၊ ကောရော ဝဏ္ဏတိ ရထောဝ။
အနိဿံ ပဿ အပ္ပတ္တံ၊ ဆိန္နသောတံ အဗန္ဓနံ။ ။

ဟု ဟောသည်၊ ဒါယကာ....ဤသို့ အကျဉ်းဟောသည်ကို အနက်အဓိပ္ပာယ် အကျယ်ခွဲ၍ အဘယ်သို့ မှတ်သားအပ်လေသနည်းဟု မိန့်တော်မူသတဲ့။

အရှင်ဘုရား....ဤစကားသည် ဘုရားဟော ဟုတ်ပါသလော၊ ဒါယကာ....ဘုရားဟော ဟုတ်ပေသည်၊ အရှင်ဘုရား....ခေတ္တ ဆိုင်းပါဦး၊ စဉ်းစားပါဦး မည်ဟု လျှောက်၍ (ပိဋကတ်သုံးပုံကို နားဌ် ပန်ထားသော နားခေါင်းကို လှုပ်စေသကဲ့သို့ လှုပ်ရှားစေလျက်) စဉ်းစားပြီးလျှင် ဤသို့ လျှောက်သတဲ့။

အရှင်ဘုရား....နေလင်္ဂါ–ဟူသည် သီလ ဖြစ်ပါသည်ဘုရား၊ သေတပစ္ဆာဒေါ–သည် အရဟတ္တဖိုလ် ဝိမုတ္တိပါဘုရား၊ ကောရော-သည် သတိပါဘုရား၊ ဂတ္တတိ-သည် ရှေ့သို့တက်ခြင်း, နောက်သို့ ဆုတ်ခြင်း ဣရိယာပုထ်ပါဘုရား၊ ရထော–သည် ဤမဟာဘုတ် ခေါတ်လေးပါးအစု ခန္ဓာကိုယ်ပါဘုရား၊ ဤခန္ဓာကိုယ်သည် မိဘသွေးသားကြောင့် ဖြစ်၍ ထမင်းမုံ့တို့ဖြင့် တိုးပွားရ၍ အနိစ္စသဘော ဖြစ်ပါသည်၊ ဆေးလိမ်းခြင်း, နှိပ်နယ်ခြင်း စသည်ဖြင့် ပြုပြင်သော်လည်း ပျက်စီးခြင်းသဘောသာ ရှိပါသည်ဘုရား၊ ရာဂ, ဒေါသ, မောဟသည် နိဿ မည်ပါသည်၊ ရဟန္တာအား ထိုနိဿတရားတို့ကို ပယ်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် အနိဿံ–သည် ရဟန္တာပါဘုရား၊ အပ္ပတ္တံ–လည်း ရဟန္တာပါဘုရား၊ တဏှာ သောတဟူသော ကိလေသာအယဉ်ကို ပယ်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ဆိန္နသောတံ-သည် ရဟန္တာပါဘုရား၊ ရာဂ, ဒေါသ, မောဟ အနှောင်အဖွဲ့ကို ပယ်ပြီး

ဖြစ်သောကြောင့် အဗန္ဓနံ-သည် ရဟန္တာ ဖြစ်ပါသည်ဘုရား၊ ဤသို့ အကျဉ်းဟောသည်ကို အနက်အဓိပ္ပာယ် အကျယ်ခွဲ၍ ဤသို့ တပည့်တော် သိပါသည်ဘုရားဟု လျှောက်သတဲ့။

ထိုအခါ အရှင်ကာမဘူက ဒါယကာ....သင်သည် လူ့ဘဝကို အရတော်လေစွ ရသင့်ရထိုက်သော အာနိသင်ကို သင်-ရပေသည်၊ နက်နဲလှသော ဘုရားရှင် စကားတော်၌ ဉာဏ်မျက်စိ ဖြစ်နိုင်ပေသည်ဟု ချီးကျူးသော စကားကို ဝမ်းမြောက်စွာ မိန့်ဆိုတော်မူသတဲ့။

[မြတ်စွာဘုရားသည် အသားဖြူဖြူ ပိန်ပိန်ပါးပါး နှာခေါင်းပေါ်လွင်ဌေးဖြင့် ကြွလာသော ရဟန်းဟပါးကို ကိုယ်တော်တိုင်မြင်၍ ခွစ်သားကို...ထိုရဟန်းကို ကြည့်ရှုကြလော့-ဟု ပြ၍ဟောပေသော ဂါထာဖြစ်သည်၊ စိတ္တသူကြွယ်သည် နည်းယူ၍ ဖြေနိုင်ခဲ့သော ပြဿနာကို ဖြေဆိုလေသည်။]

ထိုဂါထာအနက်ကား-နေလင်္ဂါ၊ ညစ်ကြေးကင်းသော သီလအင်္ဂါရှိသော။ သေတပစ္ဆာဒေါ၊ အရဟတ္တဖိုလ် ထီးဖြူကို ဆောင်းသော။ ကောရော၊ သတိရှိသော။ ရထော၊ ခန္ဓာကိုယ်တည်းဟူသော ရထားသည်။ ဝတ္တတိ၊ ရှေ့သို့တက်ခြင်း, နောက်သို့ ဆုတ်ခြင်းဖြင့် ဖြစ်၏။ အနီဃံ၊ နီဃဟူသော ကိလေသာ မရှိသော။ ဆိန္နသောတံ၊ တဏှာရေယဉ်ကို ဖြတ်ပြီးသော။ အဗန္ဓနံ၊ ကိလေသာ အနှောင်အဖွဲ့မရှိသော။ အပ္ပတ္တံ၊ ထုင်ဖက်ပ်သို့ ရောက်သော ရဟန္တာကို။ ဝါ၊ ဝင့်ဒုက္ခသို့ ပြန်မရောက်ကောင်းသော ရဟန္တာကို။ ပဿ၊ ရှုလေလော့။

[ဤကား စိတ္တသူကြွယ် ရှင်းပြသောအနက်၊ ဘုရားရှင် အာဘော်ကျ အနက်ဖြစ်၏။]

ဤနည်းမသိလျှင် အနက် ဤသို့ချတ်တတ်၏။ ။နေလင်္ဂါ၊ ညစ်ကြေးကင်းသော အင်္ဂါရှိသော။ သေတပစ္ဆာဒေါ၊ ဖြူသော ပေါင်းမိုးရှိသော။ ကောရော၊ တခုသော အာဏနှိုရှိသော။ ရှိထော၊ ရထားသည်။ ဝတ္တတိ၊ လည်၍ ဖြစ်၏။ အနီဃံ၊ ဆင်းရဲမရှိသော။ အပ္ပတ္တံ၊ အတောင်မရှိသော။ ဆိန္နသောတံ၊ ရေယာဉ်ကို ဖြတ်သွားသော။ အဗန္ဓနံ၊ အဖွဲ့မရှိသော ရထားကို။ ပဿ၊ ကြည့်ရှုလေလော့။

[ဤကား မသိ၍ ချတ်သော အနက် ဖြစ်ပုံဘည်း၊]

[ဒီနေရာမှာ မဇ္ဈိမရိပ်ကလဲ "လူထံ၌ စာပေးခြင်းသည် အောက်ကျသည်၊ ရှေးက်စ ဘ ဂုဏ်ပျက်သည်"ဟု နှလုံးမထားဘူး၊ ပျားရည်မှန်လျှင် ကြက်ဆူပင်-အနှစ်မရှိမှ ဖြစ်စေ၊ တမာခါးပင်မှ ဖြစ်စေ ချိုသောအရသာ ရှိမြဲဟု နှစ်သက်စွာ နှားထောင်တော်မူကြတယ်၊ စိတ္တသူကြွယ်ကလည်း မဇ္ဈိမရိတို့ပင် ငါ့ကို စာမေး

ရသည်ဟု မာန်မာနမထားဘဲ မြတ်စွာဘုရားကို အလေးပြုလျက် ဝင့်မှတ္ထက် မြောက်ခြင်းကို ငဲ့၍ ရိုသေစွာ ဖြေဆိုလျှောက်ကြားကာ ဟောပြပေတယ်။ ကုလပုတ္တာ အမျိုးကောင်းသား ဖြစ်လိုသူတို့ နည်းယူစရာ ပုံစံပြကြပေတယ်။]

အခါတပါး အစေလကကဿပသည် မစ္ဆိကာသဏ္ဍသို့ ရောက်လာသတဲ့၊ စိတ္တသူကြွယ်၏ ငယ်မိတ်ဆွေဖြစ်တယ်၊ ထိုအခါ စိတ္တသူကြွယ်သည် ချဉ်းကပ်၍ ဝမ်းမြောက်စွာ စကားပြော၍ နေရာတခု၌ ထိုင်ပြီးလျှင် "အရှင် ရဟန်း ပြုသည်မှာ အဘယ်မျှ ကြာပါပြီနည်း"ဟု မေးသတဲ့၊ ဒါယကာ....နှစ်ပေါင်း ၃၀-ရှိပြီ၊ အရှင်သည် နှစ်ပေါင်း ၃၀-ဖြင့် လူတို့ရနေကျ ကုသလကမ္မပထ ထက်လွန်သော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ-ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတို့ရသော တရားထူးကို တခုခုရပါသလော၊ ဒါယကာ....အဝတ် မဝတ်သော နဂ္ဂေယျအကျင့်, ဦးပြည်းရိတ်သော မုဏ္ဍေယျအကျင့်, ထိုင်ရာမှ ထသောအခါ တင်ပါးမြှောက်သည်ကို ခါခြင်းငှာ ဦးခေါင်းမြီးကိုင်သော ပါဝဋနိပ္ပေါ်ဌနအကျင့်၊ ဤအကျင့်သုံးမျိုးမှ တပါး ဘစုံတခုသော တရားထူးကိုရခြင်း မရှိသေး။

ဒါယကာ....သင်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သာဝက ဥပါသကာ ဖြစ်သည်မှာ အဘယ်မျှကြာပြီနည်း၊ အရှင်ဘုရား.... နှစ်ပေါင်း ၃၀-ရှိပါပြီ၊ ဒါယကာ....ဤနှစ်ပေါင်း ၃၀-ဥပါသကာအဖြစ်ဖြင့် တရားထူးတစုံတခုကို ရလေသလော၊ အရှင်ဘုရား.... တရားထူးကို ရပါသည်၊ ကာမကိလေသာ အကုသိုလ်တို့မှ ဆိတ်၍ ပဌမစျာန်ကို အလိုရှိတိုင်း ဝင်စားနိုင်ပါသည်၊ ဝိတက်, ဝိစာရကင်းသော ဒုတိယစျာန်ကိုရင်း၊ ပီတိ, သုခပြည့်သော တတိယစျာန်ကိုရင်း၊ သုခ, ဒုက္ခ, သောမနဿ, ဒေါမနဿချုပ်သော စတုတ္ထစျာန်ကိုရင်း၊ အလိုရှိတိုင်း ဝင်စားနိုင်ပြီ၊ အကျွန်ုပ်သေလျှင် ဤစိတ္တ ကျောင်းတကာသည် သံယောဇဉ်ကင်းပြီ၊ ဤကာမဘုံသို့ မလာပြီဟု မြတ်စွာဘုရား မိန့်ဆိုမည်မလဲ ပါဘုရားဟု လျှောက်၏။

ထိုအခါ အစေလကကဿပသည် ဤသို့ဆို၏၊ အချင်းတို့....ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်သော တရား၏ အဖြစ်သည် အံ့ဘွယ်ရှိပေစ၊ လူဝတ်ဖြင့် နေသူ ဖြစ်လျက် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတို့ရသော စျာန်ချမ်းသာကို ရပေသည်၊ အံ့ဘွယ်ရှိပေစ၊ ဒါယကာ....ငါသည်လည်း ဤသာသနာ၌ ရှင်ရဟန်းပြုလိုသည်၊ ဆောင်ရွက်ပေးပါဟု ဆို၏၊ စိတ္တသူကြွယ်သည် အစေလကကဿပ-ယေသူယေချင်းကို မထေရ်တို့ထံ ခေါ်သွား၍ ဤသူကို ရဟန်းပြုပေးကြပါဘုရား၊ ပစ္စည်းလေးပါး အတွက် အားထုတ်ပါမည်ဟု လျှောက်၏၊ အစေလကကဿပသည် ရဟန်းအဖြစ်ကို ရ၍ မကြာမီ ရဟန္တာဖြစ်လေ၏။

[အကျိုးရှိအောင် ဆောင်ရွက်သော မိတ်ဆွေကောင်းပီသလေစ၊ ဤသို့သော မိတ်ဆွေကောင်းကိုသာ ယုံကြည်ရသည်၊ မိမိအား အလိုလိုက်ကာ အင်း-လိုက်သောသူသည် မိတ်ဆွေတုမည်၏၊ ယုံကြည်ထိုက်သူ-အားထားထိုက်သူ မဟုတ်။]

အခါတပါး နာဠပုတ္တနိဂဏ္ဌသည် မစ္ဆိကာသဏ္ဍသို့ နိဂဏ္ဌပရိသတ်များစွာ ဖြင့် လှည့်လည်လာသတဲ့၊ စိတ္တသူကြွယ်သည် ဥပါသကာများစွာဖြင့် သွားရ၍ နာဠပုတ္တနှင့် ဝမ်းမြောက်စွာ စကားပြော၍ သင့်သောနေရာတခု၌ နေသတဲ့။

[သာသနာသိပြီးသော စာတတ် အနာဂါမ်တဦးဖြစ်လျက် အသရေမရှိသော နိဂဏ္ဌထံ အဘယ်ကြောင့် ချည်းကပ်သနည်းဟူမူ-"ရဟန်းဂေါတမ၏ တပည့်တို့သည် ဖွဲ့အပ်သောရှားငုတ်ကဲ့သို့ လွန်စွာခက်ထန်ကုန်၏၊ တစုံတယောက်နှင့်အစေ့အစပ်စကားမျှ မပြောလိုကြ"ဟု နိဂဏ္ဌတို့စွပ်စွဲလေ့ရှိသည်ကို လွတ်စေခြင်းငှာ၎င်း, ထိုနိဂဏ္ဌတို့၏ဝါဒ၌ အပြစ်ဒေါသကို တင်ပြခြင်းငှာ၎င်း ချဉ်းကပ်သတဲ့။]

ထိုအခါ နာဠပုတ္တသည် ဒါယကာ....ဝိတက်, ဝိစာရ ကင်းသော သမာဓိ ဟူ၍၎င်း၊ ဝိတက်, ဝိစာရချုပ်ခြင်းရှိ၏ ဟူ၍၎င်း ဟောသည်ကို ယုံကြည်သလော ဟု ဆိုသတဲ့၊ အရှင်ဘုရား...."အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားအား ယုံကြည်၍ သိသည်မဟုတ်၊ ထိုသမာဓိနှင့် ထိုချုပ်ခြင်းသည်ရှိ၏၊ မသိမမြင်သူသာ သူတပါးကို ယုံကြည်၍ သိရသည်၊ အကျွန်ုပ်ကား ကိုယ်တိုင်သိ၍ သိသူဖြစ်ပါသည်၊ မြတ်စွာဘုရားအား ယုံကြည်၍ သိသည်မဟုတ်ပါ"ဟု ဆို၏။

ထိုအခါ နာဠပုတ္တသည် အရပ်လေးမျက်နှာကြည့်၍ အချင်းတို့....ဤသူကို ကြည့်ကြလော့၊ အလွန်ဖြောင့်စင်း၏၊ စဉ်းလဲခြင်း မရှိ၊ လှည့်စားခြင်း မရှိ၊ ဝိတက်, ဝိစာရကို ချုပ်စေအပ်၏ဟု ထင်သူသည် လေကို ကွန်ယက်ဖြင့် တားနိုင်သည်ဟု, ဂင်္ဂါရေအယဉ်ကို မိမိလက်ဆုပ်ဖြင့် တားနိုင်သည်ဟု မှတ်ထင်သူ-အထင်ကြီးသူ ဖြစ်၏ဟု ဆို၏။

[ဤကား မြတ်စွာဘုရားကို ထိခိုက်၍ ဆိုခြင်းတည်း။]

အရှင်ဘုရား ...ဥာဏ်နှင့်သဒ္ဓါ အဘယ်က မြတ်ပါသနည်း၊ ဒါယကာ.... ဥာဏ်သာလျှင် သဒ္ဓါထက် မြတ်၏၊ အရှင်ဘုရား....အကျွန်ုပ်သည် ဝိတက်, ဝိစာရရှိသော စျာန်ကို အလိုရှိတိုင်း ဝင်စားနိုင်၏၊ ဝိတက်, ဝိစာရ ကင်းသော ဒုတိယစျာန်ကိုရင်း၊ တတိယစျာန်ကိုရင်း၊ စတုတ္ထစျာန်ကိုရင်း အလိုရှိတိုင်း ဝင်စားနိုင်၏၊ ဤသို့ ဥာဏ်ဖြင့် သိမြင်သော အကျွန်ုပ်သည် ဝိတက်, ဝိစာရ ကင်းသော သမာဓိရှိ၏ဟူ၍၎င်း၊ ဝိတက်, ဝိစာရချုပ်ခြင်းသည် ရှိ၏ဟူ၍၎င်း အဘယ်သမယ, ဗြဟ္မဏကို သဒ္ဓါဖြင့် ယုံကြည်၍ သိနိုင်ပါအံ့နည်းဟု ဆို၏။

ထိုအခါ နာဠပုတ္တသည် မိမိပရိသတ်ကို ကြည့်၍ တပည့်တို့....ဤသူကို ကြည့်ကြလော့၊ အလွန်ကောက်ကျစ်၏၊ စဉ်းလဲ၏၊ လှည့်စား၏ဟု ဆို၏၊ ထိုအခါ စိတ္တသူကြွယ်က အရှင်သည် ယခုပင် ဤသူဖြောင့်စင်းသည်ဟု ဆို၏၊ ယခုပင် ကောက်ကျစ်သည်ဟု ဆို၏၊ ရှေစကားမှန်လျှင် နောက်စကား မှားပြီ၊ နောက်စကားမှန်လျှင် ရှေစကား မှားပြီ၊ အရှင်သည် အကြောင်းနှင့်ညီသော ပြဿနာဆယ်ချက်ကို သိသောအခါ နိဂဏ္ဌပရိသတ်နှင့်တကွ ငါသိပြီဟု

အကြောင်းကြားတော်မူပါ၊ ပြဿနာဆယ်ချက်ကား-တစ်, နှစ်, သုံး, လေး, ငါး, ခြောက်, ခုနှစ်, ရှစ်, ကိုး, တဆယ်၊ ဤဆယ်ချက်ကို သိလျှင် အကြောင်းကြားတော်မူပါဟု ပြဿနာဆယ်ချက်ဖြင့် ပန်ကြား၍ ဖဲသွားသတဲ့။

ပြဿနာဆယ်ချက်၏ အကြောင်းရင်းကတော့- အဂုံတို့ရှိ ဒသနိပါတ် မဟာဝဂ်မှာ- တိတ္ထိများနှင့် ရဟန်းများ တွေ့ဆုံကြသောအခါ တိတ္ထိတို့က ငါ့ရှင်တို့.... ရဟန်းဂေါတမသည် တပည့်တို့အား သဗ္ဗဓမ္မ- အလုံးစုံသော တရားကိုသိ၍ နေကြလော့ဟု ဆုံးမသည်၊ ငါတို့ တိတ္ထိဆရာများလည်း တပည့်တို့အား သဗ္ဗဓမ္မ- အလုံးစုံသော တရားကိုသိ၍ နေကြလော့ဟု ဆုံးမသည်၊ ငါ့ရှင်တို့.... ရဟန်းဂေါတမနှင့် ငါတို့သည် ဆုံးမခြင်း, တရားဟောခြင်း အထူးမရှိ၊ ထူးသည်ဟု ဆိုခြင်းသည် အဘယ်စကားနည်းဟု ဆိုကုန်၏။

[အလယ်၌ ဖြတ်သော ရှေတုံးကဲ့သို့ သာသနာတော်နှင့် မိမိတို့ အယူကို ဦးညွှန်ကာ ဆိုကြသတဲ့၊]

ထိုအကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်လျှောက်သောအခါ ချစ်သားတို့....ဤသို့ ဆိုသော တိတ္ထိကို ငါ့ရှင်တို့....တခုဟူသည် အဘယ်နည်း၊ နှစ်ခုဟူသည် အဘယ်နည်း၊ သုံး, လေး, ငါး, ခြောက်, ခုနှစ်, ရှစ်, ကိုးခုဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဆယ်ခုဟူသည် အဘယ်နည်းဟု ပြန်မေးကြကုန်လော့၊ ဤသို့ မေးလျှင် တိတ္ထိတို့သည် မိမိတို့အရာ မဟုတ်သောကြောင့် မဖြေနိုင်ဘဲ ပင်ပန်းခြင်းသို့ ရောက်ကုန်လတ္တံ့၊ နတ်ပြည်, ဗြဟ္မာပြည်နှင့်တကွသော သြကာသလောကဌ၊ ရဟန်း, ပုဏ္ဏား, နတ်, လူနှင့်တကွသော သတ္တလောကဌ ဤပြဿနာကို နေရာတကျ ဖြေဆိုနိုင်သူကို ငါဘုရား မြင်တော်မမူ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်ရင်း, မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သည်ရင်း, ဤဌ၌ တရားနာဘူးသော သူသည်ရင်း၊ ဤသူတို့သာ ကောင်းစွာ နေရာတကျ ဖြေဆိုနိုင်ရာ၏။

ချစ်သားတို့.... တခုဟူသည် ရှာအပ်သော ပြဿနာတခု၊ ထိုတခုဟူသည် အဘယ်နည်းဟု မေးအပ်သော ဥဒ္ဒေသတခု၊ သဗ္ဗေ သတ္တာ အာဟာရ-ဋ္ဌိတိကာ-ဟု ဖြေအပ်သော ဗျာကရဏတခု ဖြစ်၏၊ အဓိပ္ပာယ်ကား- တခုကို ကောင်းစွာသိလျှင် မျက်မှောက်ဌ ဒုက္ခကင်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏၊ အဘယ်တခုနည်းဟူမူ- သဗ္ဗေ သတ္တာ အာဟာရ ဋ္ဌိတိကာ ဖြစ်၏၊ ဤတခုသိလျှင် မျက်မှောက်ဌ ဒုက္ခကင်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏၊ နှစ်ခုဟူသည် နာမ်နှင့်ရူပ်တည်း၊ ဤနှစ်ခုကိုသိလျှင် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏၊ ဤနည်းဖြင့် ဆယ်ခုအထိ သိအပ်၏၊ လေ့လာအပ်၏။

လေ့လာပုံကား-

၁။ ကေနာမကိ။ ကေနာမ၊ တခုဟူသည်။ ကိ၊ အဘယ်နည်း။ သဗ္ဗေ သတ္တာ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့

သည်။ အာဟာရဒ္ဌိတိကာ၊ အာဟာရလျှင် တည်ရာရှိကုန်၏။ ဝါ-အကြောင်း မကင်းသော တေဘူမကသင်္ခါရတို့ ဖြစ်ကုန်၏။ [ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန်, ဓမ္မာဓိဋ္ဌာန်-နှစ်နက် ဟု သိ။]

၂။ ဒွေနာမ ကိုး။ ဒွေနာမ၊ နှစ်ခုဟူသည်။ ကိုး၊ အဘယ်နည်း။ နာမဥ္စ ရူပဥ္စ။ နာမဥ္စ၊ နာမ်သည်ရင်း။ ရူပဥ္စ၊ ရူပ်သည်ရင်း။ ဝါ-နာမ်နှင့်ရူပ်တည်း။

၃။ တိဏိနာမ ကိ။ တိဏိနာမ၊ သုံးခုဟူသည်။ ကိ၊ အဘယ်နည်း။ တိသော ဝေဒနာ။ တိသော၊ သုံးပါးကုန်သော။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာတို့တည်း။

၄။ စတ္တာရိနာမ ကိ။ စတ္တာရိနာမ၊ လေးခုဟူသည်။ ကိ၊ အဘယ်နည်း။ စတ္တာရော အာဟာရာ။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ အာဟာရာ၊ အာဟာရတို့တည်း။ တနည်း-စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော။ အရိယသစ္စာနိ၊ အရိယသစ္စာတို့တည်း။ တနည်း-စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့တည်း။

၅။ ပဉ္စနာမ ကိ။ ပဉ္စနာမ၊ ငါးခုဟူသည်။ ကိ၊ အဘယ်နည်း။ ပဉ္စ ပါဒါ-နုက္ခန္ဓာ။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဥပါဒါနုက္ခန္ဓာ၊ ဥပါဒါနုက္ခန္ဓာတို့တည်း။

၆။ ဆနာမ ကိ။ ဆနာမ၊ ခြောက်ခုဟူသည်။ ကိ၊ အဘယ်နည်း။ ဆအဗ္ဘန္တရိကာယတနာနိ။ ဆ၊ ခြောက်ပါးကုန်သော။ အဗ္ဘန္တရိကာယတနာနိ၊ အဗ္ဘန္တရိကာယတနတို့တည်း။

၇။ သတ္တနာမ ကိ။ သတ္တနာမ၊ ခုနှစ်ခုဟူသည်။ ကိ၊ အဘယ်နည်း။ သတ္တ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော။ သတ္တ၊ ခုနှစ်ပါးကုန်သော။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိတို့တည်း။ တနည်း-သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂါ။ သတ္တ၊ ခုနှစ်ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့တည်း။

၈။ အဋ္ဌနာမ ကိ။ အဋ္ဌနာမ၊ ရှစ်ခုဟူသည်။ ကိ၊ အဘယ်နည်း။ အဋ္ဌ လောကဓမ္မာ။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ လောကဓမ္မာ၊ လောကဓမ်တရားတို့တည်း။ တနည်း-အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကောမဂ္ဂေါ၊ အရိယော၊ မြတ်သော။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ အဋ္ဌင်္ဂိကော၊ အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိ၏။

၉။ နဝနာမ ကိ။ နဝနာမ၊ ကိုးခုဟူသည်။ ကိ၊ အဘယ်နည်း။ နဝ သတ္တဝါသာ။ နဝ၊ ကိုးပါးကုန်သော။ သတ္တဝါသာ၊ သတ္တဝါသတို့တည်း။

၁၀။ ဒသနာမ ကိ။ ဒသနာမ၊ ဆယ်ခုဟူသည်၊ ကိ၊ အဘယ်နည်း။ ဒသ အကုသလကမ္မပထာ။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။ အကုသလကမ္မပထာ၊

အကုသိုလ်ကမ္မပထတို့တည်း။ တနည်း-ဒသကုသလကမ္မပထာ။ ဒသ၊ ဆယ်ပါး ကုန်သော။ ကုသလာကမ္မပထာ၊ ကုသိုလ်ကမ္မပထတို့တည်း။

[ခုဒ္ဒကပါဋ္ဌ ပါဠိဘော်ဌ်ကား ကုမာရပညာ- သူငယ်သင်ပြဿနာဆယ်ပါး ဟု ဟောသည်၊ ဤပြဿနာဆယ်ခုတို့တွင် တခုခုကောင်းစွာ သိလျှင် မျက်မှောက် မဂ်,ဖိုလ်ရ၍ နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်ပြုနိုင်သတဲ့၊ ဒီလိုဖြစ်လျှင် နာဌပုတ္တနိဂဏ္ဌကြီး သိနိုင်ဘို့ရာ လွယ်ကူမည် မဟုတ်ပေဘူး။]

အခါတပါး စိတ္တသူကြွယ်သည် မထေရ်တို့ကို နေအိမ်သို့ ဆွမ်းစားပင့် ဘိတ်၍ ကြွရောက်လာသောအခါ ချဉ်းကပ်ရှိခိုး၍ အရှင်ဘုရား....လောကဌ် ဒိဋ္ဌိတို့သည် ခန္ဓာလောက မြဲ၏ဟူ၍ရင်း, မမြဲဟူ၍ရင်း, အဆုံးရှိ၏ဟူ၍ရင်း, အဆုံးမရှိဟူ၍ရင်း, ဇီဝနှင့်ကိုယ် တခုတည်းဟူ၍ရင်း, တခြားစီဟူ၍ရင်း, သတ္တဝါသေပြီးဖြစ်၏ ဟူ၍ရင်း, မဖြစ်ဟူ၍ရင်း, အချို့ဖြစ်-အချို့မဖြစ်ဟူ၍ရင်း, ဖြစ်သည်လည်းမဟုတ်-မဖြစ်သည်လည်း မဟုတ် ဟူ၍ရင်း ၆၂-ပါးသော ဒိဋ္ဌိတို့ကို မြတ်စွာဘုရား ဟောပါသည်၊ ဤဒိဋ္ဌိတို့သည် အဘယ် တရားရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်ကြပါသနည်း၊ အဘယ်တရား မရှိလျှင် မဖြစ်ကြပါသနည်းဟု လျှောက်သတဲ့။

မထေရ်ကြီး ဆိတ်ဆိတ်နေဒါနဲ့ ဣသိဒတ္တရဟန်းငယ်က ခွင့်ပန်ပြီး ဖြေသတဲ့၊ ဖြေပုံကတော့-ဒါယကာ....ဤလောကဌ် ၆၂-ပါးသော ဒိဋ္ဌိတို့သည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်ကြတယ်၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိမရှိလျှင် မဖြစ်နိုင်ကြဘူးဟု ဖြေဆိုသတဲ့။

အရှင်ဘုရား....သက္ကာယဒိဋ္ဌိဆိုတာ အဘယ်ခြင်းရာဖြင့် ဖြစ်ပါသနည်းဘုရား၊ ဒါယကာ....ဤလောကဌ် သူတော်ကောင်းတရား မကြား, မမြင်, မသိသော အနန္တပုထုဇဉ်သည် ရုပ်သည်အတ္တ, ရုပ်ရှိသောအတ္တ, အတ္တဌ်ရုပ်, ရုပ်ဌ်အတ္တဟု လေးမျိုးရှု၏၊ ဝေဒနာသည် အတ္တ, ဝေဒနာရှိသော အတ္တ,အတ္တဌ် ဝေဒနာ, ဝေဒနာဌ် အတ္တဟု လေးမျိုးရှု၏၊ သညာသည် အတ္တ,သညာရှိသော အတ္တ, အတ္တဌ်သညာ, သညာဌ် အတ္တဟု လေးမျိုးရှု၏၊ သင်္ခါရသည် အတ္တ, သင်္ခါရရှိသော အတ္တ, အတ္တဌ်သင်္ခါရ, သင်္ခါရဌ် အတ္တဟု လေးမျိုးရှု၏၊ ဝိညာဏ်သည် အတ္တ, ဝိညာဏ်ရှိသော အတ္တ, အတ္တဌ် ဝိညာဏ်, ဝိည ဏ်ဌ်အတ္တ ဟု လေးမျိုးရှု၏၊ ဤသို့လျှင် ၂၀-သော သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည် ဖြစ်၏ဟု ဖြေဆိုသတဲ့။

ဒီနေရာမှာ မှတ်စရာကတော့-

ရုပ်သည် အတ္တ, ဝေဒနာသည် အတ္တ, သညာသည် အတ္တ, သင်္ခါရသည် အတ္တ, ဝိညာဏ်သည် အတ္တ၊ ဤငါးမျိုးသော ရှုမြင်းသည် မီးလှိုသည် အဆင်း,

အဆင်းသည် မီးလျှံဟု တခုတည်းမကွဲမပြားရှိသကဲ့သို့ ရှုခြင်းဖြစ်တယ်၊ ခန္ဓာတပါးတည်းကို အတ္တဟုစွဲခြင်းအားဖြင့် တပါးစွဲ ၅-ခုဖြစ်တယ်။

ရူပ်ရှိသောအတ္တ, ဝေဒနာရှိသောအတ္တ, သညာရှိသော အတ္တ, သင်္ခါရရှိသော အတ္တ, ဝိညာဏ်ရှိသောအတ္တ၊ ဤငါးမျိုးသောရှုခြင်းသည် အရိပ်ရှိသော သစ်ပင်ဟု အရိပ်သည် သစ်ပင် မဟုတ်, သစ်ပင်သည် အရိပ်မဟုတ် ဟူ၍ တခြားစီခွဲ၍ ရှုသကဲ့သို့ ရူပ်စသည်နှင့် အတ္တကို တခြားစီခွဲ၍ ရှုခြင်းအားဖြင့် လေးပါးစွဲ ၅-ခုဖြစ်တယ်။

အတ္တ၌ရူပ်, အတ္တ၌ဝေဒနာ, အတ္တ၌သညာ, အတ္တ၌သင်္ခါရ, အတ္တ၌ဝိညာဏ်၊ ဤငါးမျိုးသော ရှုခြင်းသည် ပန်း၌အနံ့ဟု ပန်းသည် အနံ့မဟုတ်, အနံ့သည် ပန်းမဟုတ်ဟူ၍ တခြားစီခွဲ၍ရှုသကဲ့သို့ ရူပ်စသည်နှင့် အတ္တကို တခြားစီခွဲ၍ ရှုခြင်းအားဖြင့် လေးပါးစွဲ ၅-ခုဖြစ်တယ်။

ရူပ်၌ အတ္တ, ဝေဒနာ၌ အတ္တ, သညာ၌အတ္တ, သင်္ခါရ၌အတ္တ, ဝိညာဏ်၌ အတ္တ၊ ဤငါးမျိုးသောရှုခြင်းသည် ကြွေတံ၌ပတ္တမြားဟု ကြွေတံသည် ပတ္တမြား မဟုတ်, ပတ္တမြားသည် ကြွေတံမဟုတ်ဟူ၍ တခြားစီခွဲ၍ ရှုသကဲ့သို့ ရူပ်စသည်နှင့် အတ္တကို တခြားစီခွဲ၍ ရှုခြင်းအားဖြင့် လေးပါးစွဲ ၅-ခု ဖြစ်တယ်။

[ဤကား ရှုပုံကို မခွဲတခု, ခွဲသုံးခုဟု ဥပမာလေးခု ပြခြင်းသာတည်း။]

ငါဟုရှုခြင်းသည် အတ္တ, ငါ့ဥစ္စာငါ့ပစ္စည်းဟု ရှုခြင်းသည် အတ္တနိယဟု နှစ်မျိုးကွဲသော်လည်း အတ္တဘခုတည်းဖြင့် ပေါင်းဟောသည်၊ ငါ, သူတပါး, ယောက်ျား, မိန်းမဟုရှုခြင်း၊ ငါ့ကိုယ်, ငါ့ဟာ, သူ့ကိုယ်, သူ့ဟာဟု ရှုခြင်းတို့ကို လည်း အတ္တတခုတည်းဖြင့် ပေါင်းဟောသည်။

[ငါ့ကိုယ်, ငါ့ဟာဟု ရှုခြင်းသည် အတ္တဟု ရှုခြင်းပင်တည်း။]

ဤပုဏ္ဏားကို စိတ္တသူကြွယ်သည် မသိ၍မေးသည်မဟုတ်၊ နှီးနှောလို၍လည်း မဟုတ်၊ ယုံမှားကင်းလို၍လည်း မဟုတ်၊ သူကိုယ်တိုင် သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့် ဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာတို့ကို ပယ်ပြီးပြီ၊ သကဒါဂါမိမဂ်ဖြင့် ရုန့်ရင်းသော ကိလေသာတို့ကို ပယ်ပြီးပြီ၊ အနာဂါမိမဂ်ဖြင့် ကာမရာဂ, ဒေါသတို့ကို ပယ်ပြီးပြီ၊ သက်သက် သာသနာပြန့်ပွားရေးအတွက်သာ လျှင်ငဲ့၍ မေးခြင်းဖြစ်သည်၊ မိမိသိပြီးသောတရားကိုပင် ရိုသေစွာနှားထောင်ခြင်းသည် အဘယ်မှရသောနည်း ဖြစ်သနည်း၊ ရှင်နန္ဒဟောသည်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် ရိုသေစွာ နာတော်မူ၏၊ ဘုရားနည်းကို ယူတတ်ပေစ၊ ဤနည်းမျိုးကို တဏှာ, မာန, ဒိဋ္ဌိအမိန့်ဩဇာခံသူ မယူနိုင်။

[ဤကား မာနာနုသယသတ္တိဖြင့် ဗဟုသုဘဂုဏ်ကို အပါယ်ရိုက္ခာ ပြုမိတတ်ကြသောကြောင့် သတိပြုစရာ ညွှန်ပြခြင်းတည်း။]

အရှင်ဘုရား....သင်္ကာယဒိဋ္ဌိဆိုတာ အဘယ်ခြင်းရာဖြင့် ဖြစ်နိုင်ပါမည်နည်း ဘုရား၊ ဒါယကာ....ဤလောကဌ် သူတော်ကောင်းတရား အကြား, အမြင်, အသိရှိသော ကလျာဏပုထုဇဉ်နှင့် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းသည်-

ရုပ်သည် အတ္တ မဟုတ်, ရုပ်ရှိသောအတ္တ မဟုတ်, အတ္တဌ် ရုပ်မတည်, ရုပ်ဌ် အတ္တမတည်ဟု လေးမျိုးရှု၏၊ ဝေဒနာသည် အတ္တမဟုတ်, ဝေဒနာရှိသော အတ္တ မဟုတ်, အတ္တဌ် ဝေဒနာမတည်, ဝေဒနာဌ် အတ္တမတည်ဟု လေးမျိုး ရှု၏၊ သညာသည် အတ္တမဟုတ်, သညာရှိသော အတ္တမဟုတ်, အတ္တဌ် သညာမတည်, သညာဌ် အတ္တမတည်ဟု လေးမျိုးရှု၏၊ သင်္ခါရသည် အတ္တမဟုတ်, သင်္ခါရရှိသော အတ္တမဟုတ်, အတ္တဌ်သင်္ခါရ မတည်, သင်္ခါရဌ် အတ္တမတည်ဟု လေးမျိုး ရှု၏၊ ဝိညာဏ်သည် အတ္တမဟုတ်, ဝိညာဏ်ရှိသော အတ္တမဟုတ်, အတ္တဌ် ဝိညာဏ် မတည်, ဝိညာဏ်ဌ် အတ္တမတည်ဟု လေးမျိုး ရှု၏၊ ဤသို့ ရှုလျှင် ၂၀-သော သင်္ကာယဒိဋ္ဌိသည် မဖြစ်နိုင်ဟု ဖြေဆိုသတဲ့။

[စိတ္တသူကြွယ်သည် လွန်စွာနှစ်သက်ဝမ်းမြောက်သဖြင့် ထိုအရှင် ဣသိဒတ္တကို နေရပ်မေးကာ စကားဆက်ပြောခြင်းဖြင့် မမြင်ဘူးဘဲ ရင်းရင်းချာချာ သိကျွမ်းဘူးသော မိတ်ဆွေဟောင်းဖြစ်ကြောင်း ကောင်းစွာသိ၍ ဝမ်းမြောက်လှစွာ "ပစ္စည်းလေးပါးဖြင့် လုပ်ကျွေးပါရစေ၊ ဤအရပ်ဌ် သီတင်းသုံးတော်မူပါ"ဟု လျှောက်သတဲ့။ ဒါယကာ....သင်သည် အပြစ်မရှိ ကောင်းသောစကားကိုဆိုပေသည်ဟု မိန့်ဆိုသတဲ့၊ မထေရ်ကြီးများကလဲ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ အရှင် ဣသိဒတ္တကို မျှားစွာ ချီးကျူးတော်မူကြသတဲ့။]

အခါတပါး စိတ္တသူကြွယ်သည် မကျန်းမမာဖြစ်၍ ဝေဒနာ ပြင်းစွာ နှိပ်စက်ခံနေရသတဲ့၊ ထိုအခါ မျှားစွာသောနတ်တို့သည် ရောက်လာကြ၍ သူကြွယ်....သင်သည် နောက်ဘဝဌ် စကြဝတေးမင်း ဖြစ်လို၏ဟု တောင့်တပါဟု တိုက်တွန်းကြသတဲ့၊ ထိုအခါ စိတ္တသူကြွယ်က နတ်တို့ကို ဤသို့ဆိုသတဲ့၊ "တမ္မိအနိစ္စံ၊ တမ္မိအဒုဝံ၊ တမ္မိပဟာယဂမနီယံ"။ ဘာသော့ဟာ၊ အချင်းနတ်တို့။ တမ်ပြီ၊ ထိုစကြာမင်း စည်းစိမ်သည်လည်း။ အနိစ္စံ၊ အမြဲမရှိ။ အဒုဝံ၊မခိုင်ခံ့ ။ ပဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍။ ဂမနီယံ၊ သွားထိုက်၏။ ဤသို့ နတ်တို့ကို ဆိုသောအခါ ဆွေမျိုးသားချင်း, မိတ်ဆွေတို့ကြား၍ အရှင်သား... သတိထားပါလော့၊ မယောင်ယမ်းပါနှင့်ဟု ဆိုကြသတဲ့။

ငါ ယောင်ယမ်းတာ မဟုတ်ဘူး၊ နတ်တို့က ငါ့ကို စကြာမင်းအဖြစ် တောင့်တပါဟု တိုက်တွန်းကြတယ်၊ ဒါကြောင့် နတ်တို့ကို ပြန်ပြောတာဟု ဆိုသတဲ့၊ အရှင်အား အဘယ်အကျိုးကိုမြင်၍ နတ်တို့ တိုက်တွန်းပါသလဲဟု မေးကြတော့ နတ်တို့က ဤစိတ္တသူကြွယ်သည် သီလ,သမာဓိ ရှိ၏၊ စိတ်စင်ကြယ်သောကြောင့် တောင့်တတိုင်း ပြည့်စုံလတ္တံ့ဟု ဓမ္မအကျိုးကိုမြင်၍ တရားမင်းဖြစ်စိမ့်သောငှာ တိုက်တွန်းကြသည်ဟု ဆိုသတဲ့။

ဒါဖြစ်လျှင် အကျွန်ုပ်တို့အားလည်း ဆုံးမသြဝါဒ ပေးသနားပါဦးဟု တိုက်တွန်းကြသတဲ့၊ အမောင်တို့....ဤသို့ ကျင့်ကြလော့၊ မြတ်စွာဘုရား၌ ဂုဏ်တော်၌ သက်ဝင်ယုံကြည်ပါမည်၊ တရား၌ ဂုဏ်တော်၌ သက်ဝင်ယုံကြည်ပါမည်၊ သံဃာ၌ ဂုဏ်တော်၌ သက်ဝင်ယုံကြည်ပါမည်၊ လူတွယ်ဝတ္ထု၌ အကျွေးခံ သီလဝန္တ အရှင်ကောင်းတို့နှင့် မခွဲခြမ်းသူ ဖြစ်ပါမည်၊ ဤသို့ လေးပါးသော ကျင့်ဝတ်တို့ကို ကျင့်ကြလော့ဟု ဆုံးမသြဝါဒစကားလေးခွန်း တိုက်တွန်း၍ ဆောက်တည်စေ၍ စိတ္တသူကြွယ် ဧဝိဝန်ချုပ်သွားသတဲ့။

ဤလူတွယ်ဝတ္ထု၌ သီလဝန်အရှင်ကောင်းတို့နှင့် မခွဲခြမ်းရဘူးဆိုဒါ-အရှင်ကောင်းတို့အား ဤမျှလူမည်၊ ငါသည် ဤမျှသုံးဆောင်မည်ဟု မဝေဘန်ဘဲ အရှင်ကောင်းတို့နှင့် အတူတကွ ဆက်ဆံခြင်းသာ ဖြစ်လတ္တံ့ဟု နှလုံးထားရမတဲ့၊ ပဠိဂဒါယကာ ပုဏ္ဏားကြီးကဲ့သို့ မိမိစားသောက်ဆဲ အာဟာရကို သော်လည်း အလှူခံမြင်လျှင် လှူဒါန်းရမယ်။

[အလှူခံအတွက် ငါလှူပြီးပြီ၊ ဒါက ငါ့အတွက်ဟု သဘောမထားနှင့်၊ ထပ်၍ သာလှူရမယ်ဟု ဆိုလိုတယ်၊ ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်းကဲ့သို့ ငါတို့အမျိုးသည် အစားတလုပ်ကိုသော်လည်း မလှူဘဲစားလေ့မရှိဟု နှလုံးထားရမယ်ဟု ဆိုလိုသည်။]

ယခုအခါ ဤမျှဖြင့် သဠာယတန သံယုတ်ပါဠိတော် စိတ္တသံယုတ်၌ လာသော စိတ္တသူကြွယ်ကျောင်းတကာ၏ အကြောင်းကို နာကြားရသဖြင့် ဗဟုသုတရှိသော အမျိုးကောင်းသား-ကုလပုတ္တတို့သည် မိမိ၏ ဗဟုသုတဂုဏ်ကို အပါယ်ရိက္ခာ မဖြစ်စေဘဲ မာန်မာနနှိပ်ချသော စိတ်နှလုံးဖြင့် သူတော်ကောင်းတရား-သာသနာတော် ပြန့်ပွားရေးကို အထူးအားထုတ်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

ဒိဋ္ဌိအမျိုးမျိုးနှင့် သာမညဖလ သုတ္တန်တရားစာ

သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှစ်ဆယ် ဖြစ်ပုံ

သူတော်ကောင်းတရား မကြား, မမြင်, မသိသော အနုပုထုဇဉ်သည် ရူပ်သည်အတ္တ, ရူပ်ရှိသောအတ္တ, အတ္တ၌ရူပ်, ရူပ်၌ အတ္တဟု လေးမျိုး ရှု၏၊ ဝေဒနာသည်အတ္တ, ဝေဒနာရှိသော အတ္တ, အတ္တ၌ ဝေဒနာ, ဝေဒနာ၌ အတ္တဟု လေးမျိုးရှု၏၊ သညာသည် အတ္တ, သညာရှိသော အတ္တ, အတ္တ၌ သညာ, သညာ၌ အတ္တဟု လေးမျိုးရှု၏၊ သင်္ခါရသည်အတ္တ, သင်္ခါရရှိသော အတ္တ, အတ္တ၌သင်္ခါရ, သင်္ခါရ၌ အတ္တဟု လေးမျိုးရှု၏၊ ဝိညာဏ်သည်အတ္တ, ဝိညာဏ်ရှိသောအတ္တ, အတ္တ၌ ဝိညာဏ်, ဝိညာဏ်၌ အတ္တဟု လေးမျိုးရှု၏။

ရုပ်စွဲ-၁၊ နာမ်စွဲ-၇၊ ရုပ်နာမ်စွဲ-၁၂၊ ပေါင်း- ၂၀။
တနည်းကား- ခန္ဓာတပါးစွဲ-၅၊ လေးပါးစွဲ-၁၅၊ ပေါင်း- ၂၀။
တနည်းကား- သဿတဒိဋ္ဌိ-၁၅၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ- ၅၊ ပေါင်း- ၂၀။
တနည်းကား- ဘဝဒိဋ္ဌိ- ၁၅၊ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ- ၅၊ ပေါင်း- ၂၀။

ရုပ်သည် အတ္တဟုရှုခြင်းသည် မီးလျှံသည် အဆင်း, အဆင်းသည် မီးလျှံဟု မကွဲမပြား ရှုသည်နှင့် တူ၏။ [ရုပ်သည်၎င်၊ ၎င်သည် ရုပ်၊ တခုတည်း—ဟူလို။]

ရုပ်ရှိသော အတ္တဟုရှုခြင်းသည် အရိပ်ရှိသော သစ်ပင်ဟု အရိပ်တခြား, သစ်ပင်တခြား ရှုသည်နှင့် တူ၏။ [ရုပ်ရှိသော ကြွင်းခန္ဓာလေးပါးသာ ၎င်-ဟူလို၊]
အတ္တ၌ ရုပ်ကိုရှုခြင်းသည် ပန်း၌ ရနံ့ဟု ပန်းတခြား ရနံ့တခြား ရှုသည်နှင့် တူ၏။ [ရုပ်မှာပါး ခန္ဓာလေးပါးကို အတ္တအရာ၌ ထားသည်၊]

ရုပ်၌ အတ္တဟု ရှုခြင်းသည် ကြုတ်၌ ပတ္တမြားဟု ကြုတ်တခြား, ပတ္တမြားတခြား ရှုသည်နှင့် တူ၏။ [ဝေဒနာစသည်၌ နည်းတူသိလေ။]

၎င်,သူတပါး, ယောက်ျား, မိန်းမ, ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ, ၎င်ကိုယ်, ၎င်ဟာ, သူ့ကိုယ်, သူ့ဟာ, အသက်, လိပ်ပြာ, အစိုးရ၏, တခဲနက်, အပျက်မရှိ, ခန္ဓာတခုဟောင်းလျှင် တခုသို့ပြောင်း၏-စသည်ဖြင့် စွဲလမ်းခြင်းသည် အတ္တဟု ရှုသည် မည်၏။

နှုတ်ဖြင့် ၎င်, သူတပါးစသည်ကို ဆိုသော်လည်း စိတ်၌ကား ရုပ်နာမ်, ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်-အစိတ်အစိတ်တို့၏ အစုအပေါင်းမျှသာတည်းဟု သိခြင်း, ရှုခြင်းသည် အတ္တဟု ရှုသည် မမည်၊ အနတ္တဟု ရှုသည် မည်၏။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှစ်ဆယ် မဖြစ်ပုံ

သူတော်ကောင်းတရား အကြား, အမြင်, အသိရှိသော ကလျာဏပုထုဇဉ်နှင့် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းသည် ရုပ်သည် အတ္တမဟုတ်, ရုပ်ရှိသော အတ္တမဟုတ်, အတ္တ၌ ရုပ်မတည်, ရုပ်၌ အတ္တမတည်ဟု လေးမျိုးရှု၏။

ဝေဒနာသည် အတ္တမဟုတ်, ဝေဒနာရှိသောအတ္တ မဟုတ်, အတ္တ၌ ဝေဒနာမတည်, ဝေဒနာ၌ အတ္တမတည်ဟု လေးမျိုးရှု၏၊ သညာသည် အတ္တမဟုတ်, သညာရှိသောအတ္တ မဟုတ်, အတ္တ၌ သညာမတည်, သညာ၌ အတ္တမတည်ဟု လေးမျိုးရှု၏၊ သင်္ခါရသည် အတ္တမဟုတ်, သင်္ခါရရှိသောအတ္တ မဟုတ်, အတ္တ၌ သင်္ခါရမတည်, သင်္ခါရ၌ အတ္တမတည်ဟု လေးမျိုးရှု၏၊ ဝိညာဏ်သည် အတ္တ မဟုတ်, ဝိညာဏ်ရှိသောအတ္တ မဟုတ်, အတ္တ၌ ဝိညာဏ် မတည်, ဝိညာဏ်၌ အတ္တမတည်ဟု လေးမျိုးရှု၏။

ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်, ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်, သတိပဋ္ဌာန် စသည်တို့၌ သင်ယူခြင်း, မေးမြန်းခြင်း, ဆုံးဖြတ်ခြင်းကင်းလျှင် ဒိဋ္ဌိအမျိုးမျိုးကို မတားနိုင်၊ ငါ, သူတပါး, ယောကျ်ား, မိန်းမ-အနေမျှ အမှားကိုသာသိလျက် အနှစ်ပုထုဇဉ် အဖြစ်မှ မလွတ်နိုင်၊ ကလျာဏပုထုဇဉ် အဖြစ်ဝေးစွ၊ စူဠသောတာပန် အဖြစ်သာ၍ဝေးစွ၊ မဟာသောတာပန် အဖြစ်ကား ဆိုဘွယ်မရှိ၊ ဝေးခြင်းကြီး ဝေးလေစွတကား။

[ရုပ်သည် အတ္တ-ဤကခုသည် ရုပ်စွဲ၊ တပါးစွဲ၊ ရုပ်ရှိသော အတ္တ, အတ္တ၌ ရုပ်' ရုပ်၌ အတ္တ၊ ဤသုံးခုသည် ရုပ်ဖယ်၍ နာမ်စွဲ၊ လေးပါးစွဲ၊ ဝေဒနာသည် အတ္တ, သညာသည် အတ္တ, သင်္ခါရသည် အတ္တ, ဝိညာဏ်သည် အတ္တ၊ ဤလေးခုသည် နာမ်စွဲ၊ တပါးစွဲ၊ ဝေဒနာမှိုသော အတ္တ-စသော ကြွင်း ၁၂-ခုသည် ဝေဒနာစသည် ဖယ်၍ ရုပ်နာမ်စွဲ၊ လေးပါးစွဲ၊ လေးပါးစွဲ ၁၅-သည် သဿတဒိဋ္ဌိ, ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ, ပိဘဝဒိဋ္ဌိ၊ ဤသဘော မြင်ရသည်။]

ဒသဝတ္ထုကာ ဒိဋ္ဌိဆယ်ပါး

၁။ နတ္ထိ ဒိန္နံ-အလှူသည် အကျိုးမရှိ။
၂။ နတ္ထိ ယိဋ္ဌံ-ယဇ်ကြီး ပူဇော်ခြင်းသည် အကျိုးမရှိ။
၃။ နတ္ထိ ဟုတံ-ဧည့်ဝတ်စသော ယဇ်ယဉ်သည် အကျိုးမရှိ။
၄။ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဝိပါကော-ကုသိုလ်ကံ, အကုသိုလ်ကံတို့အား အကျိုးရင်း, အကျိုးဖျားမရှိ။
၅။ နတ္ထိ အယံ လောကော-ထိုထိုဘဝမှ လာရာ ဤလောက မရှိ။ [ဖြစ်ရာ၌ ပြတ်သည်--ဟူလို။]
၆။ နတ္ထိ ပရောလောကော-ဤဘဝမှသွားရာ ထိုထိုတမလွန်လောကမရှိ။ [ဖြစ်ရာဘုံ၌ ပြတ်။]
၇။ နတ္ထိ မာတာ-အမိ၌ ကောင်း, မကောင်းပြုကျိုး မရှိ။
၈။ နတ္ထိ ပိတာ-အဘ၌ ကောင်း, မကောင်း ပြုကျိုး မရှိ။
၉။ နတ္ထိ သတ္တာ သြပပါတိကာ- သေ၍ တဖန် ပဋိသန္ဓေနေသူ မရှိ။ [ထိုထိုဖြစ်ရာဘဝ၌ ပြတ်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။]
၁၀။ နတ္ထိ လောကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သမဂ္ဂတာ သမ္မာ ပဋိပန္နာ + ယေ ဣမဉ္စ လောကံ ပရဉ္စ လောကံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ ပဝေဒေန္တိ- လောက၌ အနုလောမ ပဋိပဒါကျင့်သော တရားစောင့်သော သမဏ, ဗြဟ္မဏဟူ၍ မရှိ + ဤလောက, တမလွန်လောကကို ကိုယ်တိုင်သိ၍ ဟောကြားသော သဗ္ဗညုဘုရားဟူ၍လည်း မရှိ။

အန္တဂ္ဂါဟိကာ ဒိဋ္ဌိဆယ်ပါး

၁။ သဿတော လောကော- သတ္တဝါဟူသော ခန္ဓာလောကသည် မြဲ၏။ [သဿတဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သည်။]

၂။ အသဿတော လောကော-သတ္တဝါဟူသော ခန္ဓာလောကသည် မမြဲ။ [ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သည်။]

၃။ အန္တဝါ လောကော....သမာပတ်အတွင်း ရူပ်နာမ် လောကသည် ငယ်သော ကသိုဏ်းဝန်းဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်၏၊ အဆုံး ရှိ၏။ [သဿတ, ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှစ်မျိုးလုံး ဖြစ်နိုင်သည်၊]

၄။ အနန္တဝါ လောကော- သမာပတ်အတွင်း ရူပ်နာမ်လောကသည် ကြီးသော ကသိုဏ်းဝန်းဖြင့် မပိုင်းခြားအပ်၊ အဆုံး မရှိ။ [သဿတ, ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှစ်မျိုးလုံး ဖြစ်နိုင်သည်။]

၅။ တံဇီဝံ တံသရီရံ- ဇီဝသည် ကိုယ်, ကိုယ်သည် ဇီဝ။ [ကခုတည်းဖြစ်၍ ကိုယ်ပျက်လျှင် ဇီဝပျက်ခြင်းဖြင့် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သည်။]

၆။ အညံဇီဝံ အညံသရီရံ-ဇီဝတခြား,ကိုယ်တခြား။ [ကိုယ်ပျက်သော်လည်း ဇီဝပျက်ခြင်းဖြင့် သဿတဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သည်။]

၇။ ဟောတိ တထာဂတော ပရံမရဏာ-သတ္တဝါသည် သေပြီးနောက် ပြန်၍ ဖြစ်၏။ [သဿတဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သည်။]

၈။ နဟောတိ တထာဂတော ပရံမရဏာ- သတ္တဝါသည် သေပြီးနောက် ပြန်၍ မဖြစ်။ [ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သည်။]

၉။ ဟောတိစ နဟောတိစ တထာဂတော ပရံမရဏာ- သတ္တဝါသည် သေပြီးနောက် အချို့ ပြန်ဖြစ်၏၊ အချို့ ပြန်မဖြစ်။ [အချို့မြဲ၏ဟူသော ကေစ္စသဿတဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သည်။]

၁၀။ နေဝဟောတိ နနဟောတိ တထာဂတော ပရံမရဏာ-သတ္တဝါသည် သေပြီးနောက် ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်၊ မဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်။ [အမရာမည်သော ပါးသည် ချောချ ဖမ်းဆုပ်တိုင်း လွတ်သကဲ့သို့ အမိမခံသော အမရာဝိက္ခေပဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သည်။]

ဒိဋ္ဌိ ၆၂-ပါး

သဿတဒိဋ္ဌိ-၄၊ ကေစ္စသဿတဒိဋ္ဌိ-၄၊ အန္တာနန္တဒိဋ္ဌိ-၄၊ အမရာဝိက္ခေပ-ဒိဋ္ဌိ-၄၊ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နဒိဋ္ဌိ-၂၊ ဤ ၁၈-ပါးသည် ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကဒိဋ္ဌိ မည်၏။

သညီဒိဋ္ဌိ-၁၆၊ အသညီဒိဋ္ဌိ-၈၊ နေဝသညီနာသညီဒိဋ္ဌိ-၈၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ-၇၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန ဒိဋ္ဌိ-၅၊ ဤ ၄၄-ပါးသည် အပရန္တကပ္ပိကဒိဋ္ဌိ မည်၏။

ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကဒိဋ္ဌိ-၁၈၊ အပရန္တကပ္ပိကဒိဋ္ဌိ-၄၄၊ ပေါင်း-၆၂၊ တနည်း-ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ-၇၊ သဿတဒိဋ္ဌိ-၅၅၊ ပေါင်း-၆၂။

သဿတဒိဋ္ဌိ ၄-ပါးကား- အတ္တသည်ရင်း, လောကသည်ရင်း မြဲ၏ဟု ယူခြင်းဖြစ်၏၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသ အဘိညာဏ်၌ ဘဝတသိန်းအထိ မြင်၍ ယူခြင်းတပါး, ကမ္ဘာတဆယ်အထိ မြင်၍ ယူခြင်းတပါး, ကမ္ဘာ ၄၀-အထိမြင်၍ယူခြင်းတပါး, အကြံဖြင့် ကြံစည်၍ ယူခြင်းတပါး။

ကေစ္စသဿတဒိဋ္ဌိ ၄-ပါးကား- အတ္တသည်ရင်း, လောကသည်ရင်း အချို့ မြဲ၏၊ အချို့ မမြဲဟု ယူခြင်းဖြစ်၏၊ ဗြဟ္မာ၀ယ်ဘဝကို ပြန်မြင်၍ ယူခြင်းတပါး, ခိဋ္ဌာပဒေါသိက နှတ်ဘဝကို ပြန်မြင်၍ ယူခြင်းတပါး, မနောပဒေါသိက နှတ်ဘဝကို ပြန်မြင်၍ ယူခြင်းကပါး။ [ဤပြန်မြင် သူ သုံးယောက်ကား မိမိတို့သာ သေသည်၊ ကြွင်းသောနတ်, ဗြဟ္မာတို့ မသေဟု ယူသည်။]

အကြံဖြင့် ကြံစည်၍ စက္ခု, သောတ, ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယသည် မမြဲ၊ မနောသည် မြဲ၏ဟု ယူခြင်းတပါး။

အန္တာနန္တဒိဋ္ဌိ ၄-ပါးကား- လောကသည် အဆုံးရှိ၏၊ အဆုံးမရှိ- စသည်ဖြင့် ယူခြင်း ဖြစ်၏၊ သမာပတ်ဝင်စားစဉ် လောကသည် အဆုံးရှိ၏ ဟူသောသညာဖြင့် နေ၍ လောကသည် အဆုံးရှိ၏ဟု ယူခြင်းတပါး, အဆုံးမရှိ ဟူသော သညာဖြင့် နေ၍ လောကသည် အဆုံးမရှိဟု ယူခြင်းတပါး, အောက်အထက်၌ အဆုံးရှိ၏၊ ဖီလာ၌ အဆုံးမရှိဟူသော သညာဖြင့် နေ၍ လောကသည် အဆုံးရှိသည်လည်း ဟုတ်၏၊ အဆုံးမရှိသည်လည်း ဟုတ်၏ဟု ယူခြင်းတပါး, သမာပတ် မဝင်စားဘဲ အကြံဖြင့် ကြံစည်၍ လောကသည် အဆုံးရှိသည်လည်း မဟုတ်၊ အဆုံးမရှိသည်လည်း မဟုတ်ဟု ယူခြင်းတပါး။

အမရာဝိက္ခေပဒိဋ္ဌိ ၄-ပါးကား-အဖမ်းခက်သော ငါးကဲ့သို့ ပစ်ပယ်၍ ဤသို့လည်း ငါမဆို၊ ထိုသို့လည်း ငါမဆို၊ ထိုမှတပါး ဟူ၍လည်း ငါမဆို၊ မဟုတ်ဟူ၍လည်း ငါမဆို၊ မဟုတ်သည် မဟုတ် ဟူ၍လည်း ငါမဆို-စသည်ဖြင့် ပစ်ပယ်၍ ပစ်ပယ်၍ယူခြင်း ဖြစ်၏၊ ကုသိုလ်, အကုသိုလ်ကို မသိသူဖြစ်၍ မသိဘဲ ငါဆိုလျှင် မုသားအန္တရာယ် ဖြစ်ရာ၏ဟု ကြောက်၍ ပစ်ပယ်၍ ယူခြင်းတပါး, စွဲလမ်းခြင်း ဥပါဒါန် အန္တရာယ် ဖြစ်ရာဟု၏ ကြောက်၍ ပစ်ပယ်၍ယူခြင်းတပါး, ပညာရှိကို မေးစစ်လျှင် ငါမဖြေနိုင်ဟု ကြောက်၍ ပစ်ပယ်၍ ယူခြင်းတပါး, လွန်စွာ တွေ့ဝေသောကြောင့် မေးသမျှကို ဤသို့လည်း ငါမဆို-စသည်ဖြင့် ပစ်ပယ်၍ ယူခြင်းတပါး။

အဓိစ္စသမုပ္ပန္နဒိဋ္ဌိ ၂-ပါးကား- အတ္တသည်ရင်း, လောကသည်ရင်း အကြောင်းကင်း၍ ဖြစ်သည်ဟု ယူခြင်း ဖြစ်၏၊ အသညသတ်ဘုံမှ သေ၍

လူဖြစ်၍ အဘိညာရ၍ ရှေစိတ်အစဉ်ကို ပြန်ကြည့်သောအခါ ဤဘဝအစ ပဋိသန္ဓေစိတ် အထိသာ မြင်၍ ငါသည် ရှေ့၌ မဖြစ်၊ ယခုဘဝမှစ၍ ဖြစ်သည်၊ အကြောင်းကင်းလျက် ဖြစ်သည်ဟု ယူခြင်းတပါး, အကြံဖြင့် ကြံစည်၍ အကြောင်းကင်းလျက် ယခုဘဝ၌ စ၍ ဖြစ်သည်ဟု ယူခြင်းဘပါး။

ဤ ၁၀-ပါးသည် ပုဗ္ဗေနိဝါသအဘိညာရသူတို့အား ရှေအစွန်း ရှေးဘဝကို ကြံစည်၍ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကဒိဋ္ဌိ မည်၏။

နောက် ဆိုလတ္တံ့သော ၄၄-ပါးသည် ဒိဗ္စစက္ခုအဘိညာ ရသူတို့အား နောက်အစွန်း နောက်ဘဝကို ကြံစည်၍ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အပရန္တကပ္ပိကဒိဋ္ဌိ မည်၏။

ထိုထွင် သညီဒိဋ္ဌိ ၁၆-ပါးကား-စုတိအထက်၌ သေခြင်း မရှိ၊ အမြဲသညာ ရှိ၏ဟု ယူခြင်းဖြစ်၏၊ အတ္တသည် ရုပ်ရှိ၏၊ သေပြီးနောက် အမြဲသညာရှိ၏ဟု ယူခြင်းတပါး, အတ္တသည် ရုပ်မရှိ၊ သေပြီးနောက် အမြဲသညာရှိ၏ဟု ယူခြင်းတပါး, အတ္တသည် ရုပ်ရှိလည်း ဟုတ်၏၊ ရုပ်မရှိလည်း ဟုတ်၏၊ သေပြီးနောက် အမြဲသညာရှိ၏ဟု ယူခြင်းတပါး, အတ္တသည် ရုပ်ရှိလည်း မဟုတ်၊ ရုပ်မရှိလည်း မဟုတ်၊ သေပြီးနောက် အမြဲသညာရှိ၏ဟု ယူခြင်းတပါး (၄)၊ အတ္တသည် အဆုံးရှိ၏၊ သေပြီးနောက် အမြဲသညာရှိ၏ဟု ယူခြင်းတပါး, အဆုံးမရှိ....၊ အဆုံးရှိလည်း ဟုတ်၏၊ အဆုံးမရှိလည်း ဟုတ်၏....၊ အဆုံးရှိလည်း မဟုတ်၊ အဆုံးမရှိလည်း မဟုတ်၊ သေပြီးနောက် အမြဲသညာရှိ၏ဟု ယူခြင်းတပါး(၄)၊ အတ္တသည် တူသောသညာ ရှိ၏၊ မတူသောသညာ ရှိ၏၊ နည်းသောသညာရှိ၏၊ များသောသညာ ရှိ၏၊ သေပြီးနောက် အမြဲသညာရှိ၏ဟု ယူခြင်းလေးပါး (၄)၊ အတ္တသည် စင်စစ် သုခရှိ၏၊ စင်စစ် ဒုက္ခရှိ၏၊ စင်စစ် သုခ ဒုက္ခရှိ၏၊ စင်စစ် အဒုက္ခမသုခရှိ၏၊သေပြီးနောက် အမြဲသညာရှိ၏ဟု ယူခြင်းလေးပါး(၄)။

အသညီဒိဋ္ဌိ ၈-ပါးကား-စုတိအထက်၌ သေခြင်းမရှိ၊ အမြဲသညာမရှိဟု ယူခြင်း ဖြစ်၏၊ အတ္တသည် ရုပ်ရှိ၏၊ ရုပ်မရှိ၊ ရုပ်ရှိ ရုပ်မရှိဟုတ်၏။ ရုပ်ရှိလည်း မဟုတ်၊ ရုပ်မရှိလည်း မဟုတ်၊ သေပြီးနောက် အမြဲသညာ မရှိဟု ယူခြင်း လေးပါး (၄)၊ အတ္တသည် အဆုံး ရှိ၏၊ အဆုံး မရှိ၊ အဆုံးရှိမရှိဟုတ်၏၊ အဆုံး ရှိလည်းမဟုတ်-အဆုံးမရှိလည်း မဟုတ်။ သေပြီးနောက် အမြဲသညာမရှိဟု ယူခြင်းလေးပါး(၄)။

နေဝသညီနာသညီဒိဋ္ဌိ ၈-ပါးကား-စုတိအထက်၌ သေခြင်းမရှိ၊ အမြဲ နေဝသညီနာသညီဖြစ်၏ဟု ယူခြင်းဖြစ်၏၊ အသညီအတိုင်း ရှစ်ချက်၌သေပြီး နောက် အမြဲနေဝသညီနာသညီဖြစ်၏ဟု ယူခြင်း ၈-ပါး (၈)။

ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ၇-ပါးကား-သတ္တဝါသည် ပြတ်၏၊ သေပြီးနောက် မဖြစ်ဟု ယူခြင်းဖြစ်၏၊ ဤအတ္တသည် ပထဝီ, အာပေါစသော မဟာတ်လေးပါးအစု

ဖြစ်၏၊ လူ့ဘဝမှ သေပြီးနောက် ပြတ်၏ဟု ယူခြင်းတပါး, လူ့ဘဝမှ မပြတ်သေး-နတ်ဘဝမှ သေပြီးနောက် ပြတ်၏ဟု ယူခြင်းတပါး, နတ်ဘဝမှ မပြတ်သေး-ရူပဗြဟ္မာဘဝမှ သေပြီးနောက် ပြတ်၏ဟု ယူခြင်းတပါး, ထိုမှ မပြတ်သေး-အာကာဗြဟ္မာဘဝမှ....၊ ဝိညာဘဝမှ....၊ အာကိုဘဝမှ၊ နေဝသညာဘဝမှ သေပြီးနောက် ပြတ်၏ဟု ယူခြင်းတပါးစီ။

ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဒိဋ္ဌိ ၅-ပါးကား-မျက်မှောက်ဘဝ၌ နိဗ္ဗာန်ရောက်၏ဟု ယူခြင်းဖြစ်၏၊ ဤအတ္တသည် ကာမဂုဏ်ငါးပါးပြည့်စုံလျှင် မျက်မှောက်နိဗ္ဗာန်ရောက်၏ဟု ယူခြင်းတပါး, ကာမဂုဏ်သည် အနိစ္စ-ဒုက္ခ-ဝိပရိဏာမ ဖြစ်၏၊ သောက-ပရိဒေဝစသည်ကို ဖြစ်စေ၏၊ ပဌမဈာန်ရမှ မျက်မှောက်နိဗ္ဗာန်ရောက်၏ဟု ယူခြင်းတပါး, ပဌမဈာန်၌ ပီတက်, ဝိစာရကြမ်း၏၊ ဒုတိယဈာန်ရမှ....၊ ဒုတိယဈာန်၌ ပီတိကြမ်း၏၊ တတိယဈာန်ရမှ....၊ တတိယဈာန်၌ သုခကြမ်း၏၊ ဒုက္ခ, သုခ မရှိသော စတုတ္ထဈာန်ရမှ မျက်မှောက်နိဗ္ဗာန်ရောက်၏ဟု ယူခြင်းတပါးစီ။

ကမ္မပထ ဒိဋ္ဌိကြီးသုံးပါး

အကိရိကံပယ်၊ နတ်-ကျိုးပယ်၊ နှစ်သွယ် အဟေတု။

ယခုပြုစရာ အကြောင်းကံဟူ၍ မရှိကောင်းဟု ကံကိုပယ်လျှင် အကြိယ(အကိရိယ)ဒိဋ္ဌိ မည်၏။ [ဤကား အကိရိကံ ပယ်တည်း။]

နောင်ခံစားစရာ အကျိုးဝိပါက်ဟူ၍ မရှိကောင်းဟု ဝိပါက်ကိုပယ်လျှင် နတ္ထိကဒိဋ္ဌိမည်၏။ [ဤကား နတ်–ကျိုးပယ်တည်း။]

အကျိုးကိုဖြစ်စေသော ရှေးအကြောင်းကံဟူ၍လည်း မရှိကောင်း၊ ယခုအကြောင်းကံကြောင့်ဖြစ်သော နောက်အကျိုးဝိပါက်ဟူ၍လည်း မရှိကောင်းဟု ကံ, ဝိပါက်နှစ်ပါးလုံး ပယ်လျှင် အဟေတုကဒိဋ္ဌိ မည်၏။

[ဤကားနှစ်သွယ်-အဟေတုတည်း။]

ဤသုံးမျိုး တမျိုးမျိုးယူလျှင် ကမ္မပထမြောက်သော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်၏၊ အပါယ်၌ ပဋိသန္ဓေကျိုး, ပဝတ္တိကျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်၏ ထိုအယူ မစွန့်မချင်း အပါယ်မှ မလွတ်၊ ကမ္ဘာမီးလောင်အုံ့သောအခါ ပဠာဒုန္ဒုဘိယကံ ထိုက်သူတို့ပင် အပါယ်မှ လွတ်ကုန်၏၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကား မလွတ်၊ မီးမလောင်သောကမ္ဘာသို့ ရှေ့ပြောင်း၍ အပါယ်ဒုက္ခ ခံရသည်။

ထင်ရှားသောဒိဋ္ဌိ အမည်များ

ဒိဋ္ဌာသဝ, ဒိဋ္ဌောဃ, ဒိဋ္ဌိယောဂ, သီလဗ္ဗတပရာမာသကာယဂန္ထိ, ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသကာယဂန္ထိ, ဒိဋ္ဌုပါဒါန်, သီလဗ္ဗတုပါဒါန်, အတ္တဝါဒုပါဒါန်,

ဒိဋ္ဌာနုသယ, ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ်, သီလဗ္ဗတပရာမာသ သံယောဇဉ်,ဒိဋ္ဌိကိလေသာ၊ ဤသို့ ထင်ရှား၏၊ မထင်ရှားသော အမည်များစွာ ရှိသေး၏၊ ထိုတွင်-

၁။ ဒိဋ္ဌာသဝ, ဒိဋ္ဌောဃ, ဒိဋ္ဌိယောဂ, ဒိဋ္ဌုပါဒါန်, ဒိဋ္ဌာနုသယ, ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ်, ဒိဋ္ဌိကိလေသာ၊ ဤအမည်ဘို့ကို ၆၂-ပါးစွမ်းဖြင့်ရင်း, နတ္ထိဒိန္နံ-စသော ဒသဝတ္ထုကာ စွမ်းဖြင့်ရင်း ဟောသည်။

၂။ အတ္တဝါဒုပါဒါန်ကို သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ၂၀-စွမ်းဖြင့် ဟောသည်။

၃။ ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသကို ငါ့အယူသာမှန်သည်ဟု အမှားခ္ပ် နှလုံးသွင်း လွန်ကဲသူ၏ ထိုထိုဒိဋ္ဌိစွမ်းဖြင့် ဟောသည်။

[ဣဒံ၊ ဤငါ၏ အယူသည်။ သစ္စံ၊ မှန်၏။အည်း၊ သူတပါး၏အယူသည်။ မောဃံ၊ အချည်းနှီးတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဘိနိဝေသ၊ အလွန်အကဲအမှားခ္ပ် နှလုံးသွင်းသော ဒိဋ္ဌိဟု-ဆိုလိုသည်။]

၄။ သီလဗ္ဗတပရာမာသကာယဂန္ထ, ဥပါဒါန်, သံယောဇဉ်တို့ကို နှားတို့၏ အလေ့အကျင့်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ရသည်ဟု အမှားနှလုံးသွင်းသူ၏ ထိုထို ဒိဋ္ဌိစွမ်းဖြင့် ဟောသည်။

[သီလ၊ နှားခွေးစသော တိရစ္ဆာန်တို့၏ အလေ့ဖြင့်ရင်း။ ဝတ၊ ထိုတိရစ္ဆာန်တို့၏ အကျင့်ဖြင့်ရင်း။ ပရာမာသ၊ ဝဋ္ဋဒုက္ခမှ စင်ကြယ်၏၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်၏ဟု အမှားသုံးသပ်သော ဒိဋ္ဌိဟု-ဆိုလိုသည်၊ ရပ်လျက်ကျင်စွန့်ခြင်း, အစာကိုလက်ဖြင့် မစားဘဲ လေဘက်ထောက်ဟပ်စားခြင်းစသော အကျင့်ဖြစ်၏။]

သီလဗ္ဗတပရာမာသဒိဋ္ဌိထက် ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသဒိဋ္ဌိက သာ၍ဆိုးသည်၊ ထိုထိုဒိဋ္ဌိအားလုံးသည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ၂၀-လျှင် အရင်းခံရှိ၏၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကင်းလျှင် ဒိဋ္ဌိအားလုံးကင်း၏၊သက္ကာယဒိဋ္ဌိကင်းအောင် သောတာပတ္တိမဂ်သည် အမြစ်ဖြတ်နိုင်၏၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဘောကို လျော်စွာ မသိဘဲ, ဘာဝနာမယ ဉာဏ်ဖြင့် မသိဘဲ သောတာပတ္တိမဂ်စိတ်၏ ဖြစ်ခြင်းသည်, ဤသာသနာတော်၌ မရှိ၊ ထို့ကြောင့် စကြဝဠာဟပါး မီးမလောင်သော ကမ္ဘာသို့ ရှေ့ပြောင်း၍ ငရဲခံစေသော ဒိဋ္ဌိဆိုးတို့နှင့် အဆက်ပြတ်လိုသော အမျိုးကောင်းသား, အမျိုးကောင်းသမီးသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို လျော်စွာသိရေး၌ ဝန်မလေးစေရာ၊ မဆုတ်မနစ် ကြိုးစားအားထုတ်ရာ၏။

ဤ၌ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့၏ အယူဝါဒကို သာမညဖလသုတ္တန်ဖြင့်လည်း အချို့သိနိုင်လတ္တံ့၊ အဇာတသတ်မင်းသည် ခမည်းတော် ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးကို သတ်မိသောအခါမှစ၍ နောင်တပူပန်ခြင်းဖြင့် မျှားစွာစိတ်ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်၏၊ တနေ့၌ အမတ်တို့ကို "ပညာရှိမျှားတံ ချဉ်းကပ်လိုသည်"ဟု ဆို၏၊ အမတ်တို့

သည် ပူရဏကဿပစသော တိတ္ထိဆရာကြီးခြောက်ယောက်ထံ လိုက်ပို့ကြ၏။ အာသာဆန္ဒမပြည့်သဖြင့် တနေ့၌ ဆရာဇီဝကနှင့် တိုင်ပင်၍ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၏၊ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ဤသို့ နှားခတ် လျှောက်၏။

မြတ်စွာဘုရား....လောကဌ ဆင်စီး-မြင်းစီးအကတ်, အိုးလုပ်-ဖျာရက် အတတ် စသည်တို့သည် အသက်မွေးကြောင်း မျက်မှောက်အကျိုး ထင်ရှားသကဲ့သို့ ရဟန်းပြုခြင်း၏ မျက်မှောက်အကျိုး သာမညဖလသည် ထင်ရှားစွာ ရှိပါသလောဟု လျှောက်၏၊ သင်သည် တပါးသောသူတို့ကို မေးဘူးပြီလော၊ ပူရဏကဿပစသော ဆရာကြီးခြောက်ဦးကို မေးဘူးပါပြီဘုရား၊ အဘယ်သို့ ဖြေကြားသနည်း၊ ဝန်မလေးလျှင် ဖြေပုံကို ပြောပြဦးလော့၊ မြတ်စွာဘုရား.... မြတ်စွာဘုရားကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်မျှားရှိရာ၌ ပြောပြခြင်းငှာ ဝန်မလေးပါဘုရား။

[ပညာရှိယောင်ထံ၌သာ ဝန်လေးပါသည်၊ ပုဒ်, အကြောရာတို့၌ အပြစ်ရှာ၍ အမှားဖမ်းတတ်ကြပါသည်၊ ပညာရှိတို့ကား အပြစ်ရှိလျှင် ချီးမွမ်းကြပါသည်၊ အပြစ်ရှိရာ၌ ဖြောင့်မတ်အောင် ပြုပြင်ပေးကြပါသည်ဟု ဆိုလိုသည်။]

ပူရဏကဿပ အဖြေကား- ကုသိုလ်, အကုသိုလ်သည် ကောင်းကျိုး, မကောင်းကျိုး မရှိ၊ ကောင်းမှု, မကောင်းမှု ပြုတတ်ယုယ်မရှိဟု (အကြောင်းကံကို တားမြစ်၍) အကိရိယဝါဒကို ဖြေပါသည်။ [သရက်ပင်ကို မေးရာ ပိန္နဲပင်ကို ဖြေသကဲ့သို့ ဖြစ်ပါသည်။]

မက္ခလိဂေါသာလ အဖြေကား- သတ္တဝါတို့ ညစ်နွမ်းကြောင်း, ဖြူစင်ကြောင်း အကြောင်းမရှိ၊ ကမ္ဘာရှစ်သန်း လေးသိန်းအာဘုဝ်း သုခ, ဒုက္ခခံစားကြရသည်၊ ရှစ်သန်း လေးသိန်းပြည့်လျှင် ဗာလ, ပဏ္ဍိတအားလုံး အလိုလိုစင်ကြယ်၏၊ ဝါ-နိဗ္ဗာန်ရောက်၏၊ အကျင့်ကြောင့် သံသရာတိုးခြင်း, ရှည်ခြင်းဟု မရှိ၊ ချည်လုံးကို ပစ်လျှင် ရစ်သားသော ချည်အနေမျှသာ ပြေသကဲ့သို့တည်းဟု (ကံ, ဝိပါက်နှစ်ပါးလုံးတားမြစ်၍) အဟေတုကဝါဒကို ဖြေပါသည်။ [သရက်ပင်ကို မေးရာ ပိန္နဲပင်ကို ဖြေသကဲ့သို့ ဖြစ်ပါသည်။]

အဇိတကေသကမ္ဗလ အဖြေကား- ဒါနအကျိုး မရှိ၊ ယဇ်ကြီးပူဇော်ကျိုး မရှိ၊ ယဇ်ငယ်ပူဇော်ကျိုး မရှိ၊ ကုသိုလ်, အကုသိုလ်၏ ကောင်းကျိုး, မကောင်းကျိုး မရှိ၊ တပါးသော လောကမှလာရာ ဤလောက မရှိ၊ ဤမှသွားရာ ထိုလောက မရှိ။ [ဖြစ်ရာဘဝ၌ ပြတ်နိ.ဟူလို။]

အမိမရှိ, အဘမရှိ။ [ကောင်း,မကောင်းပြုကျိုးမရှိ ဟူလို။] သေပြီး ပြန်ဖြစ်သူ မရှိ၊ ကောင်းစွာကျင့်သော သမဏပြုဟ္မဏ, ကိုယ်တိုင်သိ၍ ဟောကြားသော သမဏပြုဟ္မဏ မရှိ၊ သတ္တဝါတို့သေလျှင် ကိုယ်တွင်းဓာတ်လေးပါးသည် ပြင်ပ

ခေတ်လေးပါးနှင့် ရောဂ၊ စက္ခုစသော ဣန္ဒြေခြောက်ပါးသည် ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်၏၊ အရိုးစုသာ ထင်ရှား၏။

၁။ "ဘဿန္ဘာ အာဟုတိယော"။ ။အာဟုတိယော၊ အလှူဒါနတို့သည်။ ဘဿန္ဘာ၊ ပြာလျှင် အဆုံးရှိကုန်၏။ [ကောင်းကျိုးမပေးကုန်-ဟူလို၊]

၂။ "ဒတ္တုပညတ္တံ-ယဒိဒံဒါနံ"။ ။ယဒိဒံဒါနံ၊ ယင်းဒါနကို။ ဒတ္တုပညတ္တံ၊ မိုက်သူတို့ ပညပ်၏။ [မိုက်သူလှူသည်၊ လိမ္မာသူ အလှူခံသည်-ဟူလို၊]

၃။ "တေသံ တုစ္ဆံမုသာ ဝိလာပေါ"။ ။တေသံ၊ ထိုသူမိုက်တို့၏။ ဝိလာပေါ၊ စကားသည်။ တုစ္ဆံ၊ အချည်းနှီး ဖြစ်၏။ မုသာ၊ ချွတ်ယွင်း၏။ ဒါန အကျိုးရှိ၏ဟု ဆိုသော ဗာလ, ပဏ္ဍိတအားလုံး သေလျှင် ပြတ်၏ဟု (အကျိုး ဝိပါက်ကို ပယ်၍) နတ္ထိကဝါဒကို၊ ဝါ-ဥစ္ဆေဒဝါဒကို ဖြေပါသည်။ [သရက်ပင်ကို မေးရာ ပိန္နဲပင်ကို ဖြေသကဲ့သို့ ဖြစ်ပါသည်။]

ပကုဓကစ္စာယန အဖြေကား- ဤကိုယ်သည် ပထဝီစသော ခေတ်လေးပါး, သုခ, ဒုက္ခ, ဇီဝအားဖြင့် ခုနစ်ပါး အပေါင်း ဖြစ်၏၊ ပြု၍ ဖန်ဆင်း၍ မဖြစ်၊ အလိုလို တည်၏၊ အချင်းချင်း ပြုပြင်၍ မရ၊ ထက်သောထားဖြင့် ဦးခေါင်းဖြတ် သော်လည်း သတ်သည် မမည်၊ ကာယခုနစ်ပါး အကြားဌာသာ လက်နက်ဝင် သည်ဟု မဆီမဆိုင် အဖျင်းဖျင်းကို ဖြေပါသည်။ [သရက်ပင်ကို မေးရာ ပိန္နဲပင်ကို ဖြေသကဲ့သို့ ဖြစ်ပါသည်။]

နိဂဏ္ဌနာဋပုတ္တအဖြေကား- စာတုယာမသံဝရခေါ်သော လေးပါး အစရှိ သော စောင့်စည်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံရသည်၊ ရေအေးကို တားခြင်း တပါး, [ရေအေးသည် သတ္တဝါတဦး ဖြစ်သည်၊ မသုံးဆောင်ရ-ဟူလို။] မကောင်းမှုကို တား ခြင်းတပါး, တား၍ မကောင်းမှုကို ဖျက်ဆီးခြင်းတပါး, မကောင်းမှု တားခြင်း ဖြင့် နှုံ့ခြင်းတပါး၊ ဤလေးပါးသော စာတုယာမသံဝရကို စောင့်စည်းခြင်း ကြောင့် နာဋပုတ္တသည် ထွဋ္ဌထိပ်သို့ရောက်သောစိတ် ရှိ၏၊ စောင့်စည်းသော စိတ် ရှိ၏၊ ဝသည်ကြည်သောစိတ် ရှိ၏ဟူ၍ ဆိုအပ်၏ဟု စာတုယာမသံဝရကို ဖြေပါသည်။ [သရက်ပင်ကို မေးရာ ပိန္နဲပင်ကို ဖြေသကဲ့သို့ ဖြစ်ပါသည်။]

[ဤဝါဒနှင့်စပ်၍ ကြားရဘူးသည်မှာ တိတ္ထိအချို့သည် ရေအေးကို "ပိုးရှိ သည်၊ ပိုးသေလျှင် ငရဲကြီးသည်"ဟု ပကတိအတိုင်း မသုံး၊ ချက်ပြုံးမှ သုံးသတဲ့၊ ချက်ခိုက် ပိုးသေသော်လည်း သုံးခိုက်မသေသောကြောင့် အပြစ်မရှိဟု ယူသတဲ့၊]

ဗေလဋ္ဌပုတ္တသဉ္စယ အဖြေကား- တမလွန်လောက ရှိသသောဟု ငါ့ကို မေးလျှင် ဧဝန္တိပိ မေနော-ရှိ၏ဟူ၍လည်း ငါမယူ၊ တထာတိပိ မေနော-မရှိ ဟူ၍လည်း ငါ မယူ၊ အညထာတိပိ မေနော-ရှိ မရှိမှ တပါးဖြင့် ဖြစ်၏ဟူ၍လည်း ငါ မယူ၊ နောတိပိ မေ နော၊ ရှိမရှိမှ တပါးဖြင့် မဖြစ် ဟူ၍လည်း ငါမယူ၊ နော နောတိပိ မေ နော-ရှိ မရှိမှ တပါးဖြင့် မဖြစ်သည် မဟုတ်ဟူ၍လည်း ငါ မယူ

(၅)၊ တမလွန်လောက မရှိသလော၊ အချို့ရှိ အချို့မရှိသလော၊ ရှိ မရှိလည်း မဟုတ်သလော၊ သေပြီး ပြန်ဖြစ်သူ, ကောင်းမှု-မကောင်းမှု၏ ကောင်းကျိုး-မကောင်းကျိုး, သတ္တဝါသေပြီးနောက် ပြန်ဖြစ်သူ ရှိမရှိစသည်ဖြင့် ငါ့ကို မေးလျှင် ရှိ၏ဟူ၍လည်း ငါ မယူ၊ မရှိဟူ၍လည်း ငါ မယူ၊ ရှိ မရှိမှ တပါးဖြင့် ဖြစ်၏ဟူ၍လည်း ငါမယူ၊ ရှိ မရှိမှတပါးဖြင့် မဖြစ်ဟူ၍လည်း ငါ မယူ၊ ရှိ မရှိမှတပါးဖြင့် မဖြစ်သည် မဟုတ်ဟူ၍လည်း ငါယူဟု ဖြေကြားရာ၏ဟူ၍ အမရာဝိက္ခေပဝါဒကို ဖြေပါသည်။ [သရက်ပင်ကို မေးရာ ပိန္နဲပင်ကို ဖြေသကဲ့သို့ ဖြစ်ပါသည်။]

ထိုဝါဒကို မနှစ်သက်သော်လည်း မနှစ်သက်ဟု မဆိုမူ၍ ဖဲခွဲပါသည်၊ ယခု မြတ်စွာဘုရားကို မေးလျှောက်ပါသည်၊ ရဟန်းပြုခြင်း မျက်မှောက်အကျိုး-သာမညဖလသည် ထင်ရှားစွာ ရှိပါသလော ဘုရားဟု လျှောက်၏။

၁။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် သင့်ကို ငါပြန်၍ မေးမည်၊ သင်မင်းကြီး အဘယ်သို့ ဖြေဆိုမည်နည်း၊ သင်မင်းကြီး၏ ကျေးကျွန်တပေါက်သည် "ကုသိုလ်ကျိုးဟူသည် အံ့ဘွယ်ရှိလေစ၊ အဇာတသတ်မင်းအား စည်းစိမ်ပြည့်စုံသည်၊ လူချင်းတူလျက် ငါ့ဘား သူ့ကျွန် ဖြစ်သည်၊ ရဟန်းပြုရမှု ကောင်းလေစ"ဟု ကြံ၍ ရဟန်းပြု၍ ကိုယ်, နှုတ်, စိတ် စောင့်စည်းကာ ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ သူတော်ကောင်းတရား အားထုတ်ကာ နေပြားအံ့၊ ထိုသူကို သင်မင်းကြီးသည် ခေါ်၍ "ငါ့ကျွန် အမှု ပြန်ပြုရမည်"ဟု ဆိုမည်လော၊ ဆိုခြင်းငှာ မသင့်ပါဘုရား၊ ရိုသေစွာ ရှိခိုး၍ ပစ္စည်းလေးပါး လှူဒါန်း၍ တရားနှင့်အညီ စောင့်ရှောက်ပါမည်ဘုရား၊ ဤသို့ဖြစ်လျှင် ရဟန်းပြုခြင်း၏ မျက်မှောက်အကျိုး ထင်ရှားသလော၊ မထင်ရှားသလော၊ ထင်ရှားပါသည်ဘုရား။

[ဤကား ရဟန်းပြုခြင်း၏ မျက်မှောက်အကျိုး— သာမညဖလတည်းဟု ပညပ်၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။]

၂။ ထိုမှာပါး ပညပ်ခြင်းငှာ တတ်ကောင်းပါသေးသလော ဘုရားဟု လျှောက်ပြန်၏၊ မင်းကြီး ...သင်၏လယ်ကို လုပ်သော အခွန်တိုးစေသော လယ်သမားသည် ကုသိုလ်ကျိုးလိုလား၍ ရဟန်းပြု၍ ကောင်းစွာ စောင့်စည်း၍ သူတော်ကောင်းတရား အားထုတ်ကာ နေပြားအံ့၊ ထိုသူကို "ငါ့လယ် ပြန်လုပ်ရမည်"ဟု သင်ဆိုမည်လော၊ ဆိုခြင်းငှာ မသင့်ပါဘုရား၊ ရိုသေစွာ ရှိခိုး၍ လှူဒါန်း၍ စောင့်ရှောက်ပါမည်ဘုရား၊ ဤသို့ဖြစ်လျှင် ရဟန်းပြုခြင်း၏ မျက်မှောက်အကျိုး ထင်ရှားသလော၊ မသင်ရှားသလော၊ ထင်ရှားပါသည် ဘုရား၊

[ဤကား ရဟန်းပြုခြင်း၏ မျက်မှောက်အကျိုး-သာမညဖလတည်းဟု ပညပ်အပ်၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။]

၃။ ထို့ထက်အလွန်ပညာပ်ခြင်းငှာ တတ်ကောင်းပါသေးသလော ဘုရားဟု လျှောက်ပြန်၏၊ မင်းကြီး....နားထောင်လော့၊ လောကဌ် မြတ်စွာဘုရားပွင့်၍ တရားဟောသဖြင့် တရားနာရသော သူကြွယ်တဦးသည် ရဟန်းအဖြစ်ကား အငြိုအတွယ် မရှိ-ကောင်း၏ဟု ရဟန်းပြု၍ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလကို စောင့်သုံး၏၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလကို စောင့်စည်း၏၊ အဘိဇ္ဈာ, ဗျာပါဒစသည်တို့ကို သုတ်သင်၏၊ ကာမစ္ဆန္ဒ, ဗျာပါဒ, ထိနမိဒ္ဓ, ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ, ဝိစိကိစ္ဆာဟူသော နီဝရဏငါးပါးကို သုတ်သင်၍ (ကာမ)ကြေးရှိသူ ကြေးကင်းသကဲ့သို့ (ဗျာပါဒ) ရောဂါရှိသူ ရောဂါကင်းသကဲ့သို့ (ထိန) နှောင်ဖွဲ့ခံရသူ လွတ်လာသကဲ့သို့ (ဥဒ္ဓစ္စ)ကျွန်ဖြစ်သူ ကျွန်အဖြစ်မှ လွတ်လာသကဲ့သို့ (ဝိစိကိစ္ဆာ) ပစ္စည်းနှင့် ခရီးသွားသူ ခရီးခဲမှထွက်သကဲ့သို့ ဝမ်းမြောက်၍ ပီတိပါမောဇ္ဇရ၍ ပဌမစျာန် ရသောအခါ ပီတိသုခ ပြည့်ဝ၏။

၁။ ကာမစ္ဆန္ဒရှိသူသည် ကြေးမြီရှိသူကဲ့သို့ ပြောဆိုတိုင်း, ပြုလုပ်တိုင်း ဒုက္ခကို သည်းခံရ၏၊ ကာမစ္ဆန္ဒကင်းသောအခါ ကြေးမြီကင်းသူကဲ့သို့ ဝမ်းမြောက်ရ၏။

၂။ ဗျာပါဒရှိသူသည် ရောဂါသည်သည် စားသမျှခါးသကဲ့သို့ သူတော်ကောင်းတရား ခါး၏၊ ဗျာပါဒကင်းသောအခါ ရောဂါကင်းသကဲ့သို့ ဝမ်းမြောက်ရ၏။

၃။ ထိန,မိဒ္ဓရှိသူသည် ပွဲသဘင်နေ့ နှောင်ဖွဲ့ခံရသူကဲ့သို့ ဟောပြောသမျှ သူတော်ကောင်းတရားကို မသိ၊ ထိန, မိဒ္ဓကင်းသောအခါ နှောင်ဖွဲ့ရာမှ လွတ်သူကဲ့သို့ ဝမ်းမြောက်ရ၏။

၄။ ဥဒ္ဓစ္စ, ကုက္ကုစ္စရှိသူသည် သူကျွန်ခံရသူ သခင်ခိုင်းသမျှ ပြုလုပ်ရ၍ ပွဲသဘင်စသည်ကို မခံစားရသကဲ့သို့ အပ်, မအပ် သုတ်သင်ခြင်းငှာ ဝိနည်းခိုရ်ထံ သွားရ၏၊ ဝိဝေကသုခ မခံစားရ၊ ဥဒ္ဓစ္စ, ကုက္ကုစ္စ ကင်းသောအခါ သူကျွန်အဖြစ်မှ လွတ်သူကဲ့သို့ ဝမ်းမြောက်ရ၏။

၅။ ဝိစိကိစ္ဆာရှိသူသည် ဘဏ္ဍာယူ၍ ခိုးသူရှိသော ခရီးခဲသွားသူ တထိတ်ထိတ်ရှိသကဲ့သို့ ဘုရား, တရား, သံဃာ၌ ယုံမှားခြင်းခရှိသဖြင့် မဂ်, ဖိုလ်မရနိုင်၊ ဝိစိကိစ္ဆာကင်းသောအခါ ခရီးခဲမှ လွတ်မြောက်လာသူ ကဲ့သို့ ဝမ်းမြောက်ရ၏။

ဝမ်းမြောက်၍ ပီတိပါမောဇ္ဇရ၍ ပဌမစျာန်ရသောအခါ ဝိဝေကဇပီတိ, သုခအပြည့်စုတ်စိုး၏၊ ရေချိုးကသယ်မှန့်အလုံး၌ တွင်းပ-ရေစေး နှံသကဲ့သို့ ပီတိ, သုခ တွင်းပအပြည့် နှံ၏။

[ဤပဌမစျာန်ရခြင်းသည် ယခင်ထက်ထူးသော ရဟန်းပြုခြင်း၏ မျက်နှာမှာက် အကျိုး-သာမညဖလပေတည်း။]

၄။ တဖန် ဒုတိယစျာန်ရသောအခါ သမာဓိကြောင့်ဖြစ်သော ပီတိသုခသည် တကိုယ်လုံးတွင်းပ အပြည့် စွတ်စိုး၏၊ ရေစိမ့်သော ရေကန်ကဲ့သို့ တကိုယ်လုံး တွင်းပ စိမ့်၏။

[ဤဒုတိယစျာန်ရခြင်းသည် ယခင်တို့ထက်ထူးသော ရဟန်းပြုခြင်း၏ မျက်မှောက်အကျိုး-သာမညဖလပေတည်း၊]

၅။ တဖန် တတိယစျာန်ရသောအခါ သတိသမ္ပဇညရှိ၍ ပီတိကင်းသော သုခဖြင့် တကိုယ်လုံး တွင်းပအပြည့် စွတ်စိုး၏၊ ရေခွဲဝပ်လျက် ကြီးပွားသော ကြာရုံကဲ့သို့ တွင်းပ အေးချမ်း၏။

[ဤဒုတိယစျာန်ရခြင်းသည် ယခင်တို့ထက်ထူးသော ရဟန်းပြုခြင်း၏ မျက်မှောက်အကျိုး-သာမညဖလပေတည်း။]

၆။ တဖန် စတုတ္ထစျာန်ရသောအခါ ဥပေက္ခာသတိဖြင့် စင်ကြယ်သော စိတ်သည် တကိုယ်လုံး နှံ၏၊ အဝတ်ဖြူခြုံသူအား အရှေ့တကိုယ်လုံး နှံသကဲ့သို့ နှံ၏။

[ဤစတုတ္ထစျာန်ရခြင်းသည် ယခင်တို့ထက်ထူးသော ရဟန်းပြုခြင်း၏ မျက်မှောက်အကျိုး-သာမညဖလပေတည်း။]

၇။ တဖန် စျာန်စိတ်ဖြင့် တည်ကြည်၍ ဝိပဿနာဉာဏဒဿနအကျိုးငှာ စိတ်ကို ဆောင်သောအခါ ဤကာယသည် ရုပ်ရှိ၏၊ မဟာဘုတ်လေးပါး အပေါင်း ဖြစ်၏၊ ထမင်း မုန့်တို့ကြောင့် ကြီး၏၊ ဖြစ်ပြီးပျက်သော အနိစ္စသဘော ရှိ၏၊ အနုံ့ဆိုးကင်းစေခြင်းငှာ လိမ်းကျံအပ်၏၊ နာကျင်ခြင်း ကင်းစေခြင်းငှာ ဆုပ်နယ်အပ်၏၊ ပြုပြင်လျက်သော်လည်း ဖရိုဖရဲ ပျက်ခြင်းသဘော ရှိ၏၊ ဤဝိညာဏ်သည် ဤရုပ်၌ မှီ၍ စပ်၏ဟု မြင်သိ၏၊ ပတ္တမြားကုံးကို သီသော ကြိုး ညို,ရွှေ,နီ,ဖြူဖြင့် မျက်စိရှိသူ မြင်သိသကဲ့သို့ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် မြင်သိ၏။

[ဤ ဝိပဿနာဉာဏ် ရခြင်းသည် ယခင်တို့ထက်ထူးသော မျက်မှောက် သာမညဖလပေတည်း။]

၈။ မနောမယိဒ္ဓိဖြင့် စိတ်ရှိသောကိုယ်ကို ဖန်ဆင်းလိုသောအခါ မိမိကိုယ်မှ စိတ်ရှိသော မိမိနှင့်တူသော ကိုယ်တခုကို ဖန်ဆင်း၏၊ ဖြူဆံမြက်မှ အညောက်နုတ်သကဲ့သို့, သံလျက်အိမ်မှ သံလျက်နုတ်သကဲ့သို့, မြွေအရေဟောင်းမှ မြွေကိုယ်ကို ထုတ်သကဲ့သို့ ဖန်ဆင်း၏။

[ဤမနောမယိဒ္ဓိ ရခြင်းသည် ယခင်တို့ထက်ထူးသော မျက်မှောက် သာမည ဖလပေ တည်း။]

၉။ ဣဒ္ဓိဝိဓအလိုငှာ စိတ်ဆောင်သောအခါ တဦးတည်းဖြစ်လျက် အများ ဖြစ်၏၊ အများဖြစ်လျက် တဦးတည်းဖြစ်၏၊ နံရံ, တံတိုင်း, တောင်တဘက်သို့

မငြိမတ္ထယ် ကောင်းကင်၌ကဲ့သို့ မထင်ရှားရင်း, ထင်ရှားစ္စာရင်း သ္ဌား၏၊ ရှေ့ကဲ့သို့ မြေ၌ဝုပ်၏၊ မြေ၌ကဲ့သို့ ရေပေါ်၌သ္ဌား၏၊ ၄ုက်ကဲ့သို့ ကောင်းကင်၌ တင်ပျဉ်ခွေလျက် ရှေသ္ဌား၏၊ လ,နေတို့ကို ဆုပ်ကိုင်၏၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင် ကိုယ်ဖြင့် အလိုက်ဖြစ်စေ၏၊ အိုးထိန်းသည်သည် လိုရာအိုးပြုသကဲ့သို့, ဆင်စ္ထယ် ပွတ်သမားသည် လိုရာဆင်စ္ထယ်အထူးပြုသကဲ့သို့, ရှေပန်းတိမ်သည်သည် လိုရာ ရှေတန်ဆာပြုသကဲ့သို့ လိုတိုင်းပြီးအောင် ပြု၏။

[ဤ ဣဒ္ဓိဝိဓ ရခြင်းသည် ယခင်တို့ထက်ဟူးသော မျက်မှောက်သာမညဖလ ပေတည်း၊]

၁၀။ ဒိဗ္ဗသောတအလို့ငှာ စိတ်ဆောင်သောအခါ နတ်၌, လူ၌ဖြစ်သော အနီး, အဝေး အသံတို့ကို ကြား၏၊ မှတ်သား၏၊ အန္တရာယ်မရှိသော ခရီး၌ ခရီးရှည်သ္ဌားသူသည် ကြားသမျှအသံကို မှတ်သားသကဲ့သို့ မှတ်သား၏။

[ဤဒိဗ္ဗသောတ ရခြင်းသည် ယခင်တို့ထက်ဟူးသော သာ ညဖလပေတည်း။]

၁၁။ စေတောပရိယအလို့ငှာ စိတ်ဆောင်သောအခါ သူတပါး၏ ရာဂစိတ်, ဒေါသစိတ်, စိတ်ကောင်း, စိတ်ညံ့ဖျင်းသမျှကို မှန်ကြေးမုံ၌ မျက်နှာရိပ်ကိုကဲ့သို့ မြင်သိ၏။

[ဤ ပရစိတ္တဝိဇာနန ရခြင်းသည် ယခင်တို့ထက်လူးသော သာ ညဖလ ပေတည်း၊]

၁၂။ ရှေးဘဝသိခြင်းငှာ စိတ်ဆောင်သောအခါ အတိတ်တဘဝ,နှစ်ဘဝ, ဘဝရာထောင်, ကမ္ဘာမျိုးစ္ဌာတိုင်အောင် ဤဘဝမှ ဤဘဝသို့ ရောက်လာ၏ဟု တရှာမှတရှာ ခရီးသ္ဌားသူကဲ့သို့ ပြန်အောက်မေ့နိုင်၏။

[ဤပုဗ္ဗေနိဝါသရခြင်းသည် ယခင်တို့ထက်လူးသော သာမညဖလပေတည်း။]

၁၃။ စုတူပပါတဉာဏ်အလို့ငှာ စိတ်ဆောင်သောအခါ သေဆဲ, ဖြစ်ဆဲ, ဖြူ, မဲ, ယုတ်, မြတ်, ကံအတိုင်း ချဉ်းကပ်ရသူတို့ကို ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ဖြင့် မြင်၏၊ ခရီးဆုံးပြီးသောခဏ် အထက်၌ နေသူသည် အိမ်ဘွင်းဝင်သူ, ထွက်သ္ဌားသူ, ခရီး သ္ဌားသူတို့ကို မြင်သကဲ့သို့ မြင်၏။

[ဤစုတူပပါတဉာဏ်ဟူသော ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ရခြင်းသည် ယခင်တို့ထက် ထူးသော ရဟန်းပြုကျိုး-သာ ညဖ[illegible] [illegible]။]

၁၄။ အာသဝေါကုန်ခြင်းငှာ (နိဗ္ဗာန်အလို့ငှာ, အရဟတ္တမဂ်အလို့ငှာ) စိတ်ဆောင်သောအခါ ဤတေဘူမက တရားသည် ဒုက္ခသစ္စာတည်း၊ ထိုဒုက္ခကို ဖြစ်စေသောတဏှာသည် သမุဒယသစ္စာတည်း၊ ဒုက္ခ, သမุဒယ နှစ်ပါးချုပ်ရာ မဖြစ်ရာနိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာတည်း၊ ထိုနိဗ္ဗာန်သို့ ပို့တတ်[illegible] မဂ္ဂင် ရှစ်ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာတည်း။

ဤသို့ ဟုတ်မှန်စွာသိ၍ ကာမာသဝ, ဘဝါသဝ, အဝိဇ္ဇာသဝတို့မှ စိတ်သည် လွတ်၏။ [မဂ်ခဏ၌ လွတ်၏။]

ငါ၏စိတ်သည် လွတ်ပြီဟု ဉာဏ်ဖြစ်၏။ [ဖိုလ်ခဏ၌ ဆင်ခြင်၏။]

ဇာတိကုန်ပြီ၊ ကျင့်ဘွယ်မဂ်ကိစ္စ ၁၆-ချက်လုံး ကျင့်ပြီးပြီ၊ ထို့ထက်အလွန် ကျင့်ဘွယ်မရှိဟု သိ၏။ [ကံတွေ့ရှိခဲသော်လည်း ကိလေသာကုန်ခြင်းကြောင့် ဇာတိကုန်ပြီဟု သိ၏။]

တောင်တိပ်၌ ကြည်လင်သော ရေကန်၌ ခရု, ယောက်သွား, ငါး, လိပ်, ကျောက်စရစ်တို့ကို သွားသည်, ရပ်တည်သည်တို့ကို မြင်ရသကဲ့သို့ သစ္စာလေးပါး မြင်သိ၍ ကိလေသာမှ လွတ်၏။

မင်းကြီး....''ဤအာသဝက္ခယဉာဏ် ရခြင်းသည် ယခင်တို့ထက်ထူးသော ရဟန်းပြုခြင်း မျက်မှောက်အကျိုး- သာမညဖလပေတည်း၊ ယို့ထက်အလွန် မရှိပြီ''ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ထိုအခါ အဇာတသတ်မင်းသည် မြတ်စွာဘုရား... လမ်းမှားသူအား လမ်းမှန်ပြသကဲ့သို့ မျှားစွာသောအကြောင်းတို့ဖြင့် ဟောပြပါပေသည်၊ ရတနာသုံးပါး ဆည်းကပ်သော ဥပါသကာဟူ၍ မှတ်တော်မူပါ၊ တပည့်တော်သည် မိုက်မဲတွေဝေသဖြင့် ခမည်းတော် မင်းတရားကြီးကို သတ်မိပါပြီ၊ သည်းခံတော်မူပါဟုလျှောက်၍ ပြန်သွား၏၊ ထိုနောက် ရဟန်းတို့ကို ခေါ်၍ ချစ်သားတို့....အဇာတသတ်မင်းသည် မိမိကိုယ်ကိုမိမိ ဖျက်ဆီးအပ်ပြီ၊ ခမည်းတော်ကို မသတ်မိသူဖြစ်အုံ၊ ဤနေရာ၌ မဂ်,ဖိုလ်ရရာ၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

[ဤမျှဖြင့် ဝိပဿနာဉာဏ်, မနောမယဉာဏ်, ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏ်, ဒိဗ္ဗသောတဉာဏ်, စေတောပရိယာယဉာဏ်,ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်,ဒိဗ္ဗစက္ခုစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သောအနာဂတံသဉာဏ်, ယထာကမ္မုပဂဉာဏ်နှစ်ပါး, ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်, အာသဝက္ခယဉာဏ်အားဖြင့် ဉာဏ်ဆယ်ပါး ညွှန်ပြတော်မူ၏။]

ဤသို့ ယခု သာမညဖလသုတ်ကို နာကြားရသူတို့သည် ဒိဋ္ဌအမျိုးမျိုးကင်း၍ ဉာဏ်ဆယ်ပါးဟူသော သာမညဖလကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြသူတို့ ဖြစ်ကြပါစေကုန်သတည်း။

ရှင်အာနန္ဒာ စကား အတားခံရခြင်းနှင့် တရားသူနှိုး ပဋ္ဌိစ္စသမุပ္ပါဒ်ဥာဏ်ရပုံ တရားစာ

မြတ်စွာဘုရားသည် ကုရုတိုင်း ကမ္မာသဒမ္မနိဂုံးဌ် သီတင်းသုံးနေတော်မူသောအခါ အရှင်အာနန္ဒာမထေရ်သည် တကာ, တကာမတို့ကို ချီးမြှောက်ခြင်းအားဖြင့် ဥစ္စာထောင်ထုပ်ကို အိမ်ပေါက်စေ့ တထုပ်စီ ချပေးသကဲ့သို့ ကမ္မာသဒမ္မရှာ၌ ဆွမ်းခံလှည့်လည်တော်မူတယ်၊ ဆွမ်းကိစ္စပြီး၍ ဆွမ်းခံရှာမှ ပြန်လာသောအခါ မြတ်စွာဘုရားအား ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ပြု၍ နေ့ခင်း၌ မြတ်စွာဘုရား ဂန္ဓကုဋိသို့ ဝင်တော်မူ၍ ကိန်းအောင်းသောအခါမှ မိမိနေရာသို့ ပြန်လာ၍ တပည့်တို့အား ဆိုင်ရာဝတ်ကိုပြု၍ နေ့နေရာ သုတ်သင်ပြီးလျှင် တင်ပျဉ်ခွေလျက် ဖလသမာပတ်ကို ဝင်စားတယ်၊ သမာပတ်မှ ထသောအခါ ပဋ္ဌိစ္စသမุပ္ပါဒ်တရားတော်၌ ဥာဏ်သက်ဝင်စေ၍ ဤသို့ ဆင်ခြင်သုံးသပ်တော်မူသတဲ့၊ ဒီမှာ ရှင်အာနန္ဒာ ဆင်ခြင်ပုံကို နည်းယူပြီး ဆင်ခြင်ရအောင် သတိပြုရမယ်။

ရှင်အာနန္ဒာပဋ္ဌိစ္စသမุပ္ပါဒ်ဆင်ခြင်ပုံကား-အဝိဇ္ဇာကြောင့်သင်္ခါရသာ ဖြစ်သည်၊ ငါ့ကိုယ်, ငါ့ဟာ, ငါ, ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ, ဗြဟ္မာ, လူ, နတ် မဖြစ်၊ အဝိဇ္ဇာလည်း အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်သော အကျိုးတရားမျှသာတည်း။

သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဏ်သာဖြစ်သည်၊ ငါ့ကိုယ်, ငါ့ဟာ, ငါ, ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ, ဗြဟ္မာ, လူ, နတ် မဖြစ်၊ သင်္ခါရလည်း အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်သော အကျိုးတရားမျှသာတည်း။

ဤနည်းဖြင့် ဇာတိကြောင့် ဇရာမရဏာသာ ဖြစ်သည်၊ သောက, ပရိဒေဝ စသည်တို့သာ ဖြစ်ကြသည်၊ ငါ့ကိုယ်, ငါ့ဟာ, ငါ, ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ, ဗြဟ္မာ, လူ, နတ် မဖြစ်၊ ဇာတိလည်း အကြောင်းအားလျော်စွာဖြစ်သော အကျိုးတရားမျှသာတည်း။

ဤသို့လျှင် အစမှအဆုံး-အဆုံးမှအစသို့ရင်း, နှစ်ဘက်စွန်းမှအလယ်-အလယ်မှ နှစ်ဘက်စွန်းသို့ရင်း ရောက်စေလျက် အဆက်ဆက် ကျေးဇူးပြုပုံ ၁၂-ပုဒ်လုံးကို သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ဆင်ခြင်သုံးသပ်တော်မူတယ်၊ ထိုအခါ ကျေးဇူးပြုပုံခြင်းရာ အားလုံးသည် ပေါ်လွင်စွာ ဥာဏ်၌ ထင်ရှားလာသတဲ့၊ သည်တော့ ဘယ်လိုကြံစည်မိသလဲဆိုတော့ ဤပဋ္ဌိစ္စသမุပ္ပါဒ် သဘောသည် နက်နဲ၏၊ နက်ရှောင်လည်း ထင်၏ဟု အလုံးစုံသော မြတ်စွာဘုရားများ ဟောကြားပါတယ်၊ ငါသည် ဥာဏ်တစိတ်တဒေသမျှ ရှိသော သာဝက

ဖြစ်လျက် ငါ၏ဥာဏ်၌ ပေါ်လွင်စွာ ထင်ရှားလာတယ်၊ ငါ့အားသာ ဤသို့ ပေါ်လွင်သလော၊ တပါးသောသူတို့အားလည်း ပေါ်လွင်လေသလောဟု အကြံ ဖြစ်၍ ညနေချမ်းအချိန်တွင် ဘုရားရှင်ထံ ချဉ်းကပ်၍ ဤသို့ လျှောက်သတဲ့။

> အစ္ဆရိယံ ဘန္တေ အဗ္ဘုတံ ဘန္တေ၊ ယာဝ ဂမ္ဘီရောစာယံ ဘန္တေ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဂမ္ဘီရာဝဘာသောစ၊ အထ စ ပန မေ ဥတ္တာနက-ဥတ္တာနကော ဝိယ ခါယတိ။

ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အစ္ဆရိယံ၊ အံ့ဘွယ်ရှိလှပါ၏။ အဗ္ဘုတံ၊ မဖြစ်စဘူး ဖြစ်ပုံထူးလှပါ၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အယံပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်။ ယာဝ၊ အလွန်အကဲ ပမာဏမရှိအောင်။ ဂမ္ဘီရောစ၊ နက်လည်းနက်၏။ ဂမ္ဘီရာဝဘာသောစ၊ နက်ရောင်လည်း ရှိပါ၏။ အထ စ ပန၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါသော်လည်း။ မေ-မမ၊ အကျွန်ုပ်အာနန္ဒာအား။ ဥတ္တာနက-ဥတ္တာနကောဝိယ၊ အလွန်အလွန် ပေါ်လွင်သကဲ့သို့။ ခါယတိ၊ ထင်ရှားပါ၏။ အစ္ဆရိယံ၊ အံ့ဘွယ်ရှိလှပါ၏။ အဗ္ဘုတံ၊မဖြစ်စဘူး ဖြစ်ပုံ ထူးလှပါ၏ဘုရား။

ဒီလို လျှောက်တဲ့နေရာမှာ ရေလေးမျိုးကို နားလည်ရမယ်၊ မဲညိုသောဖက်ပုပ်ရေသည် နက်ရောင်နှင့်တိမ်သည်၊ နှစ်တောင်, သုံးတောင်မျှ နက်သော်လည်း အတောင်တရာလောက် နက်လေသလောဟု ထင်ရတယ်၊ ကြည်လင်သောရေသည် တိမ်ရောင်နှင့် နက်သည်၊ အတောင်တရာလောက် နက်သော်လည်း နှစ်တောင်, သုံးတောင်မျှနက်သည်ဟု ထင်ရတယ်၊ အိုးခွက်၌ တည်သောရေသည် တိမ်ရောင်နှင့်တိမ်သည်၊ တထွာမျှနက်၍ တထွာမျှနက်သည်ဟု ထင်ရတယ်၊ မြင့်မိုရ်တောင်ခြေ သမုဒ္ဒရာရေသည် နက်ရောင်နှင့်နက်သည်၊ လွန်စွာနက်၍ လွန်စွာနက်သည်ဟု ထင်ရတယ်၊ ဤသို့ရေလေးမျိုး၌ အမည်လေးမျိုးရတယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှာတော့ နက်ရောင်နှင့် နက်သည်ဟု အမည်တမျိုးသာ ရတယ်၊ ဤသို့ နက်ရောင်ပြင်းထန် နက်နဲခြင်း မှန်လှသော်လည်း တပည့်တော် အာနန္ဒာအား ပေါ်လွင်စွာ ထင်ရှားလှသဖြင့် အံ့ဘွယ်အထူး ဖြစ်ပါသည်ဘုရားဟု လျှောက်၍ ဆိတ်ဆိတ်နေသတဲ့။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက ဤညီတော် အာနန္ဒာသည် ဘဝဂ်တိုင်အောင်လက်ကို ဆန့်တန်းချေပြီ၊ မြင့်မိုရ်တောင်ကို ခွဲ၍ အဆံထုတ်ရန် အားထုတ်ချေပြီ၊ လှေသဘော်ဝမပါဘဲ သမုဒ္ဒရာကို ကူးချေပြီ၊ မဟာပထဝီမြေကြီးကို လှပ်၍ မြေသြဇာယူရန် အားထုတ်ချေပြီ၊ ဘုရားရှင်တို့ အရာဖြစ်သော ပြဿနာကို မိမိအား ပေါ်လွင်စွာ ထင်ရှားသည်ဟု ဆိုဘိ၏၊ ယခုအခါ ငါဘုရား တားမြစ်၍

နက်နဲခြင်းကို ဟောပြပေတော့အုံဟု ကြံစည်ဘော်မူပြီးလျှင် ဤသို့ မိန့်မြွက်တော်မူတယ်။

မာဟော်ဝ် အာနန္ဒ မာဟော်ဝ် အာနန္ဒ၊ ဂမ္ဘီရောစာယံ အာနန္ဒ ပဋိစ္စ-သမုပ္ပါဒေါ ဂမ္ဘီရာဝဘာသောစ။

အာနန္ဒ၊ ချစ်သားအာနန္ဒာ။ ဝေ၊ ဤသို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည် ပေါ်လွင်စွာ ထင်ရှား၏ဟူ၍။ မာဟာ၊ မဆိုလေနှင့်။ မာဟာ၊ မဆိုလေနှင့်။ [ဟာ–ကား လေး နက်စွာ ဆိုရာ၌ နိပါတ်ပုဒ် ဖြစ်၏။] အာနန္ဒ၊ ချစ်သား အာနန္ဒာ။ အယံ ပဋိစ္စ-သမုပ္ပါဒေါ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်။ ဂမ္ဘီရောစ၊ နက်လည်း နက်၏။ ဂမ္ဘီရာဝဘာသောစ၊ နက်ရောင်လည်း ရှိ၏။

သည်နေရာမှာ-ချစ်သားအာနန္ဒာ....ဤသို့ မဆိုလေနှင့်ဟု တားခြင်းသည် ရှင်အာနန္ဒာကို ချီးမြှောက်ခြင်းဟူ၍လည်း ယူဆနိုင်သည်၊ မောင်းမဲခြင်းဟူ၍လည်း ယူဆနိုင်သည်ဟု အဋ္ဌကထာ မိန့်ဆိုတော်မူတယ်။

ချီးမြှောက်ခြင်းဟု ယူဆပုံကတော့– ချစ်သား အာနန္ဒာ.... သင်သည် ကြီးသောပညာ ရှိ၏၊ ထက်မြက်သန့်ရှင်းသောဉာဏ် ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် နက်နဲသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သော်လည်း သင်အား ပေါ်လွင်စွာ ထင်ရှားသည်၊ တပါးသော သူတို့အား ဤသို့ ပေါ်လွင်စွာ ထင်ရှားသည်ဟု မမှတ်နှင့်၊ နက်ရောင်ပြင်းထန် နက်နဲခြင်း အမှန်ပေတည်း၊ ထို့ကြောင့် ဤသို့ မဆိုလေနှင့်။

[ဤကား ချီးမြှောက်၍ တားခြင်းဟု ယူဆပုံတည်း။]

တနည်းကား–တန္ဒစ်ပတ်လုံး အစားကောင်းစား၍ ခွန်အားမွေးထားသော လက်ပမ်းသည် တယောက်သည် လူသုံး, လေးယောက် မချိနိုင်သော သံလုံးကြီးကို ပေါ့ပါးစွာချီမ၍ မြှောက်ကစားနိုင်သော်လည်း တပါးသော သူတို့မှာ လွန်စွာ လေးလံသကဲ့သို့ ထို့အတူ ကမ္ဘာတသိန်းပတ်လုံး ပါရှိမီခွန်အား မွေးထားသော ရှင်အာနန္ဒာအား ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည် ပေါ်လွင်စွာ ထင်ရှားသော်လည်း တပါးသောသူတို့မှာ နက်နဲသည်သာတည်း။

သမုဒ္ဒရာ၌ တိမိရပိင်္ဂလမည်သော ငါးကြီးသည် ယူဇနာတရာနက်သော ရေ၌ မိမိကျောက်ကုန်း မမြုပ်သောကြောင့် သမုဒ္ဒရာ တိမ်သည်ဟု ဆိုရသော်လည်း တပါးသော ငါးတို့မှာ တိမ်သည်ဟု မဆိုနိုင်၊ ယူဇနာ ၁၅၀–ရှိသော ဂဠုန်ငှက်၏ တောင်ပံ လေဟုန်သည် ယူဇနာ တထောင်ခန့်တိုင်အောင် မဆန့်သဖြင့် ကောင်းကင်ကျဉ်းသည်ဟု ဆိုရသော်လည်း တပါးသော ငှက်တို့မှာ ကျဉ်းသည်ဟု မဆိုနိုင်၊ ယူဇနာ ၄၀၀၀-အရပ်မြင့်သော ရာဟုအသူရိန် နတ်ကြီး

သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ဆင်းသောအခါ ဒုံးဆစ်မျှရှိ၍ တိမ်သည်ဟု ဆိုရသော်လည်း တပါးသောသူတို့မှာ တိမ်သည်ဟု မဆိုနိုင်။

ထို့အတူ ရှင်အာနန္ဒာမှာ ဥာဏ်ကြီး၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပေါ်လွင်စွာ ထင်ရှားသော်လည်း တပါးသောသူတို့မှာ ပေါ်လွင်သည်ကို မဆိုနိုင်၊ ထို့ကြောင့် ဤသို့ မဆိုလေနှင့်။

[ဒါလဲ ချီးမြောက်၍ တားခြင်းပါဘဲ။]

တနည်းကား-ရှင်အာနန္ဒာမှာ အကြောင်းလေးပါး ပြည့်စုံတယ်၊ ထို့ကြောင့် နက်နဲလှသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည် ပေါ်လွင်စွာ ထင်ရှားလေသတဲ့၊ လေးပါးကား-ရှေးဆုတောင်းကောင်းမှု ရှိ၏၊ ဆိပ်ကမ်းဌာ နေ၏၊ သောတာပန် ဖြစ်၏၊ ဗဟုသုတ ရှိ၏၊ ဤလေးပါးကြောင့်တဲ့။

၁။ ရှေးဆုတောင်းကောင်းမှု ရှိခြင်းကား- ကမ္ဘာတသိန်းထက်၌ ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရားအား ကျောင်းဆောက်လှူခြင်း, ဝါတွင်းသုံးလ သီလဆောက်တည်၍ ပစ္စည်းလေးပါးဖြင့် လုပ်ကျွေးခြင်းတို့ကို ပြုပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားနှင့် အကျွမ်းဝင်သော အလုပ်အကျွေးဆုကို တောင်းခဲ့တယ်၊ ဤသို့ ရှေးဆုတောင်းကောင်းမှု ရှိခြင်းကြောင့် ရှင်အာနန္ဒာအား ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပေါ်လွင်စွာ ထင်ရှားတယ်။

၂။ ဆိပ်ကမ်းဌာ နေခြင်းကား- အလေးပြုလောက်သော ဆရာမြတ်ထံ၌ သင်ယူခြင်း, နာကြားခြင်း, မေးမြန်းခြင်း, ဆောင်ထားခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် ရှင်အာနန္ဒာအား ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပေါ်လွင်စွာထင်ရှားတယ်။

၃။ သောတာပန် ဖြစ်ခြင်းကား- သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ဖောက်ထွင်းပြီး ဖြစ်တယ်၊ ဤသို့ သောတာပန် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ရှင်အာနန္ဒာအား ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပေါ်လွင်စွာထင်ရှားတယ်။

၄။ ဗဟုသုတ ရှိခြင်းကား- ရှင်အာနန္ဒာသည် ဗဟုသုတရှိသူတို့တွင် အလွန်ဆုံး-အမြတ်ဆုံးဖြစ်၍ ဗဟုသုတ ဘဝဂ်ရှသူ ဖြစ်တယ်၊ ဤသို့ ဗဟုသုတရှိခြင်းကြောင့် ရှင်အာနန္ဒာအား ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပေါ်လွင်စွာထင်ရှားတယ်။

[ဤကား အကြောင်းလေးပါးကြောင့် ရှင်အာနန္ဒာအား ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပေါ်လွင်စွာ ထင်ရှားပုံ ဖြစ်သတဲ့။]

ထိုဆိုပြီးသော အကြောင်းတို့ကို ထောက်ထား၍ ချစ်သားအာနန္ဒာ.... သင်သည် ကြီးသောပညာ ရှိ၏၊ ထက်မြက်သန့်ရှင်းသောဉာဏ် ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် လေးပါးသော နက်နဲခြင်းဖြင့် နက်နဲလှသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သော်လည်း

သင်နှင့်တွေ့တော့ ပေါ်လွင်စွာ ထင်ရှားနေတယ်၊ တပါးသော သူတို့မှာတော့ ဤသို့ ပေါ်လွင်စွာ ထင်ရှားသည်ဟု မမှတ်နှင့်၊ နက်ရောင်ပြင်းထန် နက်နဲခြင်း အမှန်ပေတည်း၊ ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည် ပေါ်လွင်စွာ ထင်ရှားသည်ဟု မဆိုလေနှင့်။

[ဤစကားလဲ ချီးမြှောက်ခြင်းဖြင့် တားတော်မူခြင်းပါတဲ့။]

မောင်းမဲခြင်းဟု ယူဆပုံကတော့– ချစ်သားအာနန္ဒာ....သင်အား ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည် အကယ်၍ ပေါ်လွင်စွာထင်ရှားသည် ဖြစ်အုံ၊ အဘယ့်ကြောင့် မိမိအလိုလို သောတာပန်မဖြစ်ဘဲ ငါဘုရား၏နည်းဖြင့် သောတာပန်ဖြစ်ရသနည်း၊ ယခုတိုင်အောင် ဘာ့ကြောင့် ရုန့်ရင်းသော သံယောဇဉ်တို့ကို မပယ်နိုင်သေး (သကဒါဂါမ် မဖြစ်သေး)သနည်း၊ သိမ်မွေ့သော ကိလေသာတို့ကို မပယ်နိုင်သေး (အနာဂါမ် မဖြစ်သေး)သနည်း၊ ကိလေသာအားလုံး မပယ်နိုင်သေး (ရဟန္တာ မဖြစ်သေး)သနည်း။

ရှင်သာရိပုတြာ, ရှင်မောဂ္ဂလာန်တို့ကဲ့သို့ သာဝကပါရမီဉာဏ် အထွဋ်အထိပ်သို့ ရောက်ပါတော့လား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓာတို့ကဲ့သို့ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်ကို ထိုးထွင်းပါတော့လား၊ သဗ္ဗညုဘုရားတို့ကဲ့သို့ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို မျက်မှောက်ပြုပါတော့လား၊ ဤသို့သောဂုဏ်ထူးတို့ဖြင့် အလိုမရှိသောကြောင့်လား၊ သင်၏ အပြစ်သည် သေးငယ်သည် မဟုတ်၊ သာဝကဉာဏ် တပိုင်းတစရုံဖြင့် ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည် ပေါ်လွင်စွာထင်ရှားသည်ဟု၊ သင် ဆိုဘိ၏၊ ဘုရားရှင်အားလုံးတို့၏ စကားတော်နှင့် ဆန့်ကျင်၏၊ သင်ကဲ့သို့သော ရဟန်းအား ဘုရားရှင်တို့၏ စကားတော်နှင့် ဆန့်ကျင်အောင်ဆိုခြင်းသည် အဘယ်မှာ သင့်တော်နိုင်အုံနည်း၊ မသင့်မတော် မလျော်လေစ့။

ချစ်သားအာနန္ဒာ....ဤပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ထိုးထွင်းနိုင်အောင် အားထုတ်စဉ် ငါဘုရားအား လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းတို့သည် လွန်လေကုန်ပြီ၊ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ထိုးထွင်းနိုင်ခြင်းငှာ မလှူဘူးသောအလှူ မရှိ၊ မဖြည့်ဘူးသောပါရမီ မရှိ၊ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ထိုးထွင်းနိုင်အောင် ငါဘုရားအား ဝီရိယ အားထုတ်ခြင်း မရှိလေသကဲ့သို့ သင် ဆိုဘိ၏။

မာရ်နတ်စစ်သည်ကို ဖျက်ဆီးသောအခါ ဤမြေသည် မလှုပ်၊ ညဉ့်ဦးယာမ်၌ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်ကို, သန်းခေါင်ယာမ်၌ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ကို ပြည့်စုံစေသောအခါ ဤမြေသည် လှုပ်၊ ပစ္ဆိမယာမ် နံနက်စောစော၌ ဤပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ထိုးထွင်း၍သိသောအခါ ဤသောင်းလောကဓာတ် မြေပြင်သည် အိုးထိန်းသည်စက်, ပုခက်, ရေလှိုင်း ရပ်မဆိုင်းပင့်မြှောက် ရွှေနောက်ဝဲယာ ဆုတ်တက်ကာဖြင့် ချာချာမြင့်နိမ့် တငြိမ့်ငြိမ့် လှုပ်ခဲ့ပြီ၊ ချစ်သားအာနန္ဒာ....

ဤသို့လျှင် ဤပဋိစ္စသမุပ္ပါဒ်သည် နက်၏၊ နက်ရှောင်လည်း ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ပဋိစ္စသမุပ္ပါဒ်သည် ပေါ်လွင်စွာထင်ရှားသည်ဟု မဆိုလေနှင့်။

[ဤကား မောင်းမဲခြင်းဖြင့် တားတော်မူခြင်းတည်း။]

ဤသို့ မဆိုလေနှင့်ဟု တားမြစ်တော်မူပြီးသောအခါ "ပဋိစ္စသมุပ္ပါဒ် မသိခြင်းကြောင့် သံသရာရှည်သည်"ဟု ရှေးကောင်းမှုရှိသူတို့အား ထက်မြက်သော ဉာဏ်ဖြစ်အောင် ဤသို့ တန်ဆာဆင်ပေးတော်မူပြန်တယ်။

တေသေ အာနန္ဒ ဧမမ္မသေ (အညာဏာ) အနုနုဗောဓာ အပဋိဝေဓာ ဧवာ ဧव မယံပဇာ တန္တာ ကုလကဇာတာ ဂုဠ ဂဏ္ဍိကဇာတာ မုဉ္ဇပဗ္ဗဇဘူတာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိं ဝိနိပါတं သံသာရံ နာတိဝတ္တတိ။

အာနန္ဒ၊ ချစ်သားအာနန္ဒာ။ တေသေဧမမ္မသေ၊ ဤပဋိစ္စသมุပ္ပါဒ်အကြောင်းတရားကို။ (အညာဏာ၊ သုတမယဉာဏ်, စိန္တာမယဉာဏ်တို့ဖြင့် နာကြားခြင်းမရှိ, ကြံစည်ခြင်း မရှိ မသိခြင်းကြောင့်။) အနုနုဗောဓာ၊ ဉာတပရိညာစွမ်းဖြင့် လျော်စွာမသိခြင်းကြောင့်။ အပဋိဝေဓာ၊ တီရဏပရိညာ, ပဟာနပရိညာစွမ်းဖြင့် မထိုးထွင်းခြင်းကြောင့်။ ဧवं၊ ဤသို့။ အယံပဇာ၊ ဤသတ္တဝါအပေါင်းသည်။ တန္တာ+ ကုလက+ ဇာတာ၊ ကြွက်ခဲသောချည်ထွေးကဲ့သို့+ ရင်းဖျားမရှေးနိုင်အောင် ရှုပ်ထွေးသည်+ဖြစ်၍။ ဂုဠ+ဂဏ္ဍိက+ဇာတာ၊ ရက်ကန်းသည် ချည်စာကျွေးသ'ဖြင့် လုံးထွေးသော + ချည်ထွေး သဘာဝ+ဖြစ်၍။ ပါ-ဂုဠာမည်သော စာပေါင်းသောင်းငှက်မ၏+အသိုက် သဘာဝ + ဖြစ်၍။ ပဗ္ဗ+ပဗ္ဗဇ+ဘူတာ၊ ဖြူဆံမြက်, ပြိတ်မြက်သဘာဝ+ဖြစ်၍။ အပါယံ၊ စီးပွားကင်းသော အပါယ်ဘုံရှိသော။ ဒုဂ္ဂတိं၊ ဒုက္ခ၏ဖြစ်ရာ အပါယ်ဘုံရှိသော။ ဝိနိပါတံ၊ သုခမှပျက်၍ကျရာ အပါယ်ဘုံရှိသော။ သံသာရံ၊ ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ် အစဉ်ဆက်စပ်၍ မပြတ်လည်သောသံသရာကို။ နာတိဝတ္တတိ၊ မလွန်မြောက်နိုင်။ ဝါ-သမုဒ္ဒရာလှေ လှိုင်း, လေအကြား ဆုံလည်နှားသို့ မွေးဖွားဟိုင်းသေ သေတိုင်းလည်းမွေး တမွေး ဘည်းဘခသတည်း အထပ်ထပ် မပြတ်ကျင်လည်ရလေသတည်း။

ဤသို့သော အရှုပ်အထွေးကို ဘုရားနှင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓာတို့သာ ကိုယ်တိုင်ဖြောင့်အောင် ရှင်းနိုင်ကြတယ်၊ တပါးသောသတ္တဝါအပေါင်းကား ကိုယ်တိုင်ဖြောင့်အောင် မရှင်းနိုင်ကြဘဲ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအခြေခံ၍ လုံးထွေးသော ချည်ထွေးဖြစ်၍ သံသရာမှလွတ်နိုင်သူဟု မရှိဘူး ကေန်ဖြစ်သတဲ့၊ ဒီနေရာမှာ-

၁။ နာခံမှတ်သားတဲ့ဉာဏ်ကို သုတမယဉာဏ်ဟု ခေါ်တယ်။
၂။ ကြံစည်တွေးတောတဲ့ဉာဏ်ကို စိန္တာမယဉာဏ်ဟု ခေါ်တယ်။
၃။ ရုပ်နာမ်သိ၍ ဝိပဿနာဉာဏ်ဆယ်ပါး ပွားတာကိုတော့ ဘာဝနာ-
မယဉာဏ်ဟု ခေါ်တယ်။

ထိုမှတပါးလဲ-

၁။ သူထိုက်တာကို+ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကို ဉာတ+ပရိညာဟု ခေါ်တယ်။

[ဤကားရုပ်, ဤကားနာမ်, ဤမျှရှိသည်ဟု အကြောင်းနှင့်တကွသိခြင်းမျိုး၊ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်အရဆောက်ကို ကွဲကွဲနားသိခြင်းမျိုးကို ဉာတပရိညာဟု ခေါ်တယ်ဟု ဆိုလိုတယ်။]

၂။ ဆုံးဖြတ်ကာ+ပိုင်းခြား၍သိခြင်းကို တီရဏ+ပရိညာဟု ခေါ်တယ်။

[အနိစ္စ, ဒုက္ခစသော သမ္မသနဉာဏ်၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်နှစ်ပါးဖြင့်+ဆုံးဖြတ်၍ သိခြင်းမျိုးကို ဆိုလိုတယ်။]

၃။ ပယ်စွန့်ကာ+ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကို ပဟာန+ပရိညာဟု ခေါ်တယ်။

[ဘဝံဉာဏ်မှစ၍ အနုလောမဉာဏ်တိုင်အောင် ဒိဋ္ဌိ, ကိလေသာတို့ကို ပယ်စွန့်သောဉာဏ်ဟု ဆိုလိုတယ်။]

ထိုနောက် မြတ်စွာဘုရားသည် သစ်ပင်ပမာဖြင့် ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို ဤသို့ ဟောတော်မူတယ်၊ ချစ်သားအာနန္ဒာ....စွဲလမ်းစရာ လောကီအာရုံ တို့၌ ဤကား သာယာစရာ, ဤကား သာယာစရာဟု ဖန်ဖန်ရှုသူအား တဏှာ ဖြစ်၏၊ တဏှာကြောင့် ဥပါဒါန်ဖြစ်၏၊ ဥပါဒါန်ကြောင့် ဘဝဖြစ်၏၊ ဝါ-အကြောင်းကမ္မဘဝ,အကျိုး ဥပပတ္တိဘဝဖြစ်၏၊ အကြောင်းကမ္မဘဝကြောင့် ဇာတိဖြစ်၏၊ [အကျိုး ဥပပတ္တိဘဝသည် ဇာတိ၌ဝင်သည်၊] ဇာတိကြောင့် ဇရာမရဏာ ဖြစ်၏၊ သောက,ပရိဒေဝ,ဒုက္ခ,ဒေါမနဿ,ဥပါယာသတို့ဖြစ်ကုန်၏၊ ဤသို့ အကြောင်းအဆက်ဆက်ဖြင့် ဒုက္ခအစုသာ ဖြစ်ခြင်း ထင်ရှား၏။

ချစ်သားအာနန္ဒာ....သစ်ပင်ကြီးတပင်သည် ရှိရာ၏၊ အောက်သို့ ဆင်းသော အမြစ်, ဘေးသို့သွားသော အမြစ်တို့သည် အထက်သို့ ဩဇာကိုဆောင်ကုန်ငြားအံ့၊ ထိုအကြောင်း-ထိုအထောက်အပံ့ကြောင့် ယိုသစ်ပင်သည် ကြာမြင့်စွာ တည်သကဲ့သို့ လောကီအာရုံတို့၌ ဤကား သာယာစရာ, ဤကား သာယာစရာဟု ရှုသူအား တဏှာစသည်ဖြစ်၍ ဒုက္ခအစုသာ အဆက်ဆက်ဖြစ်ခြင်း ထင်ရှား၏။ [ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ, ငါ, သူတပါး-ဖြစ်ခြင်း မထင်ရှား။]

ချစ်သားအာနန္ဒာ....စွဲလမ်းစရာ လောကီအာရုံ တခုခု တွေ့ကြုံသောအခါ ဤကား ကြောက်စရာ ဒုက္ခပေးမျှရဲ့,ဒုက္ခပေးမျှမဲ့ဟု အပြစ်ကို ဖန်ဖန်ရှုသူအား

တဏှာမဖြစ်မူ၍ ချုပ်၏၊ တဏှာချုပ်ခြင်းကြောင့် ဥပါဒါန်ချုပ်၏၊ ဥပါဒါန်ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဘဝချုပ်၏၊ ဝါ-အကြောင်း, အဝိဇ္ဇာဘဝနှစ်ပါးချုပ်၏၊ အကြောင်းဘဝ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဇာတိချုပ်၏၊ ဇာတိချုပ်ခြင်းကြောင့် ဇရာမရဏချုပ်၏၊ သောက, ပရိဒေဝ, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ, ဥပါယာသတို့ ချုပ်ကုန်၏၊ ဤသို့အကြောင်းအဆက်ဆက်ဖြင့် ဒုက္ခအစုသာချုပ်ခြင်း ထင်ရှား၏။

ချစ်သားအာနန္ဒာ....လူတယောက်သည် ပေါက်တူး, ခြင်းတောင်းယူလာ၍ ထိုသစ်ပင်ကြီးကို အမြစ်ရင်းဌာနဖြတ်၍ မြစ်ကြီး, မြစ်သေးတို့ကို မြက်ပင်ရိုးမျှ မကျန်အောင် ထုတ်ပစ်ပြီးအံ့၊ ထိုသစ်ပင်ကိုလည်း ပိုင်းဖြတ်ခွဲစိတ်၍ ခြောက်သွေ့စေ၍ မီးတိုက်ပြီးလျှင် ပြာတို့ကို လေ၌ လွှင့်အံ့၊ မြစ်၌ မျှောအံ့၊ ချစ်သားအာနန္ဒာ....ထိုသစ်ပင်သည် အမြစ်မရှိသဖြင့် နောင် မဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသကဲ့သို့ လောကီအာရုံတို့၌ ဤကား ကြောက်စရာ ပုက္ခပေးချေရဲ့, ဒုက္ခပေးချေရဲ့ဟု (ဉာဏ်-ပေါက်တူး, သမာဓိ-ခြင်းတောင်းယူလာ၍) အပြစ်ရှုသူအား တဏှာစသည်ချုပ်၍ ဒုက္ခအစုသာ အဆက်ဆက်ချုပ်ခြင်း ထင်ရှား၏။ (ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ, ငါ, သူဘပါး ချုပ်ခြင်း မထင်ရှား)ဟု မိန့်တော်မူတယ်။

[ဒီအထိကဘော့ ရှင်အာနန္ဒာစကား အယားခံရခြင်းနှင့် စပ်သော တရားဖြစ်တယ်။]

တရားသူခိုး ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဉာဏ် ရပုံကတော့-

မြတ်စွာဘုရား ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဝေဠုဝန်ကျောင်းဘော်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူသောအခါ လူတို့ လွန်စွာအလေးပြုကြသဖြင့် ပစ္စည်းလေးပါး လာဘ်လာဘ လွန်စွာပေါများကြတယ်၊ တပါးသော တိတ္ထိတို့မှာတော့ လူတို့အလေးမပြုကြသဖြင့် လာဘ်လာဘ ရှားပါးကြတယ်၊ ဒီတော့ ပရိသတ်များစွာနှင့် ရာဇဂြိုဟ်မှာနေတဲ့ သုသိမပရိဗိုဇ် ဆရာကြီးကို တပည့်ပရိသတ်က ဤသို့ဆိုသတဲ့။

ဆရာ....ဆရာသည် ဉာဏ်ပညာထက်သူတဦး ဖြစ်တယ်၊ ရဟန်းဂေါတမထံ ကိုယ်တိုင်ရဟန်းပြု၍ တရားဟောပုံတွေကို သင်ယူပါ၊ ထိုနောက် ပြန်လာပြီးလျှင် အကျွန်ုပ်တို့ကို သင်ပေးပါ၊ ထိုနည်းအတိုင်း လူတို့အား တရားဟောရလျှင် အကျွန်ုပ်တို့ ပရိဗိုဇ်များလည်း လာဘ်လာဘ ပေါများကြပါလိမ့်မည်ဟု ဆိုကြသတဲ့။

ဒီတော့ သုသိမပရိဗိုဇ်သည် တရားဟောနည်း မြန်မြန် သင်ယူနိုင်ရအောင် ဗဟုသုဿုရှိသော ရှင်အာနန္ဒာထံ ချဉ်းကပ်၍ ရဟန်းအဖြစ်ကို တောင်းပန်

သတဲ့၊ ရှင်အာနန္ဒာကလည်း ဤသုသိမသည် ဆရာကြီးတဦး ဖြစ်လျက် ငါတို့အောက် ဝင်လာခြင်းသည် ထူးခြား၏၊ အနှောက်အရှက်ပေးလိုရှိလား မသိဟု ဆင်ခြင်၍ မြတ်စွာဘုရားထံ ခေါ်သွားပြီး ထိုသူ တောင်းပန်ပုံကို လျှောက်ကြားတယ်။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက ဤသုသိမသည် ငါ၏ သာသနာ၌ ကြည်ညိုရှိမဟုတ်၊ တရားခိုးမည်ဟု လာခဲ့သည်၊ လာခြင်း မစင်ကြယ်သော်လည်း နောက်၌ အကျိုးကို မြင်တော်မူတာနဲ့ ချစ်သားအာနန္ဒာ.... ဤသုသိမ့ကို ရဟန်းပြုပေးလိုက်ချေလော့ဟု လွယ်ကူစွာ အခွင့်ပြုလိုက်သတဲ့။

သုသိမသည် ရဟန်းဖြစ်၍ နှစ်ရက်, သုံးရက်ရှိသောအခါ ရှေးမဆွက မြတ်စွာဘုရားထံ ကမ္မဋ္ဌာန်းယူ၍ တရားအားထုတ်သော ရဟန်းများသည် ကိစ္စပြီး၍ ရောက်လာကြပြီးလျှင် မိမိတို့ရသော အရဟတ္တဖိုလ်ကို လျှောက်ကြားကြတယ်၊ မြတ်စွာဘုရား....တပည့်တော်တို့မှာ ပဋိသန္ဓေ ကုန်ပါပြီ၊ ကျင့်ဘွယ်အားလုံး ကျင့်ပြီးပါပြီ၊ ပြုဘွယ်အားလုံး ပြုပြီးပါပြီ၊ နောက်ထပ် ကျင့်ဘွယ် မဂ်ကိစ္စ မရှိဟု သိပါပြီ-ဟူ၍ လျှောက်ကြားကြတယ်။

ထိုအခါ သုသိမရဟန်းသည် ထိုရဟန်းတို့ လျှောက်သည်ကို ကြားရလေတော့-ဤသာသနာ၌ အရဟတ္တဖိုလ်သည် အကောင်းဆုံး ဆရာ့လက်ဆုပ် တရားထူး ဖြစ်လတ္တံ့ဟု ကြံ၍ ထိုရဟန်းတို့ထံ ချဉ်းကပ်၍ အရှင်တို့....မြတ်စွာဘုရားထံ ရဟန္တာအဖြစ်ကို လျှောက်ကြားခြင်းသည် အဟုတ်တကယ် အမှန်အဘိုင်းလောဟု မေးသတဲ့။

အဟုတ်တကယ် အမှန်အတိုင်းဟု ဆိုလတ်သော် အရှင်တို့သည် ဤသို့သိခြင်း, မြင်ခြင်းဖြင့် ရဟန္တာ ဖြစ်ကြလျှင် အနည်းကို အများပြုခြင်း, အများကို အနည်းပြုခြင်း, ထင်ရှားသည်ကို မထင်ရှားအောင်ပြုခြင်း, နံရံ- တံတိုင်းတောင်တို့ကို ကောင်းကင်၌ကဲ့သို့ မကပ်မငြိ ဖောက်သွားနိုင်ခြင်း, ရေ၌ကဲ့သို့ မြေပြင်၌ ငုပ်လျှိုးခြင်း, မြေ၌ကဲ့သို့ ရေပေါ်၌ လျှောက်သွားခြင်း, ငှက်ကဲ့သို့ ကောင်းကင်၌ တင်ပျဉ်ခွေ၍ သွားခြင်း, လ- နေတို့ကို သုံးသပ် နိုင်ခြင်း, ဗြဟ္မာပြည်တိုင်အောင် ကိုယ်ဖြင့် သွားခြင်း စသော ဣဒ္ဓိဝိဓာန်ခိုးကို ရကြပါသလောဟု မေးဘယ်၊ ထိုရဟန်းများက ဤတန်ခိုးမျိုးကို ငါတို့မရဟု ဖြေကြတယ်။

နောက်တဖန် ထပ်၍ အရှင်တို့သည် အဝေးဌ၌ တည်သောလူတို့၏ရင်း,နတ်တို့၏ရင်း စကားကို ကြားသော ဒိဗ္ဗသောတ တန်ခိုးကို ရကြပါသလော၊ သူတပါး၏ ကောင်းသောစိတ်, မကောင်းသောစိတ်ကို သိသော ပရစိတ္တဝိဇာနနတန်ခိုးကို ရကြပါသလော၊ ရှေးရှေးဘဝများစွာ၌ နေဘူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို သိသော

ပုဗ္ဗေနိဝါသ တန်ခိုးကို ရကြပါသလော၊ အဝေးဌ် တည်သော သေဆဲ, ဖြစ်ဆဲ, ဖြူ,မဲ,ယုတ်,မြတ်, ကုသိုလ်ကံ-အကုသိုလ်ကံ အတိုင်း ချမ်းသာဆင်းရဲသို့ ချဉ်းကပ်ကြသူတို့ကို မြင်သော ဒိဗ္ဗစက္ခုတန်ခိုးကို ရကြပါသလော၊ ငြိမ်သက်သော အရူပစျာန်တန်ခိုးတို့ကို နာမကာယဖြင့် ကပ်ရောက်၍ နေနိုင်ကြပါသလော၊ ဤသို့ အဘိညာဝေါးပါးနှင့် အရူပစျာန်တို့ကို မေးသတဲ့။

ရဟန်းတို့က ငါတို့မရဟု ဆိုကြသောအခါ အရှင်တို့သည် ဤသို့ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြားသော ရဟန္တာတို့ ဖြစ်လျက် ဤစျာန်, အဘိညာကို မရခြင်းသည် အဘယ်သို့ပါနည်းဟု မေးမြန်းတယ်၊ ငါ့ရှင် သုသိမ.... ငါတို့သည် ဝိပဿနာပညာ သက်သက်ဖြင့် ကိလေသာမှ လွတ်သောကြောင့် ပညာဝိမုတ္တ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဖြစ်ကြတယ်ဟု ဖြေကြသတဲ့။

[စျာန်သမာဓိမပါသော သုက္ခဝိပဿကပုဂ္ဂိုလ်တို့ဟု ဆိုလိုတယ်။]

အရှင်တို့....ယခုလို အကျဉ်းအားဖြင့် ဖြေဆိုတာကို အကျယ်အားဖြင့် အနက်မသိပါ၊ ချဲ့ဖြေကြပါဦးဟု တောင်းပန်တယ်၊ ငါ့ရှင် သုသိမ....သင်သိသော်ရင်း, မသိသော်ရင်း ငါတို့သည် ပညာဝိမုတ္တတို့သာတည်းဟု ဖြေကြသတဲ့၊ ဘာကြောင့် ဒီလိုဖြေကြသလဲဆိုတော့ သူ့အလိုကျအောင် ငါတို့ မဖြေနိုင်၊ ဘုရားရှင်ထံ ချဉ်းကပ်၍ မေးလျှင် ယုံမှားသံသယ ကင်းပျောက်ပေလတ္တံ့ဟု မြော်ကိုးပြီး ဖြေကြတာ ဖြစ်သတဲ့။

သည်တော့ သုသိမရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရားထံ ချဉ်းကပ်၍ ထိုအကြောင်းစကားတို့ကို အားလုံး လျှောက်ထားသတဲ့၊ ချစ်သား သုသိမ.... ရှေးဦးစွာ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ် ဖြစ်၏၊ နောက်၌ နိဗ္ဗာန်ဉာဏ် ဖြစ်၏။

[ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်ဆိုတာ ဝိပဿနာဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန်ဉာဏ်ဆိုတာ မဂ်ဉာဏ်၊ ရှေးဦးစွာ ဝိပဿနာဉာဏ် ဖြစ်၏၊ နောက်၌ မဂ်ဉာဏ် ဖြစ်၏ဟု ဆိုခြင်းပင်တည်း။]

ဒီလိုမိန့်တော့-မြတ်စွာဘုရား....ဤသို့ အကျဉ်းမျှဖြင့် မသိနိုင်ပါ၊ အကျယ်ချဲ့၍ ဖြေဆိုတော်မူပါဟု တောင်းပန်တယ်၊ ချစ်သား သုသိမ....သင်သိသော်ရင်း, မသိသော်ရင်း ရှေးဦးစွာ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ် ဖြစ်၏၊ နောက်၌ နိဗ္ဗာန်ဉာဏ် ဖြစ်၏ဟု မိန့်တော်မူပြီးလျှင် မေးခွန်း ၁၅-ရပ်တို့ကို မေးတော်မူတယ်။

[ဒီနေရာမှာ မဂ်ဖိုလ်ဟူသည် စျာန်သမာဓိကြောင့်ဖြစ်သည် မဟုတ်၊ စျာန်သမာဓိကင်းလျက်သော်လည်း ဝိပဿနာဉာဏ်ကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု သိရမတဲ့၊ မေးခွန်း ၁၅–ရပ် မေးရာ၌ မိမိတို့လဲ ဖြေနိုင်အောင် သတိပြုကြရမယ်။]

သုသိမ ပရိဗိုဇ်မေးခွန်း ၁၅-ရပ် မြေပုံ

ချစ်သား သုသိမ....အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း၊ ရူပ်သည် နိစ္စလော, အနိစ္စ ဧလော၊ အနိစ္စပါဘုရား။ အနိစ္စ ဖြစ်သော ထိုရူပ်သည် ဒုက္ခလော, သုခလော၊ ဒုက္ခပါဘုရား။ အနိစ္စ, ဒုက္ခ ဖြစ်၍ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးတတ်သော ထိုရူပ်ကို ငါ့ကိုယ်, ငါ့ဟာ, ငါဟု ရှုခြင်းငှာ သင့်မည်လော၊ မသင့်ပါဘုရား။

[ဤနည်းဖြင့် ခန္ဓာငါးပါးဌ သုံးခုစီ မေးပုံကို ခွဲ၍သိရမယ်။]

ဝေဒနာသည် နိစ္စသော, အနိစ္စလော၊ အနိစ္စပါဘုရား။.... သညာသည်.... သင်္ခါရသည်....ဝိညာဏ်သည် အနိစ္စလော, နိစ္စလော၊ အနိစ္စပါဘုရား။ အနိစ္စ ဖြစ်သော ထိုဝိညာဏ်သည် ဒုက္ခလော, သုခလော၊ ဒုက္ခပါဘုရား။ အနိစ္စ, ဒုက္ခ ဖြစ်၍ ဖောက်ပြန် ပျက်စီးတတ်သော ထိုဝိညာဏ်ကို ငါ့ကိုယ်, ငါ့ဟာ, ငါဟု ရှုခြင်းငှာ သင့်မည်လော၊ မသင့်ပါဘုရား။

[ဒီနေရာမှာ ငါ့ကိုယ်ဟု ရှုလျှင် ဒိဋ္ဌိစဲ့, ငါ့ဟာဟု ရှုလျှင် တဏှာစဲ့, ငါဟု ရှုလျှင် မာနစဲ့၊ ဤအစဲ့သုံးခုဖြင့် ရှုသည်ဟု သိရမယ်။]

ထို့ကြောင့် ချစ်သား သုသိမ.... အတိတ်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန်- သုံးပါး၊ အဈတ္တ, ဗဟိဒ္ဓ-နှစ်ပါး၊ သြဠာရိက, သုခုမ-နှစ်ပါး၊ ဟီန, ပဏီတ- နှစ်ပါး၊ ဒူရ, သန္တိက-နှစ်ပါး၊ ဤသို့ ၁၁-ပါးပြားသော အလုံးစုံသော ရူပ်ကို ငါ့ကိုယ်, ငါ့ဟာ, ငါမဟုတ်ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ကောင်းစွာသိသော ပညာဖြင့် ရှုလေလော့၊ ထို့အတူ ၁၁-ပါးစီ ပြားသော အလုံးစုံသော ဝေဒနာကို, သညာကို, သင်္ခါရကို, ဝိညာဏ်ကို ငါ့ကိုယ်, ငါ့ဟာ, ငါမဟုတ်ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ကောင်းစွာ သိသောပညာဖြင့် ရှုလေလော့။

[ဒီနေရာမှာ-ငါ့ကိုယ်မဟုတ်ဟု ရှုလျှင် ဒိဋ္ဌိသေ၏၊ ငါ့ဟာမဟုတ်ဟု ရှုလျှင် တဏှာသေ၏၊ ငါမဟုတ်ဟု ရှုလျှင် မာနသေ၏၊ ထိုအခါ သံသရာနယ်ခွဲသော တဏှာ, မာန, ဒိဋ္ဌိနယ်ခွဲသမား သုံးဦးလက်မှ လွတ်ထွက်နိုင်၏၊ သံသရာဒုက္ခမှ လွတ်နိုင်၏၊]

တဆဲ့တမျိုးခွဲ၍ ဆင်ခြင်ပုံ

၁။ အတိတ်ရူပ်နာမ်သည် အတိတ်ဌ ချုပ်ပြီးပြီ၊ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ၊ ငါ့ကိုယ်, ငါ့ဟာ, ငါ မဟုတ်။

၂။ အနာဂတ် ရုပ်နာမ်သည် အနာဂတ်၌ ချုပ်လတ္တံ့၊ အနိစ္စ, ဒုက္ခ,အနတ္တ၊ ငါ့ကိုယ်, ငါ့ဟာ, ငါ မဟုတ်။

၃။ ပစ္စုပ္ပန် ရုပ်နာမ်သည် ပစ္စုပ္ပန်၌ ချုပ်၏၊ အနိစ္စ,ဒုက္ခ, အနတ္တ၊ ငါ့ကိုယ်, ငါ့ဟာ, ငါ မဟုတ်။

၄။ အဋ္ဌတ္တ ရုပ်နာမ်သည် ဗဟိဒ္ဓ မဖြစ်မူ၍ ချုပ်၏၊ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ၊ ငါ့ကိုယ်, ငါ့ဟာ, ငါ မဟုတ်။ [နောက်၌ ချုံးမည်၊ ခဲ့ဆိုနိုင်စေ။]

၅။ ဗဟိဒ္ဓ ရုပ်နာမ်သည် အဋ္ဌတ္တ မဖြစ်မူ၍ ချုပ်၏၊ အနိစ္စ....

၆။ သြဠာရိက ရုပ်နာမ်သည် သုခုမ မဖြစ်မူ၍....

၇။ သုခုမ ရုပ်နာမ်သည် သြဠာရိက.....

၈။ ဟီန ရုပ်နာမ်သည် ပဏီတ.....

၉။ ပဏီတ ရုပ်နာမ်သည် ဟီန.....

၁၀။ ဒူရ ရုပ်နာမ်သည် သန္တိက.....

၁၁။ သန္တိက ရုပ်နာမ်သည် ဒူရ မဖြစ်မူ၍ ချုပ်၏၊ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ၊ ငါ့ကိုယ်, ငါ့ဟာ, ငါ မဟုတ်။

ရုပ်သည် ... ဝေဒနာသည်.... သညာသည်.... သင်္ခါရသည်.... ဝိညာဏ်သည်...ဟု တခုစီသော်လည်း ခွဲ၍ ဆင်ခြင်အပ်၏။]

ချစ်သား သုသိမ ...ဤသို့ရှုသော ဘုရားစကား နှားထောင်သော သူတော်ကောင်းသည် ရုပ်၌လည်း ငြီးငွေ့၏၊ ဝေဒနာ၌လည်း ငြီးငွေ့၏၊ သညာ၌လည်း ငြီးငွေ့၏၊ သင်္ခါရ၌လည်း ငြီးငွေ့၏၊ ဝိညာဏ်၌လည်း ငြီးငွေ့၏၊ ငြီးငွေ့သည်ရှိသော် တပ်ခြင်း ကင်း၏၊ (ဝါ-မဂ်စိတ် ဖြစ်၏၊) တပ်ခြင်း ကင်းလတ်သော် ကိလေသာမှ လွတ်၏၊(ဝါ-ဖိုလ်စိတ် ဖြစ်၏၊) ကိလေသာမှ လွတ်သည်ရှိသော် ငါ၏စိတ်သည် လွတ်ပြီဟု အသိဉာဏ် ဖြစ်၏၊ ပဋိသန္ဓေသည် ကုန်ပြီ၊ ကျင့်ဘွယ်ဟူသမျှ ကျင့်အပ်ပြီ၊ ပြုဘွယ်ဟူသမျှ ပြုအပ်ပြီ၊ နောက်ထပ်ပြုဘွယ် မဂ်ကိစ္စ ၁၆-ချက် မရှိဟု သိ၏၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူသောအခါ သုသိမရဟန်းသည် ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်သွားသတဲ့။

ထိုနောက်တဖန် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဥာဏ် စစ်တမ်းတင်၍ မေးတော်မူပြန်တယ်၊ ချစ်သားသုသိမ.... ဇာတိကြောင့် ဇရာမရဏဖြစ်သည်ဟု သင် မြင်၏လော၊ မြင်ပါသည်ဘုရား။ အကြောင်းကမ္မဘဝကြောင့် ဇာတိဖြစ်သည်ဟု သင် မြင်၏လော၊ မြင်ပါသည်ဘုရား။ ဥပါဒါန်ကြောင့် အကြောင်းကမ္မဘဝနှင့် အကျိုး

ဥပပတ္တိဘဝဖြစ်သည်ဟု သင် မြင်၏လော၊ မြင်ပါသည်ဘုရား။ တဏှာကြောင့် ဥပါဒါန်ဖြစ်သည်ဟု သင် မြင်၏လော၊ မြင်ပါသည်ဘုရား။ ဝေဒနာကြောင့် တဏှာ....၊ ဖဿကြောင့်ဝေဒနာ....၊ သဠာယတနကြောင့်ဖဿ....၊ နာမ်ရူပ်ကြောင့် သဠာယတန....၊ ဝိညာဏ်ကြောင့် နာမ်ရူပ်....၊ သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဏ်....၊ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်သည်ဟု သင် မြင်၏လော၊ မြင်ပါသည်ဘုရား။

ချစ်သားသုသိမ....ဇာတိချုပ်ခြင်းကြောင့် ဇရာမရဏချုပ်သည်ဟု သင် မြင်၏လော၊ မြင်ပါသည်ဘုရား။ အကြောင်းကမ္မဘဝချုပ်ခြင်းကြောင့် ဇာတိချုပ်သည်ဟု သင် မြင်၏လော၊ မြင်ပါသည်ဘုရား။ ဥပါဒါန်ချုပ်ခြင်းကြောင့် အကြောင်းကမ္မဘဝနှင့် အကျိုးဥပဓိတ္တိဘဝ ချုပ်သည်ဟု မြင်၏လော၊ မြင်ပါသည်ဘုရား။ တဏှာချုပ်ခြင်းကြောင့် ဥပါဒါန်ချုပ်သည်ဟု မြင်၏လော၊ မြင်ပါသည်ဘုရား။ ဝေဒနာချုပ်ခြင်းကြောင့် တဏှာချုပ်သည်ဟု....၊ ဖဿချုပ်ခြင်းကြောင့် ဝေဒနာချုပ်သည်ဟု....၊ သဠာယတန ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဖဿချုပ်သည်ဟု....၊ နာမ်ရူပ်ချုပ်ခြင်းကြောင့် သဠာယတန ချုပ်သည်ဟု....၊ ဝိညာဏ်ချုပ်ခြင်းကြောင့် နာမ်ရူပ်ချုပ်သည်ဟု....၊ သင်္ခါရ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဝိညာဏ်ချုပ်သည်ဟု....၊ အဝိဇ္ဇာချုပ်ခြင်းကြောင့် သင်္ခါရချုပ်သည်ဟု မြင်၏လော၊ မြင်ပါသည်ဘုရား။

ချစ်သားသုသိမ....ဤသို့ မြင်သိလျှင် သင်သည် မြေလျှိုးမိုးယံ့ ဣဒ္ဓိဝိဓတန်ခိုးကို ရသလော၊ မရပါဘုရား။ အဝေးအသံကြားနိုင်သော ဒိဗ္ဗသောတတန်ခိုးကို ရသလော၊ မရပါဘုရား။ သူတပါး၏ စိတ်ကိုသိသော ပရစိတ္တဝိဇာနနတန်ခိုးကို ရသလော၊ ရှေးဘ၀နေဘူးသော ဘဝတို့ကိုသိသော ပုဗ္ဗေနိဝါသတန်ခိုးကို ရသလော၊ အဝေးအဆင်းမြင်နိုင်သော ဒိဗ္ဗစက္ခုတန်ခိုးကို ရသလော၊ မရပါဘုရား။ ငြိမ်သက်သော အရူပစျာန်တန်ခိုးတို့ကို နာမကာယဖြင့် ကပ်ရောက်၍ နေနိုင်သလော၊ မနေနိုင်ပါဘုရား။

ချစ်သားသုသိမ .... ဤသို့ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဖြစ်ခြင်း, ချုပ်ခြင်းတို့ကို မြင်သိပြီးနေ့သူဖြစ်လျက် ဤအဘိညာ, အရူပစျာန်တို့ကို မရခြင်းသည် အဘယ်သို့နည်းဟု မိန့်တော်မူတယ်။

[ဒီနေရာမှာ စျာန်သမာဓိဂ.ဏ်းသော သုက္ခဝိပဿက ရဟန်းတို့ကို ထင်ရှားအောင်ပြုခြင်းငှာ ဤသို့ မေးတော်မူသတဲ့၊အဓိပ္ပာယ်ကတော့ ချစ်သားသုသိမ.... သင်သည်သာလျှင် စျာန်သမာဓိကင်းသော သုက္ခဝိပဿက မဟုတ်၊ ထိုရဟန်းတို့သည်လည်း သင်ကဲ့သို့ စျာန်သမာဓိကင်းသော သုက္ခဝိပဿကတို့သာ ဖြစ်၍ အဘိညာငါးပါး, အရူပစျာန်တို့ကို မရကြကုန်ဟု ဆိုလိုတယ်။]

ထိုအခါ အရှင်သုသိမသည် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်ရင်းခံ ဦးတိုက်ကာ ဝပ်စင်းလျက် "အစ္စယော မံ ဘန္တေ အဗျာဂမာ" စသည်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရား မိုက်မဲခြင်း, တွေဝေခြင်း, မလိမ္မာခြင်းကြောင့် ဘုရားတပည့်တော်သို့ အပြစ်ရောက်ပါပြီ၊ ဘုရားတပည့်တော်သည် ဤသို့ ကောင်းစွာဟောကြားသော သာသနာတော်၌ တရားခိုးမည်ဟု ရဟန်းပြုပါသည်၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားတပည့်တော်၏ အပြစ်ကို နောင်စောင့်စည်းခြင်းငှာ အနာမယူ သည်းခံတော်မူပါဘုရားဟု တောင်းပန်စကား လျှောက်ကြားတယ်။

ချစ်သားသုသိမ....တကယ်စင်စစ် သင့်ထံသို့ အပြစ်ရောက်ပြီ၊ သင်သည် တကယ်စင်စစ် တရားခိုးသူ ဖြစ်သည်၊ ချစ်သားသုသိမ.... မင်းပြစ်သင့်သော ခိုးသူကိုမြို့ပြင်ထုတ်၍ ဦးခေါင်းဖြတ်သောအခါ ကိုယ်နှာ,စိတ်နှာ-ဒုက္ခဝေဒနာကို ထိုခိုးသူ ခံစားရသည်မဟုတ်ပါလော၊ ခံစားရပါသည်ဘုရား။ချစ်သားသုသိမ.... ဦးခေါင်းဖြတ်ခြင်းကြောင့် ထိုခိုးသူသည် ကိုယ်နှာ, စိတ်နှာ-ဒုက္ခဝေဒနာကို မခံစားရမူလည်း ဖြစ်တန်ရာသေး၏၊ ဤသာသနာ၌ တရားခိုးမည်ဟု ရဟန်းပြုခြင်းကား ထိုခိုးသူထက် ကြောက်ဘွယ်အပြစ် ရှိ၏၊ သို့ရာတွင် ချစ်သားသုသိမ....သင်သည် မိမိအပြစ်ကို မိမိမြင်၍ တရားနှင့်အညီ ကုစားပေ၏၊ သင်၏အပြစ်ကို ငါဘုရား သည်းခံတော်မူ၏၊ ချစ်သားသုသိမ.... အပြစ်မြင်၍ တရားနှင့်အညီ ကုစားခြင်းသည် ငါဘုရား၏ သာသနာတော်၌ ကြီးပွားကြောင်း ဖြစ်၏၊ နောင်အခါလည်း စောင့်စည်းနိုင်၏ဟု-မိန့်တော်မူသတဲ့။

ဒီနေရာမှာ သုသိမပရိဗိုဇ် တရားခိုးခြင်းနှင့်စပ်၍ သာသနာတော်၌ ခိုးသူကြီးငါးဦးကို ဗဟုသုတ ဆည်းဂူးကြရမယ်။

အလ္လခံလှည့်၊ ငါသိတရား၊ စွပ်စွဲမှားပြု၊ ပေးမှုဂရုတဏ်၊
မဂ်ဖျာနှဝါကြွား၊ ဤငါးပါး၊ ခိုးစားသာသနာ။

၁။ အလ္လခံလှည့်- ဟူသည်ကား- လူဆိုးအသင်းဖွဲ့၍ အရပ်ရပ်လှည့်၍ ပစ္စည်းဥစ္စာ ထားပြတိုက်သကဲ့သို့ ဓမ္မကထိက အပေါင်းအသင်းနှင့် တကွ အရပ်ရပ်လှည့်၍ သာသနာ့လုပ်ငန်း မလုပ်ဘဲ သာသနာဝန်ထမ်း ရိက္ခာ ပစ္စည်းလေးပါးတို့ကို အလှူခံသော သာသနာ့ရိက္ခာ ခိုးသူ တယောက်တဲ့။

၂။ ငါသိတရား-ဟူသည်ကား- လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း ပါရမီဖြည့်၍ ရသော မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ကို သင်ယူလေ့လာပြီးလျှင် ဤကား ငါသိသောတရားဟု ဆို၍ ဘုရားတရားတော်ကို ခိုးသူ တယောက်တဲ့။

၃။ စွပ်စွဲမှားပြု- ဟူသည်ကား- သီလရှိသော ရဟန်းကို သီလ ပျက်သည်ဟု အလွဲလွဲ အမှားမှား စွပ်စွဲ၍ ရဟန်းကောင်း၏သီလ ခိုးသူ တယောက်တဲ့။

၄။ ပေးမှုဂရုဘဏ်-ဟူသည်ကား- သံဃိက ဂရုဘဏ် ပစ္စည်းကို လူတို့အား ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ခြင်းဖြင့် သံဃာ့ပစ္စည်း ခိုးသူ တယောက်တဲ့။

၅။ မဂ်စျာန် ဝါကြွား- ဟူသည်ကား- စျာန်, မဂ်, ဖိုလ် တရားထူးမရဘဲ ရသည်ဟု ဝါကြွား၍ တရားထူး ခိုးသူ တယောက်တဲ့။

ဤသို့ သာသနာတော်၌ ခိုးသူကြီး ၇ါးဦးရှိ၏ဟု စတုတ္ထပါရာဇိကာ၌ ဟောတယ်၊ သုသိမ ရဟန်းသည် ၇ါသိတရားဟု ပြုလိုသော တရားခိုးသူ တယောက်ဖြစ်တယ်၊ သို့ရာတွင် မြတ်စွာဘုရားတည်းဟူသော အမှီကောင်းကို ရ၍ ရဟန္တာ ဖြစ်ပြီးလျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ရဟတ်ကို ခွဲဖြတ်နိုင်သူ ဖြစ်ရလေသတဲ့။

ဒီတော့ ယခုအခါ သာသနာ၌ မှီခိုဆည်းကပ်ကြသော သူတော်ကောင်း အပေါင်းသည်လည်း ရှင်အာနန္ဒာ ဆင်ခြင်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နည်း, သုသိမ ရဟန်းအား မြတ်စွာဘုရား မေးစစ်သောနည်းတို့ဖြင့် အစမထင်သော သံသရာ ပတ်လုံး မပြတ်နှိပ်စက်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ရဟတ်ကို ခွဲဖြတ်နိုင်သူတို့ ဖြစ်ကြပါစေကုန်သတည်း။

အဝိဇ္ဇာ အသုဘ၏ တရားစာ

"အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ"။ ။အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ သစ္စာလေးတန်, ပုဗ္ဗန္တ, အပရန္တ, ပုဗ္ဗာန်ပရ, ပဋိစ္စဟု ရှစ်ခုသောဌာနတို့၌ တွေ့ဝေသော အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ ပုညာဘိ သင်္ခါရ, အပုညာဘိသင်္ခါရ, အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရတို့သည်။ ဝါ၊ ကာယ သင်္ခါရ, ဝစီ သင်္ခါရ, စိတ္တ သင်္ခါရတို့သည်။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏၊ ဒီလိုဟောတဲ့ နေရာမှာ- ရှစ်ဌာန၌ တွေ့ဝေသောအဝိဇ္ဇာဆိုတာ ဒုက္ခသစ္စာ၌ တွေ့ဝေခြင်း, သမုဒယသစ္စာ၌ တွေ့ဝေခြင်း, နိရောဓသစ္စာ၌ တွေ့ဝေခြင်း, မဂ္ဂသစ္စာ၌ တွေ့ဝေခြင်း, သံသရာရှေ့အစွန်း ပုဗ္ဗန္တ၌ တွေ့ဝေခြင်း, နောက်အစွန်း အပရန္တ၌ တွေ့ဝေခြင်း, ရှေ့နောက် အစွန်း ပုဗ္ဗန္တာပရန္တ၌ တွေ့ဝေခြင်း, ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ တွေ့ဝေခြင်းရယ်လို့ အဝိဇ္ဇာရှစ်မျိုး ရှိသတဲ့၊ အာရုံမပြုခိုက်, အိပ်ပျော်ခိုက် မသိတ မျိုးကို တွေ့ဝေတဲ့ အဝိဇ္ဇာဟု မယူရဘူးတဲ့။

ဒုက္ခသစ္စာ၌ တွေ့ဝေခြင်းကတော့- သူရော ငါရော သတ္တဝါအားလုံးမှာ လက်ရှိဖြစ်တဲ့ ဆံဖျားကစ၍ ဘဝါးတိုင်အောင် တကိုယ်လုံးဟာ လောကီ နာမ်ရုပ် ခန္ဓာငါးပါးကြီး ဖြစ်တယ်၊ သူ့ဌေးစည်းစိမ်, မင်းစည်းစိမ်, လူ့စည်းစိမ်, နတ်စည်းစိမ်, ब्रह्मာစည်းစိမ်တွေ ရကြပေမယ်လို့ အိုဘေး, နာဘေး, သေဘေး အကြားထဲမှာ အမြဲနေထိုင်ကြရပေတယ်၊ ဒီတော့ ကြက်ခြင်းထဲက ကြက်တွေလို ဒုက္ခရောက်ရမှာ ကိန်းသေ မဟုတ်ဘူးလား၊ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ဤခန္ဓာငါးပါးကြီးကို ဆင်းရဲအမှန်- ဒုက္ခသစ္စာလို့ ဟောတော်မူတယ်။

ဣဒံ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ။ ဇာတိပိ ဒုက္ခာ၊ ဇရာပိ ဒုက္ခာ၊ ဗျာဓိပိ ဒုက္ခာ၊ မရဏမ္ပိ ဒုက္ခံ၊ အပ္ပိယေဟိ သမ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော၊ ပိယေဟိ ဝိပ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော၊ ယံပိစ္ဆံ န လဘတိ-တမ္ပိ ဒုက္ခံ၊ သံခိတ္တေန ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာပိ ဒုက္ခာ။

ဘိက္ခဝေ၊ ချစ်သားရဟန်းတို့။ ဣဒံခေါပန၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာမည်၏။ ဇာတိပိ၊ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းသည်လည်း။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲ၏။ ဇရာပိ၊ အိုရခြင်းသည်လည်း။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲ၏။ ဗျာဓိပိ၊ နာရခြင်းသည်လည်း။ ဒုက္ခော၊ ဆင်းရဲ၏။ မရဏမ္ပိ၊ သေရခြင်းသည်လည်း။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏၊ အပ္ပိယေဟိ၊ မနှစ်သက်အပ်သော သတ္တဝါ, သင်္ခါရတို့နှင့်။ သမ္ပယောဂေါ၊ အတူယှဉ်တွဲ၍ နေရခြင်းသည်။ ဒုက္ခော၊ ဆင်းရဲ၏။ ပိယေဟိ၊ နှစ်သက်အပ်သောသတ္တဝါ, သင်္ခါရတို့နှင့်။ ဝိပ္ပယောဂေါ၊ကွေကွင်းရခြင်းသည်။ ဒုက္ခော၊ ဆင်းရဲ၏။ ယံပိစ္ဆံ၊ အကြင်တောင့်တခြင်းကို။ နလဘတိ၊ မရအပ်။ တမ္ပိ၊ ထိုတောင့်တခြင်းကို မရခြင်းသည်လည်း။ ဝါ၊ ကိုမရစကောင်းကို တောင့်တခြင်းသည်လည်း။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ သံခိတ္တေန၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ပဉ္စု၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာပိ၊ ဥပါဒါန်၏ အာရုံဖြစ်သော ခန္ဓာတို့သည်လည်း။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲကုန်၏။ ဣဒံ၊ ဤဇာတိစသော ဘရားသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာမည်၏။

ဒီလို ဘုရားဟောပါဠိကို ရွတ်ဆိုတာ ပယုံကြည်ရမယ်လို့ အတင်းဆိုတာမဟုတ်ဘူး၊ ယုံသင့်သလား၊ မယုံသင့်သလား-ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်သာ စဉ်းစားကြည့်ရမယ်၊ မအိုကောင်းသူ, မနာကောင်းသူ, မသေကောင်းသူ ရယ်လို့ လောကမှာ ရှိသလား၊ ပွဲနေပွဲထိုင် အခမ်းအနားစသည်တို့မှာ လှပတင့်တယ်အောင် ပြုပြင်ပေးနိုင်တဲ့ လူတွေဟာလဲ အလှရည်, ဇေါင်ဒါဟူးတွေ အရှိသားနဲ့ ဟိုကြသေးတာဘဲ မဟုတ်လား၊ ဆေးကုတဲ့ ဆေးဆရာကြီးတွေဟာလဲ ဆေးမျိုးစုံ ရှိပါလျက် နာကြသေးဟယ်၊ သေကြသေးတယ် မဟုတ်လား၊ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ

တွေ့ ဖြစ်၍ ထင်ရှားတယ်၊ ခွဲပြောစရာ မလိုတော့ဘူး၊ အဲဒီ ဒုက္ခသစ္စာတွေကို ဘယ်လို အသုံးချရသလဲ၊ ပိုင်းခြားပြီး ကုန်စင်အောင် သိရမတဲ့၊ လောကီတရား တွေ့ ဖြစ်တယ်၊ ဉာဏ်ရှိသလို ခွဲ၍ သိကြရမတဲ့၊ သားသော, သမီးသော-ဘယ်သူကိုမျှ မချန်ဘဲ ခန္ဓာငါးပါးသာမှန်လျှင် ဒုက္ခဘဲဟု အားမနာပါးမနာ ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းဟာ ဒုက္ခသစ္စာ၌ အသုံးချရတဲ့ ကျင့်ဝတ်ကိစ္စ ဖြစ်သတဲ့။

ဒီလို အသုံးမချဘဲ ဒုက္ခသစ္စာ ဟုတ်မှန်ပါလျက် စည်းစိမ်ချမ်းသာ တခုခုရပြီလို့ ထင်မှတ်ဖြင့် မိမိကိုယ်မိမိ မအိုတော့ဘူးလိုလို, မနာတော့ဘူးလိုလို, မသေတော့ဘူးလိုလို မှတ်ထင်နိုင်ကြတယ် ဆိုပါတော့၊ သည်တော့ ကြက်ခြင်းထဲက ကြက်တွေဟာ ငါတို့မှာ သေဘေးကြီး နီးကပ်နေပြီလို့ မသိဘဲ ပျော်ပျော်ပါးပါး နေနိုင်ကြတာနဲ့ မတူဘူးလား၊ အဲဒီလို မိမိ၏ ခန္ဓာငါးပါးဒုက္ခကို သတိမရဘဲ သုခမှတ်ထင်လို့ မေ့မေ့လျော့လျော့ ခြင်းထဲက ကြက်တွေအနေ နေနိုင်ကြတာကို ဒုက္ခသစ္စာ၌ တွေ့ဝေသော အဝိဇ္ဇာလို့ ခေါ်သတဲ့။

သမုဒယသစ္စာ၌ တွေ့ဝေခြင်းကတော့-ယခုပြောခဲ့တဲ့ လောကီနာမ်ရုပ်-ခန္ဓာငါးပါးဒုက္ခကြီးဟာ အကြောင်းမဲ့ ဒုက္ခဖြစ်ရတာ မဟုတ်ဘူး၊ ရူပါရုံ, သဒ္ဒါရုံ စသော အာရုံခြောက်ပါး၌ ခင်မင်စုံမက် နှစ်သက်တတ်သော တဏှာခြောက်ပါးဟူသော လောဘကြောင့် ဒုက္ခဖြစ်ရသတဲ့၊ တနည်းတော့လဲ- ကာမတဏှာ ဘဝတဏှာ, ဝိဘဝတဏှာဟူသော တဏှာ သုံးပါးကြောင့် ဒုက္ခဖြစ်ရသတဲ့၊ ကာမအာရုံခြောက်ပါး၌ သာယာသော လောဘဟာ ကာမတဏှာ မည်တယ်၊ သဿတဒိဋ္ဌိနှင့် ယှဉ်တွဲ၍ "ခန္ဓာငါးပါး ဟူသော ငါ၏ အတ္တဟာ ဘယ်ခါမျှ မပျက်ဘဲ ချမ်းသာတယ်"လို့ သာယာသော လောဘနှင့် ရူပဘဝ, အရူပဘဝကို သာယာသော လောဘကတော့ ဘဝတဏှာ မည်တယ်၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့် ယှဉ်တွဲ၍ "သေလျှင် ခန္ဓာငါးပါး ငါ၏အတ္တဟာ နောက်ထပ် မဖြစ်ဘဲ ချုပ်ပြတ်၍ ချမ်းသာတယ်"လို့ သာယာသော လောဘကတော့ ဝိဘဝတဏှာ မည်တယ်၊ နိရောဓတဏှာလဲ မည်သတဲ့၊ နိဗ္ဗာန်ရပြီလို့ သာယာတဲ့ တဏှာဟု ဆိုလိုတယ်။

ထိုတဏှာလက်တွင်းက နိဗ္ဗာန်ဟာ နိဗ္ဗာန်အစစ်တော့ မဟုတ်ပေဘူး၊ နောက်ချေးခံ ရှေ့မှုန်ကြဲသားတဲ့ နိဗ္ဗာန် ဖြစ်တယ်၊ ထိုလောဘဆိုတဲ့ တဏှာခြောက်ပါး, တဏှာသုံးပါးကြောင့် ခန္ဓာငါးပါး ဒုက္ခကြီးဟာ ဖန်ဖန်ဖြစ်ရပေတယ်၊ ကောင်းကင်သို့ မြှောက်လိုက်တဲ့ခဲဟာ အောက်သို့ ပြန်၍ ကျရသလို လောဘတဏှာကြောင့် ဒုက္ခ ဖြစ်ရတာလဲ ကိန်းသေဘဲတဲ့၊ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ဤလောဘကို ဒုက္ခရောက်ကြောင်းအမှန်- သမုဒယသစ္စာဟု ဟောတော်မူတယ်။

ဣဒံ ခေါ် ပန ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ။ ယာယံ တဏှာ ပေါနောဘဝိကာ နန္ဒီရာဂသဟဂတာ တတြတတြာภิနန္ဒိနီ၊ သေယျထိဒံ၊ ကာမတဏှာ ภวတဏှာ ဝိภวတဏှာ။

ဘိက္ခဝေ၊ ချစ်သားရဟန်းတို့။ ဣဒံခေါ်ပန၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ ဒုက္ခသမုဒယံ၊ ဒုက္ခ၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာ မည်၏။ ယာယံတဏှာ၊ အကြင်တဏှာသည်။ ပေါနောဘဝိကာ၊ တဖန်ဘဝသစ်ကို ပြုလေ့ရှိ၏။ နန္ဒီရာဂသဟဂတာ၊ နှစ်သက်ခြင်း, တပ်ခြင်းနှင့်ဟက္ခ ဖြစ်၏။ တတြတတြ၊ ထိုထိုအာဟ္ဘဝေါဖြစ်ရာ လိုထိုဘဝ၌။ အภิနန္ဒိနီ၊ လွန်စွာနှစ်သက်တတ်၏။ ဣဒံ-သောတဏှာ၊ ဤတဏှာသည်။ သေယျထာ-ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ ကာမတဏှာ၊ ကာမအာရုံ၌ တပ်ဘတ်သော တဏှာဝင်း။ ภวတဏှာ၊ သဿတဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော တဏှာဝင်း။ ဝါ၊ ရူပภวဝ-အရူပภวဝကိုဝင်း, ဈာန်ကိုဝင်း တပ်သော ภวတဏှာဝင်း။ ဝိภวတဏှာ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့်တကွ ဖြစ်သော တဏှာဝင်း။ ဣဒံ၊ ဤသုံးပါးတည်း။ ဣဒံ၊ ဤတဏှာသည်။ ဒုက္ခသမုဒယံ၊ ဒုက္ခ၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အ ိုယသစ္စာမည်၏။

ဒီမှာလဲ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ် အသုံးပြုနိုင်တယ်၊ သူတကာ ချမ်းသာကြွယ်ဝ၍ သားကလေး, သမီးကလေးများ ရှေတဲ့လဲ စိန်တဲ့လဲ မြင်ရကြားရလျှင် ချမ်းသာချင်, ကြွယ်ဝချင်ကြတယ်၊ မိမိသားကလေး, သမီးကလေးများကိုလဲ ရှေတဲ့လဲ စိန်တဲ့လဲနှင့် မြင်ချင်ကြတယ် ဆိုပါတော့၊ အဲဒါ ဒုက္ခပေးမဲ့ သမုဒယဘဲ၊ အဲဒီ သမုဒယကြောင့် နေပူမိုးယိုးရွာမရှောင် ငှက်ကော, ခွေးတော ခိုးသား, ထားပြ အကြား သွားရ, လာရ, ရှာဖွေကြရတယ် မဟုတ်ဘူးလား၊ လူစည်းစိမ်လိုချင်တဲ့ သမုဒယကြောင့် လူ့ဘဝ၌ အမိဝမ်းထဲ ပဋိသန္ဓေဒုက္ခကြီးနဲ့ တွေ့ကြရတယ် မဟုတ်လား၊ နတ်စည်းစိမ်လိုချင်တဲ့ သမုဒယကြောင့် နတ်ပြည်မှာလဲ ပဋိသန္ဓေနဲ့ ရှေးဦးစွာ တွေ့ကြရမယ် မဟုတ်လား၊ ခွဲပြောစရာ မလိုပေဘူး၊ အဲဒီ သမုဒယ သစ္စာတွေကို ဘယ်လိုအသုံးချရသလဲ၊ ပယ်စွန့်ရမတဲ့၊ လောကီတရားတွေ ဖြစ်တယ်၊ ဉာဏ်ရှိသလို ပယ်ကြရမတဲ့၊ ဥပမာအားဖြင့် ထောင်ရောင်ခြည်လင်းတဲ့ အရှင်နေမင်းကြီးဟာ ပိုးစုန်းကြူး၏ အရောင်ကလေး အနည်းငယ်ကိုသော်လဲ ချန်မထားဘဲ ပယ်သလို လောဘသာမှန်လျှင် ပေါက်စကလေးပင် ဖြစ်စေ ဒုက္ခပေးမဲ့ သမုဒယဘဲဟု အားမနာပါးမနာ ဉာဏ်ဖြင့် ပယ်ခြင်းဟာ သမုဒယ သစ္စာ၌ အသုံးချရတဲ့ ကျင့်ဝတ်ကိစ္စ ဖြစ်သတဲ့။

ဒီလို အသုံးမချဘဲ ဒုက္ခရောက်ကြောင်း သမုဒယကို သုခဖြစ်ကြောင်းဟု အရောဝင်မိကြတယ် ဆိုပါတော့၊ လောဘနည်းသူကို လောဘနည်းရမလား၊ မိုက်တယ်, ဖျင်းတယ်, အ-တယ်လို့ အပြစ်တင်၍ လောဘကြီးအောင် နည်းပေး

လမ်းပြ သင်ပေးကြတယ် ဆိုပါတော့၊ သည်တော့ ကောင်းကင်သို့ မြှောက်လိုက်တဲ့ခဲဟာ သူတကာထက်မြင့်အောင် တက်နိုင်လေလေ အကျနာလေလေဘဲ မဟုတ်လား၊ အဲဒီလို မိမိဒုက္ခရောက်ကြောင်း သမုဒယဟု သတိမထားဘဲ သုခရကြောင်းဟု မှတ်ထင်လို့ မေ့မေ့လျော့လျော့ သမုဒယကို အရောဝင်နိုင်ကြတာကို သမုဒယသစ္စာ၌ တွေ့ဝေသော အဝိဇ္ဇာလို့ ခေါ်သတဲ့။

နိရောဓသစ္စာ၌ တွေ့ဝေခြင်းကတော့- မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် အရိယာသခင် အရှင်မြတ်များ မျက်မှောက်ပြုကာ အာရုံပြုအပ်သော တရားတော်ကြီး၊ ခန္ဓာငါးပါး ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းရာ တရားတော်ကြီး၊ အိုဘေး, နာဘေး, သေဘေးတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာ တရားတော်ကြီးရယ်လို့ လေတိုက်ရာ၌ ထွန်းထားသော ဆီမီးကဲ့သို့ ငြိမ်သက်စွာ ရှိသတဲ့၊ ဒီ-တရားတော်ကြီးဟာ သောတာပန်လောင်းတို့ နေ့စဉ် တောင့်တတဲ့ နိဗ္ဗာန်ပါဘဲ၊ [ဝဋ်ဆင်းရဲ အပြစ်မြင်၍ နိဗ္ဗာန်တောင့်တသူကို သောတာပန်လောင်းဟု ပဏ္ဍာသ အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုသည်။] အဲဒီနိဗ္ဗာန်ဟာ ဒုက္ခဟူသမျှ မဖြစ်နိုင်ဘဲ ချုပ်ငြိမ်းရာအမှန်ဟု ဉာဏ်ကြီးသူ ပုထုဇဉ်တို့ တွေးဆ၍ သိအပ်သော တရားတော်ကြီး ဖြစ်ပေတယ်၊ ဘုရားအလောင်းတော် သူဌေးသား သုမေဓာဟာ ဘဏ္ဍာတိုက်ကြီးထဲမှာ မိဘဘိုးဘွား ခုနစ်ဆက် စုဆောင်းထားတဲ့ ဘဏ္ဍာတော်တွေကို ကြည့်ပြီးလျှင် ငါ၏မိဘဘိုးဘွားတို့သည် မိမိစုဆောင်းခဲ့တဲ့ ဘဏ္ဍာတွေလိုလဲ မယူသွားနိုင်ကြပါတကားဟု သံဝေဂဉာဏ်ဖြစ်၍ ထိုတရားတော်ကြီးကို တွေးဆသတဲ့။

တွေးဆပုံကတော့- မီးပူရှိလျှင် မီးပူကို ငြိမ်းစေသောရေအေး ရှိသကဲ့သို့ ကိလေသာ အပူရှိလျှင် ငြိမ်းစေသော နိဗ္ဗာနဓာတ်တရားအေးကြီးလည်း ကေန်ရှိရမယ်၊ အနာရှိလျှင် အနာပျောက်ကြောင်း ဆေးရှိသကဲ့သို့ အိုဘေး,နာဘေး, သေဘေးရှိလျှင် ပျောက်ကြောင်း နိဗ္ဗာနဓာတ်တရားဆေးကြီးလည်း ကေန်ရှိရမယ်၊ အညစ်အကြေးသင့်လျှင် ဆေးကြောစရာရေစင် ရှိသကဲ့သို့ လောဘ, ဒေါသ ညစ်ကြေးကို ဆေးကြောနိုင်သော နိဗ္ဗာနဓာတ် တရားရေစင်လည်း ကေန်ရှိရမယ်လို့ တွေးဆသတဲ့၊ ရန်သူအဝိုင်းခံရသူဟာ လမ်းပေါက် မြင်ပါလျက် ထွက်မပြေးလျှင် လမ်းပေါက်တာဝန် မဟုတ်ဘူးလို့ တွေးဆတယ်၊ ဤသို့ တွေးဆပြီးလျှင် ပစ္စည်းတွေအကုန်စွန့်၍ တောထွက်၍ ရသေ့ပြုလုပ်သတဲ့၊ ဈာန်သမာပတ်တွေရပြီးမှ ဒီပက်ရာဘုရားရှင်နဲ့ တွေ့သောအခါ ရှိုးဗွက်ထဲမှာ အသက်စွန့်၍ မိမိကိုယ်ကို တံတားခင်းလှူသတဲ့၊ ထိုအခါ ဒီပက်ရာဘုရားက "နောင်အခါ ဂေါတမဘုရားဟူသောအမည်ဖြင့် ငါကဲ့သို့ ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့"ဟု ဗျာဒိတ်တော်စကား မိန့်ကြားတော်မူသတဲ့၊ အဲဒီ သုမေဓာဟာ အိမ်မှာနေစဉ်ကပင် နိဗ္ဗာနဓာတ်တရားတော်ကြီးကို တွေးဆခဲ့တယ်။

ထိုနိဗ္ဗာန်ကြီးဟာ ဥပမာဆိုရလျှင် လူတယောက်ဟာ လက်မှာ ဝဲခြောက်နာတွေ စွဲကပ်နေတယ် ဆိုပါတော့၊ ယားသလို, နာသလို, စပ်သလို ရှုံ့စရာ ဒုက္ခတွေ အမျိုးမျိုးတွေ့ရမယ် မဟုတ်လား၊ တခါတလေတော့လဲ ဝဲကုပ်ရတာ အရသာရှိတယ်လို့ ထင်ချင်လဲ ထင်မှာဘဲ၊ သို့ပေမဲ့ ဆေးကောင်းတွေ့လို့ ဝဲခြောက်ပျောက်သွားတဲ့ အခါမှာ ယခုမှ ငါဝဲနာတွေ့ပျောက်၍ ချမ်းသာသုခ ရပေတယ်လို့ အောက်မေ့ရမှာဘဲ၊ ဝဲနာတွေ့ မပျောက်ချင်သေးပါဘူးဟူ၍ရင်း, ဝဲကုပ်ရတဲ့ အရသာကို ပြန်၍ ခံစားလိုသေးကယ်ဟူ၍ရင်း စိတ်ကူးဝံ့မှာ မဟုတ်ပေဘူး၊ ထို့အတူ ကိလေသာဟူသော သံသရာဝဲခြောက်တွေ ပျောက်ကင်းလို့ ချမ်းသာခြင်း ကိန်းဝပ်ဆိုတဲ့ နိဗ္ဗာန်တရားတော်ကြီး ဖြစ်ရပေတယ်၊ ဤဥပမာအားဖြင့် နိဗ္ဗာန်မလိုချင်သူကို ဝဲနာ မပျောက်ချင်ဘူးဟု ဆိုသူနှင့်အတူ ရှုသင့်တယ်၊ "ငါးကြော်မကြိုက် ကြောင်မိုက်"ဟူသော စကားပုံနှင့်ညီတယ်၊ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ဤနိဗ္ဗာန်ကို ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းရာအမှန် နိရောဓသစ္စာဟု ဟောကြားတော်မူတယ်။

ဣဒံ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ။ ယော တဿာ-ယေव တဏှာယ အသေသဝိရာဂနိရောဓော စာဂေါ ပဋိနိဿဂ္ဂေါ မုတ္တိ အနာလယော။

ဘိက္ခဝေ၊ ချစ်သားရဟန်းတို့။ ဣဒံ ခေါ ပန၊ ဤ ဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ ဒုက္ခနိရောဓံ၊ ဒုက္ခ၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာ မည်၏။ တဿာယေव တဏှာယ၊ ထိုတဏှာသုံးပါး၏သာလျှင်။ ယော အသေသ-ဝိရာဂနိရောဓော၊ အကြင်အကြွင်းမဲ့ကင်းရာချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သည်။ ယောစာဂေါ၊ အကြင်စွန့်ရာနိဗ္ဗာန်သည်။ ယောပဋိနိဿဂ္ဂေါ၊ အကြင်လွှတ်လွှတ်စွန့်ရာ နိဗ္ဗာန်သည်။ ယာမုတ္တိ၊ အကြင်လွှတ်ရာနိဗ္ဗာန်သည်။ ယောအနာလယော၊ အကြင်ကပ်ငြိခြင်းကင်းရာနိဗ္ဗာန်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣဒံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓံ၊ ဒုက္ခ၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာမည်၏။

ဒီမှာလဲ ကိုယ်ပိုင်ဥာဏ် အသုံးပြုနိုင်တယ်၊ ခန္ဓာငါးပါးဟာ ဝန်ထုပ်ကြီး ငါးထုပ်လို့ ဘုရားဟောတယ်၊ မီးရထားခေါင်းတွဲကြီး, မီးရထားလမ်းက သံတံတားကြီးတွေဟာ တန်ချိန်တသောင်း, နှစ်သောင်းစသည်ဖြင့် လေးသော်လဲ ရန်သူတွေ့ဖျက်လို့ လမ်းပေါ်, အုံ့တိုင်ပေါ်မှ ပြုတ်ကျသွားလျှင် ညှစ်ပျောင်းထဲ ကျသွားဦးတော့၊ ဆယ်တောင်, ၁၅-တောင်လောက်သာ ကျ နိုင်ကြတယ်၊ ကျားပစပ်စက်နဲ့ ပြန်ဖော်လျှင် တရက်, နှစ်ရက်အတွင်း လမ်းပေါ်, အုံ့တိုင်ပေါ် ပြန်ရောက်နိုင်တယ်၊ ယခု သတ္တဝါအများ ခန္ဓာငါးပါးကတော့ ကိလေသာ

ရန်သူတွေ လာဖျက်လျှင် နှစ်သိန်းလေးလောင်း မဟာပထဝီမြေကြီးကို ကျွဲပြီး အဝိစိတိုင်အောင် နစ်သွားနိုင်တယ်၊ ပြန်ဖော်နိုင်သော ကျားပစပ် စက်ကိုလဲ ဥရောပတို့, အမေရိကတို့မှာ ပြုလုပ်ပြီးပြီလို့ မကြားရသေးဘူး။

ဤမျှလောက် လေးလံသော ခန္ဓာငါးပါးကြီးကို ထမ်းဆောင်နေရတာ ဘယ်လောက်ကြီးကျယ်တဲ့ ဒုက္ခလဲဆိုတာ စဉ်းစားကြည့်ရမယ်၊ ကြပ်ကြပ်ကြီး ရေတမ်မှ ရေအရသာ ရှိတယ်၊ ဒုက္ခကိုလဲ ကြပ်ကြပ်ကြီးမြင်မှ နိဗ္ဗာန်အရသာ ပေါ်တယ်၊ ထိုတန်ချိန်ပေါင်း အနန္တ ခန္ဓာငါးပါးဒုက္ခကြီးမှ ကင်းကျွတ်လွတ် မြောက်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ဟာ ဘယ်မျှ ချမ်းသာမယ်ဆိုတာ ဗုဒ္ဓာကြီးအသင်္ချ လျှာပေါင်းကုဋေစီဖြင့် ရေတွက်သော်လဲ ကုန်နိုင်ဘွယ်မရှိပေဘူး၊ လူခံတွင်း လျှာတခုဖြင့် ပြောရတာ သမုဒ္ဒရာလေးစင်း ရေတွေထဲမှ ရေပေါက်ငယ်တခု အနေမျှ ရှိပါ့မလား၊ အဲဒီ နိရောဓသစ္စာကို ဘယ်လိုအသုံးချရသလဲ၊ မျက်မှောက် ပြုရမတဲ့၊ တွေးဆရမတဲ့၊ လောကုတ္တရာတရား ဖြစ်တယ်၊ ဉာဏ်ရှိသလို တွေးဆ ရမတဲ့၊ မရောက်ဘူးဘဲနဲ့ တွေးဆလို့ မှန်နိုင်ပါ့မလားတဲ့-တချို့က မေးခွန်းထုတ် ကြတယ်။

ပညာရှိအတွေးဟာ လူပြိန်းပြေးကြည့်တာထက် မှန်တယ် မဟုတ်လား၊ ရောက်ဘူးသူရေးထားတဲ့ မြေပုံကိုကြည့်ပြီး မရောက်ဘူးသူတွေ အတွေးနဲ့ လာလိုက်ကြတာ ဟာဒီမြန်မာပြည်ကြီးတောင် သူများလက်ထဲ ရောက်သွား သေးတယ်မဟုတ်လား၊ မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်မပြုနိုင်သေးခင် ဤလိုဒုက္ခ, ဤလိုဒုက္ခမျိုးမှ ကင်းဝေးတဲ့ နိရောဓဘဲဟု အားမနာပါးမနာ စိတ်ညစ်ညစ်ရှိတိုင်း တွေးဆကြံစည်ခြင်းဟာ နိရောဓသစ္စာ၌ အသုံးချရမဲ့ ကျင့်ဝတ်ကိစ္စ ဖြစ်သတဲ့။

ဒီလို ဒုက္ခမငြိမ်းသောနိရောဓ မရှိ၊ နိရောဓမှတပါး ဒုက္ခငြိမ်းရာ မရှိဟု ကျင့်ဝတ်အတိုင်း အသုံးချရမယ်ဖြစ်လျက် အချို့က နတ်, ဗြဟ္မာဖြစ်လျှင်, နေဝသညာနာသညာယတနဘုံ-ဟူသော ဘဝဂ်သို့ရောက်လျှင် နိဗ္ဗာန်ရောက် တာဘဲဟု မှတ်ထင်ကြတယ်၊ မြတ်စွာဘုရား ဗြဟ္မာပြည်ကြီးသို့ ကြွသွားတော် မူသောအခါ ဗကဗြဟ္မာကြီးက "ရဟန်းဂေါတမ....လာပါလော့၊ လာပါလော့၊ ကျွန်ုပ်တို့ ယခုနေတဲ့ ဗြဟ္မာဘုံဟာ အိုဘေး, နာဘေး, သေဘေး မရှိ၊ နိဗ္ဗာန် ဖြစ်သည်၊ သည်မှာ အမြဲနေပါ"ဟု မြတ်စွာဘုရားကို ဘိတ်ခေါ်သတဲ့၊ ဒီ-အဝိဇ္ဇာဟာ ဗြဟ္မာကြီးအားသော်လဲ မုသားဖြစ်အောင် လှည့်စားနိုင်ပေတယ်၊ တိမ်သလာကြက်ဆူးထွက်သူက သူ့မှာ မျက်စဉ်းအကောင်းဆုံးရှိတယ်လို့ဆိုလျှင် ဟုတ်နိုင်မတဲ့လား၊ ပုထုဇဉ်တကိုယ်လုံး ကိလေသာဝဲခြောက်တုံးကြီးက သူ့မှာ ဝဲဆေးဘုရင် ရှိမတဲ့လား၊ အဲဒီလို နိဗ္ဗာန်အစစ် မဟုတ်ဘဲ, ဒုက္ခချုပ်ရာမဟုတ်ဘဲ

ရှေမှုန်ကြဲကို နိရောဓဘကယ်ဟု မှတ်ထင်၍ အလဲလဲချက်ယွင်းကြတာကို နိဗ္ဗာန်သစ္စာ၌ တွေ့ဝေသောအဝိဇ္ဇာလို့ ခေါ်သတဲ့။

မဂ္ဂသစ္စာ၌ တွေ့ဝေခြင်းကတော့-သမ္မာဒိट्ठि, သမ္မာသင်္ကပ္ပစသော မဂ္ဂင် တရားရှစ်ပါးသာလျှင် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း မဂ္ဂသစ္စာ မည်တယ်၊ သမ္မာဒိट्ठि ဆိုတာ လမ်းမှန် လမ်းမှားသိသော ကောင်းသောဉာဏ်အမြင် ဖြစ်တယ်၊ မျက်စိနှင့် တူတယ်၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပဆိုတာ ကောင်းသောအကြံအစည် ဖြစ်တယ်၊ လက်ချောင်းနှင့် တူတယ်၊ အကြံအစည်ကောင်းသော လက်ချောင်းဖြင့် လှည့်လှည့်ပေးနိုင်မှ မျက်စိ အမြင်သေချာတယ်၊ ဒါကြောင့် သမ္မာသင်္ကပ္ပကို ဉာဏ်၏လက်ချောင်းလို့လဲ ခေါ်ဆိုတယ်၊ ဒီ-နှစ်ပါးကို ပညာစခန်း-အဓိပညာ မဂ္ဂင်နှစ်ပါးဟု မှတ်ရမတဲ့။

သမ္မာဝါစာဆိုတာ မုသာဝါဒစသော ဝစီဒုစရိုက် လေးပါးကို မဆိုပါဘူးလို့ ရှောင်ကြဉ်၍ ကောင်းစွာဆိုခြင်း ဖြစ်တယ်၊ သမ္မာကမ္မန္တဆိုတာ ပါဏာတိပါတစသော ကာယဒုစရိုက်သုံးပါးကို မပြုပါဘူးလို့ ရှောင်ကြဉ်၍ ကောင်းစွာ ပြုခြင်းဖြစ်တယ်၊ သမ္မာအာဇီဝဆိုတာ မကောင်းသော အသက်မွေးခြင်းဆိုတဲ့ ဒုရာဇီဝကို မပြုပါဘူးလို့ ရှောင်ကြဉ်၍ ကောင်းစွာ အသက်မွေးခြင်းဖြစ်တယ်၊ ဒီ-သုံးပါးဟာ ဒုစရိုက်, ဒုရာဇီဝတို့ကို ရှောင်ကြဉ်ရာ၌ အဆိပ်သီးမစားဝံ့သူနှင့် တူသော သီလတရားသုံးပါး ဖြစ်တယ်၊ ဒါကြောင့် ဒီ-သုံးပါးကို သီလစခန်း-အဓိသီလ မဂ္ဂင်သုံးပါးဟု မှတ်ရမတဲ့။

သမ္မာဝါယာမဆိုတာ ကောင်းစွာအားထုတ်ခြင်း ဖြစ်တယ်၊ မဖြစ်သေးသော အကုသိုလ်ကို မဖြစ်ရအောင် အားထုတ်ခြင်းဘပါး, ဖြစ်ပြီးသော အကုသိုလ်ကို ပယဝျောက်အောင် အားထုတ်ခြင်းတပါး,မဖြစ်သေးသော ကုသိုလ်ကို ဖြစ်အောင် အားထုတ်ခြင်းတပါး, ဖြစ်ပြီးသောကုသိုလ်ကို ဟိုးဝှေးအောင် အားထုတ်ခြင်း တပါး၊ ဒီလို သမ္မာဝါယာမ မဂ္ဂင်ဟာ လေးမျိုးပြားတယ်။

သမ္မာသတိဆိုတာ ကောင်းစွာအောက်မေ့ခြင်း ဖြစ်တယ်၊ သူလဲ လေးမျိုးပြားတယ်။

၁။ ၃၂-ကောဋ္ဌာသ ကာယအပေါင်းကို အသုဘဟု ဖန်ဖန်အောက်မေ့ခြင်း-ကာယာနုပဿနာ-သတိပဋ္ဌာန်တပါး,

၂။ သုခ, ဒုက္ခ, ဥပေက္ခာ ဝေဒနာတို့ကို ဒုက္ခဟု ဖန်ဖန်အောက်မေ့ခြင်း-ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်တပါး,

၃။ ရာဂရှိသောစိတ်, ရာဂကင်းသောစိတ်, ဒေါသရှိသောစိတ်, ဒေါသကင်းသောစိတ် စသည်တို့ကို အနိစ္စဟု ဖန်ဖန်အောက်မေ့ခြင်း-စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်တပါး,

၄။ ကာမစ္ဆန္ဒ-ဗျာပါဒစသော နိဝရဏငါးပါး, သတိ, ပညာ, ဝီရိယ, ပီတိစသော ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါး၊ ဤသို့စသော ဓမ္မတို့ကို အနတ္တဟု ဖန်ဖန်အောက်မေ့ခြင်း-ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်တပါး၊ ဒီလိုလေးမျိုးပြားတယ်။

သမ္မာသမာဓိဆိုတာ ကောင်းစွာတည်ကြည်ခြင်း ဖြစ်တယ်၊ ပဌမစျာန်သမာဓိ, ဒုတိယစျာန်....၊တတိယစျာန်... ၊စတုတ္ထစျာန်....၊ပဉ္စမစျာန်သမာဓိလို့ ငါးမျိုးပြားတယ်၊ ဒီ-ဝါယာမ, သတိ, သမာဓိဟူသော မဂ္ဂင်သုံးပါးဟာ စိတ်ကို နှိုင်နင်းစွာ ထားနိုင်တယ်၊ ဒါကြောင့် ဒီ-သုံးပါးကို သမာဓိစခန်း-အဓိစိတ္တ မဂ္ဂင်သုံးပါးဟု မှတ်ရမတဲ့၊ ဤမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဟာ အကျဉ်းအားဖြင့် သီလ, သမာဓိ, ပညာသုံးပါး ဖြစ်တယ်၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ကိန်းသေ ဖြစ်တယ်၊ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ဤမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း အမှန်-မဂ္ဂသစ္စာဟု ဟော့ဘော်မူတယ်။

ဣဒံ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ၊ အယမေव အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ။ သေယျထိဒံ၊ သမ္မာဒိट्ठि သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ။

ဘိက္ခဝေ၊ ချစ်သားရဟန်းတို့။ ဣဒံ ခေါ ပန၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာ မည်၏။ အရိယော၊ မြတ်သော။ အယမေဝ မဂ္ဂေါ၊ ဤမဂ်သည်သာလျှင်။ အဋ္ဌင်္ဂိကော၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိ၏။ သေယျထိဒံ၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးကား။ သမ္မာဒိट्ठि၊ ကောင်းစွာမြင်ခြင်း။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ ကောင်းစွာ ကြံခြင်း။ သမ္မာဝါစာ၊ ကောင်းစွာ ဆိုခြင်း။ သမ္မာကမ္မန္တော၊ ကောင်းစွာ ပြုခြင်း။ သမ္မာအာဇီဝေါ၊ ကောင်းစွာ အသက်မွေးခြင်း။ သမ္မာဝါယာမော၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်ခြင်း။ သမ္မာသတိ၊ ကောင်းစွာ အောက်မေ့ခြင်း။ သမ္မာသမာဓိ၊ ကောင်းစွာ တည်ကြည်ခြင်း။ ဣတိ၊ ဤရှစ်ပါးတည်း။ ဣဒံ၊ ဤမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသည်။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာ မည်၏။

ဒီမှာလဲ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်သုံးနိုင်တယ်၊ အပိစိတိုင်အောင် ခန္ဓာဝန်ထုပ် ကျ၍နစ်သွားတာကို ဖော်ထုတ်နိုင်သော ကျားပစပ်စက်ကို ဥရောပတို့, အမေရိကတို့မှာ

မကြားရသေးသော်လဲ ဒီ-မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကြီးမှာ ရှိနေပါပြီ၊ ဓမ္မစကြာတရားဦးဟောစဉ်က ပဌမအကြိမ်၌ပင် လူ, နတ်, ပြဟ္မာ ၁၈-ကုဋေ သံသရာညွှန် ကျွံနေရာမှ ပါလာကြတယ်၊ နတ်ပြည်မှာ အဘိမမ္မာဝေရားဟော စဉ်ကလဲ နတ်, ဗြဟ္မာအသေခံ့ကြ၊ မဟာသမယသုတ် ဟောတုန်းက နတ်, ဗြဟ္မာတွေ ကုဋေတသိန်းတဲ့၊ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မှာ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးနှင့်တကွ လူတသိန်းကျော်သတဲ့၊ လမ်းဘေးဌ ဝက်မကလေးအကြောင်းပြု၍ ဟောတုန်းက လူပေါင်း ၈၄၀၀၀-စသည်ဖြင့် အကြိမ်ကြိမ်ထုတ်ဖော်ပြီးပြီ၊ ယခုလဲ ထိုစက်ကြီးဟာ မပျက်သေးဘူး၊ သာသနာစောင့် အရှင်မြတ်များ ဆက်လက်၍ ယုတ်ဖော်ဆဲပင် ဖြစ်ပါတယ်။

ပဌမရဟန်း သောတာပန်, ဒုတိယရဟန်း သကဒါဂါမ်, တတိယရဟန်း အနာဂါမ်, စတုတ္ထရဟန်း ရဟန္တာဟူ ဒုက္ခအပြုပြိမ်းအေးသော သမဏလေးမျိုးလဲ ဤသာသနာ၌သာ ရှိတယ်၊ ဒီလို သံသရာညွှန်လဲမှ ထုတ်ဖော်ဦးတဲ့စက်ဟာ ဘယ်ဟာလဲဆိုတော့ ဤသာသနာထဲက မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပါဟဲ့၊ မလျှော့လွန်း မတင်းလွန်း အလယ်အလတ်ကျင့်စဉ် မဏ္ဍိမပဋိပဒါလို့လဲ ခေါ်တယ်၊ ကာမဂုဏ်ကပ်ငြိလျက် လျှော့လျှော့ကျင့်ရသော တရားမျိုး မဟုတ်ဘူး၊ ဆူးပေါ်အိပ်ခြင်း, သစ်ပင်၌ တွဲလွဲဆွဲခြင်း စသည်ဖြင့် ကိုယ်ပင်ပန်းခံ၍ တင်းတင်းကြီး ကျင့်ရသော တရားမျိုးလဲ မဟုတ်ဘူး၊ အစွန်းနှစ်ပါး၏အလယ်၌ ကျင့်ရသော မဏ္ဍိမပဋိပဒါ-မဂ္ဂင်တရားတော်ကြီး ဖြစ်ပါတယ်၊ အဲဒီမဂ္ဂသစ္စာကို ဘယ်လိုအသုံးချရသလဲ၊ တိုးတက်အောင် ပွားများရမတဲ့၊ လောကုတ္တရာတရား ဖြစ်တယ်၊ ဘယ်လိုပွားများရမလဲ၊ လောကုတ္တရာမဂ္ဂင်နှင့် ဆက်သွယ်နိုင်သော ကာမာဝစရကုသိုလ်ကို အဝိဇ္ဇာနှင့် အဆက်ဖြတ်ပြီး ရှေးဦးစွာ ပွါးများရတယ်၊ အားကောင်း၍ မဂ်ကုသိုလ် ဆက်သွယ်သောအခါ တိုးတက်ခြင်း, ပွါးများခြင်း ဖြစ်လာတယ်၊ လောကုတ္တရာမဂ္ဂင်ကို တခါထဲ ကျော်ဘက်ပြီး ပုထုဇဉ်တို့ ပွါးများလို့ မရနိုင်ပါဘူး။

ဒါကြောင့် အဝိဇ္ဇာကို အားမနာပါးမနာ အဆက်ဖြတ်ပြီး၊ တနည်း-အဝိဇ္ဇာကို လွှတ်အောင် ခုန်ကျော်၍, မကျော်လိုလျှင်လဲ မိမိရရ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် နင်း၍ ကာမာဝစရကုသိုလ်ကို ဒါန, သီလ, ဘာဝနာစွမ်းဖြင့် ပွါးများ အား ထုတ်ခြင်းဟာ မဂ္ဂသစ္စာ၌ အသုံးချရမဲ့ ကျင့်ဝတ်ကိစ္စ ဖြစ်သတဲ့။

ဒီ-မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမှတပါး နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း မရှိဘူး၊ နိဗ္ဗာန်သို့ မရောက်စေနိုင်သော မဂ္ဂင်ဟူ၍လဲ မရှိဘူး၊ သို့ပေမဲ့ အချို့ကဟော့ သူ့အသက်သတ်၍ ယဇ်ပူဇော်ခြင်းဖြင့် နိဗ္ဗာန်ရောက်နိုင်ဘယ်၊ ခြိုးခြံစွာ သေလုနီးပါးကျင့်မှ နိဗ္ဗာန်ရောက်နိုင်တယ်လို့ အမျိုးမျိုးကြံဆကြသတဲ့၊ အချို့ကလဲ ကာမဂုဏ်လက်မလွှတ်ပေမဲ့ သေခါနီး အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တပွားလိုက်လျှင် တခါထဲ နိဗ္ဗာန်ကို

အလွယ်ကလေး ရနိုင်တယ်လို့ မထိမဲ့မြင် ခပ်ပေါ့ပေါ့ ပြောဆိုကြသေးသတဲ့၊ သူတို့ပြောဆိုတဲ့အတိုင်း ဟကယ်နိုဗွာန်ကို အလွယ်ကလေးသာ ချောင်ချောင်ပြုပြုရလာလျှင်တော့ "ဂိုလေသာ မှောင်ခိုစေးထဲက ရလာပေမဲ့ တော်ပါပေတယ်"လို့ အဟုတ်တကယ် ဝမ်းမြောက်ရမှာပါဘဲ၊ ဒီလို မဇ္ဈိမပဋိပဒါ မဂ္ဂင် ရှစ်ပါးအစစ်ကို ဖယ်ထားပြီး တင်းတင်းကျင့်ခြင်း, လျော့လျော့ကျင့်ခြင်းတို့ကို ဝင့်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ကြောင်းဘဲလို့ ကြံစည်တွေးတောပြီး အလဲ့လဲ့ယူဆကြတာမျိုး, ကျင့်ကြတာမျိုးကို မဂ္ဂသစ္စာ၌ တွေ့ဝေသော အဝိဇ္ဇာလို့ ခေါ်သတဲ့။

ပုဗ္ဗန္တစသည်တို့၌ တွေ့ဝေခြင်းကတော့- သံသရာ၏ ရှေ့အစွန်းဖြစ်တဲ့ အတိတ်ခန္ဓာတို့၌ရင်း, နောက်အစွန်းဖြစ်တဲ့ အနာဂတ်ခန္ဓာတို့၌ရင်း, ရှေ့အစွန်း နောက်အစွန်းဖြစ်တဲ့ အတိတ်အနာဂတ်ခန္ဓာတို့၌ရင်း တွေ့ဝေခြင်း ဖြစ်ပေတယ်၊ တွေ့ဝေပုံကတော့ သတ္တဝါဆိုတာ ရှေးဘဝရယ်လို့ မရှိဘူး၊ ဝါ- ရှေးဘဝ အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရ မရှိဘူး၊ ယခုဘဝကစပြီး အနာဂတ်ဘဝ အဆက်ဆက် ဖြစ်တယ်လို့ အချို့ယူတယ်၊ အချို့ကတော့ ရှေးရှေးဘဝကား ရှိတယ်၊ နောက်ဘဝသာ မရှိဘူး၊ ဝါ- နောက်ဘဝ ဇာတိ, ဇရာမရဏ မရှိဘူးလို့ယူတယ်၊ အချို့ကတော့ ရှေးရှေးဘဝလဲ မရှိ၊ နောက်နောက်ဘဝလဲ မရှိဘူးလို့ ယူတယ်၊ အဲဒါ ပုဗ္ဗန္တဒိဋ္ဌိရင်း, အပရန္တဒိဋ္ဌိရင်း, ပုဗ္ဗန္တာပရန္တဒိဋ္ဌိရင်း တွေ့ဝေသော အဝိဇ္ဇာလို့ ခေါ်သတဲ့။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ တွေ့ဝေခြင်းကတော့- ရှစ်ဌာနခု၌ တွေ့ဝေခြင်း သဘောဆိုတဲ့ အဝိဇ္ဇာသာ ရှိတယ်၊ တွေ့ဝေတတ်သော အတ္တမရှိကောင်းဘူး၊ အတ္တ ဆိုတာ- ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ, ငါ, သူဘပါး, ယောကျ်ား, မိန်းမ, အတ္တ, ဇီဝ ရှိကောင်းတယ်လို့ စဲ့တဲ့ အတုအပ အစဲ့ကောင် ဖြစ်တယ်၊ ပြုတတ်သော အကောင်, ခံစားဟတ်သောအကောင်ဟု စဲ့တယ်၊ ထိုအစဲ့ကောင်ဟာ မုချ စင်စစ် မရှိကောင်းဘူး၊ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်သဘောတရား ရှိကောင်းတယ်လို့ မှတ်ရမတဲ့၊ ကုသိုလ်, အကုသိုလ်ကံ သင်္ခါရ သဘောသာ ရှိတယ်၊ ကံသင်္ခါရ ပြုသူ အတ္တအစဲ့ကောင် မရှိကောင်းဘူး၊ ဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ ပဋိသန္ဓေစိတ်သာရှိတယ်၊ ပဋိသန္ဓေနေသူ အတ္တ မရှိကောင်းဘူး၊ နာမ်နှင့်ရုပ် ပေါင်းဆုံခြင်းသာ ရှိတယ်၊ ပေါင်းဆုံသူ အတ္တ မရှိကောင်းဘူး၊ စက္ခု, သောတစသော သဠာယတန ခြောက်ပါးသာ ရှိတယ်၊ မြင်သူ, ကြားသူ, အနံ့ယူသူ, စားသူ, ထိသူ, သိသူ- အတ္တ မရှိကောင်းဘူး။

တွေ့ထိခြင်း ဖဿသာ ရှိတယ်၊ တွေ့ထိသူ အတ္တ မရှိကောင်းဘူး၊ ခံစားခြင်း ဝေဒနာသာ ရှိတယ်၊ ခံစားသူအတ္တ မရှိကောင်းဘူး၊ နှစ်သက်ခြင်း တဏှာသာ ရှိတယ်၊ နှစ်သက်သူအတ္တ မရှိကောင်းဘူး၊ စဲ့လမ်းခြင်း ဥပါဒါန်သာ ရှိတယ်၊

စဲ့လမ်းသူအတွေ့ မရှိကောင်းဘူး၊ ကံ, ဝိပါက်ဖြစ်ခြင်းဘဝသာ ရှိတယ်၊ ဖြစ်တတ်သူ အတွေ့ မရှိကောင်းဘူး၊ ရုပ်နာမ်တို့၏ အစစ္စာ ဖြစ်ခြင်း ဇာတိသာ ရှိတယ်၊ အစစ္စာဖြစ်သူ အတွေ့ မရှိကောင်းဘူး၊ ရင့်ခြင်း, ပျက်ခြင်း ဇရာ, မရဏသာ ရှိတယ်၊ ရင့်တတ်, ပျက်တတ်သူ အတွေ့ မရှိကောင်းဘူး၊ စိုးရိမ်ခြင်း-သောက, ငိုကြွေးသံ- ပရိဒေဝ, ကိုယ်နာခြင်း- ဒုက္ခ, စိတ်နာခြင်း- ဒေါမနဿ, ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်း- ဥပါယာသ သဘောသာ ရှိတယ်၊ စိုးရိမ်သူ အတွေ့, ငိုကြွေးသူအတွေ့, ကိုယ်နာသူ အတွေ့, စိတ်နာသူ အတွေ့, ပြင်းစွာ ပင်ပန်းသူ အတွေ့ရယ်လို့ မရှိကောင်းဘူး။

ဤသို့ ခန္ဓာအဆက်ဆက်, အာယတနအဆက်ဆက်, ဓာတ်အဆက်ဆက် ဖြစ်သော ဒုက္ခ သဘောတရားအစုတို့သာ အဆက်မပြတ် ဖြစ်တာကို ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်လို့ ခေါ်တယ်၊ သံသရာလို့ လဲ ခေါ်တယ်၊ သည်လို ဒုက္ခ သဘောတရားတွေ ဖြစ်တာကို ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ ဖြစ်တယ်၊ ငါ, သူတပါး ဖြစ်တယ်၊ ယောကျ်ား, မိန်းမ ဖြစ်တယ်၊ အတွေ့, ဇီဝ ဖြစ်တယ်၊ ချမ်းသာတယ်၊ ကြွယ်ဝတယ်၊ အစိုးရတယ်လို့ အထင်လွဲတာကို ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ တွေ့ဝေသောအဝိဇ္ဇာလို့ ခေါ်သတဲ့။

အဋ္ဌကထာ ဆရာမြတ်တို့ကတော့ "ပုဂ္ဂူနော ဟိ ဥမ္မတ္တကသဒိသော" လို့ မိန့်ဆိုကြတယ်။ ဟိ၊ အမှားမှား အယွင်းယွင်း တွေ့ဝေနိုင်ကြတဲ့ အကြောင်းရင်းကား။ ပုထုဇဉ်မနာ၊ ပုထုဇဉ်အပေါင်းသည်။ ဥမ္မတ္တက သဒိသော၊ သူရူးနှင့် မထူး သူမသာ ငါမကျူး ညီအစ်ကို အမှားပူး ဖြစ်ပေ၏။ အဝိပ္ပဂယ်ကတော့- အရူးနှင့် အမှားပူးဖြစ်လို့ တွေ့ဝေကြတာတဲ့။

သည်တော့ အရူးလွယ်အိတ် ဆိုတာလို ဖြစ်မှာပေါ့၊ အရူးလွယ်အိတ်ထဲမှာ ဆိုလျှင် ဘာတွေ့ရှိသလဲ၊ ဆေးလိပ်တိုနှင့် ငါးပိချက်, ထန်းလျက်နှင့် ငရုပ်သီးမှုန့်, ကိတ်မုန့်နှင့် ဇွန်းကျိုး ခရင်းကျိုး- မတော်မတဲ့ အမျိုးမျိုးရှိနိုင်ပေတယ်၊ ဒါကြောင့် သူရူးပီပီ ပုထုဇဉ်တို့ မေ့လျော့ကာ မနေကြနှင့်၊ သတိသမ္ပဇညရှိကြရမယ်လို့ အဋ္ဌကထာဆရာတို့ သတိပေးတာကို ဥာဏ်နှာ်၌ အမြဲကြားလျက်ရှိကြရမယ်၊ ပကတိနှားကြားရုံဖြင့် တင်းမတိမ်ကြရဘူးတဲ့။

အဲဒီရှစ်ဌာနတွေ့ဝေသော အဝိဇ္ဇာကြောင့် သူသူငါငါ သတ္တဝါအပေါင်းမှာ ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး အဝိဇ္ဇာဖုံးကာ တဏှာဆွဲဆောင် သံသရာထောင်သိန်းသောင်း တဘဝမှ တဘဝသို့ ကူးပြောင်းရပေါင်း များလှလေပြီ၊ ဒုက္ခမျိုးစုံ ပျက်စီးခြင်းအဖုံဖုံ တွေ့ကြုံရပေါင်း များလှလေပြီ၊ သေပေါင်းလည်း များလှလေပြီ၊ ဤကိုယ်ကောင် ပစ်ချရသည့်အတွက် သုသာန်မြေပုံလည်း မြင့်လှလေပြီ၊ ဤသံ၂ါရအားလုံး၌ အလွန်အကဲ ငြီးငွေ့ခြင်းငှာ, မတွယ်တာခြင်း

ဌာ, ထွက်မြောက်ခြင်းဌာ လွန်မင်းစ္စာ သင့်လျှလေစ္စတကား၊ ဤသို့ သံယုတ် ပါဠိတော်ကြီးမှာ သံဝေဂဉာဏ် ထက်သန်စိမ့်သောဌာ မြတ်စ္စာဘုရား ဟော ကြားတော်မူသတဲ့။

သည်တော့ ထိုအဝိဇ္ဇာဆိုတဲ့တရားဟာ အရှုံးနှင့်အမှာပူး ဖြစ်အောင် ပြုလုပ် တတ်သောကြောင့် သူပင်ကိုယ်ကပင် ကြက်သရေမဂ််လာကင်းမဲ့၍ မတင့် မတယ် စက်ဆုပ်ရှံရှာဘွယ် အသုဘတရားကြီးအစစ် ဖြစ်နေတာကို ယခု မြင်ရပြီ မဟုတ်ပါလား၊ ဒါ့ကြောင့် ထိုအသုဘ အဝိဇ္ဇာနှင့် အဆက်ပြတ်သွား အောင် တွေးမိတိုင်း, တွေးမိတိုင်း ကြက်သရေမဂ််လာမရှိတဲ့ အဝိဇ္ဇာ, စက် ဆုပ်စရာ ရှံစရာဖြစ်တဲ့ အဝိဇ္ဇာ, ရှစ်ဌာနဌ် တွေ့ဝေတဲ့ အဝိဇ္ဇာ, ငါတို့ကို အရှုံး ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်တဲ့ အဝိဇ္ဇာ, ဒုက္ခအမျိုးမျိုး ဖြစ်စေတဲ့ အဝိဇ္ဇာ, သေခြင်း တရား လက်ကိုင်ထားတဲ့ အဝိဇ္ဇာ, အသုဘသဘောရှိတဲ့ အဝိဇ္ဇာဟု အားမနာပါးမနာနှင့် တွင်တွင်ကြီး ထိုအဝိဇ္ဇာကို အသုဘ ရှုနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သင်္ခါရ ဆင်ကောင်ပုပ် တရားစာ

"အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ"။ ။အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်း ကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဒီလိုဟောတဲ့ နေရာ မှာ သင်္ခါရဆိုတာ လောကီကုသိုလ်, အကုသိုလ်ကံ စေတနာ ၂၉-ခု ဖြစ်တယ်၊ ပုညာဘိ သင်္ခါရ စသည်ဖြင့် ခွဲလိုက်လျှင် ကာမာဝစရ ကုသိုလ်စေတနာ ၈-ခု, ရူပါဝစရကုသိုလ် စေတနာ ၅-ခုကတော့ ပုညာဘိသင်္ခါရ မည်သတဲ့၊ ၁၃-ခု ရှိတယ်၊ လောဘမူ ၈, ဒေါသမူ ၂, မောဟမူ ၂-ဆိုတဲ့ အကုသိုလ်စေတနာ ၁၂-ခုကတော့ အပုညာဘိသင်္ခါရ မည်တယ်၊ အရူပါဝစရကုသိုလ်စေတနာ လေးခုကတော့ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရ မည်တယ်။

ထိုစေတနာ ၂၉-ခုတို့တွင် ကာမကုသိုလ် ၈-ခု, အကုသိုလ် ၁၂-ခုကတော့ ဒွါရသုံးပါးလုံးဌ ဖြစ်တယ်၊ ရူပကုသိုလ်, အရူပကုသိုလ်ကတော့ မနောဒွါရဌသာ ဖြစ်တယ်၊ ကာမကုသိုလ်, အကုသိုလ် ၂၀-ဟာ ကာယဒွါရဌ လှုပ်ရှားခြင်း ကိုယ်အမူအရာ ဖြစ်စေတဲ့အခါ ကာယသင်္ခါရ မည်တယ်၊ ဝစီဒွါရဌ မြွက်ဆို ခြင်း-နှုတ်အမူအရာ ဖြစ်စေတဲ့အခါ ဝစီသင်္ခါရမည်တယ်၊ သင်္ခါရ ၂၉-ခုလုံးပင် မနောဒွါရဌ ကြံစည်စိတ်ကူးခြင်းကို ဖြစ်စေတဲ့အခါ စိတ္တသင်္ခါရ မည်တယ်၊ (ဤသင်္ခါရတွေ့တို့ မဖြစ်အောင် အဝိဇ္ဇာမကင်းသူ အနာဂါမ်အထိ မတတ်

နိုင်ဘူးဟု ကိန်းသေမှတ်ကြရမယ်၊ ရဟန္တာမဖြစ်ဘဲလျက် တတ်နိုင်ပါတယ်ဟု ဆိုလျှင် မဟုတ်မဟတ်-သနားစရာဟူ၍သာ မှတ်သားရာ၏။)

ဒီမှာ မယူရတဲ့ သစ်ါရတွေလဲ ရှိသေးတယ်၊ အနိစ္စာဝတသစ်ါရာလို့ ဟော ရာ၌ နိဗ္ဗာန်မှ ကြွင်းသမျှ သစ်ါရဟာ သစ်တသစ်ါရမည်တယ်၊ ဒီမှာ မယူရဘူး၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သော အကျိုးဝိပါက် ကမ္မဇရုပ်ကတော့ အဘိသစ်တသစ်ါရ မည်တယ်၊ မယူရဘူး၊ ဝိရိယစေတသိက်ကတော့ ပယောဂါဘိသစ်ါရ မည်တယ်၊ မယူရဘူး၊ ထွက်သက်ဝင်သက်လေဆိုတဲ့ ကာယသစ်ါရ, ဝိတက်ဝိစာရဆိုတဲ့ ဝစီသစ်ါရ, ကြွင်းစေတသိက် ၅၀-ဆိုတဲ့ စိတ္တသစ်ါရကိုလဲ မယူရဘူးတဲ့။

အဝိဇ္ဇာကြောင့် သစ်ါရ ဖြစ်ပုံကတော့- ရှစ်ဌာနဌ် တွေ့ဝေသော အဝိဇ္ဇာ ရှိသူဟာ ၃၁-ဘုံဒုက္ခကို သုခစည်းစိမ်ဟု မှတ်ထင်၍, ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းကို သုခ ဖြစ်ကြောင်းဟု မှတ်ထင်၍ လိုချင်သတဲ့၊ ၃၁-ဘုံဒုက္ခမှ မလွတ်နိုင်တဲ့ တရား ကို ဒုက္ခလွတ်ကြောင်းဟု မှတ်ထင်၍ အားထုတ်ချင်သတဲ့၊ ဒါနဲ့ တချို့ကတော့ သူတပါးထံ ဘယ်ပုံအားထုတ်ရလဲလို့ မေးသတဲ့၊ ဒီတော့ သူ့အသက်သတ်ခြင်း စသည်ဖြင့် အကုသိုလ်ပြုရတယ်ဟူ၍ရင်း၊ ဒါန, သီလ စသည်ဖြင့် ကုသိုလ်ပြုရ တယ်ဟူ၍ရင်း မိမိစိတ်၌ ထင်သလို အမျိုးမျိုး ဖြေဆိုကြသတဲ့၊ ဒီတော့ သုခ စည်းစိမ်လိုချင်တာနဲ့, ဝဋ္ဋဒုက္ခမှ လွတ်ချင်တာနဲ့ သူတပါးပြောတဲ့အတိုင်း ပြုကြသတဲ့၊ အချို့ကတော့ မမေးဘဲ မိမိထင်ရာ စိတ်ကူးပြီး "သည်လိုပြုရလျှင် ငါ၏ လိုအင်ဆန္ဒ ပြည့်မှာဘဲ"လို့ အကြံနဲ့ ပြုလိုရာပြုကြသတဲ့။

ဘာတွေကို ပြုသလဲ၊ ရံခါ ဧလာဘ, ဧဒါသ, မောဟဆိုတဲ့ အပုညာဘိ သစ်ါရ အကုသိုလ်တွေကို ပြုကြတယ်၊ ရံခါ ဒါန, သီလ, ဘာဝနာ စွမ်းဖြင့် ပုညာဘိသစ်ါရ ကာမကုသိုလ်ကို၊ ရံခါ ရူပစျာန်စွမ်းဖြင့် ပုညာဘိသစ်ါရ ရူပ ကုသိုလ်ကို ပြုကြတယ်၊ ရံခါ အရူပစျာန်စွမ်းဖြင့် အာနေဉ္ဇာဘိသစ်ါရ အရူပ ကုသိုလ်ကို ပြုကြဘယ်၊ ကုသိုလ်အဘိုးတန်ပြုသော်လဲ အဝိဇ္ဇာမှောင်ထဲမှာချည်း သာဟု မြဲမြဲမှတ်ထားရမယ်။

[မှောင်ထဲ၌ သွားသူဟာ ရံခါလမ်းကောင်း, ရံခါ လမ်းဆိုးသို့ ရောက်တယ်၊ လမ်းဆိုးရောက်တာ အမှောင်ကြောင့်ဟု အဖြေပေးနိုင်တယ်၊ လမ်းကောင်း ရောက်တာ အလင်းရောင်ကြောင့်ဟု အဖြေမပေးနိုင်ဘူး၊ ဒါကို သတိပြုရမယ်။]

သည်တော့ အဝိဇ္ဇာမှောင်ထဲမှာ ပြုကြတဲ့အတိုင်း ပုညာဘိသစ်ါရ, အပု-ညာဘိသစ်ါရ, အာနေဉ္ဇာဘိသစ်ါတို့ တတွေဟာ အဂိဇ္ဇာကြောင့် ဖြစ်ပေါ် လာကြသတဲ့၊ ထိုဖြစ်ပေါ်လာသမျှ သစ်ါရတွေဟာ အဝိဇ္ဇာ၏ လက်ပါးစေ ပါးကွက် အာဏာသားဖြစ်သော ဇာတိ, ဇရာ, မရဏတရားတို့ ညှဉ်းဆဲနေတဲ့

၃၁-ဘုံ သံသရာထောင်ထဲမှာသာ ဒုက္ခတွေအမျိုးမျိုး တိုးမိအောင် စီမံပေးနေကြသတဲ့။

ကိုယ်ပိုင်ဥာဏ်ဖြင့် စဉ်းစားနိုင်ကြရမယ်၊ လူပြည်မှာ မင်းစည်းစိမ်, သူဌေးစည်းစိမ်ဖြင့် ဘယ်လိုပင် အထက်တန်းကျကျ မောက်ကြွား နေကြသော်လဲ လက်ဦးဆုံး အမိဝမ်းထဲမှာ ကိုးလ, ဆယ်လ အချုပ်ခံနေရတဲ့ ရာဇဝတ်ကောင် ဘဝက တက်လာကြတာတွေ ဖြစ်တယ်၊ နောက်ပြီး ထိုစည်းစိမ်ကြီးရှင်တွေဟာ ရှေ, ငွေ, စိန်, ကျောက် ချယ်စီတဲ့ ရတနာမျက်နှာကြက်အောက်မှာ ခံစားနေရတယ်လို့ အထင်ကြီးနေပေမယ်လို့ စင်စစ်မှာတော့ အိုဘေး, နာဘေး, သေဘေးတို့၏ ခြေဘဝါးကြီး သုံးခုကို မျက်နှာကြက် ပန်ကာသဘွယ် ချယ်စီ၍ နေကြရတာချည်းပါဘဲ။

ရှေးမထေရ်ကြီးတပါးက မြေကြီးရယ်ခြင်း, ကျောင်းရယ်ခြင်း, အိမ်ရယ်ခြင်းလို့ ရယ်ခြင်း သုံးမျိုးကို မိန့်ဆိုဘူးသတဲ့၊ မင်းစိုးရာဇာများကို "ရေမြေအစိုးရသော ဘုရင်မင်းမြတ်"ဟု ဆိုတဲ့အခါ ရေမြေတို့က "အိုဘေး, နာဘေး, သေဘေးထဲကနေပြီ ဒီကောင်ကလေးက ငါတို့ကို တကယ်အစိုးရတယ်မျိုးထင်နေကြရော့သလား"လို့ ရယ်ကြသတဲ့၊ ဘုန်းတော်ကြီးများကိုလဲ "ငါ့ကျောင်း, ငါ့ကန်, ငါ့ပရိက္ခရာ"ဟု ဆိုတဲ့အခါ ကျောင်း, ကန်, ပရိက္ခရာတို့က ရယ်ကြသတဲ့၊ လူတွေကိုလဲ "ငါ့အိုး, ငါ့အိမ်, ငါ့စည်းစိမ်"ဟု ဆိုတဲ့အခါ အိုး, အိမ်, စည်းစိမ်တွေက ရယ်ကြသတဲ့၊ အရယ်ခံနေကြရတယ်။

အိုဘေး, နာဘေး, သေဘေးကို နိုင်အောင် ဘာမျှမတတ်နိုင်ဘဲနဲ့ ထိုစည်းစိမ်ရှင်တွေဟာ ဦးချိုကျိုးသော နွားသော်မှ မာနကင်းပါလျက် သူတို့မှာ မကင်းဘဲ မောက်ကြွားနေကြတာကို သူသူငါငါကြည့်လို့တော့ အကောင်းသားဘဲ မဟုတ်လား၊ ဒီတော့ ရန်သူကို မနိုင်ပေမဲ့ သဘော်ခွေးကလေးများ ဟောင်းသံဟာ နားထောင်လို့ ကောင်းသလိုနဲ့ မတူဘူးလား။

အဲဒီလို ဒုက္ခမကင်းတဲ့ စည်းစိမ်ကို ဖြစ်စေတဲ့ သခ်ါရဟာ ဘယ်လောက်ကြောက်စရာ ကောင်းသလဲ၊ ဒီအထဲမှာ ဒါန, သီလ စသည် အစုမ်းဖြင့် ပုညာဘိသင်္ခါရကို ပြုသူဟာ တွေ့ကြုံရမဲ့ ဇာတိ ဒုက္ခစသည်ကို မမြင်လို့ ပြုကြသတဲ့၊ နတ်သမီးရမယ်ဆိုလို့ ချောက်ထဲခုန်ချမိသူနှင့် တူသတဲ့၊ မီးရောင်ကို ရှောတောင်ကြီးအထင်နှင့် မီးပုံထဲခုန်ဆင်းတဲ့ ပိုးဖလံနှင့်လဲ တူသတဲ့၊ တနည်းတော့-သင်ခုန်းအသွားဌ ပျားညည်လိမ်းထားတာကို လျက်တာနဲ့ လျှာပြတ်တဲ့သူနှင့်လဲ တူသတဲ့။

လောဘ, ဒေါသစွမ်းဖြင့် အကုသိုလ်ဆိုတဲ့ အပုညာဘိသင်္ခါရကို ပြုသူဟာ ပြုနေတုန်းပင် တွေ့တွေ့ဝေဝေ မရှက်မကြောက် ပျံ့လွင့်ခြင်း ဖြစ်နေတာနဲ့ ဖြစ်ဆဲဒုက္ခကို မမြင်လို ပြုကြသတဲ့၊ မစင်ပြေ့ပြေ့ ကိုင်ဆော့ကစားတဲ့ ကလေးသူငယ်နဲ့ တူသတဲ့၊ ချက်ချင်းပေရေနံစော်ခြင်း ဖြစ်နိုင်တယ်၊ တနည်းတော့-စိတ်ညစ်တာနဲ့ အဆိပ်မျိုသူနှင့်လဲ တူသတဲ့၊ ချက်ချင်းလက်ငင်း ဒုက္ခတွေ့တယ် မဟုတ်လား။

အရူပကုသိုလ်ဆိုတဲ့ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရကို ပြုသူကတော့ ဖောက်ပြန်လဲ့သော ဝိပရိဏာမဒုက္ခကို မမြင်လို ပြုကြသတဲ့၊ နတ်တို့ပျော်ဘို့ ခေတ္တာ ဖန်ဆင်းထားတဲ့နတ်မြို့- ကျတ်မြို့ကြီးအတွင်း မျက်စိလယ်၍ ဝင်သွားမိသူနှင့် တူသတဲ့၊ နတ်တို့တန်ခိုးရုပ်သိမ်းလိုက်တော့ အထင်ကြီးထားတဲ့ နတ်မြို့ကြီးထဲမှာ မဟုတ်ဘဲ ချုံကြို-ချုံကြားထဲ ရောက်နေသတဲ့။

အဲဒါပေါ့ယာ ပင်ရင်းအဝိဇ္ဇာကြောင့် အိုဘေး, နာဘေး, သေဘေးကြားထဲ ရောက်စေတဲ့ သင်္ခါရတို့ဖြစ်ပုံဘဲတဲ့၊ အဝိဇ္ဇာပင်ရင်းကို မဖျက်ဆီးဘဲ အိုဘေး, နာဘေး, သေဘေးတွေမှ လွတ်ကင်းအောင်ရှောင်လျှင် မဖြစ်နိုင်ဘူးလားတဲ့၊ ပုညာဘိသင်္ခါရစသော သုံးပါးကိုသော်လဲ မဖြစ်နိုင်အောင် ဒါန, သီလစသည် မပြုဘဲ အောင့်နေမယ်၊ ဖြစ်နိုင်တယ် မဟုတ်ဘူးလားတဲ့၊ ကြံလုံးထုတ်ကြတယ်၊ သနားစရာပါဘဲ၊ ကာယသင်္ခါရစသော သုံးပါးကိုလဲ အောင့်နိုင်မှ၊ အောင့်ပုံကတော့-ကိုယ်လက်သွားလာ လှုပ်ရှားခြင်း မပြုနှင့်၊ နှုတ်ကလဲ စကားဘာမျှ မပြောနှင့်၊ စိတ်ကလဲ ဘာကိုမျှ မကြံနှင့်၊ ကြံလျှင် သင်္ခါရဖြစ်တာဘဲ၊ အဲဒါတွေကို အောင့်နိုင်မှ စိတ်ချရတယ်လို့ ဖြေရမတဲ့။

ကာယသင်္ခါရစသည်တို့ကို အောင့်လို့တော့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး၊ဒီမှာ ယုန်ကလေးခုန်သလို သတိပြုရမယ်၊ ရှေးရှေးအခါက ယုန်ငယ်တကောင်ဟာ ချုံထဲမှာ နော်ကာဖေးသွားသတဲ့၊ သည်တော့ မဟာပထဝီမြေကြီးက "ဟဲ့ယုန်မိုက်.... ငါ့အပေါ်မှာ နင်-နော်ကာဖေးသွားတယ်၊ တယ်မိုက်ပါတကား"လို့ ကြိမ်းမောင်းသတဲ့၊ သည်တော့ ယုန်ကလေးက "ကျွဲတွေ-နွားတွေ တဖုန်းဖုန်း, ဆင်ကြီးတွေ တအုန်းအုန်း စွန့်တာတွေတော့ ဘာမျှမပြော၊ ငါ နဲနဲလေးစွန့်တာတော့ ကြိမ်းလိုက် မောင်းလိုက်တာ၊ ဒီလို မသမာတဲ့မြေကြီးမှာ မနေလိုပါဘူး"လို့ စိတ်နာနာရှိတာနဲ့ မြေကြီးမှလွတ်အောင် ထခုန်လိုက်သတဲ့၊ ထခုန်လိုက်တော့ လွတ်သွားရောလား၊ နှစ်တောင်လောက်မြင့်သွားပြီး ပြန်ကျသတဲ့၊ ဒီ-မြေကြီးပေါ် ပြန်ကျရမလားလို့ စိတ်နာနာနဲ့ ထခုန်ပြန်လဲ နှစ်တောင်ခန့်လောက်သာ မြင့်ပြီး တဖုန်းဖုန်းနဲ့သာ ပြန်၍ ပြန်၍ ကျသတဲ့၊ ဒီ-ဥပမာအတိုင်း အဝိဇ္ဇာ

ပင်ရင်းကို မဖြတ်ဘဲနှင့်တော့ ထိုအိုဘေး, နာဘေး, သေဘေး ကြားထဲ တဖုန်းဖုန်းနဲ့ ပြန်ကျရမှာချည်းဘဲတဲ့။

ပဋ္ဌာန်းနည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံအမြှောက်ကတော့-အကျိုး, အပြစ် သတိမထားနိုင်ဘဲ တွေ့တွေ့ဝေဝေနဲ့ ပါဏာတိပါတစသည်တို့ကို ပြုကြတဲ့အခါ အဝိဇ္ဇာကြောင့် အပုညာဘိသင်္ခါရ ဖြစ်ပေါ်လာတယ်၊ ထိုအခါ အရင်းခံ အဝိဇ္ဇာက အားပေးတဲ့ အင်ဂျင်စက်-အားစွမ်းသဘွယ် ဥပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသတဲ့၊တကွဖြစ်တဲ့ အဝိဇ္ဇာက ကောင်းဟူဆိုးတူ ဖြစ်ဘော်ဖြစ်ဘက်-သဟဇာတသတ္တိ, အမြစ်သဘွယ် ဟေတုသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသတဲ့၊ ရှေးရှေးဇော အဝိဇ္ဇာကတော့ စကြာမင်းနတ်ရှာစံလျှင် အခြားမရှိ ချက်ချင်း သားကြီးက ဘုရင်ဖြစ်စေသကဲ့သို့ အခြားမရှိ ချက်ချင်းဖြစ်စေတဲ့ အနန္တရသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသတဲ့၊ အဖန်ဖန်ထုံသော အာသေဝနသတ္တိဖြင့်လည်း အစွမ်းကောင်းအောင် ကျေးဇူးပြုသတဲ့။

မိမိပြုပြီးတဲ့ အဝိဇ္ဇာကို ပြန်ပြီးသတိရလို့ ငါ အပါးအလယ်လုပ်ပြီးနှက်လိုက်တာ နေရာကျလိုက်တာလို့လဲ သာယာတတ်ဟယ်၊ တခါတရံတော့လဲ ဒီလို နှက်လိုက်မိလျှင် အကောင်းသား၊ ငါ နဲနဲညံ့သွားတယ်လို့သော်လဲ စိတ်ညစ်တတ်တယ်၊ ဒီလိုအခါမျိုးမှာ ပြန်ပြန်ပြီးနှုးကာ အာရုံမှတ်သတ္တိဖြင့် တစိမ့်စိမ့် ကျေးဇူးပြုသတဲ့၊ အလေးအမြတ်ပြုကာ "ငါ နှက်လိုက်တာ သိပ်နေရာကျတာဘဲ"ဟု အားရပါးရဖြစ်တဲ့အခါ တိုင်ထိပ်ပေါ်ကင်ပေးသလို အဓိပတိသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသတဲ့။

ဘုံသုံးပါးစည်းစိမ်ကို ရလို့၍ ဒါန, သီလ, ဘာဝနာစွမ်းဖြင့် ကုသိုလ်တွေ့ပြုတဲ့အခါ အားအရှိန်ပေးတဲ့-ဥပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသတဲ့၊ ဒါတွေ့ထဲမှာ နည်းယူစရာ ထွက်လမ်းတခုမျှ မပါသေးဘူး၊ သူကန်း ချွတ်ချော်တာ ချည်းဘဲ၊ ဝါ-ပိုးကောင်သည် မိမိကိုယ်ကို အိမ်ဖွဲ့ဘာချည်းဘဲ၊ "အကြောင်းမကင်းသော ဒုက္ခအစု"ဟူ၍ နှလုံးသွင်းလျှင်တော့ အဘိုးတန်တယ်။

ဒါကြောင့် ဘုံသုံးပါးစည်းစိမ်တောင့်ဟပြီး ဝဋ္ဋနိဿိတကုသိုလ်မျိုးပြုကြရတာ မင်းသားရှား ပတ္တမြားဝယ်သလိုဘဲတဲ့၊ ပွဲထဲက မင်းသားရှားဟာ အိမ်ကဌေတသောင်းခိုးသွားသတဲ့၊ သူ့အဖေက ဒီလိုလုပ်လျှင် ငါတော့ မွဲရုံတော့မှာဘဲ၊ ဘာဖြစ်လို့ ဒီလိုအရမ်းဖြုန်းချင်ရသလဲလို့ ဆိုသတဲ့၊ အဖေရယ် ကျွန်တော် အရမ်းမဖြုန်းပါဘူး၊ ပတ္တမြားဟလုံး အခန့်သင့်လို့ တသောင်းပေးပြီး ဝယ်ထားလိုက်ပါတယ်၊ အရည်က ကောင်းပါဘိနဲ့၊ ကြက်ဥလောက်

ရှိရဲ့ဟု ပြောသတဲ့၊ ဟင်-ဟုတ်ကဲ့လား၊ အတော်သားဘဲ၊ ဘယ်မလဲ ဒီပတ္တမြား၊ ပြစမ်းလို့ဆိုတော့-ကျွန်တော် ပတ္တမြားဝယ်ပြီး ရာပြတ်ကို သွားပြတယ်၊ ရာပြတ်က နင့်ဟာ ပတ္တမြားမဟုတ်ဘူး၊ခရမ်းချဉ်သီးအမွှေလို့ ပြောတာနဲ့ ငါးပိနဲ့ နယ်စားပစ်လိုက်ပြီလို့ဆိုသတဲ့၊ အဲဒီ ဝဋ္ဋနိဿိတကုသိုလ်တွေ စီမံပေးတဲ့ လူစည်းစိမ်, နတ်စည်းစိမ်တွေဟာလဲ သွားရေကျစရာ အရည်ကကောင်းပါဘိနဲ့၊ ခရမ်းချဉ်သီးအမွှေဖြစ်နေလို့ အိုဘေး, နာဘေး, သေဘေးနဲ့ နယ်ပြီး အဆုံးသတ်ရတာချည်းဘဲ။

နည်းယူစရာကတော့-မိမိပြုခဲ့တဲ့ အဝိဇ္ဇာကို ဉာဏ်ဖြင့်ဆင်ခြင်၍ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တဟု နင်းပြီးသုံးသပ်ရမတဲ့၊ ထိုအခါ နောင်တရတဲ့အာရမ္မဏသတ္တိဖြင့် ပုညာဘိသင်္ခါရဖြစ်အောင် ထိုအဝိဇ္ဇာက ကျေးဇူးပြုသတဲ့၊ ဒီနည်းကတော့ သည်ဟွင်မကသေးဘူး၊ မဂ်, ဖိုလ်တိုင်အောင် ရောက်သွားနိုင်တယ်၊ ရေခိုးသောက်မိလို့ ပစ္စေကဗုဒ္ဓာဖြစ်သွားတာ ဒီနည်းမျိုးဘဲ၊ ရေခိုးသောက်စေသော အကုသိုလ်ကို ဝိပဿနာရှုသဖြင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓာဖြစ်သွားသတဲ့၊ တနည်းတော့လဲ-မိမိသန္တာန်, သူတပါးသန္တာန်က အဝိဇ္ဇာကို အပြစ်ရှု၍ လွတ်လိုသောဆန္ဒဖြင့် ဒါန, သီလစသော ကာမကုသိုလ်, ရူပကုသိုလ်, အရူပကုသိုလ်ကို ပြုလုပ်ရမတဲ့၊ ထိုအခါ စိုင်ကော်ချုံပေါ်ရောက်သလို အဝိဇ္ဇာကအားပေးပြီးကော်လိုက်တဲ့ ဥပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသတဲ့၊ ဒီနည်းလဲ မဂ်, ဖိုလ်တိုင်အောင် ရောက်သွားနိုင်တယ်၊ အဂ္ဂိလိမာလ ခိုးသူကြီး ရဟန္တာဖြစ်သွားတာ ဒီနည်းမျိုးဘဲတဲ့၊ အကုသိုလ်ကို လွတ်အောင် ခုန်ကျော်၍ ကုသိုလ်ပြုလို့ ရဟန္တာဖြစ်သွားသတဲ့၊ ဒါဟာ သူကန်း ချွတ်ချော်တဲ့အထဲ မပါဘူး၊ မှောင်ထဲမှာ ခလုတ် မတိုက်မိအောင် သတိကောင်းသူနှင့် တူတယ်။

သီဟိုဠ်ကျွန်းမှာလဲ-မုဆိုးကြီးတယောက် ရေငတ်ငတ်ရှိတာနဲ့ တောထဲကကျောင်းတခုသို့ ဝင်သွားတယ်၊ ရေအိုးထဲမှာ ရေမမြင်ရလို့ "ဘုန်းကြီးလုပ်နေပြီး ရေမှမပ်မထားဘူး၊ ပျင်းလိုက်တာ"လို့ ဆိုသတဲ့၊ ဘုန်းကြီးက ကျောင်းထဲကကြားတော့ ဘယ်လိုလူစားပါလိမ့်၊ ငါခပ်ထားတဲ့ရေတွေ ဒင်းမတွေ့လေရော့သလားလို့ ဆင်းလာပြီး အိုးတွေဖွင့်ပြီး ဒါတွေ ရေမဟုတ်ဘူးလား၊ မင်း မတွေ့ဘူးလားလို့ဆိုတော့မှ ရေတွေတွေ့လို့ သောက်ရသတဲ့၊ ဟဲ့တကာ.... မင်း ဘာအလုပ် လုပ်သလဲ၊ တပည့်တော် မုဆိုးပါဘုရား။ ဘယ်လောက်ကြာပြီလဲ၊ တသက်လုံးပါဘဲဘုရား။ နင့် အကုသိုလ်တွေ ကြီးကျယ်လိုက်တာ၊ ငါခပ်ထားတဲ့ရေတွေကတောင် နင့်ကိုမြင်တော့ ပုန်းနေတယ်၊ နင့်အမြင်ကို မခံချင်ဘူးတဲ့ဟဲ့၊ ဒါဘဲစဉ်းစားကြည့်တော့လို့ ပြောတာနဲ့ မုဆိုးကြီး သံဃဝဂဉာဏ်ဖြင့် ထိတ်လန့်လို့ ကိုရင်ကြီး ဝတ်နေသတဲ့။

တလလောက်ကြာတော့ သားမယားလွမ်းတာနဲ့ ထွက်ပါရစေတော့လို့ လျှောက်သတဲ့၊ အေး ထွက်ချင်ထွက်တာပေါ့၊ သို့ပေမဲ့ ဒီအနှားမှာ သစ်သား အစိုတွေ ဆယ်တောင်လောက်မြင့်အောင် ပုံပေးစမ်း၊ နောက်တော့ ထွက်ချင် ထွက်လို့ ပြောသတဲ့၊ ထွက်ချင်ချင်နဲ့ တောထဲမှ ခုတ်ပြီး ပုံပေးလိုက်တာ ဘာမျှ မကြာခင် ဆယ်တောင်, ဆယ့်၄၊်းတောင်လောက် မြင့်သွားသတဲ့၊ ဒီတော့ ဒီ-ထင်းပုံကြီးကို မီးတောက်အောင် မီးထည့်စမ်းလို့ ခိုင်းသတဲ့၊ တနေ့လုံး မီးထည့်လိုက်တာ သစ်သားအစိုတွေဖြစ်သောကြောင့် မီးညိုရုံမျှ မညိုဘူးတဲ့၊ ဒီတော့ မထေရ်မြတ်က ဒီမှာကြည့်ဟုဆိုပြီး တန်ခိုးနဲ့ မြေလှပ်ပြီး ၎င်းပြည်က ၎င်းမီးကလေး ပိုးစုန်းကြူးအနေလောက် လှမ်းယူပြီး ထင်းအစိုပုံအပေါ် တင်လိုက်သတဲ့၊ ဒီတော့ မီးတောက်မျှ ထမတောက်ဘဲ ထင်းစိုတွေ ချက်ချင်း ပြာကျသွားသတဲ့၊ မြင်ပလား ကိုရင်ကြီး....ထွက်ချင်လျှင် ထွက်တော့၊ တသက်လုံး နင် မုဆိုးလုပ်နေတာ ဒီ၎င်းဟာ-နင့်ဘို့ဘဲလို့ ဆိုသတဲ့၊ ဒီတော့ ကြောက်လွန်းလို့ ၎င်းအကျိုးပေးမဲ့ အဝိဇ္ဇာမှ လွတ်ပါစေခြင်းငှာ ကောင်း ကောင်းနေပြီး တရားအားထုတ်သတဲ့၊ မကြာမီဘဲ အနာဂါမ်တည်သွားသတဲ့။

[ဒါကြောင့်မို့လို့ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရာ-ဆိုပေမဲ့ ဝိပဿနာဖြစ်အောင်, အဝိဇ္ဇာမှလွတ်အောင် ပြုလုပ်လျှင်တော့ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ် ရန်မရှာနိုင်ဘူးလို့ မှတ်ရမတဲ့။]

တနည်းဘာ့လဲ-မဂ်, ဖိုလ်သာလျှင် သံသရာမှ မုချထွက်နိုင်တယ်၊ မဂ်, ဖိုလ် ကိုလဲ ကာမာဝစရကုသိုလ်က ဥပနိဿယသတ္တိ, အနန္တရသတ္တိတို့ဖြင့် ဆက် သွယ်အောင် ကျေးဇူးပြုနိုင်တယ်၊ ထို သတ္တိတို့ဖြင့် မဆက်သွယ်မိခင်တော့ အိုဘေး, နာဘေး, သေဘေးအကြားထဲ ပစ်ချနေတာဘဲတဲ့၊ ဒါဟာ ကြောက် စရာ အဆန်းမဟုတ်ပါဘူး၊ တိုင်းရေးပြည်ရေးသမားတွေဟာ ထောင်ကျတာ အဆန်းမဟုတ်ဘူး၊ သေတာ အဆန်းမဟုတ်ဘူးလို့ စိတ်ထက်သန်ကြတယ် မဟုတ်လား၊ ဘုရားလောင်း သုမေဓာကို ကြည့်စမ်း၊ နိယတဗျာဒိတ် ရပြီးမှ လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းပတ်လုံး ဖြည့်ကျင့်တဲ့ ပါရမီကုသိုလ်တွေ ဟာ အိုဘေး, နာဘေး, သေဘေးအကြားထဲ ပဋ္ဌိသန္ဓေဝိညာဏ်ဖြစ်အောင် ပစ်ချနေတယ် မဟုတ်လား၊ အဆန်းမဟုတ်ပါဘူး၊ လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ တသိန်းရှိတော့ ပါရမီပြည့်လို့ မဂ်, ဖိုလ်နှင့် ဆက်သွယ်ပြီး ဘုရားဖြစ်သွား တယ်၊ သည်တော့ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်သံသရာမှ ထွက်နိုင်တယ်၊ ဒါကြောင့် မဂ်, ဖိုလ်နှင့် ဆက်သွယ်နိုင်သော ကာမာဝစရကုသိုလ်က ပစ်ချတဲ့ အိုဘေး, နာဘေးဟာ ကြောက်စရာ မဟုတ်ဘူး၊ "ဒါမှ တို့အရေး"လို့ ကြွေးကြော် ထိုက်ပေတယ်။

ဒီတော့ ဒီ-ကာမာဝစရကုသိုလ်ဆိုတာ ပင်လယ်ထဲက ဆင်ကောင်ပုပ်လို ဘဲဟု မှတ်ရမတဲ့၊ ပင်လယ်ထဲမှာ လှေသဘောပျက်၍ ဆောက်တည်ရာမရ ကမ်းမမြင် လမ်းမမြင် ဖြစ်နေတဲ့အခါ ဆင်ကောင်ပုပ်ကြီးက မိမိအနား ရောက်လာတယ် ဆိုပါတော့၊ ထိုအခါ ပုပ်စော်နံပေမဲ့ တက်စီးရမည့်ဟာ တို့အရေး မဟုတ်လား၊ တက်စီးပြီး ပင်လယ်ထဲ ရှောက်လယ်ရမလား၊ မလယ်ချင်နဲ့၊ ကမ်းပါးသို့ရောက်အောင် ယက်သွားရမယ်၊ ကမ်းပါးမရောက်ခင် ပုပ်စော်နံလှတယ်လို့ စွန့်မပစ်နှင့်၊ ဒုက္ခကြီး ကိန်းသေတော့သွားမယ်၊ ကမ်းပါး ရောက်မှ ရှံ့စရာကြီးရယ်လို့ စွန့်ပစ်လိုက်တော့ ဒုက္ခ မရောက်နိုင်တော့ဘူး။

ဒီ-ဥပမာအတိုင်း ကာမာဝစရကုသိုလ်နဲ့ ဘုံသုံးပါး ပင်လယ်ထဲမှာ လှည့်လယ်မနေချင်နဲ့တဲ့၊ မဂ်,ဖိုလ်ကမ်းပါးရောက်အောင် မနေမနား ယက်သွား ရမယ်၊ မဂ်, ဖိုလ် မရသေးခင်လဲ သံသရာလယ်တဲ့ ကာမာဝစရကုသိုလ်လို့ စွဲပ်စွဲပြီး စွန့်မပစ်နှင့်၊ သံသရာဒုက္ခကြီး ကိန်းသေတော့သွားမယ်၊ မဂ်, ဖိုလ် ရတော့မှ စွန့်ပစ်လျှင် ဒုက္ခမရောက်နိုင်တော့ဘူး။

အဋ္ဌသာလိနီ၌ "ယသ္မိံ သမယေ"ပုဒ်ကို အနက် ၀ါးနက် ဖွင့်တယ်၊ ထိုတွင် ခဏအနက် ဖွင့်ပြရာ၌ ရုပ်ပြစ်ရှစ်ပါးမှ လွန်သော ဗုဒ္ဓပွါဒနဝမခဏ သည်ရင်း, ပဋိရူပဒေသဝါသ-စသော သမ္ပတ္တိစက် လေးပါးသည်ရင်း ခဏ မည်၏၊ ကာမာဝစရကုသိုလ်၏ ဖြစ်ခွင့်ခဏဟု ဖွင့်ပြ၍ လိပ်ကန်း ထမ်းပိုး ပေါက် စွပ်သော ပမာဖြင့် ရခဲလှသော လူ့ဘဝရခြင်း, ဘုရားပွင့်သောအခါ ဖြစ်ခြင်း, သူတော်ကောင်းတရား တည်ရှိခြင်း၊ ဤသို့ စသော ခဏသမ္ပတ္တိ ကင်းခဲ့လျှင် ကာမာဝစရကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်း မရှိ၊ ထိုခဏသည် ရခဲ၏၊ ကာမာ-ဝစရကုသိုလ်သည် ရခဲသောခဏနှင့် စပ်၏၊ လောကုတ္တရာ မဂ်,ဖိုလ်ဖြစ်အောင် ကျေးဇူးပြု၏၊ ထို့ကြောင့် ဤကာမာဝစရ ကုသိုလ်သည်လည်း ရခဲသော ဒုလ္လဘပင်တည်းဟု ပြတော်မူသည်၊ ထိုသို့ပြခြင်းဖြင့် ရခဲသောခဏနှင့်စပ်သော ကာမာဝစရကုသိုလ်ကို မပြုဘဲ အချည်းနှီးကာလကို ကုန်စေလျက် မေ့လျော့ သောနေခြင်းကို မဖြစ်စေကြနှင့်ဟု မြတ်စွာဘုရား တားမြစ်တော်မူသည်ဟု မိန့်ဆိုတယ်။

ထိုစကား အဓိပ္ပာယ်ကျကတော့-ကာမာဝစရကုသိုလ် မပြုနိုင်သူဟာ ရုပ်ပြစ် ရှစ်ပါး၌ ပါ၀င်သူသော်လည်း ဖြစ်ရမည်၊ သင့်တင့်ရာအရပ်၌ မနေမိသူ, သူတော်ကောင်းအမှီ မရှိသူ, မိမိကိုယ်ကို ကောင်းစွာမဆောက်တည်သူ, ရှေးကုသိုလ် မရှိသူသော်လည်း ဖြစ်ရမည်ဟု သိနိုင်ရမယ်။

ထိုအဋ္ဌသာလိနီ၌ပင် ကာမာဝစရကုသိုလ်သည် အာရောဂျ, အနဝဇ္ဇ, ဣကာသလ္လသမ္ဘူတအားဖြင့် အနက်သုံးပါး ရှိ၏၊ ကိုလေသာ ဟူသော

အနာမရှိခြင်းသည် အာရောဂျအနက် မည်၏၊ ကိလေသာအပြစ် မရှိခြင်းသည် အနဝဇ္ဇအနက် မည်၏၊ လိမ္မာသူဖြစ်ကြောင်း ဉာဏ်ကြောင့် ဖြစ်ခြင်းသည် ကောသလ္လသမ္ဘူတအနက် မည်၏၊ ဉာဏဝိပ္ပယုတ်ကုသိုလ်၌ ကောသလ္လသမ္ဘူတ အနက် မုချ မရ၊ ဤသို့လည်း ဖွင့်ပြတော်မူတယ်။

ဤနေရာ၌ အချို့ကား ကာမာဝစရကုသိုလ်သည် ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေနိုင်သည်၊ ဇာတိ,ဇရာ,မရဏ အပြစ်ရှိသည်။ အနဝဇ္ဇကုသိုလ် မဟုတ်ဟု အဋ္ဌ-ကထာကိုလွန်ကျူး၍ အဆိုရဲတင်းကုန်၏၊ မျက်မမြင် တစ္ဆေမကြောက်ဆိုကုန်၏၊ သံသရာရှည်စေသည် ဟူ၍သော်လည်း ယိုးစွပ်ကုန်၏၊ သတိပြုစရာကတော့ အကုသိုလ်ထဲမှာ ဥဒ္ဓစ္စစေတနာသည် ပဋိသန္ဓေအကျိုး မပေးနိုင်၊ ကမ္မပထ မမြောက်သော ဒုစရိုက်အကုသိုလ်သည် ပဋိသန္ဓေကျိုး မပေးနိုင်၊ ထိုတရား တို့ကို အနဝဇ္ဇ-အပြစ်မရှိသောတရားတို့ဟူ၍ ချီးမွမ်းကြမည်လော၊ ဤသို့ကား မချီးမွမ်းတန်ရာ၊ ဇာတိ, ဇရာ, မရဏ အပြစ်မရှိသော သင်္ခတတရား ဟူ၍ လည်း ရှိဦးမည်ဟု မှတ်ထင်ကြသလော၊ မဂ်ကြောင့်ဖြစ်သော ဖိုလ်သော်လည်း ဥပါဒ်, ဌိ, ဘင်-ဇာတိ, ဇရာ, မရဏရှိသည်ဟု သိအပ်၏။

မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင်ကပင် ကာမာဝစရကုသိုလ်သည် လောကုတ္တရာ မဂ်,ဖိုလ်ဖြစ်အောင် ကျေးဇူးပြု၏ဟု ချီးမွမ်းတော်မူတယ်၊ ထိုချီးမွမ်း သော စကားတော်ကို ထိခိုက်သည်, ဆန့်ကျင်သည်ဟု မထင်သဖြင့် ဆိုမိခြင်း ဖြစ်တယ်၊ မြတ်စွာဘုရားကို အားထားသူဖြစ်လျက် ဤသို့ ဆိုမိခြင်းသည် သနားဘွယ် ကောင်းလေစ၊ ထိုသူနှင့်တူသူ ရှိဦးမည်လော၊ ထိုသို့သော သူကို မေတ္တာ, ကရုဏာ မျှားမျှားပွားထိုက်သတဲ့၊ တောသမင် ရှေ့၌သော်လည်း ဘိုးလမင်းအရောင်မဝှက်ဘဲ လင်းသကဲ့သို့ တရားရောင် လင်းပေးကြရမယ်လို့ မိန့်မှာတော်မူကြတယ်။

မဂ်,ဖိုလ်ရ၍ ဘုရားစကား ကျပ်ပြည့်နားထောင်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် မျှားမှာတော့ ကာမာဝစရကုသိုလ်ကို သာ၍ပင် ပြုကြသေးတယ်၊ ဘုရား လက်ထက်က သောတာပန်လူမဲ့ တကာတဦးဟာ ထမင်းစားဘို့ချက်ပြီး ဦးဦး ဖျားဖျားရယ်လို့ ဆွမ်းခံရဟန်းတပါးကို ဆွမ်းတဇွန်းလှူလိုက်သတဲ့၊ ထိုတကာ ဆွမ်းလှူတာကိုမြင်လို့ တပါးသော ဆွမ်းခံရဟန်းတွေကလဲ တပါးပြီးတပါး ကြွလာလိုက်တာ လာသမျှ လောင်းတာဘဲ၊ ကုန်သွားတော့ မရှိမဲ့ ရှိမဲ့နဲ့ စားဘို့ ပြန်ချက်ပြီးလဲ ဦးဦးဖျားဖျားကလေး ဆိုပြီး လောင်းပြန်သတဲ့၊ ဆွမ်းခံရဟန်း မမြင်တခု၊ မြင်လျှင် လောင်းတာဘဲတဲ့၊ တခါတလေ သား,သမီးကလေးတွေ ဟာ ထမင်းဆာလွန်းလို့ အိမ်နားနီးပါး လယ်တောင်းစားကြရသတဲ့၊

နောက်တော့ လူတွေက ရဟန်းတွေ လှန်လှန်းတယ်လို့ ကဲ့ရဲ့တာနဲ့ မြတ်စွာဘုရား နားတော်ကြားတော့ ဒီလိုပစ္စည်းနှမ်းပါး သဒ္ဓါမျှားသော အရိယာသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်ကို သံဃာအများသိအောင် သေက္ခသမ္မုတိ ပေးထားရမယ်၊ ထိုသို့သေက္ခသမ္မုတိရတဲ့ တကာ၏ အိမ်ခြံစည်းရိုးအတွင်း မပင့်ဘဲဝင်၍ ရပ်၍ ဆွမ်းမခံရဘူးလို့ သိက္ခာပုဒ် ပညတ်တော်မူတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက ထိုဒါယကာကို ဒါနသံသရာရှည်မှာစိုးလို့ တားတာ မဟုတ်ဘူး၊ ရဟန်းတွေအပေါ်မှာ လူတို့မလေးစားမှာစိုးလို့တဲ့၊ သာသနာ ငါးယောင်တည်အောင် စောင့်ရှောက်မဲ့ ရဟန်းတွေ ဖြစ်တယ်၊ ထိုရဟန်း အဆက်ဆက်ကို လူတို့လေးစားဘို့ရန်တော့ မြတ်စွာဘုရား ဆန္ဒပြင်းထန်တော်မူသတဲ့။

ဒီ-သစ်ါရသုံးပါးကို ဖြစ်စေနိုင်သော အကြောင်းတွေဟာ အဝိဇ္ဇာနှင့် အတူဖြစ်ဘက်-တဏှာ, ဥပါဒါန်စသည်ဖြင့် မျှားစွာရှိပါလျက် အဝိဇ္ဇာတခု ထဲကိုသာ ဟောခြင်းဟာ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့- ပြဓာန်းသော ပဓာန အကြောင်း, ထင်ရှားသောပါဋိဂကအကြောင်း, မဆက်ဆံသော အသာဓာရဏ အကြောင်း ဖြစ်လို့တဲ့။

၁။ ပဓာနအကြောင်းဆိုတာ-သစ်ါရသာ အဝိဇ္ဇာကြောင့်ဖြစ်တာ မဟုတ်သေးဘူး၊ သစ်ါရ၏အကြောင်း-တဏှာ, ဥပါဒါန်တို့လဲ အဝိဇ္ဇာကြောင့်ဘဲတဲ့၊ ဒီလို အဝိဇ္ဇာက ပဓာန-ပြဓာန်းသောအကြောင်းရင်းပင်မကြီး ဖြစ်သတဲ့။

၂။ ပါဋိဂကအကြောင်း ဆိုတာကတော့- သလိပ်နာဆိုလျှင် သလိပ်မျှားခြင်း, နဲခြင်းဖြင့် သလိပ်မညီညွတ်ခြင်းတို့ ဖြစ်သော်လဲ သည်းခြေစသည်တို့လဲ မညီညွတ်ခြင်း ဖြစ်တာဘဲတဲ့၊ သလိပ်သာ ပါဋိဂက ထင်ရှားသတဲ့၊ ဘာ့ကြောင့်လဲ၊ သလိပ်ကို ကုသလျှင် ဓာတ်အားလုံး ညီညွတ်၍ သလိပ်နာ ပျောက်သတဲ့၊ အဲဒါလို ဤသစ်ါရဖြစ်ရခြင်းမှာလဲ အဝိဇ္ဇာကို ကုသလိုက်လျှင် သစ်ါရအားလုံး ပျောက်သတဲ့၊ အဝိဇ္ဇာသာ ပါဋိဂက-ထင်ရှားသောအကြောင်း ဖြစ်သတဲ့။

၃။ အသာဓာရဏအကြောင်း ဆိုတာကတော့- သစ်ါရ ဖြစ်ကယ်ဆိုတာ အဝိဇ္ဇာမရှိသော ရဟန္တာနှင့် မဆက်ဆံ၊ ဘာမျှမဆိုင်ဘူး၊ အဝိဇ္ဇာ ရှိသူအားသာ သစ်ါရဖြစ်တယ်၊ အဲဒီလို အဝိဇ္ဇာသည် အသာဓာရဏ-

အဝိဇ္ဇာမရှိသူနှင့် မဆက်ဆံသောအကြောင်း ဖြစ်သတဲ့၊ ဒါကြောင့် ပင်မ-ပဓာနဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာကြောင့်၊ ဝါ-ထင်ရှားသော အဝိဇ္ဇာကြောင့်၊ ဝါ-ရဟန္တာတို့နှင့် မဆက်ဆံသော အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရသုံးမျိုး ဖြစ်သတဲ့။

[အဝိဇ္ဇာမရှိသော ရဟန္တာအား ဒါန, သီလပြုသော်လည်း ကုသိုလ်မဖြစ်၊ ကုသိုလ်အစား ကြိယာသာ ဖြစ်သည်။]

မေးမြန်းဘွယ်

မေး။ ဟောဒီနေရာမှာ မကောင်းကျိုးပေးသော အဝိဇ္ဇာကြောင့် မကောင်းကျိုးပေးသော အပုညာဘိသင်္ခါရသာ ဖြစ်ပါစေ၊ ကောင်းကျိုးပေးသော ပုညာဘိသင်္ခါရစသည်တို့ ဖြစ်ခြင်းသည် ကြောင်း, ကျိုး ဆန့်ကျင်ဘယ်လို မေးခွန်းတခု ရှိတယ်။

အဖြေကတော့–ဒီလိုဘဲ ဆန့်ကျင်တာ လောကမှာ အများအပြားပင် ရှိသတဲ့၊ အကျိုးဆိုတိုင်းလဲ ဝိပါက်အကျိုးရင်းချည်း မဟုတ်ဘူးတဲ့၊ ရှေးစိတ်နှင့် နောက်စိတ်ဟာ စိတ်ချင်းတူသော်လဲ နေရာမတူ၊ ရှေးအတတ်ပညာနှင့် နောက်အတတ်ပညာဟာ ပညာချင်းတူသော်လဲ နေရာမတူ၊ နို့ရည်ကြောင့် နို့ဓမ်းဖြစ်သော်လဲ အရသာသဘောချင်း မတူ၊ တင်လဲခဲကြောင့် အရက်ဖြစ်သော်လဲ တင်လဲကား မမူးမယစ်၊ စက္ခုဓာတ်နှင့် ရူပဓာတ်တို့ကိုမှီ၍ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်ဖြစ်ရာ၌ ရုပ်နှင့်နာမ် မတူ၊ သလေးစေ့ကြောင့် သလေးစပါးသီး ဖြစ်ရာ၌ ကြောင်း, ကျိုးသာ တူတယ်၊ ကာလ မတူ၊ မှုတ်သောသားချိုမှ အသံ ဖြစ်ရာ၌ ကြောင်း, ကျိုး မတူ၊ မြည်းမက အသဲတို့ရ်မြင်း မွေးဘွားရာ၌ ကြောင်း, ကျိုး မတူ၊ ဒီလို ကြောင်း, ကျိုးမတူဘဲ ဆန့်ကျင်တာတွေ့ လောကမှာ အများအပြားရှိတယ်၊ ဒါကြောင့် အဝိဇ္ဇာကြောင့် ပုညာဘိသင်္ခါရတို့ မတူ မတန်ဖြစ်ခြင်းကိုလဲ ဖြစ်သင့်တယ်လို့ မှတ်ရမတဲ့။

တနည်းတော့လဲ-စုတိ, ပဋိသန္ဓေ, သံသရာ, သင်္ခတလက္ခဏာ, ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ ဤငါးဌာနခု၌ တွေ့ဝေသော အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရသုံးမျိုးလုံး ဖြစ်နိုင်သတဲ့။

၁။ ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ ပျက်ခြင်းသည် စုတိမည်၏၊ ဒီလိုသိရမှာ မသိတဲ့ အနွယ်ပုထုဇဉ်ဟာ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိသေတယ်၊ ငါ့သား, ငါ့သမီး သေတယ်လို့ တွေ့ဝေသတဲ့။

၂။ ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည် ပဋိသန္ဓေမည်၏၊ ဒီလိုသိရမှာ မသိတဲ့ အနုပုထုဇဉ်ဟာ သတ္တဝါ ပဋိသန္ဓေနေတယ်၊ ငါ့မှာ သား,သမီး ရလာပြီလို့ တွေ့ဝေသတဲ့။

၃။ ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်တို့၏ မပြတ်ဖြစ်ခြင်းသည် သံသရာမည်၏၊ ဒီလိုသိရမှာမသိတဲ့ အနုပုထုဇဉ်ဟာ သတ္တဝါသည် တဘဝမှ တဘဝသို့ ပြောင်းရွှေ့သွားတယ်၊ ခန္ဓာဟောင်းကိုစွန့်၍ ခန္ဓာသစ်သို့ ပြောင်းရွှေ့သွားတယ်လို့ တွေ့ဝေသတဲ့။

၄။ စိတ်, စေတသိက်, ရုပ်ဟူသော သင်္ခါရတရားတို့သည် ဖြစ်ပြီးလျှင် ပျက်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိကုန်၏၊ စိတ်သည် အာရုံကို သိခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ ဖဿ, ဝေဒနာစသော စေတသိက်သည် တွေ့ထိခြင်း, ခံစားခြင်းစသော လက္ခဏာ ရှိ၏၊ ပထဝီ, အာပေါစသော ရုပ်သည် ကြမ်းတန်းခြင်း, ယိုစီးခြင်းစသော လက္ခဏာ ရှိ၏၊ ဒီလိုသိရမှာ မသိတဲ့ အနုပုထုဇဉ်ဟာ ထိုတရားတွေကို ငါ့ကိုယ်ဟူ၍, ငါ့ဟာဟူ၍, ငါဟူ၍, မြဲတယ်ခိုင်တယ် တင့်တယ်တယ်ဟူ၍ တွေ့ဝေသတဲ့။

၅။ အဝိဇ္ဇာသဘောကြောင့် သင်္ခါရသဘောသာ ဖြစ်သည်၊ သင်္ခါရသဘောကြောင့် ဝိညာဏ်သဘောသာဖြစ်သည်၊ ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ, အတ္တ, ဇီဝ ဖြစ်သည် မဟုတ်၊ ဤကား ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မည်၏၊ ဒီလိုသိရမှာ မသိတဲ့ အနုပုထုဇဉ်ဟာ တွေ့ဝေသောအတ္တ ရှိ၏၊ ကံသင်္ခါရပြုသူ အတ္တ ရှိ၏၊ အနုမြူသည်, နှတ်-ဗြဟ္မာသည် ကလလရေကြည်စသည်ဖြင့် ဖန်ဆင်း၍ မျက်စိစသည်ကို ထည့်ပေး၏၊ ထိသူအတ္တ, ခံစားသူအတ္တ, နှစ်သက်သူအတ္တ, စွဲလမ်းသူအတ္တ, အသစ်ဖြစ်သူ အတ္တရှိ၏ဟူ၍ တွေ့ဝေသတဲ့၊ သတ္တဝါအားလုံးသည် နိယတိသဘောအားဖြင့် ပေါင်းဆုံ၍ နှတ်, လူ, ၄ိုက်စသည်ဖြင့် အလိုလိုဖြစ်၏၊ အလိုလိုပြတ်၏ဟူ၍ရင်း တွေ့ဝေသတဲ့။

အဲဒီလို ငါးဌာနဌ် တွေ့ဝေသော အဝိဇ္ဇာကြောင့် ရုံခါ ကုသိုလ်ပြုခြင်း, ရုံခါ အကုသိုလ် ပြုခြင်းအားဖြင့် သင်္ခါရသုံးမျိုး ဖြစ်နိုင်သတဲ့၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ဉာဏ်မျက်စိတော်ထဲမှာ သနားစရာတွေ ဖြစ်ကြတယ်။

ဗာလကေသုပိ သတ္တော သု၊ ဒယံ ကုဗ္ဗန္တိ သာဓဝေါ။
မဂါနံပိ ဟိ သမ္မုခေ၊ နုစ ဒန္ဒော ကောမုဒံ ဟရေ။ ။

ဗာလကေသုပိ သတ္တော သု၊ အသိဉာဏ်နည်းလှသော ဗာလသတ္တဝါတို့၌ သော်လည်း။ သာဓဝေါ၊ ပညာရှိသူတော်ကောင်းတို့သည်။ ဒယံ၊ ချစ်ခင်ခြင်း

မေတ္တာ, သနားခြင်း ကရုဏာကို။ ကုဗ္ဗန္တီ၊ ပြုနိုင်, ထားနိုင်, ပွားများနိုင်ကြ ကုန်၏။ ဟိ၊ ပွားများနိုင်မှု ဥပမာတန္တုကား။ မဂါနံ၊ သားသမင်တို့၏။ သမ္မုခေပိ၊ မျက်မှောက်ဌာသော်လည်း။ စန္ဒော၊ ကောင်းကင်ထက်ဝှမ်း လျှမ်းလျှမ်းတောက်ဝင်း ဘိုးလမင်းသည်။ ကောမုဒံ၊ မိမိထွန်းနေကျ အရောင်အလင်းကို။ နဟရေဟိ၊ မပယ်ဖျောက်သည်သာတည်း။ ဝါ၊ ဘုရားစကား ထိခိုက်မှားသော သမင်တောသားအားသော်လည်း နောက်ထပ်ဝစီကံ မထိုက်ပါစေနှင့်ဟု မေတ္တာ, ကရုဏာ-လရောင် လင်းထိုက်သည်သာတည်း။

ဒီနေရာမှာ စွဲလမ်းပုံတွေကို ပြဦးမယ်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာကို ဆန့်ကျင်တဲ့လူတမျိုး၏ အယူမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဘုန်းကြီးတွေကို ပေးချင်လျှင် ပေးနိုင်တယ်၊ လှူတော့ မလှူရဘူး။ လှူလျှင် ဒါနဖြစ်၍ ငရဲကြီးသတဲ့၊ ဒီ-ဝါဒဟာ ဒါန–သံသရာရှည်တဲ့ လူတမျိုး၏ အယူကို ချိုးဖျက်တာမျှား ဖြစ်မလားမသိ၊ သာလွန်၍ လေးနက်ရှာပေတယ်၊ ပေးတယ်-စွန့်တယ်-လှူဘယ်ဆိုတာ အတန်းအစား နှားလည်သူတို့ ပုဂ္ဂိုလ်အားလျော်စွာ ဝေဘန်သုံးစွဲတဲ့စကားဖြစ်၍ အဓိပ္ပာယ်တူ-ဒါနချည်းပါဘဲ၊ တိရစ္ဆာန်ကို အစာမရှိမသေပစ်ကျွေးတာတောင် ဒါနဖြစ်သေးတယ်၊ ဒီလိုမသိရှာလို့ စေတနာအောက်တန်းကျကျဖြင့် မိမိအယူမိမိ မြတ်နိုးစွဲလမ်းနိုင်ကြတာဘဲ။

နိဗ္ဗာန်မြန်မြန်ရောက်ချင်သူ လူတမျိုးကလဲ လောကုတ္တရာကုသိုလ်ကို ပြုမှ လောကမှ ထွက်နိုင်တယ်လို့ ယူပြီး မိမိပြုသော ကုသိုလ်ကို လောကုတ္တရာလို့ စွဲလမ်းကြတယ်၊ လောကုတ္တရာကုသိုလ်ဆိုတာ မဂ်စိတ်လေးခု ဖြစ်တယ်၊ ကာမာဝစရကုသိုလ်၏ ဥပနိဿယသတ္တိမှ ဆိုင်ရာကိလေသာကို ကိစ္စအပြီးတိုင် သတ်လျက် တသံသရာလုံးမှ တကြိမ်စီသာ ဖြစ်ကြတယ်၊ ထပ်တလဲလဲ ပြုတိုင်း ဖြစ်တာမျိုး မဟုတ်ဘူး၊ ဒီလို မသိလို့ မိမိပြုတဲ့ကုသိုလ်ကို လောကုတ္တရာဟု စွဲလမ်းနိုင်ကြရှာတယ်။

ပေဝဒတ်ကြီးလဲ လက်ရှိဘုရားကို သတ်ပြီးလျှင် ငါ ဘုရားလုပ်မယ်၊ လေးသခြေ့သော, ဘာသော ပါရမီ မဖြည့်ပေမဲ့ ဘုရားဖြစ်တာ အလွယ်ကလေးလို့ စွဲလမ်းပြီး မြတ်စွာဘုရားကို အကြိမ်ကြိမ် လုပ်ကြံနိုင်တာ ထင်ရှားဘယ် မဟုတ်လား။

ခုနှစ်ပေါက်ကာ ကျွမ်းထိုးနေသောကလေးကို အမေက ဘာဖြစ်လို့ ဒီလောက် ဆော့ရသလဲလို့ ဆိုတော့ ဆော့တာ မဟုတ်ပါဘူးတဲ့၊ ဆေးပုလင်းကို လှုပ်လှုပ်ပြီး သောက်ရမယ်လို့ အမေ ပြောထားတာ မလှုပ်ဘဲ သောက်မိလို့ ဝမ်းထဲရောက်တဲ့ ဆေးတွေကို လှုပ်ပေးနေ ဒာပါလို့ ဆိုသတဲ့၊ သူအကြောင်းပြတာ အလွန်လုံလောက်တယ်လို့ သူဉာဏ်ထဲမှာ စွဲလမ်းမှာဘဲ။

အချို့က နာနတ်သီးကို အူတိုင်ကြီးကြီး ဖြစ်အောင် လှီးပြီးစားဒါကို တွေ့ဘူးလေတော့ မျက်စိပွင့်ပြီး ငိုနွဲ့သီးအူတိုင်ကို လုစားတယ် ဆိုပါတော့၊ ဒါတွေဟာ ဆရာသမားနည်းကောင်းမှ ကင်းလေတော့ သနားစရာ ကရုဏာ၏ အာရုံတွေသာ ဖြစ်ကြတယ်။ ဘိုးလမင်းကဲ့သို့ပင် မေတ္တာ, ကရုဏာ- လရောင်လင်းထိုက်ကြပေတယ်၊ နည်းကောင်း နည်းမှန်ကို ကောင်းစွာ ပြောပြပါလျက် မလိုက်နာဘဲ အာခံကာ- ကာပြန်ခဲ့လျှင် ဦးချိမာန်အားကိုးရှိသော သမင်၏ တာဝန်ပေတည်း။

ယထာပိနာမ ဇစ္စန္ဓော၊ နရော အပရိဏာယကော။
ကေဒါ ယာတိ မဂ္ဂေန၊ ဥမ္မဂ္ဂနာပိ ကေဒါ။ ။

ယထာပိနာမ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ ဇစ္စန္ဓော၊ ဝမ်းတွင်းကန်းဖြစ်သော။ နရော၊ သတ္တဝါသည်။ အပရိဏာယကော၊ ခရီးညွှန်ကင်းသည်ရှိသော်။ ကေဒါ၊ ရံခါ။ မဂ္ဂေန၊ လမ်းကောင်းဖြင့်။ ယာတိ၊ သွား၏၊ ကေဒါ၊ ရံခါ။ ဥမ္မဂ္ဂနာပိ၊ လမ်းဆိုးဖြင့်လည်း။ ယာတိ၊ သွား၏။

လမ်းဆိုးသွားတာ ကန်းလို့ ဖြစ်သော်လည်း လမ်းကောင်း သွားဘာကောင်းလို့ဟု ဝမ်းတွင်းကန်းကို ဆိုနိုင်အုံလော။

သံသာရေ သံသရံ ဗာလော၊ တထာ အပရိဏာယကော။
ကရောတိ ကေဒါ ပုညံ၊ အပုညမပိ ကေဒါ။ ။

တထာ၊ ထို့အတူ။ သံသာရေ၊ သံသရာ၌။ သံသရံ-ဗာလော၊ ကျင်လည်သော အနွှမ်းပုထုဇဉ်သည်။ အပရိဏာယကော၊ ခရီးညွှန်ဆရာကောင်း ကင်းသည် ရှိသော်။ ကေဒါ၊ ရံခါ။ ပုညံ၊ ကုသိုလ်ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ကေဒါ၊ ရံခါ။ အပုညမပိ၊ အကုသိုလ်ကိုလည်း။ ကရောတိ၊ ပြု၏။

အကုသိုလ်ပြုတာ မိုက်လို့ ဖြစ်သော်လည်း ကုသိုလ်ပြုတာ လိမ္မာလို့ဟု ဝမ်းတွင်းကန်း အနွှမ်းပုထုဇဉ်ကို ဆိုနိုင်အုံလော၊ သို့သော် ကံကောင်းလို့ဟု ဆိုနိုင်ဘွယ် ရှိ၏၊ ကံကောင်းတဲ့ခွေး ပြေးရင်းလွှားရင်း အစာဟပ်မိသကဲ့သို့ တည်း၊ ဤစကားရပ်တို့ဖြင့် မိမိ၏ ပုထုဇဉ်အဖြစ်ကို မျှားမျှားကြီး စက်ဆုပ်၍ လွှတ်မြောက်ချင်ကြကုန်လော့။

ယဒါ ဥတ္တာစ သော ဓမ္မံ၊ သစ္စာနိ အဘိသမေယ္ယတိ။
တဒါ အဝိဇ္ဇာ ပုပသမာ၊ ဥပသန္တော စရိဿတိ။ ။

ယဒါ၊ အကြင်ဘုရားသာသနာ ရောင်ဝါထွန်းပ ဗုဒ္ဓပွါဒ နုဝမခဏာ၌။ သော၊ ထိုအနွှမ်းပုထုဇဉ်သည်။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ဥတ္တာစ၊ သူတော်ကောင်းမှီး

သိရှိပြီးရှိသာလျှင်။ သစ္စာနှိ၊ သစ္စာလေးပါးတို့ကို။ အဘိသမေသတိ၊ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သိလတ္တံ့။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ အဝိဇ္ဇာ||ပသမာ၊ အဝိဇ္ဇာငြိမ်းခြင်းကြောင့်။ ဥပသန္တော၊ ကိလေသာ ငြိမ်းယည် ဖြစ်၍။ စရိသတိ၊ ကျင်လည်ရလတ္တံ့။ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်ထုတ်ချောက် ရောက်ရလတ္တံ့။

အဲဒီလို အဌကထာဆရာမြတ်တို့ မိန့်ဆိုတော်မူကြတယ်၊ ဒါကြောင့် ဒါနှ, သီလစသော ကုသိုလ်သင်္ခါရတို့ကို အဝိဇ္ဇာအကြောင်းရင်းခံလျက် ပျော်ပွဲ ရှင်ပွဲကိုဖြင့် တွေ့ဝေစေလျက် ဝမ်းတွင်းကန်းအတု သံသရာဝဲလယ်အောင် မပြုမိကြစေနှင့်တဲ့၊ အကယ်၍ ပြုမိလျှင် ဥမ္မာဒန္တီအရူးမ-ဆင်စီးမှားသလို ဖြစ်ရလိမ့်မတဲ့။

ရှေးအခါက သိဝိတိုင်းမှာ တိရိဋ္ဌိဝစ္ဆသူဌေးကြီး၏ သမီးဟာ အလှန်လှသောကြောင့် ဥမ္မာဒန္တီဟု အမည်ရသတဲ့၊ ဥမ္မာဒန္တီဆိုတာ မြန်မာလိုပြန်တော့ အရူးမတဲ့၊ သူ့ရူးတာ မဟုတ်ဘူး၊ သူ့ကိုမြင်တဲ့လူတိုင်း အရူးလို ဖြစ်စေနိုင်သောကြောင့်တဲ့၊ (ဒီနာမည်မျိုးဟာ ဘုရားရှင်လက်ထက်ကလဲ အလှန်လှတဲ့ သတို့သမီးတယောက်ကို "ကာဏာ-အကန်းမ"လို့ သူ့အမေက အမည်ပေးထားတယ်၊ သူ့ကိုမြင်သူတိုင်း အကန်းလို ဖြစ်သွားအောင် လှလွန်းလို့တဲ့၊) ဥမ္မာဒန္တီဟာ ရူးလောက်တဲ့ အလှဘုရင်မကလေးဟု သိဝိမင်းကြီး နားတော်ကြားတော့ လက္ခဏာဘတ်တဲ့ ပုဏ္ဏားလေးဦးလွှတ်ပြီး စုံစမ်းခိုင်းသတဲ့၊ သူ့ဌေးကြီးက ရှင်ဘုရင်လွှတ်လိုက်တယ်လို့ သိတော့ ထမင်းကျွေးပြီး ဧည့်ခံသတဲ့၊ ထမင်းစားနေကြတုန်း ဥမ္မာဒန္တီထွက်လာတာမြင်တော့ ပုဏ္ဏားတွေဟာ အူကြောင်ကြောင်ဖြစ်ပြီး တယောက်က ပစပ်ဟလျက် ထမင်းလုပ်ကို ဦးခေါင်းပေါ်ခွံ့နေသတဲ့၊ တယောက်ကတော့ လက်မောင်းကြားထဲ ခွံ့သတဲ့၊ တယောက်ကတော့ တဖုန်းဖုန်းနဲ့ ထမင်းကိုပုတ်သတဲ့၊ တယောက်ကတော့ မျက်တောင်မခတ်ဘဲ စူးစိုက်ကာကြည့်နေသတဲ့၊ ဒီတော့ ဥမ္မာဒန္တီက လက္ခဏာကို ဘယ်လိုကြည့်ရမှာလဲ၊ အရူးတွေ ဆင်းသွားကြလို့ နှင်ချလိုက်သတဲ့။

ပုဏ္ဏားတွေက အရှက်ကွဲပြီး စိတ်ဆိုးဆိုးနဲ့ ရှင်ဘုရင်ထံ ရောက်တော့ ဒီသူငယ်မဟာ လှပေမဲ့ ကြက်သရေမရှိဘူး၊ သူယုတ်မာလက္ခဏာ ပါတယ်လို့ သံတော်ဦးတင်ကြသတဲ့၊ ရှင်ဘုရင်ကလဲ သူယုတ်မာမကလေးဟု အသိအမှတ်ပြုလိုက်သတဲ့၊ ဒီတော့ ဥမ္မာဒန္တီက ရှင်ဘုရင်ကို ရန်ပြုးဖွဲ့သတဲ့၊ တနေ့တော့ နက္ခတ်ပွဲသဘင်အခါ ရှင်ဘုရင် ရထားစီးပြီး မြို့လှည့်သတဲ့၊ အိမ်ရှေ့ရောက်လာတော့ ဥမ္မာဒန္တီက ပြူတင်းတံခါးပေါက်မှာ ပန်းတောင်းကလေးကိုင်ပြီး ရှင်ဘုရင်ကို ပန်းပွင့်တွေနဲ့ပစ်ပြီး တံခါးပိတ်လိုက်သတဲ့၊ ရှင်ဘုရင်လဲ ဥမ္မာဒန္တီကို ရိပ်ခနဲမြင်လိုက်တာနဲ့ သတိမရဘဲ မူးလဲသွားသတဲ့၊ မြို့တော်ကို မလှည့်နိုင်တော့ဘဲ နန်း

တော်ပြန်သွားပြီး အိပ်ရာထဲမှာ မြှားမှန်တဲ့သမင်လို လူးလှိမ့်လျက် ငါ့ကို ရှုးစေတဲ့ သူယေမ၊ မုဆိုးကြီးကို သမင်ကြည့်သလို မရဲတရဲနဲ့ ငါ့ကို ကြည့်တဲ့သူယေမ၊ ငါ့စိတ်ကို ငါမနိုင်တော့ပါဘူး၊ ငါတော့ ရှုးပါပြီ၊ ယခုနယ်ခါ သိကြားမင်းဆင်းလာပြီး လိုရာဆု တောင်းဟုဆိုလျှင် ဒီအပြင် ဘယ်ဆုကိုမျှ မတောင်းလိုပါဘူးဟု ညည်းညူလျက် မစားနိုင်, မအိပ်နိုင် ဖြစ်သွားသတဲ့၊ စစ်သားတွေပစ်တဲ့ ခြောက်လုံးပြူးဟာ ပစ်တဲ့အခိုက် တခါသာ ကျည်ဆံထွက်တယ်၊ အသားတနေရာသာ ထိတယ်၊ ဥမ္မာဒန္တီ အာရုံခြောက်ပါးလုံးနဲ့ ပစ်လိုက်တဲ့ ခြောက်လုံးပြူးကတော့ စိတ်ကူးမိတိုင်း ကျည်ဆံထွက်နေတယ်၊ စက္ခု, သောတ.... မနကျအောင် အတွင်းအပ ကွက်လပ်မရှိ တထိထဲထိနေတယ်၊ ဒီဝတ္ထု သည်နေရာတွင် ထားဦး၊ ဒင်း၏ ကုသိုလ်သင်္ခါရကို စီစစ်ရဦးမယ်။

ဥမ္မာဒန္တီဟာ ရှေးအတိတ်က ဆင်းရဲသော သတ္တိသမီးတယောက် ဖြစ်သတဲ့၊ သူမျှားနည်းတူ ဝတ်ပန်းဆိုး အဝတ်နီနီကို ဝတ်ချင်လွန်းလို့ မိဘကလဲ ဝယ်မပေးနိုင်တာနဲ့ သူ့ဌေးအိမ်မှာ သုံးနှစ်အစေခံ ပြုလုပ်လေတော့ ဝတ်ပန်းဆိုးအဝတ်ကြီးတထည် သဘောကျ ရသတဲ့၊ ဝတ်ပါတော့မယ်လို့ ရေဆိပ်သို့သွားပြီး ရေချိုးနေတုန်း ရဟန်းတပါး သင်္ကန်းခိုးသူ လုသွားလို့ သစ်ခက်, သစ်ရွက်ဖုံးအုပ်လျက် ထိုနေရာ ရောက်လာသတဲ့၊ ဒီတော့ ဥမ္မာဒန္တီလောင်းက ငါသည် ရှေးက ဒါနကုသိုလ်နဲ့ပါးလို့ အဝတ်ဖြင့် ဆင်းရဲရတယ်၊ ဒီအဝတ်ကို လှူလိုက်ပါတော့မယ်၊ မဝတ်တော့ပါဘူးလို့ တဏှာကို သတ်ပြီး စီဝရဒါန သင်္ကန်းအလှူကို လှူသတဲ့၊ ဒီအထိ ပြောစရာအပြစ် မရှိသေးဘူး၊ တော်သေးတယ်၊ ထိုရဟန်းကလဲ အလှူခံပြီး သစ်ခက်,သစ်ရွက်တွေ ပယ်ပြီး ထိုဝတ်ပန်းဆိုးအဝတ်ကို တပိုင်းဝတ်၍ တပိုင်းရုံလိုက်တော့ နေလုလင်ထွက်လာသကဲ့သို့ တကိုယ်လုံးတင့်တယ်တာကို မြင်ရသတဲ့၊ (ဒီတော့ ဥမ္မာဒန္တီလောင်းကလေး ရှုးတော့မယ်၊) ရှုးပုံကား- အရှင်ဘုရား....တပည့်တော်မသည် ဤစီဝရဒါနကြောင့် ဖြစ်လေရာဘဝ၌ လှပသော အဆင်းရှိသူ ဖြစ်ရပါလို၏၊ မြင်သူတိုင်း ရှုးလောက်အောင် အလှဆုံးထိပ်သီး ဖြစ်ရပါလို၏လို့ ဆုတောင်းရှုး- ရှုးလိုက်သတဲ့။

ဒီမှာ သင်္ကန်းဆိုတာ နိဗ္ဗာန်ကြွသော အရှင်မြတ်တိုင်းဝတ်၍ ကိလေသာသတ်ရာစစ်ပွဲ၌ အောင်လံထူရသောသင်္ကန်း ဖြစ်သောကြောင့် နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် ရုစေနိုင်ပါလျက် ဒုက္ခကင်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို မတောင့်တ၊ ဒုက္ခမကင်းတဲ့ အလှဆုံး- ခရမ်းချဉ်သီးအမွှဲကို ပတ္တမြားထင်ပြီး တောင့်တမိလိုက်တယ်၊ ဒီတော့ သူကိုယ်တိုင်ရှုးတဲ့ ဥမ္မာဒန္တီကတော့ ယခုဘဝထဲက ဖြစ်နေပြီ၊ သူတပါးကို ရှုးစေတဲ့ ဥမ္မာဒန္တီကတော့ နောက်ဘဝမှ ဖြစ်မယ်မဟုတ်လား၊ ဒီလိုဒါန

ကုသိုလ် ပုညာဘိသင်္ခါရ ဆင်ကောင်ပုပ်နဲ့ သံသရာထဲမှာ ဝဲလှည့်ကာ ကြွားချင်း, မော်ချင်လွန်းလို့ ကမ်းပါးရောက်အောင် မကပ်နိုင်ခြင်းကြောင့် ဥမ္မာဒန္တီအရှုးမ-ဆင်စီးမှားတယ်လို့ ဆိုရတယ်၊ ဥမ္မာဒန္တီမှာ လှပေမဲ့ ကြက်သရေ မရှိဘူး၊ သူယုတ်မာမဟု အဆိုခံရခြင်းစသော သံသရာဘေးကို မမြင်သော အဝိဇ္ဇာ တွေ့ဝေခြင်းကြောင့် သက်နှီးအလှ- ပုညာဘိသင်္ခါရ ကုသိုလ်ဖြစ်အောင်ပြုတာ နတ်သမီးလိုချင်လို့ ချောက်ထဲ ခုန်ဆင်းတာဘဲ၊ အဆိုခံရတဲ့ ချောက်ထဲကျရှာ တယ်၊ ရှေတောင်ကြီးအထင်နဲ့ မီးပုံထဲ ခုန်ဆင်းတာဘဲ၊ ပျားရည်လိမ်းသော သင်ခုန်းကို လျက်မိသွားတာဘဲ၊ ဒီလို ကာမာဝစရကုသိုလ်မျိုးကို သံသရာမှ မထွက်နိုင်ဘူးလို့ အပြစ်ဆိုထိုက်တယ်။

ထို့ကြောင့် အိုဘေး, နာဘေး, သံသရာဘေးကို ထင်မြင်စွာ ရှုလျက် အဝိဇ္ဇာမှ လွတ်မြောက်စိမ့်သောငှာ သတိတမံ ဉာဏ်မြေကတုတ် ပညာစွန်း ချွန်းကောင်းကောင်းအုပ်ပြီးလျှင် နိဗ္ဗာန်ကမ်းသို့ ကပ်နိုင်အောင်ပုညာဘိသင်္ခါရ-ဆင်ကောင်ပုပ်ကို ကမ်းပါးအရောက် တည်တံ့စွာ စီးနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

ဝိညာဏ်နှင့် မိဘသတ် တရားစာ

"သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ"။ ။သင်္ခါရပစ္စယာ၊ သင်္ခါရဟူသော အကြောင်း ကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ ဝဋ္ဋသန္ဓေဝိညာဏ်, ပဝတ္တိဝိညာဏ်သည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ ဒီလိုဟောတဲ့နေရာမှာ သင်္ခါရဆိုတာ ပုညာဘိသင်္ခါရစသော လောကီကုသိုလ်, အကုသိုလ်စေတနာ ၂၉-ခုပင် ဖြစ်သတဲ့၊ သို့ပေမဲ့ ဒီနေရာမှာ အဘိညာကုသိုလ် စေတနာ, မဂ်ပယ်ပြီးသော အကုသိုလ်စေတနာ, အဟောသိကံ စေတနာတို့ကို မယူရဘူး၊ အဝိဇ္ဇာကြောင့်ဖြစ်တဲ့ သင်္ခါရတော့ ဟုတ်တယ်၊ ဝိညာဏ်ကို ဖြစ်စေနိုင်တဲ့သင်္ခါရ မဟုတ်လို့တဲ့၊ ထို့ပြင် ဥဒ္ဒစ္စ အကုသိုလ် စေတနာကိုလဲ ပဋိသန္ဓေအခါ မယူရဘူး၊ ပဝတ္တိအခါမှ ယူရမတဲ့၊ ပဋိသန္ဓေကျိုး မပေးနိုင်သော ကြောင့်တဲ့။

ဝိညာဏ်ဆိုတာကတော့ ပဋိသန္ဓေစိတ် ၁၉-ခု, ပဝတ္တိအခါ လောကီ ဝိပါက်စိတ် ၃၂-ခုသာ ဖြစ်သတဲ့၊ လောကုတ္တရာတို့ကို ဝန္ဒကထာ၌ မယူရဘူး၊ အဘိဓမ္မာဝေဘန်သော အဘိဓမ္မာဘာဇနီယ နည်းမှာတော့ လောကီ,

လောကုတ္တရာစိတ် ၇၉-ခုလုံးပင် အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဝိညာဏ် ဖြစ်တယ်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န အကျိုးတရားတို့သာ ဖြစ်တယ်လို့ ဟောသတဲ့။

[အကြောင်းကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်, အကျိုးကို ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န-ဟု ခေါ်တယ်။]

ဒီမှာ ဝိညာဏ်ကို ခွဲလိုက်တော့ အပါယ်လေးဘုံ၌ အပါယ်ဘုံသား ဖြစ်စေတဲ့ ဒုဂ္ဂတိအဟိတ် ပဋိသန္ဓေတခု၊ လူ, စာတုမဟာရာဇ်နှစ်ဘုံ၌ ဝမ်းတွင်းကန်း-ဇစ္စန္ဓ စသည်ဖြစ်စေတဲ့ သုဂတိအဟိတ် ပဋိသန္ဓေတခု၊ ကာမသုဂတိ ခုနှစ်ဘုံ၌ ဒ္ဒိဟိတ်, တိဟိတ်ဖြစ်စေတဲ့ ကာမသုဂတိသဟိတ် ပဋိသန္ဓေစိတ်ရှစ်ခု၊ (ဒ္ဒိဟိတ် ပဋိသန္ဓေလေး, တိဟိတ် ပဋိသန္ဓေလေးဟု ခွဲရတယ်၊) ရူပ ၁၅-ဘုံ၌ ရူပဗြဟ္မာ ဖြစ်စေတဲ့ ရူပ ပဋိသန္ဓေ ၈ါးခု, အရူပလေးဘုံ၌ အရူပဗြဟ္မာဖြစ်စေတဲ့ အရူပ ပဋိသန္ဓေလေးခု၊ ပေါင်း ၁၉-ခု ဖြစ်တယ်။

[အသည်သတ်ဘုံ ရုပ်ပဋိသန္ဓေတခုကတော့ ဝိညာဏ်မဟုတ်လို့ ဒီနေရာမှာ မဆိုသေးဘူး၊]

တနည်း။ ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေ ၁-ခု, သုဂတိပဋိသန္ဓေ ၁၈-ခု၊ ပေါင်း ၁၉။

တနည်း။ အဟိတ် ၂, သဟိတ် ၁၇၊ ပေါင်း ၁၉။

တနည်း။ အဟိတ် ၂, ဒ္ဒိဟိတ် ၄, တိဟိတ် ၁၃၊ ပေါင်း ၁၉။

တနည်း။ ကာမ ပဋိသန္ဓေ ၁၀, ရူပ ၅, အရူပ ၄၊ ပေါင်း ၁၉။

ဒီအထဲမှာ အဟိတ် ၂, ဒ္ဒိဟိတ် ၄-ဟာ မဂ်, ဖိုလ် အန္တရာယ် ဖြစ်စေတဲ့ ပဋိသန္ဓေ ၆-ခု ဖြစ်တယ်၊ တိဟိတ်ကတော့ အန္တရာယ် မဖြစ်စေတဲ့ ပဋိသန္ဓေ ၁၃-ခု ဖြစ်တယ်။ [မဂ်,ဖိုလ် အန္တရာယ် မဖြစ်ဘူး။]

ပဝတ္တိအခါမှာတော့ အနိဋ္ဌာရုံ အည့်စားကို မြင်, ကြား, နမ်း, စား,ထိရတဲ့ စက္ခု၊ဝိညာဏ်, သောတဝိညာဏ်, ဃာနဝိညာဏ်, ဇိဝှာဝိညာဏ်, ကာယ ဝိညာဏ်ဟု ဝိညာဏ်ငါးခု၊ လက်ခံတဲ့သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းတခု၊ စုံစမ်းတဲ့ သန္တီရဏတခု၊ ဒီ ၇-ခုဟာ အကုသိုလ်စိတ် ၁၂-ခု၏ အကျိုး အကုသလဝိပါက် ၇-ခု မည်တယ်၊ ဣဋ္ဌာရုံအကောင်းစားကို မြင်, ကြား, နမ်း, စား, ထိရတဲ့ စက္ခု၊ဝိညာဏ်စသော ဝိညာဏ်ငါးခု၊ လက်ခံတဲ့သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းတခု၊ အကောင်းနှင့် အလတ်ခွဲပြီး စုံစမ်းတဲ့ သန္တီရဏနှစ်ခု၊ ဒီ-ရှစ်ခုဟာ ကာမကုသိုလ် ရှစ်ခု၏အကျိုး အဟိတ်ကုသလ ဝိပါက်ရှစ်ခု မည်တယ်။ [အဟိတ်ဝိပါက် ၁၅-ခု ပြီးပြီ။]

ဣဒ္ဓိဗာရုံကိုသာခံစားတဲ့ သောမနဿသဟဂုတ် ဉာဏသမ္ပယုတ် အသင်္ခါရိကတခု၊ သသင်္ခါရိကတခု၊ ထိုနှစ်ခုအတူ ဉာဏဝိပ္ပယုတ်နှင်ခု၊ ထိုလေးခုအတူ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် လေးခု၊ ဒီ-ရှစ်ခုဟာ ထိုသောမနဿသဟဂုတ် စသော ကာမကုသိုလ်ရှစ်ခုအကျိုး သဟိတ်ကာမကုသလဝိပါက် ရှစ်ခု မည်တယ်၊ ဒွိဟိတ် ၄, တိဟိတ် ၄-ဖြစ်တယ်၊ ဒီအထိ ကာမဝိပါက် ၂၃-ဟု ခေါ်တယ်။

ကသိုဏ်းဝန်းစသော အာရုံကို အာရုံပြုတဲ့ ပဌမစျာန်ဝိပါက်, ဒုတိယစျာန်, တတိယစျာန်, စတုတ္ထစျာန်, ပဉ္စမစျာန်ဝိပါက် ငါးခုကတော့ ထိုပဌမစျာန်စသော ရူပကုသိုလ်ငါးခု၏ အကျိုး ရူပဝိပါက် ၅-ခု မည်တယ်၊ ၅-ခု လုံး တိဟိတ်။

ကောင်းကင်ပညပ်စသည်ကိုအာရုံပြုတဲ့ အာကာသာနဉ္စာယတနစျာန်ဝိပါက်, ဝိညာဏဉ္စာယတနစျာန်ဝိပါက်, အာကိဉ္စညာယတနစျာန်ဝိပါက်, နေဝသညာနာသညာယတနစျာန် ဝိပါက်၊ ဒီလေးခုကတော့ ထိုအာကာသာနဉ္စာယတနစျာန်ကုသိုလ်စသော အရူပကုသိုလ်လေးခု၏ အကျိုး အရူပဝိပါက် ၄-ခု မည်တယ်၊ ၄-ခု လုံး တိဟိတ်။

သင်္ခါရနှင့်တွဲလိုက်တော့ ဥဒ္ဓစ္စကြဉ်သော အကုသိုလ်စေတနာ ၁၁-ခုကြောင့် အပါယ်လေးဘုံ၌ ဒုဂ္ဂတိ အဟိတ် ပဋိသန္ဓေတခု, အကုသိုလ်စေတနာ ၁၂-ခုလုံးကြောင့် ကာမ ၁၁-ဘုံ၌ ပဝတ္တိအကျိုး အကုသလဝိပါက် ခုနှစ်ခု, ရူပ ၁၅-ဘုံ၌ အကုသလ ဝိပါက် ၄-ခုဖြစ်တယ်။ [ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယဝိညာဏ် သုံးခုတော့ မဖြစ်ဘူး။]

ကာမကုသိုလ် စေတနာရှစ်ခုကြောင့် ကာမသုဂတိ ခုနှစ်ဘုံ၌ ကာမသုဂတိ ပဋိသန္ဓေ ၉-ခု၊ ပဝတ္တိအကျိုးကား ကာမ ၁၁-ဘုံ၌ အဟိတ်, သဟိတ်ဝိပါက် ၁၆-ခု၊ ရူပ ၁၅-ဘုံ၌ အဟိတ်အကျိုး ၅-ခု ဖြစ်တယ်။ [ဃာနစသော သုံးခု မဖြစ်ဘူး။]

ရူပကုသိုလ် စေတနာငါးခုကြောင့် ရူပ ၁၅-ဘုံ၌ ရူပပဋိသန္ဓေ ငါးခု, ပဝတ္တိအကျိုး ရူပဝိပါက်ငါးခု ဖြစ်တယ်၊ ဒီအထဲမှာ ပဉ္စမစျာန် ကုသိုလ် စေတနာ တခုကတော့ အသညသတ်ဘုံ၌ ရူပ်ပဋိသန္ဓေ တခုကိုလဲ ဖြစ်စေတယ်။

အရူပကုသိုလ် စေတနာလေးခုကြောင့် အရူပလေးဘုံ၌ အရူပ ပဋိသန္ဓေ လေးခု, ပဝတ္တိအကျိုး အရူပဝိပါက်လေးခု တဘုံတခုစီ ဖြစ်တယ်။

ပဌာန်းနည်း ကျေးဇူးပြုပုံကတော့- ထိုသင်္ခါရစေတနာ ၂၉-ခုဟာ ထိုထိုဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေဝိပါက် ၁၉-ခု, ပဝတ္တိဝိပါက် ၃၂-ခုကို မျိုးစေ့သဘွယ်-ကမ္မပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုတယ်၊ အားပေးစက်သဘွယ်- ဥပနိဿယ ပစ္စည်းဖြင့်လဲ

ကျေးဇူးပြုတယ်၊ အကြောင်းမကင်းသော သခ်ၢတတရားတွေ, အနိစ္စ-ဒုက္ခ-အနတ္တ တရားတွေလို ရှုရတယ်၊ ဒီလို အကြောင်း သိမ်းဆည်း၍ ရှုလိုက်လျှင် စူဠသောတာပန် ဖြစ်တယ်။

ပဋိသန္ဓေပညာဏ်စိတ်ဆိုတာ- ရူပ်ရှိသော ပဋိသန္ဓေ, ရူပ်မရှိသော ပဋိသန္ဓေဟု နှစ်မျိုးပြားတယ်၊ ရူပ်ရှိတာလဲ ဘာဝရူပ်ရှိသော ပဋိသန္ဓေ,ဘာဝရူပ်မရှိသော နပုံပဏ္ဍုက်ပဋိသန္ဓေဟု နှစ်မျိုးပြားတယ်၊ ဘာဝရူပ်ရှိတာလဲ ဣတ္ထိဘာဝရူပ်ရှိသော ပဋိသန္ဓေ, ပုရိသဘာဝရူပ်ရှိသော ပဋိသန္ဓေဟု နှစ်မျိုးပြားတယ်။

တနည်းတော့လဲ-ကာမပဋိသန္ဓေ, ရူပပဋိသန္ဓေ, အရူပပဋိသန္ဓေဟု သုံးမျိုးပြားတယ်၊ တနည်းတော့လဲ-ကြက်ဌက်များလို အဥထဲမှာကိန်းတဲ့ အဏ္ဍဇပဋိသန္ဓေ, ယခုလူများ-တိရစ္ဆာန်များလို သူငယ်အိမ်-အချင်းမှာ ကိန်းတဲ့ ဇလာဗုဇ ပဋိသန္ဓေ, မန်ကျည်းပင်ထဲမှာ ဖြစ်တဲ့ စိဥ္စမာတို့လို အရေအည်ကြီးမှာ စွဲတဲ့ သံသေဒဇ ပဋိသန္ဓေ, နတ်ပြဟ္မာများ-ကမ္ဘာဦးသားများလို လူကြီး တခါထဲဖြစ်တဲ့ ဩပပါတိက ပဋိသန္ဓေဟု ယောနိစွမ်းဖြင့် လေးမျိုးပြားတယ်၊ တနည်းတော့လဲ-ဝေဒ-နတ်ဂတိ, မနုဿ-လူဂတိ, နိရယ-ငရဲဂတိ, ပေတ-ပြိတ္တာဂတိ, တိရစ္ဆာန-တိရစ္ဆာန်ဂတိဟု ဂတိစွမ်းဖြင့် ငါးမျိုးပြားတယ်။

တနည်းတော့လဲ-ကေတ္တကာယ နာနာတ္တသညီ စသည်ဖြင့် ဝိညာဏဋ္ဌိတိ ခုနစ်ပါး, သတ္တာဝါသ ကိုးပါးဟု ပြားသေးတယ်။

ထိုခုနစ်ပါး, ကိုးပါး အကျယ်ကတော့-ကေတ္တကာယနာနာတ္တသညီဆိုတာ ကိုယ်သဏ္ဌာန်ရူပ်ပုံတူတယ်၊ ပဋိသန္ဓေစိတ် မတူဘူး၊ ဒုတိယစျာန်သုံးဘုံ ဗြဟ္မာကြီးတွေတဲ့။ [စျာန်ဒု-သုံးဖြာ၊ ၉-နာ မှတ်လေ။]

နာနာတ္တကာယကေတ္တသညီဆိုတာ ကိုယ်သဏ္ဌာန် မတူ ပဋိသန္ဓေစိတ် တူတယ်၊ အပါယ်လေးဘုံသားနှင့် ပဌမစျာန် သုံးဘုံ ဗြဟ္မာကြီးတွေတဲ့။

[ပါယ်,ပ-ခုနစ်၊ နာ-၉ ဖြစ်၏။]

ကေတ္တကာယကေတ္တသညီဆိုတာ ကိုယ်လဲဘူ ပဋိသန္ဓေစိတ်လဲ တူတယ်၊ တတိယစျာန်သုံးဘုံ, ဝေဟပ္ဖလ်တဘုံ, သုဒ္ဓါဝါသဝါးဘုံ ဗြဟ္မာကြီးတွေတဲ့။

[တ-ခဝ-သုဒ္ဓါ၊ ကိုးဖြာ ၉-၉ တည်း။]

နာနာတ္တကာယနာနာတ္တသညီဆိုတာ ကိုယ်လဲ မတူ ပဋိသန္ဓေစိတ်လဲ မတူ၊ ဝိနိပါတိက အသူရာနှင့်တကွ လူ,ပြည်, နတ်ပြည် ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံသားလူတွေ, နတ်တွေတဲ့။ [ခုနစ်-ကာ,သု၊ နာ-နာရှမလော့။]

အသည်သက္ကဆိုတာ နာမ်မရှိတဲ့ အသည်သတ်ဘုံ ဖြဟ္မာကြီးတွေ့တဲ့။
အာကာသာနဉ္စာယတနူပဂဆိုတာ အာကာဘုံ ဖြဟ္မာကြီးတွေ့တဲ့။
ဝိညာဏဉ္စာယတနူပဂဆိုတာ ဝိညာဘုံ ဖြဟ္မာကြီးတွေ့တဲ့။
အာကိဉ္စညာယတနူပဂဆိုတာ အာကိုဘုံ ဖြဟ္မာကြီးတွေ့တဲ့။
နေဝသညာနာသညာယတနူပဂဆိုတာ နေဝသညာဘုံ ဖြဟ္မာကြီး တွေ့တဲ့၊

ဒီ-နောက်ဆုံးလေးဘုံမှာ ရူပ်မရှိဘူး၊ နေဝသညာဘုံမှာတော့လဲ နာမ်ရှိပေမဲ့ အလွန်သိမ်မွေ့တယ်၊ အနိစ္စ, ဒုက္ခ,အနတ္တဟု ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ရှုလို့မရနိုင်တဲ့ နာမ်သာ ရှိတယ်၊ ထင်ရှားသောနာမ် မရှိဘူး။

အားလုံးပေါင်းလိုက်တော့ သတ္တာဝါသကိုးပါးလို့ မည်တယ်၊ ထိုကိုးပါး ထဲမှ အသည်သတ်နှင့် နေဝသညာဘုံကိုဖယ်လိုက်တော့ ထင်ရှားသော စိတ် ဝိညာဏ်တည်သောဘုံတွေဟာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ ခုနစ်ပါးလို့ မည်တယ်။

ဒီလို အမျိုးမျိုးခွဲပြလိုက်တဲ့ ပဋ္ဌိသန္ဓေဆိုတဲ့တရားဟာ ဘယ်လိုတရားလဲ၊ ရှေးဘဝမှ လာသလား။ ရှေးဘဝမှလာတာ မဟုတ်ဘူး၊ အဝိဇ္ဇာနုသယ အကြောင်းရင်းခံ၍ တဏှာနုသယ ခြံရုံ၍ ကံသန်ဓါရကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော နာမ်ရူပ်တရား ဖြစ်သတဲ့၊ ဖြစ်ဆဲ ဥပါဒ်ဆဲအခါ၌သာ ဘဝသစ်သို့ ရောက်လာ သလိုဖြစ်တဲ့ တရားတဲ့။

ဒီ-ပဋ္ဌိသန္ဓေဆိုတာ အကြောင်းကင်း၍ ဖြစ်သလား။ အကြောင်း မကင်း ဘူး၊ ရှေးဘဝက ကံ-သန်ဓါရစသောအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သတဲ့၊ မူလအသံ တခုကြောင့် ပဲ့ဘင်သံဖြစ်သလို, တံဆိပ်ခေးထင်သလို, မှန်ရိပ်ထင်သလို,ဆီမီး လျှံ အဆက်ဆက် လင်းသွားသလို ဖြစ်သတဲ့၊ ရှေးဘဝက ကံ-သန်ဓါရလဲ မဟုတ်ဘူး၊ ထို ကံ-သန်ဓါရအကြောင်းလဲ မကင်းဘူးတဲ့။

အပါယ်လေးဘုံသားတို့မှာတော့ တကဋ္ဌဖြစ်တဲ့အဝိဇ္ဇာက အပါယ်ပဋ္ဌိ သန္ဓေစသောအပြစ်ကို မှောင်ချပေးတယ်၊ တဏှာက အပြစ်မမြင်လို့ ဖြစ်ချင် တယ်၊ ဒီတော့ အကုသိုလ်ကံ သန်ဓါရက အပါယ်ဘုံ၌ ဝိညာဏ်ပဋ္ဌိသန္ဓေ ဖြစ်အောင် ပစ်ချတယ်၊ သုဂတိဘုံသားတို့မှာတော့ အနုသယ မပြတ်ကိန်း အောင်းနေတဲ့ အဝိဇ္ဇာက ပဋ္ဌိသန္ဓေစသော အပြစ်ကို မှောင်ချပေးတယ်၊ စွဲလမ်းတဲ့နိကန္တိတဏှာက အပြစ်မမြင်လို့ ဖြစ်ချင်တယ်၊ ဒီတော့ ကုသိုလ်ကံ သန်ဓါရက သုဂတိဘုံ၌ ဝိညာဏ်ပဋ္ဌိသန္ဓေဖြစ်အောင် ပစ်ချတယ်၊ ဒီ-အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ကံသန်ဓါရဆိုတာ ဘဝတိုင်း ခန္ဓာကိုယ်ကို ပြုပြင်ပေးတဲ့ လက်သမား ဆရာကြီးသုံးယောက် ဖြစ်သတဲ့။

သခ်ၢိရကြောင့် ဝိညာဏ်ဖြစ်ရာ၌ သခ်ၢိရနှင့် ဝိညာဏ်သည် တခုတည်းလား, တခြားစီလားတဲ့၊ တခုတည်း မဟုတ်ဘူး၊ တခြားစီလဲ မဟုတ်ဘူး၊ တသန္တာန်တည်း ဆက်၍ဖြစ်တယ်၊ နို့မှ နို့ဓမ်းဖြစ်ရာ၌ နို့သည် နို့ဓမ်း မဟုတ်ဘူး၊ တခြားမှ နို့ဓမ်းဖြစ်လာတာလဲ မဟုတ်ဘူး၊ တသန္တာန်တည်း ဆက်ဖြစ်သလိုဘဲတဲ့။

ဘဝဟောင်းမှမလာဘဲ အသစ်ဖြစ်ခဲ့လျှင် တယောက်၏ ကံကြောင့် တယောက်၏အကျိုး လဲချော်၍ မဖြစ်နိုင်ဘူးလားတဲ့၊ တသန္တာန်တည်း ဆက်သွယ်သောအကျိုးဆိုတာ သူဘဝပါး၏အကျိုး လဲချော်၍ မဖြစ်ကောင်းဘူး၊ သူတဝပါး၏ကံကြောင့်လဲ မိမိမှာ မဖြစ်ကောင်းဘူး၊ ဥပမာ-သရက်စေ့တစေ့ကို ပျားရည်လိမ်းစိုက်လျှင် ထိုအစေ့မှပေါက်သော အပင်၏အသီးဟာ ပိုပြီး ချိုတယ်၊ ငယ်စဉ်က သင်ထားသော ပညာဟာ ကြီးသောအခါ ထိုသူအားသာ အကျိုးပြီးတယ်၊ ထို့အတူ အဟိတ်ကံသည် ဟိုကံကိုပြုသူအားသာ အကျိုးပေးတယ်၊ သူတပါးအား လဲချော်ပြီး အကျိုးမပေးဘူးတဲ့။

အကျိုးခံစားတတ်သောသူ ရှိပါသလား၊ အဘယ်သို့သောသူအား ထိုအကျိုး ဖြစ်မလဲတဲ့၊ သစ်ပင်၌ အသီးအပွင့် ဖြစ်ပေါ်လာသောအခါ ထိုသစ်ပင်သည် သီးတတ်ပေသည်၊ ပွင့်တတ်ပေသည်ဟု ခေါ်ဆိုကြသလို ကောင်းကျိုး, မကောင်းကျိုး ဖြစ်လာသောအခါ ဤသူသည် အကျိုးခံစားတတ်ပေသည်ဟု ခေါ်ဆိုကြတယ်၊ ထိုသို့ ခေါ်ဆိုသော ပညတ်နည်းဖြင့် အကျိုးခံစားတတ်သူ ရှိသည်၊ ထိုသို့သောသူအား ထိုအကျိုး ဖြစ်သည်၊ ပရမတ်နည်းဖြင့် ခေါ်ဆိုခြင်း မဟုတ်ဘူးတဲ့။

ပြုအပ်သော ကံရှိခိုက် အကျိုးပေးသလား, မရှိမှ အကျိုးပေးသလားတဲ့၊ ရှိခိုက် အကျိုးပေးလျှင် ကံနှင့်အကျိုး ပြိုင်တူ ဖြစ်ရတော့မှာဘဲ၊ မရှိမှပေးလျှင် ရှေ့၌ ဖြစ်စေ, နောက်၌ ဖြစ်စေ အခါမရွေး အကျိုးပေးရတော့မှာဘဲ၊ ဒါကြောင့် ဒီလို ကံရှိခိုက်, မရှိခိုက်လို့ မမှတ်ရဘူး၊ ရှေးဘဝက ကံသခ်ၢိရကို ပြုခဲ့သောကြောင့်သာ ယခုဘဝမှာ ဝိညာဏ် ဖြစ်လာတယ်လို့ မှတ်ရတယ်၊ ဘဏ္ဍာဝယ်ယူခဲ့သောကြောင့်သာ အဘိုးငွေ ပေးရသလို,ချေးငှားခဲ့သောကြောင့်သာ အစားပြန်ပေးရသလိုဟု မှတ်ရတယ်။

အကုသိုလ်ကံ သခ်ၢိရကြောင့် ဝိညာဏ်ဖြစ်ခြင်း ထင်ရှားအောင် ဥဒါဟရဏ်ပြုရလျှင် ရှေးယခင် ကဿပဘုရားရှင် လက်ထက်တော်က ပုဏ္ဏားတယောက်ဟာ လယ်ယွန်သွားမယ်လို့ ပြင်နေတုန်း အဘော်တယောက်က ဘုရားဖူးသွား

ရအောင်လို့ လာခေါ်သတဲ့၊ "မလိုက်အားဘူးကွယ်"လို့ ပြန်ပြောပြီး သည်တွင် မရပ်ဘဲ ဘယ်နှယ်ဆက်ပြောလိုက်သလဲဆိုတော့ "သွားဖူးပေမဲ့ ဒီဘုရားက ငါ့လယ်ကို ကူပြီးသွန်းပေးမှာ မဟုတ်ဘူး"လို့ ဝစီသင်္ခါရကလေး မျိုးရိုက္ခာ မြှက်ဆိုလိုက်မိသွားသတဲ့၊ ဒီအခါမှာ ချက်ချင်း ဘာအပြစ်မျှ မမြင်အောင် အဝိဇ္ဇာမှောင်ချပေးတာနဲ့ မပြောလောက်တဲ့ အပုညာဘိ သင်္ခါရကလေး ဖြစ်သွားပြီတဲ့၊ (ဒီဟာ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာပင်တည်း၊) ဒီ-ပုဏ္ဏား သေသွားတော့ တဏှာက အပြစ်မမြင်တာနဲ့, ကြာကြာလယ်ထွန်ရတဲ့ဘဝမှာ ဖြစ်ချင်လှချည်ရဲ့လို့ ပူဆာတာနဲ့ ထိုအကုသိုလ်သင်္ခါရ မျိုးစေ့ကလေးက ပေတဂတိသို့ ပစ်ချလိုက်ရတယ်၊ ဒီတော့ တောအုပ်ကြီးထဲမှာ နွားတချင်းနဲ့ လယ်ထွန်လျက် ပြိတ္တာကြီး ဖြစ်သွားသတဲ့။ (ဒီဟာ သင်္ခါရ ပစ္စယာ ဝိညာဏံပင်တည်း။)

နေ့ညဉ့်မပြတ် စေဟဲ့, တောဟဲ့နဲ့ လယ်ထွန်နေလိုက်တာ ယခုဘုရားပွင့်လာပြီးတဲ့အခါတိုင်အောင် ထွန်လို့မပြီးသေးဘူး၊ တနေ့တော့ ရဟန်းတွေ ဗေဒိပင် ဘုရားဖူးသွားကြလို့ ဒီတောကြီးထဲ ရောက်သွားပြီး မျက်စိလယ်လို့ လမ်းစပျောက်သွားကြသတဲ့၊ ဘယ်သွားရမှန်းမသိဘဲ ဟိုရောက်ဒီရောက်နဲ့ ဖြစ်နေရာမှ ထိုလယ်ထွန်နေတဲ့ ပြိတ္တာကြီး သွားတွေ့တော့ လယ်သမားကြီးဘဲလို့ ဝမ်းမြောက်ပြီး တကာကြီး....ငါတို့ ဒီနေ့ မျက်စိလယ်နေတယ်၊ ဘယ်သွားရမှန်းမသိလို့ လမ်းပြစမ်းပါ တကာကြီးလို့ ဆိုကြသတဲ့၊ ဒီတော့ ပြိတ္တာကြီးက ကိုယ်တော်တို့ မျက်စိလယ်တာ ဘာမျှမကြာသေးဘူး၊ တပည့်တော် မျက်စိလယ်ပြီး ဒီမှာလယ်ထွန်နေလိုက်တာ ကဿပဘုရားလက်ထက်ထဲက ကြာလှပြီ၊ ဘယ်ကို သွားရမှန်း မသိသေးဘူးလို့ ပြန်ပြောသတဲ့၊ အဲဒါ အပုညာဘိသင်္ခါရကလေး အနည်းငယ်ကြောင့် ပြိတ္တာဘုံမှာ ဝိညာဏ်ပင်ရှိသန္တေ ဖြစ်ခြင်းဘဲ၊ အဲဒီလို ပျက်ချော်ချော်နဲ့ အကုသိုလ်ကလေးကိုသော်လဲ ငယ်ငယ်ကလေးရယ်လို့ မထီမဲ့မြင် မပြုရဘူး၊ သိရှိကြရမယ်လို့ မြတ်စွာဘုရား ဆုံးမတော်မူတယ်။

မာဝ မညေထ ပါပဿ၊ နမန္ဒံ အာဂမိဿတိ။
ဥဒပိန္ဒုနိပါတေန၊ ဥဒကုမ္ဘောပိ ပူရတိ။
ပူရတိ ဗာလော ပါပဿ၊ ထောကံ ထောကံပိ အာစိနံ။

ဘိက္ခဝေ၊ ချစ်သားရဟန်းတို့။ ပါပဿ၊ မကောင်းမှု အကုသိုလ်ကို။ မန္ဒံ၊ အနည်းငယ်သည်။ နအာဂမိဿတိ၊ အဘယ်မှာ မကောင်းကျိုး ပေးနိုင်အုံနည်းဟု။ မာဝ မညေထ၊ မအောက်မေ့ရာ။ ဥဒပိန္ဒုနိပါတေန၊ ရေတပေါက် တပေါက်မျှ ကျခြင်းဖြင့်။ ဥဒကုမ္ဘောပိ၊ ရေအိုးကြီးသည်လည်း။ ပူရတိ၊ ချိုးနိုင် သုံးနိုင်အောင် ပြည့်လျှံ၏။ ဝေ၊ ဤအတူ။ ထောကံ ထောကံပိ၊ အနည်း

ယေမ္ပ, အနည်းယေမ္ပ အကုသိုလ်ကိုလည်း။ အာစိုနံ၊ ဆည်းပူးသည်ရှိသော်။ ဗာလော၊ လူမိုက်သည်။ ပါပဿ၊ မကောင်းမှုအကုသိုလ်ဖြင့်။ ပူရတိ၊ အပါယ် **အထိ** ရိုက်ခွာပြည့်လျှံ လေ၏။

ကုသိုလ်ကံ သခ်ါရကြောင့်လဲ ဥဒါဟရုဏ်ပြရလျှင်- ရှေးအခါ ဒ္ဓါရဝတီ တိုင်းပြည်သို့ လှည်းကုန်သည်ငါးရာ ကူးသန်းရောင်းဝယ် သွားကြသတဲ့၊ တောခရီးကျတော့ စားရေရိုက်ခွာ ပါးရှားပြီး ဒုက္ခမျှားကြတယ်၊ ဒီတော့ ကံအားလျော်စွာ ရုက္ခစိုးနတ်ကြီးနဲ့တွေ့လို့ နတ်ကြီးက ထိုကုန်သည်တွေကို အလိုပြည့်အောင် စောင်မမယ်လို့ အားခဲပြီး စောင်မတယ်၊ ဘယ်လို စောင်မသလဲ၊ ကုန်သည်တွေက ရေသောက်ရ- ကောင်းမှာဘဲလို့ ကြံလိုက်လျှင် နတ်ကြီးက လက်ညှိုးဆန့်တန်းပြီး ရေတွေကျလာစေသတဲ့၊ ကုန်သည်တွေ အားရပါးရ သောက်ချိုးသုံးစွဲကြရတယ်၊ ရေချိုးပြီးတော့ ကုန်သည်တွေက ထမင်းစားရ- ကောင်းမှာဘဲလို့ ကြံကာရှိသေး၊ နတ်ကြီးက လက်ညှိုး ဆန့်တန်းပြီး ထမင်းတွေ, ဟင်းတွေ ထွက်ကျလာစေသတဲ့၊ အားရပါးရ ဝဝကြီး စားသောက်ကြရတယ်၊ စားပြီးတော့ ဗိုက်လေးတယ်၊ အိပ်ရာကလေးများ ကောင်းကောင်းရချင်ပါဘိတော့ဟု ကြံကြပြန်သတဲ့၊ နတ်ကြီးက လက်ညှိုး ဆန့်တန်းပြီး ခတင်တွေ, စောင်- ခေါင်းအုံးတွေ ထွက်ကျလာစေသတဲ့၊ အိပ်ရေးဝကြတော့ အဝတ်အစားအသစ် ဝတ်ချင်တာနဲ့ ကြံလိုက်ပြန်တော့လဲ လက်ညှိုးကြီး ဆန့်တန်းပြီး အဝတ်အစားအသစ်တွေ ထွက်ကျလာစေသတဲ့၊ ဒီနည်းနဲ့ အလိုရှိတိုင်း မုံ့ပဲသရေစာ စသည်တို့ပါ လက်ညှိုးကြီးမှ ကျလာ ကျလာစေတယ်။

နောက်တော့ ကုန်သည်ကြီးက စကားပြောချင်တာနဲ့ တောင်းပန်ပြီး အသင် နတ်မင်း....သင်နတ်မင်းဟာ တယ်တန်ခိုးကြီးပါတကား၊ သိကြားမင်းလားလို့ မေးသတဲ့၊ ငါ သိကြားမင်း မဟုတ်ဘူး၊ ဒီခတာထဲမှာ သစ်ပင်စောင့်နတ်တဦး သာမည်ပါဘဲလို့ ဆိုသတဲ့၊ ရှေးလူဖြစ်စဉ်က ဘယ်လိုကုသိုလ်များ ပြုခဲ့ပါသလဲလို့ မေးတော့ နတ်ကြီးက အသင်တို့ဟာ ကြံကြံစည်စည် တွေ့ကရာ "ရှက်စရာတွေ" ရှောက်ဧမေးတာဘဲ၊ မပြောချင်ဘူးလို့ ဆိုသတဲ့၊ အကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးဇူးရှင် နတ်မင်းကြီးရယ်.... ကုသိုလ်ဆိုဘာ ရှက်စရာမဟုတ်ပါဘူး၊ ပြောပြပါ၊ အကျွန်ုပ်တို့လဲ အတုခိုးပြီး ကျင့်ပါရစေလို့ ဝိုင်းပြီး တောင်းပန်တော့မှ နတ်ကြီးက ဒီလိုကဲ့၊ ငါ့ကုသိုလ်က ကြီးကျယ်တာ မဟုတ်ဘူး၊ ပြောပြရမှာတော့ ရှက်ရှက်ဘဲကဲ့၊ ငါတို့တိုင်းပြည်မှာ ဝိသယ္ယသူဌေးကြီးဟာ ထမင်းရည်ချောင်းစီး အလှူကြီး လှူပြီး လာသမျှ ကျွေးမွေးလှူဒါန်းလေ့ ရှိတယ်၊ အရပ်ရပ်ကလူတွေ လာလိုက်ကြတာ အချို့က လမ်းမသိလို့ ဘယ်ကိုသွားရသလဲလို့ ငါ့ကို မေးကြတယ်၊ ဒီတော့ ငါက အမောင်တို့, အမိတို့... ဒီလမ်း

ဒီလမ်းကို သွားရတယ်လို့ ကောင်းကောင်းမှန်မှန် သွားတတ်အောင် လက်ညှိုးညွှန်ပြီး လမ်းကိုလိုက်လိုက်ပြီး ပြရဘူးတယ်၊ ဒီကောင်းမှုကလေးဘဲ ရှိတယ်၊ ဒါနဲ့ ယခုတော့ ငါ့လက်ညှိုးဟာ ရှေရောင်တောက်ပြီး လိုတိုင်း ပြီးစေနိုင်တဲ့ နတ်လက်ညှိုးကြီး ဖြစ်နေတာဘဲ။

ဒီပြင် ပြောစရာ ကုသိုလ်မရှိလို့ ပြောရတာ ရှက်ရှက်ဘဲ၊ မင်းတို့ မေးလွန်းလို့သာ ငါ ပြောရတယ်ကဲ့လို့ ဆိုသတဲ့၊ ဒီမှာ အလှူအိမ်ကို လက်ညှိုးညွှန်ပြတဲ့ ပုညာဘိသင်္ခါရဟာ ကိုယ်အမှုအရာ ကာယသင်္ခါရကလေး မဟုတ်လား၊ ဒါလဲ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရာဘဲ၊ ထိုသူသေသွားတော့ အဝိဇ္ဇာမှောင်ချခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေစသော ဝဋ္ဋဒုက္ခကို မမြင်ဘဲ မျက်လုံးပြာသွားဟန်တူတယ်၊ တဏှာက အပြစ်မမြင်လို့ သစ်ပင်စောင့်နတ် ဖြစ်ချင်လှချည်ရဲ့လို့ ပူဆာတာနဲ့ ထိုလက်ညှိုးညွှန်တဲ့ ကုသိုလ်ကံသင်္ခါရကလေးက သွားရောဟယ်လို့ ဒေဝဂတိ-တောထဲသို့ ပစ်ချလိုက်သတဲ့၊ ဒါကတော့ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံဘဲ၊ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ကံသင်္ခါရ-သူတို့သုံးဦးလက်ချက်နဲ့ဘဲ ဒေဝဂတိမှာ လက်ဦးဆုံး ပဋိသန္ဓေကြီးနဲ့ ဆောင့်မိလို့ နန္ဒင်း, ဆေးဒန်း လိမ်းထားသလို ရှေလက်ညှိုးဝါဝါနဲ့ နတ်ကြီး ဖြစ်သွားတယ်၊ နောက်လဲ အိုဘေး, သေဘေးနှင့် ဆောင့်မိဦးမဲ့ နတ်ကြီးပါဘဲ၊ အဲဒီလို ဘာမျှမဆိုလောက်တဲ့ ကုသိုလ်ငယ်ကလေးကို သော်လဲ ဘယ်လိုအကျိုးပေးနိုင်မှာလဲလို့ မထီမဲ့မြင် မပြုရဘူး၊ သတိရှိကြရမယ်လို့ မြတ်စွာဘုရား ဆုံးမတော်မူတယ်။

> မာဝ မညေထ ပုညဿ၊ နမန္ဒံ အာဂမိဿတိ။
> ဥဒဗိန္ဒုနိပါတေန၊ ဥဒကုမ္ဘောပိ ပူရတိ။
> ဂူရကိ ဓီရော ပုညဿ၊ ထောကံ ထောကံပိ အာစိနံ။ ။

ဘိက္ခဝေ၊ ချစ်သားရဟန်းတို့။ ပုညဿ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို။ မန္ဒံ၊အနည်းငယ်သည်။ နအာဂမိဿတိ၊ ဘယ်လိုအကျိုးပေးနိုင်အုံနည်းဟု။ မာဝမညေထ၊ မအောက်မေ့ရာ။ ဥဒဗိန္ဒုနိပါတေန၊ ရေတပေါက် တပေါက်မျှ ကျခြင်းဖြင့်။ ဥဒကုမ္ဘောပိ၊ ရေအိုးကြီးသည်လည်း။ ပူရတိ၊ ချိုးနိုင်သုံးနိုင်အောင် ပြည့်လျှံ၏။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ထောကံထောကံပိ၊ အနည်းငယ်မျှ, အနည်းငယ်မျှ ကုသိုလ်ကို လည်း။ အာစိနံ၊ ဆည်းပူးသည်ရှိသော်။ ဓီရော၊ ပညာရှိသည်။ ပုညဿ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုဖြင့်။ ပူရတိ၊ ဒေဝဂတိရိကွာ ပြည့်လျှံ၏။

ဒီ-ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နည်းမှာ ဆိုလိုရင်းကတော့-ကုသိုလ်ဖြစ်စေ, အကုသိုလ်ဖြစ်စေ ကံသင်္ခါရဆိုတာ အဝိဇ္ဇာမှောင်ကြီးထဲမှာ တဏှာလက်ညှိုးညွှန်ရာသို့

ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်ဖြစ်အောင် ပစ်ချတာချည်းဘဲ၊ ပစ်ချမဲ့ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်ကို သဘောမကျလျှင်တော့ လက်မလွန်ခင် ကံသင်္ခါရကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲရတယ်၊ ပြောင်းလဲပုံကတော့ နည်းယူစရာဘဲ။

သီဟိုဠ်ကျွန်းမှာ သောဏမထေရ်၏ ဘခင်ကြီးဟာ တသက်လုံး မုဆိုးကြီး လုပ်နေတယ်၊ အသက်ကြီးလို့ အမဲမလိုက်နိုင်တော့မှ မထေရ်မြတ်ထံ ကိုရင်ကြီး လာဝတ်နေတယ်၊ တနေ့၌ ရောဂါနှိပ်စက်လို့ သေခါနီးကျတော့ လက်ပံပင်, ခွေးနက်ကြီးစသော နိရယဂတိ-ငရဲနိမိတ်တွေ ထင်လာသတဲ့၊ ဒီတော့ ချစ်သား သောဏ....လာပါဦး၊ ငါ့ကို လူမဲကြီးတွေ, ခွေးနက်ကြီးတွေ လာဆွဲတယ်၊ ကယ်ပါဦးလို့ ပြောသတဲ့၊ မထေရ်မြတ်က ငါ့ဘခင်သည် အပါယ်ဂရဲ့ ကေန်ကျတော့မှာဘဲ၊ငါကဲ့သို့သောသူ ရှိလျက် ငါ့ဘခင် ငရဲကျရမလားလို့ ပန်း, ဆီမီး, ရေချမ်းတွေကို ယူဆောင်စေ၍ ကိုရင်ကြီး....ဒီ-ပန်း, ဆီမီး, ရေချမ်းတို့ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားအား ပူဇော်ပါ၊ တပည့်တော်၏ လူမဲလက်ဆောင်ကို အလှူခံတော်မူပါဘုရားဟု လျှောက်ရမယ်လို့ သင်ပေးသတဲ့။

ဒီလို ပူဇော်လိုက်ပြီး အတော်ကလေးကြာတော့ ငရဲနိမိတ်တွေ ပျောက်သွားပြီး နတ်သမီး, နတ်ဗိမာန်စသော ဒေဝဂတိနိမိတ်တွေ ထင်လာသတဲ့၊ အချို့နတ်သမီးကလေးတွေက ခြေရင်းမှာ ခစားလို့ စကားပြောလို့ နေကြသတဲ့၊ ဒီတော့ သူသားမထေရ်ကို သတိရပြီး ချစ်သားသောဏ, ချစ်သားသောဏလို့ လှမ်းခေါ်သတဲ့၊ ဘာဖြစ်လို့လဲကိုရင်ကြီးလို့ မေးတော့-အသင် ဒီမှာမနေနှင့်၊ တခြားသွား၊ ဝေးဝေးသွားနေစမ်းပါလို့ ဆိုသတဲ့၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ မေးတော့-အသင့် မိဘေးလောင်းကလေးတွေ ရောက်နေကုန်ပြီလို့ ဆိုသတဲ့၊ (ဝိုအားထက်ရယ်အားသန်စရာ မဟုတ်လား၊) ဒီတော့မှ မထေရ်မြတ်က ငါ့ဘခင် အပါယ်မှ ကေန်လွတ်ပြီလို့ ဝမ်းမြောက်တော်မူရသတဲ့။

ဒီမှာ လူနာကလဲ သတိကောင်းသေးတယ်၊ အဝိဇ္ဇာမှောင်ချတာလဲ မသေချာသေးလို့ တဏှာမလိုချင်သေးတာဘဲ၊ ရောဂါတိုးလို့ သတိမျှား လစ်နေလျှင်တော့ ငရဲမီးကို ရှေ့ပိမာန်ထင်ပြီး, ခွေးနက်ကြီးတွေကိုလဲ စီးတော်ဆင် ထင်ပြီး တဏှာက ဖြစ်ချင်တယ်လို့ ညွှန်မှာပါဘဲ၊ ဒီလို အဝိဇ္ဇာ မသောချာသေးလို့ လက်မလွန်မီ ကံသင်္ခါရကို ပြုပြင်ပေးလိုက်တော့ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်လဲ ပြောင်းလဲသွားတာဘဲ၊ ဒီလို ပြောင်းလဲသွားပေမဲ့ အဝိဇ္ဇာလက်ချက်မှတော့ မလွတ်ဘူး၊ ယခုလောက်ရှိလျှင် ဇာတိဒုက္ခနဲ့ ဆောင့်မိပြီးရော့မယ်၊ နောက်လဲ ဇရာမရဏနှင့် ဆောင့်မိဦးမှာ ကိန်းသေပါဘဲ။

အဝိဇ္ဇာ, တဏှာတို့သာ မကူလျှင် ဒီ-ကံသခ်ါရဟာ သံသရာထဲမှာ ဘာမျှ မလုပ်တတ်ဘူး၊ အဝိဇ္ဇာကို အဘေရင်း, တဏှာကို အမေရင်းလို့ အမြဲအားကိုးတယ်၊ သည်တော့ အလွယ်နည်းနဲ့ဆိုလိုက်ရလျှင် အဘေရင်း, အမေရင်းကို သတ်ပစ်ကြ၊ အဘေရင်း,အမေရင်း သေသွားလျှင် ချမ်းသာသုခကြီးတော့ ကိန်းသေဘဲလို့ မှတ်ရမယ်။

လက်ထက်တော်က လကုဏ္ဌာ ဘဒ္ဒိယဆိုတဲ့ ကိုယ်တော်ကို ကြည့်ကြရမယ်၊ ခန္ဓာကိုယ်က သေးသေးကလေး၊ မြင်သူတိုင်းက ကိုယ်ရင်ယယ်ကလေးလို့ မှတ်ထင်ကြတယ်၊ တနေ့၌ တောနေရဟန်းများ ဘုရားဖူးလာကြတော့ ကျောင်းတော်အနီးမှာ ထိုကိုယ်တော်ကလေးနဲ့ တွေ့ပြီးမှ ဘုရားထံ ဝင်သွားကြတယ်၊ မြတ်စွာဘုရားက ချစ်သားတို့....ကျောင်းအောက်နားမှာ မထေရ်ကြီးတပါး တွေ့ခဲ့ကြသလားလို့ မေးသတဲ့၊ မတွေ့ပါဘုရား၊ ကိုရင်ယယ်ကလေးတပါးကိုသာ တွေ့ခဲ့ကြပါတယ်လို့ လျှောက်ကြသတဲ့၊ ချစ်သားတို့....သင်တို့ တွေ့ခဲ့တာ ကိုရင်ယယ်ကလေး မဟုတ်ဘူး၊ မထေရ်ကြီးတပါး ဖြစ်တယ်လို့ မိန့်တော်မူသတဲ့၊ခန္ဓာကိုယ်ယယ်ယယ်ကလေးပါဘုရားလို့ လျှောက်တော့ ချစ်သားတို့....ဆံဖြူသွားကျိုးမှ မထေရ်ကြီးလို့ မှတ်ကြသလား၊ သစ္စာလေးပါးသိ၍ ဒုက္ခကင်းလျှင် မဒေထရ်ကြီးဖြစ်တယ်၊ ဒီ-မဒေထရ်ကြီးဟာ မိ,ဘနှစ်ဦးကိုသတ်ပစ်ပြီးကတဲက ဒုက္ခတွေကင်းသွားတယ်လို့ မိန့်တော်မူသတဲ့၊ ဒီတော့ တောနေရဟန်းတွေဟာ တပါးကိုတပါးကြည့်ပြီး သံသယဖြစ်ကြတာနဲ့ ဘယ်လိုအမိန့်တော်မြတ်ကို သိရမှာလဲ ဘုရားလို့ လျှောက်ကြသတဲ့၊ ဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုဂါထာတပုဒ်ကို ဟောပြတော်မူသတဲ့။

မာတရံ ပိတရံ ဟန္တွာ၊ ရာဇာနော ဒွေ စ ခတ္တိယေ။
ရဋ္ဌံ သာနုစရံ ဟန္တွာ၊ အနီဃော ယာတိ ဗြာဟ္မဏော။ ။

ဘိက္ခဝေ၊ ချစ်သားရဟန်းတို့။ မာတရံ၊ အမိကို။ ပိတရံ၊ အဘကို။ ဟန္တွာ၊ သတ်၍။ ရာဇာနော ဒွေစခတ္တိယေ၊ အမျိုးဆည်းကပ်ရာ မင်းကြီးနှစ်ဦးကိုလည်း။ ဟန္တွာ၊ သတ်၍။ သာနုစရံ၊ အခွန်သိမ်းအမတ်နှင့်တကွသော။ ရဋ္ဌံ ၊ ကျယ်ဝန်းသော တိုင်းပြည်ကြီးကို။ဟန္တွာ၊ ဖျက်ဆီး၍။ အနီဃော၊ ဆင်းရဲဒုက္ခမှ လွတ်သော။ ဗြာဟ္မဏော၊ ပုဏ္ဏားသည်။ ယာတိ၊ သွား၏။

[ဒါကတော့ ဝှက်သည်ကိုမသိ၍ ပေးသောအနက်, ထင်ရှားစွာ ဖွင့်ဆိုသော အနက်, ပရပက္ခဖြစ်တယ်၊ ဆိုလိုရင်း မဟုတ်သေးဘူး၊ စိတ်ဌာနသော အနက် မဟုတ်သေးဘူး။]

ဘိက္ခဝေ၊ ချစ်သားရဟန်းတို့။ မာတရံ၊ အမိပမာ မြစ်စေသော တဏှာ ကိုဋဌင်း။ ပိတရံ၊ အဘပမာ ပင်ရင်းမှောင်အဝိဇ္ဇာကိုဋဌင်း။ ဟန္တွာ၊ တဖန် မဖြစ်နိုင်အောင် သတ်ဖြတ်၍။ ရာဇာနောဒ္ဒေစခတ္တိယေ၊ သတ္တဝါတိုင်း ခစား ရတဲ့ ဘုရင်အလား သဿတဒိဋ္ဌိ, ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှစ်ပါးကိုဋဌင်း။ ဟတ္ဝာ၊ သတ်ဖြတ် ၍။ သာနုစရံ၊ အခွန်သိမ်း အမတ်ကြီး နန္ဒီရာဂနှင့်တကွသော။ ရဋ္ဌံ၊ တိုင်းဝန်း ကျယ်အလား အပြန့်ကျယ်သော အာယတန ၁၂-ပါးကို။ ဟန္တွာ၊ ဖျက်ဆီး၍။ အနီဃော၊ သံသရာဒုက္ခမရှိသော။ ဗြာဟ္မဏော၊ မကောင်းမှု အပပြုပြီးသော ရဟန္တာအရှင်မြတ်သည်။ ယာထိ၊ နိဗ္ဗာန်နတ်ကွန်း ခေမာကျွန်းသို့ ကြွယွန်း တော်မူလေ၏။

[ဒါကတော့ ဝှက်သည်ကိုသိ၍ ပေးသောအနက်, မထင်ရှားစေဘဲ ဆိုသူ၏ စိတ်ဒုက္ခထားသောအနက်, သကပက္ခ ဖြစ်တယ်။ ဆိုလိုရင်းအနက် ဖြစ်တယ်။]

ဒီ-ဂါထာဖြင့် ချစ်သားတို့....သင်တို့လဲ တသံသရာလုံး ဦးစီးနေတဲ့ အမိရင်း, အဘရင်းကို သတ်ပစ်ကြလော့၊ ယခုဘဝ ခေတ္တဆုံတွေ့တဲ့ မိဘကိုတော့ လက်ဖျားနှင့်တောင် မတို့ကြနှင့်လို့ ဆုံးမလိုက်တယ်၊ သည်တော့ ထိုတောနေ ရဟန်းတွေအားလုံး မိဘသတ်ပြီး မဂ်,ဖိုလ် ရကြသတဲ့။

ယခု တကာ,တကာမ တရားနာပရိသတ်တွေကို''သင်တို့ ခွေးမျှား မဖြစ်ချင် ကြဘူးလား''လို့ မေးလိုက်လျှင် တယ်စကားရိုင်းလှပါတကားရယ်လို့ နှလုံး နာသွားကြလိမ့်မယ်၊ မနာကြနှင့်၊ မိရင်း, ဘရင်းတို့က မခိုင်းသေးလို့ မဖြစ်ချင် သေးပါဘူးလို့သာ ပြန်ဖြေကြရမယ်၊ ဘာကြောင့်လဲ၊ သူ့ဌေးသားယောသက ကို ကြည့်ရမယ်၊ ခရီးသွားစဉ် ရိက္ခာပြတ်ပြီး ငတ်မွတ်တဲ့ဒုက္ခတွေ တွေ့တာနဲ့ နွားကျောင်းသားရှာက ခွေးကြီးတွေကိုမြင်တော့ ငါတို့မှာ လူ့ဘဝရပေမဲ့ ဒီ-ခွေးကြီးတွေဖြစ်သလောက်မျှ မကောင်းဘူး၊ ဒီ-ခွေးကြီးတွေလို့ ဖြစ်ချင် စမ်းပါဘိတော့တယ်လို့ အဝိဇ္ဇာဘခင်ချပေးတဲ့ မှောင်ထဲမှာ တဏှာမိခင် စေခိုင်းတဲ့အတိုင်း ပြောဆိုလိုက်တယ်၊ နောက်တော့ နွားကျောင်းသားတွေ ကျွေးမွေးကြတာကို ဆာဆာနဲ့ အစားလွန်ပြီး အစာမကြေနိုင်လို့ သေသွား တော့ ခွေးမကြီးဝမ်းထဲရောက်ပြီး ခွေးကလေး သွားဖြစ်ရတယ်၊ ဒီလို ခွေးဖြစ် ချင်ရတာ ဘယ်သူက စေခိုင်းတယ်ဆိုတာ ရိပ်မိလောက်ပေပြီ၊ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာဆိုတဲ့ မိ,ဘနှစ်ဦးက ခွေးဘဝ အပြစ်မမြင်အောင် မှောင်ချပြီး စေခိုင်း တယ် မဟုတ်လား၊ တောသားတွေလဲ မြို့ကြီးမျှားရောက်လျှင် သတိထား၊ ကားပေါ်မှာ ဗိုလ်ခွေးတွေကို မြင်လျှင် ကားစီးချင်ဘတ်ကြတယ်။

ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌာန်းဝိညာဏ်ဖြစ်အောင် စီမံပေးတဲ့ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ-မိ,ဘန္ဓစ်ဦးကို ဝိပဿနာဉာဏ် လက်စဲ့လျက် လကုဏ္ဍကဘဒ္ဒိယ ကိုယ်တော် ကလေး သတ်သလို အမြစ်ပြတ်အောင် မိရင်း, ဘရင်းကို သတ်နိုင်ကြပါစေ ကုန်သတည်း။

နာမ်ရုပ်, သဠာယတနဖြင့် မျက်နှာကြီးတရားစာ

"ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ"။ ။ဝိညာဏ ပစ္စယာ၊ ဝိညာဏ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ နာမရူပံ၊ နာမ်သည်ရင်း, ရုပ်သည်ရင်း, နာမ်ရုပ်သည်ရင်း။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ ဒီလိုဟောတဲ့နေရာမှာ ဝိညာဏ်ဆိုတာ ပဋ္ဌာန်းစိတ် ၁၉-ခု, ပဝတ္တိအခါ လောကီဝိပါက်စိတ် ၃၂-ခု ဖြစ်တယ်၊ ၎င်းတို့ကို သဟဇာတဝိညာဏ်ဟူ၍ရင်း, ဝိပါက်ဝိညာဏ်ဟူ၍ရင်း ခေါ်တယ်၊ လောကီကုသိုလ်စိတ် ၁၇-ခု, အကုသိုလ်စိတ် ၁၂-ခုလဲ ဝိညာဏ်မည်သေးတယ်၊ ၎င်းတို့ကို အဘိသင်္ခါရဝိညာဏ် ၂၉-ခုဟူ၍ရင်း, ကံဝိညာဏ် ၂၉-ခု ဟူ၍ရင်း ခေါ်တယ်၊ [ကမ္မဘဝ၌ ဘဂဝါမိကံ ၂၉-ခုဟု ဆိုလတ္တံ့။] ဝိပါက်ဝိညာဏ်, ကံဝိညာဏ်ဟု ဝိညာဏ်နှစ်မျိုးကို ပြတယ်။

နာမ်ရုပ်ဆိုတာကတော့- စေတသိက်သည် နာမ်မည်၏၊ ကမ္မဇရုပ်သည် ရုပ် မည်၏၊ တနည်း-အရူပလေးဘုံ၌ ဝိပါက်ဝိညာဏ်နှင့် ယှဉ်သော စေတသိက်သည် နာမ်မည်၏၊ အသညသတ်ဘုံ၌ ကံဝိညာဏ်ကြောင့်ဖြစ်သော ကမ္မဇရုပ်သည် ရုပ် မည်၏၊ ကြွင်းသော ပဋ္ဌေဝါကာရ ၂၆-ဘုံတို့၌ ဝိပါက်ဝိညာဏ်နှင့်တကွဖြစ်သော စေတသိက်နှင့် ကမ္မဇရုပ်သည် နာမ်ရုပ် မည်၏၊ ဒီလို အမည်ရတဲ့ နာမ်ရယ်, ရုပ်ရယ်, နာမ်ရုပ်ရယ်- သုံးမျိုးလုံးကို ပေါင်းပြီး နာမ်ရုပ်လို့ ခေါ်တယ်၊ အဲဒါ ပဋ္ဌာန်းနေရာမှာ ချော်လဲလို့ နာမ်တွေ, ရုပ်တွေ ဖူးရောင်လာတာဘဲ၊ တနည်း-မျက်လှည့်ရုံကြီး ၃၁-ခုမှာ မျက်လှည့်ပြတဲ့ အရုပ်မျိုးစုံတွေ ဖြစ်တာဘဲတဲ့။

ဒီနေရာမှာ စိတ်နာမ်ကိုတော့ အကြောင်းဝိညာဏ် ဖြစ်သောကြောင့် အကျိုးနာမ်၌ မယူရဘူး၊ နိဗ္ဗာန်နာမ်ကိုလဲ အကြောင်းကင်းသော လောကုတ္တရာ ဖြစ်သောကြောင့် ပဋ္ဌာန်းသမ္ဘဝါဒ်၌ မယူရဘူး၊ အဘိဓမ္မ ဘာဇနီယ နည်းမှာတော့ စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်လုံး ဝိညာဏ်မည်တယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသလုံး နာမ်မည်တယ်၊ ကံ, စိတ်, ဥတု, အာဟာရ- အကြောင်းလေးပါးကြောင့်ဖြစ်သော စတုဇရုပ်အားလုံး ရုပ်မည်ဟယ်လို့ ဟောသတဲ့။

ကျေးဇူးပြုပုံကတော့–အရူပလေးဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေအခါ ပဋိသန္ဓေစိတ်, ပဝတ္တိအခါ ဝိပါက်စိတ်သည် တကွဖြစ်သော စေတသိက်အား သဟဇာတသတ္တိစသည်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုသတဲ့။

[ပဌာန်းနည်း နားမလည်၍ ပျင်းစရာဟု စိတ်မဟွန့်ကြနှင့်၊ နာကြားရခဲသော တုရားစကားတော်ဟု အာရုံပြုကြလော့၊ လင်းနို့သားငါးရာ မသိတဲ့ နားထောင်သောကုသိုလ်ဖြင့် နတ်ဖြစ်ခြင်း, နောက်၌ အဘိဓမ္မာနားလည်၍ ရဟန္တာဖြစ်ခြင်းတို့ကို အားကျကြလော့၊]

ပဋ္ဌဝေါကာရ ၂၆-ဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေစိတ်, ပဝတ္တိဝိပါက်စိတ်သည် တကွဖြစ်သော စေတသိက်နှင့် ကမ္မဇရုပ်အား သဟဇာတသတ္တိစသည်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုသတဲ့။

အသညသတ်ဘုံမှာတော့ အတိတ်ရူပ ပဋ္ဌမဈာန်ကုသိုလ်-ကံဝိညာဏ်သည် အသညသတ် ကမ္မဇရုပ်အား သုတ္တန် ပကတူပနိဿယယမျိုးဖြင့် ကျေးဇူးပြုသတဲ့။

ပဋ္ဌဝေါကာရ ၂၆-ဘုံ၌ အတိတ်ကာမကုသိုလ်, အကုသိုလ်, ရူပကုသိုလ်-ကံဝိညာဏ်သည် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်, ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်တို့အား သုတ္တန် ပကတူပနိဿယယမျိုးဖြင့် ကျေးဇူးပြုသတဲ့။

ပဝတ္တိပါက်ဝိညာဏ်အားလုံးသည် တကွဖြစ်သော နာမ်ရုပ်အား သဟဇာတသတ္တိစသည်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုသတဲ့၊ ဤသို့ ပဌာန်းနည်း ကျေးဇူးဖြစ်ပုံကို ဆင်ခြင်၍ အကြောင်းမကင်းသော တေဘူမက နာမ်ရုပ်သာ ဖြစ်သည်၊ ငါ, သူတပါးမဖြစ်ဟု ရှုလျှင် စူဠသောတာပန် ဖြစ်သတဲ့။

စေတသိက်နာမ်တို့ကို စိတ္တာနုပရိဝတ္တိနောဓမှာ–စိတ်၏နောက်သို့ လိုက်၍ ဖြစ်သော တရားတို့ဟူ၍ရင်း, မနော ပုဗ္ဗင်္ဂမာဓမ္မာ-စိတ်ရှေသွားရှိသောတရားတို့ဟူ၍ရင်း ဟောသောကြောင့် ဝိညာဏ်ကြောင့် စေတသိက်နာမ် ဖြစ်ခြင်းကို သိသာတယ်၊ စိတ်ကြည်လျှင် ရုပ်ကြည်သည်ကိုရင်း, စိတ်မကြည်လျှင်ရုပ် မကြည်သည်ကိုရင်း မျက်မြင်ဒိဋ္ဌ ဖြစ်သောကြောင့် ဝိညာဏ်ကြောင့် စိတ္တဇရုပ် ဖြစ်ခြင်းကိုလဲ သိသာတယ်၊ မြင်ရသော စိတ္တဇရုပ်ကို ထောက်စာသောအား ဖြင့် မမြင်ရသော ကမ္မဇရုပ်ကိုလဲ ဝိညာဏ်ကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု သိရမတဲ့၊ မြစ်ထဲမှာရေကြီးလို့ ရေကျတာတွေ့မြင်ရလျှင် မြစ်ဖျားမှာ မိုးယိုးရွာပြီဟု ထောက်စာ၍ ဘိရသကဲ့သို့ဘဲတဲ့၊ ဒီလိုနေရာမျိုးမှာ မြင်မှယုံမယ်ဆိုလျှင် လူညံ့ ဖြစ်နိုင်တယ်။

စိတ်ကြည်လျှင် ရုပ်ကြည်သည်–ဆိုတဲ့နေရာမှာ အကြောင်းကတော့-လူတို့၏ နှလုံးအိမ်အတွင်းဌ ပုန်းညက်စေ့ခန့်တွင်းငယ် ရှိသတဲ့၊ ထိုတွင်းငယ်ဌ တလက်ဖက်၏ ထက်ဝက်ခန့် သွေးတည်သတဲ့၊ ထိုသွေးကိုမှီ၍ ဟဒယဝတ္ထု ရုပ်ဖြစ်သတဲ့၊ မနောဓာတ်, မနောဝိညာဏဓာတ်ဟူသော စိတ်တို့သည် ထိုဟဒယဝတ္ထုသွေးမှီ၍ ဖြစ်သတဲ့၊ စိတ်နှင့်အတူ စေတသိက်တို့လဲ မှီ၍ ဖြစ်ကြသတဲ့၊ ရာဂစိတ်တို့ ဖြစ်တဲ့အခါ ထိုသွေးသည် နီနီစပ်စပ် ဖြစ်တယ်၊ ဒေါသတို့ ဖြစ်တဲ့အခါ မဲနက်တယ်၊မောဟတို့ဖြစ်တဲ့အခါအသားဆေးရည်အဆင်း ရှိတယ်၊ ဝိဘက်တို့ဖြစ်တဲ့အခါ ပဲပြုတ်ရည်အဆင်း ရှိတယ်၊ သဒ္ဓါတရားတို့ ဖြစ်တဲ့အခါ မဟာလှေခါးပန်းအဆင်း ဝါဝင်းတယ်၊ ပညာတရားတို့ ဖြစ်တဲ့အခါ ကြည်လင်၍ အရောင်ထွက်တယ်၊ ထိုသွေးတို့ဟာ ပုန်းညက်တွင်း ပြည့်လျှံပြီးလျှင် တကိုယ်လုံး ပြန့်သွားသတဲ့၊ ဒါကြောင့် ရာဂဖြစ်လျှင် တကိုယ်လုံး အသားနီစပ်စပ်, ဒေါသဖြစ်လျှင် ညိုညိုမဲမဲ, အချို့နှလုံးကွဲသတဲ့၊ သမ္မာ, ပညာဖြစ်လျှင် ရုပ်ကြည်လင်တယ်၊ လွန်စွာ သဒ္ဓာ, ပညာဖြစ်သော အနာထပိဏ်သူဌေးကြီးမှာတော့ ညဉ့်မှောင်ထဲ ဘုရားဖူးအသွားတွင် အရောင်အဝါ ထွန်းလင်းစွာ ပြင်ပသို့ ထွက်လာသတဲ့။

ဒီလို ဝိညာဏ်ကြောင့် နာမ်ရုပ်ဖြစ်ဘယ်လို့ ဟောတော်မူတာကိုကြားနာရသော ပညာရှိတို့က ဒီလို ဆင်ခြင်ကြသတဲ့၊ ဝိညာဏ်ကြောင့် ပဋိဋ္ဌိုလ်,သတ္တဝါ, ပြဟ္မာ, နတ်, လူ, ငါ, သူတပါးဖြစ်ခြင်း မထင်ရှားပါတကား၊ ပရမတ်နာမ်နှင့် ရုပ်သာ ဖြစ်ခြင်းထင်ရှားလေစွတကားလို့ ဆင်ခြင်ကြသတဲ့။

ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါ ၁၂-ပါးထဲမှာ ဘယ်အင်္ဂါကိုဖောက်၍ သံသရာမှ ထွက်နိုင်သလဲလို့ မေးလျှင် မူလနှစ်ပါးပြတ်မှ ဟူ၍ရင်း, ဝေဒနာကြောင့် တဏှာနေရာမှာ တဏှာကိုမဖြစ်အောင် ချုပ်စေခြင်းကြောင့်ဟူ၍ရင်း ဟောတော်မူတယ်၊ သို့ပေမဲ့ ဓမ္မကွန်ဒာ ရှစ်သောင်းလေးထောင်လုံးပင် နိဗ္ဗာန်ဝင်ရန်လမ်းပေါက် ဂ၄၀၀၀–ဖြစ်တယ်၊ ထို့ကြောင့် ဘယ်အင်္ဂါမဆို အဝိဇ္ဇာ,တဏှာသေလျှင် နိဗ္ဗာန်ဝင်ပေါက် ၁၂-ပေါက်ဖြစ်တာဘဲလို့ မှတ်ရမယ်။

ဒါကြောင့် ဒီ-နာမ်ရုပ်မှာ တဏှာသတ်ပြီး ထွက်လမ်းဖောက်ကြရအောင် ဝိညာဏ်ကိုလဲ နာမ်ထဲထည့်ကြရမည်၊ ဒီဘော့ နာမ်ခန္ဓာလေးပါး ဖြစ်သွားပြီ၊ ထိုနာမ်ဆိုတာ ဝတ္ထု,အာရုံ ပေါင်းဆုံတဲ့အခါ ဖြစ်တယ်. အာရုံကို စိတ်ကူး၍ အာရုံ၌ညွှတ်လျက်ဖြစ်တယ်၊ အာရုံကို ညွှတ်တတ်သောကြောင့် နာမ်မည်တယ်လို့ မှတ်ရမယ်၊ ရုပ်ဆိုတာကတော့ ပထဝီ, အာပေါ, တေဇော, ဝါယောဆိုတဲ့ မဟာဘုတ်လေးပါးက အချင်းချင်းမှီ၍ ဖြစ်တယ်၊ စက္ခု, သောတစသော

ဥပါဒါရုပ် ၂၄-ပါးက မဟာဘုတ်လေးပါးကိုမှီ၍ ဖြစ်တယ်၊ ပူခြင်း, အေးခြင်း စသည်ကြောင့် သွင်မတူပြောင်းလဲ ဖောက်လဲဖောက်ပြန် ဖြစ်တတ်တယ်၊ ပူတမျိုး, အေးတမျိုး ဖောက်ပြန်တယ်၊ စားရတမျိုး, မစားရတမျိုး ဖောက်ပြန်တယ်၊ စိတ်ချမ်းသာတမျိုး, စိတ်ညစ်တမျိုး ဖောက်ပြန်တယ်၊ ဒုဒါရခြောက်ပါးတွင် တဒုဒါရတမျိုး ဖောက်ပြန်တယ်၊ ဖြူမဲ, ပူအေး, ဖြောင့်ကွေး, ပိန်ထွား, ချိုခါး, မွှေးနံ-ဖောက်ပြန်တတ်သောကြောင့် ရုပ်မည်တယ်လို့ မှတ်ရမယ်။

အဆင်းတခုကို မြင်ရတဲ့အခါ အထူးမှတ်ရအောင် ခွဲပြီးပြလိုက်ဦးမယ်၊ အဆင်းနှင့်မျက်စိသည် ဥပါဒါရုပ်မည်တယ်၊ မဟာဘုတ်လေးပါးကိုမှီ၍ ဖြစ်တယ်၊ ဤဥပါဒါရုပ်နှင့် မဟာဘုတ်သည် ဖောက်ပြန်သောရုပ်အစု ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ရမယ်၊ ထိုအဆင်းကို ကောင်းကောင်း ဆိုးဆိုး ဝမ်းသာလျက်, ဝမ်းနည်းလျက် မတွေ့းမစ္ဆန့်နိုင်ဘဲ စားမြုံ့ပြန်လျက် ပြိန်ရှက်စွာ ခံစားခြင်းသည် ဝေဒနာ၊ မမေ့နိုင်အောင် မှတ်ထားခြင်းသည် သညာ၊ ကြံစည်, နှစ်သက်, အမျက်ထွက်ခြင်းစသည်သည် သင်္ခါရ၊ သိခြင်းသည် ဝိညာဏ်၊ ဤဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဏ်သည် အာရုံသို့ညွှတ်တတ်သော နာမ်အစုဖြစ်သည်ဟု မှတ်ရမယ်၊ ၎င်းတို့အပြင် ၀ါ, သူတပါး, ယောက်ျား, မိန်းမ-မရှိတော့ဘူး၊ ထို့ကြောင့် အဆင်းမြင်ရာ၌လည်း ရုပ်အစု, နာမ်အစု။

ထို့အတူ အသံကြားရာ, အနံ့ယူရာ၌လည်း ရုပ်အစု, နာမ်အစု၊ အရသာစားရာ, အတွေ့ထိရာ၌လည်း ရုပ်အစု, နာမ်အစု၊ လေဘာဖြစ်ရာ, ဒေါသဖြစ်ရာ၌လည်း ရုပ်အစု, နာမ်အစု၊ သဒ္ဓါဖြစ်ရာ ဉာဏ်ဖြစ်ရာ၌လည်း ရုပ်အစု, နာမ်အစု၊ ဝမ်းနည်းရာ, ဝမ်းသာရာ၌လည်း ရုပ်အစု, နာမ်အစု၊ ချစ်ရာ, မုန်းရာ၌လည်း ရုပ်အစု, နာမ်အစု၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် နည်းယူ၍ နှလုံးသွင်းရမယ်။

လှည်းအိမ်, ဝင်ရိုး, လှည်းဘီးစသောအပေါင်းကို လှည်းဟု အခေါ်သာရှိသည်၊ လှည်းဟုသီးခြား မရှိ၊ ရုပ်အစု, နာမ်အစုကို ယောက်ျားကိုယ်ကောင်, မိန်းမကိုယ်ကောင်ဟု အခေါ်သာ ရှိသည်၊ ယောက်ျား, မိန်းမ မရှိ။

တိုင်ထူ, နွယ်ပတ်, မြေညက်ကပ်, သက်ကယ်မိုးကို အိမ်ဟု အခေါ်သာ ရှိသည်၊ တိုင်, နွယ်, မြေညက်, သက်ကယ်မှတပါး အိမ်ဟု သီးခြား မရှိ၊ အရိုး-တိုင်သဘော အကြော-ရစ်ပတ် အသား-ကပ်မြှုပ် အရေထူ အရေပါး-အုပ်ကားသည်ကို ယောက်ျားကိုယ်ကောင်, မိန်းမကိုယ်ကောင်ဟု အခေါ်သာရှိသည်၊ အရိုး, အကြော, အသား, အရေမှတပါး ယောက်ျား, မိန်းမ မရှိ။

အကြောင်းအားလျော်စွာ နာမ်နှင့်ရုပ်-ဝဋ္ဋဒုက္ခသာ ဖြစ်သည်၊ ဝဋ္ဋဒုက္ခသာ တည်သည်၊ ဝဋ္ဋဒုက္ခသာ ချုပ်သည်၊ ဝဋ္ဋဒုက္ခမှတပါး ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ မရှိ။

ခန္ဓာငါးတန် အတ္တမှန်လျှင် နာရန်-ကျင်ရန် မသင့်၊ နာကျင်ဘို့မျှ ဖြစ်ပေါ်ကလည်း အတ္တမဆိုအား၊ ခန္ဓာငါးမပါးကား နာသည်, ကျင်သည်-အတ္တမဟုတ်၊ အနတ္တ, အနတ္တ။

အရုပ်သစ်သား ကြိုးတပ်ထား၍ သွားဟန်, လာဟန် လှုပ်ရှားသည်၊ ရုပ်အစုအား နာမ်တွဲထားလည်း သွားဟန်, လာဟန် လှုပ်ရှားသည်၊ သွားသူ မရှိ၊ လာသူ မရှိ၊ လှုပ်ရှားသူ မရှိ။

ရုပ်နာမ်နှစ်ခု အချင်းချင်းမှီထားသော ကျူပါးအစု၊ တခု တိမ်းလျှင် အကုန်ယိမ်းသည်။

နာမ်ဟူသည် ဝတ္ထု, အာရုံ တွေ့ကြုံခိုက်သာ ဖြစ်ပေါ်လာ၏၊ ထွက်လာရာ, တည်နေရာ ဘယ်မှာမျှမရှိ။

ကန်းသူက သွားချင် မြင်သူက အကျိုး ကျောတွင်ပိုး၍ အကျိုးညွှန်လမ်း သွားပုံဆန်းသို့ ရုပ်ကန်းနာမ်ကျိုး ကျောကပိုး၏၊ ကျောပိုးနာမ်ရုပ် ငါမဟုတ်။

လူနှင့်လှေယ် ချင်းချင်းတွယ်လျက် ဝဲလယ်သမုဒ္ဒ စုန်ဆန်မြောပ်၏၊ နာမ်နှင့် ရုပ်ကား ချင်းချင်းအားမှီ သံသာရှည်ဝဲ ဃရက်ဆွဲ၏၊ ဃရက်ဆွဲနာမ်ရုပ် ငါ မဟုတ်။

ထန်းမြစ်ထက်ခြမ်း ရုပ်နာမ်ခြမ်းလျှင် စွဲလမ်းစရာ သူငါကွယ်ပြုတ် နာမ်နှင့် ရုပ်သာ ငါ မပါ။

ထက်ခြမ်းကဲ့ နာမ်ရုပ် မဟုတ်သူငါ မြင်သောအခါ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကွာ၏၊ အက္ကာဒိဋ္ဌိ အစွဲပြုတ်၏၊ ကလျာဏပုထုဇဉ်ဖြစ်၏၊ ထိုအခါ ဒုက္ခသစ္စာကို မြင်၏။

ဤနာမ်နှင့် ဤရုပ်သည် အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ကံ-စသော အကြောင်းကြောင့် အတိတ်၌ ဖြစ်ပြီး, ပစ္စုပ္ပန်၌ဖြစ်ဆဲ, အနာဂတ်၌ ဖြစ်လတ္တံ့၊ ကာလသုံးပါးလုံး အကြောင်းအားလျော်စွာ အကျိုးနာမ်ရုပ်သာ ဖြစ်ပြီး, ဖြစ်ဆဲ, ဖြစ်လတ္တံ့၊ သူကြောင့်, ငါ့ကြောင့်, ငါဖြစ်ပြီး, သူဖြစ်ပြီး–မရှိ၊ ငါဖြစ်ဆဲ, သူဖြစ်ဆဲ-မရှိ၊ ငါဖြစ်လတ္တံ့, သူဖြစ်လတ္တံ့ မရှိ၊ အကြောင်းမကင်းသော နာမ်ရုပ်အစုသာ ဖြစ်ပြီး, ဖြစ်ဆဲ, ဖြစ်လတ္တံ့၊ သူအကြောင်းနှင့်သူ ဖြစ်သောကြောင့် ငါ့အလိုသို့ လိုက်မည် မဟုတ်။

ဤသို့ ကာလသုံးပါးလုံး နာမ်ရုပ်၏အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းမိသော အခါ ကာလသုံးပါးလုံး ယုံမှားခြင်း ၁၆-ပါး, ယုံမှားခြင်း ၈-ပါး

ကင်းပျောက်၍ စူဠသောတာပန်အဖြစ်သို့ ရောက်၏၊ ထိုအခါ သမုဒယသစ္စာကို မြင်၏။

ယခုအခါ သာသနာတွင်း၌ ဘယ်သူမဆို လူမှန်လျှင် ဤစူဠသောတာပန် အထိ ဖြစ်နိုင်သည်၊ စူဠသောတာပန်မျှမဖြစ်လျှင် သာသနာတွင်း လူဖြစ်ကျိုး မနပ်၊ သနားဘွယ် ကောင်းလေစ့။

ထိုမှ တဆင့်တက်၍ သစ္စာလေးပါးကို သိရမယ်၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်သော အကျိုးနာမ်ရုပ်သည် ဆင်းရဲကေန် မဖောက်ပြန်သောကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏၊ အကြောင်းဟူသမျှသည် ဆင်းရဲကြောင်းကေန် မဖောက်ပြန်သောကြောင့် သမုဒယသစ္စာ မည်၏၊ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တဟု နှလုံးသွင်းခြင်းသည် ဆင်းရဲကင်းရာသို့ တွက်နိုင်ကြောင်းကေန် မဖောက်ပြန်သောကြောင့် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏၊ ဒုက္ခမြင်သူတိုင်း စိတ်ဦးညွှတ်စရာ, နာမ်ရုပ် မဖြစ်ရာ, အကြောင်းဝင့်ပြတ်ရာ နိဗ္ဗာန်သည် ဆင်းရဲငြိမ်းကေန် မဖောက်ပြန်သောကြောင့် နိရောဓသစ္စာ မည်၏။

ဤသို့ ဆက်သွယ်၍ သစ္စာလေးပါးသိလျှင် မဂ်,ဖိုလ်အထိ ရ၏၊ မဂ်, ဖိုလ် မရလျှင် သုဂတိ မြဲ၏၊ စူဠသောတာပန်ဖြစ်သည် မည်၏၊ ဒါတွေဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သောလူတိုင်း သွားရမဲ့ခရီးစဉ်တွေ ဖြစ်တယ်၊ ထို့ကြောင့် သူတော်ကောင်းတွေနဲ့သာ ဆိုင်တယ်၊ ငါနဲ့မဆိုင်ဘူးလို့မျှား မအောက်မေ့လိုက်ကြနှင့်။

ယုံမှား ၁၆-ပါးကား-အတ္တဒိဋ္ဌိ ရှိသူတို့အား အတိတ်စဲ့ ငါးပါး, အနာဂတ်စဲ့ ငါးပါး, ပစ္စုပ္ပန်စဲ့ ခြောက်ပါးဖြင့် တရားတည်းရှုး၍ အစဲ့ ၁၆–ပါး ကပ်ကြတယ်၊ **အ**တိတ်၌ ငါ ဖြစ်ဘူးပြီလော၊ မဖြစ်ဘူးပြီလော၊ အဘယ်သို့သောသူ ဖြစ်ဘူးသနည်း၊ အဘယ်ခြင်းရာဖြင့် ဖြစ်ဘူးသနည်း၊ အဘယ်သူဖြစ်ပြီး၍ တဖန် အဘယ်သူ ဖြစ်ဘူးပြန်သနည်း၊ ဤသို့ အဟိတ်စဲ့ငါးပါး စဲ့တ**ာ**ကို အကြောင်းအားလျော်စွာ အကျိုးနာမ်ရုပ်သာ ဖြစ်ဘူးပြီ၊ ငါ ဖြစ်ပြီး မရှိ၊ သူဖြစ်ပြီး မရှိဟု **အ**ကြောင်းသိသောဉာဏ်ဖြင့် ချွတ်လွဲရတယ်။

အနာဂတ်၌ ငါ ဖြစ်လတ္တံ့လော၊ မဖြစ်လတ္တံ့လော၊ **အ**ဘယ်သို့သောသူ ဖြစ်မည်နည်း၊ **အ**ဘယ်ခြင်းရာဖြင့် ဖြစ်မည်နည်း၊ **အ**ဘယ်သူဖြစ်ပြီး၍ တဖန် **အ**ဘယ်သူ ဖြစ်ဦးမည်နည်း၊ ဤသို့ **အ**နာဂတ်စဲ့ငါးပါး စဲ့တာကိုလဲ **အ**ကြောင်း **အ**ားလျော်စွာ **အ**ကျိုးနာမ်ရုပ်သာ ဖြစ်လတ္တံ့ ၊ ငါ ဖြစ်လတ္တံ့ မရှိ၊ သူဖြစ်လတ္တံ့ မရှိဟု **အ**ကြောင်းသိသောဉာဏ်ဖြင့် ချွတ်လွဲရတယ်။

ပစ္စုပ္ပန်၌ ငါသည် ယခုငါ ဟုတ်သလော၊ မဟုတ်သလော၊ ကိုယ်တွင်း**အ**တွင် ငါသည် **အ**ဘယ်သို့**သော**သူ ဖြစ်**သ**နည်း၊ **အ**ဘယ်ခြင်းရာဖြင့် ဖြစ်**သ**နည်း၊

အဘယ်ဘဝမှ လာခဲ့သနည်း၊ အဘယ်ဘဝသို့ သွားဦးမည်နည်း၊ ဤသို့ ပစ္စုပ္ပန်စဲ့ခြောက်ပါး စဲ့တာကိုလဲ အကြောင်းအားလျော်စွာ အကျိုးနာမ်ရုပ်သာ ဖြစ်ဆဲ၊ ငါဖြစ်ဆဲ မရှိ၊ သူ ဖြစ်ဆဲ မရှိဟု အကြောင်းသိသောဉာဏ်ဖြင့် ချတ်လဲ့ရတယ်။

ယုံမှား ရှစ်ပါးကား- ဘုရား၌, တရား၌, သံဃာ၌, သိက္ခာ၌ ယုံမှား၏ (လေးပါး)၊ ရှေးအစွန်း၌, နောက်အစွန်း၌, ရှေနောက်အစွန်း၌, ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား၌ ယုံမှား၏ (လေးပါး)၊ ဤရှစ်ပါးတို့တွင်-

၁။ ဘုရား၌ ယုံမှားခြင်းကား-တင့်တယ်သောရူပကာယ ရှိ-မရှိ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ် ရှိ-မရှိဟု ကိုယ်တော်၌ရင်း, ဂုဏ်တော်၌ရင်း ယုံမှားသတဲ့။

၂။ တရား၌ကား-မဂ်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်ဟူသည် ရှိ-မရှိ၊ ထွက်မြောက်ကြောင်းဟုတ်-မဟုတ်ဟု ယုံမှားသတဲ့။

၃။ သံဃာ၌ကား- မဂ်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်, ဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက် ရှိ-မရှိ၊ ကောင်းစွာကျင့်-မကျင့်၊ ထိုသံဃာအား လှူလျှင် အကျိုး ရှိ-မရှိဟု ယုံမှားသတဲ့။

၄။ သိက္ခာ၌ကား-သီလ,သမာဓိ,ပညာ-သိက္ခာ သုံးပါး၊ ဝါ- မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၌ ကျင့်လျှင် အကျိုး ရှိ-မရှိဟု ယုံမှားသတဲ့။

၅-၈။ ရှေအစွန်း စသည်တို့၌ကား- ရှေးဘဝ ရှိ-မရှိ၊ နောက်ဘဝ ရှိ-မရှိ၊ ရှေးဘဝ, နောက်ဘဝ ရှိ-မရှိ၊ အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းဝင့်,သင်္ခါရစသော အကျိုးဝင့်ဟူသည် ရှိ-မရှိဟု ယုံမှားသတဲ့။

နာမ်ရုပ်တို့ကို အကြောင်းနှင့်တကွသိလျှင် ဤယုံမှားခြင်းရှစ်ပါးလဲ ကင်းပျောက်တယ်၊ ဤဉာဏ်ဟာ ကခ်ါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ မည်တယ်၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်, ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်, ယထာဘူတဉာဏ်, သမ္မာဒဿနဉာဏ်လဲ မည်တယ်၊ အမည်ငါးပါး ရတယ်၊ ဤမှတက်၍ သမ္မသနဉာဏ်စသော ဝိပဿနာဉာဏ်ဆယ်ပါးဖြင့် အစဉ်အတိုင်း အားထုတ်သွားလျှင် သောတာပတ္တိ မဂ်, ဖိုလ်သို့ ကိန်းသေရောက်နိုင်သတဲ့။

ဒီနည်းဖြင့် ဘယ်အင်္ဂါမဆို နာမ်နှင့်ရုပ်ဖြစ်အောင် ဆွဲယူပြီး နိဗ္ဗာန်ဝင်ရန် လမ်းဖောက်နိုင်သတဲ့။

သဠာယတန

"နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ။" ။နာမရူပပစ္စယာ၊ နာမ်ရုပ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သဠာယတနံ၊ ခြောက်ပါးသော အဖျတ္တိကာယတနနှင့် ဆဠာယတနသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ ဒီလိုဟောတဲ့နေရာမှာ နာမ်ရုပ်ဆိုတာ စေတသိက်ခန္ဓာသုံးပါး, ရုပ်ထဲက မဟာဘူတ်လေးပါး, ဝတ္ထုရုပ်ခြောက်ပါး, ဇီဝိတရုပ်, အာဟာရရုပ်အားဖြင့် ရုပ် ၁၁-ပါး ဖြစ်တယ်၊ ဤမျှကို နာမ်ရယ်, ရုပ်ရယ်, နာမ်ရုပ်ရယ်-ပေါင်းပြီး အကြောင်းနာမ်ရုပ်ဟု ခေါ်တယ်။

သဠာယတနဆိုတာ အရူပဘုံ၌ မနာယတနဟူသော ဆဠာယတနတပါး, ရူပ ၁၅-ဘုံ၌ စက္ခာ, သောတာ, မနာ-ဟူသော အာယတနသုံးပါး၊ ကာမ ၁၁-ဘုံ၌ စက္ခာ,သောတာ, ဃာနာ, ဇိဝှါ, ကာယာ, မနာ-ဟူသော အာယတနခြောက်ပါး၊ ဒီ-ခြောက်ပါးသာ ဖြစ်တယ်၊ ၁-ရယ်, ၃-ရယ်, ၆-ရယ်-ပေါင်း ၁၀-မဖြစ်စေနှင့်၊ ၆-သာ ဖြစ်စေရမယ်၊ ရူပါရုံ, သဒ္ဒါရုံ စသော ဗာဟိရာယတနခြောက်ပါးကိုတော့ တပြိုင်တည်းရတာလဲ မဟုတ်၊ တသန္တာန်တည်းရတာလဲ မဟုတ်သောကြောင့် အကျိုးသဠာယတန၌ မယူရဘူးတဲ့၊ ကျေးဇူးပြုပုံကတော့-

၁။ စေတသိက်နာမ်သည် အာယတနခြောက်ပါးအား ပြိုင်တူ သဟဇာတ သတ္တိစသည်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုသတဲ့။

၂။ ပဠုဝိညာဏ် စေတသိက်နာမ်သည် ပဠာယတနငါးပါးအား နောက်မှ ထောက်ပံ့သော ပစ္ဆာဇာတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသတဲ့။

၃။ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်သည် ပဠေဝါကာရပဋိသန္ဓေ- မနာယတနအား သဟဇာတစသည်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုသတဲ့။

၄။ မဟာဘူတ်လေးပါးသည်၎င်း, ဇီဝိတရုပ်သည်၎င်း, အာဟာရရုပ်သည်၎င်း ပဝတ္တိ, ပဋိသန္ဓေ ပဠာယတနငါးပါးအား သဟဇာတ စသည်ဖြင့်၎င်း, ဣန္ဒြိယစသည်ဖြင့်၎င်း, အာဟာရ စသည်ဖြင့်၎င်း, ကျေးဇူးပြုသတဲ့။

၅။ ပဠုပသာဒရုပ်သည် ပဠုဝိညာဏ်မနာယတနအား, ဟဒယဝတ္ထုသည် ကြွင်းမနာယတနအား မှီရာနိဿယ စသည်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုသတဲ့။

၆။ ပဠုဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေအခါ နာမ်ခန္ဓာသုံးပါးနှင့် ဟဒယဝတ္ထု ဟူသော နာမ်ရုပ်သည် မနာယတနအား သဟဇာတစသည်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုသတဲ့။

ရူပ၏အရဋ္ဌ ဗာဟိရာယတနကိုလဲ ယူလျှင် အလုံးစုံသော နာမ်ရူပ်သည် မနာယတနအား အာရမ္မဏသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏ ဟူ၍လည်း ကြံဘွယ်ရှိသတဲ့။

အာယတန ဖြစ်စဉ်ကတော့ အမိဝမ်းဋ္ဌ ပဋိသန္ဓေနေသော ဂဗ္ဘသေယျက လူသတ္တဝါတို့မှာ ကလလရေကြည် တည်စကပင် ကာယာယတန, မနာယတန နှစ်ပါး ဖြစ်တယ်၊ ရေကြည်ခုနစ်ရက်, အမြှုပ်ခုနစ်ရက်, သားတစ်ခုနစ်ရက်, တခဲနက် ခုနစ်ရက်, ခက်မငါးဖြာ ခုနစ်ရက်, ၎င်းခက်မငါးဖြာ၏ ရင့်ခြင်းကတော့ ခုနစ်ရက် နှစ်လီအားဖြင့် သတ္တဟခုနစ်လီ ၄၉ ရက်တွင် စက္ခု ဖြစ်တယ်၊ နောက်ခုနစ်ရက်တွင် သောတ, နောက်ခုနစ်ရက် ဃာန, နောက်ခုနစ်ရက် ဇိဝှါ ဖြစ်တယ်၊ ၁၁-ခုမြောက် သတ္တာဟ ၇၇-ရက်တွင် အာယတန ၆-ပါး ပြည့်စုံတယ်လို့ ဋီကာကျော်ဆရာ ဆိုသတဲ့၊ မူလဋီကာဆရာကတော့ သတ္တာဟ ၁၁-လီ ၇၇-ရက်တွင်မှ စက္ခု, သောတ, ဃာန, ဇိဝှါတို့ ဖြစ်ကြတယ်လို့ ဆိုသတဲ့၊ သံသေဒဇ,ဩပပါတိက ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာတော့ ပဋိသန္ဓေကပင် အဇ္ဈတ္တိက အာယတနခြောက်ပါးလုံး ဖြစ်သတဲ့၊ အဲဒါတွေဟာ သူကန်းလဲကျလို့ ဖူးရောင်ပြီး ပြည်ဥတဲ့နေရာခြောက်ခုဘဲတဲ့၊ ဝါ- မြေကောင်းရာဋ္ဌပေါက်သော ချုံသစ်ပင်တွေဘဲတဲ့။

ထိုတွင် သားတစ်မျာတာတာလေးဖြစ်တာ တခဲနက် ခေါ်တယ်၊ ဦးခေါင်း, ခြေ,လက်အတွက် အဖုအတက်ကလေးငါးခု ထွက်တာ ခက်မငါးဖြာ ခေါ်တယ်၊ ထိုနောက် ၄၂-သတ္တာဟဋ္ဌ ဆံပင်,မွေးညှင်း, ခြေသည်းလက်သည်း စသည်တို့ ပြည့်စုံစွာဖြစ်၍ ရက်ပေါင်း ၂၉၄-ရက် ၉-လကျော် ဆယ်လတွင် ထိုသူငယ် ဘွားမြင်တယ်၊ အမိဝမ်းဋ္ဌနေစဉ် ထိုသူငယ်ဟာ အမိစားသော အစာဖြင့် မျှဝေသတဲ့၊ ဒါကြောင့် အမိ အပူအစပ်စားလျှင် ထိုသူငယ်ဟာ ငရဲခံရသလို ပူတယ်၊ စပ်တယ်၊ ရေခဲမျှားစားလိုက်လျှင် လောကန္တရိက်ငရဲမှာ ခံရသလို ခိုက်ခိုက်တုန်အောင် ချမ်းအေးသတဲ့၊ ရိုက်ပုတ်ကာ ရန်ဖြစ်၍ လုံးထွေးတဲ့ အခါတော့ အလမ္ဗာယ်မြို့ကဲ့သို့, အရက်သမား လက်ဝယ် ဆိတ်သူငယ်ကဲ့သို့ မချိမဆံ့ ပင်ပန်းရှာသတဲ့။

၁။ စက္ခုပသာဒသည် ရူပါရုံထိခိုက်အပ်သော မဟာဘုတ်ကို ကြည်လင်စေတယ်၊ မျက်နှာ်ဝန်းအလယ်-ကိုယ်သဏ္ဌာန်အရိပ်ထင်ရာ၌ ရှိသော မျက်လွှာခုနစ်ထပ်ကို အကြည်ဓာတ်နှံ့စေလျက် တည်တယ်၊ သန်းဦးခေါင်းပမာဏ ရှိတယ်၊ စက္ခုဝိညာဏ်စသော စိတ်တို့၏ ဝတ္ထု, ဒ္ဒါရ အဖြစ်ဖြင့် တည်သတဲ့၊ ဝတ္ထုဆိုတာ မှီရာ, ဒ္ဒါရဆိုတာ ထွက်ရာဝင်ရာ တံခါးသဘွယ်တဲ့။

၂။ သောတပသာဒသည် သဒ္ဒါရုံထိခိုက်အပ်သော မဟာဘုတ်ကို ကြည်လင်စေတယ်၊ နားအုံအတွင်း နေသောမွေးနီ စီစီညာညာပေါက်ရာ၌ အကြည်ဓာတ်နှံ့စေလျက် တည်တယ်၊ လက်စွပ်ကွင်းသဏ္ဌာန် ရှိတယ်၊ သောတဝိညာဏ်စသော စိတ်တို့၏ ဝတ္ထု၊ ဒွါရအဖြစ်ဖြင့်တည်သတဲ့။

၃။ ဃာနပသာဒသည် ဂန္ဓာရုံထိခိုက်အပ်သော မဟာဘုတ်ကို ကြည်လင်စေတယ်၊ နှာခေါင်းအုံ့အတွင်း ဆိတ်ခွာသဏ္ဌာန်အရပ်၌ အကြည်ဓာတ်နှံ့စေလျက် တည်တယ်၊ ဃာနဝိညာဏ်စသော စိတ်တို့၏ ဝတ္ထု၊ ဒွါရအဖြစ်ဖြင့် တည်သတဲ့။

၄။ ဇိဝှါပသာဒသည် ရသာရုံကိုထိခိုက်အပ်သောမဟာဘုတ်ကို ကြည်လင်စေတယ်၊ လျှာလယ်အယက် ကြာပွင့်ဖပ်အဖျားပိုင်းသဏ္ဌာန် အရပ်၌ အကြည်ဓာတ်ကိုနှံ့စေလျက် တည်တယ်၊ ဇိဝှါဝိညာဏ်စသော စိတ်တို့၏ ဝတ္ထု၊ ဒွါရအဖြစ်ဖြင့် တည်သတဲ့။

၅။ ကာယပသာဒသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသုံးခု ထိခိုက်အပ်သောမဟာဘုတ်ကို ကြည်လင်စေတယ်၊ တကိုယ်လုံး အကြည်ဓာတ်နှံ့စေလျက်တည်တယ်၊ တကိုယ်လုံးဟုဆိုသော်လဲ ပါစကတေဇောတည်ရာ အစာသစ်အိမ်, ဆံပင်ဖျား, မေးညှင်းဖျား, လက်သည်းခြေသည်း, ခြောက်သော အရေဖျားတို့၌ကား မတည်ဘူးဟု သီးခြားမှတ်ရမယ်၊ ကာယဝိညာဏ်စသော စိတ်တို့၏ ဝတ္ထု၊ ဒွါရအဖြစ်ဖြင့် တည်သတဲ့။

၆။ မနာယတနကတော့ စိတ်ဓာတ် ခုနစ်မျိုး ပြုံးတယ်၊ ခုနစ်မျိုးယဉ်ကမနောဓာတ်နှင့် မနောဝိညာဏဓာတ်တို့က ပုန်းညက်တွင်း သွေးဟာဒယဝတ္ထုမှာ မှီ၍ ဖြစ်တယ်၊ အာရုံခြောက်ပါးလုံးကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်တယ်။

မေးမြန်းဘွယ်

မေး။ ။ဒီနေရာမှာ ကာယပသာဒဟာ တကိုယ်လုံးနှံ့တည်လျှင် ပသာဒ ငါးပါး ရောယှက်ကြသလောလို့ မေးစရာရှိသတဲ့။

အဖြေကတော့– မရောယှက်နိုင်ဘူးတဲ့၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့–ကလာပ်တခုစီ အသီးသီးဖြစ်ကြတယ်။ မရောနိုင်အောင် အာကာသမာတ်ကလဲ ခြားထားသတဲ့၊ ဒီတော့ မှီရာမဟာဘုတ်ချင်းလဲ မရောဘူး၊ လက္ခဏာအားဖြင့်လဲ

မရောဘူး၊ လက်ဖြင့်ခွဲ၍ မရသောကြောင့်သာ နှံ့တည်တယ်လို့ ဆိုရတယ်၊ ဝါဂွမ်းဆီ နှံ့တည်သလိုဘဲတဲ့။

ဒီ-အာယတန ခြောက်ပါးထဲမှာ-

၁။ စက္ခုဟာ မြင်နှင့်တူတယ်၊ အရှုပ်အထွေး ကြိုက်တယ်၊ ပြောင်ချော မကြိုက်ဘူး၊ အရုပ်ခြူးပန်းစသည်ဖြင့် ရှုပ်ရှုပ်ထွေးထွေးများ မြင်ရလျှင် မျက်စိဖြင့်ပင် ကြည့်၍မဝလို့ ခံတွင်းကိုလဲ ကြည့်စမ်းပါဟု ခိုင်းသလိုဘဲ ခံတွင်းကလဲ ဟ၍ကြည့်သတဲ့၊ အလင်းရောင်- အာလောကဓာတ်ကိုလဲ အားကိုးတယ်၊ အရောင်ရှိမှ မြင်ရသောကြောင့်တဲ့။

၂။ သောတဟာ မိုးကျောင်းနှင့် တူတယ်၊ ရေနက်ရာ၀ုပ်၍ တွင်းခေါင်း အောင်းလျက် အစာမြှောသလို နှားအုံအတွင်း အပေါက်အခေါင်း၌ အောင်းလျက် အသံကို မြှောတယ်၊ အပေါက်အခေါင်း- အာသာကဓာတ်ကိုလဲ အားကိုးတယ်၊ အာကာသဓာတ်ရှိမှ အသံကြားရသောကြောင့်တဲ့။

၃။ ဃာနဟာ ငှက်နှင့် တူတယ်၊ ကောင်းကင်လေထဲ၌ ငှက် မွှေလျှောသလို ကောင်းကင်လေကို အားကိုးတယ်၊ ကောင်းကင်လေ-ဝါယောဓာတ်ရှိမှ အနံ့ယူနိုင်သောကြောင့်တဲ့၊ နွားများ မိုယ်းဦးကျစ-မြေနမ်း၍ ကောင်းကင်မော့ပြီး လေရှူကြသတဲ့။

၄။ ဇိဝှါဟာ အိမ်ခွေးနှင့် တူတယ်၊ မီးဖိုခုံလောက်အကြား ပြာယက်၍ အိပ်ရန် မီးဖိုချောင်သို့သာ သွားချင်သလို လျှာရှိသူတိုင်း မီးဖိုချောင်သို့ သွားလိုသတဲ့၊ လျှာလယ်အထက်၌ တံတွေးများများ- အာပေါဓာတ်ကို အားကိုးတယ်၊ အာပေါဓာတ်-တံတွေးရှိမှ အရသာခံစားနိုင်သောကြောင့်တဲ့။

၅။ ဃာနဟာ ငှက်နှင့် တူတယ်၊ ကောင်းကင်လေထဲ၌ ငှက် မွှေလျှောသလို ကောင်းကင်လေကို အားကိုးတယ်၊ ကောင်းကင်လေ-ဝါယောဓာတ်ရှိမှ အနံ့ယူနိုင်သောကြောင့်တဲ့၊ နွားများ မိုယ်းဦးကျစ-မြေနမ်း၍ ကောင်းကင်မော့ပြီး လေရှူကြသတဲ့။

၆။ ဇိဝှါဟာ အိမ်ခွေးနှင့် တူတယ်၊ မီးဖိုခုံလောက်အကြား ပြာယက်၍ အိပ်ရန် မီးဖိုချောင်သို့သာ သွားချင်သလို လျှာရှိသူတိုင်း မီးဖိုချောင်သို့ သွားလိုသတဲ့၊ လျှာလယ်အထက်၌ တံတွေးများများ- အာပေါဓာတ်ကို အားကိုးတယ်၊ အာပေါဓာတ်-တံတွေးရှိမှ အရသာခံစားနိုင်သောကြောင့်တဲ့။

၇။ ကာယဟာ တောခွေးနှင့် တူတယ်၊ သုသာန်လူသားစား၍ လူသေကို မှီပြီး အိပ်လိုသကဲ့သို့ ရုပ်အဘော်တခုကို မှီရန် အလိုရှိတယ်၊ ပထဝီဓာတ်ကို အားကိုးတယ်၊ ပထဝီဓာတ် ထောက်ပံ့မှ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံအတွေ့ကို ခံစားနိုင်သောကြောင့်တဲ့၊ ရုပ်အဘော်တခုကို မရလျှင် မိမိလက်မောင်းကို ဦးခေါင်းတင်၍ အိပ်လိုကြသတဲ့။

၆။ မနကတော့ တောမျောက်နှင့်တူတယ်၊ သစ်ပင်တပင်မှ တပင်သို့ ခုန်ကူး ချင်သလို အာရုံတခုမှ အာရုံတခုသို့ ပြောင်းပြီး စိတ်ကူးချင်တယ်။

ဒီတော့ လူတိုင်းလူတိုင်း မိမိတို့ခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ တိရစ္ဆာန်ခြောက်မျိုး လျှောင်မွှေးထားတဲ့ တိရစ္ဆာန်ရုံကြီး ဖြစ်မနေဘူးလား။

ဒီ-စက္ခုစသော ပသာဒတို့ဟာ တပေါင်းတည်း ဖြစ်သော်လဲ အချင်းချင်း လက္ခဏာသဘော မရောယှက်ဘူး၊ အဆင်းအမျိုးမျိုးရှိသော အလံတို့၏ အရိပ် အပေါင်းသည် မရောသကဲ့သို့, မီးစာအမျိုးမျိုး၏ တပေါင်းတည်း မီးလျှံ အပေါင်းသည် အချင်းချင်း မရောသကဲ့သို့ဟု မရောယှက်ပုံကို သိရမတဲ့။

ဒီ-အာယတနတွေကို တနေရာမှ မလာဘဲ, တနေရာသို့ မသွားဘဲ ဖြစ်ရာ ဌာနဌ်သာ ချုပ်တဲ့ အာယတနတို့ဟူ၍ရင်း, မည်သည့်သဘောတရားကို ဖြစ်ပေါ် အောင် အားထုတ်ခြင်း, ကြောင့်ကြခြင်းမရှိသော အာယတနတို့ဟူ၍ရင်း ရှုရ မတဲ့၊ တနည်း- ကိုယ်တွင်း အာယတန ခြောက်ပါးကို မြွေ, မိကျောင်း, ငှက်, အိမ်ခွေး, တောခွေး, မျောက်၊ ဤတိရစ္ဆာန် ၆-ကောင်နှင့်တူတဲ့ အာယတန၊ ပြင်ပ အာယတနခြောက်ပါးကို အမှိုက်ပုံ,ရေအောင်း, ကောင်းကင်, မီးဖိုဘွင်း, သုသာန်, တောအုပ်ဟူသော စားကျက်ခြောက်ခုနှင့်တူတဲ့ အာယတနဟု ရှုရ မတဲ့၊ တနည်း- ကိုယ်တွင်း အာယတနခြောက်ပါးကို ထားပြတိုက်ခံရသော ရှာခြောက်ရှာနှင့်တူတဲ့ အာယတန-ဟု ရှုရမတဲ့၊ ဒီလိုရှုလျှင် ငါ, သူတပါး, ယောကျ်ား, မိန်းမဟု မမြင်ဘဲ နာမ်နှင့်ရုပ်သာ မြင်ရသဖြင့် ဂ လျှာဏပုထုဇဉ် ဖြစ်နိုင်တယ်။

လက်ထက်တော်က ပုဏ္ဏားကြီးတဦးဟာ လယ်ထွန်ချိန်တခါ, တလင်းချိန် တခါ, တလင်းသိမ်းချိန်တခါ, ချက်ချိန်တခါ, စားချိန်တခါ- အဦးအဖျား ငါးခါငါးခါ လှူလေ့ရှိသောကြောင့် ပဉ္စဂ္ဂဒါယကပုဏ္ဏားဟု အမည်ရသတဲ့၊ တနေ့သဘ္ဘ အိမ်တွင်းဘက်လှည့်လျက် ထမင်းစားနေခိုက် အိမ်ရှေ့မှာ မြတ်စွာ ဘုရား ဆွမ်းရပ်တော်မူလာသတဲ့၊ ဒီ- ပုဏ္ဏားလင်မယားဟာ ဂ သဃပဘုရား လက်ထက်က ရုပ်နာမ်နားလယ်အောင် နာကြားခဲ့ကြတယ်၊ မဂ်,ဖိုလ်ရချိန် တန်ပြီ၊ ကျောင်းကိုလဲ တခါမျှ မလာကြဘူးလို့ ကြွလာတာဖြစ်တယ်၊ ဆွမ်းလို ချင်လွန်းလို့ မဟုတ်ပါဘူး၊ ပုဏ္ဏားမကြီးက ဘုရားရှင် ဆွမ်းရပ်နေတာမြင်တော့ ပုဏ္ဏားကြီး သိသွားလျှင် ဆွမ်းထလောင်းတော့မှာဘဲ၊ ငါပြန်မချက်နိုင်ဘူးဟု ပုဏ္ဏားကြီးမသိအောင်သွားပြီး ကန်တော့ဆွမ်းပါဘုရားဟု တိုးတိုးကလေး လျှောက်သတဲ့။

ဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက ငါမသွားနိုင်ဘူးဟု ဦးခေါင်းခါပြသတဲ့၊ ဘုရားရှင် ဦးခေါင်းခါပြတာကို ပုဏ္ဏားမကြီးက မအောင့်နိုင်ဘဲ အသံထွက်အောင် သည်းစွာ ရယ်သတဲ့၊ ရယ်သံကြားလို့ ပုဏ္ဏားကြီး လှည့်ကြည့်တော့ ဘုရားရှင်ကို မြင်တာနဲ့ ပုဏ္ဏားမကြီးကို နင်တယ်မိုက်ပါတကား၊ ကပိလဝတ် ဘုရင်မင်းသားကြွလာ၍ ရပ်နေတာ ငါ့ကို ဘာမျှမပြော၊ နင့်အပြစ်ဟာ မသေးဘူးနော်လို့ ဆိုပြီး စားဆဲထက်ဝက်ကျန်သော ထမင်းပန်းကန်ကို ကိုင်လျက် ဘုရားရှင်ထံ သွားပြီး မြတ်စွာဘုရား....အကျွန်ုပ်သည် အချိန်ငါးပါးဌ အဦးအဖျားငါးခါ, ငါးခါလှူပြီးမှ စားပါးသည်၊ ဤထမင်းစားကြွင်းတဝက်ကို အလှူခံနိုင်ပါသလား ဟု လျှောက်သတဲ့။

မြတ်စွာဘုရားက ငါ-စားကြွင်းဖြင့် အလိုမရှိဟု မဆိုဘဲ ပုဏ္ဏားကြီး.... ငါအား စားဦးလဲ သင့်တယ်၊ စားကြွင်းလဲ သင့်တယ်၊ ငါတို့ရဟန်းဆိုတာ သူတပါးပေးတာကိုမှီ၍ အသက်မွေးသော ပြိတ္တာနှင့် တူတယ်လို့ မိန့်ဆိုလိုက်သတဲ့၊ ဒီတော့ ပုဏ္ဏားကြီးက စကြာမင်းလောင်း မင်းသား ဖြစ်ပါလျက် ဤသို့ ဆိုနိုင်ပါပေသည်ဟု ဝမ်းမြောက်စွာ အံ့သြလျက် မြတ်စွာဘုရားကို "အရှင့်တပည့်မျှားကို အဘယ့်ကြောင့် ဘိက္ခုဟု ခေါ်ပါသလဲ"လို့ ပုစ္ဆာမေးသတဲ့၊ မြတ်စွာဘုရားက ဘယ်ပုံဖြေလျှင် အကျိုးရှိမလဲလို့ ဆင်ခြင်လိုက်တော့ သင်းတို့ လင်မယားနှစ်ယောက်လုံး ကဿပဘုရားရှင် လက်ထက်က ရုပ်နာမ်, ခန္ဓာ, အာယတနတရားတွေကို နာကြားဘူးကြပေတယ်လို့ ဤဂါထာဖြင့် ဖြေဆိုလိုက်သတဲ့။

သဗ္ဗသော နာမရူပသ္မိं၊ ယဿ နတ္ထိ မမာယိတံ။
အသတာစ နိ သောစတိ၊ သ ဝေ ဘိက္ခု။ တိ ဝုစ္စတိ။ ။

ဗြဟ္မဏ၊ ဒါယကာပုဏ္ဏား။ သဗ္ဗသော၊ အလုံးစုံသော။ နာမရူပသ္မိं၊ နာမ်ရုပ်နှစ်ဖြာ ခန္ဓာအာယတနဌ။ ယဿ၊ အကြင်သူအား။ မမာယိတံ၊ ငါ့ကိုယ်, ငါ့ဟာ, ငါဟု မြတ်နိုးခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အသတာစ၊ မရှိကွေ့ကွင်း ပျက်စီးခြင်းဖြင့်လည်း။ နသောစတိ၊ မစိုးရိမ်။ သ-သော၊ ထိုသူကို။ ဝေ၊ စင်စစ်။ ဘိက္ခု။ တိ၊ ဘယ+ဣက္ခု-ဘေးကို+ရှုသည့် ဘိက္ခု မည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဒီလိုဖြေလိုက်တဲ့ ဂါထာအဆုံးမှာ ပုဏ္ဏားကြီးရော, ပုဏ္ဏားမကြီးပါ သောတာပန်, သကဒါဂါမ်တို့ကို လွန်ပြီး အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေ ဖြစ်သွားကြသတဲ့။

ဒီနေရာမှာ အချို့က ပုဏ္ဏားဖကြီး အနာဂါမ်တည်တာကို မသဒ္ဓါနိုင်ဘူးတဲ့၊ လုလို့မျှားရလျှင် လိုက်လုချင်သတဲ့၊ အဲဒါ မသဒ္ဓါမရှိနဲ့၊ ရူပ်နာမ်, ခန္ဓာ, အာယတန တရားတွေ နာဘူးကြားဘူး, နှလုံးသွင်းဘူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ မီးခဲပြာဖုံးမျိုး ဖြစ်တယ်၊ မြတ်စွာဘုရားက ငါတို့ရဟန်းဆိုတာ စားကြွင်းလဲသင့်တာဘဲလို့ ဆိုဘာကို ကြားထဲက ကပိလဝတ်ဘုရားမင်းသားဖြစ်လျက် နှိမ့်ချနိုင်ပလေနော်ဟု ပြောတွေ့ လွှင့်သွားရောပေါ့၊ နှလုံးသွင်းဘူးတဲ့ ရူပ်နာမ်တရားတွေကို ထပ်ကြားရပြန်တော့ အနာဂါမ် အလွယ်ကလေး ဖြစ်သွားနိုင်တာပေါ့။

ဒီဝတ္ထုမှာ အံ့စရာကောင်းတာကတော့ ပုဏ္ဏားကြီးလင်မယား-ကရားနှာလဲမလာ၊ မကြည်ညိုသူလဲ ဖြစ်လျက် မြတ်စွာဘုရားက အိမ်အရောက် မဂ်,ဖိုလ်လာပို့ရတယ်၊ ရှေးက နာမ်ရူပ် နာကြား နှလုံးထားဘူးတဲ့သူတွေ မျက်နှာကြီးပုံ မထင်ရှားဘူးလား၊ ဒါကြောင့် ယခုအခါ နာမ်ရူပ်နှစ်ဖြာ, ခန္ဓာ, အာယတနတို့ကို နာခံမှတ်သား နှလုံးထားကြသူများလဲ နောက်ဘုရားမပွင့်မီ မဂ်,ဖိုလ်ရလျှင်ရ၊ မရလျှင် ပုန်းရှိမလွတ်အောင် မျက်ကြီးကြဉီးတောမှာဘဲလို့ စဉ်းစားပြီး ငါ့ကိုယ်, ငါ့ဟာ, ငါဟု အစွဲမကပ်နိုင်အောင် နာမ်ရူပ်နှစ်ဖြာ, ခန္ဓာ, အာယတနတို့ကို ဘာဝနာ ဉာဏ်တရားဖြင့် ရှုစားနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

ဖဿ, ဝေဒနာ ကျည်တဲ့တရားကို
သုတ်သင်စရာ တရားစာ

"သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော"။ ။သဠာယတနပစ္စယာ၊ သဠာယတနဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဖဿော၊ ဖဿသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ ဒီလိုဟောတဲ့နေရာမှာ သဠာယတနဆိုတာ အရူပဘုံက မနာယတနဟူသော ဆဠာယတနရယ်, တပါးသောဘုံက အဋ္ဌတ္တိကာယတန ခြောက်ပါးရယ်, ဗာဟိရာယတန ခြောက်ပါးရယ်၊ အားလုံးပေါင်း၍ အကြောင်းသဠာယတနဟု မည်သတဲ့။

ဖဿဆိုတာ လောကီဝိပါက် ၃၂-ခု၌ ရှိသော ဖဿ ၃၂-ခု ဖြစ်တယ်၊ ဒွါရစွမ်းဖြင့်တော့ စက္ခုဒွါရမှာဖြစ်တဲ့ စက္ခုဝိညာဏ်ဒွေဖဿသည် စက္ခုသမ္ဖဿမည်တယ်၊ သောတဒွါရမှာ သောတဝိညာဏ်ဒွေဖဿကတော့ သောတ-

သမ္မာသ၊ ထို့အတူ ဃာနမှာ ဃာနသမ္မာသ၊ ဇိဝှါမှာ ဇိဝှါသမ္မာသ၊ ကာယမှာ ကာယသမ္မာသ၊ မနောမှာတော့ ကြွင်းဖယ် ၂၂-ပါးသာ မနောသမ္မာသ မည်တယ်၊ ခြောက်မျိုးပြားရှိ ခေါ်တယ်။

ဒီနေရာမှာ အကြောင်း, အကျိုးနှစ်ပါးလုံး သက်ရှိဌာသာ ဟောတယ်လို့ ယူကြသော ဆရာမြတ်တို့က အရူပဘုံဆဌာယတနနှင့် ပဉ္စဝေါကာရဘုံ အဋ္ဌတ္တိကာယတနတို့ကိုသာ ပေါင်းရှိ အကြောင်း သဠာယတနလို့ မိန့်ဆိုကြသတဲ့။

အကျိုးကိုသာ သက်ရှိဌာ၊ အကြောင်းကိုတော့ သက်ရှိသက်မဲ့ နှစ်ဌာနလုံးဌာ ဟောတယ်လို့ ယူကြသော ဆရာမြတ်တို့ကတော့ ဗာဟိရာယတနလဲ ဖယ်ဖြစ်ကြောင်းဘဲ၊ ဒါကြောင့် ဆဌာယတန, အဋ္ဌတ္တိက သဠာယတန, ဗာဟိရ သဠာယတနတို့ကို ပေါင်းရှိ အကြောင်းသဠာယတနလို့ မိန့်ဆိုကြသတဲ့။

ဖယ်ဖြစ်တာဟာ အာယတန အားလုံးကြောင့် ဖယ်တခု မဖြစ်ဘူး၊ အာယတန တခုကြောင့်လဲ ဖယ်အားလုံး မဖြစ်ဘူး၊ အာယတန အမျိုးကြောင့်သာ ဖယ်တခု ဖြစ်တယ်၊ စက္ခုသမ္ဖဿတခု ဖြစ်တဲ့အခါ စက္ခာယတနရယ်, ရူပါယတနရယ်, စက္ခုဝိညာဏ် မနာယတနရယ်, ယှဉ်ဘက် စေတသိက်ဓမ္မာယတနရယ်၊ ဒီ-အာယတန လေးပါးကြောင့်သာ ဖယ်တခု ဖြစ်သတဲ့။

ကျေးဇူးပြုပုံကတော့- စက္ခာယတနစသော အဋ္ဌတ္တိကာယတန ၈ါးပါးသည် စက္ခုသမ္ဖဿစသော ဖယ်၈ါးပါးအား အသီးသီးမှီရာ နိဿယသတ္တိ စသည်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုသတဲ့။

ဝိပါက်မနာယတနသည် ဝိပါက် မနောသမ္ဖဿအား အတူဖြစ်ဘက် သဟ-ဇာတသတ္တိ စသည်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုသတဲ့။

ရူပါရုံစသော ဗာဟိရာယဘန ခြောက်ပါးသည် ဖယ် ခြောက်ပါးအား အသီးသီး အာရမ္မဏ သတ္တိစသည်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုသတဲ့။

ဖယ်သဘော ထင်ရှားအောင် ဆိတ်နှစ်ကောင်ဝှေ့ တာကို ရှုရမယ်၊ တကောင်ကို စက္ခုဓာတ်ကဲ့သို့, တကောင်ကို ရူပဓာတ်ကဲ့သို့,ဦးခေါင်းချင်းထိတာကို ဖယ်ကဲ့သို့ဟု ရှုရမယ်၊ သို့ပေမဲ့ ဖယ်ဟာ တကယ်ထိတာ မဟုတ်ဘူး၊ ဝမ်းမြောက်ဘွယ်, ဝမ်းနည်းဘွယ် အာရုံ အကောင်း, အညံ့ကို မြင်ရ, ကြားရလျှင် ထိုထို

ဝတ္ထုဒ္ဌါရမှာရှိတဲ့စိတ်ကို လာထိသကဲ့သို့ အခြင်းအရာမျှသာ ဖြစ်တယ်၊ ထိသကဲ့သို့ အခြင်းအရာမျှဆိုတာလဲ အချဉ်သီး စားသူကို မြင်ရလျှင် မိမိခံတွင်းထဲ အချဉ်းသီးရောက်လာသလို သွားရေတွေ ကျလာတယ် မဟုတ်လား၊ ရေးခြစ်သံကြားရလျှင် မိမိသွားကို လာမထိသေးလဲ လာထိသလို သွားကျိန်းတယ် မဟုတ်လား၊ သစ်ပင်ခေါင်ဖျား တက်သူကို မြင်လျှင် အချို့ဒူးတုန်တယ်မဟုတ်လား၊ မိမိဒူးကတော့ သစ်ပင်ဖျားမရောက်ပေမဲ့ ရောက်သလို အခြင်းအရာ ဖြစ်တယ်၊ အဲသည်လို ပရမတ်သဘော အခြင်းအရာမျှဖြစ်တဲ့ ဖဿဟာ ဖူးရောင် ၍ ပြည်ဥသော အနာအဖုခြောက်မှုန့်ဝင်တူတဲ့ စက္ခု, သောတစသော အနာခြောက်ခုမှာ ရူပါရုံ, သဒ္ဒါရုံ စသည်တို့နှင့် ရှေ့ရှုဆုံမိလျှင် လာထိတာဘဲ၊ မီးခြစ်အိမ်မှာ မီးခြစ်ဆံခြစ်လိုက်တော့ မီးတောက်ကလေး ဖြစ်လာသလိုဘဲတဲ့။

ဝေဒနာ

"ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ"။ ။ဖဿပစ္စယာ၊ ဖဿဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ ဒီလိုဟောတဲ့ နေရာမှာ ဖဿဆိုတာ ယခင်လောကီဝိပါက် ဖဿ ၃၂-ခု ဖြစ်တယ်။

ဝေဒနာဆိုတာ ထိုဖဿ ၃၂-ခုနှင့်အတူ ဖြစ်သော ဝေဒနာ ၃၂-ခု ဖြစ်တယ်၊ စက္ခုသမ္ဖဿကြောင့် စက္ခုသမ္ဖဿဇာဝေဒနာစသည်ဖြင့် ခြောက်မျိုးပြားတယ်၊ ဒွါရစုမ်းဖြင့် ဒီ-ခြောက်မျိုးသာ ပြားတယ်၊ စိတ်အပြားဖြင့်တော့ ဝေဒနာလဲ တခုယုတ်ကိုးဆယ် ပြားတယ်၊ သို့ပေမဲ့ လောကုတ္တရာဝေဒနာကို ဝင်ဒုက္ခကထာ၌ မယူရဘူး၊ လောကီဝေဒနာ ၈၁-ခုကိုသာ ယူရတယ်၊ အကြီးအကဲ ဣန္ဒြေအားဖြင့် သုခ, ဒုက္ခ, သောမနဿ, ဒေါမနဿ, ဥပေက္ခာ-ဟု ၅ါးမျိုးပြားတယ်၊ ၅ါကဲ့သို့ ကိုယ်ချမ်းသာခြင်း, ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း, စိတ်ချမ်းသာခြင်း, စိတ်ဆင်းရဲခြင်း, လျစ်လျူရှုခြင်း ဖြစ်ကြရမယ်လို့ အကြီးအကဲ ပြုတယ်၊ အာရုံအရသာကို ခံစားခြင်းဖြင့် အာရုံဒကာင်းလျှင် သုခဝေဒနာ, ညံ့လျှင် ဒုက္ခဝေဒနာ, အလတ်စားဖြစ်လျှင် အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ၊ ဝါ-ဥပေက္ခာ ဝေဒနာဟူ သုံးမျိုးပြားတယ်၊ ချုံးလိုက်တော့ သုခနှင့် ဒုက္ခ နှစ်ပါးသာ ဖြစ်တယ်၊ သုခဆိုတာလဲ ဖောက်ပြန်လျှင် ဒုက္ခဘဲတဲ့၊ ဝိပရိဏာမ ဒုက္ခပင် ဖြစ်သောကြောင့် ဝေဒနာအားလုံးဟာ ဒုက္ခတမျိုးတည်းမှာ အဆုံးသတ်တယ်၊ ကျေးဇူးပြုပုံကတော့-

၁။ ဖဿအားလုံးသည် အတူဖြစ်ဘက် ဝေဒနာအား သဟဇာတသတ္တိ စသည်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတယ်။

၂။ ရှေးရှေးစိတ် ဖဿသည် နောက်နောက်စိတ်ဝေဒနာအား အခြားမဲ့ အနန္တရသတ္တိ, အားကြီးသောအကြောင်း-ဥပနိဿယသတ္တိ စသည်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတယ်။

[ဝါဒကဲ့ဆရာတို့ အလိုအားဖြင့် ဝိပါက်မဟုတ်သော ဖဿသည် ဝိပါက်ဝေဒနာတို့အား ဥပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုတယ်လို့ မိန့်ဆိုကြတယ်။]

ဒီ-ဝေဒနာသဘောဆိုတာ စားတော်ကဲ ချက်ပေးတဲ့ဘောဇဉ်ကို ရှင်ဘုရင်သာ မြိန်ရှက်စွာ ခံစားသည်နှင့် တူ၏၊ အဘူဖြစ်ဘက် ဖဿစသည်တို့ကိုလဲ စားတော်ကဲပမာ မြီးကြည့်ရုံသာ ခံစားစေတယ်။

မေးမြန်းဘွယ်

မေး။ ဒီ-ဝေဒနာဟာ ကောင်းသောအာရုံ၌ မြိန်ရှက်စွာ ခံစားပါစေ၊ မကောင်းသောအာရုံ၌ အဘယ်သို့ မြိန်ရှက်စွာ ခံစားသနည်းဟု မေးသင့်တယ်။

အဖြေကတော့- ဤသူ ဤသူဟာ ငါကတော့ ကောင်းစားအောင်ကြည့်ရှုရတယ်၊ ငါ့ကိုတော့ ကွယ်ရာမကောင်းပြောတယ်၊ ဒင့်တော့လား မကျေနိုင်ဘူးဟဲ့လို့ ခဏခဏစမြုံ့ပြန်ပြီး ခံစားတယ် မဟုတ်လား၊ မထွေးနိုင် မစွန့်နိုင်သဖြင့် ကူပြီးအပြစ်ပြောလျှင် သာ၍သဘောကျသေးဘယ်၊ တရားစကားဖြင့် ဖြေဖျောက်ရန် ပြောဟောလျှင် တရားဟောတဲ့သူကိုတောင် စိတ်ဆိုးပြီး ဒေါမနဿဝေဒနာနဲ့ ခံစားလိုက်သေးတယ် မဟုတ်လား။

ဒီ-ဝေဒနာအမျိုးမျိုးဟာ ဥပါဒ်, ဌီ, ဘင်စွမ်းဖြင့် ဖြစ်ပြီးပျက်တဲ့ သင်္ခါရဒုက္ခချည်း တမျိုးထဲ ဖြစ်တယ်၊ တနည်း-မသင့်တာစားတဲ့ လူမမာဟာ စားတုန်းသုခဖြစ်ပေမဲ့ ငန်းဖမ်းတော့ ဒုက္ခဖြစ်ရသလို ပျော်တပြုံးပြုံးနဲ့ သုခတွေ့ရပေမဲ့ ငိုတမဲ့မဲ့နဲ့ အဆုံးသတ်ရသော ဝိပရိဏာမ ဒုက္ခချည်း တမျိုးထဲ ဖြစ်တယ်၊ အဲဒါ အနာဌ် ထိတိုင်းနာတာဘဲ၊ ပွတ်ချိုရသောမီး-ပူလောင်တာလို့ ရှုရတယ်။

တဏှာ

"ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ"။ ။ဝေဒနာပစ္စယာ၊ ဝေဒနာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ တဏှာ၊ တဏှာသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ ဒီလိုဟောတဲ့

နေရာမှာ ဝေဒနာဆိုတာ ယခင်လောကီဝိပါက် ဝေဒနာ ၃၂-ခု ဖြစ်တယ်၊ တနည်း-လောကီဝေဒနာ ၈၁-ခုလုံး အကြောင်းဝေဒနာ ဖြစ်တယ်။

တဏှာဆိုတာ ရူပါရုံစသော အာရုံခြောက်ပါးကို နှစ်သက်သောကြောင့် အာရုံစွမ်းဖြင့် ရူပတဏှာ,သဒ္ဒတဏှာ, ဂန္ဓတဏှာ, ရသတဏှာ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ, ဓမ္မတဏှာဟု ခြောက်ပါးပြားတယ်၊ ထိုအာရုံခြောက်ပါးကို ကာမရာဂဖြင့် သာယာခြင်းသည် ကာမတဏှာ မည်တယ်၊ သဿတဒိဋ္ဌိနှင့် ယှဉ်တွဲလျက် ငါ၏ အာရုံခြောက်ပါး-အတ္တသည် မြဲ၏, ခိုင်၏ဟု သာယာခြင်းသည် ဘဝတဏှာ မည်တယ်၊ ရူပဘဝ, အရူပဘဝဟူသော ဥပပတ္တိဘဝကိုရင်း၊ စျာန်ဟူသော ကမ္မဘဝကိုရင်း တပ်သော ဘဝါသဝမည်သော ဘဝရာဂ-ဘဝတဏှာသည်လည်း ဘဝတဏှာ မည်တယ်၊ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့်ယှဉ်တွဲလျက် ငါ၏အာရုံခြောက်ပါး-အတ္တသည် နောက်ထပ် ဒုက္ခမဖြစ်ဘဲ ပြတ်၏ဟု သာယာခြင်းသည် ဝိဘဝတဏှာ မည်ဘယ်၊ နိရောဓတဏှာ ဟူ၍လဲ ခေါ်တယ်။ ပြတ်ပြီ-နိဗ္ဗာန်ရောက်ပြီလို့ စွဲလမ်းတဲ့တဏှာ ဖြစ်တယ်၊ နိဗ္ဗာန်အစစ်တော့ မဟုတ်ဘူး၊ နိဗ္ဗာန်အစစ်ကို အာရုံပြုလျှင်တော့ တဏှာသေတာဘဲ၊ တဏှာအာရုံပြုတဲ့ နိဗ္ဗာန်ဟာ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိလက်တွင်းမှာ တဏှာ၏ အသက်ရှူပေါက်-တဏှာ၏ စားကျက်ပင် ဖြစ်တယ်။

ဒီ-တဏှာဟာ ဖြစ်ပုံခြင်းရာအားဖြင့် ကာမတဏှာ, ဘဝတဏှာ, ဝိဘဝတဏှာဟု သုံးမျိုးအရင်းခံတယ်၊ ရူပါရုံစသော အာရုံစွမ်းဖြင့် ၆-ပါးစီပြား၍ ၁၈-ပါး ဖြစ်ပြန်တယ်၊ တဖန် အတိတ်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန်ကာလစွမ်းဖြင့် သုံးပါးစီပြား၍ ၅၄-ပါး ဖြစ်ပြန်တယ်၊ တဖန် အဇ္ဈတ္တ, ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်စွမ်းဖြင့် နှစ်ပါးစီပြား၍ ၁၀၈-ပါး ပြားပြန်တယ်၊ ဒါကို တဏှာအစစ် တရားရှစ်ဟု မိန့်ဆိုကြသတဲ့။

ဆောင်။　တဏှာသုံးဘန်၊ တည်၍ခံ၊ အာ-ကာ-သန့်ဖြင့် မြောက်။
　　တဏှာအစစ်၊ တရားရှစ်၊ ဖြစ်၏ ထိုပျလောက်။

ကျေးဇူးပြုပုံကတော့-ဝေဒနာ ၃၂-ပါးသည်၊ ဝါ-လောကီဝေဒနာ ၈၁-ခု သည် တဏှာအားလုံးအား အားပေးစက်သဘွယ်- ဥပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသတဲ့။

ဒုက္ခဝေဒနာ ခံစားရတဲ့အခါ ဘယ်တော့ ချမ်းသာရပါ့မလဲလို့ သုခကို လှမ်းပြီး ဘောင့်တတဲ့ တဏှာ ဖြစ်တယ်၊ သုခဝေဒနာခံစားရတဲ့အခါ မရောင့်ရဲနိုင်တဲ့တဏှာ ဖြစ်တယ်၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ခံစားရတဲ့အခါလဲ သုခအတူ

ငြိမ်သက်တယ်လို့ စုံမက်တဏှာ ဖြစ်တယ်၊ ထို့ကြောင့် ဝေဒနာအားလုံးဟာ တဏှာကို ဖြစ်စေနိုင်တာချည်းဘဲ။

ဝေဒနာကြောင့် တဏှာဖြစ်တာ သတ္တဝါတိုင်းလားလို့ဆိုဘော့ အနုသယ မကင်းတဲ့ သတ္တဝါတိုင်းဘဲတဲ့၊ အနုသယကင်းတဲ့ ရဟန္တာမျှားမှာတော့ ဝေဒနာကြောင့်တဏှာ မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ အနုသယမကင်းသေးသော်လဲ သူတော်ကောင်း မှီဝဲရ၍ ယောနိသောမနသိကာရရှိတဲ့ ကလျာဏပုထုဇဉ်တို့မှာလဲ ဝေဒနာကြောင့် တဏှာ မဖြစ်နိုင်ဘူးတဲ့၊ ဒါကြောင့် ဝေဒနာကြောင့် တဏှာ ဖြစ်တယ်လို့ ဟောတဲ့နေရာမှာ တဏှာမဖြစ်နိုင်အောင် သတ်၍ သံသရာမှ ထွက်နိုင်ဘို့ ထွက်လမ်းတခုကို ပြတော်မူတယ်။

ဒီ-တဏှာ သဘောဟာ အာရုံဘခုခုကို စုံမက်မိလျှင် အိုးကင်းပူ၌ အမဲသားတုံးကဲ့သို့ ကပ်ငြိတတ်သတဲ့၊ ဒီ-တဏှာကပ်လျှင် အလွန်တရာ ခွာခဲတယ်၊ ခရီးသွားစဉ် ရင်ဆိုင်တွေ့တဲ့ အာရုံတခုကို တဏှာကပ်လျှင် လွန်သွားပေမဲ့ လှည့်ကြည့် လှည့်ကြည့်နဲ့ ခလုတ်တိုက်သူလဲ တိုက်ကုန်ပြီ၊ ချုံကလေးမျှားကွယ်သွားလျှင် ငုံ့၍ကြည့်လိုက်ချင်သေးတယ်၊အဲဒါ ထိခိုက်တဲ့ အနာ-နာလို့ ဆေးကုချင်တာ မဟုတ်လား၊ ဝါ-ဆားငန်ရေသောက်မိလို့ ရေငတ်မပြေနိုင်တာ မဟုတ်လား။

တနည်းတော့လဲ-မျောက်နဲ့စေးနှင့် တူသတဲ့၊ ရှေးက မုဆိုးအချို့ဟာ သစ်ရွက်ကြီးတခုမှာ မျောက်နဲ့စေးတွေသုတ်ပြီး မျောက်တို့သွားတတ်တဲ့လမ်းမှာ ချထားကြသတဲ့၊ လက်ဆော့တဲ့မျောက်တွေတော့ ညာဘက်လက်ဖြင့် တို့ကြည့်သတဲ့၊ ဒီတော့ ညာဘက်လက် ကပ်နေရောတဲ့၊ ဒါနဲ့ ကပ်ရာမှကွာသွားအောင် ဘယ်ဘက်လက်ဖြင့် ထောက်ပြီး ရုန်းလိုက်သတဲ့၊ ဒီတော့ ဘယ်ဘက်လက်လဲ ကပ်နေပြန်ရောတဲ့၊ ခြေနှစ်ဘက်ဖြင့် စုန်ကန်ရုန်းပြန်တော့ ခြေနှစ်ဘက်လဲ ကပ်နေပြန်ရောတဲ့၊ ဦးခေါင်းဖြင့်ဆောင့်ပြီး ရုန်းပြန်တော့ ဦးခေါင်းလဲ ကပ်နေပြန်ရော၊ နောက်ဆုံးတော့ ရင်ဘတ်ဖြင့်ကော့ပြီး ရုန်းပြန်သတဲ့၊ ဒီဘော့ ရင်ဘတ်ပါ ကပ်နေသတဲ့၊ အဲဒီလို ထိုမျောက်ကလေး ခြောက်ခြားနေ ကပ်နေတဲ့ အခါမှာ မုဆိုးကြီးလာပြီး အလွယ်တကူ ဖမ်းယူသွားနိုင်သတဲ့၊ ထို့အတူ ယောနိသောမနသိကာရနှင့်ဝေး၍ စိတ်ဆော့တဲ့ အန္ဓပုထုဇဉ်တွေဟာလဲ အာရုံခြောက်ပါး၌ တဏှာဖြင့်ကပ်နေကျ ဖြစ်သောကြောင့် ဇာတိ, ဇရာ, မရဏဆိုတဲ့ သေမင်းကြီးရောက်လာပြီး အလွယ်တကူ ဖမ်းယူသွားနိုင်သည်။

ဆားငန်ရေသောက်မိလို့ ရေငတ်မပြေတာ ထင်ရှားအောင် သမဏ နတ်သားပြောတာကို ဆင်ခြင်ရမယ်၊ လက်ထက်တော်က ရဟန်းတပါးဟာ ဝင့်

ဒုက္ခမှ လွတ်အောင်ဟု အသက်ခန္ဓာမင့်ဘဲ သံဇုံး-အပ်ဖြစ်အောင်သွေးသော လုံ့လမျိုးဖြင့် နေ့ညဉ့်မပြတ် ရဟန်းတရား အားထုတ်သတဲ့၊ တနေ့၌ စကြဲ့ဦး မှာ တရားနှလုံးသွင်းလျက်နေစဉ် ကိုယ်တွင်းလေခိုပ်စက်လို့ ဇီဝိတိန္ဒြေချုပ် သွားသတဲ့၊ တမင်, တဖိုလ်မျှ မရသော်လဲ အလုပ်လက်ရှိဖြင့် ကွယ်လွန်ခြင်း ကြောင့် တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှာ နတ်ဗိမာန်ကြီးတခုအတွင်း နတ်သားကြီး သွားဖြစ်သတဲ့၊ ဗိမာန်ထဲမှ နတ်သမီးတွေ တထောင်လောက်က ငါတို့ဗိမာန် ရှင် နတ်သားကြီး ရောက်လာပြီဆိုပြီး တီးမှုတ်, ကခုန်, သီဆိုကာ လာပြီးခြံရံ ကြသတဲ့၊ သည်တော့ နတ်သမီးတွေကို မြင်တာနဲ့ အဖွားအမျှော်လာကြတဲ့ မာတုဂါမတွေလိုထင်ပြီး အပေါ်ခြုံနတ်ပုဆိုးကြီးကို သက်နှံးလို လက်ကတော့ ပြင်ထိုးပြီး စက္ခုနွေ့ချ၍ ထိုင်နေလိုက်သတဲ့။ သူကိုယ်တော့ သူ နတ်ဖြစ် တာကို မသိသေးဘူး၊ သည်တော့ နတ်သမီးတွေက အကင်းပါးလို့ ရိပ်မိပြီး ဒီ-နတ်ပြည်ဟာ တရားအားကုတ်ရတဲ့နေရာ မဟုတ်ပါဘူးလို့ဆိုပြီး တီးမှုတ် ကြပြန်သတဲ့၊ "ဒီ–မာတုဂါမတွေဟာ ဟိရိ, သြတ္တပ္ပ နည်းလှချေရဲ့၊ ကျောင်း, ကန်, ဘုရားထဲမှာ ရဟန်းသံဃာတွေ အနီးအနားမှာလဲ သာသနာတော်၏ ငြောင့်တံကျင်တွေကို တီးလို့မှုတ်လို့၊ ဘယ်နှယ်ဟာတွေပါလိမ့်မလဲ"လို့ မကြည့်ဘဲ ငုံ့နေလိုက်သတဲ့၊ ဒီတော့ ကိုယ်လုံးပေါ်မှန်ကြီးတွေ ရှေနားမှာချပြီး ဒီမှာ ရှုစားတော်မူပါဦးဘုရားလို့ ဆိုကြသတဲ့၊ ဒီတော့မှ ,မှန်ရိပ်မြင်လို့ သေပြီး နတ်လာဖြစ်နေပြီလို့ သိရသတဲ့၊ ငါဟာ ရဟန္တာဖြစ်အောင် အားထုတ်တယ်၊ ဒီနေရာကို တောင့်တပြီး အားထုတ်တာ မဟုတ်ဘူးလို့ ထိုနတ်စည်းစိမ်ကို စိတ်ပျက်ပျက်နဲ့ "ရှေပုဆိုး ရမလားလို့ လက်ဝှေ့ ဝင်ထိုးရာ လက်သီးချက် ရတာနဲ့ တူလိုက်တာ"ဟု ဆင်ခြင်ပြီး ဗိမာန်တွင်းသို့ မဝင်ဘဲ နတ်သမီးတွေနှင့်တကွ မြတ်စွာဘုရားထံ ချဉ်းကပ်ပြီး ဤဂါထာဖြင့် ရှတ်ဆို လျှောက်ကြားသတဲ့။

အစ္ဆရာဂဏသမ္ပုဏ္ဏော၊ ပိသာစ ဂဏသေဝိတော။
ဝနန္တော မောဟနော နာမ၊ ကထံ ယာတြာ ဘဝိဿတိ။ ။

ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရာ။ အစ္ဆရာဂဏသမ္ပုဏ္ဏော၊ နတ်သမီးအပေါင်းဖြင့် ကြွက်ကြွက်ညံသော။ ပိသာစ-ဂဏ+သေဝိတော၊ ဘုတ်ပြိတ္တာတို့၏+နေထိုင်ရာ ဖြစ်သော။ ဝနန္တော-မောဟနော နာမ၊ မေ့ပင်တွေပေါ+မေ့တောကြီး ရှိသော- တာဝတိံသာမည်သော ပြိတ္တာဘုံကို။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ယာတြာ၊ လွန်မြောက်ခြင်းသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်ပါအုံ့နည်း မြတ်စွာဘုရား။

ဒီ-ဂါထာမှာ မိမိ၏ရဟန္တာဖြစ်လိုသော သမာဓိခန္ဓကို အလေးပြုခြင်းဖြင့် နတ်သမီးတွေကို ဘုတ်ပြိတ္တာမတွေ-အငတ်မတွေလို့ဆိုတယ်၊ နန္ဒဝန် နတ်ဥယျာဉ်

လွတ်သွားတယ်၊ ဒီလိုသာ ဘုရားထံ မလာလျှင် ယခုလောက်ရှိ အဝီစိမှာ အခြေအရံတထောင်နဲ့ ဒယ်အိုးတခုဌ် ကိန်းသေဖြစ်ရှာရတော့မှာဘဲ။

တချို့က ဒီ-နည်တြ-ဂါထာကို ထိတ်လန့်စရာ အခါမျိုးကြုံလျှင် ရွတ်ဆိုကြတယ်၊ အင်းချပြီး အရာရာသုံးကြတယ်၊ အပ္ပင့်ကောင်းတယ်၊ စေ့းခေါ်ကောင်းတယ်၊ အကာအကွယ်လဲ အလွန်ကောင်းသတဲ့၊ တစ္ဆေကိုတော့ ကောင်းကောင်းနိုင်သတဲ့၊ ဒါဟာ သူတို့ မလိမ္မာလို့ ထိုဂါထာကို နာမည်ပျက်စေတာဘဲ၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့-ဒီ-တစ္ဆေအနေမျှ ဟုတ်ရိုးလား၊ တသံသရာလုံးကိုနိုင်တဲ့ အကာအကွယ်ကြီး ဖြစ်တယ် မဟုတ်လား၊ စကြာဝဠာတခုလုံးကို ထွန်းလင်းစေတဲ့ နေမင်းကြီးဖြစ်လျက် ပိုးစုန်းကြူးရောင်ကို ပယ်နိုင်သော နေမင်းကြီးဟု ဆိုလျှင် နေမင်းကြီးမှာ ကောင်းနိုင်ပါတော့မလား၊ ခါးတောင်းကျိုက်ပြီး ပရက်ဆိတ်ဖမ်းသလို, ခါချဉ်ကို အမြောက်နဲ့ ပစ်သလို နေတာပေါ့။

မုဒုလက္ခဏာတော်ခ္ဍာတော့- ဒီတဏှာဟာ မရခင် လိုချင်တာ တခုထဲ၊ ရပြီးတော့ အမျိုးမျိုး တိုးလာသတဲ့၊ ပြဟ္မဒတ်မင်းကြီး ကိုးကွယ်သော စျာန်အဘိညာရတဲ့ ငါတို့ဘုရားအလောင်း ရသေ့ကြီးဟာ မုဒုလက္ခဏာမိဖုရားကြီးကို မြင်၍ စုံမက်ပြီး "မုဒုကို လိုချင်လှချည်ရဲ့၊ ဘယ်တော့ရပါ့မလဲ"ဟု မစားနိုင်, မသောက်နိုင် ခုနစ်ရက်တိုင်အောင် ကြံစည်တောင့်တသတဲ့၊ အဲဒါ မရခင် လိုချင်တာ တခုထဲ ဖြစ်ပုံတဲ့။

ထိုအကြောင်းကို မင်းကြီး-သိသွားတော့ ဒီလို, ဒီလို စောင့်ရှောက်မှ ဖြစ်မယ်လို့ မိဖုရားနှင့်တိုင်ပင်ပြီး ရသေ့ကြီးအား မိဖုရားကို ယူပါတော့လို့ ပေးလိုက်သတဲ့၊ ရသွားတော့ မိဖုရားက နေစရာအိမ်တဆောင်ရဘို့ ရှင်ဘုရင်ထံ သွားတောင်းပါလို့ ခိုင်းသတဲ့၊ သွားတောင်းတော့ ရှာစွန်မှာ သူတကာ ညစ်ကြေးစွန့်တဲ့ အိမ်ပျက်တခုကို ပေးလိုက်သတဲ့၊ မိဖုရားက ရှုံ့စရာတွေ သုတ်သင်ပါဦးလို့ ခိုင်းတော့ ပေါက်တူး, ခြင်းတောင်း- သွားတောင်းပြီး သုတ်သင်ရပြန်သတဲ့၊ သုတ်သင်ဆိုတာ စကားယဉ်သုံးတာ၊ မစင်တွေ ထမ်းထုတ်ရတဲ့ မိလ္လာကုလားကြီး ဖြစ်သွားတာကိုဆိုတာ၊ ထို့နောက်လဲ ခတင်, မွှေ့ရာ, ခေါင်းအုံး, ဖျာ, စောင်, ခြင်ထောင်, အိုး, ခွက် စသည်ဖြင့် တခုပြီးတခုလိုတာနဲ့ မိဖုရားခိုင်းတိုင်း သွားတောင်းပြီး ထမ်းသယ်လာရပြန်တယ်၊ မောရမှန်း ပန်းရမှန်းတောင် မသိနိုင်ဘူး၊ ဒါက ရပြီးတော့ အမျိုးမျိုးတိုးလာတာ ဖြစ်ပုံတဲ့။

နောက်တော့ ခတင်ပေါ်မှာ အတူယှဉ်ထိုင်လျက်နေတော့ မိဖုရားက အရှင်၏ ရသေ့ရဟန်းအဖြစ်ကို အရှင်မသိနိုင်တော့ဘူးလားလို့ ဆိုပြီး ရသေ့ကြီးကို မုတ်

ဆိတ်တွေ ဆွဲရမ်းသတဲ့၊ ဒီတော့မှ သတိရသွားသတဲ့၊ ဤမျှလောက် မသိနိုင်အောင် နှိပ်စက်သောတဏှာသည် ငါ့ကို အကန်းလုပ်တာဘဲ၊ တိုးပွါးလာလျှင် အပါယ်မှာ ဦးခေါင်းမဖော်နိုင်အောင် နှိပ်စက်ဦးမှာဘဲ၊ ဒင်းကို မှီ၍ တဏှာလောဘတွေသာ တိုးပွားတယ်၊ ပြန်ပေးမှ နေရာကျမယ်လို့ မင်းကြီးထံ သွားပြီး မလိုချင်တော့ပါဘူး၊ ပြန်ယူပါတော့လို့ ဆိုပြီး ဂါထာတခုကို ရွတ်ဆိုသတဲ့။

ကော ဂ္ဂဆ္ဆာ ပုရေ အာသိ၊ အလဒ္ဓါ မုဒုလက္ခဏံ။
ယတော လဒ္ဓါ အဠာရက္ခံ၊ ဂ္ဂဆ္ဆံ ဝိဇာယထ။ ။

မဟာရာဇ၊ မြတ်သောမင်းကြီး။ မုဒုလက္ခဏံ၊ မုဒုလက္ခဏာမိဖုရားကို။ အလဒ္ဓါ၊ မရမီ။ ပုရေ၊ ရှေးဘ၊ မမ၊ ငါအား။ ကောဂ္ဂဆ္ဆာ၊ မုဒုရမ္ဘ ကောင်းလေစွဟု အလိုဆန္ဒတခုသည်။ အာသိ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ ယတော၊ အကြောင်အခါ၌။ အဠာရက္ခံ၊ တင့်တယ်သော မျက်လုံးရှိသော မုဒုကို။ လဒ္ဓါ၊ ရပြီ။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ ဂ္ဂဆ္ဆာ ဂ္ဂဆံ၊ များပြားထိုထို ဆန္ဒအလိုကို။ ဝိဇာယထ၊ ဖြစ်စေခဲ့ရလေပြီ။

ကာမဇာတ်မှာတော့ တဏှာဆိုတာ ဖြစ်ခါစ နှိမ်မှ-မနှိမ်လျှင် တဖြေးဖြေးနယ်ချဲ့သတဲ့၊ ခမည်းတော်မင်းကြီး နတ်ရှာစံတော့ သားတော်ကြီးက ဘုရင်အလုပ် လက်မခံလိုဘူးဟု ညီတော်ကိုလွှဲပြီး ပစ္စန္တရာဇ်မှာသွား၍ လက်အမှုလုပ်ကိုင်စားသောက်နေသတဲ့၊ တောကလူတွေက မင်းသားဟုသိ၍ ခြံရံပြီး ခစားကြသတဲ့၊ ထိုသူများကို မင်းခွန်လွှတ်ရန် ညီတော်ဘုရင်ထံ အကြောင်းကြားလိုက်တော့ ညီတော်ဘုရင်က မင်းခွန်လွှတ်သတဲ့၊ နောက်တော့ တစတစနဲ့ ခစားသူတွေ များလာတော့ ဇနပုဒ်ကိုတောင်း, မြို့ရွာကိုတောင်းနဲ့ တဏှာနယ်ချဲ့လာတယ်၊ နောက်တော့ မင်းအဖြစ်ကို ပေးရမယ်၊ မပေးလျှင် စစ်တိုက်မယ်လို့ ရာဇသံပေးလိုက်သတဲ့၊ ညီတော်က တယ်-မိုက်မဲတဲ့ နောင်တော်ပါဘကားဟု ဆိုပြီး စစ်မတိုက်ဘဲ တိုင်းပြည်အပ်လိုက်သတဲ့၊ ရှင်ဘုရင်ဖြစ်တော့လဲ ဘယ်တိုင်းပြည်ကို တိုက်ယူရပါ့မလဲလို့ တကြံထဲကြံပြီး တဏှာနယ်ချဲ့နေသတဲ့၊ ထိုအခါ သိကြားမင်းက လုလင်အသွင်ယူပြီး တိုင်းပြည်ကြီးသုံးခု အလှယ်တကူရဘို့ မြင်ထားပါတယ်၊ မြန်မြန်စစ်ပြင်ပါလို့ လာပြောသတဲ့၊ ဒီခေတ် သဘောကျလွန်းလို့ ထိုလုလင်ကို နေရာထိုင်ခင်းတောင် မပေးမိဘူး၊ တဏှာမှန်သွားသတဲ့။

နောက်တနေ့တော့ ထိုလုလင်ကို ရှာမတွေ့တာနဲ့ မစားနိုင်, မသောက်နိုင် စိတ်ထောင်းကိုယ်ကြေပြီး သွေးကျတဲ့ ရောဂါ ဖြစ်လာသတဲ့၊ ဘယ်ဆရာမှ ကုမရလို့ လက်လွှတ်ကြသတဲ့၊ ထိုအခါ ငါတို့ဘုရားအလောင်း တက္ကသိုလ်ပြန်

ဆေးဆရာ ရောက်လာပြီး ရောဂါဖြစ်ခြင်း အကြောင်းရင်းကို ပြောပြပါလို့ ဆိုတော့ ရောဂါကိုသာ ကုပါ၊ အကြောင်းရင်း မပြောလိုဘူးလို့ ငြင်းပယ်သတဲ့၊ အကြောင်းရင်းသိမှ ဆေးကုလွယ်တယ်၊ ပြောသာပြောပါလို့ ဆိုတော့မှ တိုင်းပြည်ကြီး သုံးခုမရလို့ တဏှာမှိုပြီး ရောဂါဖြစ်တယ်၊ ကုနိုင် ကုပါလို့ ဆိုသတဲ့၊ အရှင်မင်းကြီး.... စိုးရိမ်ခြင်းဖြင့် တိုင်းပြည်ရနိုင်ပါ့မလားလို့ မေးသတဲ့၊ မရနိုင်ပါဘူး၊ မရနိုင်လျှင် အဘယ့်ကြောင့် စိုးရိမ်နေရသလဲ၊ တနေ့ကျလျှင် မိမိကိုယ်တောင် စွန့်သွားရမယ် မဟုတ်လား၊ တိုင်းပြည်လေးခု ဘုရင်လုပ်ပြီး ပွဲတော်လေးခု တခါတည်း ပွဲတော်တည်နိုင်မလား၊ အိပ်ရာလေးခု အိပ်နိုင်မလား၊ ပုဆိုးလေးထည် ဝတ်နိုင်မလား၊ တဏှာအလို မလိုက်ပါနှင့်၊ အပါယ်ကျသွားပါလိမ့်မယ်လို့ တရားဟောသတဲ့။

မင်းကြီး....တဏှာဆိုတာ လိုဘိုင်းရတဲ့အခါ ဝမ်းမြောက်ပြီး နယ်ချဲ့တာဘဲ၊ သားရေသမားသည် မလိုရာ အစွန်းအစကို လှီးပယ်၍ ဘိနပ်ချုပ်ရသကဲ့သို့ ကာမတဏှာတရားကို ဥာဏ်သားဖြင့် လှီးပယ်၍ ကိုယ်, နှုတ်, စိတ် ဖြောင့်စင်းအောင် ပြုရမယ်လို့ ဟောစဉ် ဆေးဆရာက မင်းကြီး၏ ထီးဖြူကို အာရုံပြု၍ သြဒါတကသိုဏ်း စီးဖြန်းသဖြင့် စျာန်ကို ရသတဲ့၊ ထိုခဏတွင် မင်းကြီးရောဂါကင်း၍ ဥာဏ်တည်းဟူသော ဆေးဖြင့် ရောဂါကင်းစေနိုင်ပါပေတယ်ဟု ဌေရှစ်ထောင် ဆုချသတဲ့၊ ဆေးဆရာက မယူလိုပါဘူး၊ ယခု တရားဆေးကုစဉ် စျာန်ရပါပြီ၊ သူ့ဆေးကောင်းတရား လက်မလွှတ်အောင် စောင့်ပါဟု ဆိုပြီး ဟိမဝန္တာ၌ ရသေ့ပြု၍ စျာန်ဖြင့် သေတော့ ပြဟ္မာပြည်ရောက်သတဲ့။

သံယုတ်ပါဠိတော်မှာ "စက္ခုံစ ပဋိစ္စ ရူပေစ-ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ၊ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ။ တဿာယေဝ တဏှာယ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ ဥပါဒါနနိရောဓော"စသည်ဖြင့် ဟောတဲ့အတိုင်း စက္ခုစသော အာယတနတို့က အခြေခံပြီး ဖဿ, ဝေဒနာတို့ ကူညီလို့ ဖြစ်လာတဲ့ တဏှာကို ဥပါဒါန် မဖြစ်စေဘဲ အကြွင်းမဲ့ချုပ်အောင် သုတ်သင်ရမယ်၊ ဒီတော့မှ ဥပါဒါန်တို့လဲ ချုပ်၍ ဝဋ္ဋဒုက္ခမှ လွှတ်နိုင်သတဲ့။

ဒါကြောင့် အိုးကင်းပူ၌ အမဲသားကပ်သလို, မျောက်နဲ့စေးကပ်သလို ကပ်တတ်တဲ့ တဏှာကို အကြောင်းအားလျော်စွာ ဥပါဒိ, ဌီ, ဘင်ဖြင့် ဖြစ်ပြီးပျက်သွားတတ်တဲ့ အနိစ္စသဘောတဏှာ, ဒုက္ခသဘောတဏှာ, အနတ္တသဘောတဏှာ ဖြစ်တယ်၊ ငါ့ကိုယ်, ငါ့ဟာ, ငါ မဟုတ်ဘူးလို့ ရှုပြီး တဏှာကို အကြွင်းမဲ့ချုပ်ငြိမ်းအောင် သုတ်သင်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

ဥပါဒါန်သုတ်သင် စက်ပိုင်ရှင်ဖြစ် တရားစာ

"တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ"။ ၊တဏှာ ပစ္စယာ၊တဏှာ ဟူသောအကြောင်း ကြောင့်။ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါန်သည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ ဒီလိုဟောတဲ့ နေရာမှာ တဏှာဆိုတာ ယခင်တဏှာ သုံးပါး, တဏှာခြောက်ပါး, တဏှာအစစ် ၁၀�># ပါးပင် ဖြစ်တယ်။

ဥပါဒါန်ဆိုတာ အားကြီးသောတဏှာနှင့် ဒိဋ္ဌိ ဖြစ်တယ်၊ လေးမျိုး ပြားတယ်၊ ပြားပုံကတော့- တဏှာအစစ် ၁၀�># -၏ ခိုင်မြဲခြင်းသည် ကာမုပါဒါန် မည်တယ်၊ နတ္ထိဒိန္နံ စသော ဝဏ္ဏဆယ်ပါးရှိသော ဒိဋ္ဌိသည် ဒိဋ္ဌုပါဒါန် မည်တယ်၊ နှားစသော တိရစ္ဆာန်တို့၏ အလေ့အကျင့်ဖြင့် ရပ်၍ ကျင်စွန့်ခြင်း, စားခြင်း, စားမြုံ့ပြန်ခြင်း စသည်ကို ပြုလျှင် သံသရာဝဋ်ဒုက္ခမှ စင်ကြယ်တယ်၊ နိဗ္ဗာန်ရနိုင်တယ်လို့ စွဲလမ်းသော ဒိဋ္ဌိသည် သီလဗ္ဗတုပါဒါန် မည်တယ်၊ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိနှစ်ဆယ်သည် အတ္တဝါဒုပါဒါန် မည်တယ်၊ ထိုတဋ်ဒ ဒိဋ္ဌုပါဒါန် စသော သုံးပါးကို သောတာပတ္တိမဂ် ပယ်သည်၊ ကာမုပါဒါန်ကို မဂ်လေးပါးဖြင့် ပယ်သည်၊ အနာဂါမ်အား ကာမရာဂ မရှိ၊ ကာမုပါဒါန်ကား ရှိသည်ဟု နိဂြောဓ-ကဏ္ဍာ၌ ဖွင့်ဆိုသည်။

တဏှာနှင့် ဥပါဒါန် ထူးခြားပုံကတော့- တဏှာဆိုတာ **မရဲသေးသော** အာရုံကို တောင့်တဘယ်၊ မှောင်ရိပ်ထဲမှာ ခိုးသူစမ်းတာနှင့် တူသတဲ့၊ ဥပါဒါန်ကတော့ ရပြီးသော အာရုံကို မြဲစွာယူဘယ်၊ ဘဏ္ဍာဥုပ်ကို ရပြီးသော ခိုးသူနှင့် တူသတဲ့၊ **တနည်း-**တဏှာဆိုတာ အလိုနည်းခြင်း- အပ်ဆွာဂုဏ်နှင့် ဆန့်ကျင်သတဲ့၊ ဥပါဒါန်ကတော့ ရောင့်ရဲခြင်း-သန္တုဋ္ဌိဂုဏ်နှင့် ဆန့်ကျင်သတဲ့၊ **တနည်း-**တဏှာဆိုတာ ရှာဖွေရခြင်း-ပရိယေသနဒုက္ခကို ဖြစ်စေတယ်၊ ဥပါဒါန်ကတော့ စောင့်ရှောက်ရခြင်း- အာရက္ခဒုက္ခကို ဖြစ်စေသတဲ့။

သံသရာထဲမှာ ကိုယ်လေးသောတို့၏ ဖြစ်စဉ်ရယ်လို့တော့ မုချမရှိဘူး၊ ပရိယာယ်အားဖြင့်တော့ တခုသောဘဝ၌ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ရှေ့သွားရှိသူဟာ သဿတဒိဋ္ဌိသော်ရင်း, ဥစ္ဆေဒ ဒိဋ္ဌိသော်ရင်း တခုခုကို စွဲလမ်းသတဲ့၊ သဿတဒိဋ္ဌိ စွဲသူကတော့ မြဲသောအတ္တ- ချမ်းသာပါစေဟု သီလဗ္ဗတုပါဒါန်ကို လိုက်စားတတ်သတဲ့၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ စွဲသူကတော့ ငါသေလျှင် ပြတ်ပြီ၊ နောက်ဘဝ စိုးရိမ်စရာ အပါယ်ဒုက္ခ မရှိဘူးလို့ ကာမုပါဒါန်ကို လိုက်စားတတ်သတဲ့၊ ဤကဲ့သို့ အတ္တဝါဒုပါဒါန် ဖြစ်ပြီးမှ ဒိဋ္ဌုပါဒါန်၊ ထိုနောက် သီလဗ္ဗတုပါဒါန်၊ ထိုနောက် ကာမုပါဒါန် ဖြစ်တယ်လို့ ပရိယာယ်အားဖြင့် မှတ်ရမတဲ့၊

ဒါဇာတ္တဟာ ဆေးကုလို၍ ဆေးအလဲယူတာတွေ့ဘဲ၊ ဝါ-ရေငတ်၍ ဖန်ဖန်ရေ ဘောင်တတာတွေ့ဘဲတဲ့။

ကျေးဇူးပြုပုံကတော့-ကာမတဏှာသည် ကာမုပါဒါန်အား-အားပေးစက် သဘွယ်-ဥပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသတဲ့။

တကွဖြစ်သော တဏှာအားလုံးသည် ကာမုပါဒါန်မှ တပါးသောဥပါဒါန် သုံးပါးအား သဟဇာတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသတဲ့။

တကွမဟုတ်လျှင် တဏှာအားလုံးသည် ဥပါဒါန်အားလုံးအား ဥပ နိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသတဲ့။

ဒိဋ္ဌုပါဒါန်၌ ဝတ္ထုဆယ်ပါးရှိတယ်ဆိုတာ နတ္ထိဒိန္နံ-အလှူဆိုတာ အကျိုးမရှိ၊ နတ္ထိယိဋ္ဌံ-ယဇ်ကြီးပူဇော်ခြင်း အကျိုး မရှိ၊ နတ္ထိဟုတံ- ညှော့သည်ဝတ်စသော ယဇ်ငယ် အကျိုး မရှိ၊ နတ္ထိကမ္မာနံဝိပါကော- ကုသိုလ်ကံ, အကုသိုလ်ကံတို့၏ ကျိုးရင်း, ကျိုးဖျား မရှိ၊ နတ္ထိအယံလောကော-ထိုထို ဘဝမှလာရာ ဤပစ္စုပ္ပန် လောက မရှိ၊ နတ္ထိပရောလောကော-ဤဘဝမှသွားရာ ထိုထို တမလွန်လောက မရှိ၊ [ဖြစ်ရာဘဝ၌သာ ပြတ်သည်ဟု ဆိုလိုတယ်၊] နတ္ထိမာတာ- အမိ၌ အကောင်းအဆိုး ပြုကျိုး မရှိ၊ နတ္ထိပိတာ-အဘ၌ အကောင်းအဆိုး ပြုကျိုး မရှိ၊ နတ္ထိ သတ္တာ သြပပါတိကာ-သေ၍ တဖန် ပဋိသန္ဓေနေသူ မရှိ၊ နတ္ထိ လောကေ သမဏ ဗြာဟ္မဏာ-လောက၌ အနုလောမပဋိပဒါ ကျင့်သော သမဏ,ဗြာဟ္မဏ ဟူ၍လည်း မရှိ၊ ပစ္စုပ္ပန်လောက, တမလွန်လောကကိုသိ၍ ဟောကြားသော သဗ္ဗညုဘုရားဟူ၍လည်း မရှိ၊ ဤဝတ္ထုဆယ်ပါးကို ယူသတဲ့။

ဒီ-ဒိဋ္ဌိဆယ်ပါးဟာ ကမ္မပထမြောက်သော ဒိဋ္ဌိကြီးသုံးပါးနှင့် သက်ဆိုင်တယ်၊ ကမ္မပထမြောက်သော ဒိဋ္ဌိကြီးသုံးပါးဆိုတာ-

"အကိရိ-ကံပယ်၊ နတ်-ကျိုးပယ်၊ နှစ်သွယ်-အဟေတု"။

၁။ အကိရိ-ကံပယ်ဆိုတာ- အကြောင်းကံဟူ၍ မရှိကောင်း၊ ကုသိုလ်, အကုသိုလ် ပြုစရာမလိုဟု အကြောင်းကံကို ပယ်ခြင်းသည် အကြိယ ဒိဋ္ဌိ မည်သတဲ့။

၂။ နတ်-ကျိုးပယ်ဆိုတာ- အကျိုးဝိပါက်ဟူ၍ မရှိကောင်း၊ ဘာကိုပြုပြု မကောင်းကျိုး, ကောင်းကျိုးမရှိဟု အကျိုးဝိပါက်ကို ပယ်ခြင်းသည် နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ မည်သတဲ့။

၃။ နှစ်သွယ်-အဟေတုဆိုတာ- အကြောင်းကံလဲ မရှိ၊ အကျိုးဝိပါက်လဲ မရှိ၊ အကျိုးကို ဖြစ်စေသော အကြောင်းဟူ၍ရင်း, အကြောင်းကြောင့်

ဖြစ်သော အကျိုးဟူ၍ရင်း မရှိဟု ကြောင်း, ကျိုးနှစ်ခုလုံးကို ပယ်ခြင်းသည် အဟေတုကဒိဋ္ဌိ မည်သတဲ့။

[ဒီ-ဒိဋ္ဌိတွေဟာ နတ်ပြည်အန္တရာယ်, မဂ်ဖိုလ်အန္တရာယ် ဖြစ်ကြတယ်။]

အတ္တဝါဒုပါဒါန်-သက္ကာယဒိဋ္ဌိ နှစ်ဆယ်ဆိုတာ- သူတော်ကောင်းတရား မကြား, မမြင်, မသိသော အနုပုထုဇဉ်သည် ရုပ်သည် အတ္တ, ရုပ်ရှိသောအတ္တ, အတ္တ၌ရုပ်, ရုပ်၌အတ္တဟု လေးမျိုးရှု၏၊ ဝေဒနာသည် အတ္တ, ဝေဒနာရှိသော အတ္တ, အတ္တ၌ဝေဒနာ, ဝေဒနာ၌ အတ္တဟု လေးမျိုးရှု၏၊ သညာသည် အတ္တ, သညာရှိသော အတ္တ, အတ္တ၌သညာ, သညာ၌အတ္တဟု လေးမျိုးရှု၏၊ သင်္ခါရသည် အတ္တ, သင်္ခါရရှိသော အတ္တ, အတ္တ၌သင်္ခါရ, သင်္ခါရ၌ အတ္တဟု လေးမျိုးရှု၏၊ ဝိညာဏ်သည် အတ္တ, ဝိညာဏ်ရှိသော အတ္တ, အတ္တ၌ဝိညာဏ်,ဝိညာဏ်၌ အတ္တဟု လေးမျိုးရှု၏။

ရုပ်စွဲ-၁၊ နာမ်စွဲ-၇၊ ရုပ်နာမ်စွဲ-၁၂၊ ပေါင်း-၂၀။ တနည်း-ခန္ဓာတပါးစွဲ-၅၊ လေးပါးစွဲ-၁၅၊ ပေါင်း ၂၀။ တနည်း- သဿတဒိဋ္ဌိ-၁၅၊ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ-၅၊ ပေါင်း ၂၀။ တနည်း-ဘဝဒိဋ္ဌိ-၁၅၊ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ-၅၊ ပေါင်း ၂၀။ ခန္ဓာတပါးစွဲသည် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ, ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ မည်၏၊ လေးပါးစွဲသည် သဿတဒိဋ္ဌိ, ဘဝဒိဋ္ဌိ မည်၏၊ ဤသို့ ခွဲစိတ်၍ သိရတယ်။

သန္ဓာ- ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားသော + ကာယော- ရုပ်နာမ် ခန္ဓာ ငါးပါး အပေါင်းသည် သက္ကာယ မည်၏၊ သက္ကာယ-ခန္ဓာငါးပါး အပေါင်း သက္ကာယ၌+ဒိဋ္ဌိ-ငါသူတပါးဟု အမှားမြင်ခြင်းသည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ မည်၏၊ တပျက်တည်းပျက်သော ခန္ဓာငါးပါးကို ဘယ်အခါမျှ အပျက်မရှိသော ငါ,သူ တပါးဟူသော ခိုင်မြဲသော အမည်ပညတ်ဖြင့် စွဲလမ်းရခြင်းဖြင့် "သေသူကို မောင်သက်ရည်"ဟု မှည့်ခေါ်သကဲ့သို့ တမှားတည်းမှားလျက် တလွဲတည်းလွဲ လျက်ရှိသည်ဟု သိရတယ်၊ ရုပ်သည် အတ္တဟု ရှုခြင်းသည် ရုပ်သည်ငါ, ငါသည်ရုပ်ဟု တခုတည်း မကွဲအောင်ရှုခြင်း ဖြစ်တယ်၊ မီးလျှံသည် အဆင်း, အဆင်းသည် မီးလျှံဟု ရှုသည်နှင့် တူတယ်၊ ရုပ်ရှိသောအတ္တဟု ရှုခြင်းသည် ရုပ်မှခွဲယူ၍ ကြွင်းခန္ဓာလေးပါးကို ငါဟု ရှုခြင်း ဖြစ်တယ်၊ အရိပ်ရှိသော သစ်ပင်ဟု အရိပ်မှ သစ်ပင်ကိုခွဲ၍ရှုသည်နှင့် တူတယ်၊ အတ္တ၌ရုပ်ဟုရှုခြင်းသည် ငါ၌ ရုပ်တည်သည်ဟု ရှုခြင်းဖြစ်တယ်။ ရုပ်မှခွဲယူ၍ ကြွင်းခန္ဓာလေးပါးကို ငါအရာထား၍ ရှုခြင်းဖြစ်တယ်၊ ပန်း၌အနံ့တည်သည်ဟု ပန်းနှင့်အနံ့ကိုခွဲ၍ ရှုသည်နှင့် တူဘယ်၊ရုပ်၌အတ္တဟု ရှုခြင်းသည် ရုပ်၌ ငါတည်သည်ဟု ကြွင်းခန္ဓာ

လေးပါးကို ငါအရာထား၍ ရှုခြင်း ဖြစ်တယ်၊ကြုတ်ထဲ၌ ပတ္တမြားတည်သည်ဟု ကြုတ်နှင့်ပတ္တမြားကို ခွဲရှုသည်နှင့် တူတယ်၊ ဝေဒနာသည် အတ္တဟု ရှုခြင်း စသည်တို့၌လည်း ဤဥပမာလေးခုအတိုင်းပင် သိရမလဲ။

ဤအတ္တဟူသည် ပရမတ်ကိုမှီ၍ စွဲမြောင်သော ပညပ်ကောင် ဖြစ်တယ်၊ အနွယ်ပုထုဇဉ်တို့၏ အစွဲကောင် ဖြစ်တယ်၊ အစိုးရ၏ ဟူ၍ရင်း, အပျက် မရှိဟူ၍ ရင်း၊ တခဲနက် အစိုင်အခဲ-ခွဲ၍မရ ဟူ၍ရင်း စွဲလမ်းအပ်သော ကိုယ်ကောင် ဖြစ်တယ်၊ ငါ,သူတပါးဟူ၍ရင်း၊ ယောကျ်ား,မိန်းမဟူ၍ရင်း၊ ငါ့ကိုယ်,ငါ့ဟာ, ငါဟူ၍ရင်း စွဲအပ်သော အကောင်တုဖြစ်တယ်၊ စင်စစ် ပြစရာအထည်ကိုယ် မရှိဘဲ စွဲလမ်းခြင်းသက်သက်သာ ဖြစ်တယ်။

ဤသက္ကာယဒိဋ္ဌိ ၂၀-သည် နှတ်ပြည်မတား၊ မဂ်ဖိုလ်ကိုသာတားသည်၊ သောတာပတ္တိမဂ်ရမှ အမြစ်ပြတ်သည်၊ ဒိဋ္ဌိဟူသမျှသည် ဤသက္ကာယဒိဋ္ဌိသာ လျှင် အရင်းခံဖြစ်၏၊ မိဘသတ်ခြင်းစသော ကံကြီးကြောင့် ငရဲခံရသူသည် ကမ္ဘာပျက်အံ့သောအခါ ငရဲမှ လွတ်၏၊မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ကံကြီးကြောင့် ငရဲခံရသူကား အယူမစွန့်မချင်း ငရဲမှ မလွတ်၊ ကမ္ဘာပျက်အံ့သောအခါ၌ တပါးသောစကြ ဝဠာသို့ ပြောင်း၍ ငရဲခံရ၏၊ ဤသို့သော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံကြီးကိုပင် သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိသည် ဖြစ်စေနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် ကြောက်ဘွယ်ကောင်းလှ၏၊ သင်ကြား, မေးမြန်, ဆုံးဖြတ်ခြင်း- အာဂမဖြင့်ရင်း၊ မဂ်, ဖိုလ်ရခြင်း- အဓိဂမဖြင့်ရင်း၊ ထိုသက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ပျောက်ကင်းစေ၏၊ မိန်းမောသူ, မှေးစသူငယ်, ခြင်,ပရက် စသည်တို့အား သက္ကာယဒိဋ္ဌိ မဖြစ်ဘူး၊ ဥာဏ်အမြင် စင်ကြယ်လို့ မဟုတ်၊ မစွဲလမ်းနိုင်အောင် တွေ့ဝေခြင်း လွန်ကဲခြင်းကြောင့်တဲ့၊ မဂ်,ဖိုလ်မရသေးသမျှ အာဂမဖြင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကင်းစေခြင်းကား စိတ်မချရသေး၊ဝိပဿနာဥာဏ်စဉ် ဆယ်ပါးလုံး၌ပင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို အဖန်ဖန်ပယ်ကြရသေးတယ်။

ဤသက္ကာယဒိဋ္ဌိကို သင်ကြား,မေးမြန်းခြင်းမျှဖြင့် မကင်းစေနိုင်သေးသော သူသည် အသုတဝန္တ-နားရှက်မရှိသူ မည်၏၊ဘုရားရဟန္တာနောက်ကပ်၍ လိုက်နေ သော်လည်း သူတော်ကောင်းကို မမြင်သူ မည်၏၊ သူတော်ကောင်းတရား မသိသူ မည်၏၊ သူတော်ကောင်းဝိနည်း မရှိသူ မည်၏၊ ဆရာအမျိုးမျိုး-ဘုရား အမျိုးမျိုးတို့၏ မျက်နှာကို ဖူးမျှော်နိုင်၏၊ ပူရဏကဿပစသော ကြက်သရေ မရှိသည့် ဝတ်လစ်စားလစ်တို့ကိုပင် ဘုရားဟု အမြတ်တနိုး ဆည်းကပ်နိုင်၏၊ ကာမဂုဏ်၌ ကျွံနစ်သူ ဖြစ်၏၊ နိဝရဏတရားဆိုးတို့ဖြင့် ဖုံးအုပ်လျက် ကျိုးကန်း တောင်းမှောက်အလား မှောက်ထားအပ်သူ ဖြစ်၏၊ သူတော်ကောင်းတို့မှထူး၍ သီးသန့်အပ်သော လူထူးခေါ် ပုထုဇဉ် မည်၏၊အနွယ်ပုထုဇဉ် မည်၏၊ သင်ကြား

ဒုက္ခမှ လွတ်အောင်ဟု အသက်ခန္ဓာမင့်ဘဲ သံဇုံး-အပ်ဖြစ်အောင်သွေးသော လုံ့လမျိုးဖြင့် နေ့ညဉ့်မပြတ် ရဟန်းတရား အားထုတ်သတဲ့၊ တနေ့၌ စကြ်ံဦး မှာ တရားနှလုံးသွင်းလျက်နေစဉ် ကိုယ်တွင်းလေနှိပ်စက်လို့ ဇီဝိတိန္ဒြေချုပ် သွားသတဲ့၊ တမင်, တဖိုလ်မျှ မရသော်လဲ အလုပ်လက်ရှိဖြင့် ကွယ်လွန်ခြင်း ကြောင့် တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှာ နတ်ဗိမာန်ကြီးတခုအတွင်း နတ်သားကြီး သွားဖြစ်သတဲ့၊ ဗိမာန်ထဲမှ နတ်သမီးတွေ တထောင်လောက်က ငါတို့ဗိမာန် ရှင် နတ်သားကြီး ရောက်လာပြီဆိုပြီး တီးမှုတ်, ကခုန်, သီဆိုကာ လာပြီးခြံရံ ကြသတဲ့၊ သည်တော့ နတ်သမီးတွေကို မြင်တာနဲ့ အဖွားအမျော်လာကြတဲ့ မာတုဂါမတွေလိုထင်ပြီး အပေါ်ခြုံနတ်ပုဆိုးကြီးကို သက်နှံးလို လက်ကတော့ ပြင်ထိုးပြီး စက္ခုနွေ့ချ၍ ထိုင်နေလိုက်သတဲ့။ သူကိုယ်တော့ သူ နတ်ဖြစ် တာကို မသိသေးဘူး၊ သည်တော့ နတ်သမီးတွေက အကင်းပါးလို့ ရိပ်မိပြီး ဒီ-နတ်ပြည်ဟာ တရားအားကုတ်ရတဲ့နေရာ မဟုတ်ပါဘူးလို့ဆိုပြီး တီးမှုတ် ကြပြန်သတဲ့၊ "ဒီ–မာတုဂါမတွေဟာ ဟိရိ, သြတ္တပ္ပ နည်းလှချေရဲ့၊ ကျောင်း, ကန်, ဘုရားထဲမှာ ရဟန်းသံဃာတွေ အနီးအနားမှာလဲ သာသနာတော်၏ ဥောင့်တံကျင်တွေကို တီးလို့မှုတ်လို့၊ ဘယ်နှယ်ဟာတွေပါလိမ့်မလဲ"လို့ မကြည့်ဘဲ ငုံ့နေလိုက်သတဲ့၊ ဒီတော့ ကိုယ်လုံးပေါ်မှန်ကြီးတွေ ရှေ့နားမှာချပြီး ဒီမှာ ရှုစားတော်မူပါဦးဘုရားလို့ ဆိုကြသတဲ့၊ ဒီတော့မှ ,မှန်ရိပ်မြင်လို့ သေပြီး နတ်လာဖြစ်နေပြီလို့ သိရသတဲ့၊ ငါဟာ ရဟန္တာဖြစ်အောင် အားထုတ်တယ်၊ ဒီနေရာကို တောင့်တပြီး အားထုတ်တာ မဟုတ်ဘူးလို့ ထိုနတ်စည်းစိမ်ကို စိတ်ပျက်ပျက်နဲ့ "ရှေ့ပုဆိုး ရမလားလို့ လက်ဝှေ့ ဝင်ထိုးရာ လက်သီးချက် ရတာနဲ့ တူလိုက်တာ"ဟု ဆင်ခြင်ပြီး ဗိမာန်တွင်းသို့ မဝင်ဘဲ နတ်သမီးတွေနှင့်တကွ မြတ်စွာဘုရားထံ ချဉ်းကပ်ပြီး ဤဂါထာဖြင့် ရှိတ်ဆို လျှောက်ကြားသတဲ့။

အစ္ဆရာဂဏသင်္ဃံ၊ ပိသာစ ဂဏသေဝိတံ။
ဝနန္တံ မောဟနံ နာမ၊ ကထံ ယာတြာ ဘဝိဿတိ။ ။

ဘဒန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရာ။ အစ္ဆရာဂဏသင်္ဃံ၊ နတ်သမီးအပေါင်းဖြင့် ကြွက်ကြွက်ညံသော။ ပိသာစ-ဂဏ+သေဝိတံ၊ ဘုတ်ပြိတ္တာတို့၏+နေထိုင်ရာ ဖြစ်သော။ ဝနန္တံ–မောဟနံနာမ၊ မေ့ပင်တွေပေါ+မေ့တောကြီး ရှိသော-တာဝတိံသာမည်သော ပြိတ္တာဘုံကို။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ယာတြာ၊ လွန်မြောက်ခြင်းသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်ပါအံ့နည်း မြတ်စွာဘုရား။

ဒီ-ဂါထာမှာ မိမိ၏ရဟန္တာဖြစ်လိုသော သမာဓိခန္ဓကို အလေးပြုခြင်းဖြင့် နတ်သမီးတွေကို ဘုတ်ပြိတ္တာမတွေ-အငတ်မတွေလိုဆိုတယ်၊ နန္ဒဝန် နတ်ဥယျာဉ်

ထိုကခါ ထိုဒီဋ္ဌကြီးထံ ဥပုသ်စောင့်နေသော (ရှင်မောဂ္ဂလာန် အလောင်း) ဗီဇကဆိုတဲ့ ကျွန်က ရှိုက်ကြီးငင်ကြီးနဲ့ငိုပြီး ထောက်ခံပြန်သတဲ့၊ အကျွန်ုပ်သည် ကုဋေရှစ်ဆယ်ကြွယ်ဝသော သူဌေးကြီးဖြစ်၍ ဒါန, သီလတွေ အကြီးအကျယ် မှားစွာပြုခဲ့ဘူးပါတယ်၊ ထိုဘဝက သေတော့ ယခုအစေခံ ကျွန်မျိုး လာဖြစ်ရပါတယ်၊ ပစ္စည်းတွေအကုန်ခံပြီး ပြုခဲ့တဲ့ကုသိုလ်ဟာ အကျိုး မရှိတာ ကိုယ်တွေ့ဖြစ်ပါတယ်လို့ ထောက်ခံပြန်သတဲ့၊ ထိုသူဟာ ကဿပဘုရား လက်ထက်က နွားပျောက်လို့ တောထဲလိုက်ရှာစဉ် ရဟန်းတဦးက မျက်စိ လယ်၍ လမ်းခရီး မေးသတဲ့၊ ဆိတ်ဆိတ်နေတာကို ထပ်မေးတော့ စိတ်ဆိုးပြီး ကျွန်မျိုးရဟန်းဟု ဆဲခဲ့ဘူးတယ်၊ ဇာတိသရဉာဏ်တစိတ်ရလို့ သူဌေးဘဝကို သာ မြင်၍ ဆဲခဲ့တဲ့ဘဝမမြင်လို့ မိစ္ဆာအယူဖြင့် ထောက်ခံသတဲ့။

ထိုအခါ အင်္ဂတိမင်းကြီးက အထောက်အထားတွေ ခိုင်လုံပါပေတယ်လို့ မိစ္ဆာအယူ ယူပြီး ဒါန, သီလတွေကို ဖြတ်သတဲ့၊ သမီးတော် ရုစာမင်းသမီး (ယခု ရှင်အာနန္ဒာအလောင်း) ကိုလဲ ၁၅-ရက်တကြိမ် ဒါနပြုရန် ဌေ တထောင်ပေးနေကျကိုလဲ မပေးဘဲ ချစ်သမီး....ယနေ့ကစ၍ ဒါန, သီလကို မပြုနှင့်၊ ကုသိုလ်, အကုသိုလ်ဆိုတာ ဘာအကျိုးမှ မရှိဘူး၊ ငါ အသေအချာ သိခဲ့ပြီလို့ ဆိုပြီး တားသတဲ့၊ (ဒါတွေဟာ ဆေးအလွဲယူတာဘဲ၊ ဝါ-ရေတော်လို့ ဖန်ဖန်ရေတောင့်တဟာဘဲဟု သိကြရမယ်၊) သမီးတော်က ဘခမည်း တော်-လူပေါင်း မှားပြီ၊ ဒီ-အလာတ စစ်သူကြီးနှင့် ဗီဇက ကျွန်တို့ဟာ ဇာတိသရဉာဏ်ဖြင့် တဘဝကိုသာ သိကြပါတယ်၊ သမီးတော်သည်ကား ယခင် နတ်သမီးဖြစ်စဉ်ဘဝက အတိတ်ခုနစ်ဘဝ, အနာဂတ်ခုနစ်ဘဝ တိုင် အောင်ပင် ၁၄-ဘဝအထိ သိရှိခဲ့ပါတယ်။

သမီးတော်သည် ရှေးအခါ မဂဓတိုင်းဌ် ရှေပန်းတိမ်သည် ဖြစ်စဉ်က ပရ-ဒါရကံ-သူတပါး သားမယားကို လွန်ကျူးမိခဲ့တယ်၊ ထိုမှ သေတော့ ဝံသတိုင်း ကောသမ္ဗီပြည်မှာ သူဌေးသားဖြစ်၍ သူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်း သင်းမိလို့ ကုသိုလ်ကောင်းမှု များစွာပြုခဲ့ပါတယ်၊ ထိုမှ သေသောအခါ အဆိပ်ရှိသော အစာကို မျိုမိသူဟာ အဆိပ်နှိပ်စက်ချိန်ရောက်သလို ရောရုဝ ငရဲမှာ ကြာမြင့်စွာ ခံခဲ့ရပါတယ်၊ ငရဲမှလွတ်တော့လဲ ဘိတ္တာဂတတိုင်းမှာ ဆိတ်ဖိုဖြစ်၍ သင်းကွပ်ခံခဲ့ရပါတယ်၊ ထိုနောက် တောထဲမှာ မျောက်ဖြစ်၍ မြေးသောနွေ့ဦးပင် သင်းအုပ်မျောက်ကြီးက ကိုက်ပြီး သင်းကွပ်သည်ကို ခံခဲ့ရ ပြန်ပါတယ်၊ ထိုနောက် နွားဖြစ်၍ သင်းကွပ်ခံခဲ့ရပါတယ်၊ ထိုနောက် ဝဇ္ဇီ တိုင်းမှာ သူဌေးမျိုးတွင် ယောကျ်ားမဟုတ် မိန်းမမဟုတ်တဲ့ နပုံပဏ္ဍုက်ဖြစ် ပြန်ပါတယ်၊ ထိုမှသေတော့ တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှာ ကောသမ္ဗီသူဌေးသား

ဘဝက ကုသိုလ်ကြောင့် နတ်သမီး ဖြစ်ပါတယ်၊ ထိုအခါ အတိတ်ဘဝတွေကို ပြန်ပြီးဆင်ခြင်လိုက်တော့ နုပုံပဏ္ဍုက်, ဒ္ဒား, မျောက်, ဆိတ်, ရောရှဝင်ရဲ, ကောသမ္ဗီသူဌေးသား, မဂဓတိုင်း ရှေပန်းတိမ်သည်ဘဝ အထိ အတိတ်ခုနစ်ဘဝကို ပြန်၍ သမီးတော် မြင်သိရပါတယ်။

နောက်ကို ငါဘာဖြစ်ဦးမလဲလို့ ဆင်ခြင်ပြန်တော့ သိကြားမင်း၏ အလုပ်အကျွေး လေးဘဝ-ဆက်ကာဆက်ကာ ဖြစ်လတ္တံ့၊ ပဌမဘဝ၌ ဇဝနနတ်သား၏ နတ်မိဖုရား, ဆဋ္ဌမဘဝ၌ ဟခု အင်္ဂတိမင်းကြီး၏ သမီးတော်-ရုစာမင်းသမီး ဖြစ်လတ္တံ့။ သတ္တမဘဝ၌ တာဝတိံသာ၌ တန်ခိုးကြီးသော နတ်သားဖြစ်၍ မိန်းမဘဝမှ လွတ်ပေတော့အုံဟု သမီးတော် မြင်သိရပါတယ်၊ ပရဒါရကံကြောင့် မိန်းမ ခြောက်ဘဝ, နုပုံပဏ္ဍုက်တဘဝ, သင်းကွပ် တိရစ္ဆာန်သုံးဘဝ, ငရဲ တဘဝ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်၊ ကံဆိုတာ မဒေပျောက်မပျက်ပါဘူး၊ ပဌမဇော-ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယကံသည် မျက်မှောက်ဘဝ၌ အကျိုးပေးပါတယ်၊ သတ္တမဇော-ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံသည် အခြားမဲ့ဒုကိယဘဝ၌ အကျိုးပေးပါတယ်၊ အလယ်ဇော ငါးချက်-အပရာပရိယဝေဒနီယကံသည် တတိယဘဝမှစ၍ နိဗ္ဗာန်မရမီ အကျိုးပေးပါတယ်၊ ထိုအတွင်း အကျိုးမပေးဘဲ မပျောက်ပျက်ပါဘူး၊ ထို့ကြောင့် ကဿပဂုဏမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကြီး၏စကားကို မယူပါနှင့်ဟု တောင်းပန်သတဲ့။

တောင်းပန်သော်လဲ မင်းကြီး အယူမစွန့်တာနဲ့ ရုစာမင်းသမီးက အရုပ်ရှစ်မျက်နှာတို့ကို ရှိခိုးပြီး နတ်, ဗြဟ္မာတို့ကို ဘိုင်ဘန်းသတဲ့၊ ထိုအခါ (ငါတို့ယခု ဘုရားအလောင်း) နာရဒဗြဟ္မာကြီးဟာ ဗြဟ္မာပြည်မှ ဆင်းလာပြီး ငရဲဘေးမျိုးစုံပြ၍ ဆုံးမသတဲ့၊ ဒီတော့မှ ဗြဟ္မာကြီးကို ကြောက်တာနဲ့ အင်္ဂတိမင်းကြီး မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူကို စွန့်နိုင်သတဲ့၊ ဒီဝတ္ထုမှာ ဒိဋ္ဌပါဒါန် အလွဲလွဲစွဲလမ်းပုံတွေကို သိနိုင်ကြရမယ်။

သုနက္ခတ်လိစ္ဆဝီရဟန်းဝတ္ထု

သီလဗွတုပါဒါန် စွဲလမ်းပုံကတော့-သုနက္ခတ်မည်သော လိစ္ဆဝီရဟန်းဝတ္ထု၌ သိကြရမယ်၊ ထိုရဟန်းသည် အလုပ်အကျွေးအဖြစ်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ သပိတ်တော်ကို ကိုင်၍ နောက်တော်မှအတူ ဆွမ်းခံကြွလေ့ရှိသတဲ့၊ တနေ့တော့ လမ်းဘေး၌ ကောရခတ္တိယ မည်တဲ့ ဒိဋ္ဌိကြီးကို မြင်သတဲ့၊ ထိုဒိဋ္ဌိကြီးဟာ အဝတ်မဝတ်ဘဲ ခွေးတို့၏ အလေ့အကျင့်ကို ဆောက်တည်၍ ကျင့်သတဲ့၊ လေးဘက်ထောက်၍ သွားတယ်၊ မီးဖိုခုံလောက်အကြား၌ ဝင်အိပ်တယ်၊ အစာကို

မြေပေါ် ပုံပေးရတယ်၊ လေးဘက်ထောက်၍ နမ်းပြီးမှ ခံတွင်းဖြင့် စားတယ်၊ လက်ဖြင့် ယူမစားဘူး၊ ဒီတော့ သုနက္ခတ်ရဟန်းက "ဤရဟန္တာကြီးသည် အလွန်ခေါင်းပါးစွာ ကျင့်ပေတယ်၊ အလွန်မြင့်မြတ်လေစွ"ဟု စိတ်ဖြင့် ကြံစည်လိုက်သတဲ့၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက သုနက္ခတ်... ဘာဖြစ်လို့ ဒီလိုကြံစည်ရသလဲဟု အပြစ်တင်လိုက်သတဲ့၊ ဒီတော့ သုနက္ခတ်က "မြတ်စွာဘုရား.... သူတကာ ရဟန္တာ ဖြစ်တာကို ဝန်မတိုသင့်ပါဘူး"လို့ လျှောက်သတဲ့။

ဟဲ့ သုနက္ခတ်....ငါ ဝန်တိုတာမဟုတ်ဘူး၊ မိစ္ဆာအယူလွဲပြီး အမှားကျင့်နေတာ ဖြစ်တယ်၊ နောက်ခုနှစ်ရက်တွင် ဤကောရခတ္တိယသည် အစာမကြေလို့ သေလိမ့်မယ်၊ ဗြိတ်မြောက်တော သုသာန်မှာ ချရလိမ့်မယ်၊ ထိုနေရာမှာ အခေါင်းကို ခေါက်ပြီးမေးလျှင် ကာလဘ်ဥ္ဇဝိက အသုရကာယ်မျိုး ဖြစ်နေလို့ ထပြီးပြောလိမ့်မယ်ဟု မိန့်တော်မူသတဲ့၊ ဒီတော့ သုနက္ခတ်ရဟန်းက ထိုဒိဋ္ဌိကြီးထဲ အလစ်သွားပြီး မြတ်စွာဘုရားက ဒီလို, ဒီလို ပြောတယ်၊ အစားအသောက်ဆင်ခြင်ပါလို့ ပြောသတဲ့၊ ဒိဋ္ဌိကြီးက ဒီ-ရှင်ကြီးဂေါတမဟာ ငါတို့နဲ့ မတဲ့လို့ ပြောချင်ရာပြောတယ်၊ မုသာဝါဒဖြင့် စုပ်စဲ့ရအောင် ငါ အစာမစားဘဲ နေမယ်လို့ ပြန်ပြောသတဲ့၊ သုနက္ခတ်ကလည်း နေ့တိုင်း အလစ်အလစ်သွားပြီး တရက်ရှိပြီ၊ နှစ်ရက်ရှိပြီ၊ အစားအသောက် ဆင်ခြင်ပါ စသည်ဖြင့် သူလူငါ့ဘက်သား လုပ်နေသတဲ့၊ ခုနစ်ရက်ရှိတော့ ဒိဋ္ဌိတကာတဏှာက်က ငါ့ဆရာ အိမ်မကြွတာ ခုနစ်ရက်ရှိပြီ၊ နေထိုင်၍ မကောင်းလေရော့သလားဟု ဝက်သားဟင်းနဲ့ ထမင်းယူသွားပြီး မြေပေါ်မှာ ပုံပေးသတဲ့၊ ဒိဋ္ဌိကြီးက ရှင်ကြီးဂေါတမစကား မှန်ချင်မှန်, မှားချင်မှား ဝဝစားပြီး သေတာက ကောင်းသေးတယ်လို့ လေးဘက်ထောက်သွားပြီး ဝမ်းပိုက်အပြည့်ဝအောင် စားသတဲ့။ (ဒီဝတ္ထုမှာ ဒီဟာတွေ ဆေးအလွဲယူတာ၊ ဝါ-ဖန်ဖန်ရေသောင့်တတာဟု သိကြရမယ်။)

ညဉ့်ကျတော့ အစာမကြေလို့ သေရရှာသတဲ့၊ ဒီတော့ တခြားသုသာန်ကို ပို့မယ်လို့ ယူသွားကြဘာ မျက်စိမှားပြီး ဗြိတ်မြောက်တော သုသာန်သို့ ရောက်သွားကြလို့ ချက်ချင်း အလောင်းကို ပြန်ဆွဲယူကြသတဲ့၊ ယူလို့ မရလေတော့ ရှိပါစေ၊ ရှင်ကြီးဂေါတမ စကားနှစ်ခွန်းတော့ မှန်သွားပြီလို့ဆိုပြီး ပြန်သွားကြသတဲ့၊ နောက်နေ့ကျတော့ သုနက္ခတ်ရဟန်းက သူသေထပြီး စကားပြောမယ်ဆိုတာတော့ မုသားကိန်းသေ ဖြစ်ရမယ်လို့ ဗြိတ်မြောက်တောသုသာန်သို့ သွား၍ အလောင်းကို ခေါက်၍ ဘယ်ရောက်နေသလဲလို့ မေးသတဲ့၊ ဒီတော့ အသုရကာယ်ဘုံက ရောက်လာပြီး အခေါင်းကောင်၌ ဝင်ပူး၍ ထိုင်ပြီးလျှင် ငါ ယခု ကာလကိုဥ္ဇဝိက အသုရကာယ် ဖြစ်နေဘယ်လို့ ပြောသတဲ့၊ ထိုနောက် သုနက္ခတ်ရဟန်းလဲ တုန်လှုပ်ချောက်ချားသော စိတ်ဖြင့် သာသနာ့ဘောင်မှ

တိမ်းရှောင်ကာ ဖဲသွားသတဲ့၊ ဒီဝတ္ထုမှာ တိရစ္ဆာန်တို့၏ အလေ့အကျင့်ဖြင့် သံသရာမှ စင်ကြယ်တယ်လို့ သီလဗွတုပါဒါန် အလွဲလွဲစွဲလမ်းပုံကို သိနိုင်ကြရမယ်။

သစ္စကပရိဗိုဇ် ဝတ္ထု

အတ္တဝါဒုပါဒါန် စွဲလမ်းပုံကတော့-သစ္စကပရိဗိုဇ် အကြောင်းဖြင့် သိရမယ်၊ ဝေသာလီပြည်မှာ သစ္စကပရိဗိုဇ်ဆိုတာ ဝမ်းပိုက်ကို သံပြားကြီးပတ်ထားတယ်၊ ပညာတွေ လွန်စွာ တိုးပွားသဖြင့် ဝမ်းပိုက်ပေါက်ကွဲသွားမှာစိုးလို့တဲ့၊ ဘယ်ဆရာမဆို ငါနဲ့ ဝါဒချင်းပြိုင်လျှင် တုန်လှုပ်ရမယ်၊ ချွေးဒီးဒီးကျရမယ်၊ လူမဆိုထားနှင့် သစ်သားတိုင်ကြီး ဖြစ်စေ တုန်လှုပ်ရမယ်လို့ ပြောဆိုလေ့ ရှိသတဲ့၊ တနေ့တော့ မြတ်စွာဘုရားသည် ခန္ဓာငါးပါးကို အနိစ္စ, ဒုက္ခ,အနတ္တ-ငါ့ကိုယ် မဟုတ်, ငါ့ဟာ မဟုတ်, ငါ မဟုတ်ဟု ဟောတာကို သစ္စကပရိဗိုဇ် သတင်းရတာနဲ့ လိစ္ဆဝီမင်းသားတွေကို ဤသို့ ဆိုသတဲ့၊ အမောင်တို့....လိုက်ခဲ့ကြလော့၊ ရှင်ကြီးဂေါတမနှင့် ငါ-ဝါဒချင်း ပြိုင်မယ်၊ ဆိတ်သိုး-မွေးစုတ်ဖွားကြီးကို အမွေးဆွဲရမ်းသလို ရှင်ကြီးဂေါတမကို ဆွဲရမ်းပြမယ်လို့ ဆိုပြီး မင်းသားငါးရာကို ခေါ်သွားသတဲ့၊ မြတ်စွာဘုရားထံ ရောက်တော့ ပြဿနာတခု မေးပါရစေဟု ခွင့်တောင်းပြီး အရှင်သည် မိမိ၏သာဝကများကို ဘယ်လိုဆုံးမပါသလဲဟု မေးသတဲ့။

မြတ်စွာဘုရားက ငါ၏သာဝကများကို ခန္ဓာငါးပါး အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ-ငါ့ကိုယ် မဟုတ်, ငါ့ဟာ မဟုတ်, ငါ မဟုတ်ဟု ဆုံးမပုံကို မိန့်တော်မူသတဲ့၊ ရှင်ကြီးဂေါတမ.... ဥပမာတခုကို စဉ်းစားကြည့်ပါ၊ သစ်ပင်တို့သည် မြေကိုမှီ၍ ပေါက်ရောက်ကြီးပွားရတယ် မဟုတ်လား၊ ထို့အတူ သင်္ဘာဝါတိုင်းလဲ ခန္ဓာငါးပါးကို မှီ၍ ကုသိုလ်, အကုသိုလ် ပြုလုပ်ကြရတယ် မဟုတ်လားဟု ဆိုသတဲ့၊ သစ္စက....သင်သည် ခန္ဓာငါးပါးကို ငါ၏အတ္တ, ငါ့ကိုယ်,ငါ့ဟာ, ငါဟု ဆိုလိုသလောဟု မေးလိုက်သတဲ့၊ ရှင်ကြီးဂေါတမ.... အကျွန်ုပ်လဲ ဆိုလိုပါတယ်၊ ဤလူအပေါင်းတို့လည်း ထို့အဘူဘဲ ဆိုလိုကြပါတယ်လို့ သူတပါးကို ဆွဲထည့်ပြီး ဝန်ခံသတဲ့၊ သစ္စက....သူတပါးဆိုလိုတာကို ဆွဲမထည့်နှင့်၊ မိမိဝါဒကိုသာ လွှတ်လွှတ်ကျတ်ကျတ် ဖြေဆိုရမယ်လို့ မြတ်စွာဘုရား မိန့်ဆိုလိုက်တော့မှ-ဟုတ်ပါတယ်၊ အကျွန်ုပ်သည် ခန္ဓာငါးပါးကို ငါ၏အတ္တ, ငါ့ကိုယ်, ငါ့ဟာ, ငါဟု ဆိုလိုပါတယ်ဟု လွှတ်လွှတ် ဝန်ခံသတဲ့၊ (ဒါတွေလဲ သစ္စက-ဆေးအလွဲယူတာ၊ ဝါ-ဖန်ဖန် ရေတောင့်တတာလို့ သိကြရမယ်။)

သစ္စက....သင့်ကို ငါ တခုမေးမယ်၊ ဖြေနိုင်လျှင် ဖြေလော့၊ အဘိသိက်ခံသော ပြည့်ရှင်မင်းတို့သည် မိမိပိုင်သည့် နိုင်ငံသားကိုအား သတ်ထိုက်လျှင်

သတ်ခြင်းငှာ, နှင်ထိုက်လျှင် နှင်ခြင်းငှာ, ချီးမြှောက်ထိုက်လျှင် ချီးမြှောက်ခြင်းငှာ ပြုပြင်တိုင်း ဖြစ်နိုင်ကြ၏လော၊ ရှင်ကြီးဂေါတမ....အဘိသိက်ခံသော ဤလိစ္ဆဝီမင်းပေါင်းစုံတို့ပင် ဖြစ်နိုင်ကြသေးတယ်၊ အဘိသိက်ခံသော မင်းတို့မှာ ဆိုစရာမရှိ၊ သာ၍ ဖြစ်နိုင်ကြပါတယ်လို့ အားရပါးရ ဝန်ခံလိုက်သတဲ့၊ ဒီလို ဖြစ်လျှင် သင်ပိုင်သော သင်၏အတ္တရုပ်ခန္ဓာကို ငါ၏ရုပ်သည် ဒီ-လိစ္ဆဝီမင်းသားတွေလို လှလှပပ ဖြစ်ရမယ်၊ ယခုအတိုင်း မဖြစ်နှင့်ဟု ပြုတိုင်း ဖြစ်နိုင်သလောဟု မိန့်တော်မူသတဲ့၊ ဒီတော့ သစ္စကပရိဗိုဇ်က (မိမိရှိုးပြီဟု သိ၍) ဘာမျှမပြောဘဲ ဆိတ်ဆိတ်နေသတဲ့၊ နှစ်ကြိမ်မြောက် ထပ်မေးသော အခါလဲ ဆိတ်ဆိတ်ဘဲနေသတဲ့၊ ငါမေးတာ ဆိတ်ဆိတ်နေဘို့ မဟုတ်ဘူး၊ ဒီတကြိမ် ထပ်မေးဦးမယ်၊ မပြေလျှင် ဦးခေါင်း ခုနစ်စိတ်ကွဲလိမ့်မယ်လို့ မိန့်တော်မူသတဲ့၊ ထိုအခါ လက်နက်စွဲ ဘီလူးကြီးတဦးသည် သစ္စက၏ ဦးထိပ်အထက်ကောင်းကင်၌ တည်လျက် ဘုရားရှင်မေးတာကို မပြေလျှင် ဤလက်နက်ဖြင့် ဦးခေါင်း ခုနစ်စိတ် ခွဲမယ်ဆိုသတဲ့၊ သည်တော့ ပြေပါတော့မယ်၊ မေးတော်မူပါလို့ ဝန်ခံသတဲ့။

သစ္စက....သင်ပိုင်သော သင်၏ရုပ်ခန္ဓာကို မင်းသားတွေလို လှလှပပ ဖြစ်ရမယ်၊ ယခုအတိုင်း မဖြစ်ရဟု ပြုပြင်တိုင်း ဖြစ်နိုင်သလော၊ မြတ်စွာဘုရား.... ရုပ်ခန္ဓာကို ပြုပြင်တိုင်း မဖြစ်နိုင်ပါဘုရား၊ သစ္စက....သတိထား၍ ဖြေလော့၊ သင့်စကားတွေ ရှေ့နောက်မညီတော့ဘူး၊ နာမ်ခန္ဓာတို့ကိုလဲ ပြုပြင်တိုင်း ဖြစ်နိုင်သလော၊ မြတ်စွာဘုရား.... နာမ်ခန္ဓာတို့ကိုလဲ ပြုပြင်တိုင်း မဖြစ်နိုင်ပါဘုရား၊ သစ္စက....သင့် စကားတွေဟာ ရှေ့နောက် မညီတော့ဘူး၊ သစ္စက.... လူတယောက်သည် ဒုက္ခရောက်နေသူ ဖြစ်လျက် ဤဒုက္ခသည် ငါ့ကိုယ်, ငါ့ဟာ, ငါဟု ရှုပြားအုံ၊ ထိုသူသည် ထိုဒုက္ခမှ လွတ်နိုင်မည်လော၊ မြတ်စွာဘုရား.... အဘယ်မှာ လွတ်နိုင်ပါအုံနည်း၊ မလွတ်နိုင်ပါဘုရား၊ သစ္စက....သင့်ကိုယ်တိုင်ကပင် ဤဒုက္ခဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါးကို ငါ့ကိုယ်, ငါ့ဟာ, ငါဟု ကပ်ငြိလျက် ရှုသူမဟုတ်လော၊ မြတ်စွာဘုရား.... အဘယ်မှာ မရှိဘဲ နေနိုင်ပါမည်နည်း၊ ရှုမိသူဖြစ်ပါသည်ဘုရား၊ သစ္စက.... အနှစ်မာမာရှာသူသည် ၄က်ပျော်တုံးကို ခွဲ၍ရှာလျှင် အနှစ်မာမာ မမြင်ရသကဲ့သို့ သင်၏ အယူဝါဒမှာလဲ အနှစ်မာမာ မမြင်ရ၊ သင်သည် ရှေးက ဝါဒချင်းပြိုင်လျှင် ဘယ်သူမဆို တုန်လှုပ်ရမယ်၊ ချေးကျရမယ်၊ သစ်သားတိုင်သော်မှလဲ တုန်လှုပ်ရမယ်လို့ ပြောဘူးသည် မဟုတ်လော၊ ယခုတော့ သင့်မှာ ချေးတွေကျကုန်ပြီ၊ ငါ့မှာ ချေးမရှိဟု မိန့်ဆိုတော်မူ၍ ရှေရောင်အဆင်း ဝါဝင်းသော ကိုယ်ဟော်ကို လည်ပင်းတော်ဆီမှ လှစ်ပြတော်မူသတဲ့၊ ဒီတော့ သစ္စက ပရိဗိုဇ်ဟာ ဆိုစရာမမြင်၍ ငုံပြီး မှိုင်နေသတဲ့။

ထိုအခါ လိစ္ဆဝီမင်းသားတဦးက ဥပမာတခု ဆိုသတဲ့၊ မြတ်စွာဘုရား.... ရေကန်တခုမှာ ဂဏန်းလုံးတကောင် ရှိပါတယ်၊ လွန်စွာ ညှပ်တတ်ပါတယ်၊

ကလေးသူငယ်တွေက ကန်ထဲမှ ဖမ်းယူပြီး ကုန်းပေါ်ရောက်တော့ လက်မ, ခြေမတွေ ချိုးပစ်ကြပါတယ်၊ ဒါနဲ့ဘဲ ရောကန်သဲ ပြန်မဆင်းကတ်တော့ပါဘူး၊ ထို့အတူ သစ္စကပရိဗိုဇ်၏ အယူဝါဒတွေကိုလဲ မြတ်စွာဘုရား ချိုးပစ်လိုက်တာနဲ့ နောက်ကို ဘုရားရှင်အား ဝါဒပြိုင်ပွဲတော့မှာ မဟုတ်ပါဘူးဟု ဆိုသတဲ့၊ ဒီတော့ သစ္စကက ဟော-မင်းနဲ့ စကားပြောဘာ မဟုတ်ဘူး၊ မင်း အသာရော၊ ဝင်မရှုပ်နဲ့ လို့ ကြိမ်းမောင်းသတဲ့။

နောက်တော့ မြတ်စွာဘုရားကို ဘယ်လိုလျှောက်သလဲဆိုတော့ မြတ်စွာဘုရား....အကျွန်ုပ်သည် ရှင်ကြီးဂေါဘမကို အမှတ်မထား သာမန်အားဖြင့် ချဉ်းကပ်မိပါတယ်၊ အမှန်ယစ်သော ဆင်ပြောင်ကြီးအနီး ချဉ်းကပ်ရသလို, မီးပုံကြီးအနီး ချဉ်းကပ်ရသလို, တန်ခိုးကြီးသော နဂါးမင်းအနီး ချဉ်းကပ်ရသလို ဖြစ်ပါဘယ်၊ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ် မချဉ်းကပ်ယိုက်ပါဘူးဟု လျှောက်သတဲ့၊ (ဒါကတော့ အကျွန်ုပ်လို ပညာရှိကြီးမျှားမှ ချဉ်းကပ်ဆိုက်တယ်လို့ မိမိကိုယ်ကို ချီးမြှောက်လိုသော အလိုဖြင့် လျှောက်တဲ့စကား ဖြစ်သတဲ့။)

ထိုနောက် ရှင်ကြီးဂေါတမသည် တပည့်သံဃာနှင့်တကွ နက်ဖြန် နံနက် ဆွမ်းဘုဉ်းပေး ကြွတော်မူပါဟု လျှောက်ပြီး ပြန်သွားသတဲ့၊ လိစ္ဆဝီမင်းသားတို့ကိုလည်း ဆွမ်းလာပို့ကြဟု စီမံပြီး နောက်နေ့၌ မြတ်စွာဘုရားအား ဆွမ်းကပ်ပြီးသောအခါ အရှင်ဘုရား.... ဤဒါနသည် ဆွမ်းလှူသူ လိစ္ဆဝီတို့အား ချမ်းသာခြင်း ဖြစ်ပါစေလို့ လျှောက်သတဲ့၊ မြတ်စွာဘုရားက သစ္စက.... လိစ္ဆဝီတို့သည် ရာဂမကင်းသော သင့်ကို လှူသည့်အတွက် အကျိုးရလတ္တံ့၊ သင်ကား ရာဂကင်းသော ငါဘုရားကို လှူသည့်အတွက် အကျိုးရလတ္တံ့ဟု မိန့်တော်မူသတဲ့၊ ဒီဝတ္ထုမှာ သစ္စကကြီး အတ္တဝါဒုပါဒါန် အလဲ့လဲ့ စွဲလမ်းပုံကို သိကြရမယ်။

အစေလကဒိဋ္ဌိကြီးဝတ္ထု

ငါတို့ဂေါတမ ဘုရားအလောင်းသော်မှလဲ ဗုဒ္ဓ-ကမ္ဘာထက်မှာ အဝတ်မကပ်တဲ့ အစေလကဒိဋ္ဌိကြီး ဖြစ်ဘူးသေးတယ်၊ တကိုယ်လုံး မြှုပ်ပြမ်းလျက် ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ တယောက်တည်း နေတယ်၊ လူမြင်လျှင် တောသမင်ကဲ့သို့ ထွက်ပြေးတယ်၊ အစားအသောက် ဖောက်ပြန်ပုံကတော့ နွားငယ်မစင်စသည်ကို စားတယ်၊ သူ-သူတော်ကောင်းတရား ပျက်မှာစိုးလို့ ကြောက်ဘွယ်ကောင်းသော တောအုပ်ကြီးမှာ နေတယ်၊ ဆောင်းတွင်း ဆီးနှင်းကျချိန် လွင်ပြင်၌ နေတယ်၊ နေထွက်လျှင် တောအုပ်သို့ဝင်ပြီး သစ်ပင်မှကျသောဆီးနှင်း စုတ်စေလျက် အအေးခံတယ်၊ နွေအခါ နေ့ခင်းနေပူခံတယ်၊ ညဉ့်အခါ လေတိတ်ရာချုံအုပ်၌

ချွေးတလုံးလုံးဖြင့် အပူခံတယ်၊ အေးတဲ့အခါ မီးလှုံခြင်း, စောင်ခြုံခြင်း မပြု၊ ပူတဲ့အခါ လေညှင်းမခံ၊ ဒီလိုကျင့်မှ ဗြဟ္မာပြည်ရောက်နိုင်တယ်လို့ မဆုတ်မနှစ် ဇွဲကောင်းကောင်းဖြင့် ကျင့်သတဲ့၊ (ဒါလဲ ဆေးအလွဲယူခြင်း, ဖန်ဖန်ရေ တောင့်တခြင်းဟု သိကြရမယ်၊) နောက် သေချိန်ရောက်သောအခါ ဗြဟ္မာ နိမိတ်မထင်၊ ငရဲနိမိတ်ဆိုးကြီးတွေ ထင်လာသတဲ့၊ သည်တော့မှ အလကား အကျင့်ပါတကားဟု အယူကိုစွန့်ပြီး သမ္မာဒိဋ္ဌိအယူ ယူပြီးမှ ဝိညာဏ်ချုပ်လို့ နတ်ပြည်သို့ ရောက်သွားသတဲ့၊ နိယတဗျာဒိတ် ရပြီးသောဘုရားအလောင်း မျှားဟာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြစ်သော်လဲ သေအောင်မစွန့်တဲ့ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတော့ မဖြစ်ကောင်းဘူးတဲ့၊ အနုပုထုဇဉ်တွေ့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြစ်မှ သာ၍ နစ်နာတယ်။

ဝိမ္မိသာရမင်းကြီး၀တ္ထု

ကာမုပါဒါန်စွဲလမ်းပုံကို ဝိမ္မိသာရမင်းကြီးဖြစ်ပုံကို ကြည့်ကြရမယ်၊ဝိမ္မိသာရ မင်းကြီးဟာ မြတ်စွာဘုရား တ၀ါရတွင် ရာဇဂြိုဟ်သို့ ကြွလာစဉ်က လူတသိန်း ကျော်နှင့် သွားရောက်ကာ တရားနာသဖြင့် သောတာပန်တည်တဲ့ ၀ေဠု၀န် ကျောင်းတကာကြီးတဦး ဖြစ်တယ်၊ နှစ်ပေါင်းများစွာ ဘုရားတကာ, ကျောင်း တကာဖြစ်ပါလျက် သေတော့ စာတုမဟာရာဇ်မှာ ၀ေဿ၀ဏ် နတ်မင်းကြီး အထံမှာ ဇနပုဒသတနတ်သားရယ်လို့ အစေခံနတ်သား သွားဖြစ်တယ်၊ ဇနပုဒ-လူတသိန်းကျော်ကို+၀သဘ-သောတာပန်တည်အောင်ခေါင်းဆောင်ကြီးပြုခဲ့လို့ ဇနပုဒ-၀သဘနတ်သား အမည်ရတယ်၊ တနေ့တော့ ဘုရားရှင်ထံသို့ ရောက်လာပြီး လျှောက်ထားပုံဟာ ၀ေဿ၀ဏ်နတ်မင်းကြီးက စေလွှတ်လိုတဲ့-ဝိရူဠ္ဃကနတ်မင်း ထံသွားရင်း ယခုခဏ ၀င်လာပါသတဲ့၊ ကြားလိုကောင်းကြရဲ့လား၊ ဘာဖြစ်လို့ ဒီလိုအစေခံနတ် ဖြစ်ရသလဲလို့ ဆိုတော့ ဒီဘုံ,ဒီဘ၀,ဒီနေရာမှာ ဆက်၍ဆက်၍ ဖြစ်တာ ၁၄-ကြိမ်ရှိပြီတဲ့၊ နေနေကျ နေရာဟောင်းရယ်လို့ နိုကန္ဒီတဏှာ တွယ်တာတဲ့၊ ကာမုပါဒါန်ကြောင့် အထက်နတ်ပြည်၌ ဖြစ်နိုင်လျက် မဖြစ်လိုဘဲ အလုပ်အကျွေးအစေခံနတ်မျိုးထဲမှာ မြိန်ရှက်စွာ ဖြစ်နေလိုက်ရသတဲ့။

[ဒါက သောဘာပန်ကျောင်းတကာရှင်ဘုရင်၏ ကာမုပါဒါန်အစွဲအလမ်း သန်ပုံ ဖြစ်တယ်၊ ဆေးအလွဲယူပုံ, ဖန်ဖန်ရေတောင့်တပုံဖြစ်တယ်။]

ဗျာန်ရ ရဟန်းသုံးပါး၀တ္ထု

ဗျာန်ရ-ရဟန်းသုံးပါး၏ ကာမုပါဒါန် စွဲလမ်းပုံလဲ ရှိသေးသယ်၊ သာကီ၀င် ဂင်းသမီး ဂေါ၀ိကာဆိုတာ ဗျာန်ရ-ရဟန်းသုံးပါးကို ကိုးကွယ်တဲ့ ကျောင်း

အမတဉီး ဖြစ်တယ်၊ ထိုရဟန်းသုံးပါး ဟောကြားဆုံးမတဲ့ တရားတွေကို သိရသဖြင့် မိမိ၏မိန်းမဘဝကို အပြစ်မြင်သတဲ့၊ ဘုရား, ပစ္စေကဗုဒ္ဓာ မဖြစ်ကောင်းတဲ့ ဘဝမျိုး၊ သိကြားနတ်မင်း, ဗြဟ္မာမင်း မဖြစ်ကောင်းတဲ့ဘဝမျိုး၊ စကြဝတေးမင်း မဖြစ်ကောင်းဘဲ့ ဘဝမျိုးဟု အပြစ်မြင်၍ ယောက်ျားဘဝကို တောင့်တတာနဲ့ တာဝတိံသာမှာ သိကြားမင်းကြီးရဲ့သားတော် ဂေါပကနတ်သားရယ်လို့ သွားဖြစ်သတဲ့၊ တနေ့တော့ နတ်ပွဲသဘင်မှာ စာတုမဟာရာဇ်ဘုံ အောက်တန်းစား ဂန္ဓဗ္ဗနတ်-ကချေသည်တွေက ဂေါပကနတ်သားထံ အသုံးတော်ခံပါရစေလို့ ရောက်လာကြသတဲ့။

အကကောင်း, အဆိုကောင်း, ရုပ်အဆင်းကလဲ နတ်တို့မျက်စိဖြင့်ပင် အံ့သြလောက်အောင်လှပတဲ့ နတ်မင်းသား သုံးယောက်ကို မြင်ရတော့ ဒီ-နတ်မင်းသားတွေဟာ ရှေးက ဘယ်လို ကုသိုလ်ရှင်များပါလိမ့်မလဲလို့ ဂေါပက နတ်သားက ဆင်ခြင်လိုက်သတဲ့၊ ရဟန်းသီလဝန္တတွေ ဖြစ်ခဲ့တယ်လို့ မြင်တာနဲ့ သီလအကျိုးဝမ်းမြောက်ဘွယ်ကောင်းလေစုဟု ထပ်ပြီးဆင်ခြင်ပြန်တော့ စျာန်ရ-ရဟန်းတွေ ဖြစ်ခဲ့ကယ်လို့ မြင်တာနဲ့ ပိုပြီးဝမ်းမြောက်သွားသတဲ့၊ ဘယ်မြို့ဘယ်ရွာမှာ သီတင်းသုံးကြပါလိမ့်မလဲလို့ ထပ်ပြီး ဆင်ခြင်ပြန်တော့ မိမိကိုးကွယ်ခဲ့တဲ့ဘုန်းကြီးသုံးပါးဟု သိရသတဲ့၊ သည်တော့ ဂေါပက နတ်သားက သီလဝန်-စျာန်ရဆိုတာ ဗြဟ္မာပင် ဖြစ်ထိုက်ပါလျက် ယုတ်ညံ့သော ဂန္ဓဗ္ဗကချေသည်မျိုး ဖြစ်ရမလားလို့ စိတ်ဆိုးပြီး "ဘုရားဟာ မြင်းလေးစီးထဲမှာ ကြိမ်ဝင်ရုံ, အသားထိရုံ, သွေးထွက်ရုံရိုက်လို့ မပြေး၊ အရိုးထိအောင် လှံဖြင့်ထိုးမှ ပြေးတဲ့ စတုဋ္ဌမြင်းမျိုးလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေဖြစ်တယ်၊ မညှာမတာနဲ့ ကာ, နဲ့ ကာ ထိုးမှတဲ့" ဟု ကြံပြီး-

"အချင်းနတ်မင်းသားတို့ .... မြတ်စွာဘုရား မကြာမကြာ ဆုံးမဘရားဟောတဲ့အခါ ကိုယ်ဘော်တို့မျက်နှာဘွဲ့ ဘယ်ဘက်လှဲ့နေကြသလဲ၊ ငေးနေကြသလား၊ တရားနာရင်း အိပ်နေကြသလား၊ မရှက်ကြဘူးလား၊ ကိုယ်တော်တို့စကား နားထောင်ပြီး ကျေးဇူးအမဖြစ်ခဲ့တဲ့ အကျွန်ုပ်ကတော့ သိကြားမင်း၏သားတော် ဂေါပကနတ်သားရယ်လို့ လာဖြစ်တယ်၊ ဆရာဘုန်းကြီးတွေ ဖြစ်ခဲ့တဲ့ သင်တို့ကတော့ ကချေသည် ဂန္ဓဗ္ဗနတ်အညံ့စား လာဖြစ်တယ်၊ အရှင်ဘုရားတို့ အရှက်မရှိတာ အံ့ပါရဲ့၊ ကြက်သရေမရှိတဲ့ မမြင်ထိုက်တာတွေကို မြင်ရလေခြင်း" စသည်ဖြင့် ထပ်ကာ ထပ်ကာ အပြစ်တင်စကားတွေကို ဆိုလိုက်သတဲ့၊ ဒီတော့ နတ်မင်းသားတွေက ငါတို့မှာ ပွဲကတယ်ဆိုလျှင် မျှားစွာ ဆုလာဘ် ရနေကျဖြစ်ပါလျက် ယခုတော့ အဖျစ်ဖျစ်နဲ့ အပြစ်တင်ခံကြရတယ်၊ ဒီ-သိကြားမင်း၏သားဟာ ဘယ်လိုနတ်သားများလဲလို့ ဆင်ခြင်တော့မှ ယခင်

ရဟန်းဘဝတုန်းက ကျောင်းအမကြီးပါတကားဟုသိ၍ နတ်သားနှစ်ဦးကတော့ ကြောက်လန့်သော သံဝေဂဉာဏ်ဖြင့် သတိရပြီး သူတော်ကောင်းတရား ဆင်ခြင်အားထုတ်သတဲ့၊ သည်တော့မှ အနာဂါမိမဂ်ဖိုလ်ရပြီး ပြဟ္မပူရောဟိတာ ဘုံသို့ ချက်ချင်းရောက်သွားကြသတဲ့၊ နတ်သားတဦးကတော့ ကာမုပါဒါန် စွဲလမ်းချက် ပြင်းထန်လွန်းလို့. နတ်ကခေါ်သည်အဖြစ်ဖြင့် ကျန်ရစ်ခဲ့ရသေး သတဲ့။

[အဲဒီဝတ္ထုတွေမှာ ကာမုပါဒါန်အလွဲလွဲ စွဲလမ်းပုံတွေကို သိကြရမယ်၊ ပါ-ဆေးအလွဲယူပုံ, ဖန်ဖန်ရေတောင့်တပုံကို သိကြရမယ်။]

ယခုပြခဲ့တဲ့ ဥပါဒါန်ဘေးဟာ တဏှာကြောင့်ဖြစ်တယ်၊ တဏှာချုပ်လျှင် ဥပါဒါန်ချုပ်တယ်၊ ထို့ကြောင့် ဥပါဒါန် အရမ်းမစွဲနိုင်အောင် သူသူ, ငါငါ စက်လေးပါးရှိကြရမယ်၊ စက်လေးပါးဆိုတာ- ပဋိရူပဒေသဝါသ- ကုသိုလ်ဖြစ်စေနိုင်သော သင့်တင့်ရာအရပ်၌ နေခြင်း, သပ္ပုရိသူပနိဿယ-သူတော်ကောင်းကို မပြတ်မှီဝဲခြင်း, သဒ္ဓမ္မသဝန- သူတော်ကောင်းတရားကို နာခံမှတ်သားခြင်း, အတ္တသမ္မာဒိဋ္ဌိ-မိမိကိုယ်ကို ကောင်းစွာစောင့်ထိန်းခြင်း၊ ဤစက်လေးပါးရှိလျှင် အကုသိုလ်ခေါင်းပါး ကုသိုလ်တိုးပွားသောကြောင့် တဏှာကိုသတ်ပြီး ဥပါဒါန်ကို ပြတ်စေနိုင်သတဲ့။

ထို့ကြောင့် တဏှာအရင်းခံ ဥပါဒါန်ဆွဲဆောင် သံသရာအချုပ်ထောင် ကြီး၌ချိုင့်လျှောင်သောတောကြက်,ကျေ့ကွင်းမိသောတောဝက်,ကြောင်ခံတွင်း ကြက်အသွင် မိမိဖြစ်အင် ဆင်ခြင်ခလေ့ ဖန်ဖန်ပြီးငွေ့သော သူတော်ကောင်း တို့သည် ဥပါဒါန်ချုပ်ငြိမ်းမှု စက်လေးခုလက်သုံး စက်လေးလုံးသခင် စက်ပိုင် ရှင်ကြီးတွေသာ ဖြစ်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

ဘဝ, ဇာတိ, ဇရာမရဏ, သောကစသည်နှင့် ပဋ္ဌာန်းသမုဒ္ဒရာ ထီပေါက် တရားစာ

"ဥပါဒါနုပစ္စယာ ဘဝေါ"။ ။ဥပါဒါနုပစ္စယာ၊ ဥပါဒါန်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဘဝေါ၊ ကမ္မဘဝ, ဥပပတ္တိဘဝသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ ဒီလိုဟောတဲ့နေရာမှာ ဥပါဒါန်ဆိုတာ ယခင် ဥပါဒါန်လေးပါးပင် ဖြစ်တယ်။

ဘဝဆိုတာ ကမ္မဘဝ, ဥပပတ္တိဘဝဟု နှစ်ပါး ပြားတယ်၊ ကမ္မဘဝဆိုတာ ပုညာဘိသင်္ခါရစသော စေတနာ ၂၉-ခု ဖြစ်တယ်၊ ထိုစေတနာ ၂၉-ခုနှင့် အတူဖြစ်သော ဘဝဂါမိကံ ၂၉-ခုလဲ ကမ္မဘဝ မည်သေးတယ်၊ ဘဝဂါမိကံဆိုတာ ဝဋ္ဋဆင်းရဲသို့ ရောက်စေတဲ့ လောကီကုသိုလ်, အကုသိုလ် ၂၉-ခု စိတ္တုပ္ပါဒ် ဖြစ်တယ်၊ အာစယဂါမိဓမ္မလို့လဲ ဟောတော်မူတယ်။

ဥပပတ္တိဘဝဆိုတာ ဘဝကြီးကိုးပါး ဖြစ်တယ်၊ ကာမဘဝ, ရူပဘဝ,အရူပဘဝဟု သုံးပါး၊ သညီဘဝ, အသညီဘဝ, နေဝသညီနာသညီဘဝဟု သုံးပါး၊ ကေဝေါကာရဘဝ, စတုဝေါကာရဘဝ, ပဉ္စဝေါကာရဘဝဟု သုံးပါး၊ ဤသို့ ဘဝကြီးကိုးပါး ဖြစ်တယ်။

[ကမ္မဘဝကအကြောင်း, ဥပပတ္တိဘဝက အကျိုး၊ ကြောင်း, ကျိုးတူတဲ့ ဘဝမည်ခြင်း တူသောကြောင့် ပေါင်းဟောသည်။]

ထိုတွင် ကာမ ၁၁-ဘုံ၌ ဝိပါက်, ကမ္မဇရုပ်သည် ကာမဘဝ မည်တယ်၊ ရူပ ၁၆-ဘုံ၌ ဝိပါက်, ကမ္မဇရုပ်သည် ရူပဘဝ....၊ အရူပ ၄-ဘုံ၌ (ကမ္မဇရုပ်မပါဘဲ) ဝိပါက်သည် အရူပဘဝ....၊ ဒါက သုံးပါး၊ တနည်း- သညီ ၂၉-ဘုံ၌ ဝိပါက်, ကမ္မဇရုပ်သည် သညီဘဝ....၊ အသညသတ်ဘုံ၌ ကမ္မဇရုပ်သည် အသညီဘဝ....၊ နေဝသညာဘုံ၌ ဝိပါက်သည် နေဝသညီနာသညီဘဝ....၊ ဒါက သုံးပါး။

[ဒီမှာ နောက်နှစ်ဘုံကို သိလျှင် ၂၉-ဘုံကို သိနိုင်ရမည်။]

တနည်း-အသညသတ်ဘုံ၌ ကမ္မဇရုပ်သည် ကေဝေါကာရ ဘဝ....၊ အရူပ ၄-ဘုံ၌ ဝိပါက်သည် စတုဝေါကာရ ဘဝ....၊ ကြွင်း ၂၆-ဘုံ၌ ဝိပါက်, ကမ္မဇရုပ်သည် ပဉ္စဝေါကာရဘဝ....၊ ဒါက သုံးပါး၊ ဒီလို ဘဝကြီးကိုးပါးကို ခွဲစိတ်ရတယ်။

သင်္ခါရနှင့်ဘဝ ထူးပုံကတော့ – သင်္ခါရဆိုတာ ပစ္စုပ္ပန်ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေတဲ့ အတိတ်ဘဝ စေတနာ ဖြစ်တယ်၊ စေတနာသက်သက် ဖြစ်တယ်၊ ဘဝဆိုတာ အနာဂတ်ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေတယ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝစေတနာနှင့် ဘဝဂါမိကံ ဖြစ်တယ်၊ စေတနာသက်သက် မဟုတ်ဘူး၊ တနည်း–သင်္ခါရဆိုတာ ဝိညာဏ်ကိုသာ ဖြစ်စေတယ်၊ ဘဝဆိုတာ ဝိညာဏ်ကိုရင်း, အသညီဘဝကို ရင်း ဖြစ်စေတယ်၊ တနည်း–သင်္ခါရဆိုတာ ကုသိုလ်, အကုသိုလ် နှစ်မျိုးသာ ဖြစ်တယ်၊ ဘဝဆိုတာ ဥပပတ္တိဘဝနှင့်တကွ ကုသိုလ်,အကုသိုလ်, အဗျာကတ သုံးမျိုး ဖြစ်တယ်။

ဘဝကြီးကိုးပါးထဲမှာ ကာမဘဝသည် သညီဘဝ, ပဋိဋ္ဌေါကာရဘဝလဲ မည်တယ်၊ ကာမဘဝ၌ သညီဘဝ, ပဋိဋ္ဌေါကာရဘဝ နှစ်ပါးအတွင်း ဝင်တယ်၊ ရူပဘဝသည် သညီဘဝ, အသညီဘဝ, ဧကေါကာရဘဝ, ပဋိဋ္ဌေါကာရဘဝ လဲ မည်တယ်၊ ထိုဘဝလေးပါးအတွင်း ဝင်တယ်၊ အရူပဘဝသည် သညီဘဝ, နေဝသညီနာသညီ ဘဝ, စတုဋ္ဌေါကာရဘဝလဲ မည်တယ်၊ ထိုဘဝသုံးပါး အတွင်း ဝင်တယ်၊ ဒီလို အတွင်းဝင်ပုံကိုလဲ သိရမယ်။

ကာမုပါဒါန် အကြောင်းရင်းခံ၍ ကာမဘုံ၌ ဖြစ်ချင်လို့ပြုသော ကုသိုလ်ကံ, အကုသိုလ်ကံသည် ကမ္မဘဝ မည်တယ်၊ ထိုကံကြောင့်ဖြစ်သော ဝိပါက်, ကမ္မဇရုပ်သည် ဥပပတ္တိဘဝ မည်တယ်၊ ထိုကမ္မဘဝ, ဥပပတ္တိဘဝ နှစ်ပါးလုံး သည် ကာမဘဝနှစ်ပါး မည်တယ်၊ ထိုကာမဘဝ၌ သညီ, ပဋိဋ္ဌေါ....ဘဝ နှစ်ပါးအတွင်း ဝင်တယ်။

ထို့အတူ ရူပဘုံ၌ ဖြစ်ချင်လို့ပြုသော ရူပကုသိုလ်ကံသည် ကမ္မဘဝ....၊ ထိုကံကြောင့်ဖြစ်သော ဝိပါက်,ကမ္မဇရုပ်သည် ဥပပတ္တိဘဝ....၊ ထိုနှစ်ပါးလုံး သည် ရူပဘဝနှစ်ပါး မည်တယ်၊ ထိုရူပဘဝ၌ ဘဝလေးပါးအတွင်း ဝင်တယ်။

အရူပဘုံ၌ ဖြစ်ချင်လို့ပြုသော အရူပကုသိုလ်ကံသည် ကမ္မဘဝ....၊ ထိုကံ ကြောင့်ဖြစ်သော ဝိပါက်သည် ဥပပတ္တိဘဝ....၊ ထိုနှစ်ပါးလုံးသည် အရူပ ဘဝနှစ်ပါး မည်တယ်၊ ထိုအရူပဘဝ၌ ဘဝသုံးပါး အတွင်းဝင်တယ်။

ဒီလို ကာမုပါဒါန်ကြောင့် ကာမဘဝနှစ်ပါး, ရူပဘဝနှစ်ပါး, အရူပဘဝ နှစ်ပါး၊ ပေါင်း ခြောက်ပါး ဖြစ်ဘယ်၊ ကြွင်းဥပါဒါန်တို့ကြောင့်လဲ ထို့အတူ ခြောက်ပါးစီ ဖြစ်တယ်၊ ဥပါဒါန်သေးပါးကြောင့် ဘဝ ခြောက်ပါ စီအားဖြင့် ထိုထိုအတွင်းဝင် ဘဝတို့နှင့်တကွ ဘဝကြီး ၂၄-ပါး ဖြစ်တယ်။

တနည်း-အကျိုးဥပပတ္တိဘဝ ကိုးပါးပြားသောကြောင့် အကြောင်း ကမ္မဘဝလဲ ကိုးပါးပြား၍ ဘဝကြီး ၁၈-ပါး ဖြစ်တယ်၊ ထို ၁၈-ပါးသည် ဥပါဒါန် လေးလီစွမ်းဖြင့် ဘဝကြီး ၇၂-ပါးဖြစ်တယ်၊ ဒါက အကျယ်ချဲ့တာ ဖြစ်တယ်။

ချုံးလိုက်တော့- ကမ္မနှင့် ဥပပတ္တိကို တခုတည်းပြုလျှင် အတွင်းဝင်တို့နှင့် တကွ ကာမဘဝ တပါး, ရူပဘဝ တပါး, အရူပဘဝတပါးဟု သုံးပါး....၊ ထိုသုံးပါးသည် ဥပါဒါန်လေးလီစွမ်းဖြင့် ဘဝ ၁၂-ပါး ဖြစ်တယ်၊ ကမ္မနှင့် ဥပပတ္တိကို မချုံးဘဲ ဥပါဒါန်လေးပါးကိုသာ တခုတည်းချုံးလျှင် ကာမဘဝ နှစ်ပါး,ရူပဘဝနှစ်ပါး,အရူပဘဝ နှစ်ပါးအားဖြင့် ဘဝခြောက်ပါး ဖြစ်တယ်၊ ကမ္မနှင့် ဥပပတ္တိကိုလဲ တခုတည်းချုံးလျှင် ကာမ, ရူပ, အရူပဟု ဘဝသုံးပါး သာ ဖြစ်တယ်၊ ထိုထိုနည်းမှ တနည်းဘာ့လဲ-ကမ္မဘဝ,ဥပပတ္တိဘဝဟု နှစ်ပါး သာ ဖြစ်တယ်၊ တနည်း-ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ-စွမ်းဖြင့် ဘဝ တပါးတည်း သာ ဖြစ်တယ်။

ဒီလို ဘဝတပါးတည်း ဖြစ်ပုံကိုရင်း၊ ၂-ပါး, ၃-ပါး, ၆-ပါး, ၉-ပါး, ၁၈-ပါးဖြစ်ပုံကိုရင်း၊ ဥပါဒါန်လေးလီစွမ်းဖြင့် ၄-ပါး, ၈ ပါး, ၁၂-ပါး, ၂၄-ပါး, ၃၆-ပါး, ၇၂-ပါး ဖြစ်ပုံကိုရင်း ဥာဏ်ကွန်မြူးနိုင်ရမယ်။

အချို့က သီလဗွတုပါဒါန်ကြောင့် ရူပဘဝ, အရူပဘဝတို့ဟု မဖြစ်နိုင်ဘူးဟု ဆိုကြတယ်၊ မမှတ်ယူအပ်၊ ဥပါဒါန်အားလုံးကြောင့် ဘဝအားလုံး ဖြစ်နိုင် တယ်လို့ မှတ်ယူရမတဲ့၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့- ဂုဏုဇဉ်ဆိုတာ ဥမ္မတ္တက-သူရူးတွေ့တဲ့၊ သင့်မသင့် မစီစစ်တတ်ဘူး၊ ဥပါဒါန်တခုခု စွဲလမ်းမှုဖြင့် ဘယ် ဘဝမဆို တောင့်တပြီး ပြုလိုရာ ကံတခုခုကို ပြုတာချည်းဘဲ၊ ဒါကြောင့် ဥပါ ဒါန်အားလုံးကြောင့် ဘဝအားလုံး ဖြစ်သတဲ့။

ဖြစ်ပုံကတော့-အချို့သောသူဟာ ကြားဘူးခြင်း, ဘွဲ့ဆခြင်းဖြင့် လူပြည်, နတ်ပြည်၌ ကာမအာရုံ ပြည့်စုံဘယ်လို့ ကြုံပြီး ရချင်တယ်၊ ရောက်ချင်တယ်၊ မသူတော်တို့၏ တရားအလွဲကို နာရသူဖြစ်လျှင် ကာမုပါဒါန်စွမ်းဖြင့် လူ, နတ် ဖြစ်အောင်ဟု အကုသိုလ်ကံကို ပြုဘယ် တနည်းကား- မျက်မှောက် ခံစားဘို့မရသေးသော ကာမအာရုံကို တောင့်တ၍ရင်း, ရပြီးကို စောင့်ရှောက် လို၍ရင်း ကာမုစွမ်းဖြင့် အကုသိုလ်ကံကို ပြုတယ်၊ ထိုကံကြောင့် လူ,နတ် မဖြစ် ဘဲ အပါယ်ဘုံ၌ ဖြစ်တယ်၊ ဒီလိုဖြစ်တော့ ထိုအကုသိုလ်ကံသည် ကမ္မဘဝ မည်ပါယ်၊ ထိုကံကြောင့် အပါယ်မှာဖြစ်တဲ့ ဝိပါက်, ကမ္မဇရုပ် ဟူသော ခန္ဓာ

ငါးပါးသည် ဥပပတ္တိဘဝ မည်တယ်၊ ထိုကမ္မ, ဥပပတ္တိ နှစ်ပါးလုံးသည် ကာမဘဝနှစ်ပါး မည်တယ်၊ သညီဘဝ,ပဠုဝေါကာရဘဝလဲ မည်၍ အတွင်းဝင်တယ်။

အချို့ကဆိုကား-ထိုနည်းအတိုင်း ကာမုစ္ဆဲလမ်း၌ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရားမှန်ကို နာရသူဖြစ်လျှင် ကာမုစ္ဆမ်းဖြင့် လူ, နတ် ဖြစ်အောင် ကာမကုသိုလ်ကံကို ပြုတယ်၊ ထိုကံကြောင့် လူပြည်, နတ်ပြည်၌ ဖြစ်တယ်၊ ဒီလို ဖြစ်ခဲတဲ့ ယခင်လို ကမ္မဘဝ, ဥပပတ္တိဘဝ ခဲ့သိရမယ်၊ ကာမဘဝနှစ်ပါး အမည်ရုံ, ဘဝနှစ်ပါး အတွင်းဝင်ပုံကိုလဲ သိရမယ်။

အချို့ကဆိုကား-ရူပဘုံ, အရူပဘုံတို့၌ ကာမအာရုံ၌ လွန်စွာ ပြည့်စုံတယ်လို့ ကြံ၍ ကာမုစ္ဆမ်းဖြင့် ရူပစျာန်, အရူပစျာန်ရအောင် အားထုတ်တယ်၊ ထိုကံကြောင့် ရူပဘုံ၌ ဝိပါက်, ကမ္မဇရုပ်-ခန္ဓာငါးပါး၊ အရူပဘုံ၌ ဝိပါက်သာ-နာမ်ခန္ဓာလေးပါး ဖြစ်တယ်၊ ဒီလို ဖြစ်တော့ ယခင်လို ကမ္မဘဝ, ဥပပတ္တိဘဝ ခဲ့သိရမယ်၊ ရူပဘဝနှစ်ပါး, အရူပဘဝ နှစ်ပါးဟု အမည်ပေးရမယ်၊ ရူပဘဝ၌ ဘဝ ၄-ပါး အတွင်းဝင်ပုံ, အရူပဘဝ၌ သုံးပါးအတွင်းဝင်ပုံကိုလဲ သိရမယ်၊ ဒီတွင် ကာမုကြောင့် စုံလင်ပြီ။

ဒိဋ္ဌုပါဒါန်ကြောင့်ကတော့- ဤအတ္တသည် ကာမ, ရူပ, အရူပဘုံ တခုခု၌သာ ကောင်းစွာ ပြတ်တယ်လို့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိစွဲ၍ ဒိဋ္ဌုပါဒါန်စွမ်းဖြင့် ထိုထို အကုသိုလ်, ကာမကုသိုလ်, ရူပကုသိုလ်, အရူပကုသိုလ်ကံကို ပြုတယ်၊ ထိုထိုကံ အားလျော်စွာ ထိုထိုဘုံ၌ ဖြစ်တယ်၊ ဒီလိုဖြစ်တော့ ကမ္မဘဝ, ဥပပတ္တိဘဝ ခဲ့သိ၊ ဘဝနှစ်ပါးစီ အမည်ပေး၍ အတွင်းဝင်ဘဝ ၂-ပါး, ၄-ပါး, ၃-ပါးကို သိရမယ်။

အတ္တဝါဒုပါဒါန်ကြောင့်ကတော့- ဤအတ္တသည် ကာမ, ရူပ, အရူပဘုံ တခုခု၌သာ မပင်မပန်း ချမ်းသာတယ်လို့ သဿတဒိဋ္ဌိစွဲ၍ အတ္တဝါဒုပါဒါန်စွမ်းဖြင့် ထိုထိုအကုသိုလ်, ကာမကုသိုလ်, ရူပကုသိုလ်, အရူပကုသိုလ်ကံကို ပြုတယ်၊ ထိုထိုကံအားလျော်စွာ ထိုထိုဘုံ၌ ဖြစ်တယ်၊ ဒီလိုဖြစ်တော့ ကမ္မဘဝ, ဥပပတ္တိဘဝ ခဲ့သိ၊ ဘဝနှစ်ပါးစီ အမည်ပေး၍ အတွင်းဝင်ဘဝတို့ကို သိရမယ်။

သီလဗ္ဗတုပါဒါန်ကြောင့်ကတော့- ဤသို့ ဤသို့သော အလေ့အကျင့်သည် ကာမ, ရူပ, အရူပ-ဘဘုံဘုံ၌သာ ဖြည့်ကျင့်ရလျှင် သာ၍ ပြည့်စုံတယ်လို့ သီလဗ္ဗတုပါဒါန်စွမ်းဖြင့် ထိုထိုအကုသိုလ်စသောကံကို ပြုတယ်၊ ထိုထိုကံအား

လျှော်စွာ ထိုထိုဘုံ၌ ဖြစ်တယ်၊ ဒီလိုဖြစ်တော့ ကမ္မဘဝ, ဥပပတ္တိဘဝ ခွဲသိ၊ ဘဝနှစ်ပါးစီ အမည်ပေး၍ အတွင်းဝင်ဘဝတို့ကို သိရမယ်။

ဥပါဒါန်အားလုံးကြောင့် ဘဝအားလုံးဖြစ်ပုံ စုံလင်ပြီ၊ ဒီဘဝတွေဟာ ဆေးအလွဲယူ၍ ဆေးလိမ်းမှားတာတွေချည်းဘဲ၊ တနည်းတော့- ငါးမျှားချိတ် ကောက်ကောက် မျိုတာတွေချည်းဘဲလို့ သိရမယ်။

ကျေးဇူးပြုပုံကတော့- ဥပါဒါန်လေးပါးသည် မယှဉ်မတွဲ တကွဲစီဖြစ်သော ရူပဘဝ, အရူပဘဝ, ကာမကုသိုလ်ဘဝကို့အား၊ ဝါ-သမ္မယုတ် မဟုတ်သော ကမ္မဘဝ, ဥပပတ္တိဘဝတို့အား ဥပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသတဲ့။

အတူတကွ သမ္မယုတ်ဖြစ်သော အကုသိုလ် ကမ္မဘဝအား သဟဇာတ သတ္တိစသည်ဖြင့်၊ ...သမ္မယုတ် မဟုတ်သော ကမ္မဘဝတို့အား ဥပနိဿယ သတ္တိ စသည်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုသတဲ့။

တနည်းကား-ကာမုပါဒါန်သည် သမ္မယုတ်ကမ္မဘဝအား အမြစ်သဘွယ် ဟေတုသတ္တိ, သဟဇာတသတ္တိ စသည်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုသတဲ့။

ကြွင်း ဥပါဒါန်သုံးပါးသည် သမ္မယုတ် ကမ္မဘဝအား ရောက်ကြောင်း မဂ္ဂ သတ္တိ, သဟဇာတသတ္တိ စသည်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုသတဲ့။

ဥပါဒါန်လေးပါးသည် သမ္မယုတ်မဟုတ်သော ကမ္မဘဝ, ဥပပတ္တိဘဝတို့ အား ဥပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသတဲ့။

ဇာတိ

"ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ"။ ။ဘဝပစ္စယာ၊ ဘဝဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ကမ္မဘဝကြောင့်။ ဇာတိ၊ ရုပ်ဇာတိ, နာမ်ဇာတိသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ [ဥပပတ္တိဘဝ ဇာတိ၌ဝင်သည်။] ဒီလိုဟောတဲ့နေရာမှာ ဘဝဆိုတာ ယခင် စေတနာ ၂၉-ခု, ဘဝဂါမိကံ ၂၉-ခုဆိုတဲ့ ကမ္မဘဝသာ ဇာတိ၏အကြောင်း ဘဝဖြစ်တယ်၊ ဥပပတ္တိဘဝကတော့ ဥပါဒါန်ကြောင့် ဖြစ်သော်လဲ ဇာတိကို ဖြစ်စေနိုင်သော အကြောင်းဘဝမဟုတ်ဘူး။ ကမ္မဘဝကြောင့် နောက်ဘဝမှာ ဖြစ်တယ်၊ ဒါကြောင့် ဇာတိကဲ့သို့ အနာဂတ် အကျိုးအဖြစ်ဖြင့် ယူရသတဲ့၊ ကမ္မဘဝကား အကျိုးကို ဖြစ်စေတဲ့ဘဝ၊ ဥပပတ္တိဘဝကား ကိုယ်တိုင် အကျိုး အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်တဲ့ဘဝ၊ ဤကား အထူးတည်း။

ဇာတိဆိုတာ နိပ္ဖန္နရုပ်တို့၏ဇင်း, နာမဂ္ဂန္ဓာလေးပါးတို့၏ဇင်း ဖြစ်ခြင်း ဥပါဒ်သဘောသာ ဖြစ်တယ်၊ ရုပ်နာမ်တို့၏ ဖြစ်ခိုက်, တည်ခိုက်, ပျက်ခိုက်ဟူသော ဥပါဒ်, ဌိ, ဘင်သုံးခုတို့တွင် ဖြစ်ခိုက်ဥပါဒ်တခုသာ ဇာတိမည်တယ်၊ ရုပ်တခုလုံး,

နာမ်တခုလုံး မဟုတ်၊ သုံးဘို့တဘို့ဖြစ်သော အစိတ်အပိုင်းမျှသာ ဖြစ်တယ်၊ ယခင်ဥပပတ္တိဘဝကတော့ ဝိပါက်, ကမ္မဇရုပ်တို့၏ ဥပါဒ်, ဌီ, ဘင်သုံးခုလုံး ရုပ်အပြည့်, နာမ်အပြည့် ဖြစ်တယ်၊ ဒါလဲ အထူးဘဲ။

ဇာတိ၏အကြောင်းဟာ ကမ္မဘဝသာ ဖြစ်တာ ထင်ရှားအောင် အမ္ဘာမေ့းသူတို့ဖြင့် သိရတယ်၊ အမ္ဘာမေ့းသူတို့ဟာ မိဘ၏ သွေးသား, အာဟာရ, အအေးအပူစသော ပြင်ပအကြောင်းချင်းတူလျက် ပိန်, ထွား, မဲ, ဖြူ, ယုတ်, မြတ် မတူခြင်းဟာ ကံမတူခြင်းကြောင့်သာ ဖြစ်ကြတယ်၊ ကမ္မဘဝကြောင့် ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့မှာ အဗ္ဗတ္တသန္ဓာန်၌ ကမ္မဘဝသာ အကြောင်းရင်းခံရှိတယ်၊ ဒါကြောင့် "ကမ္မံ သတ္တေ ဝိဘဇတိ ယဒိဒံ ဟီနပ္ပဏီတတာယ"ဟု ဟောတော်မူတယ်။ ယဒိဒံ-ယာအယံ ဟီနပ္ပဏီတတာ၊ အကြင်အယုတ်အမြတ်၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ရှိ၏။ တာယဟီနပ္ပဏီတတာယ၊ ထိုအယုတ်အမြတ်၏ ဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှာ။ ကမ္မံ၊ အတိတ်ကုသိုလ်, အကုသိုလ်ကံသည်။ သတ္တေ၊ သတ္တဝါတို့ကို။ ဝိဘဇတိ၊ ဝေဘန်၏။

ကျေးဇူးပြုပုံကတော့- လောကီကုသိုလ်, အကုသိုလ် ကမ္မဘဝ အားလုံးသည် ၃၁-ဘုံ၌ ရုပ်နာမ်တို့၏ ဖြစ်ခိုက်-ဥပါဒ်ဇာတိအား မျိုးစေ့သဘွယ်-ကမ္မသတ္တိ, အားပေးစက်သဘွယ်- ဥပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသတဲ့၊ ဒီဟာ ဆေးလိမ်းလို့ အနာတိုးတာဘဲ၊ ဝါ-မျိုးစေ့မှ အပင်ပေါက်တာဘဲတဲ့။

ဇရာမရဏ

"ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ"။ ။ဇာတိ ပစ္စယာ၊ ဇာတိ ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ ရုပ်ဇရာမရဏ, နာမ် ဇရာမရဏသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ ဒီလိုဟောတဲ့နေရာမှာ ဇာတိဆိုတာ ယခင်ရုပ်ဇာတိ, နာမ်ဇာတိဟူသော ဥပါဒ်သဘောသာ ဖြစ်တယ်။

ဇရာမရဏဆိုတာ နိပ္ဖန္နရုပ်တို့၏ရင်း, နာမက္ခန္ဓာ လေးပါးတို့၏ရင်းရင့်ခြင်း- ဌီသဘောနှင့်ပျက်ခြင်း- ဘင်သဘော ဖြစ်တယ်၊ ရုပ်နာမ်တို့၏ သုံးဘို့နှစ်တို့ အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်တယ်။

ကျေးဇူးပြုပုံကတော့- ရုပ်နာမ်တို့၏ ဥပါဒ်ဇာတိသည် ဌီ, ဘင်-ဇရာမရဏအား သုတ္တန်နည်း ပကတူပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုတယ်၊ ဒီဟာ အနာကိုး၍ ပြည်မှည့်ပြီး ပေါက်ကွဲတာဘဲ၊ ဝါ- ပေါက်သော သစ်ပင် ပြိုလဲတာဘဲတဲ့။

ဇာတိရှိသူအားသာ ဇရာမရဏ ဖြစ်တယ်၊ သောက, ပရိဒေဝ စသည်တို့လဲ ဖြစ်ကြတယ်၊ ဒါဒကြောင့် ဇာတိသည် ဇရာမရဏ၏ အကြောင်းလဲ ဖြစ်တယ်၊ သောက, ပရိဒေဝ စသည်တို့၏ အကြောင်းလဲ ဖြစ်တယ်လို့ 'ဟောတယ်။

ရေစသော ထိုထိုဘုံ၌ ဇာတိသာ မဖြစ်လျှင် ရေမီး-ဘယ်သူကို လောင်မည်နည်း၊ မြက်စား, လှည်းရုန်း, သံချွန်ထိုးခံရသောနွား၊ ငတ်သော ပြိတ္တာ၊ လောကန္တရိက်၌ ခံရသော အသုရကာယ် အဘယ်မှာ ရှိနိုင်အုံ့နည်း၊ ရေသမုဒ္ဒရာ ဘင်ပုပ်စုပေါင်း အမိုဝမ်းခေါင်း၌ ဆယ်လ ဘယ်သူအောင်းမည်နည်း၊ အချုပ်အားဖြင့် လောက၌ ရှိရှိသမျှ ဒုက္ခသည် ဇာတိကြောင့်သာ မဟုတ်လော၊ ဇာတိကင်းလျှင် ဒုက္ခဘယ်မှာ မရှိပြီ။

ဒီနေရာမှာ ချော့ခေါ်တဲ့သူ, လဲအောင်ရိုက်သူ, လည်ပင်းဖြတ်သူဟု ရန်သူသုံးယောက်အသွင် ရှုရမယ်၊ ဇာတိရန်သူသည် ငါတို့ကို တဘဝမှ တဘဝသို့ ရောက်အောင် ချော့ခေါ်ခဲ့ပြီ၊ ဇရာရန်သူသည် ရောက်ရာဘဝ၌ ငါတို့ကို မထနိုင်အောင် ရိုက်ဆဲ, နှင်ဆဲ, သတ်ပုတ်ဆဲ ဖြစ်သည်၊ မရဏရန်သူသည် မထနိုင်သော ငါတို့ကို လည်ပင်းဖြတ်တော့မည်၊ ထိုနောက်တဖန် ဇာတိရန်သူ-လာချော့လျှင် ငါလိုက်ဦးမှာဘဲလား၊ ဒါဖြင့် အနှစ်ပုထုဇဉ်တွေဟာ ငါလိုလူမိုက်အစစ်တွင်းထွက်တွေချည်း ပါတကားဟု ရှုရမယ်၊ ဇာတိသဘောကို သိ၍ အချော့မကြိုက်တဲ့ ရဟန္တာဖြစ်မှ လွတ်မည်၊ ကလျာဏပုထုဇဉ် ဖြစ်လျှင်လည်း လွတ်ကြောင်းလမ်းစ ရလေပြီလို့ မှတ်ရမယ်။

သောကစသော ငါးပါး

"သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿ ပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ"။ ။သောကာ စိုးရိမ်ခြင်း, ပရိဒေဝ–ငိုကြွေးခြင်း, ဒုက္ခ- ကိုယ်နာခြင်း, ဒေါမနဿ–စိတ်နာ–ခြင်း, ဥပါယာသာ–ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့သည်။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဝါ-ဇာတိကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏။

ဒီလိုဟောတဲ့နေရာမှာ သောကဆိုတာ ဆွေမျိုး ပျက်စီးခြင်း စသည်တို့ကြောင့် စိုးရိမ်ပူဆွေးသော ဒေါမနဿဝေဒနာ ဖြစ်တယ်၊ အကုသိုလ်ဒေါသမူဋ္ဌယှဉ်၍ ပျက်စီးခြင်းအရသာကို မထွေးနိုင်, မစွန့်နိုင် မြိန်ရှက်စွာ ခံစားခြင်း ဖြစ်တယ်၊ ဒါဟာ ရေနွေးအိုး-မီးထိုးပေးတာဘဲ။

ပရိဒေဝဆိုတာ ဆွေမျိုးပျက်စီးခြင်းစသည်တို့ကြောင့် ငိုကြွေးမြည်တမ်းသော စိတ္တဇဝိပလ္လာသသဒ္ဒရုပ် ဖြစ်တယ်၊ ဝါ-ငိုကြွေးသံ ဖြစ်တယ်၊ ဒါက ရေနွေးအိုး ဆူပွက်တာဖြစ်တယ်။

ဒုက္ခဆိုတာ ကာယဝိညာဏ်၌ ရှိသော ဒုက္ခဝေဒနာဖြစ်တယ်၊ ဝါ-ထိခိုက်ခြင်းစသည်ကြောင့် ကိုယ်၏ နာကျင်ခြင်း ဖြစ်တယ်။

ဒေါမနဿဆိုတာ ဒေါသမူဒ္ဓေ၌ ရှိသော ဒေါမနဿဝေဒနာ ဖြစ်တယ်၊ ဝါ–တွေးမိတိုင်း စိတ်၏နာကျည်းခြင်း ဖြစ်တယ်။

ဥပါယာသဆိုတာ ဆွေမျိုးပျက်စီးခြင်းစသည်တို့ကြောင့် ပြင်းစွာပင်ပန်းသော ဒေါသ စေတသိက်ဖြစ်တယ်၊ ဝါ-သက်မကြီးရှုရှိုက်ကာ ပြင်းစွာပင်ပန်းသော ဒေါသဖြစ်တယ်၊ ဒါက ရေနွေးအိုး ခန်းအောင် မီးပြင်းတိုက်တာတဲ့။

ဒီ–သောကစသော ငါးပါးဟာ ဇာတိကြောင့်လဲ ဖြစ်တယ်၊ ဇရာမရဏကြောင့်လဲ ဖြစ်တယ်၊ တပါးသော ဒုက္ခကြောင့်လဲ ဖြစ်တယ်၊ ရူပဘုံ, အရူပဘုံတို့မှာတော့ လုံးလုံးမဖြစ်ဘူး၊ ဇာတိ၏ မုချအကျိုးရင်း မဟုတ်၊ ဇာတိ၏အကျိုးဖျားမျှဖြစ်တယ်၊ ထို့ကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါဟု မရေတွက်ရဘူးတဲ့။

သောကစသည်ဖြစ်တဲ့ အခါတိုင်း အဝိဇ္ဇာလဲ အတူဖြစ်တယ်၊ ပရိဒေဝ အသံမှာတော့ အဝိဇ္ဇာ အတူမဖြစ်သော်လဲ အဝိဇ္ဇာဖြင့် တွေ့ဝေသူတို့မှာသာ ငိုကြွေးသောကြောင့် အဝိဇ္ဇာလက်ကိုင်ရှိသူအားဟု သိရမတဲ့။

တနည်း–ကာမအာရုံစုံမက်၍ ကာမဘဝ ရှိသူတို့မှာ ကာမအာရုံ ပျက်စီးတဲ့ အခါ သောကစသည် ဖြစ်တယ်၊ အသက်ရှည်၍ ဘဝါသဝရှိသော နတ်တို့မှာ အနိစ္စ, ဒုက္ခစသော တရားသုံးကြားရတဲ့အခါ စုတိနိမိတ် ထင်သလို, ခြသေ့သစ်ကျားအနီး ရောက်သလို ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်ကြတယ်၊ ရုပ်သည် ငါ့ကိုယ်, ငါ့ဟာ, ငါဟုစွဲလမ်းသော ဒိဋ္ဌာသဝရှိသူတို့မှာ ရုပ်ဖောက်ပြန်တဲ့အခါ သောကစသည်ဖြစ်တယ်၊ တွေ့ဝေခြင်းဖြင့် အဝိဇ္ဇာသဝရှိသူတို့မှာ မျက်မှောက်ထင်ထင် သောကစသည် အလွယ်တကူ ဖြစ်တယ်။

ဒီလို အာသဝလေးပါးကြောင့် သောကစသော ငါးပါးဖြစ်တယ်၊ သောကစသော ငါးပါးဖြစ်လျှင် အာသဝပါဝင်ပြီး ဖြစ်တယ်၊ ထိုအာသဝကြောင့် အဝိဇ္ဇာဖြစ်တယ်၊ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်တယ်၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဘဝစက် ဆက်၍လှည့်ခွေ၍ မပြတ်ဖြစ်ပြန်တယ်၊ ဒီလို ဆက်၍လှည့်ခွေပုံကို ပြလို၍ သောကစသော ငါးပါးကို အဆုံး၌ ဟောသတဲ့။

အဝိဇ္ဇာ, တဏှာဟူသော မူလနှစ်ပါး အသစ်မဖြစ်ဘဲချုပ်မှ ဘဝစက်လဲ ချုပ်ပြတ်တယ်၊ ဇရာမရဏ နှိပ်စက်ခံရသူတို့မှာ မအိုချင်, မသေချင်သဖြင့် နုပျိုလို, အသက်ရှည်လိုသော အာသဝဖြစ်တယ်၊ အာသဝ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အဝိဇ္ဇာဖြစ်တယ်၊ အဝိဇ္ဇာဖြစ်ခြင်းကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်တယ်။

ဒီလို မပြတ်လည်ရှိဖြစ်သော အစမထင် ဘုံသုံးပါးဌ ဖြစ်တဲ့ ဝဋ်သုံးပါးဘဝစက်ကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟု ဟောတယ်၊ ဤဘဝစက်သည် အစမရှိ၊ ပြုပြင်ဖန်ဆင်းသူ မရှိ၊ ခံစားသူပုဂ္ဂိုလ်, သက္ကဝါ မရှိ၊ နိစ္စ, သုခ, အတ္တ, သုဘ သဘောမှ ဆိတ်တယ်၊ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ, အသုဘ သဘောဖြစ်တယ်လို့ ဖန်ဖန်ရှုရသတဲ့။

နက်နဲလှသော ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဘောကို လျှော်စဉ်သိလိုသော အာသာဆန္ဒပြင်းထန်စွာ ရှုပါလျက် မသိနိုင်လျှင် စိတ်ပင်ပန်းခြင်း-ဒေါမနဿ သဘောဖြစ်တတ်ဘယ်၊ ဒီလို ဒေါမနဿမျိုးတော့ ဖြစ်လျှင်ဖြစ်ပါစေ၊ မှီဝဲအပ်သော သေဝိတဗ္ဗဒေါမနဿဟုခေါ်တယ်၊မဟာသီဝမထေရ်ကြီးဟာ နှစ်ပေါင်း ၃၀-လုံးတနှစ်တကြိမ် မျက်ရည်ပေါက်ကြီးငယ် ယိုစီးလျက် ထိုသေဝိတဗ္ဗဒေါမနဿဖြင့် ငိုတော်မူသတဲ့။

မဟာသီဝ မထေရ်ဝတ္ထု

ထိုမထေရ်ကြီးဟာ တဆဲ့ရှစ်ရပ်သော ဂိုဏ်းသံဃာတို့အား စာပေပို့ချကာ သြဝါဒပေးလေ့ရှိသတဲ့၊ တပည့်တွေထဲက သောတာပန်, သကဒါဂါမ်စသည်ဖြစ်တာ မရေတွက်နိုင်အောင် များတယ်၊ ရဟန္တာဖြစ်တာချည်း သုံးသောင်းရှိသတဲ့၊ တနေ့၌ ရဟန္တာတပါးက ဆရာမထေရ်၏ ဂုဏ်ကိုဆင်ခြင်ကြည့်လိုက်တော့ ပုထုဇဉ်ဖြစ်နေတာ မြင်ရလို့ "မထေရ်မြတ်သည် သူတပါး၏ အားကိုးရာဖြစ်လျက် မိမိ၏ အားကိုးရာကား မဖြစ်ပါတကား"ဟု ကြံ့လာပြီး စာတဝါတက်ပါရစေလို့ တောင်းပန်သတဲ့၊ ငါ့ရှင် အချိန်အား မရှိတော့ဘူး၊ ဆွမ်းခံသွားစဉ် လမ်းခရီး၌ပင် အချို့စာမေးကြတယ်၊ အချို့က သင်္ကန်းရုံစဉ်, ယာဂုသောက်စဉ်, ရှာမှုပြန်ထွက်စဉ်, ဆွမ်းစားစဉ်, ခြေဆေးစဉ်, ဒန်ပူဝါးစဉ်, မျက်နှာသစ်စဉ်၌ပင် စာမေးကြ, စာတက်ကြတယ်၊ အချိန်အား မရှိတော့ဘူးလို့ ဆိုသတဲ့၊ ဒီလိုဖြစ်လျှင် အရှင်ဘုရားမှာ နံနက်စောစော သုံးလေးကြိမ် တင်ပျဉ်ခွေလျက် တရားနှလုံးသွင်းချိန်ပင် မရှိတော့ဘူးလားဘုရား၊ ဇ-တရားနှလုံးသွင်းချိန်ပင် မရှိတော့ဘူး၊ အရှင်ဘုရားသည် သူတပါး၏ အားကိုးစရာဖြစ်ပါပေ၏၊ မိမိအားကိုးစရာကား မဖြစ်၊ သေဘိုရာ အချိန်အားပင် မရှိ၊ သေမင်းကြီးရောက်လာလျှင် ငါ မအားသေးဘူး၊ စာပေပို့ချရဦးမယ်လို့သာ မိန့်တော်မူပါတော့ဘုရားလို့ဆိုပြီး ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်၍ ကြွသွားသတဲ့။

ဒီတော့ မထေရ်မြတ်က ဒီရဟန်းဟာ တကယ်စာတတ်ချင်လို့ မဟုတ်ဘူး၊ ငါ့ကို ချန်းဖြင့် လာချိတ်ဆွဲတာဘဲလို့ သတိရပြီး ငါသို့သောသူသည် နှစ်ရက်, သုံးရက်လောက်ဖြင့် ရဟန္တာဖြစ်၍ ပြန်လာနိုင်မှာဘဲလို့, ဘယ်သူကိုမျှ မပြော

ကြားဘဲ ဝါဆိုဆန်း ၁၃-ရက်နေ့တွင် တောထဲသို့ကြွသွားပြီး တရားအားထုတ်သတဲ့၊ ထိုနေ့တွင် မဂ်ဖိုလ်မရတော့ ဝါဆိုလပြည့်နေ့ရစေမယ်လို့ အားထုတ်သတဲ့၊ မရပြန်တော့ ဝါတွင်းသုံးလဆိုတာ မကြာဘူး၊ သုံးရက်အနေလောက်ဟု နှလုံးထားပြီး သီတင်းကျွတ်လျှင် ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ခန္ဓာဘဝစက်ကို မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ဖောက်ခွဲနိုင်ရမယ်လို့ တောဌ ဝါကပ်ပြီး အားထုတ်ပြန်တယ်၊ သီတင်းသာကျွတ်သွားတယ်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဘဝစက် မဖောက်ခွဲနိုင်တာနဲ့ ငါသည် နှစ်ရက်, သုံးရက်ဖြင့် ကိစ္စပြီးစေရမယ်လို့ လာခဲ့တာ သုံးလဖြင့်ပင် ကိစ္စမပြီး၊ တပါးသောရဟန်းများမှာတော့ ဝါကျွတ်လျှင် ကိစ္စပြီးကြပေတယ်လို့ စိတ်ကူးစဉ်မျက်ရည်တွေ ယိုစီးထွက်ကျလာသတဲ့။

ထိုနောက် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဉာဏ်ဖြင့် ရဟန္တာမဖြစ်မချင်း ညောင်စောင်းဌ္ဌ လှဲ၍မအိပ်ပါတော့အံ့၊ ခြေတို့ကိုလဲ ရေမဆေးပါတော့အံ့ဟု ဆောက်တည်ပြီး အားထုတ်ပြန်တယ်၊ တာနဲ့လဲ သီဘင်းကျွတ်ရော မဂ်ဖိုလ်မရလို့ ဝမ်းနည်းပြီး မျက်ရည်ကျပြန်တယ်၊ ဒီနည်းဖြင့် သီတင်းကျွတ်လပြည့်ပေါင်း ၂၉-ကြိမ်တိုင်အောင် မျက်ရည်ကျသတဲ့၊ အရပ်ထဲက ကလေးသူငယ်တွေဟာ မထေရ်၏ခြေ-ရေမဆေးလို့ ကွဲတဲ့နေရာကို ဆူးတို့ဖြင့် ချုပ်တွယ်ထားတာကိုကြည့်ပြီး "မဟာသီဝမထေရ်၏ ခြေဘဝါးကြီးလိုဖြစ်ပါစေ"ဟု ကျိန်ဆိုကာ ပျက်ရယ်ပြုကြသတဲ့၊ အနှစ်သုံးဆယ်ပြည့်တဲ့ သီဘင်းကျွတ်လပြည့် ရောက်တော့လဲ ငါ အားထုတ်တာ နှစ်ပေါင် ၃၀-ရှိပြီ၊ မဂ်,ဖိုလ် မရသေး၊ ဒီဘဝ၌ မဂ်ဖိုလ်မရထိုက်သူ ဖြစ်ပေလေရော့သလား၊ ရဟန္တာအဖြစ်ဖြင့် ဝါမကျွတ်နိုင်ပါတကားလို့ ဒေါမနဿဖြစ်၍ မျက်ရည်ကျပြီး ငိုပြန်သတဲ့၊ ထိုအခါကျတော့ မနီးမဝေး၌ ငိုသံတခုကြားရတာနဲ့ ဟဲ့ ဘယ်သူလဲ- ဒီမှာငိုနေတာလို့ မေးသတဲ့၊ တပည့်တော်မ နှတ်သမီးပါဘုရား၊ ဘာကြောင့် ငိုရသလဲ၊ တမဂ်,တဖိုလ် လောက် ရမလားလို့ အားခဲပြီး အရှင်ဘုရားကဲ့သို့ ငိုပါတယ်ဘုရားလို့ လျှောက်သတဲ့၊ ဒီတော့မှ ငါငိုတာ နှတ်သမီးကပင် သိ၍ ပြောင်လျှောင်နေပါပကောလို့ ဝိပဿနာတိုးပွားစေပြီး ပြန်အားထုတ်သတဲ့၊ ဒီတော့မှ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဉာဏ်ရ၍ ခန္ဓာဖောက်ခွဲပြီး ရဟန္တာ ဖြစ်သွားသတဲ့။

ရဟန္တာဖြစ်၍ ကိစ္စတုံးသွားတော့မှ ငါ မအိပ်ရတာ ကြာပြီဟု အိပ်ရာများ ပြင်ပြီး ခြေဆေးဦးမယ်လို့ လှေကားရင်း သွားထိုင်သတဲ့၊ တပည့်ရဟန္တာပေါင်းသုံးသောင်းက ထိုအကြောင်းကို သိလို့ ခြေဆေးပေးမယ်ဟု ရောက်လာပြီး ဝိုင်းနေကြတော့ ငါ့ရှင်တို့....ငါခြေကို ရေမဆေးဘာ နှစ်သုံးဆယ် ရှိပြီ၊ သင်တို့ မဆေးကြနှင့်၊ ငါကိုယ်တိုင်ဘဲ ဆေးမယ်လို့ ဆိုသတဲ့၊ ထိုအခါ သိကြားမင်းကြီးက သုဇာနှတ်မိဖုရားကို ခေါ်လာပြီး ရှေ့ကထား၍ အရှင်ဘုရားတို့.... ဟောဒီ

တကာမကြီးက မထေရ်ကြီး ဖူးမျှော်ချင်လို့ အဝေးကြီးက ရောက်လာပါတယ်၊ လမ်းကလေးတဆိတ်လောက် မစတော်မူကြပါလို့ ဆိုပြီး အနားရောက်သွားသတဲ့၊ ဒီတော့ မထေရ်က နှတ်မင်း....လူတို့၏ ကိုယ်နုံ့ဟာ နှတ်တို့ခြာခေါင်းမှာ အလွန်ဆိုးတယ် မဟုတ်လားလို့ ဆိုသတဲ့၊ မဆိုပါဘူးဘုရား၊ အရှင်မြတ်၏ သီလအနုံ့ဟာ နှတ်ပြည့်လွန်ပြီး ဘဝဂ်တိုင်အောင်မွှေးလို့ ရောက်လာရပါတယ် လို့ဆိုပြီး ခြေဖမျက်ကို ဆုပ်ကိုင်လျက် ခြေဘဝါးအပြင်ကို သိကြားမင်းကြီး ဆုပ်နယ်ပေးလိုက်တော့ ကလေးသူငယ်၏ ခြေဘဝါးကဲ့သို့ နူးညံ့လှပစွာ ဖြစ်သွားသတဲ့၊ သိကြားမင်းကြီးလဲ ခြေဆေးပေးပြီးမှ ပြန်သွားတယ်၊ အဲဒါ ဝဂ်ဥာဏ်, ဖိုလ်ဥာဏ်ဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို လျှော်စွာ မဖောက်ခဲ့နိုင်လို့ ဖြစ်တဲ့ ဒေါမနဿကို အကြောင်းခံပြီး ရဟန္တာ ဖြစ်သွားတာတဲ့၊ ဒီလိုဒေါမနဿမျိုးကို မှီဝဲအပ်သော သေဝိတဗ္ဗဒေါမနဿလို့ ဟောတော်မူတယ်။

ဝေမာနိက ပြိတ္တာမကြီးဝတ္ထု

ဒီလိုနက်နဲတဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဘောကို မကြာမကြာ နာကြားရသဖြင့် လျှော်စွာ သိခဲ့လျှင် ပြိတ္တာလို ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်သူ ဖြစ်စေ၊ ယိုးပုက္ခမျိုးမှ မျက်မှောက်ထင်ရှားစွာ လွတ်မြောက်နိုင်သတဲ့။

တနေ့၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ညနေစောင်းတွင် လူတို့ကို တရားဟောပြီးလို့ ရဟန်းတို့ကို နိဗ္ဗာန်နှင့် စပ်သောတရား ဟောကြားကာ နေသတဲ့၊ ထိုအခါ ဝေမာနိက ပြိတ္တာမကြီးတယောက်ဟာ သမီးကလေးနို့စို့ ဥတ္တရာကို ရင်ခွင်ပိုက်လျက်, သားကလေးနို့ညှာ ပုနဗ္ဗသုကို လက်ဆွဲလျက် အစာရှာဖွေကာ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်အနီးသို့ ရောက်လာသတဲ့၊ သူတို့ရှာတဲ့ အစာဆိုတာ လူတို့စွန့်ပစ်တဲ့ အညစ်အကြေး, ချွဲခန်း, သလိပ်, နှပ်, တံတွေးဖြစ်သတဲ့၊ ပြိတ္တာဆိုပေမဲ့ အပါယ်ဘုံက ပြိတ္တာတော့ မဟုတ်ဘူး၊ စာတုမဟာရာဇ်ဘုံ အဝင်အပါ ပဋိသန္ဓေတိဟိတ် ဖြစ်သော်လဲ ပဝတ္တိအကျိုး ညံ့လွန်းလို့ ပြိတ္တာလို့ အခေါ်ခံနေရတာ၊ ပြိတ္တာတွေလိုဘဲ နှပ်, တံတွေး ကောက်စားနေရတယ်၊ ဘုရားရှေ့မှာ ရဟန်းတွေ တရားနာနေကြတာတွေ့တော့ စတုမဟာပျားသကာတို့ကို ဝေခြမ်းနေကြသလားမသိဟု ငတ်ငတ်နဲ့ ပြိတ္တာတွေး-တွေးပြီး အဖိတ်အစင်ကလေးများ စားရမလားလို့ ရဟန်းပရိသတ်အနီးသို့ ချဉ်းကပ်သွားသတဲ့၊ အနီးရောက်တော့မှ တရားဟောသံကြားရလို့ မတုန်မလှုပ် ရိုသေစွာ နားစိုက်ပြီး ရပ်နေသတဲ့၊ ကလေးနှစ်ယောက်ကတော့ တရားနာရမှန်း မသိလို့ အမေ.... ဒီနေရာမှာ ဘာဖြစ်လို့ ရပ်နေသလဲ၊ စားစရာလဲ မရှာဘူး၊ ဆာလှပါပြီ အမေရယ်လို့ ဆိုကြသတဲ့၊ ကလေးတွေက ဒီလိုပူဆာလိုက်တော့ တရားအန္တရာယ် ဖြစ်မဟာ့မှာဘဲလို့ ဂါထာတခုဖြင့် ချော့ပြောသတဲ့။

တုဏ္ဏီ ဥတ္တရိကေ ဟောဟိ၊ တုဏ္ဏီ ဟောဟိ ပုနဗ္ဗသု၊
ယာဝါဟံ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌသ၊ ဓမ္မံ သောသာမိ သတ္ထုနော။ ။

ဥတ္တရိကေ၊ ချစ်သမီးဥတ္တရာ။ တုဏ္ဏီဟောဟိ၊ ဆိတ်ဆိတ်နေပါလော့။ ပုနဗ္ဗသု၊ ချစ်သားပုနဗ္ဗသု။ တုဏ္ဏီဟောဟိ၊ ဆိတ်ဆိတ်နေပါလော့။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌသ သတ္ထုနော၊ နတ်လူတို့၏ ဆရာ ဘုရားမြတ်စွာ၏။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ သောသာမိ၊ နာကြားလို၏။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ တုဏ္ဏီဟောထ၊ ဆိတ်ဆိတ် နေကြစမ်းပါလော့။

ချစ်သား, ချစ်သမီးတို့.... ငါတို့ဆရာ ဘုရားမြတ်စွာသည် ဒုက္ခကင်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းတရားကို ဟောပြနေတယ်၊ ငါ့သား, ငါ့သမီးတို့ကို ငါ သိပ်ပြီး ချစ်ပါတယ်၊ သို့ပေမဲ့ ဆင်းရဲကင်းစေတဲ့ တရားတော် ဖြစ်လေတော့ လွန်စွာ ဘောင့်တရပေတယ်၊ ဒီလိုဘရားမျိုး ငါတို့ မနာကြားရ, မသိရလို့ ငတ်ငတ်မွတ်မွတ်နဲ့ ပြိတ္တာဒုက္ခအမျိုးမျိုး တွေ့ကြရတယ်၊ တိတ်တိတ်ကလေး နေကြစမ်းပါကွယ်လို့ ချော့ပြောသတဲ့၊ ဒီတော့ သားကလေးနို့ညှာ ပုနဗ္ဗသုက ပါရမီလှုံ့ဆော်လို့ သဘောကျပြီး ဂါထာတခုဖြင့် ပြန်ပြောသတဲ့။

အမ္မာ နု ဗျာဟရိသာမိ၊ တုဏ္ဏီဘူတာ ယ မုတ္တရာ။
ဓမ္မမေဝ နိသာမေဟိ၊ နညာ ဒုက္ခံ စရာမသေ။ ။

တာတအမ္မာ၊ အို-မိခင်။ နု ဗျာဟရိသာမိ၊ ကျွန်တော် ဆိတ်ဆိတ်နေပါ တော့အုံ့။ အယံဥတ္တရာပါ၊ ဤညီမကလေး ဥတ္တရာသည်လည်း။ တုဏ္ဏီဘူတာ၊ ဆိတ်ဆိတ်နေပါပြီ။ ဓမ္မမေဝ၊ တရားတော်ကိုသာလျှင်။ နိသာမေဟိ၊ နားစိုက်၍သာ နာကြားပါလော့။ နညာ၊ သူတော်ကောင်းတရား မသိခြင်းကြောင့် ဒုက္ခံ၊ ငတ်မွတ်ရှည်ကြာ ဆင်းရဲစွာလှ ပြိတ္တာဒုက္ခသို့။ စရာမသေ၊ ရောက်ခြင်းကြီး ရောက်ရကုန်၏ တကား။

ဒီလိုမိခင်စကားကို နားထောင်ပြီး ပုနဗ္ဗသုလဲ တရားနားစိုက်ကာနေသတဲ့၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက ထိုပြိတ္တာသားအမိတို့၏ တရား စူးစိုက်သည်ကို သိတော်မူတာနဲ့ သစ္စာလေးပါး ဟောပြလိုက်သတဲ့၊ ဒီတော့ သားအမိ နှစ်ယောက်လုံးဟာ ဘာဝနာမယဉာဏ်ဖြင့် သံသရာဘဝစက်ကြီး ဖောက်ခဲ့ပြီး သောတာပန်အဖြစ်သို့ ရောက်သွားကြသတဲ့၊ [နှပ်, တံတွေးရှာစားရတဲ့ ပြိတ္တာ ငတ်ဘဝ ရောက်နေသူပင် ဘုရားရှင်ဉာဏ်တော်မှီး၍ ဖောက်ခဲ့နိုင်, ဖျက်ဆီးနိုင်လျှင် လွှဘဝရသူဘို့မှာ ဆိုစရာမရှိ၊ အားတက်စရာ ကောင်းလေစွ၊] နို့စို့

သမီးကလေးမှာတော့ ယေလွန်းလို့ မဂ်, ဖိုလ်မရသော်လဲ ဥပနိဿယအကြောင်း ကောင်းကောင်းကြီး ရသွားသတဲ့၊ ပြိတ္တာသားအမိ နှစ်ယောက်မှာ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဉာဏ်ဖြင့် ဘဝစက်ကို ဖောက်ခဲ့နိုင်သည်နှင့် တပ္ပိုင်နက် အမြင်ဆိုးဝါးလှသော ကြောက်ဘွယ်, ရွံ့ဘွယ် ပြိတ္တာရုပ်အဆင်းတွေ ပျောက်ကင်းပြီး နတ်သမီး,နတ်သားကိုယ်ဖြင့် နတ်စည်းစိမ်ရကြသတဲ့၊ သမီးကလေးမှာ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ် မသိသော်လဲ မိခင်၏ အာနုဘော်ကြောင့် နတ်၏စည်းစိမ်ကို ရတာဘဲတဲ့။

ဒီတော့ ပြိတ္တာမကြီးက ဝမ်းသာလွန်းလို့ ချစ်သားပုနဗ္ဗသု....ငါတို့ဆရာဘုရားမြတ်စွာသည် သံသရာ၌ မျက်စိလယ် လမ်းမှားသူတို့ကို လမ်းမှန်ရောက်အောင်ပြပြီး တရားဟောတော်မူတယ်၊ ငါ့သားလဲ ပညာရှိသူဖြစ်လို့ မြတ်စွာဘုရားဟောတဲ့ တရားကို ကောင်းစွာယိုးသွင်း၍ သိလာပြီ၊ မွေးရတာ မွေးရကျိုးနပ်လေစွလို့ ဆိုပြီး ဂါထာတခုကို ဆိုပြန်သတဲ့။

ပုနဗ္ဗသု သုခီ ဟောဟိ၊ အဇ္ဇာဟမ္မိ သမုဂ္ဂတာ။
ဒိဋ္ဌာနိ အရိယသစ္စာနိ၊ ဥတ္တရာပိ သုဏာတု မေ။ ။

အဇ္ဇ၊ ယခုအခါ၌။ အဟံ၊ ငါမြေးမယ်သည်။ သမုဂ္ဂတာမ္ဟိ၊ ပြိတ္တာဒုက္ခမှ ကင်းကျွတ်လွတ်ပြီ။ ဝါ၊ သာသနာတွင် သက်ဝင်နိုင်ကြောင်း ဦးခေါင်းထောင်နိုင်ပြီ။ ပုနဗ္ဗသု၊ ချစ်သားပုနဗ္ဗသု၊ တွံ ပိ၊ သင်သည်လည်း။ သုခီဟောဟိ၊ ငါနှင့် မခြား သူ့ဌေးသားပမာ ချမ်းသာလေလော့။ အရိယသစ္စာနိ၊ သစ္စာလေးပါးတို့ကို။ ဒိဋ္ဌာနိ၊ မြင်အပ် သိအပ်ကုန်ပြီ။ မေ၊ ငါ၏သမီးဖြစ်သော။ ဥတ္တရာပိ၊ ဥတ္တရာသည်လည်း။ သုဏာတု၊ ငါတို့ဘဝစက် ဖျက်နိုင်ခြင်း, ချမ်းသာသုခ ရခြင်းကို နားထောင်စမ်းပါလော့။

ထိုအခါမှစ၍ သားသမီးသုံးယောက်ဟာ ချမ်းသာသော ကိုယ်စိတ်ဖြင့် ဒီတသက်တွင် မက မမဲ့နိုင်လောက်အောင် ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်ထီကြီး ပေါက်သောကြောင့် မျက်နှာကြီးပြီး ဂန္ဓကုဋိအနီးတွင် သစ်ပင်၌ နေရာသစ်-ဘုံဗိမာန်ကို ရကြသတဲ့၊ ညဉ့်နံနက်လဲမပြတ် ဘုရားဖူးခြင်း, တရားနာခြင်းဖြင့် သာသနာတွင် ဦးခေါင်းထောင်လျက် ကြာမြင့်စွာ နေကြရသတဲ့၊ အဲဒါ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဘောကို လျှော်စွာသိလို့ မျက်မှောက် အကျိုးများပုံလို့ မှတ်ရယော်။

ထို့ကြောင့် ပြင်းထန်သော အာသာဆန္ဒဖြင့် မျက်ရည်ကျအောင် ဒေါမနဿဖြစ်ချင် ဖြစ်ပါစေ၊ သုတမယဉာဏ်, စိန္တာမယဉာဏ်, ဘာဝနာမယဉာဏ်တို့ဖြင့် လျှော်စွာ ဖောက်နိုင်, ခွဲနိုင်အောင် အားထုတ်ကြသဖြင့် ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ် ထီပေါက်သူတို့ ဖြစ်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

ဝိနိစ္ဆယခြောက်ပါးစက်မြစ်ဖြတ်တရားစာ

ဒီ-ပဋိစ္စသမุပ္ပါဒ်၌ ဝိနိစ္ဆယခြောက်ခုကို သိရမတဲ့၊ သစ္စပ္ပဘာဝ- အကြောင်းသစ္စာရှိခြင်း, ကိစ္စ-အလုပ်ကိစ္စ, ဝါရဏ-တားခြင်း, ဥပမာ-တူခြင်း, ဂမ္ဘီရဘေဒ-နက်နဲခြင်းလေးပါး, နယဘေဒ–နည်းလေးပါး၊ ဒီ-ခြောက်ခုကို သိရမတဲ့။

သစ္စပ္ပဘာဝဖြင့် ရှုပုံ

သစ္စပ္ပဘာဝဆိုတာ သာမန်အားဖြင့် လောကီကုသိုလ်, အကုသိုလ်ဖြစ်တဲ့ ကိလေသဝဋ်, ကမ္မဝဋ်သည် သမုဒယသစ္စာ မည်တယ်လို့ မှတ်ရမယ်၊ ကြွင်းသော ဝိပါကဝဋ်သည်၊ ဝါ-လောကီစိတ်, စေတသိက်, ရုပ်သည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်တယ်လို့ မှတ်ရမယ်၊ ဒီတော့ အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရ, တဏှာ, ဥပါဒါန်လေးခု သည် သမုဒယသစ္စာ မည်တယ်၊ ဘဝသည် သမုဒယနှင့် ဒုက္ခဖြစ်၍ သစ္စာဒွယ မည်တယ်၊ ကမ္မဘဝက-သမုဒယ, ဥပပတ္တိဘဝက–ဒုက္ခတဲ့၊ ဝိညာဏ်စသော ကြွင်း ၇-ပါးသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်တယ်၊ ဒီလိုသိပြီး ရှုပုံရှုနည်းကတော့-

အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်ခြင်းသည် သမုဒယကြောင့် သမုဒယဖြစ်ခြင်း ဖြစ်၏၊ သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဏ်ဖြစ်ခြင်းသည် သမုဒယကြောင့် ဒုက္ခဖြစ်ခြင်း ဖြစ်၏၊ ဝိညာဏ်ကြောင့် နာမ်ရုပ်သည် ဒုက္ခကြောင့် ဒုက္ခဖြစ်၏၊ နာမ်ရုပ်ကြောင့် သဠာယတနသည် ဒုက္ခကြောင့် ဒုက္ခ၊ သဠာယတနကြောင့် ဖဿသည် ဒုက္ခကြောင့် ဒုက္ခ၊ ဖဿကြောင့် ဝေဒနာသည် ဒုက္ခကြောင့် ဒုက္ခ၊ ဝေဒနာကြောင့် တဏှာသည် ဒုက္ခကြောင့် သမုဒယ၊ တဏှာကြောင့် ဥပါဒါန်သည် သမုဒယကြောင့် သမုဒယ၊ ဥပါဒါန်ကြောင့် ဘဝသည် သမုဒယကြောင့် သမုဒယနှင့် ဒုက္ခဟူသော သစ္စာဒွယ ဖြစ်၏၊ ဘဝကြောင့် ဇာတိသည် သမုဒယကြောင့် ဒုက္ခ ဖြစ်၏၊ ကမ္မဘဝကြောင့်သာ ဇာတိ ဖြစ်သည်၊ ဥပပတ္တိဘဝကား ဇာတိ၌ ဝင်သောကြောင့်တည်း၊ ဇာတိကြောင့် ဇရာမရဏသည် ဒုက္ခကြောင့် ဒုက္ခ ဖြစ်၏၊....ဤသို့ ဤဘဝစက်ကို ဖန်ဖန်ရှုရမတဲ့။

ကိစ္စဖြင့် ရှုပုံ

ကိစ္စဖြင့်ရှုပုံကတော့-အဝိဇ္ဇာသည် တွေ့ဝေအောင်လဲ ပြုတယ်၊ သင်္ခါရကိုလဲ ဖြစ်စေတယ်-နှစ်ကိစ္စ၊ သင်္ခါရသည် တေဘူမက သင်္ခတတရားတို့ကိုလဲ ပြုပြင်တယ်၊ ဝိညာဏ်ကိုလဲ ဖြစ်စေတယ်-နှစ်ကိစ္စ၊ ဝိညာဏ်သည် အာရုံကိုလဲ သိတယ်၊ နာမ်ရုပ်ကိုလဲ ဖြစ်စေတယ်-နှစ်ကိစ္စ၊ နာမ်ရုပ်သည် အချင်းချင်းလဲ ထောက်ပံ့တယ်၊ သဠာယတနကိုလဲ ဖြစ်စေတယ်-နှစ်ကိစ္စ၊ သဠာယတနသည်

မိမိ၏ စားကျက် အာရုံခြောက်ပါးဌာလဲ ဖြစ်တယ်၊ ဖဿကိုလဲ ဖြစ်စေတယ်-နှစ်ကိစ္စ၊ ဖဿသည် အာရုံကိုလဲ တွေ့ထိတယ်၊ ဝေဒနာကိုလဲ ဖြစ်စေတယ်-နှစ်ကိစ္စ၊ ဝေဒနာသည် အာရုံအရသာကိုလဲ ခံစားတယ်၊ တဏှာကိုလဲ ဖြစ်စေတယ်-နှစ်ကိစ္စ၊ တဏှာသည် အရုံကိုလဲ နှစ်သက်တယ်၊ ဥပါဒါန်ကိုလဲ ဖြစ်စေတယ်-နှစ်ကိစ္စ၊ ဥပါဒါန်သည် အာရုံကိုလဲ စွဲလမ်းတယ်၊ ဘဝကိုလဲ ဖြစ်စေတယ်-နှစ်ကိစ္စ၊ ဘဝသည် ဂတိဝါးပါးဌာလဲ ပစ်ချတယ်၊ ဇာတိကိုလဲ ဖြစ်စေတယ်-နှစ်ကိစ္စ၊ ဇာတိသည် ခန္ဓာကိုလဲ ဖြစ်အောင် ပြုတယ်၊ ဇရာမရဏကိုလဲ ဖြစ်စေတယ်-နှစ်ကိစ္စ၊ ဇရာမရဏသည် ခန္ဓာတို့၏ ရင့်ခြင်း, ပျက်ခြင်းကိုလဲ စွဲ၍ တည်တယ်၊ ဘဝသစ်ကိုဌင်း, သောက ပရိဒေဝ စသည်တို့ကိုဌင်း ဖြစ်စေတယ်-နှစ်ကိစ္စ၊ ဤသို့လည်း ဤဘဝစက်ကို ဖန်ဖန်ရှုရမတဲ့။

ဝါရဏ-တားခြင်းဖြင့် ရှုပုံ

ဝါရဏ-တားခြင်းဖြင့် ရှုပုံကတော့-အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာဟု ဟောခြင်းသည် ပြုပြင်ဖန်ဆင်းသူ ရှိ၏ဟုယူသော မိစ္ဆာအယူကို တားတယ်၊ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏ်ဟု ဟောခြင်းသည် အတ္တသည် တဘဝသို့ ပြောင်းရွှေ့၏ဟု ယူသော မိစ္ဆာအယူကို တားတယ်၊ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံသည် အတ္တဟူသည် တလုံးတည်း တခဲနက်ဟု ယူသော မိစ္ဆာအယူကို တားတယ်၊ (နာမ်တခြား, ရူပ်တခြားဟု အကွဲအစိတ်ကို ပြခြင်းဖြင့် တားသတဲ့။) နာမရူပ ပစ္စယာ သဠာယတနံသည် မြင်, ကြား, နမ်း, စား, ထိ, သိသူ အတ္တရှိ၏ဟု ယူသော မိစ္ဆာအယူကို တားဘယ်၊ သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿောသည် တွေ့ထိတတ်သူ အတ္တရှိ၏ဟု ယူသော မိစ္ဆာအယူကို တားတယ်၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာသည် ခံစားတတ်သူ အတ္တရှိ၏ဟု ယူသော မိစ္ဆာအယူကို တားတယ်၊ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာသည် နှစ်သက်တတ်သူ အတ္တရှိ၏ဟုယူသော မိစ္ဆာအယူကို တားတယ်၊ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံသည် စွဲလမ်းတတ်သူ အတ္တရှိ၏ဟုယူသော မိစ္ဆာအယူကို တားတယ်၊ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါသည် အသစ်ဖြစ်သူ အတ္တရှိ၏ဟု ယူသော မိစ္ဆာအယူကို တားတယ်၊ ဘဝပစ္စယာဇာတိသည် ပဋိသန္ဓေနေတတ်သူ အတ္တရှိ၏ဟုယူသော မိစ္ဆာအယူကို တားတယ်၊ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံစသည်သည် အိုသူ, သေသူ အတ္တရှိ၏၊ စိုးရိမ်သူအတ္တ, ငိုကြွေးသူအတ္တ, ကိုယ်ဆင်းရဲသူအတ္တ, စိတ်ဆင်းရဲသူအတ္တ, ပြင်းစ္ဌာ ပင်ပန်းသူ အတ္တရှိ၏ဟု ယူသော မိစ္ဆာအယူကို တားတယ်၊ ဤသို့လည်း ဤဘဝစက်ကို ဖန်ဖန်ရှုရမတဲ့။

တနည်း-တွေ့ဝေခြင်း အဝိဇ္ဇာသာ ရှိသည်၊ တွေ့ဝေသူ ပုဂ္ဂိုလ်,သတ္တဝါမရှိ၊ ပြုပြင်ခြင်း သင်္ခါရသာ ရှိသည်၊ ပြုပြင်သူ မရှိ၊ ဝိညာဏ် ဖြစ်ခြင်းသာ ရှိသည်၊

တဘဝမှ ပြောင်းရွှေ့လာသူ မရှိ၊ နာမ်နှင့် ရုပ်တွဲခြင်းသာ ရှိသည်၊ တခဲနက်မရှိ၊ စက္ခု၊ သောတစသော မြင်, ကြား, နမ်း,စား,ထိ, သိခြင်းသာ ရှိသည်၊ မြင်သူ, ကြားသူ, နမ်းသူ,စားသူ,ထိသူ,သိသူ မရှိ၊ တွေ့ထိခြင်း ဖဿသာ ရှိသည်၊တွေ့ထိသူ မရှိ၊ ခံစားခြင်း ဝေဒနာသာ ရှိသည်၊ခံစားသူ မရှိ၊နှစ်သက်ခြင်း တဏှာသာ ရှိသည်၊ နှစ်သက်သူ မရှိ၊ စဉ်လမ်းခြင်း ဥပါဒါန်သာ ရှိသည်၊ စဉ်လမ်းသူ မရှိ၊ ဂတိငါးပါး၌ ပစ်ချ၍ ဖြစ်ခြင်း ဘဝသာ ရှိသည်၊ ဖြစ်သူ မရှိ၊ ပဋိသန္ဓေဖြစ်ခြင်းသာ ရှိသည်၊ ပဋိသန္ဓေနေသူ မရှိ၊ အိုခြင်း, သေခြင်း ဇရာမရဏသာ ရှိသည်၊ အိုသူ, သေသူမရှိ၊ စိုးရိမ်ခြင်း, ငိုကြွေးခြင်း, ကိုယ်နာခြင်း, စိတ်နာခြင်း, ပြင်းစွာ ပင်ပန်းခြင်းသာ ရှိသည်၊ စိုးရိမ်သူ, ငိုကြွေးသူ, ကိုယ်နာသူ, စိတ်နာသူ, ပြင်းစွာ ပင်ပန်းသူ မရှိ၊ ဤသို့လည်း ဤဘဝစက်ကို ဖန်ဖန်ရှုရမတဲ့။

ဥပမာဖြင့် ရှုပုံ

ဥပမာဖြင့် ရှုပုံကတော့-

ကန်း၊ ချော်၊ လဲကျ (၃)။ ဖူးကြွ၊ ပြည်၊ ထိ (၃)။ နာ၏၊ ကု၊ လွဲ (၃)။ လိမ်း၊ တိုး၊ ကွဲ (၃)။ ဆက်တွဲပမာ-သူငါ တူလျှ၏။

[အပိုဒ်ငယ်တိုင်း ရပ်၍ဘတ်။]

၁။ ကန်း-ဟူသည်ကား-အဝိဇ္ဇာသည် သူကန်းနှင့် တူ၏။ [ထိုထိုဓမ္မတို့ကို ဆက်ဆံသောလက္ခဏာ, မဆက်ဆံသောလက္ခဏာတို့ဖြင့် မသိခြင်းကြောင့်တဲ့၊]

၂။ ချော်-ဟူသည်ကား-သင်္ခါရသည် သူကန်း, ချွတ်ချော်သည်နှင့် တူ၏။ [ရုံခါ ကုသိုလ်, ရုံခါအကုသိုလ်ဖြင့် ချွတ်ခြော်သတဲ့။]

၃။ လဲကျ- ဟူသည်ကား- ဝိညာဏ်သည် သူကန်း, ချွတ်ချော်၍, လဲကျသည်နှင့် တူ၏။ [ပဋိသန္ဓေထဲသို့ လိမ့်ကျလာသောကြောင့်တဲ့။]

၄။ ဖူးကြွ-ဟူသည်ကား-နာမ်ရုပ်သည် သူကန်း, ချွတ်ချော်၍, လဲကျ၍, ဖူးရောင်သည်နှင့် တူ၏။ [နာမ်နှင့်ရုပ် ပွသလာသောကြောင့်တဲ့။]

၅။ ပြည်-ဟူသည်ကား-သဠာယတနသည် သူကန်း, ချွတ်ချော်၍,လဲကျ၍, ဖူးရောင်၍, အနာအဖု ပြည်ဥသည်နှင့် တူ၏။ [အနာခြောက်ခု ဖြစ်သတဲ့။]

၆။ ထိ-ဟူသည်ကား-ဖဿသည် သူကန်း, ချွတ်ချော်၍, လဲကျ၍,ဖူးရောင်၍, အနာအဖု ပြည်ဥ၍, ထိခိုက်သည်နှင့် တူ၏။

၇။ နာ၏-ဟူသည်ကား-ဝေဒနာသည် သူကန်း, ချွတ်ချော်၍, လဲကျ၍, ဖူးရောင်၍, အနာအဖု ပြည်ဥ၍, ထိခိုက်၍, အနာနာသည်နှင့် တူ၏။

၈။ ကု-ဟူသည်ကား- တဏှာသည် သူကန်း, ချုတ်ချော်၍, လဲကျ၍, ဖူးရောင်၍, အနာအဖု ပြည်ဥ၍, ထိခိုက်၍, အနာ နာ၍, ဆေးကုလိုသည်နှင့် တူ၏။

၉။ လွဲ-ဟူသည်ကား- ဥပါဒါန်သည် သူကန်း, ချုတ်ချော်၍, လဲကျ၍, ဖူးရောင်၍, အနာအဖု ပြည်ဥ၍, ထိခိုက်၍, အနာ နာ၍, ဆေးကုလို၍,မသင့်သော ဆေးအလွဲ ယူသည်နှင့် တူ၏။

၁၀။ လမ်း-ဟူသည်ကား- ဘဝသည် သူကန်း, ချုတ်ချော်၍, လဲကျ၍, ဖူးရောင်၍, အနာအဖု ပြည်ဥ၍, ထိခိုက်၍, အနာ နာ၍, ဆေးကုလို၍, ဆေးအလွဲယူ၍, ဆေးလိမ်းမှားသည်နှင့် တူ၏။

၁၁။ တိုး-ဟူသည်ကား- ဇာတိသည် သူကန်း, ချုတ်ချော်၍, လဲကျ၍, ဖူးရောင်၍, အနာအဖု ပြည်ဥ၍, ထိခိုက်၍, အနာ နာ၍, ဆေးကု၍, ဆေးအလွဲယူ၍, ဆေးလိမ်းမှား၍, အနာတိုးသည်နှင့် တူ၏။

၁၂။ ကွဲ-ဟူသည်ကား-ဇရာမရဏသည် သူကန်း, ချုတ်ချော်၍, လဲကျ၍, ဖူးရောင်၍, အနာအဖု ပြည်ဥ၍, ထိခိုက်၍, အနာ နာ၍, ဆေးကုလို၍, ဆေးအယူလွဲ၍, ဆေးလိမ်းမှား၍, အနာတိုး၍, ပြည်မှည့်ပြီး ပေါက်ကွဲသည်နှင့် တူ၏။

ဤသို့လည်း တသန္တာန်တည်း ဆက်သွားသော ဥပမာဖြင့် ဤဘဝစက်ကို ဖန်ဖန်ရှုရမတဲ့။

တနည်းကား-တိမ်၊ ပိုး၊ ထိန်းအုပ် (၃)။ မျက်လှည့်ရုပ်၊ ချုံထူ (၂)။ မီးပွတ်၊ ပူ၊ ငန် (၃)။ ဖန်ဖန်၊ ချိတ်ကောက်(၂)။ မျိုးပေါက်၊ ပင်လဲ(၂)။ သီးခြားတဲ့ ကွဲကွဲပမာ သူပါတူလျှ၏။

၁။ တိမ် ဟူသည်ကား-အဝိဇ္ဇာသည် မျက်စိ တိမ်လွှားသည်နှင့် တူ၏။

၂။ ပိုး-ဟူသည်ကား-သင်္ခါရသည် မိမိကိုယ်ကို အိမ်ဖွဲ့သော ပိုးကောင်နှင့် တူ၏။

၃။ ထိန်းအုပ်-ဟူသည်ကား- ဝိညာဏ်သည် အမတ်ကြီးတို့၏ ထိန်းအုပ်ခြင်းခံ၍ မင်းစည်းစိမ်ရသော မင်းသားယောင်နှင့် တူ၏။ [သင်္ခါရ အမတ်ကြီးတို့ ပြုပြင်ပေးမှ ဂတိငါးပါး၌ တည်ခြင်းကြောင့်တဲ့။]

၄။ မျက်လှည့်ရုပ်- ဟူသည်ကား- နာမ်ရုပ်သည် မျက်လှည့်ရုပ် မျိုးစုံနှင့် တူ၏။

[၃၁-ဘုံ သတ္တဝါတို့၌ အချို့လက်မရှိ၊ အချို့ခြေမရှိ၊ အချို့ခြေများစွာ ရှိ၏၊ အချို့တောင်ပံရှိ၏-စသည်ဖြင့် အရုပ်မျိုးစုံ ဖြစ်သောကြောင့်တဲ့။]

၅။ ချုံထူ-ဟူသည်ကား- သဠာယတနသည် မြေကောင်းရာ၌ ပေါက်သော ချုံသစ်ပင်နှင့် တူ၏။ [လောဘ, ဒေါသ စသည်ဖြင့် စည်ပင်စွာ စက္ခု, သောတ စသည်တို့ ဖြစ်သောကြောင့်တဲ့။]

၆။ မီးပွတ်-ဟူသည်ကား-ဖဿသည် ပွတ်၍ရသော မီးနှင့် တူ၏။ [အာရုံနှင့် ပသာဒ ထိခိုက်မှု ဖြစ်သောကြောင့်တဲ့။]

၇။ ပူ-ဟူသည်ကား- ဝေဒနာသည် ပွတ်၍ရသောမီး ပူလောင်သည်နှင့် တူ၏။

၈။ ငန်-ဟူသည်ကား- တဏှာသည် ဆားငန်ရေသောက်၍ ရေတပ်သည်နှင့် တူ၏။

၉။ ဖန်ဖန်-ဟူသည်ကား- ဥပါဒါန်သည် ရေတပ်၍ ဖန်ဖန် ရေတောင့်တသည်နှင့် တူ၏။ [ဘဝတို့၌ လွန်စွာ ကပ်ငြိသောကြောင့်တဲ့။]

၁၀။ ချိတ်ကောက်-ဟူသည်ကား-ဘဝသည် ငါးများချိတ် ကောက်ကောက် မျိုသည်နှင့် တူ၏။ [ပဋိသန္ဓေ ဖြစ်စေဘတ်သော ကံကို ပြုမိသောကြောင့်တဲ့။]

၁၁။ မျိုးပေါက်- ဟူသည်ကား- ဇာတိသည် မျိုးစေ့ အပင်ပေါက်သည်နှင့် တူ၏။

၁၂။ ပင်လဲ-ဟူသည်ကား- ဇရာမရဏသည် ပေါက်သောသစ်ပင် ပြိုလဲသည်နှင့် တူ၏။

ဤသို့လည်း သန္ဓာန်သီးခြား မဆက်သော ဥပမာဖြင့် ဤဘဝစက်ကို ဖန်ဖန် ရှုရမတဲ့။

ဂမ္ဘီရဘေဒဖြင့် ရှုပုံ

ဂမ္ဘီရဘေဒဖြင့် ရှုပုံကတော့-

အတ္ထ, ဓမ္မ, ဒေသနာ, ပဋိဝေဓ၊ လေးဖြာဂမ္ဘီရ။

၁။ အတ္ထ-ဟူသည်ကား-အဝိဇ္ဇာကြောင့်ရင်း, အဝိဇ္ဇာနှင့် အတူဖြစ်သော တရားတို့ကြောင့်ရင်း သင်္ခါရ ဖြစ်တယ်၊ တပါးသော အကြောင်းကြောင့် သင်္ခါရ မဖြစ်၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် အကြောင်းတရားတို့ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အကျိုးတရားတို့ အဆင့်ဆင့် ဖြစ်လာခြင်း, အကြောင်းတရားတို့ မဖြစ်လျှင် အကျိုးတရားတို့ မဖြစ်နိုင်ခြင်းဟူသော အနက်နှစ်ပါးသည် ဟုတ်မှန်၏၊ သိနိုင်ခဲ၏၊ သာမြဲဖျားချင်း ထိအောင် ထိုးနိုင်သည်ထက် အသိဝက်၍ နက်နဲလှ၏၊ ထို့ကြောင့် ဤဘဝ စက်သည် အကျိုးအတ္ထဂမ္ဘီရအားဖြင့် သမုဒ်ရလယ် ယုန်သူငယ်တမျှ နက်နဲလှ၏ဟု ဖန်ဖန်ရှုရမတဲ့။

၂။ ဓမ္မ-ဟူသည်ကား- အဝိဇ္ဇာ စသည်သည် အကြင် အခြင်းအရာဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏၊ အကြင်အခိုက်အတန့် တည်ခိုက်၌ ကျေးဇူးပြု၏၊ ထိုကျေးဇူးပြု သော အကြောင်းတရားတို့၏ အခြင်းအရာနှင့် ထိုအခိုက်အတန့်သည် သိနိုင်ခဲ၏၊ သာမြဲဖျား ထိုးနိုင်သည်ထက် အသိဝက်၏၊ ထို့ကြောင့် ဤဘဝစက်သည် အကြောင်းဓမ္မဂမ္ဘီရအားဖြင့် နက်နဲလှ၏ဟု ဖန်ဖန်ရှုရမတဲ့။

၃။ ဒေသနာ-ဟူသည်ကား- ဤဘဝစက်ကို မဂ်, ဖိုလ်ရထိုက်သူ ဝေနေယျ တို့အား ကောင်းစွာသိအောင် ထိုထိုအနုလုံဖြင့်ရင်း, ပဋိလုံဖြင့်ရင်း ဟောကြား ခြင်းသည် လွယ်ကူသည် မဟုတ်၊ သာဝကဉာဏ်ထက်ထိပ်သို့ ရောက်သော ရှင်သာရိပုတြာတို့ပင် မဟောကြားနိုင်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ရသော ဘုရား ရှင်တို့သာ ဟောကြားနိုင်သည်၊ ထို့ကြောင့် ဤဘဝစက်သည် ဟောကြားခြင်း ဒေသနာ ဂမ္ဘီရအားဖြင့် နက်နဲလှ၏ဟု ဖန်ဖန်ရှုရမတဲ့။

၄။ ပဋိဝေဓ- ဟူသည်ကား- အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရ စသည်တို့၏ သဘောသည် သိအပ်သော ပဋိဝေဓ မည်၏၊ ထိုသဘောကို သိသော ဉာဏ်သည် သိတတ် သော ပဋိဝေဓ မည်၏၊ ဤသို့ သိအပ်, သိဘတ်- နှစ်ရပ်သော ပဋိဝေဓသည် သိနိုင်ခဲသောသဘော ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ဤဘဝစက်သည် သိအပ်သော ပဋိ ဝေဓဂမ္ဘီရ, သိတတ်သော ပဋိဝေဓဂမ္ဘီရအားဖြင့် နက်နဲလှ၏ဟု ဖန်ဖန်ရှုရ မတဲ့။

နယဘေဒဖြင့် ရှုပုံ

နယဘေဒဖြင့် ရှုပုံကတော့-ကောက္ကနည်း, နာနာတ္တနည်း, အ-ဗျာပါဒနည်း, ဝေဒ ဓမ္မတာနည်းဟု နည်းလေးပါးဖြင့် ရှုရတယ်။

၁။ ကောက္ကနည်းကား-မျိုးစေ့မှ အညွှန့်စသည်ဖြစ်၍ သစ်ပင်ကြီး ဖြစ်လာသကဲ့သို့ အဝိဇ္ဇာစသည်မှ သင်္ခါရစသည်တို့ တဆက်တည်းစပ်၍ ဖြစ်ခြင်းသည် ကောက္ကနည်းမည်၏၊ ဤနည်းသိလျှင် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ကင်း၏။ [တသန္တာန်တည်း ကျိုးကြောင်းစပ်သည်ဟု အမှန်ကို မြင်ရသောကြောင့်တဲ့။] အသိလဲ့လျှင် သဿတဒိဋ္ဌိစဲ့၏။ [သန္တာန်မပြတ်ဘဲ တခုတည်းဟု အလဲယူသောကြောင့်တဲ့။]

၂။ နာနာတ္တနည်းကား-အဝိဇ္ဇာ သဘော တခြား,သင်္ခါရ သဘော တခြား၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် တခြားစီဖြစ်ခြင်းသည် နာနာတ္တနည်း မည်၏၊ ဤနည်းသိလျှင် သဿတဒိဋ္ဌိကင်း၏။ [အသစ်အသစ် တခြားစီဖြစ်သည်ဟု အမှန်မြင်သောကြောင့်တဲ့။] အသိလဲ့လျှင် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိစဲ့၏။ [မွေးသူ တခြား, သေသူတခြားဟု လဲနိုင်သောကြောင့်တဲ့။]

၃။ အ-ဗျာပါဒနည်းကား- သင်္ခါရကို ငါဖြစ်စေမည်ဟု အဝိဇ္ဇာအား ကြောင့်ကြဗျာပါရ မရှိ၊ ဝိညာဏ်စသည်ကို ငါဖြစ်စေမည်ဟု သင်္ခါရစသည်တို့အား ကြောင့်ကြဗျာပါရ မရှိ၊ ဤသို့ ပရမတ္ထသဘောတရားတို့အား ကြောင့်ကြဗျာပါရ မရှိခြင်းသည် အ-ဗျာပါဒနည်း မည်၏၊ ဤနည်းသိလျှင် အတ္တဒိဋ္ဌိကင်း၏။[ပြုသူအတ္တ မရှိ၊ပြုပြင်သောသတ္တဝါ မရှိ၊နိဿတ္တ-သက္ကဝါလဲ မဟုတ်၊ နိဇ္ဇီဝ-အသက်လဲမဟုတ်၊ ဓမ္မသဘောမျှသာ ရှိသည်ဟု အမှန်မြင်သောကြောင့်တဲ့။] အသိလဲ့လျှင် အကြိယဒိဋ္ဌိစဲ့၏။ [အကြောင်းမရှိဟု အကြောင်းကို မယူသောကြောင့်တဲ့။]

[ကြောင့်ကြဗျာပါရ မရှိသော်လဲ သဘာဝနိယာမအားဖြင့် ဖြစ်သော အကြောင်း ဖြစ်ခြင်းကား ရှိ၏၊ မီးလျှံ ဟူသမျှ အထက်သို့ တက်ခြင်း,လေ ဟူသမျှ ဘေးတိုက်ဖီလာတိုက်ခြင်းသည် သဘာဝနိယာမအားဖြင့် ဖြစ်သောအကြောင်း ဖြစ်ခြင်းသည် ရှိသတဲ့၊ ဤသို့အကြောင်းဖြစ်ခြင်း ရှိသည်ဟု အမှန်ကိုယူနိုင်သောကြောင့်တဲ့။]

၄။ ဝေဝဓမ္မတာနည်းကား- နို့ရည်မှ နို့ဓမ်းစသည် ဖြစ်သကဲ့သို့ ဓမ္မတာအားဖြင့် အဝိဇ္ဇာစသည်မှ သင်္ခါရစသည်ဖြစ်ခြင်းသည် ဝေဝဓမ္မတာနည်းမည်၏၊ ဤနည်းသိလျှင် အဟေတုကဒိဋ္ဌိ, အကြိယဒိဋ္ဌိကင်း၏။ [ကြောင်းကျိုးလျော်စွာ

ဖြစ်ခြင်းကို သိသောကြောင့်တဲ့၊ နို့မှ နို့ခမ်းဖြစ်သည်၊ ရေမှ မဖြစ်၊ နှမ်းမှ ဆီဖြစ်သည်၊ သဲမှမဖြစ်၊ အကြောင်းဟူသမျှကြောင့် အကျိုးဟူသမျှ အရမ်းမဖြစ်၊ လျော်စွာ ဖြစ်သည်ဟု သိသောကြောင့် အကြောင်းကံကိုလဲ မပယ်၊ အကျိုးဝိပါက်ကိုလဲ မပယ်ဟု ဆိုလိုသည်။]

အသိလွဲလျှင် အဟေတုကဒိဋ္ဌိ၊ နိယတိဝါဒစွဲ၏။ [အကြောင်းကြောင့် အကျိုးဖြစ်ခဲ့လျှင် အကြောင်းတခြား, အကျိုးတခြား ဖြစ်သတဲ့။]

[ဒါကြောင့် သဲဟူသော အကြောင်းတခြားမှ ဆီဟူသော အကျိုးတခြားသော်လည်း ဖြစ်သင့်ရာ၏၊ ကြံမှ နို့သော်လည်း ဖြစ်သင့်ရာ၏၊ ထိုသို့မဖြစ်ခြင်းကြောင့် ထိုထိုအကျိုး၏ ထိုထိုအကြောင်းဟူသည် မရှိစကောင်းဟု အကြောင်းပယ်၍ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ စွဲသတဲ့၊ နိယတိစွဲပုံကတော့-ထိုထိုအကြောင်းမရှိသော်လဲ သဘာဝနိယာမအားဖြင့် နို့မှ နို့ခမ်းဖြစ်သကဲ့သို့ မိဘ၏ သွေးသားကြောင့် သဘာဝနိယာမအားဖြင့် သတ္တဝါဖြစ်သတဲ့၊ သဘာဝနိယာမအားဖြင့် နတ်, လူစသောဂတိငါးပါးဌာ ဖြစ်သတဲ့၊ သဘာဝနိယာမအားဖြင့် တနေ့ကျလျှင် သံသရာဝဋ္ဋဆင်းရဲကင်းပြတ်၍ သတ္တဝါတိုင်း နိဗ္ဗာန်ရနိုင်သတဲ့၊ ဒါဟာ နိယတိဝါဒစွဲတာတဲ့။]

နိယာမ ငါးပါး

ဒီနေရာမှာ နိယာမငါးပါးနားလည်သင့်တယ်၊ စိတ္တ, ဥတု, ဗီဇ, ကမ္မ, ဓမ္မဟု နိယာမတရား ငါးပါးရှိတယ်။

၁။ စိတ္တ-ဟူသည်ကား-စိတ်တို့၏ အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်ခြင်းသည် စိတ္တနိယာမ မည်၏၊ သင်သည် အာဝဇ္ဇန်းစိတ်ဖြစ်၍ ဘဝင်စိတ် နောင်ဖြစ်ပါလော့၊ သင်ကား မြင်တတ်သော စိတ် ဖြစ်၍ အာဝဇ္ဇန်းစိတ် နောင်ဖြစ်ပါလော့၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် စိတ်စဉ်ပုံကို စီမံပေးသူမရှိဘဲ အားရုံ, ပသာဒ ထိခိုက်သောအခါ အာဝဇ္ဇန်းစသည်တို့ အစဉ်ကျအောင် ဖြစ်ခြင်းသည် စိတ္တနိယာမ မည်သတဲ့။

၂။ ဥတု-ဟူသည်ကား- ဥတုအားလျော်စွာ သစ်ပင်တို့ တချိန်တည်း သီးခြင်း, ပွင့်ခြင်းသည် ဥတုနိယာမ မည်သတဲ့။

၃။ ဗီဇ-ဟူသည်ကား- သရက်သီးချင်းတူအောင်, အုန်းသီးတိုင်း ထိပ်၌ အပေါက်ရှိအောင် ဖြစ်ခြင်းစသည်သည် ဗီဇနိယာမ မည်သတဲ့၊ ဒီ-မျိုးစေ့မှ ဒီလိုသာ ဖြစ်ရခြင်းမြဲသတဲ့။

၄။ ကမ္မ-ဟူသည်ကား တိဟိတ်ကုသိုလ်ကံသည် တိဟိတ်, ဒ္ဝိဟိတ်, အဟိတ် အကျိုးကို ဖြစ်စေတယ်၊ ဒ္ဝိဟိတ်ကံသည် ဒ္ဝိဟိတ်, အဟိတ်အကျိုးကို ဖြစ်စေတယ်၊ ဖွတ်တွင်းပိတ်ဘူးသောကံကြောင့် လှိုင်ခေါင်းအပိတ်ခံရတယ်၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် ကံတူအကျိုးပေးခြင်း, ကံအားလျော်စွာ အကျိုးပေးခြင်းသည် ကမ္မနိယာမ မည်သတဲ့။

၅။ ဓမ္မ-ဟူသည်ကား-ဘုရားလောင်း ပဋိသန္ဓေယူသောအခါ မြေလှုပ်ခြင်း, ဘုရားပွင့်သောအခါ-ပရိနိဗ္ဗာန်စံသောအခါ မြေလှုပ်ခြင်းစသည်သည် ဓမ္မနိယာမ မည်သတဲ့၊ လောကတံထွာ ဓမ္မတာအတိုင်းဖြစ်တာတဲ့၊ ဒီလို နိယာမ ငါးပါးဖြင့် ထုံးစံအတိုင်းဖြစ်ပေမဲ့ ထိုထိုဖြစ်သင့်သော အကြောင်းကင်းပြီး ထုံးစံအတိုင်း ဖြစ်တယ်လို့ မယူရဘူး၊ ဟေတုပစ္စည်း, အာရမ္မဏပစ္စည်းစသည်ဖြင့် အကြောင်း ၂၄-ပစ္စည်း ပဋ္ဌာန်းနည်းကို ဟောတော်မူတယ်။

တိုက်တွန်းချက်

ယခုအခါ တိုက်တွန်းနှိုးဆော်ခြင်း ဥယျောဇဉ်ကို ပြပေတော့အုံ့။

သတ္တဝါအပေါင်းသည် မူလနှစ်ပါးခိုင်မြဲသော စက်ဝိုင်းနှစ်ခုဖြင့် သံသရာ အဂယ်ထပ် မရပ်မတည် တလည်တည်း လည်ကုန်၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို လျော်စွာသိသောဉာဏ်ကား ထိုမူလနှစ်ပါး မဖြစ်နိုင် ကြောင်းဂုဏ် ဖြစ်၏။ မူလနှစ်ပါး မဖြစ်လျှင် သံသရာဘဝစက် ပျက်၏။

ဤဘဝစက်ကို မဖျက်နိုင်, မခွဲနိုင်လျှင်-မိုဃ်းကြိုးစက်ကြီး လောင်မီးပမာ သံသရာမှ ခုန်ကာကျော်ထွက် လွတ်မြောက်ချက်ကား အိပ်မက်ဌပင် မရှိလေစွ တကား။

ဤဘဝစက်ကို သုတမယဉာဏ်, စိန္တာမယဉာဏ်, ဘာဝနာမယဉာဏ်တို့ဖြင့် လျော်စွာမသိခြင်းကြောင့် မြိတ်ဆာချည်ထွေး စာသိုက်ထွေးနှင့် မြက်ထွေး အတူ သူငါမကြွင်း လေးဘုံဆင်းကာ သံသရာ၌ ရှည်ကြာဒုက္ခ တွေ့ရလေစွ တကား။

ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောသည် သမုဒ္ဒရာ၌ ယုန်ယယ်ပမာ ထောက်ရာ တည်ရာမရ နက်နဲလေစွတကား။

သို့စဉ်နက်မှောင် နက်ရောင်ပြင်းထန် နက်ခဲမှုန်လည်း စိန်ဥာဏ်ဆောင်ထား ခုနစ်နှစ်သမီး, ခုနစ်နှစ်သားတို့ပင် ဘုရားရှင်ဥာဏ်တော်မှီး၍ ခဲ့နိုင်, ဖောက်နိုင်, ဖျက်ဆီးနိုင်ကြကုန်၏၊ ထို့အတူ ခဲ့နိုင်, ဖောက်နိုင်, ဖျက်ဆီးနိုင်ရပါလို၏၊ ထို့အတူ ခဲ့နိုင်, ဖောက်နိုင်, ဖျက်ဆီးနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

ထို့ကြောင့် မိမိအကျိုး, သူတပါးအကျိုး တိုးပွားစေလိုသော အမျိုးကောင်း သားသည် ကိစ္စတပါး ပယ်ရှား၍ နက်နဲလှသော ဤဘဝစက်ကို ထောက်ရာ တည်ရာရအောင် မနေမနား အားထုတ်ရာ၏၊ ဝါ-အားထုတ်နိုင်ကြပါစေကုန် သတည်းဟု အဌကထာ ဆရာပြုတ်တို့ တိုက်တွန်းနှိုးဆော်ကော်မူကြသတဲ့။

တိုက်တွန်းနှိုးဆော်သည့်အတိုင်း မနေမနား အားထုတ်ပုံ အားကျစရာ ကောင်းတာကတော့- တောကျောင်းတခုမှာ သောက်ရေဘိုး ရေအပြည့် ဖြစ်လျက် ရေမတွေ့သောမုဆိုးကြီး သက်နီးဝတ်ပြီးနောက် လူထွက်ချင်သော အခါ ငရဲမီးမြင်တာနဲ့ လူမထွက်တော့ဘဲ မဘုတ်မနစ် ဝတ်ကြီးဝတ်ယပ်ပြု၍ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖောက်ခဲ့နိုင်အောင် တရားအထူးအားထုတ်သတဲ့၊ အိပ်ငိုက် လာလျှင် မြက်ကရုတ်ရေဘုတ်၍ ဦးခေါင်းဒ်ထားလျက်, ခြေတို့ကို ရေ၌စိမ်လျက် အားထုတ်သတဲ့။

တနေ့၌ သာမဏေငယ်များ စာအံကြရာတွင် "လုံ့လရှိသူ, သတိရှိသူ, မမေ့မလျော့သူအား ကုသိုလ်ကောင်းကျိုး မပြတ်တိုး၏"လို့ ကြားရသတဲ့၊ ဒီတော့ အထူးအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည့်အတိုင်း ဝမ်းမြောက်လွန်းလို့ လုံ့လရှိသူဆိုတာ ငါသို့သောသူကို ဆိုတာဘဲ၊ သတိရှိသူဆိုတာ ငါ့ကိုဆိုတာ၊ မမေ့မလျော့သူဆိုတာ ငါဘဲဟု မိမိကိုယ်တွင်း ဆောင်သွင်းပြီး ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ဝိပဿနာ တိုးပွားစေခြင်းဖြင့် ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဖောက်ခဲ့၍ အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်သို့ ရောက်သွားသတဲ့။

တောကျောင်းတခုမှာလဲ ရဟန်းသုံးကျိပ် ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖောက်ခဲ့ခြင်းငှာ အားထုတ်၍နေကြသတဲ့၊ ညဉ့်အချိန်တွင် ကျားတကောင်လာ၍ ရဟန်း တပါးကို ချီးသွားသတဲ့၊ ရဟန်းတို့လိုက်သောအခါ ကမ်းပါးပြတ် တဘက်သို့ ယူပြေးလို့ ရဟန်းများ မလိုက်နိုင်ကြတာနဲ့ လှမ်းပြီး သတိပေးကြသတဲ့၊ ဘဝ စက်ဖျက်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဂုဏ်ထူးသည် ဤအခါမျိုး၌ ထင်ရှားတယ်လို့ သတိပေးကြသတဲ့၊ ထိုရဟန်းသည် ကျားခံတွင်း၌ "ဤကျားဝါးသော ဒုက္ခဝေဒနာသည် ဖယထကြောင့် ဖြစ်သည်၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဥပါဒ်, ဌီ, ဘင်ဖြင့် ဖြစ်လာသော ဒုက္ခဝေဒနာ၊ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ ဖြစ်တယ်၊ နာတတ်သော ငါ,သူတပါး မရှိ၊ နာခြင်း ဒုက္ခဝေဒနာသာ ရှိတယ်"စသည်ဖြင့် ဝိပဿနာ ဘာဝနာမယဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပ တလောကလုံးကို

တဏှာမကပ်နိုင်အောင် ရှုသတဲ့၊ ဖမျက် ကျားဝါးစဉ် သောတာပန် တည်သတဲ့၊ ဒူးဝါးတော့ သကဒါဂါမ်, ချက်ဝါးတော့ အနာဂါမ်တည်ပြီး နှလုံးမဝါးမီ ရဟန္တာ ဖြစ်သွားသတဲ့၊ ရဟန္တာဖြစ်ပြီးတော့လဲ "ငါသည် ကျားဝါးခံရသော်လည်း ကိလေသာ ကုန်စင်အောင် သံသရာဘဝစက်ကို ဖျက်နိုင်သေးသည်"ဟု မိန့်ဆိုပြီးမှ နိဗ္ဗာန်ဝင်သွားသတဲ့၊ ကျားပါးစပ်ထဲသို့ ကိလေသဝဋ်, ကမ္မဝဋ်တို့ကို ထိုးသွင်းပေးလိုက်သကဲ့သို့ အားထုတ်တော်မူနိုင်ကြကုန်စွတကား။

အမွခါဒကတိသမထေရ်ကတော့- ဒုဋ္ဌိုက္ခဘေးကြီးကြုံတဲ့အခါ ခရီးသွားရင်း အာဟာရပြတ်လို့ သရက်ပင်အောက်မှာ လဲနေသတဲ့၊ သရက်သီးမှည့်တွေ ကြွေကျလို့ စားချင်သော်လည်း "ဥစ္စာနဲ့ အင်္ဂါအနှစ်ရာယ်ရောက်လျှင် ဥစ္စာအပျက်ခံ၊ အင်္ဂါအထိမခံနှင့် ဟူ၍ရင်း, အင်္ဂါနှင့် အသက်အနှစ်ရာယ်ရောက်လျှင် အင်္ဂါအပျက်ခံ၊ အသက်အထိမခံနှင့် ဟူ၍ရင်း, အသက်နှင့် သီလအနှစ်ရာယ်ရောက်လျှင် အသက်အသေခံ၊ သီလအပျက်မခံနှင့် ဟူ၍ရင်း" သုံးမျိုးသော ဩဝါဒဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ဆုံးမကာ နေသတဲ့၊ ဥပါသကာကြီးတယောက်လဲ ထိုနေရာရောက်လာ၍ အာဟာရ ပြတ်နေမှန်းသိလို့ သရက်သီးအဖျော်ရည်ပြု၍ ဆက်ကပ်ပြီး ခရီးအဘူသွားရန် လျှောက်တော့ ငါ ခရီးမသွားနိုင်ဘူး၊ အားမရှိဘူးလို့ဆိုတာနဲ့ အရှင်မြတ်အား ကျောင်းအရောက် တပည့်တော် ပို့ပါရစေ၊ တပည့်တော်ကို ချီးမြှောက်သောအားဖြင့် ကျောက်ကုန်းထက်သို့ တက်တော်မူပါဟု တောင်းပန်ပြီး ကျောပိုး၍ ကျောင်းအရောက် လိုက်ပို့သတဲ့၊ မထေရ်မြတ်က ကျောပေါ်ကနေပြီး ဤကဲ့သို့ ဆင်ခြင်သတဲ့။

နပိတာ နာပိ တေ မာတာ၊ နဉ္ဉတိ နာပိ ဗန္ဓဝါ။
ကရောတေ တာဒိသံ ကိစ္စံ၊ သီလဝန္တသ္မိ ကာရဏာ။ ။

အယံ၊ ဤဥပါသကာသည်။ တေ၊ သင်၏။ နပိတာ၊ အဘ မဟုတ်။ နာပိ-မာတာ၊ အမိလဲ မဟုတ်။ နဉ္ဉတိ၊ ဆွေမျိုးလဲ မဟုတ်။ နာပိဗန္ဓဝါ၊ ချစ်ကျွမ်းဝင်သူလဲ မဟုတ်။ သီလဝန္တသ္မိ၊ သီလရှိသူ၏။ ကာရဏာ၊ အကြောင်းသီလကြောင့်။ တာဒိသံကိစ္စံ၊ ထိုသို့ အဖျော်ကပ်၍ ကျောပိုးခြင်းကိစ္စကို။ ကရောတေ၊ ပြုလုပ်ပေ၏။

ဒီလို ဆင်ခြင်ပြီး ဝိပဿနာဉာဏ် အဆင့်ဆင့်ဖြင့် သံသရာဘဝစက် ခန္ဓာငါးပါးကို ဖောက်ခွဲသတဲ့၊ ကျောက်ကုန်းထက်၌ပင် ဘဝစက်သံသရာဖျက်ဆီးပြီး ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသတဲ့၊ သာသနာငါးထောင်ပတ်လုံးပြောစမှတ်ရအောင် ကိစ္စတပါးပယ်ရှား၍ နက်နဲလှသော ဘဝစက်ကို ထောက်ရာတည်ရာ ရစေလျက် ဒီလိုနေရာမျိုး၌ပင် မနေမနား အားထုတ်တော်မူကုန်စွတကား။

ကဿကလိုဏ်ဌိုနေသော မိုက်ကမထေရ်သည် သမီးအား မိခင်ကပြောသော စကားဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဉာဏ်ရတော်မူသတဲ့၊ မိခင်က ထင်းခွေသွားမယ်လို့ ပြင်ဆင်ပြီးတော့ "ချစ်သမီး....ဒီနေရာ,ဒီနေရာမှာ ဆန်ရင်းသား ရှိတယ်၊ နို့, ထောပတ်, တင်လဲ ရှိတယ်၊ ဆွမ်းဟင်းချက်၍ အရှင်မိုက် ကြွလာလျှင် ဆွမ်းကပ်လိုက်၊ သမီးလဲ စား၊ ငါကတော့ မနေ့ကကျန်တဲ့ ထမင်းချမ်းခဲကို ပအုံးရည်ဖြင့် စားပြီးပြီ၊ နေ့လယ်ကျတော့ ပြန်လာတဲ့အခါ အမေစားဘို့ ဟင်းရှက်နှင့် ဆန်ကဲ့ကလေးကို ကျိုထားလိုက်သမီး"လို့ ဆိုသတဲ့၊ ထိုစကားကို ဆွမ်းခံကြွလာသော မထေရ်မြတ် ကြားသွားတော့ ဒီ-ဒါယိကာမကြီးဟာ လူ,နတ်,နိဗ္ဗာန် သုံးတန်သော ချမ်းသာကို တောင့်တပြီး ငါ့ကို အားထားတယ်၊ သံသရာဝဋ်မြစ်မူလ နှစ်ပါးချုပ်မှ ဤဆွမ်းကို ငါ အလှူခံမယ်လို့ ကျေးဇူးပြန်ပြီး မဆုတ်မနစ် ဝိပဿနာပွားများ အားထုတ်သတဲ့၊ နံနက်ခင်းတွင်ပင် ဝဋ်မြစ်မူလနှစ်ပါးချုပ်ပြီး ရဟန္တာ ဖြစ်သွားသတဲ့၊ ထိုအခါ သစ်ပင်စောင့်နတ်က-

နမော တေ ပုရိသာဇာ၊ နမော တေ ပုရိသုတ္တမ။
ယဿ တေ အာသဝါ ခီဏာ၊ ဒက္ခိဏေယျာသိ မာရိသ။ ။

ပုရိသာဇာ၊ ကြောင်းကျိုးသိတတ် အာဇာနည်အရှင်မြတ်။ တေ၊ အရှင်မြတ်အား။ နမော၊ ရှိခိုးပါ၏ဘုရား။ ပုရိသုတ္တမ၊ မူလ-ပယ်သတ် ဝဋ်မြစ်ဖြတ်သော အရှင်မြတ်။ တေ၊ အရှင်မြတ်အား။ နမော၊ ရှိခိုးပါ၏ဘုရား။ မာရိသ-(မာရံ+ဣသ၊) မာရ်ငါးပါးသတ်ပြီးသော အရှင်မြတ်။ ယဿ တေ၊ အကြင် အရှင်မြတ်အား။ အာသဝါ၊ အဝိဇ္ဇာကို မြေးဝှား အာသဝေါလေးပါးတို့သည်။ ခီဏာ၊ ကုန်ခန်းကုန်ပြီ။ သော-တဲ့၊ ထိုအရှင်မြတ်သည်။ ဒက္ခိဏေယျာ၊ မြတ်သော အလှူခံထိုက်သူသည်။ အသိ၊ ဖြစ်တော်မူပါပြီဘုရား။

ဤသို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဥဒါန်းကျူးပြီးလျှင် အရှင်မြတ်ကဲ့သို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဉာဏ်ကမ်းတဘက်သို့ ကူးတတ်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဆွမ်းလှူတဲ့ အမယ်အိုသည် ဒုက္ခအမျိုးမျိုးမှ ကင်းလွတ်တော့မည် မလွဲပါဘုရားလို့ လျှောက်သတဲ့၊ "မနေ့ကကျန်တဲ့ ထမင်းချမ်းခဲ"ဟူသော စကားဖြင့် မိမိအကျိုး, သူတပါးအကျိုး တိုးပွားစေလိုသော အမျိုးကောင်းသား ပိသစ္စာဘဝစက်ဌ ထောက်တည်ရာရသွားခြင်းသည် သူသူငါငါ အားကျစရာကောင်းလေစု။

မဟာဂါမဌ် ကာကဝဏ္ဏမင်းကြီး နန်းစံသောအခါ တောရွာတခုဌ် ထင်းခုတ်သမားတဦးသည် တတ်အားသမျှ သံယောဇဉ်အား ဆွမ်းဟင်းမျက်၍ နေ

တိုင်း လောင်းသတ့ဲ၊ ကိုရင်ကလေးတွေက ဒီ-ဟင်း မကောင်းဘူးဆိုပြီး သွန်ပစ်ကြသတ့ဲ၊ ဒီတော့ ထင်းခုတ်သမားက အရှင်မြတ်တို့နှစ်သက်အောင်လှုမယ်လို့ သမီးကလေးကို ဌေ ၁၂-ဖြင့် သူ့ဌေးတဦးထံ ပေါင်နှံပြီး နွားမတကောင် ဝယ်သတ့ဲ၊ နို့ညှစ်ပြီး နို့ဆွမ်းလှူတော့မှ ကိုရင်ကလေးတွေက သဘောကျသတ့ဲ၊ နောက်မကြာခင် မယားကို ဒီလို ဆိုသတ့ဲ၊ ဒီအတိုင်း နေ့စဉ် နို့ဆွမ်းနိစ္စဘတ် လှူပါ၊ သမီးကလေး ပြန်ရွေးဘို့ အရပ်တပါး အလုပ်အကိုင် သွားဦးမယ်လို့ မှာထားပြီး ခြောက်လကြာအောင် အလုပ်အကိုင် သွားလုပ်သတ့ဲ၊ ဌေ ၁၂-တိတိ စုမိတော့မှ သမီးကလေးရွေးလောက်ပြီလို့ ချက်ချင်း ပြန်လာသတ့ဲ၊ လမ်းမှာ မထေရ်တပါးနှင့်တွေ့ဘော့ ဝတ်ကြီး, ဝတ်ငယ်ပြုလျက် အတူပြန်လာသတ့ဲ၊ ဆွမ်းချိန်ရောက်လာတော့ လူတယောက်–ထမင်းတထုပ် ယူလာတာတွေ့လို့ ဌေတကျပ်ပေးမယ်လို့ သွားဝယ်သတ့ဲ။

ယမင်းရှင်က အကြောင်းထူးသည်ဟု ရိပ်မိ၍ တကျပ်ဖြင့် မရောင်းနိုင်ဘူးလို့ စျေးကိုင်သတ့ဲ၊ နှစ်ကျပ် ပေးပါ့မယ်၊ သုံးကျပ်ပေးပါ့မယ် စသည်ဖြင့် ၁၂-လုံး ပေးပါမယ်၊ မထေရ်မြတ်ကို ဆွမ်းကပ်ချင်လို့ ပါဟု တောင်းတောင်းပန်ပန်ဖြင့် ဆိုသတ့ဲ၊ ဒီတော့မှ ၁၂-ဖြင့် ဝယ်ယူပြီး ဆွမ်းကပ်၍ ခရီးအတူဆက်ပြီး သွားတော့ စကားတတပြောနဲ့ ထိုဘကာ သမီးကလေးရွေးဘို့ဌေ ၁၂-ဖြင့် ဆွမ်းဝယ်ကပ်ကြောင်းကို မတော်ရ်ကြီး သိသွားသတ့ဲ၊ တယ်ရက်ရောတ့ဲ တကာပါတကားဟု ကျောင်းရောက်သွားတော့ မဆုတ်မနစ် မနေမနား သံဝေဂ ဉာဏ်ပွားတိုင်း ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ဘဝစက်ပျက်အောင် ဝင့်မြစ်ကိုဖြတ်သတ့ဲ၊ ရဟန္တာဖြစ်သွားပြီးနောက် သံဃာများကို လမ်းဌ် တွေ့ကြုံပုံအကြောင်းအားလုံး ပြောပြပြီး ပရိနိဗ္ဗာန်စံသတ့ဲ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံချိန်နီးတော့လဲ ငါ့အလောင်းကို ထိုထင်းခုတ်သမားလက်ဖြင့်ထိမှ လှုပ်နိုင်စေ, မီးသင်ဂြိုဟ်နိုင်စေဟု ဓိဋ္ဌာန်တော်မူသတ့ဲ၊ နိဗ္ဗာန်စံပြီးတော့ မထေရ်၏အလောင်းကို ကာကဝဏ္ဏမင်းကြီးလာပြီး မီးသင်ဂြိုဟ်မည်ဟု ပင့်ချိန်စေရာ မဘတ်နိုင်လို့ ထိုထင်းခုတ်သမားကို လိုက်ရှာ၍ ရောက်လာတော့မှ မင်းကြီး၏ ချီးမြှောက်ခြင်းခံရ၍ မီးသင်ဂြိုဟ်ရသတ့ဲ၊ မိမိအကျိုး, သူတပါးအကျိုးကို တိုးပွားစေနိုင်ခြင်းသည် အားကျတယ်ကောင်းလေစု။

မဟေဋ္ဌမြို့သား မဟာနာဂ, စူဠနာဂ-ညီနောင် မထေရ်နှစ်ပါးဟာ စိတ္တလတောင်၌ နှစ်ပေါင်းသုံးဆယ်နေပြီးမှ မိခင်ရှာသို့ ပြန်လာပြီးနောက် တနေ့ကျတော့ ဆွမ်းခံကြွသွားသတ့ဲ၊ မိခင်ဒါယိကာမကြီးက ရှေကမထေရ်ကို ဆွမ်းလောင်းပြီးတော့ အရှင်ဘုရားသည် တပည့်တော်မ၏ သားအကြီး မဟာနာဂ မဟုတ်လောလို့ မေးသတ့ဲ၊ "ဒါယိကာမကြီး.... နောက်မှလာသော

မထေရ်ကို မေးကြည့်စမ်းပါဦး''ဟု ဆိုပြီး လွှန်သွားသတဲ့၊ နောက်မထေရ် အား ဆွမ်းလောင်းပြီးတော့လဲ အရှင်ဘုရားသည် တပည့်တော်မ၏ သား အငယ် စူဠနာဂ မဟုတ်ပါလောလို့ မေးသတဲ့။ ''ဒါယိကာမကြီး.... မှောက ကြွသွားသော မထေရ်ကို မမေးလိုက်ဘူးလား''ဟု ဆိုပြီး လွှန်သွားသတဲ့။

[အဲဒါ အချုပ်မခံရအောင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဥာဏ်ပြဲ. တပည့်ပေးတော်မူတဲ့ အရှင်တော့ချည်းဘဲ။]

ကောရဏ္ဍကကျောင်းနေ မသေရ်၏ဘူ ရဟန်းတပါးလဲ ရောဟဏဇနပုဒ်၌ စာသင်ပြီး မိဘရပ်ရှာ ပြန်လာ၍ မိဘတို့ဆောက်သောကျောင်း၌ ဝါကပ်သတဲ့၊ မိဘတို့ကတော့ မောင်တော်မဆထရ်မြတ်.ဂ ဝါကျွတ်လျှင် နှင်တို့သား ဦးပဉ္စင်း ကို ငါ လွှတ်လိုက်မယ်လို့ မိန့်ဆိုသတဲ့ စကားအရဖြင့် ဝါကျွတ်လျှင် ဦးပဉ္စင်း ကြွလာလိမ့်မယ်-ကိန်းသေဟု မြော်လင့်နေလို့ ယခု သူတို့ကျောင်းမှာ ဝါကပ် တဲ့ ဦးပဉ္စင်းကိုတော့ ငါတို့သားနှင့် တရှယ်ထဲ-ရုပ်ချင်းလဲဆင်တယ်၊ ညီအစ်ကို ဆိုလျှင် ယုံလောက်ပါရဲ့လို့ သားရင်းကိုယ်စားဆိုပြီး ကြည်ညိုကြသဖြင့် နေ့တိုင်း အိမ်မှာ ဆွမ်းကပ်သတဲ့။ ဦးပဉ္စင်းကလဲ ဆွမ်းစားပြီး တရား စကား-နေ့တိုင်း ဟောပြောသတဲ့၊ ဝါကျွတ်တော့ ရောဟဏဇနပုဒ်သို့ ပြန်သွားဦးမယ်လို့ ဆိုတာနဲ့ သင်္ကန်း, အဝတ်, လမ်းစာရိက္ခာတို့ကို အပြည့်အစုံလှူပြီး နောက်လဲ ဘယ်အခါမဆို ရောက်လျှင် တာကာကြီးအရင်း, တကာမကြီးအရင်းလို့ သဘော ထားပြီး ကြွလာတော်မူပါဘုရားလို့ လျှောက်လိုက်သတဲ့။

ထိုနောက် မောင်တော်မဆထရ်ကြီး ရောက်လာသောအခါ သူတို့၏သား-ဦးပဉ္စင်းလို့ စိတ်ချလက်ချ သိရတော့မှ မိခင် ဒါယိကာမကြီးက ရဟန်းကလေး ကြွသွားတဲ့အရပ်ကို ရှေ့ရှုပြုကာ မြေကြီးမှာဝပ်လျက် အကြိမ်ကြိမ် ဦးချပြီး လျှင် အသံထုတ်၍ သြော်-မြတ်စွာဘုရားကြီးသည် ရထဝိနီတအကျင့်, နာဠကအကျင့်, အရိယဝံသအကျင့် စသည်တို့ကို ဘဝဝင်္ဂမြစ်ပြတ်ခေါ်ဟောခြင်း သည် ဒီဦးပဉ္စင်းလို့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို ပုံစံသက်သေပြု၍ ဟောတော်မူလေသလား ဘုရား၊ အုံ့ဩဘွယ် ဦးပဉ္စင်းပါဘုရား၊ တဝါတွင်းလုံး အိမ်မှာ ဆွမ်းစား၍ နေ့တိုင်းတရားဟောလျက် အရိပ်အမြွက်မျှ မပေါ်အောင် နေလိုက်တာ တကယ် ဦးပဉ္စင်းပါဘုရားဟု အကြိမ်ကြိမ်တမ်းတကာ, တမ်းတကာဖြင့် အကြိမ်ကြိမ် ဦးချသတဲ့။

[အဲဒါလဲ အချုပ်မခံရအောင် ဘဝစက်၏မူလ ဖျက်ဆီးဟဲ့ မမျှင်မြဟ်ပါ။]

ဆထိယအကြိမ် ၃၃

အရဟံ ဂုဏ်တော်မှာတော့ သံသရာစက်ဝန်းဆိုတာ အဝိဇ္ဇာ- ဘဝ တဏှာဟူသော ပုံတောင်းချက်မ, ပုညာဘိသင်္ခါရစသော အကန့်, ဇရာမရဏ ဟူသော အကွပ်၊ တနည်း-အဝိဇ္ဇာ-ပုံတောင်း, ဇရာမရဏ-အကွပ်, အကြွင်း ဆယ်ပါး- အကန့် ရှိသတဲ့၊ အာသဝသမုဒယ- ဝင်ရိုးဖြင့်စွပ်၍ ဘဝသုံးပါး- ရထားမှာတပ်ဆင်ပြီး အစမရှိသော ကာလပတ်လုံးလည်တဲ့ သံသရာစက်တဲ့၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌ ဝိရိယ-ခြေတော်စုံဖြင့် သီလ-မြေ၌ ရပ်၍ သဒ္ဓါ-လက်ဖြင့် ကံကုန်အောင်ပြုသော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်-ပုဆိန်ကို ကိုင်စွဲ၍ ထိုသံသရာစက်၏ အကန့်တို့ကို ဖျက်ဆီးသတဲ့၊ ဝါ-အကြောင်းအဆက်ဆက်ကို သိသော ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်တော်ဖြင့် ငြီးငွေ့၍ အကန့်တို့ကို ဖျက်ဆီးသတဲ့၊ ထို့ကြောင့် အရဟံအမည် ရတော်မူတယ်။

[ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်ဟူသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဉာဏ်ပင်တည်း။]

ဒီလို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သံသရာစက်အကြောင်းကို ကိုယ်ဘော်တိုင်သိ၍ ကိုယ်တိုင် ဖျက်ဆီး၍ သူတပါးတို့ကိုလည်း သိအောင်, ဖျက်ဆီးနိုင်အောင် ဟောကြားသော သာသနာတော်မြတ်၌ ယုံကြည်အားထားသော အမျိုးကောင်းသား, အမျိုးကောင်းသမီးတို့သည် ဝိနိစ္ဆယခြောက်ပါး သုံးသပ်လျက် ဘဝစက်ကြီးကို အမြစ်ပြတ်အောင် အပြီးတိုင် ဖျက်ဆီးနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

ဟောစဉ်နှင့်ကျင့်စဉ် ပြီး၏။

နိဂုံး

ဤမျှဖြင့် ညောင်လေးပင်မြို့ တောရကျောင်းတိုက်၌ ပခန္ဓ ဥက္ကဋ္ဌမထေရ် ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်သော ဦးအရိယမထေရ်အရှင် စီရင်ရေးသားသော ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ် အရသာသည် ဟောစဉ်တရားစာနှင့်တကွ ဂေါဇာ သက္ကရာဇ် ၁၃၁၀-ပြည့်နှစ် ပြာသိုလဆုတ် ၁၄-ရက် ကြာသပတေးနေ့၌ ပြီးဆုံးခြင်းသို့ ရောက်လေသတည်း။

ပဠေ၀ါကာရဘုံ၌ ၄၃-ပါးသောစိတ်သည် ဝတ္ထုရုပ်ကို အမြဲမှီ၍ ဖြစ်သကဲ့သို့ ဝေနေယျအလောင်း သတ္တ၀ါအပေါင်းတို့သည် ဘုရားရှင်သာသနာတော်၌ အမြဲမှီလျက် ကြီးပွားကြပါစေကုန်သတည်း။

ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ် အရသာ ပြီး၏။

နောက်ဆက်တွဲ

ပဋ္ဌိစ္စသမุပ္ပါဒ် အမေး-အဖြေ

[ရှေးဦးစွာ လွယ်ကူသော မေးခွန်းများ ဖြစ်၍ စာရသူ-ဖြေနိုင်ရမည်။]

၁။ ပဋ္ဌိစ္စသมุပ္ပါဒ်၌ အင်္ဂါအဘယ်မျှ ရှိသနည်း၊.... ကာလ အဘယ်မျှ ရှိသနည်း၊.... ဝဋ်....၊ ခြင်းရာ....၊ အစပ်....၊ အလွှာ....၊ မူလ အဘယ်မျှ ရှိသနည်း။

၂။ အင်္ဂါ ၁၂-ပါး ရေပြပါ၊....ကာလသုံးပါး ရေပြပါ။ ။[အတိတ်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန်၊ ဤကား ကာလသုံးပါး ဖြစ်ပါသည်။] အတိတ်ကာလ နှစ်ပါး ရေပြပါ၊ အနာဂတ်ကာလနှစ်ပါး ရေပြပါ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကာလရှစ်ပါး ရေပြပါ၊ ဝဋ်သုံးပါး ရေပြပါ။ ။[ကိလေသဝဋ်,ကမ္မဝဋ်,ဝိပါကဝဋ်၊ ဤကား ဝဋ်သုံးပါး ဖြစ်ပါသည်။] ကိလေသဝဋ်သုံးပါး ရေပြပါ၊ ကမ္မဝဋ်နှစ်ပါး ရေပြပါ၊ ဝိပါကဝဋ်ရှစ်ပါး ရေပြပါ။

၃။ အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရကိုယူလျှင် အဘယ်ကို ယူရသနည်း၊ တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝကိုယူလျှင် အဘယ်ကို ယူရသနည်း၊ ဇာတိ, ဇရာမရဏကို ယူလျှင် အဘယ်ကို ယူခြင်း ဖြစ်သနည်း။

၄။ ခြင်းရာ နှစ်ဆယ်ကို ရေပြပါ။ ။[အတိတ်အကြောင်းငါးပါး, မစ္စုပ္ပန် အကျိုးငါးပါး, ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းငါးပါး, အနာဂတ်အကျိုးငါးပါး၊ ဤကား ခြင်းရာနှစ်ဆယ် ဖြစ်ပါသည်။]

၅။ အစပ်သုံးပါး ရေပြပါ။ ။[သင်္ခါရနှင့် ဝိညာဏ်အကြားသည် တစပ်, ဝေဒနာနှင့် တဏှာအကြားသည် တစပ်, ဘဝနှင့် ဇာတိအကြားသည် တစပ်၊ ဤကား အစပ်သုံးပါး ဖြစ်ပါသည်။]

၆။ အဝိဇ္ဇာမူလသည် အဘယ်အထိ ဆောင်သနည်း။ ။[အဝိဇ္ဇာမူလ သည် ဝေဒနာအထိ ဆောင်ပါသည်။]

၇။ အဝိဇ္ဇာမူလ ဆောင်ရာ၌ အင်္ဂါ, ကာလ, ဝဋ်, ခြင်းရာ, အစပ်, အလွှာ, မူလ အဘယ်မျှ ရှိသနည်း။ ။[အဝိဇ္ဇာမူလ ဆောင်ရာ၌ အင်္ဂါ ၇-ပါး, ကာလ

နှစ်ပါး, ဝဋ္ဌသုံးပါး, ခြင်းရာဆယ်ပါး, အစပ်တပါး, အလ္ဘာနှစ်ပါး, မူလတပါး ရှိပါသည်။]

၈။ တဏှာမူလသည် အဘယ်အထိ ဆောင်သနည်း။ ။[တဏှာမူလသည် ဇရာမရဏအထိ ဆောင်ပါသည်။]

၉။ တဏှာမူလ ဆောင်ရာ၌ အင်္ဂါ, ကာလ, ဝဋ္ဌ, ခြင်းရာ, အစပ်, အလ္ဘာ, မူလ အဘယ်မျှ ရှိသနည်း။ ။[တဏှာမူလ ဆောင်ရာ၌ အင်္ဂါငါးပါး, ကာလ နှစ်ပါး, ဝဋ္ဌသုံးပါး, ခြင်းရာဆယ်ပါး, တစပ်တပါး, အလ္ဘာနှစ်ပါး, မူလတပါး ရှိပါသည်။]

အားထုတ်၍ လေ့လာရန် မေးခွန်းများ

၁-မေး။ ဇရာမရဏသည် အင်္ဂါတပါးဟု ဆို၏၊ နှစ်ပါး မဟုတ်လော၊ အဘယ့်ကြောင့် တပါးဟု ဆိုသနည်း။

ဖြေ။ ဇရာမရဏသည် မိမိသဘောအားဖြင့် ရင့်ခြင်းနှင့် ပျက်ခြင်း နှစ်ပါး ဖြစ်ပါသည်၊ သို့ရာတွင် အင်္ဂါအားဖြင့် တပေါင်းတည်းပြု၍ ဟောပါသည်၊ ထို့ကြောင့် အင်္ဂါတပါးဟု ဆိုရပါသည်။

၂-မေး။ ကိ-သုံး, ကံ-နှစ်၊ ဝိပါက်-ရှစ်ကို ဆယ့်နှစ်ဖြစ်အောင် ပေါင်းပြပါ။

ဖြေ။ ကိ-သုံး-ဟူသည် ကိလေသဝဋ္ဌ သုံးပါးဖြစ်၍ သုံးပါးလုံး ကျပ်ပြည့် ဖြစ်ပါသည်၊ ကံ-နှစ်ကား ကမ္မဝဋ္ဌနှစ်ပါး ကျပ်ပြည့် မဟုတ်ပါ၊ တပါးခွဲသာ ရှိပါသည်၊ ဝါ-တကျပ်ခွဲသာ ရှိပါသည်၊ ဝိပါက်-ရှစ်ကား ဝိပါကဝဋ္ဌရှစ်ပါး ကျပ်ပြည့်မဟုတ်ပါ၊ ခုနစ်ပါးခွဲ၊ ဝါ- ခုနစ်ကျပ်ခွဲသာ ရှိပါသည်၊ ထို့ကြောင့် ကိလေသဝဋ္ဌ သုံးကျပ်, ကမ္မဝဋ္ဌတကျပ်ခွဲ, ဝိပါကဝဋ္ဌ ခုနစ်ကျပ်ခွဲ ဖြစ်၍ ပေါင်း ၁၂-ဖြစ်ပါသည်။

၃-မေး။ ကမ္မဘဝနှင့် ဥပပတ္တိဘဝ ထူးကုံ အကျဉ်းဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ကမ္မဘဝသည် အကြောင်းကမ္မဝဋ္ဌ, ဥပပတ္တိဘဝသည် အကျိုး ဝိပါကဝဋ္ဌ၊ ဤသို့ အကြောင်းအကျိုးထူးပါသည်။

၄-မေး။ ဘဝနှစ်ပါး ကြောင်းကျိုးထူးပုံ သိသာအောင် ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ကမ္မဘဝသည် ယခုဘဝအားထုတ်သောကံဖြစ်၍ နောက်ဘဝ ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေ၏၊ ဥပပတ္တိဘဝသည် ထိုအကြောင်းကံကြောင့် နောက်ဘဝ၌ အကျိုးပဋိသန္ဓေနာမ်ရုပ် ဖြစ်၍ ဖြစ်၏၊ ဤသို့ ဖြစ်စေသော ကံနှင့် ဖြစ်သော အကျိုးဟု ထူးပါသည်။

၅-မေး။ အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရကို ယူလျှင် အတယ်ကြောင့် တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝကိုလည်း ယူရသနည်း။

ဖြေ။ အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရနှင့် တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝသည် အတူဖြစ်ဘက် ဖြစ်သောကြောင့် ယူရပါသည်၊ တနည်းကား- ကိလေသာချင်းတူ, ကံချင်းတူ သောကြောင့် တခုကိုယူလျှင် တခုကိုလည်း ယူရပါသည်။

၆-မေး။ ကိလေသာချင်း တူပုံကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အဝိဇ္ဇာလည်း ကိလေသာ၊ တဏှာ, ဥပါဒါန်လည်း ကိလေသာ၊ ကိလေသာချင်း အတူတူ-ကိလေသဝဋ်သုံးပါး ဖြစ်ပါသည်။

၇-မေး။ ကံချင်းတူပုံမျှကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သင်္ခါရလည်း ကံ, ကမ္မဘဝလည်း ကံ၊ ကံချင်း အတူတူ- ကမ္မဝဋ် နှစ်ပါး ဖြစ်ပါသည်။

၈-မေး။ ဇာတိ, ဇရာမရဏကို ယူလျှင် အဘယ်ကြောင့် ဝိညာဏ်စသော ငါးပါးကို ယူခြင်း ဖြစ်သနည်း။

ဖြေ။ ဂုဏ်နှင့် ဗြဟ် ဖြစ်၍ ခွဲ၍မရပါ၊ တနည်းကား-ဌာနီနှင့် ဌာန ဖြစ်၍ ခွဲ၍မရပါ၊ တနည်း-ဝိပါက်ချင်းတူ၍ ခွဲ၍မရပါ၊ ထိုသို့ ခွဲ၍မရသောကြောင့် ယူခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

၉-မေး။ ဂုဏ်နှင့် ဗြဟ် ဖြစ်ပုံကို ခွဲပြပါ။

ဖြေ။ ဇာတိ, ဇရာမရဏသည် ဝိညာဏ်စသော ငါးပါး၏ ဂုဏ် ဖြစ်ပါသည်၊ ဝိညာဏ်စသော ငါးပါးသည် ဇာတိဂုဏ်, ဇရာမရဏဂုဏ် နှစ်ပါး၏ တည်ရာ ဗြဟ် ဖြစ်ပါသည်။

၁၀-မေး။ ဌာနီနှင့် ဌာန ဖြစ်ပုံကို ခွဲပြပါ။

ဖြေ။ ဇာတိ,ဇရာမရဏသည် ဝိညာဏ်စသော ငါးပါးခွဲ တည်တတ်သော ဌာနီ ဖြစ်ပါသည်၊ ဝိညာဏ်စသော ငါးပါးသည် ဇာတိ,ဇရာမရဏ၏ တည်ရာ ဌာန ဖြစ်ပါသည်။

၁၁-မေး။ ဝိပါက်ချင်း တူပုံမျှ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဝိညာဏ်စသော ငါးပါးလည်း ဝိပါက်၊ ဇာတိ, ဇရာမရဏလည်း ဝိပါက်၊ ဝိပါက်ချင်း အတူတူ-ဝိပါကဝင်ရှိစ်ပါးခွဲ ပါဝင်ပါသည်။

၁၂-မေး။ ဘဝနှစ်ပါးတို့ဘွင် ကမ္မဘဝကို အဘယ်ခြင်းရာ၌ တိုက်ရိုက်ယူ သနည်း။

ဖြေ။ ကမ္မဘဝကို အတိတ်အကြောင်း, ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတို့၌ တိုက်ရိုက် ယူပါသည်။

၁၃-မေး။ ဥပပတ္တိဘဝကို အဘယ်ခြင်းရာ၌ တိုက်ရိုက်ယူသနည်း။

ဖြေ။ ဥပပတ္တိဘဝကို ဘယ်ခြင်းရာမှာမှ တိုက်ရိုက်မယူပါ၊ အနာဂတ် အကျိုးဇာတိ၌သာ ပါဝင်ပါသည်။

၁၄-မေး။ သင်္ခါရနှင့် ဝိညာဏ်အကြားသည် အဘယ်နှင့်အဘယ် စပ်သည်ဟု သိုးနည်းလောက် စပ်ပြပါ။

ဖြေ။ သင်္ခါရနှင့် ဝိညာဏ်အကြားသည် အတိတ်နှင့် ပစ္စုပ္ပန်စပ်သည်၊ အကြောင်းနှင့်အကျိုး စပ်သည်၊ အတိတ်အကြောင်းနှင့်ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး စပ်သည်၊ သိုးနည်း။

၁၅-မေး။ ဝေဒနာနှင့် တဏှာအကြားသည် အဘယ်နှင့်....၊ ဘဝနှင့် ဇာတိ အကြားသည် အဘယ်နှင့်အဘယ် စပ်သည်ဟု သိုးနည်းလောက် စပ်ပြပါ။

[ဖြေနိုင်ရမည်၊ လွယ်သည်။]

၁၆-မေး။ အလ္ဘာလေးပါးတို့ဘွင် ပဌမအလ္ဘာကို နှစ်ပါးဟူ၍ရင်း, ငါးပါး ဟူ၍ရင်း နှစ်နည်းဆိုသည်၊ အဘယ်ပုံ ယူသနည်း။

ဖြေ။ ပဌမအလ္ဘာကို အင်္ဂါ ၁၂-ပါးအားဖြင့် ယူလျှင် နှစ်ပါး၊ ခြင်းရာ ၂၀-အားဖြင့် ယူလျှင် ငါးပါး-ဟု ဆိုရပါသည်။

၀၇-မေး။ အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရကို မြင်ရလျှင် အတူ ဖြစ်ဘက် တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝလည်း ပုန်းလျှက် အနီးဌ ရှိပုံကို ဥပမာဆောင်ပြပါ။

ဖြေ။ ကျပ်ပြားဌ ခေါင်းကို မြင်ရလျှင် တဘက်ဌ မမြင်ရသော်လည်း ပန်းရှိသည်ဟူ၍ရင်း, ပန်းကို မြင်ရလျှင်လည်း တဘက်ဌ ခေါင်းရှိသည် ဟူ၍ရင်း ရိပ်မိရပါသည်၊ ထို့အတူ အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရကို မြင်ရလျှင် အတူ ဖြစ်ဘက် တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝကိုလည်း အနီးဌ ပုန်းနေသည်ဟု ရိပ်မိရပါသည်။

၁၈-မေး။ ဇာတိ, ဇရာမရဏဟူသော ဂုဏ်နှစ်ပါးကို ယူလျှင် ဝိညာဏ်စသော ဒြပ်ငါးပါးကိုလည်း ယူခြင်းသာ ဖြစ်၏၊ ငါးပါးဟု ဆို၏၊ ဂုဏ်နှစ်ပါးနှင့် ဒြပ်ငါးပါးကို ပေါင်းလျှင် ခုနှစ် ဖြစ်သည် မဟုတ်လော၊ အဘယ်ကြောင့် ငါးပါး ဖြစ်သနည်း။

ဖြေ။ ဂုဏ်အင်္ဂါနှစ်ပါးနှင့် ဒြပ်အင်္ဂါ ငါးပါးကို ပေါင်းလျှင် အင်္ဂါအရေအတွက်အားဖြင့်သာ ခုနှစ်ပါး ဖြစ်ပါသည်၊ ဒြပ်အားဖြင့်ကား ငါးပါးသာ ဖြစ်ပါသည်၊ ဂုဏ်အားဖြင့်ကား နှစ်ပါးသာ ဖြစ်ပါသည်၊ သည်နေရာမှာ ဒြပ်ကို ရည်၍ ငါးပါး ဖြစ်ပါသည်။

၁၉-မေး။ ဂုဏ်နှစ်ပါးနှင့် ဒြပ်ငါးပါး ပေါင်းရာ၌ ၇-ပါး ဖြစ်ပုံ, ၅-ပါး ဖြစ်ပုံ, ၂-ပါး ဖြစ်ပုံကို ဥပမာဆောင်ပြပါ။

ဖြေ။ ဖြူဖြူ, ၀၀-ဂုဏ်နှစ်ပါးရှိသော လူငါးယောက်ဟုဆိုရာ၌ ဂုဏ်,ဒြပ်ကို မငဲ့ဘဲ နှစ်သင်္ချာနှင့် ငါးသင်္ချာ ပေါင်းလျှင်သာ ၇-ဖြစ်ပါသည်၊ လူအရေအတွက်ကား ၅-ယောက်သာ ဖြစ်ပါသည်၊ ဂုဏ်အားဖြင့် ဖြူဖြူ, ၀၀-ဂုဏ်နှစ်ပါးသာ ဖြစ်ပါသည်၊ ထို့အတူ ဖြစ်ခြင်းဂုဏ်, ရင့်ရှိပျက်ခြင်း ဂုဏ်နှစ်ပါး ရှိသော ဝိညာဏ်စသော ဒြပ်ငါးပါးဌ၌လည်း သင်္ချာသာ ၇-ခု၊ ဒြပ်ကား ၅-ယောက်၊ ဂုဏ်ကား နှစ်ပါးသာ ဖြစ်ပါသည်။

၂၀-မေး။ ဂုဏ်ကိုယူလျှင် ဒြပ်ကိုလည်း ရသည်၊ ဒြပ်ကိုယူလျှင် ဂုဏ်လိုလည်း ရသည်ဟု ဆိုရာ၌ ဥပမာ ဆောင်ပြပါ။

ဖြေ။ အညာရှိသော သစ်သီးဌ အညာကိုယူလျှင် သစ်သီးကိုလည်း ရပါသည်၊ သစ်သီးကိုယူလျှင် အညာကိုလည်း ရပါသည်၊ ထို့အတူ ဂုဏ်နှစ်ပါးရှိသော ဒြပ်ငါးပါးဌ ဂုဏ်ကိုယူလျှင် ဗြဟ္မာ့ကိုလည်း ရပါသည်၊ ဒြပ်ကို

ယူလျှင် ဂုဏ်ကိုလည်းရပါသည်၊ [ဖြူဖြူ, ဝ ဝတို့လာကြဟုခေါ်လျှင် ငါးယောက်လာကြပါသည်၊ ငါးယောက်လာကြဟုခေါ်လျှင် ဖြူဖြူ, ဝ ဝတို့လာကြပါသည်၊ ထို့အတူ ဟူ၍လည်း ဖြေအပ်၏။]

၂၁-မေး။ အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရကိုယူလျှင် တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝကိုလည်း ယူရသည်၊ ငါးပါးဟုဆိုရာ၌ အဘယ့်ကြောင့် ငါးပါးဖြစ်သနည်း။ နှစ်ပါး, သုံးပါး-တခုခုမဖြစ်ပြီလော။

ဖြေ။ အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရကား ခြိုးနှစ်ပါး၊ တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝကား ခြိုးသုံးပါး၊ ဤသို့ ခြိုးနှစ်ပါးနှင့် ခြိုးသုံးပါးဖြစ်၍ ခြိုးချင်းပေါင်းသောကြောင့် ခြိုးငါးပါးဖြစ်ပါသည်၊ နှစ်ပါး, သုံးပါး-တခုခု မဖြစ်ကောင်းပါ။

၂၂-မေး။ ဝဋ္ဋသုံးပါးကို အကြောင်းဝဋ်, အကျိုးဝဋ် ခွဲပြပါ။

ဖြေ။ ကိလေသဝဋ်, ကမ္မဝဋ်သည် အကြောင်းဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်သည် အကျိုးဝဋ် ဖြစ်ပါသည်။

၂၃-မေး။ အကြောင်းဝဋ်အဘယ်မျှ, အကျိုးဝဋ်အဘယ်မျှ ရှိသနည်း။

ဖြေ။ အတိတ်အကြောင်းငါးပါး, ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ငါးပါးအားဖြင့် အကြောင်းဝဋ်ဆယ်ပါး ရှိပါသည်၊ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးငါးပါး, အနာဂတ်အကျိုး ငါးပါးအားဖြင့် အကျိုးဝဋ် ဆယ်ပါးရှိပါသည်။

၂၄-မေး။ သတ္တဝါတို့အား ရှေးဘဝ, နောက်ဘဝရှိပုံကို အဘယ်ကို ထောက်ဆ၍ သိနိုင်သနည်း။

ဖြေ။ ပုဗ္ဗန္တဘဝစက်, အပရန္တဘဝစက်နှစ်ပါးကို ထောက်ဆ၍ သိနိုင်ပါသည်။

၂၅-မေး။ ပုဗ္ဗန္တဘဝစက်, အပရန္တဘဝစက်ဟူသော စကား၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ရှေးအစွန်း-ရှေးအစ- ရှေးဘဝမှ လည်လာသော စက်ဝိုင်းသည် ပုဗ္ဗန္တဘဝစက် မည်၏၊ နောက်အစွန်း- နောက်အစ-နောက်ဘဝသို့ လည်သွားသော စက်ဝိုင်းသည် အပရန္တဘဝစက် မည်၏။

၂၆-မေး။ အဝိဇ္ဇာကို အဘယ့်ကြောင့် အစဟောသနည်း။

ဖြေ။ ပဓာန ခေါင်းဆောင်ကြီးဖြစ်သောကြောင့် အဝိဇ္ဇာကို အစစ္စာ ဟောပါသည်။

၂၇-မေး။ ပဓာန ခေါင်းဆောင်ကြီးဖြစ်ပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ အဝိဇ္ဇာသည် ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ ရောက်ကြောင်း အကုသိုလ်ကံ၏ ခေါင်းဆောင်၊ စဏ္ဍာသည် သုဂတိဘဝသို့ ရောက်ကြောင်း ကုသိုလ်ကံ၏ ခေါင်းဆောင် အသီးသီးဖြစ်လျက် အဝိဇ္ဇာသည် တဏှာ၏ ဖြစ်ကြောင်း ခေါင်းဆောင်လည်း ဖြစ်သေးသည်၊ ဤသို့ အဝိဇ္ဇာသည် ပဓာန ခေါင်းဆောင်ကြီးဖြစ်ပါသည်။

၂၈-မေး။ နက်ရောင်ပြင်းသန် နက်နဲမှုနှင့် ရေလေးမျိုးဖြင့် ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဖက်ပုပ်အိုင်ရေသည် တိမ်သော်လည်း နက်ရောင် ထင်သည်၊ ကြည်လင်သော စမ်းအိုင်ရေသည် နက်သော်လည်း တိမ်ရောင်ထင်သည်၊ အိုးခွက်ခွဲ ရေသည် တိမ်လျက် တိမ်ရောင်ထင်သည်၊ သမုဒ္ဒရာရေသည် နက်လျက် နက်ရောင်ထင်သည်၊ ဤသို့ ရေလေးမျိုး ရှိ၏၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကား နက်လျက် နက်ရောင်ထင်သည်၊ တမျိုးတည်းသာ ရှိသည်၊ လေးမျိုး မရကောင်းပါ။

၂၉-မေး။ ရှစ်ဌာနခွဲ တွေ့ဝေသော မောဟဟုဆိုရာခွဲ ရှစ်ဌာနရေပြပါ၊

ဖြေ။ ဒုက္ခသစ္စာ, သမုဒယသစ္စာ, နိရောဓသစ္စာ, မဂ္ဂသစ္စာ, ပုဗ္ဗန္တ, အပရန္တ, ပုဗ္ဗန္တာပရန္တ, ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ၊ ဤကား တွေ့ဝေရာ ရှစ်ဌာန ဖြစ်ပါသည်။

၃၀-မေး။ ဒုက္ခသစ္စာခွဲ တွေ့ဝေပုံ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၃၁-တုံ ခန္ဓာ နာမ်ရုပ်-ဒုက္ခကို သုခဟု မှတ်ထင်ခြင်းသည် ဒုက္ခသစ္စာခွဲ တွေ့ဝေခြင်း မည်ပါသည်။

၃၁-မေး။ သမုဒယသစ္စာခွဲ တွေ့ဝေပုံ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဒုက္ခနာမ်ရုပ် ဖြစ်ကြောင်း တဏှာဟူသော လောဘကို သုခ ဖြစ်ကြောင်းဟု မှတ်ထင်ခြင်းသည် သမုဒယသစ္စာခွဲ တွေ့ဝေခြင်းမည်ပါသည်။

၃၂-မေး။ နိရောဓသစ္စာ၌ တွေ့ဝေပုံ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဒုက္ခမကင်းသော ဘုံဘဝ တခုခုကို ဒုက္ခကင်းရာ နိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်ထင်ခြင်းသည် နိရောဓသစ္စာ၌ တွေ့ဝေခြင်း မည်ပါသည်။

၃၃-မေး။ မဂ္ဂသစ္စာ၌ တွေ့ဝေပုံ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမှ တပါးသောအကျင့်ကို နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟု မှတ်ထင်ခြင်းသည် မဂ္ဂသစ္စာ၌ တွေ့ဝေခြင်း မည်ပါသည်။

၃၄-မေး။ ပုဗ္ဗန္တ၌ တွေ့ဝေပုံ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သံသရာ၏ ရှေးအစွန်းဖြစ်သော အတိတ်ဘဝ-အတိတ်ခန္ဓာ ရှိသည်ဟု မသိခြင်းသည် ပုဗ္ဗန္တ၌ တွေ့ဝေခြင်း မည်ပါသည်။

၃၅-မေး။ အပရန္တ၌ တွေ့ဝေပုံ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သံသရာ၏ နောက်အစွန်းဖြစ်သော အနာဂတ်ဘဝ-အနာဂတ် ခန္ဓာရှိသည်ဟု မသိခြင်းသည် အပရန္တ၌ တွေ့ဝေခြင်း မည်ပါသည်။

၃၆-မေး။ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တ၌ တွေ့ဝေပုံ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သံသရာ၏ ရှေးအစွန်းအတိတ်ဘဝ ခန္ဓာကိုရင်း, နောက်အစွန်း အနာဂတ်ဘဝ ခန္ဓာကိုရင်း နှစ်ခုလုံး၌ ရှိသည်ဟု မသိခြင်းသည် ပုဗ္ဗန္တာ-ပရန္တ၌ တွေ့ဝေခြင်း မည်ပါသည်။

၃၇-မေး။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ၌ တွေ့ဝေပုံ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရသာ ဖြစ်သည်၊ သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဏ်သာ ဖြစ်သည်၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် ဝဋ်ဒုက္ခ သက်သက်-ကြောင်းကျိုးဆက်၍ ဖြစ်သည်ကို ငါဖြစ်သည်၊ သူ ဖြစ်သည်၊ သူကြောင့် ဖြစ်သည်၊ ငါ့ကြောင့် ဖြစ်သည်၊ ခွမ်းသာသည်၊ အစိုးရသည်၊ ငါ့ကိုယ်, ငါ့ဟာ, ငါဖြစ်သည်၊ အကြောင်းမရှိ အလိုလိုဖြစ်သည်၊ အလိုလိုပြတ်သည်-စသည်ဖြင့် မှတ်ထင်ခြင်းသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ၌ တွေ့ဝေခြင်း မည်ပါသည်။

၃၈-မေး။ ငါးဌာနဌ် တွေ့ဝေသူသည် သခ်ါရသုံးပါးကို ပြုသည်ဟု အဌကထာဆိုသည်၊ ထိုငါးဌာန ရေပြပါ။

ဖြေ။ စုတိ, ပဋိစ္စသန္ဓေ, သံသရာ, သခ်ာတလက္ခဏာ, ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ ဤကား ငါးဌာန ဖြစ်ပါသည်။

၃၉-မေး။ စုတိဌ် တွေ့ဝေပုံ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ရူပ်နာမ်တို့၏ အကြောင်းအားလျော်စွာ ပျက်ခြင်းသည် မရဏာ မည်၏၊ စုတိမည်၏၊ ဤအနေမျှ သိရမည်ကို သတ္တဝါသေသည်၊ ငါ့သား ငါ့သမီး သေသည်ဟု လွန်ကဲ၍ သိခြင်းသည် စုတိဌ် တွေ့ဝေခြင်း မည်ပါသည်။

၄၀-မေး။ ပဋိသန္ဓေဌ် တွေ့ဝေပုံ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ရူပ်နာမ်တို့၏ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ခြင်းသည် ဇာတိ မည်၏၊ ပဋိသန္ဓေ မည်၏၊ ဤအနေမျှ သိရမည်ကို သတ္တဝါမွေးဘွား၏၊ ငါ့မှာ သားသမီး ဖြစ်၏ဟု လွန်၍ကဲ၍သိခြင်းသည် ပဋိသန္ဓေဌ် တွေ့ဝေခြင်း မည်ပါသည်။

၄၁-မေး။ သံသရာဌ် တွေ့ဝေပုံ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်တို့၏ ကြောင်းကျိုးဆက်စပ် မပြတ်ဖြစ်ခြင်းသည် သံသရာမည်၏၊ ဤအနေမျှ သိရမည်ကို သူသူငါငါ သတ္တဝါ အပေါင်းသည် တဘဝမှ တဘဝသို့ သွား၏၊ လာ၏၊ ကူးပြောင်း၏-စသည်ဖြင့် လွန်၍ကဲ၍သိခြင်းသည် သံသရာဌ် တွေ့ဝေခြင်း မည်ပါသည်။

၄၂-မေး။ သခ်ာတ လက္ခဏာဌ် တွေ့ဝေပုံ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ စိတ်ဟူသော သခ်ာတတရားသည် သိခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏၊ စေတသိက်ဟူသော သခ်ာတတရားသည် ထိခြင်း, ခံစားခြင်းစသော လက္ခဏာ ရှိ၏၊ ရူပ်ဟူသော သခ်ာတတရားသည် ကြမ်းတန်းခြင်း, ယိုစီးခြင်း, ပူအေးခြင်း, ထောက်ပံ့ခြင်းစသောလက္ခဏာ ရှိ၏၊ ဤကား သဘာဝလက္ခဏာ မည်၏၊ စိတ်, စေတသိက်, ရူပ်ဟူသော သခ်ာတ တရား သုံးပါးလုံးသည် အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ လက္ခဏာ ရှိ၏၊ ဤကား သာမညလက္ခဏာ မည်၏၊ ဤသို့ သဘာဝ လက္ခဏာ, သာမညလက္ခဏာ နှစ်ပါးကို မသိဘဲ ငါ့ကိုယ် ဖြစ်၏၊ ငါ့ဟာ ဖြစ်၏၊

ငါဖြစ်၏၊ မြေ၏၊ တင့်တယ်၏-စသည်ဖြင့် လွန်ကဲ၍ သိရှင်းသည့် သဒ်တ လက္ခဏာ၌ တွေ့ဝေခြင်း မည်ပါသည်။

၄၃-မေး။ ပဋ္ဌာန်းစသမုဒ္ဒရာ၌ တွေ့ဝေပုံ ဖော်ပြပါ။

[ပြခဲ့ပြီးပါပြီ။]

၄၄-မေး။ ငါးဌာန တွေ့ဝေသူသည် သဒ်ါရသုံးပါးကို ပြုသည်ဟု ဆိုရာ၌ ပြုပုံကို ဥပမာဆောင်ပြပါ။

ဖြေ။ ခရီးညွှန်ကင်း အလင်းမရ မျက်မြင်ဒုက္ခိတသည် လမ်းကောင်း, လမ်းဆိုး အရမ်းတိုး၏၊ ထို့အတူ ငါးဌာနတွေ့ဝေသူသည် ကုသိုလ်,အကုသိုလ် အရမ်းတိုး၍ ပုညာဘိသင်္ခါရစသော သင်္ခါရသုံးပါးကို ပြုပါသည်။

၄၅-မေး။ အဘယ်အခါ၌ ထိုမျက်မမြင် ဒုက္ခိတအဖြစ်မျိုးမှ လွတ်မည်နည်း။

ဖြေ။ သစ္စာလေးပါး သိသောအခါ၌ အဝိဇ္ဇာအမြစ်ပြတ်၍ မျက်မမြင် ဒုက္ခိတ အဖြစ်မျိုးမှ လွတ်နိုင်ပါသည်။

၄၆-မေး။ သင်္ခါရ သုံးမျိုး-စုံလင်အောင် ခွဲပြပါ။

ဖြေ။ ကာမကုသိုလ် စေတနာရှစ်ခု, ရူပကုသိုလ် စေတနာငါးခုသည် ပုညာဘိသင်္ခါရ ၁၃-ခု မည်ပါသည်၊ အကုသိုလ်စေတနာ ၁၂-ခုသည် အပုညာဘိသင်္ခါရ ၁၂-ခု မည်ပါသည်၊ အရူပကုသိုလ် စေတနာလေးခုသည် အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရ ၄-ခု မည်ပါသည်၊ တနည်းကား- ကာမကုသိုလ်, အကုသိုလ် စေတနာ ၂၀-သည် ကာယဒ္ဌါရ၌ ဖြစ်သောအခါ ကာယသင်္ခါရ ၂၀-မည်ပါသည်၊ ထို ၂၀-သည် ဝစီဒ္ဌါရ၌ ဖြစ်သောအခါ ဝစီသင်္ခါရ ၂၀-မည်ပါသည်၊ လောကီကုသိုလ်, အကုသိုလ် စေတနာ ၂၉-ခုလုံးသည် မနောဒ္ဌါရ၌ ဖြစ်သောအခါ စိတ္တသင်္ခါရ ၂၉-ခု မည်ပါသည်။

၄၇-မေး။ လောကီဝိပါက် ၃၂-ခုကို သိသာရုံ ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အကုသလဝိပါက် ၇-ခု, ကာမကုသလဝိပါက် ၁၆-ခု၊ ဝါ-အဟိတ်ရှစ်, သဟိတ်ရှစ်ပေါင်း ၁၆-ခု, ရူပဝိပါက် ၅-ခု, အရူပဝိပါက် ၄-ခု၊ ဤသို့ လောကီဝိပါက် ၃၂-ခု ဖြစ်ပါသည်။

၄၀-မေး။ သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဏ်ဖြစ်ရာ၌ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ် ၁၉-ခု ဖြစ်ပုံ ဘုံနှင့် တွဲပြပါ။

ဖြေ။ ဥဒ္ဓစ္စကြဉ်သော အကုသိုလ်စေတနာ ၁၁-ခုကြောင့် အပါယ် ၄-ဘုံ၌ ဒုဂ္ဂတိအဟိတ် ပဋိသန္ဓေတခု ဖြစ်ပါသည်၊ ကာမကုသိုလ်စေတနာ ၈-ခုကြောင့် ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၌ သုဂတိအဟိတ် ပဋိသန္ဓေတခု, ဒ္ဝိဟိတ် ပဋိသန္ဓေလေးခု, တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေလေးခု၊ ပေါင်း ၉-ခု ဖြစ်ပါသည်၊ ရူပကုသိုလ် စေတနာ ၅-ခုကြောင့် အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပ ၁၅-ဘုံ၌ ရူပ ပဋိသန္ဓေ ၅-ခု ဖြစ်ပါသည်၊ အရူပကုသိုလ် စေတနာ ၄-ခုကြောင့် အရူပ ၄-ဘုံ၌ အရူပ ပဋိသန္ဓေ ၄-ခု ဖြစ်ပါသည်။

၄၉-မေး။ သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဏ်ဖြစ်ရာ၌ ပဝတ္တိဝိညာဏ် ၃၂-ခုမျှ ဖြစ်ပုံ တွဲပြပါ။

ဖြေ။ အကုကုသိုလ်စေတနာ ၁၂-ခုကြောင့် အကုသလဝိပါက် ၇-ခု ဖြစ်ပါသည်၊ ကာမကုသိုလ်စေတနာ ၈-ခုကြောင့် အဟိတ် ၈, သဟိတ် ၈-အားဖြင့် ကာမကုသလဝိပါက် ၁၆-ခု ဖြစ်ပါသည်၊ ရူပကုသိုလ် စေတနာ ၅-ခုကြောင့် ရူပဝိပါက် ၅-ခု ဖြစ်ပါသည်၊ အရူပကုသိုလ် စေတနာ ၄-ခုကြောင့် အရူပ ဝိပါက် ၄-ခု ဖြစ်ပါသည်။

၅၀-မေး။ ဝိညာဏ်ကြောင့် နာမ်ရုပ် ဖြစ်ပုံ-ဘုံနှင့် တွဲပြပါ။

ဖြေ။ အရူပဝိပါက် ဝိညာဏ် ၄-ခုကြောင့် အရူပ ၄-ဘုံ၌ နာမ်သာ ဖြစ်ပါသည်၊ ရှေးကာမဘုံက ပြုခဲ့သော ရူပပဋိမစ္စာန်ကုသိုလ်ကံ ဝိညာဏ်တခုကြောင့် အသညသတ်တဘုံ၌ ရုပ်သာ ဖြစ်ပါသည်၊ ကြွင်းသော ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏ် ၁၅-ခု, ပဝတ္တိဝိညာဏ် ၂၈-ခုကြောင့် ကြွင်း ၂၆-ဘုံ၌ နာမ်နှင့်ရုပ် ဖြစ်ပါသည်။

၅၁-မေး။ နာမ်ရုပ်ကြောင့် သဠာယတန ဖြစ်ပုံ-ဘုံနှင့် တွဲပြပါ။

ဖြေ။ အရူပ ၄-ဘုံ၌ နာမ်ကြောင့် မနာယတနတပါးသာ ဖြစ်ပါသည်၊ အသညသတ်တဘုံ၌ ရုပ်ကြောင့် အာယတနတပါးမျှ မဖြစ်ပါ၊ ကြွင်းရူပ ၁၅-ဘုံ၌ နာမ်ရုပ်ကြောင့် စက္ခာယတန, သောတာယတန, မနာယတန သုံးပါးသာ ဖြစ်ပါသည်၊ ကာမ ၁၁-ဘုံ၌ နာမ်ရုပ်ကြောင့် စက္ခာယတန, သောတာယတန,

ဃာနာယတန, ဇိဝှါယတန, ကာယာယတန, မနာယာတနဟု ၆-ပါး ဖြစ်ပါသည်။

၅၂-မေး။ အာယတန ၆-ပါးကြောင့် အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်သော ဖဿ ၆-ပါး ရေပြပါ။

ဖြေ။ စက္ခုသမ္ဖဿ, သောတသမ္ဖ, ဃာနသမ္ဖဿ, ဇိဝှါသမ္ဖဿ, ကာယသမ္ဖဿ, မနောသမ္ဖဿ၊ ဤကား အစဉ်အတိုင်း ဖဿ ၆-ပါး ဖြစ်ပါသည်။

၅၃-မေး။ ဖဿ ၆-ပါးကြောင့် စဉ်တိုင်းဖြစ်သော ဝေဒနာ ၆-ပါး ရေပြပါ။

ဖြေ။ စက္ခုသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ, သောတသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ, ဃာနသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ, ဇိဝှါသမ္ဖဿဇာဝေဒနာ, ကာယသမ္ဖဿဇာဝေဒနာ, မနောသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ၊ ဤကား စဉ်တိုင်း ဝေဒနာ ၆-ပါး ဖြစ်ပါသည်။

၅၄-မေး။ ဝေဒနာ ၆-ပါးကြောင့် စဉ်တိုင်း ဖြစ်သော တဏှာ ၆-ပါး ရေပြပါ။

ဖြေ။ ရူပတဏှာ, သဒ္ဒတဏှာ, ဂန္ဓတဏှာ, ရသတဏှာ, ဖောट္ဌဗ္ဗတဏှာ, ဓမ္မတဏှာ၊ ဤကား စဉ်တိုင်း တဏှာ ၆-ပါး ဖြစ်ပါသည်။

၅၅-မေး။ ဖဿကြောင့် ဝေဒနာသုံးပါးဖြစ်ပုံကို ခွဲပြပါ။

ဖြေ။ ဣဋ္ဌာရုံ ဖဿအကောင်းစားတွေ့ထိလျှင် ကိုယ်စိတ်ချမ်းသာသော သုခဝေဒနာ ဖြစ်ပါသည်၊ အနိဋ္ဌာရုံ ဖဿ အညံ့စားတွေ့ထိလျှင် ကိုယ်စိတ် ဆင်းရဲသော ဒုက္ခဝေဒနာ ဖြစ်ပါသည်၊ မဇ္ဈတ္တာရုံ ဖဿ အလတ်စား တွေ့ထိ လျှင် လျစ်လျူရှုသော ဥပေက္ခာဝေဒနာ ဖြစ်ပါသည်။

၅၆-မေး။ ဝေဒနာကြောင့် တဏှာဖြစ်ပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ သုခဝေဒနာ-ချမ်းသာစွာ ခံစားရလျှင် အဖန်ဖန်ခံစားလိုသော တဏှာ ဖြစ်ပါသည်၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ-လျစ်လျူရှုကာ ခံစားရလျှင် အညံ့မဟုတ် သောကြောင့် အဖန်ဖန်ခံစားလိုသော တဏှာ ဖြစ်ပါသည်၊ ဒုက္ခဝေဒနာ-ဆင်းရဲစွာ ခံစားရလျှင်ကား ဘယ်အခါ အာရုံကောင်း ခံစားရပါအုံးနည်းဟု လှမ်းမျှော်တောင့်တသော တဏှာ ဖြစ်ပါသည်။

၅၇-မေး။ အနိဋ္ဌာရုံ အာရုံဆိုးဆိုးကို မထွေးနိုင်, မစွန့်နိုင် မြိန်ရှက်စွာ ခံစားနိုင်သလား။

ဖြေ။ အနိဋ္ဌာရုံ အာရုံဆိုးဆိုးကို ဒုက္ခဝေဒနာဖြင့် ခံစားရသောအခါ မကျေနိုင် မချမ်းနိုင်၊ ငါ့ကို သင်းတို့မကောင်းကြံကြတယ်၊ သေခမ်း ရှင်ခမ်း ဖြတ်ရမယ်၊ မကျေဘူးဟဲ့-စသည်ဖြင့် တသက်လုံး မထွေးနိုင်, မစွန့်နိုင် မြိန်ရှက်စွာ သေသည်အထိ ခံစားကြတာ လောကမှာ ထင်ရှားပါသည်။

၅၈-မေး။ ဝေဒနာကြောင့် တဏှာသည် သတ္တဝါဘိုင်းအား ဖြစ်သလော။

ဖြေ။ ရဟန္တာအား ဝေဒနာဖြစ်ခြင်းကြောင့် တဏှာဆက်၍ မဖြစ်ပါ၊ ပုထုဇဉ်အားသော်လည်း ဗဟုသုတရှိ၍ ယောနိသောမနသိကာရ- သင့်အောင် နှလုံးသွင်းလျှင် တဏှာ မဖြစ်ပါ၊ ယောနိသောမနသိကာရ- မသင့်အောင် နှလုံးသွင်းသူတို့အားသာ ဝေဒနာဖြစ်တိုင်း တဏှာဆက်၍ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

၅၉-မေး။ ကာမ, ဘဝ, ဝိဘဝဟူသော တဏှာသုံးပါးကို ထင်ရှားအောင် ရှင်းပါ။

ဖြေ။ ကာမ အာရုံ စုံမက်သောတဏှာသည် ကာမတဏှာ မည်ပါသည်၊ သဿတဒိဋ္ဌိနှင့် ယှဉ်သော တဏှာသည် ဘဝတဏှာ မည်ပါသည်၊ ဝါ-ရူပဘဝ, အရူပဘဝကို စုံမက်သောတဏှာသည် ဘဝတဏှာ မည်ပါသည်၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့် ယှဉ်သောတဏှာသည် ဝိဘဝတဏှာ မည်ပါသည်၊ ဝါ-နိဗ္ဗာန်မဟုတ်ဘဲ နိဗ္ဗာန်ဟု စုံမက်သော နိရောဓတဏှာသည်လည်း ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့်ယှဉ်သော ဝိဘဝတဏှာပင် ဖြစ်ပါသည်။

၆၀-မေး။ ဥပါဒါန်လေးပါးကို ထင်ရှားအောင် ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ကာမအာရုံ၌ စွဲလမ်းသော ကာမတဏှာသည် ကာမုပါဒါန် မည်ပါသည်၊ အလ္လူသည် အကျိုး မရှိ-စသည်ဖြင့် စွဲလမ်းသောဒိဋ္ဌိဆယ်ပါး, ဒိဋ္ဌိ ၆၂-ပါးသည် ဒိဋ္ဌုပါဒါန် မည်ပါသည်၊ သီလ-တိရစ္ဆာန်တို့၏ အလေ့ဖြင့်+ဝတ-တိရစ္ဆာန်တို့၏အကျင့်ဖြင့်+ပရာမာသ- နိဗ္ဗာန်ရသည်ဟု သုံးသပ်သော ဒိဋ္ဌိသည် သီလဗ္ဗတုပါဒါန် မည်ပါသည်၊ ရုပ်သည် အတ္တ, ရုပ်ရှိသော အတ္တ-စသည်ဖြင့် ခွဲလမ်းသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ၂၀-သည် အတ္တဝါဒုပါဒါန် မည်ပါသည်၊ စွဲလမ်းသောတဏှာတမှ, ဒိဋ္ဌိသုံးခု ဖြစ်ပါသည်။

၆၁-မေး။ သခ်ၢရ ၂၉-ခုနှင့် ဘဝဂါမိကံ ၂၉-ခုတို့တွင် သခ်ၢရ ၂၉-ခုကို ရေပြပါ။

ဖြေ။ လောကီကုသိုလ်,အကုသိုလ်စေတနာ ၂၉-ခုသည် သခ်ၢရ ၂၉-ခု မည်ပါသည်၊ ဝါ-ပုညာဘိသခ်ၢရ ၁၃-, အပုညာဘိသခ်ၢရ ၁၂-ခု, အာနေ ဉာဘိသခ်ၢရ ၄-ခုသည် သခ်ၢရ ၂၉-ခု မည်ပါသည်၊ဝါ-ကာယသခ်ၢရ ၂၀, ဝစီသခ်ၢရ ၂၀, စိတ္တသခ်ၢရ ၂၉-ခုသည် သခ်ၢရ ၂၉-ခု မည်ပါသည်၊ စေတနာစေတသိက်တခုသာ သခ်ၢရ မည်ပါသည်။

၆၂-မေး။ ဘဝဂါမိကံ ၂၉-ခုကို ရေပြပါ။

ဖြေ။ ကောကီကုသိုလ်,အကုသိုလ် ၂၉-ခုရှိသော စိတ်, စေဘသိက် အားလုံးသည် ဘဝဂါမိကံ ၂၉-ခု မည်ပါသည်။

၆၃-မေး။ ဥပပတ္တိဘဝမည်သော ဘဝကြီးကိုးပါးကို ရေပြပါ။

ဖြေ။ ကာမဘဝ, ရူပဘဝ, အရူပဘဝ-သုံးပါး၊သညီဘဝ,အသညီဘဝ, နေသညီနာသညီဘဝ-သုံးပါး၊ ဧကဝေါကာရဘဝ, စတုဝေါကာရဘဝ, ပဉ္စဝေါကာရဘဝ-သုံးပါး၊ ဤကား ဥပပတ္တိဘဝမည်သော ဘဝကြီးကိုးပါး ဖြစ်ပါသည်။

၆၄-မေး။ ကာမဘဝဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ ကာမ ၁၁-ဘုံ၌ ဝိပါက်နာမ်, ကမ္မဇရူပ်ဖြစ်ခြင်းသည် ကာမ ဘဝ မည်ပါသည်။

၆၅-မေး။ ရူပဘဝဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ ရူပ ၁၆-ဘုံ၌ ဝိပါက်နာမ်, ကမ္မဇရူပ် ဖြစ်ခြင်းသည် ရူပဘဝ မည် ပါသည်။

၆၆-မေး။ အရူပဘဝဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ အရူပ ၄-ဘုံ၌ ဝိပါက်နာမ်ဖြစ်ခြင်းသည် အရူပဘဝ မည်ပါသည်၊ ရူပ်မဖြစ်ပါ။

၆၇-မေး။ သညီဘဝဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ သညီ ၂၉-ဘုံ၌ ဝိပါက်နာမ်, ကမ္မဇရုပ် ဖြစ်ခြင်းသည် သညီဘဝ မည်ပါသည်၊ နာမ် မဖြစ်ပါ။

၆၈-မေး။ အသညီဘဝဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ အသညီတဘုံ၌ ကမ္မဇရုပ် ဖြစ်ခြင်းသည် အသညီဘဝ မည်ပါသည်၊ နာမ် မဖြစ်ပါ။

၆၉-မေး။ နေဝသညီနာသညီ ဘဝဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ နေဝသညီနာသညီ တဘုံ၌ ဝိပါက်နမ် ဖြစ်ခြင်းသည် နေဝသညီနာသညီဘဝ မည်ပါသည်၊ ရူပ် မဖြစ်ပါ။

၇၀-မေး။ ကေဝေါကာရဘဝဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ ကေဝေါကာရ တဘုံ၌ ကမ္မဇရုပ် ဖြစ်ခြင်းသည် ကေဝေါကာရဘဝ မည်ပါသည်၊ နာမ် မဖြစ်ပါ။

၇၁-မေး။ စတုဝေါကာရ ဘဝဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ စတုဝေါကာရ ၄-ဘုံ၌ ဝိပါက်နာမ် ဖြစ်ခြင်းသည် စတုဝေါကာရ ဘဝ မည်ပါသည်၊ ရူပ်မဖြစ်ပါ။

၇၂-မေး။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ ပဉ္စဝေါကာရ ၂၆-ဘုံ၌ ဝိပါက်နာမ်, ကမ္မဇရုပ် ဖြစ်ခြင်းသည် ပဉ္စဝေါကာရဘဝ မည်ပါသည်။

၇၃-မေး။ ဇာတိ, ဇရာ, မရဏသည် ရန်သူသုံးဦးနှင့် တူ၏ဟု အဋ္ဌကထာဆိုသည်၊ ရန်သူနှင့် တူပုံ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဇာတိသည် တဘဝမှ တဘဝသို့ ဆောင်၏၊ တောနက်ထဲသို့ ချော့ခေါ်သော ပဌမရန်သူနှင့် တူပါသည်၊ ဇရာသည် ရေကျော်ရာဘဝ၌ ချက်ချင်း

အိုမင်း ရင့်လျော်အောင် နှိပ်စက်၏၊ တောနက်ထဲရောက်လျှင် ရောက်ချင်း မထနိုင်အောင် ရိုက်သော ဒုတိယရန်သူနှင့် တူပါသည်၊ မရဏသည် ဇရာဒုက္ခသင့်သူကို ခန္ဓာပျက်အောင် အသေသတ်၏၊ တောနက်ထဲ၌ မထနိုင်သူကို ဦးခေါင်းဖြတ်သော တတိယရန်သူနှင့် တူပါသည်။

၇၄-မေး။ သောက, ပရိဒေဝ, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ, ဥပါယာသ၊ ဤငါးပါးကို အင်္ဂါ၌ အဘယ်ကြောင့် မပြသနည်း၊ ပဋ္ဌာန်းသမုဒ္ဒါ၌မှ လွတ်သလော။

ဖြေ။ သောကစသော ငါးပါးသည် ပဋ္ဌာန်းသမုဒ္ဒါ၌မှ အလွတ်မဟုတ်ပါ၊ ဇာတိ၏ အကျိုးဖျားမျှ ဖြစ်ပါသည်၊ အကျိုးရင်း မဟုတ်ပါ၊ ထို့ကြောင့် အင်္ဂါ၌ မပြပါ။

၇၅-မေး။ အကျိုးဖျားမျှ ဖြစ်ပုံ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သောကစသော ငါးပါးသည် ဇာတိကြောင့်လည်း ဖြစ်ပါသည်၊ ဇရာကြောင့်လည်း ဖြစ်ပါသည်၊ မရဏကြောင့်လည်း ဖြစ်ပါသည်၊ ထိုမှ တပါးသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဖြစ်ပါသည်၊ ဘုံအားဖြင့် ကာမ ၁၁-ဘုံ၌သာ အမြဲ ဖြစ်ပါသည်၊ ဗြဟ္မာ ၂၀-၌ မဖြစ်ပါ၊ ထို့ကြောင့် ဇာတိ၏ အကျိုးဖျားမျှ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပါသည်။

၇၆-မေး။ အဝိဇ္ဇာကြောင့် အကုသိုလ်သင်္ခါရသည် ပဋ္ဌာန်းနည်း အဘယ် ပစ္စည်းသင့်တို့ဖြင့် ဖြစ်နိုင်သနည်း။

ဖြေ။ အဝိဇ္ဇာကြောင့် အကုသိုလ်သင်္ခါရသည် ပဋ္ဌာန်းနည်း ဟေတု, အာရမ္မဏ, အဓိပတိ, အနန္တရ, သဟဇာတ, ဥပနိဿယ, အာသေဝန စသော ပစ္စည်းသင့်တို့မျှားစွာဖြင့် ဖြစ်ပါသည်။

၇၇-မေး။ အာရမ္မဏသင့်တို့ဖြင့် အဝိဇ္ဇာကြောင့် အကုသိုလ်သင်္ခါရ ဖြစ်ပုံကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ရှေးက ဖြစ်ခဲ့ပြီးသော အကုသိုလ် အဝိဇ္ဇာကို စဉ်းစားမိတိုင်း အာရုံပြု၍ လောဘ, ဒေါသတို့ ဖြစ်လာသောအခါ အာရမ္မဏသင့်တို့ဖြင့် အဝိဇ္ဇာကြောင့် အကုသိုလ်သင်္ခါရ ဖြစ်ပါသည်။

၇၈-မေး။ အဓိပတိသင့်တို့ဖြင့် ဖြစ်ပုံကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ရှေးရှေးဖြစ်ပြီး အကုသိုလ် အဝိဇ္ဇာကို "အဘိုး တန်လိုက်တာ၊ သိပ်နေရာကျပါဘဲ" စသည်ဖြင့် အလေးပြု၍ သာယာသောအခါ အဓိပတိသတ္တိဖြင့် အဝိဇ္ဇာကြောင့် အကုသိုလ်သင်္ခါရ ဖြစ်ပါသည်။

၇၉-မေး။ ဥပနိဿယသတ္တိဖြင့် ဖြစ်ပုံကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ရှေးရှေးဖြစ်ပြီး အကုသိုလ် အဝိဇ္ဇာကို အခြေခံပြု၍ "မည်သည့် ရပ်ရွာမှာ လူမိုက်ဂိုလ်လုပ်ခဲ့တာ ငါကွ" စသည်ဖြင့် နောက်ထပ် လောဘ, ဒေါသတို့ ဖြစ်လာသောအခါ ဥပနိဿယသတ္တိဖြင့် အကုသိုလ် သင်္ခါရ ဖြစ်ပါသည်။

၈၀-မေး။ ဟေတုစသော ကြွင်းသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသောအခါ ဖြစ်ပုံအကျဉ်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဟေတု, သဟဇာတသတ္တိ စသည်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုသောအခါ အကြောင်း အဝိဇ္ဇာနှင့် အကျိုး အကုသိုလ်သင်္ခါရသည် ပြိုင်တူ ဖြစ်ပါသည်၊ အနန္တရ, အာသေဝနသတ္တိ စသည်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုသောအခါ အခြားမရှိ နီးကပ်စွာ ဖြစ်ပါသည်။

၈၁-မေး။ အဝိဇ္ဇာကြောင့် ကုသိုလ်သင်္ခါရ ဖြစ်ရာ၌ သင်ကြားရသောနည်း သုံးနည်းကို ရေတွက်ပြပါ။

ဖြေ။ အဝိဇ္ဇာကြောင့် ကုသိုလ်သင်္ခါရ ဖြစ်ရာ၌ အဝိဇ္ဇာကို ရှက်လျက် ဖြစ်ပုံ-တနည်း၊ အဝိဇ္ဇာကို ခုန်ကျော်လျက် ဖြစ်ပုံ-တနည်း၊ အဝိဇ္ဇာကို နင်းလျက် ဖြစ်ပုံ-တနည်း၊ ဤသို့ သုံးနည်းသင်ကြားရပါသည်။

၈၂-မေး။ အဝိဇ္ဇာကို ရှက်လျက် ကုသိုလ်သင်္ခါရ ဖြစ်ပုံ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ သံသရာဘေး မဆင်ခြင် လူနတ်စည်းစိမ်ကို ကောင်းလှပြီထင်၍ လိုချင်တောင့်တလျက် ကုသိုလ်ပြုသောအခါ ဥပနိဿယသတ္တိဖြင့် အဝိဇ္ဇာကြောင့် ကုသိုလ်သင်္ခါရ ဖြစ်ပါသည်၊ ထိုအခါ အဝိဇ္ဇာကို ဦးခေါင်းထက်ရှက်လျက် ကုသိုလ်ရှင်အား ကုသိုလ် ဖြစ်ပါသည်။

၈၃-မေး။ အဝိဇ္ဇာကို ခုန်ကျော်လျက် ကုသိုလ်သင်္ခါရ ဖြစ်ပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ မိမိ, သူတပါးပြုခဲ့သော အကုသိုလ်အဝိဇ္ဇာကို "အပါယ်ဘေး, သံသရာဘေး အပြစ်ပေးလတ္တံ့"ဟု ဆင်ခြင်၍ ထိုအပြစ်မှ လွတ်ပါစေခြင်းငှာဟု ကုသိုလ်ပြုသောအခါ ဥပနိဿယသတ္တိဖြင့် အဝိဇ္ဇာကြောင့် ကုသိုလ်သံခါရ ဖြစ်ပါသည်၊ ထိုအခါ အဝိဇ္ဇာကို ခုန်ကျော်လျက် ကုသိုလ်ရှင်အား ကုသိုလ် ဖြစ်ပါသည်။

၈၄-မေး။ အဝိဇ္ဇာကို နင်းလျက် ကုသိုလ်သံခါရ ဖြစ်ပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ မိမိပြုမိသော အကုသိုလ်အဝိဇ္ဇာကို ဥာဏ်ဖြင့် သိမ်ဆည်း၍ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တဟု ဝိပဿနာ ဦးဦး နင်းရှုသောအခါ အာရမ္မဏသတ္တိဖြင့် အဝိဇ္ဇာကြောင့် ကုသိုလ်သံခါရ ဖြစ်ပါသည်၊ ထိုအခါ အဝိဇ္ဇာကို နင်းလျက် ကုသိုလ်ရှင်အား ကုသိုလ် ဖြစ်ပါသည်။

၈၅-မေး။ အဝိဇ္ဇာမကင်း မိုက်မဲခြင်းကြောင့် ကုသိုလ်ပြုသည် ဆိုလျှင် အမျှားအားဖြင့် မကျေနပ်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာ ဦးစီးသော, အဝိဇ္ဇာရှက်ထားသော ကုသိုလ်ရှင်ကို ဥပမာဖြင့် ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ အဝိဇ္ဇာဦးစီးသော, ရှက်ထားသော ကုသိုလ်ရှင်သည် ညစ်ကြေးပေလို့ ညှန်အိုင်ရေချိုးလျှင် တိုး၍ ညစ်ကြေးပေသလို မိုက်လို့ ဘဝစည်းစိမ် တောင့်တပြီး ကုသိုလ်ပြုလျှင် တိုး၍ မိုက်မဲသွားနိုင်ပါသည်။

၈၆-မေး။ အဝိဇ္ဇာခုန်ကျော်သော ကုသိုလ်ရှင်ကို ဥပမာဖြင့် ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ အဝိဇ္ဇာ ခုန်ကျော်သော ကုသိုလ်ရှင်သည် ညစ်ကြေးပေလို့ ရေကောင်းရေသန့်ချိုးလျှင် ညစ်ကြေးကင်းသွားသလို မိုက်လို့ အမိုက်လွတ်အောင် ခုန်ကျော်၍ ကုသိုလ်ပြုလျှင် အမိုက်အမဲ ကင်းသွားနိုင်ပါသည်။

၈၇-မေး။ အဝိဇ္ဇာနင်းထားသော ကုသိုလ်ရှင်ကို ဥပမာဖြင့် ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ အဝိဇ္ဇာကို နင်းထားသော ကုသိုလ်ရှင်သည် အိုက်လွန်းလို့ ရေအေးအေးချိုးလျှင် အအိုက် ပျောက်သလို မိုက်လွန်းလို့ အမိုက်ကို နင်း၍ ဝိပဿနာကုသိုလ်နင်းပြုလျှင် အမိုက်ပျောက်သွားနိုင်ပါသည်။

၈၈-မေး။ ကုသိုလ်သည် အဘယ်သို့သောသူအား ဖြစ်သည်၊ အဘယ်သို့သော သူအား မဖြစ်ဟု ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နည်းဖြင့် ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ အဝိဇ္ဇာရှိ၍ မိုက်ရိုင်းလွန်းသူတို့အားသာ ကုသိုလ် ဖြစ်ပါသည်၊ အဝိဇ္ဇာကင်း၍ မမိုက်ရိုင်းသူအား ဘယ်ကုသိုလ်မျှ မဖြစ်ပါ၊ ကုသိုလ်အစား ကြိယာ ဖြစ်ပါသည်။

၈၉-မေး။ အဝိဇ္ဇာ အမိုက်မရှိသူ, ရှိသူတို့ကို ခွဲပြပါ။

ဖြေ။ ဘုရား, ပစ္စေကဗုဒ္ဓာ, ရဟန္တာ၊ ဤသုံးယောက်အား အဝိဇ္ဇာအမိုက် မရှိပါ၊ ပုထုဇဉ်, သောတာပန်, သကဒါဂါမ်, အနာဂါမ်၊ ဤလေးယောက် အား အဝိဇ္ဇာအမိုက် ရှိပါသေးသည်။

၉၀-မေး။ ဒါန, သီလစသော ကောင်းမှုပြုလျက် ကုသိုလ်မရသူ, ရသူ ခွဲပြပါ။

ဖြေ။ ဒါန, သီလစသော ကောင်းမှုပြုလျှင် ပုထုဇဉ်မှ အနာဂါမ်အထိ လေးယောက်သာ ကုသိုလ်ရနိုင်ပါသည်၊ ဘုရား, ပစ္စေကဗုဒ္ဓာ, ရဟန္တာတို့မှာ ကုသိုလ်မရနိုင်ပါ ကြိယာစိတ်ကိုသာ ရနိုင်သည်။

၉၁-မေး။ ကုသိုလ်နှင့် ကြိယာ ထူးခြားပုံကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ကုသိုလ်သည် မျိုးအောင်သောသစ်စေ့နှင့် တူပါသည်၊ သံသရာ ထဲ၌ ဇာတိ, ဇာရာ, မရဏ သစ်ပင်ကို ပေါက်ရောက်စေနိုင်ပါသည်၊ ကြိယာ သည် မျိုးမအောင်သောသစ်စေ့နှင့် တူပါသည်၊ သံသရာထဲ၌ ဒုက္ခပင်တို့ကို မပေါက်ရောက်စေနိုင်ပါ၊ တနည်းတော့လဲ-အမိုက်မကင်းသူအား ဖြစ်သော ကုသိုလ်သည် အမိုက်ကိုဖျက်ဆီးသော မဂ်လေးပါးဖြစ်အောင် တတ်နိုင်ပါသည်၊ အမိုက်ကင်းသူအားဖြစ်သော ကြိယာသည် အမိုက်ကို ဖျက်ဆီးသော မဂ်လေးပါး ဖြစ်အောင် မတတ်နိုင်ပါ၊ သို့ရာတွင် မဂ်လေးကြိမ်ဖြင့် အမိုက်ကို ဖျက်ဆီးပြီး သူအား နောင်ဖျက်ဆီးစရာ အမိုက်မရှိတော့ပါ၊ မဂ်ဖြစ်ဘို့ မလိုတော့ပါ။

၉၂-မေး။ ကုသိုလ်သည် ဇာတိစသော ဒုက္ခကို ဖြစ်စေသည် ဟူ၍ရင်း, မဂ်လေးပါးဖြစ်အောင် တတ်နိုင်သည်ဟူ၍ရင်း မီးစတဘက် ရေမှုတ်တဘက် ဆိုထားသည်၊ ပယ်ရမည်လော၊ ကျင့်ရမည်လော။

ဖြေ။ ကုသိုလ်ကို မပယ်အပ်ပါ၊ ကျင့်ရပါသည်၊ ယခုမှ ဇာတိကြောက်လို့ ကုသိုလ်ပယ်သော်လဲ ဇာတိမလွတ်နိုင်သေးပါ၊ အကုသိုလ်ကို ပြုလျှင်လဲ

ဇာတိဖြစ်နိုင်ပါသည်၊ ဇာတိဖြစ်စေသော ကုသိုလ်တွေကိုလဲ မျှားစွာပြုထားပြီး ရှိကြပါသည်၊ အကြိမ်ကြိမ်တွေပြီး, တွေ့ဆဲ, တွေ့လတ္တံ့သော ဇာတိတို့ကို သတိသမ္ပဇညကင်းလျက် အလန့်တကြား မကြောက်သင့်ပါ၊ မဂ်လေးပါးဖြစ်အောင် တတ်နိုင်သောကုသိုလ်ကို အားထုတ်၍ ကျင့်အပ်ပါသည်၊ တကြိမ်မျှမတွေ့ဘူးသောမဂ် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုမဂ်ရလျှင် အဝိဇ္ဇာအမိုက်ကင်း၍ ဇာတိစသော ဒုက္ခမှ အပြီးတိုင် လွတ်ကင်းနိုင်ပါသည်။

၉၃-မေး။ မဂ်နှင့်ဆက်သွယ်လျှင် ဇာတိဘေးရှိသော ကုသိုလ်ကို မပယ်အပ်ပုံ, ကျင့်အပ်ပုံကို ဥပမာဆောင်ပြပါ။

ဖြေ။ သမုဒ္ဒရာအတွင်း သင်္ဘောပျက်၍ ထောက်တည်ရာမရသောသူ၏ အနီးသို့ ဆင်သေကောင်ပုပ်ကြီး ရောက်လာသည်ဖြစ်အုံ၊ ပုပ်စော်နံသော ရှုံစရာဘေးရှိသော်လည်း ကမ်းပါးအရောက် ယက်သွားနိုင်သည်ဟု သိလျှင် တက်စီးရမည် ဖြစ်ပါသည်၊ ထို့အဘူ ဇာတိဒုဘေးစသည်ဖြင့် ပုပ်စော်နံ ရှုံစရာ ကုသိုလ်-ဆင်သေကောင်ပုပ်ကို မဂ်လေးပါးကမ်းပါးအရောက် ယူသွားနိုင်သည်ဟု သိ၍သာ ထောက်တည်ရာမရသေးသော အမျိုးကောင်းသားသည် အားထုတ်ကာ တက်စီးရပါသည်။

၉၄-မေး။ ဤဘဝစက်သည် ဇရာမရဏာ၌ မပြတ်ဘဲ အဘယ်သို့ ပြန်၍ ဆက်သနည်း။

ဖြေ။ ဇရာမရဏာ၌ မပြတ်ဘဲ သောကစသည်တို့လည်း ဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုအခါ နုပျိုလို့, အသက်ရှည်လို့သော ကာမာသဝ စသည်တို့လည်း ဖြစ်ကုန်၏၊ အာသဝနှင့် တွဲလျက် အဝိဇ္ဇာလည်း ဖြစ်ပြန်၏၊ ဤသို့ ဇရာမရဏကြောင့် အဝိဇ္ဇာဖြစ်၍ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရ ဖြစ်သဖြင့် ဘဝစက် ပြန်၍ ဆက်ပါသည်။

၉၅-မေး။ ဤဘဝစက်မှ ထွက်နိုင်အောင် အဘယ်အင်္ဂါကို ဖျက်ရသနည်း။

ဖြေ။ ဤဘဝစက်မှ ထွက်နိုင်အောင် အဝိဇ္ဇာ, တဏှာဟူသော မူလအင်္ဂါနှစ်ပါးကို ဖျက်ရပါသည်။

၉၆-မေး။ ဒါနဲ, သီလစသော ကုသိုလ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ရပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာကို အားနည်းအောင်ပြုသော ဒါန, သီလစသော ကုသိုလ်သည် ဥပနိဿယသတ္တိဖြင့်ရင်း, အနန္တရသတ္တိဖြင့်ရင်း မဂ်ကိုဖြစ်စေနိုင်ပါသည်၊ ထိုမဂ်သည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုလျက် အဝိဇ္ဇာ, တဏှာကို အမြစ်ဖြတ်ပါသည်၊ အဝိဇ္ဇာ အကြွင်းမဲ့ချုပ်လျှင် သင်္ခါရချုပ်ခြင်း စသည်ဖြင့်ရင်း, တဏှာ အကြွင်းမဲ့ချုပ်လျှင် ဥပါဒါန်ချုပ်ခြင်းစသည်ဖြင့်ရင်း ဒုက္ခအစုချုပ်ငြိမ်း၍ နိဗ္ဗာန်ရပုံကို ဟောပါသည်၊ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာကို အားပေးလျက်ဖြစ်သော ကုသိုလ်ဖြင့်ကား နိဗ္ဗာန်မရနိုင်ပါ။

၉၇-မေး။ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာကို အားပေးသော ဝဋ္ဋနိဿိတ ကုသိုလ်ထက် ကြောက်ဘွယ်တရား ရှိသေးသလော၊ အဘယ်မှာ ရှိသေးသနည်း။

ဖြေ။ ဝဋ္ဋနိဿိတ ကုသိုလ်သည် အဝိဇ္ဇာ, တဏှာမူလကို အားပေးရုံသာဖြစ်ပါသည်၊ မူလကား မဖြစ်ပါ၊ အကုသိုလ်တရားကား ထို မူလနှစ်ပါးကို အားလည်း ပေးသည်၊ မူလလည်း ဖြစ်ပါသည်၊ ထို့ကြောင့် ဝဋ္ဋနိဿိတ ကုသိုလ်ထက် အကုသိုလ်သည် ပို၍ကြောက်ဘွယ်ဖြစ်ပါသည်၊ (ပဏ္ဍိတမာနီ) ပညာလွန်သူတို့ကား အကုသိုလ်ကို အပြစ်များစွာ မဆိုဘဲ ဝဋ္ဋနိဿိတ ကုသိုလ်ကို ပို၍ အပြစ်များစွာ ဆိုကြပါသည်။

၀ိပဿနာ ခရီးစဉ် မေး-ဖြေ

၁-မေး။ သုတမယဉာဏ်, စိန္တာမယဉာဏ်, ဘာဝနာမယဉာဏ်၊ ဤဉာဏ်သုံးပါး၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ သင်ယူ, နာကြား, မေးမြန်းခြင်းအားဖြင့် သိသော ဉာဏ်သည် သုတမယဉာဏ်....၊ ကြံစည်စိတ်ကူးခြင်းဖြင့် သိသောဉာဏ်သည် စိန္တာမယဉာဏ်....၊ပွားများအားထုတ်ခြင်းဖြင့် သိသောဝိပဿနာဉာဏ်သည် ဘာဝနာမယဉာဏ် မည်ပါသည်။

၂-မေး။ တဒင်္ဂပဟာန်, ဝိက္ခम္ဘနပဟာန်, သမုစ္ဆေဒပဟာန်၊ ဤပဟာန်သုံးပါး၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ထိုထိုအကုသိုလ်အင်္ဂါကို ဇောခုနစ်ကြိမ်ဖြင့် ပယ်သော ကာမကုသိုလ်ပညာသည် တဒင်္ဂပဟာန်....၊ အကုသိုလ်ကို ဝေးအောင်ခွါသော ရူပ, အရူပ–မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ပညာသည် ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်... ၊အကုသိုလ်ကို တကြိမ်

တည်းဖြင့် အပြီးတိုင်သတ်သော မဂ်လေးပါးပညာသည် သမုဒ္ဓေဒပဟာန် မည်ပါသည်။

၃-မေး။ ဝိပဿနာဉာဏ်၌ဖြစ်သော ပရိညာသုံးပါးကို ရေတွက်ပြပါ။

ဖြေ။ ဉာတပရိညာ, တီရဏပရိညာ, ပဟာနပရိညာ၊ ဤကား ပရိညာ သုံးပါး ဖြစ်ပါသည်။

၄-မေး။ ဉာတပရိညာဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ ဤကားရူပ်, ဤကားနာမ်, ဤမျှရှိသည်, ဤကား အကြောင်း ဖြစ်သည်ဟု သိထိုက်သမျှကို သိသော ဉာဏ်သည် ဉာတပရိညာမည်ပါသည်။

၅-မေး။ တီရဏပရိညာဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ ဤရူပ်,ဤနာမ်သည် အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ ဖြစ်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်သည် တီရဏပရိညာ မည်ပါသည်။

၆-မေး။ ပဟာနပရိညာဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ ဒိဋ္ဌိကိလေသာတို့ကို ပယ်စွန့်လျက်သိသော ဝိပဿနာဉာဏ်သည် ပဟာနပရိညာ မည်ပါသည်။

၇-မေး။ ဉာတပရိညာ၏ ဖြစ်ရာဌာနကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဤကားရူပ်, ဤကားနာမ်ဟု ပိုင်းခြားသော နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒ ဉာဏ်သည်ရင်း၊ ဤရူပ်, ဤနာမ်တို့၏ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းသော ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ်သည်ရင်း၊ ဤဉာဏ်နှစ်ပါးသည် ဉာဏပရိညာ၏ ဖြစ်ရာဌာန ဖြစ်ပါသည်။

၈-မေး။ တီရဏပရိညာ၏ ဖြစ်ရာဌာနကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တဟု သုံးသပ်သော သမ္မသနဉာဏ်သည်ရင်း၊ ဖြစ်ခြင်း, ပျက်ခြင်းကိုရှုသော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်သည်ရင်း၊ ဤဉာဏ်နှစ်ပါးသည် တီရဏပရိညာ၏ ဖြစ်ရာဌာန ဖြစ်ပါသည်။

၉-မေး။ ပဟာနပရိညာ၏ ဖြစ်ရာဌာနကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အထက်၌ ဝိပဿနာဉာဏ် ရှစ်ပါးသည် ပဟာနပရိညာ၏ ဖြစ်ရာဌာန ဖြစ်ပါသည်။

၁၀-မေး။ ဉာတပရိညာ၏ဖြစ်ရာ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ဖြစ်အောင် ရုပ်နာမ်ကို ပိုင်းခြားပြပါ။

ဖြေ။ အာရုံကို မသိသော ပထဝီ, အာပေါ်စသော သဘောတရားသည် ရုပ်မည်၏၊ ပူခြင်း,အေးခြင်း စသည်ကြောင့် သွင်မတူပြောင်းလဲ ဖြူ-မဲ, ပိန်ထွား ချို-ခါး, မွေး-နုံ ဖောက်လဲဖောက်ပြန် ဖြစ်တတ်၏၊ အာရုံကို သိသော စိတ်, စေတသိက်သည် နာမ်မည်၏၊ အာရုံသို့ ရှေးရှည်တတ်တတ်၏၊ ဤသို့ ရုပ်နာမ်ကို ပိုင်းခြားမှတ်သားရပါသည်။

၁၁-မေး။ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ပိုင်းခြားနိုင်သူ၏ အာနိသင်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဤရုပ်, ဤနာမ်မှတပါး ငါ,သူတပါး, ယောကျ်ား, မိန်းမ မရှိဟု ဒိဋ္ဌိကို တားနိုင်အောင် ပိုင်းခြားလျင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကုန်ပါသည်၊ အနုပုထုဇဉ် အဖြစ်မှ လွတ်ပါသည်၊ ကလျာဏပုထုဇဉ် အဖြစ်သို့ ရောက်ပါသည်။

၁၂-မေး။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ဖြစ်အောင် အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းပြပါ။

ဖြေ။ အနာတ္တလျှင်အကြောင်းရှာရပါသည်၊ ကလေးသူငယ်တွေ့လျှင် မိခင်ရှာရပါသည်၊ ထို့အတူ ရုပ်နာမ်တွေ့လျှင် အနာသတ္တဝယ် သူငယ်အလား သဘောထား၍ ဖြစ်ကြောင်းရှာရပါသည်၊ ထို့ကြောင့် ဤရုပ်, ဤနာမ်သည် အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ကံ စသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သည်၊ အကြောင်းမကင်းသော အကျိုးတရားသာ ဖြစ်သည်ဟု အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းရပါသည်။

၁၃-မေး။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ရသူ၏ အာနိသင်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ရသူသည် အကြောင်း မကင်းသော အကျိုးတရားအပေါင်းသာ ဖြစ်ပြီး, ဖြစ်ဆဲ, ဖြစ်လတ္တံ့ဟု သိပါသည်၊ သူ့ကြောင့်, ငါ့ကြောင့် ငါ, သူဘပါး ဖြစ်ပြီး,ဖြစ်ဆဲ, ဖြစ်လတ္တံ့ဟူ၍ မရှိဟု သိ၍ ယုံမှားကင်္ခါ စင်ကြယ်ပါသည်၊ သာသနာ၌ ထောက်ရာတည်ရာရ၍ သက်သာရာ

ရသူ ဖြစ်ပါသည်၊ စူဠသောတာပန်ခေါ်သော သောတာပန် အထွေးအဖြစ်သို့ ရောက်ပါသည်။

၁၄-မေး။ ဝိပဿနာဉာဏ်ဆယ်ပါးကို အလွယ်တကူ သိနိုင်အောင် ရေတွက်ပြပါ။

ဖြေ။ သမ္မသနဉာဏ်, ဥ,ဘင်,ဘ,အာ,နိ,မု,ပဋိ,ရ,နု၊ ဤကား ဝိပဿနာဉာဏ်ဆယ်ပါး သိသာရုံ ရေတွက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၁၅-မေး။ သမ္မသနဉာဏ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ အကြောင်းသိမ်းဆည်းပြီးသော ရုပ်နာမ်တို့ကို အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တဟု အဖန်ဖန်သုံးသပ်ခြင်းသည် သမ္မသနဉာဏ် မည်ပါသည်။

၁၆-မေး။ အဆင်းမြင်ရာ၌ သမ္မသနဉာဏ်ဖြစ်အောင် သုံးသပ်ပြပါ။

ဖြေ။ အဆင်းတခုခု မြင်သောအခါ ဤအဆင်းနှင့် ဤမျက်စိသည် အကြောင်းတရားတို့ ညီညွတ်မှု ဖြစ်ပေါ်လာသောရုပ်ဖြစ်ပါသည်၊ မြင်ခြင်းသိခြင်းသည် အကြောင်းတရားတို့ ညီညွတ်မှု ဖြစ်ပေါ်လာသော နာမ်ဖြစ်ပါသည်၊ ဤရုပ်, ဤနာမ်မှတပါး မြင်တတ်, သိတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ, ငါ, သူတပါး, ယောကျ်ား, မိန်းမ-မရှိ၊ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ၊ ဤသို့ သမ္မသနဉာဏ် ဖြစ်စေရပါသည်။

၁၇-မေး။ သမ္မသနဉာဏ်အရာ၌ ခန္ဓာငါးပါးကို ၁၁-မျိုးခွဲရှုရမည်ဟု ဆိုလို၏၊ ၁၁-မျိုး ရေပြပါ။

ဖြေ။ အတိတ်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန်-သုံးမျိုး၊ အဇ္ဈတ္တ, ဗဟိဒ္ဓ- နှစ်မျိုး၊ သြဠာရိက,သုခုမ-နှစ်မျိုး၊ ဟီန, ပဏီတ-နှစ်မျိုး၊ ဒူရ,သန္တိက-နှစ်မျိုး၊ ဤကား ခန္ဓာငါးပါးကို ခွဲစရာ ၁၁-မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

၁၈-မေး။ အတိတ်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန်ဖြင့် ခွဲ၍ သုံးသပ်ပြပါ။

ဖြေ။ အတိတ်ရုပ်သည် အတိတ်၌ ချုပ်ပြီးပြီ- အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ၊ အနာဂတ်ရုပ်သည် အနာဂတ်၌ ချုပ်လတ္တံ့- အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ၊ ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်သည် ပစ္စုပ္ပန်၌ ချုပ်၏- အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ၊ ဤသို့ သုံးသပ်ရပါသည်။

၁၉-မေး။ အဇ္ဈတ္တ, ဗဟိဒ္ဓဖြင့် ခွဲ၍ သုံးသပ်ပြပါ။

ဖြေ။ အဇ္ဈတ္တရုပ်သည် ဗဟိဒ္ဓမဖြစ်မူ၍ ချုပ်၏၊ ဗဟိဒ္ဓရုပ်သည် အဇ္ဈတ္တ မဖြစ်မူ၍ ချုပ်၏- အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ၊ ဤသို့ သုံးသပ်ရပါသည်။

၂၀-မေး။ သြဠာရိက, သုခုမစသည်တို့ဖြင့် ခွဲ၍ သုံးသပ်ပြပါ။

ဖြေ။ သြဠာရိကရုပ်သည် သုခုမ မဖြစ်မူ၍ ချုပ်၏၊ သုခုမရုပ်သည် သြဠာရိက မဖြစ်မူ၍ ချုပ်၏-အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ၊ ဟီနရုပ်သည် ပဏီတ မဖြစ်မူ၍ ချုပ်၏၊ ပဏီတရုပ်သည် ဟီန မဖြစ်မူ၍ ချုပ်၏– အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ၊ ဒူရရုပ်သည် သန္တိက မဖြစ်မူ၍ ချုပ်၏၊ သန္တိကသည် ဒူရမဖြစ်မူ၍ ချုပ်၏–အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ၊ ဝေဒနာသည်....၊ သညာသည်....၊ သင်္ခါရသည်....၊ ဝိညာဏ်သည်.... တခုစီရင်း, ရုပ်နာမ်သည်-ဟု ပေါင်း၍ရင်း သုံးသပ်ရပါသည်။

၂၁-မေး။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါတို့ကို သမ္မသနဉာဏ်ဖြင့် သုံးသပ်ပြပါ။

ဖြေ။ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရသာ ဖြစ်သည်၊ ငါ့ကိုယ်,ငါ့ဟာ,ငါမဖြစ်၊ သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဏ်သာ ဖြစ်သည်၊ ငါ့ကိုယ်, ငါ့ဟာ, ငါ-မဖြစ်....၊ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ၊ ဤသို့ သုံးသပ်ရပါသည်။

၂၂-မေး။ ခြေတလှမ်း တလှမ်းဌ် "ကြွ, ဆောင်, လှဲ, ချ, ထား, နှိပ်" ဟူသော အစိတ်အပိုင်း ၆-ခုကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ခြေတလှမ်းတလှမ်းဌ် အစိတ်အပိုင်း ၆-ခုကို မှတ်သားရပါသည်၊ ကြွ....ဟူသည်ကား–လှမ်းလိုသောခြေကို ရှေးဦးစွာ ကြွရပါသည်၊ ဆောင်.... ကြွပြီးမှ ထိုခြေကို ရှေ့သို့ ဆောင်ရပါသည်၊ လှဲ....ဆောင်ပြီးမှ ဆူး, ငြောင့်, ခလုတ်ကိုမြင်၍ ဘေးသို့လှဲလိုက်ရပါသည်၊ ချ....လှဲပြီးမှ မြေ၌ ချရပါသည်၊ ထား....ချပြီးမှ မြေ၌ တည်အောင် ထားရပါသည်၊ နှိပ်....ထားပြီးမှ နောက်တဘက် လှမ်းလို၍ ထိုခြေကို မြေ၌ နှိပ်၍ နင်းရပါသည်၊ ထိုနောက်မှ နောက်တဘက် ကြွ၍ လှမ်းရပါသည်။

၂၃-မေး။ ခြေတလှမ်းတလှမ်းဌ် သမ္မသနဉာဏ် ၆-ပါးဖြစ်အောင် သုံးသပ်ပြပါ။

ဖြေ။ ခြေကြွစဉ် ရုပ်သည် မဆောင်မီ ချုပ်၏၊ ဆောင်စဉ် ရုပ်သည် မလွှဲမီ ချုပ်၏၊ လွှဲစဉ် ရုပ်သည် မချမီ ချုပ်၏၊ ချစဉ် ရုပ်သည် မထားမီချုပ်၏၊ ထားစဉ် ရုပ်သည် မနှိပ်မီ ချုပ်၏၊ နှိပ်စဉ်ရုပ်သည် မကြွမီ ချုပ်၏-အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ၊ ဤသို့ ၆-ပါး ဖြစ်သည်။

၂၄-မေး။ ခြေတလှမ်းတလှမ်းဌိဖြစ်သော ဉာဏ် ၆-ပါးကို နာမ်အားဖြင့် ပဋိပါဒိုနည်း လေးဆက်လောက် သုံးသပ်ပြပါ။

ဖြေ။ ခြေတလှမ်းတလှမ်းဌိ အစိတ်အပိုင်း ၆-ခုကို သိသော ပဌမစိတ်သည် အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ၊ ထိုပဌမစိတ်ကို သိသော ဒုတိယစိတ်သည် အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ၊ ထိုဒုတိယစိတ်ကို သိသော တတိယစိတ်သည် အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ၊ ထိုတတိယစိတ်ကိုသိသော စတုတ္ထစိတ်သည် အနိစ္စ,ဒုက္ခ,အနတ္တ။

၂၅-မေး။ ဥ-ဟူသော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ ရုပ်နာမ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်း, ပျက်ခြင်းကို ရှုသောဉာဏ်သည် ဥဒ-ယဗ္ဗယဉာဏ် မည်ပါသည်။

၂၆-မေး။ ရုပ်၌ ဥဒယဗ္ဗယရှုပုံ ရှုပြစမ်းပါ။

ဖြေ။ ဤရုပ်သည် အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ကံ, အာဟာရ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်၊ ဥပါဒ်အခါလည်း ဖြစ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤကား ဥဒယ ၊ါးပါး၊ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ကံ, အာဟာရချုပ်ခြင်းကြောင့် ချုပ်သည်၊ ဘင်အခါလည်း ချုပ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤကား ဝယ ၊ါးပါး။

၂၇-မေး။ ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ၌ ဥဒယဗ္ဗယရှုပုံ ရှုပြစမ်းပါ။

ဖြေ။ ဤဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရသည် အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ကံ, ဖဿ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်၊ ဥပါဒ်အခါလည်း ဖြစ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤကား ဥဒယ ၊ါးပါးစီ၊ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ကံ, ဖဿ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ချုပ်သည်၊ ဘင်အခါလည်း ချုပ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤကား ဝယ ၊ါးပါးစီ။

၂၈-မေး။ ဝိညာဏ်၌ ဥဒယဗ္ဗယရှုပုံ ရှုပြစမ်းပါ။

ဖြေ။ ဤဝိညာဏ်သည် အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ကံ, နာမ်ရူပ် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်၊ ဥပါဒ်အခါလည်း ဖြစ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤကား ဥဒယဝါးပါး၊အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ကံ, နာမ်ရူပ် ချုပ်ခြင်းကြောင့် ချုပ်သည်၊ ဘင်အခါလည်း ချုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤကား ဝယဝါးပါး။

၂၉-မေး။ အဘယ်အခါ အာရဒ္ဓဝိပဿကပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သနည်း။

ဖြေ။ ဥဒယဗ္ဗယ ၅၀-ရှု၍ သင်္ခါရတို့၏ အသစ်အသစ် ဖြစ်လာပုံ, တိုတောင်းသော ခဏအတွင်း ပျက်ပုံကိုမြင်သောအခါ တရုဏဝိပဿနာ မည်သော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ရသည်ဖြစ်၍ အာရဒ္ဓဝိပဿကပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပါသည်။

၃၀-မေး။ အဘယ်အခါ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်သနည်း။

ဖြေ။ အာရဒ္ဓဝိပဿကပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သောအခါ သြဘာသ, ပီတိစသော ဘေးရန်ဆယ်ပါး ဖြစ်တတ်ပါသည်၊ ထိုအခါ ငါအား ဖြစ်သော သြဘာသ စသည်သည် အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ၊ ဤသို့ အနိစ္စ စသည်ဖြင့် သိသော စိတ်သည်လည်း အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ၊ ဤသြဘာသ စသည်သည် လမ်းမှန် မဟုတ်၊ ဝိပဿနာ ညစ်နွမ်းကြောင်း ဘေးရန် ဖြစ်၏၊ ထိုဘေးရန်မှ လွတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ်သာလျှင် ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်ဖြစ်၍ လမ်းမှန် ဖြစ်သည်၊ ဤသို့ လမ်းမှန်, လမ်းမှား မှတ်သားနိုင်သောအခါ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်ပါသည်။

၃၁--မေး။ ပဋ္ဌာန်းသမုဒ္ဒါအင်္ဂါကို ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ရှုပြစမ်းပါ။

ဖြေ။ အဝိဇ္ဇာဖြစ်ခြင်းကြောင့် သင်္ခါရ ဖြစ်သည်၊ ဤကား ဥဒယဉာဏ်၊ အဝိဇ္ဇာဖြစ်ခြင်းကြောင့် သင်္ခါရချုပ်သည်၊ ဤကား ဝယဉာဏ်....၊ ဤနည်း မှီ၍ ဇာတိဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဇရာမရဏ ဖြစ်သည်၊ ဤကား ဥဒယဉာဏ်၊ ဇာတိ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဇရာမရဏ ချုပ်သည်၊ ဤကား ဝယဉာဏ်။

၃၂-မေး။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်သည် ပရိညာနှစ်ပါး၏ အရာဌာနဟု ဆိုသည်၊ ဖြစ်ပုံ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်၏ ဖြစ်ခါစသည် တိရစ္ဆာပရိညာ၏ဌာန ဖြစ်ပါသည်၊ အလေ့အလာ များသောအခါ ပဟာနပရိညာ၏ဌာနသို့ သက်ဝင်ပါသည်။

၃၃-မေး။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ရသူအား ရုပ်နာမ်ထင်ပုံ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဤရုပ်, ဤနာမ်သည် မဖြစ်မီ စုပုံလျက် မရှိ၊ ဖြစ်သောအခါ စုပုံရာမှ မလာ၊ ချုပ်သောအခါ တနေရာသို့ မသွား၊ ချုပ်ပြီးနောက် စုပုံလျက် မရှိ၊ စောင်းသံသည် ရှေးက မမြည်၊ တီးမှ မြည်သည်၊ မြည်ပြီးနောက် ပျောက်ပျက်လေသည်၊ ထို့အတူ ဤရုပ်, ဤနာမ်သည် ရှေးက မဖြစ်၊ အကြောင်းညီညွတ်မှ အသစ်ဖြစ်လာသည်၊ ဖြစ်ပြီးနောက် ချုပ်ပျောက်လေသည်၊ ဤသို့ ထင်ပါသည်။

၃၄-မေး။ ဖြစ်ခြင်း,ပျက်ခြင်းကို နှလုံးမသွင်း သန္တတိအစဉ် ဖုံးလွှမ်းခြင်းကြောင့် အနိစ္စမထင်ဟု ဆို၏၊ သန္တတိအစဉ် ဖျက်ပြပ'။

ဖြေ။ ဤရုပ်, ဤနမ်သည် ဥဒယငါးပါး, ဝယငါးပါးဖြင့် ဖြစ်၍ ပျက်ပါသည်၊ အစဉ်အဆက် တခုတည်း မဟုတ်ပါ၊ အပိုင်းအပြတ်ဖြစ်၍ ပျက်ပါသည်၊ အနိစ္စ, အနိစ္စ။

၃၅-မေး။ မပြတ်နှိပ်စက်အပ်သည်ကို နှလုံးမသွင်း ဣရိယာပုထ် ဖုံးလွှမ်းခြင်းကြောင့် ဒုက္ခမထင်ဟု ဆို၏၊ ဣရိယာပုထ် ဖျက်ပြပါ။

ဖြေ။ ဤရုပ်, ဤနာမ်သည် ဖြစ်ခြင်း,ပျက်ခြင်းဖြင့် မပြတ် နှိပ်စက်ခံရပါသည်၊ ဣရိယာပုထ်ပြောင်းလဲခြင်းဖြင့် အညောင်းပြေ၍ ချမ်းသာသည် မဟုတ်ပါ၊ ဣရိယာပုထ်တခုမှ တခုသို့ မရောက်ဘဲ အမြဲနှိပ်စက် ခံနေရပါသည်-ဒုက္ခ, ဒုက္ခ။

၃၆-မေး။ ပထဝီ, အာပေါစသော အကဲ့အပြားကို နှလုံးမသွင်း တခဲနက် ဖုံးလွှမ်းခြင်းကြောင့် အနတ္တ မထင်ဟု ဆို၏၊ တခဲနက် ဖျက်ပြပါ။

ဖြေ။ ဤရုပ်, ဤနာမ်သည် ပထဝီ, အာပေါ စသော အကဲ့အပြား၊ ဓာတု, ဝေဒနာစသော အကဲ့အပြား ဖြစ်ပါသည်။ တလုံးတည်း တခဲနက် ခိုင်ခံ့သည် မဟုတ်ပါ၊ ပကတိမျက်စိဖြင့် မမြင်နိုင်အောင် ဓာတုငယ်၍ မျက်စိတမှိတ်ခန့်မျှ

အသက်မရှည်သော မှုန်မှုန်မှားမှား တရားအစုကလေးတွေ ဖြစ်ပါသည်၊ ငါ့ကိုယ်, ငါ့ဟာ, ငါဟု စွဲယူစရာမရှိ–အနတ္တ, အနတ္တ။

၃၇-မေး။ ဘင်–ဟူသော ဘင်္ဂဉာဏ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်အမြင်သန်၍ ဖြစ်ခြင်း, ပျက်ခြင်း–လျင်လျင်မြန်မြန် ထင်ဖန်များသောအခါ ဖြစ်ခြင်း မမြင်၊ ပျက်ခြင်းကိုသာ မြင်ရခြင်းသည် ဘင်္ဂဉာဏ် ဖြစ်ပါသည်။

၃၈-မေး။ ဘင်္ဂဉာဏ်ဖြင့် ပျက်ခြင်းမျှ မြင်ပုံကို ဥပမာဆောင်ပြပါ။

ဖြေ။ လျှပ်စစ်ပြက်သောအခါ လျင်မြန်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ခြင်းကို စွဲအောင် မမြင်၊ ပျက်ခြင်းသာ စွဲအောင် မြင်ရပါသည်၊ ထို့အတူ ရုပ်နာမ်တို့၏ လျင်မြန်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ခြင်း မမြင်၊ ပျက်ခြင်းသာ စွဲအောင် မြင်ရပါသည်။

၃၉-မေး။ ဘင်္ဂဉာဏ်ဖြင့် ပျက်ခြင်းကိုသာ မြင်ပြစမ်းပါ။

ဖြေ။ ဤရုပ်, ဤနာမ် သင်္ခါရအစုသည် ဖြစ်လေသမျှ ပျက်ဘို့ချည်းသာ ဖြစ်လေစွတကား၊ တဖျစ်ဖျစ်မြည်ဆူ အိုးကင်းပူထက် နှမ်းစေ့ကျက်သကဲ့သို့ တပျက်တည်းသာ ပျက်လေစွတကား၊ မိုးယိုးကြီးရွာစဉ် ရေပြင်အထက် ဥဇောင်းရေပွက် လျင်စွာပျက်သကဲ့သို့ အပျက်မြန်လှလေစွတကား။

၄၀-မေး။ ဘင်္ဂဉာဏ်ရသူ၏ အာနိသင်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ရုပ်နာမ်လောကဌ် ဘင်္ဂဉာဏ်ရလျှင် ဦးခေါင်းမီးလောင်သူအလား ကိစ္စတပါးပယ်ရှား၍၊ ဝါ–ဦးခေါင်းမီးလောင်စဉ်သော်လည်း ကိစ္စတပါး ပယ်ရှား၍ ဘင်္ဂဉာဏ်ဖြင့် ပျော်ပျော်ကြီး အပျက်ကို ရှုနိုင်ပါသည်၊ အပျက်မြင်သူကို သေမင်း မမြင်နိုင်လတ္တံ့။

ယထာ ပုမ္မဋ္ဌကံ ပသေ၊ ယထာ ပသေ မရီစိကံ။
ဧဝံ လောကံ အဝေက္ခန္တံ၊ ပစ္စုရှာဇာ နုပသဿတိ။ ။

ပုမ္မဋ္ဌကံ၊ ဥဇောင်းရေပွက်ကို။ ပသေယထာ၊ တဖျစ်ဖျစ်ပျက်အင် ရှုမြင်သကဲ့သို့။ မရီစိကံ၊ တံလျှပ်ကို။ ပသေယထာ၊ ရေမဟုတ်ဘဲ ရေအသွင်ရှုမြင်ရသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ လောကံ၊ ခန္ဓာငါးဝ ရုပ်နာမ်လောကကို။ အဝေက္ခန္တံ၊

အပျက်စုနှင့် ကိုယ်မဟုတ်ဘဲ ကိုယ်အသွင်ဟု ဉာဏ်သက်ဝင်၍ ရှုမြင်သူကို။ မစ္စု ရာဇာ၊ သေမင်းသည်။ နှ ပဿတိ၊ မမြင်နိုင်။ ဝါ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ရ၍ ဘဝ တဖန်မရှိသောကြောင့် မမြင်ရလေတော့သတည်း။ ဤသို့ ဟောပါသည်။

၄၁-မေး။ အပျက်ကို ပျော်ပျော်ကြီး ရှုနိုင်ပုံကို ဥပမာဆောင်ပြပါ။

ဖြေ။ အချုပ်ထောင်အတွင်း အကျဉ်းခံရသူသည် ထိုအချုပ်ထောင်၏ ပျက်သော နေရာတခုကို မြင်ရလျှင် ထိုအပျက်ကို ပျော်ပျော်ကြီး ရှုနိုင်ပါသည်၊ အချုပ်ထောင်၏ အပျက်မြင်သူသည် မကြာမီ အချုပ်ထောင်စောင့်သူဟို့ မမြင် ရာသို့ ရောက်နိုင်ပါသည်။

၄၂-မေး။ ဘ-ဟူသော ဘယဉာဏ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ ဘင်ဉာဏ်အမြင်သန်၍ ၃၁-ဘုံ သမ်ါရအားလုံးသည် ကြောက်ဘွယ် ဘေးရန်ကြီးပါတကားဟု တွယ်တာခြင်းကင်းလျက် ကြောက်ခြင်းသည် ဘယ ဉာဏ် မည်ပါသည်။

၄၃-မေး။ ဘယဉာဏ်ဖြင့် ကြောက်ပုံ ကြောက်ပြစမ်းပါ။

ဖြေ။ ၃၁-ဘုံသမ်ါရ အားလုံးသည် ခြေသော့, သစ်, ကျားပမာ ကြောက် စရာကောင်းလေစ၊ မြွေဆိုး, ဆင်ဆိုး, မိုးယိုးကြိုးစက်ကွင်းပမာ လန့်စရာကောင်း လေစ၊ မီးကျီးစုအသွင် စစ်မြေပြင်တန့်နန်း သင်းချိုင်းကုန်းပမာ နေစရာမကောင်း လေစ၊ အတိတ် ရုပ်နာမ်တွေ့ပျက်ပြီးပြီ၊ ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်နာမ်တွေ့ ပျက်ဆဲ၊ အနာဂတ် ရုပ်နာမ်တွေ့ ပျက်လတ္တံ့၊ ကာမဘုံခန္ဓာ ရှားနှစ်တံကျင်ပမာ, ရူပဘုံခန္ဓာ သံတံကျင်ပမာ, အရူပဘုံခန္ဓာ ရွှေတံကျင်ပမာ တွယ်တာဘို့မကောင်း သက်သာကြောင်းမပါ ကြောက်ဘွယ်ဘို့သာ ဖြစ်ကုန်စုတကား။

၄၄-မေး။ တွယ်တာခြင်း ကင်းပုံကို ဥပမာဆောင်ပြပါ။

ဖြေ။ မင်းပြစ်သင့်သော သူပုန် သုံးယောက်၏ မိခင်သည် သားကြီး ဦးခေါင်းဖြတ်ပြီးကို မြင်ပြီး၍ သားလတ်ဦးခေါင်းဖြတ်ဆဲကို မြင်ရသောအခါ သားငယ်ကိုလည်း ဦးခေါင်းဖြတ်လတ္တံ့ဟု သိ၍ ငါ့သားဟု တွယ်တာစရာ မထင်သကဲ့သို့ အတိတ်ရုပ်နာမ်တွေ့ ပျက်စီးပြီး၍ ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်နာမ်တွေ့ ပျက်ဆဲကို မြင်ရသောအခါ အနာဂတ်ရုပ်နာမ်တွေ့လဲ ပျက်လတ္တံ့ဟုသိ၍

ငါ့ကိုယ်, ငါ့ဟာ, ငါ-ဟု တွယ်တာစရာ ရုပ်နာမ်-သန်းရကို မမြင်ရသဖြင့် တွယ်တာခြင်း ကင်းရပါသည်။

၄၅-မေး။ ဒေါသကြောက်, ဉာဏ်ကြောက်ကို ရှင်းပြ၍ လိုအပ်သော ကြောက်ခြင်းကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ တောထဲ၌ ကျားကိုရင်ဆိုင်မြင်ရသောအခါ ဘာမျှမကြံဘတ်အောင် တွေဝေလျက် ကြောက်ခြင်းသည် ဒေါသကြောက် ဖြစ်ပါသည်၊လျှောင်အိမ်ထဲက ကျားကိုမြင်ရသောအခါ ဤသို့, ဤသို့ ကြောက်စရာကောင်းသည်ဟု ဆင်ခြင်း တိုင်းထွာနိုင်သောကြောက်ခြင်းသည် ဉာဏ်ကြောက်ဖြစ်ပါသည်၊ ဤဝိပဿနာ အရာ၌ သတိသမ္ဘဇ္ဈ မာဂင်းသော ဉာဏ်ကြောက်ကိုသာ အလိုရှိရပါသည်။

၄၆-မေး။ အာ-ဟူသော အာဒီနဝဉာဏ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ ဘယဉာဏ်ဖြင့်ကြောက်၍ ၃၁-ဘုံ သန်းရအားလုံးကို မဆက်ဆံ လိုသဖြင့် အပြစ်မြင်ခြင်းသည် အာဒီနဝဉာဏ် မည်ပါသည်။

၄၇-မေး။ အာဒီနဝဉာဏ်ဖြင့် အပြစ်မြင်ပြစမ်းပါ။

ဖြေ။ ဘုံသုံးပါးသည် လှံတံကျင့်သုံးစင်း, မီးကျီးတွင်းသုံးခုနှင့်တူလေစ့၊ ဓာတ်ကြီးလေးပါးသည် မြွေဆိုးကြီး လေးကောင်နှင့် တူလေစ့၊ ခန္ဓာငါးပါး သည် သံလျက်မိုးသော သူသတ်ယောကျ်ား ငါးဦးနှင့် တူလေစ့၊ စက္ခု,သောတ စသော ကိုယ်ဘွင်းအာယတန ခြောက်ပါးသည် ထားပြတိုက်ခံရသော ရွာဖ-ခုနှင့် တူလေစ့၊ ရူပါရုံ, သဒ္ဒါရုံစသော ပြင်ပအာယတနခြောက်ပါးသည် ထားပြကြီး ဖ-သင်းနှင့် တူလေစ့၊ ဝိညာဏဌိတိ ၇-ပါး, သတ္တဝါသဘုံ ၉-ပါး သည် မီး ၁၁-မျိုးတောက်လောင်သော ခုနစ်ထပ်အိမ်ကြီး,ကိုးထပ်အိမ်ကြီးနှင့် တူလေစ့၊ ဆက်ဆံစရာအနည်းငယ်မျှ မရှိလေစ့ တကား။

၄၈-မေး။ ဓာတ်ကြီးလေးပါးကို မြွေဆိုးကြီးလေးကောင်နှင့်တူပုံ အပြစ်မြင် ပြစမ်းပါ။

ဖြေ။ ဤကိုယ်၌ ပထဝီပျက်လျှင် ကဋ္ဌမုခမြွေကိုက်သကဲ့သို့ တောင့်တင်း၏၊ ပထဝီနှံ့သော ဤကိုယ်သည် ကဋ္ဌမုခမြွေ၏ခံဘွင်း၌ နေရသည်နှင့်တူလေစ့၊ အာပေါပျက်လျှင် ပူတိမုခမြွေ ကိုက်သကဲ့သို့ ပုပ်ပွ၏၊ အာပေါနှံ့သော ဤကိုယ်

သည် ပူတိမုခမြေ၏ ခံတွင်းဌာနေရသည်နှင့်ဟူလေစ၊ တေဇော ပျက်လျှင် အဂ္ဂိမုခ မြေကိုက်သကဲ့သို့ ပူလောင်၏၊ တေဇောနှံ့သော ဤကိုယ်သည် အဂ္ဂိမုခမြေ၏ ခံတွင်းဌာနေရသည်နှင့် တူလေစ၊ ဝါယောပျက်လျှင် သတ္တမုခ မြေကိုက်သကဲ့သို့ ပေါက်ကွဲ၏၊ ကြေလွင့်၏၊ ဝါယောနှံ့စသော ဤကိုယ်သည် သတ္တမုခမြေ၏ခံတွင်းဌာနေရသည်နှင့် တူလေစ။

၄၉-မေး။ ပဋိသမ္ဘိဒါနည်းအမြှက်ဖြင့် အပြစ်မြင်ပြစမ်းပါ။

ဖြေ။ ခန္ဓာငါးပါးဖြစ်ခြင်းသည်-ဒုက္ခ၊ ခန္ဓာငါးပါးအဆက်ဆက်သည်-ဒုက္ခ၊ အကြောင်းနိမိတ်ရှိခြင်းသည်-ဒုက္ခ၊ အားထုတ်ခြင်းသည်-ဒုက္ခ၊ ပဋိသန္ဓေ ရှိခြင်းသည်-ဒုက္ခ၊ ဤကားအပြစ်ကိုသိသော အာဒီနဝဉာဏ် ငါးခု၊ ခန္ဓာငါးပါး မဖြစ်ခြင်းသည်-သုခ၊ ခန္ဓာငါးပါး မဆက်ခြင်းသည်-သုခ၊ အကြောင်းနိမိတ် မရှိခြင်းသည်-သုခ၊ အားမထုတ်ခြင်းသည်-သုခ၊ ပဋိသန္ဓေ မရှိခြင်းသည်-သုခ၊ ဤကား နိဗ္ဗာန်ကိုသိသော သန္တိပဒဉာဏ် ငါးခု။

၅၀-မေး။ အာဒီနဝဉာဏ်ပြရာ၌ သန္တိပဒဉာဏ်ကို အဘယ်ကြောင့် တွဲ၍ ဟောပြပါသနည်း။

ဖြေ။ အာဒီနဝ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ကို မြင်စေလို၍ရင်း, ဘေးမြင်၍ ကြောက်သူအား သက်သာရာရစေလို၍ရင်း, ဘေးကိုမြင်လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွှတ်ကိုင်းသက်ဝင်နိုင်သည်ဟု အကျိုးကိုပြလို၍ရင်း သန္တိပဒဉာဏ်ကိုတွဲ၍ ဟောပြတော်မူပါသည်။

၅၁-မေး။ နိ-ဟူသော နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ အာဒီနဝဉာဏ်ဖြင့် အပြစ်မြင်၍ ဘုံသုံးပါး၌ ငြီးငွေ့သောဉာဏ်သည်၊ ဝါ-သန္တိပဒ-နိဗ္ဗာန်သို့ ညွှတ်ကိုင်းသက်ဝင်သော ဉာဏ်သည် နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်မည်ပါသည်။

၅၂-မေး။ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်ဖြင့် ဘုံသုံးပါးငြီးငွေ့ပြစမ်းပါ။

ဖြေ။ ရှေဟသ်ားသည် ဒုန်းစက္ကားရေအိုင်၌ မမွှေ၊ ဟိမဝန္တာအိုင်ကြီး၌ သာ မွှေသည်၊ ဘုံသုံးပါးသည် ဒုန်းစက္ကားရေအိုင်နှင့် တူလျှင်၊ ဝိပဿနာ ဉာဏ်အိုင်ကြီးသာ မွှေ့လျော်ဘွယ်ကောင်းလေစ၊ ကေသရာဇာ ခြသေ့မင်း

သည် လျှောင်အိမ်ရှေချိုင့်၌ မမွေ့၊ တောသုံးတောင်၌သာ မွေ့သည်၊ ဘုံသုံးပါးသည် သံချိုင့်, ငွေချိုင့်, ရွှေချိုင့်နှင့်တူလျှ၏၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ချိုင့်ကြီးသာ မွေ့လျော်ဘွယ်ကောင်းလေစု၊ ဆဒ္ဒန်ဆင်ဖြူတော်သည် မြို့ရွာအတွင်း၌ မမွေ့၊ ဆဒ္ဒန်အိုင်ကြီး၌သာ မွေ့သည်၊ ဘုံသုံးပါးသည် မြို့ရွာအတွင်းနှင့်တူလျှ၏။ "ခန္ဓာ ငါးပါးမဖြစ်ခြင်းသည်-သုခ"စသည်ဖြင့် တွေးဆ၍မြင်ရသော သန္တိပဒဉာဏ်-နိဗ္ဗာန်အိုင်ကြီးသာ မွေ့လျော်ဘွယ်ကောင်းလေစု။

၅၃-မေး။ ဘယ, အာဒီနဝ, နိဗ္ဗိဒါ၊ ဤဉာဏ်သုံးပါး ထူးပုံ, တူပုံ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဘယဉာဏ်–ကြောက်ခြင်း, အာဒီနဝဉာဏ်–အပြစ်မြင်ခြင်း, နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်–ငြီးငွေ့ခြင်းအားဖြင့် အားထုတ်စဉ် သဘောမတူပါ၊ အပြီးအဆုံးသို့ရောက်သောအခါ သဘောတူပါသည်၊ တဉာဏ်တည်းသုံးမည်ရ ဟူ၍ပင် မိန့်ဆိုကြပါသည်။

၅၄-မေး။ မု–ဟူသော မုစ္စိတုကမျှတာဉာဏ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်ဖြင့် လွန်စွာငြီးငွေ့၍ ဘုံသုံးပါးမှ ထွက်မြောက်လို, လွတ်လိုသော ဉာဏ်သည် မုစ္စိတုကမျှတာဉာဏ် မည်ပါသည်။

၅၅-မေး။ မုစ္စိတုကမျှတာဉာဏ်ဖြင့် လွတ်လိုပြစမ်းပါ။

ဖြေ။ ဘုံသုံးပါး၌ အိုဘေး, နာဘေး, သေဘေးအကြား ကျင်လည်ရခြင်းသည် ပိုက်ကွန်မိသော ငါး, ဂဠုန်လက်တွင်း နဂါး, မြွေခံတွင်း ဘားနှင့်တူလျှ၏၊ ယခုလွတ်မူ ကောင်းလေစု၊ ချိုင့်လျှောင်သော တောကြက် ကျော့ကွင်းမိသော တောဝက်, ကြောင်ခံတွင်း ကြွက်နှင့် တူလျှ၏၊ ယခုလွတ်မူ ကောင်းလေစု၊ အလမ္ဗယ် မြွေအလား, စွန်လက်သည်းကြား စာသူဇယ်, ညွှန်အိုင် အလယ် ဆင်ပြောင်နှင့် တူလျှ၏၊ ယခုလွတ်မူ ကောင်းလေစု။

၅၆-မေး။ ပဋိ–ဟူသော ပဋိသင်္ခါဉာဏ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ မုစ္စိတုကမျှတာဉာဏ်ဖြင့် လွတ်လိုသော်လည်း လွတ်ကြောင်းမပြည့်စုံသဖြင့် သင်္ခါရတို့ကို လက္ခဏာရေးသုံးပါးဖြင့် ပြန်၍ သိမ်းဆည်းသောဉာဏ်သည် ပဋိသင်္ခါဉာဏ် မည်ပါသည်။

၅၇-မေး။ ပဋိသင်္ခါဉာဏ်ဖြင့် ပြန်၍ သိမ်းဆည်းပြစမ်းပါ။

ဖြေ။ ရုပ်သည် ကုန်ခြင်းပျက်ခြင်းကြောင့် အနိစ္စ, အနိစ္စ၊ ကြောက်ဘွယ်ဘေးရှိခြင်းကြောင့် ဒုက္ခ, ဒုက္ခ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အသုဘ,

အသုဘ၊ အနှစ်သာရမရှိခြင်းကြောင့် အနုတ္တ, အနုတ္တ၊ ဝေဒနာသည်....သညာ သည်....၊သင်္ခါရသည်....၊ ဝိညာဏ်သည် ထို့အဟု အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အသုဘ, အနုတ္တ။

၅၈-မေး။ လွတ်ကြောင်း မပြည့်စုံသဖြင့် ပြန်၍ သိမ်းဆည်းပုံကို ဥပမာဆောင် ပြပါ။

ဖြေ။ သဘော်သားတို့ ဖမ်းသွားသော ကျီးငှက်သည် ကမ်းမမြင်သော သမုဒ္ဒရာသို့ရောက်မှ ပြန်လွှတ်လိုက်သောအခါ အထက်ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်ကာ ကြည့်၍ ကမ်းခြေမြင်လျှင် တရှိန်ကည်း ပျံသွားပါသည်၊ ကမ်းခြေ မမြင်လျှင် မပျံနိုင်သဖြင့် ထိုသဘော်၏ သင်းယဉ်တိုင်ဘွယ်ပင် ပြန်၍ နားရပါသည်၊ ထို့အတူ ဤပဋိသန္ဓေဉာဏ်သည် နိဗ္ဗာန်ကမ်းခြေကို မမြင်၍ တရှိန်တည်းမသွားနိုင်သဖြင့် သင်္ခါရတို့ကို လက္ခဏာရေး သုံးပါးဖြင့် ပြန်၍ သိမ်းဆည်းရပါသည်။

၅၉-မေး။ ဤပဋိသန္ဓေဉာဏ်အရာ၌ တံငါသည်ဥပမာကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ တံငါတယောက်သည် ငါးဆောင်းရာ၌ မိသောအကောင်ကို လည်ပင်း၌ ဆုပ်လျက် "ငါးကြီးတကောင် ရပြီ"ဟု ဝမ်းမြောက်ပါသည်-၁၊ ရေမှ ထုတ်ဖော်သောအခါ လည်ရေးသုံးတန့်ကို မြင်ပါသည်-၂၊ ထိုအခါ မြေဟု သိ၍ ကြောက်ပါသည်-၃၊ အပြစ်မြင်ပါသည်-၄၊ ငြီးငွေ့ပါသည်-၅၊ လွှတ်ပစ်လိုပါသည်-၆၊ လွှတ်ကြောင်း ပြည့်စုံအောင် မြဲစွာဆုပ်၍ ရစ်သောအမြီးကို ဖြေ၍ မြောက်၍ ကြိမ်ကြိမ်ဝင့်ပါသည်-၇၊ ထိုနောက် အားနည်းသော မြေကို လွှင့်၍ ပစ်ပါသည်-၈၊ ထိုနောက် ကမ်းပါးသို့ တက်၍ ဝမ်းမြောက်စွာ လာ လမ်း ပြန်ကြည့်ပါသည်-၉၊ ပြန်ကြည့်၍ ဘေးကင်းရာ၌ တည်ပါသည်-၁၀။

၆၀-မေး။ ယခုဖော်ပြသော တံငါသည်ဥပမာကို ဥပမေယျ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ထိုတံငါနှင့် ကူသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်ဘုံသုံးပါး၌ ခန္ဓာ အတွေ့ ဘောကိုရ၍ ငါ့ကိုယ်, ငါ့ဟာ, ငါဟု လည်ပင်း၌ ဆုပ်လျက် ဝမ်းမြောက်ပါ သည်-၁၊ ထိုအတွေ့ဘောကို သမ္မသနဉာဏ်, ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်, ဘင်္ဂဉာဏ်ဖြင့် ဖော်ထုတ်သောအခါ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တဟူသော လည်ရေးသုံးတန့်ကို မြင်ပါသည်-၂၊ ထိုအခါ ဘယဉာဏ်ဖြင့် ကြောက်ပါသည်-၃၊ အာဒီနဝဉာဏ်ဖြင့် အပြစ်မြင်ပါသည်-၄၊ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်ဖြင့် ငြီးငွေ့ပါသည်-၅၊ မုစ္စိတုကမျှတာဉာဏ်ဖြင့် လွှတ်ပစ်လိုပါသည်-၆၊ လွှတ်ကြောင်းပြည့်စုံအောင် ပဋိသန္ဓေဉာဏ်ဖြင့် ပြန်၍ သိမ်းဆည်း၍ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အသုဘ, အနတ္တဟု ကြိမ်ကြိမ်ဝင့်ပါသည်-၇၊ ထိုနောက် အားနည်းသော သင်္ခါရတို့ကို ဂေါတြဘူဉာဏ်ဖြင့် လွှတ်၍ ပစ်ပါ

သည်-၈၊ ထိုနောက် မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ကမ်းပါးသို့ တက်၍ လာလမ်းပြန်ကြည့်ပါ
သည်-၉၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် ကေးကင်းရာ၌ တည်ပါသည်-၁၀။

၆၁-မေး။ ရှု-ဟူသော သင်္ခါရပေကွာဉာဏ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ ပဋိသင်္ခါဉာဏ်ဖြင့် ပြန်၍ သိမ်းဆည်းဖန်များလတ်သော သင်္ခါရတို့၌ လျစ်လျူရှုနိုင်သောဉာဏ်သည် သင်္ခါရပေကွာဉာဏ် မည်ပါသည်။

၆၂-မေး။ အဘယ်သို့ ဖြစ်၍ သင်္ခါရတို့၌ လျစ်လျူရှုနိုင်သောဉာဏ် ဖြစ်လာသနည်း။

ဖြေ။ သင်္ခါရတို့၌ ကြောက်ခြင်း, နှစ်သက်ခြင်းကိုရင်း၊ မုန်းခြင်း, ချစ်ခြင်းကိုရင်း ပယ်နိုင်သောကြောင့် လျစ်လျူရှုနိုင်သောဉာဏ် ဖြစ်လာပါသည်။

၆၃-မေး။ သင်္ခါရပေကွာဉာဏ် ဖြစ်လာပုံကို ထင်ရှားအောင် ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ပဋိသင်္ခါဉာဏ်ဖြင့် အနိစ္စ, ဒုက္ခ-ထင်သော်လည်း အနတ္တ မထင်သည် မမြင်လျှင် သစ္စာလေးပါး မသိနိုင်ပါ၊ အနတ္တ ခိုင်မြဲစွာ ထင်အောင် အနည်းနည်းအဖုံဖုံ ပြန်၍ သိမ်းဆည်းရပါသည်၊ သိမ်းဆည်းဖန်များလတ်သော် ငါ့ကိုယ်,ငါ့ဟာ ငါဟု ယူစရာမမြင်သဖြင့်, ကြောက်ခြင်း,နှစ်သက်ခြင်းလဲ မဖြစ်ပါ၊ မုန်းခြင်း, ချစ်ခြင်းလဲ မဖြစ်ပါ၊ ထိုအခါ လျစ်လျူရှုနိုင်သော သင်္ခါရပေကွာဉာဏ် ဖြစ်လာပါသည်။

၆၄-မေး။ မုန်းခြင်း, ချစ်ခြင်းပယ်၍ လျစ်လျူရှုနိုင်ပုံကို ဥပမာဆောင်ပြပါ။

ဖြေ။ ချစ်လှစွာသော မယားကို ပြောရ်မရ ယုတ်မာလှသောကြောင့် စွန့်ပစ်လိုက်သော သူသည် နောက်၌ ဘယ်လိုနေနေ မမုန်း, မချစ် လျစ်လျူရှုနိုင်ပါသည်၊ ထို့အတူ သင်္ခါရပေကွာဉာဏ်ရသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ခန္ဓာငါးပါး-သင်္ခါရတရားတို့၌ မမုန်းမချစ် လျစ်လျူရှုနိုင်ပါသည်။

၆၅-မေး။ သင်္ခါရပေကွာဉာဏ်ရသော ယောဂီ၏ စိတ်အနေအထားကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သင်္ခါရပေကွာဉာဏ်ရသော ယောဂီ၏ စိတ်အနေအထားသည် ကြာရွက်၌ ရေပေါက်, မီးရှိန်ကြောက်သော ကြက်တောင်, မီးလောင်သော အမဲရွတ်ကဲ့သို့ ခန္ဓာငါးပါး သင်္ခါရတို့၌ တွန့်လိပ်ခွေကုပ် စက်ဆုပ်ခြင်း, လျစ်လျူရှုခြင်းသဘော ရှိပါသည်၊ ၃၁-ဘုံ သံသရာဇာတ်ခုံ၌ မိမိ အတ္တဘောကို ထုတ်ပြခြင်းငှာ အာသာဆန္ဒ မရှိနိုင်တော့ပါ။

၆၆-မေး။ မုစ္စိတုဂ္ဂ မျတာ, ပဋိသန္ဓိ, သန္ဓိရုပေဂ္ဂှာ၊ ဤဥာဏ်သုံးပါး ထူးပုံ, တူပုံ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အစဉ် လွတ်လိုခြင်း, အလယ်၌ လွတ်ကြောင်းပြည့်စုံအောင်ပြုခြင်း, အဆုံး၌ လျှစ်လျှူရှုခြင်းအားဖြင့် ဖြစ်ပုံမျှ ထူးပါသည်၊ သုံးမည်ရ တဥာတ် တည်းဟူ၍ပင် မိန့်ဆိုကြပါသည်၊ အနက်ထူး မရှိပါ။

၆၇-မေး။ သန္ဓိရုပေဂ္ဂှာဥာဏ်ရရှိပြီးသော ယောဂီ၏ ဝိပဿနာဥာဏ်သည် အဘယ်သို့ ပြားသနည်း။

ဖြေ။ သန္ဓိရုပေဂ္ဂှာဥာဏ် ရပြီးသော ယောဂီ၏ ဝိပဿနာဥာဏ်သည် သန္ဓိရုမဂ္ဂှာဏ်, အနုလောမဥာဏ်, ဂေါတြဘူဥာဏ်ဟု သုံးမျိုး ပြားပါသည်။

၆၈-မေး။ သန္ဓိရုပေဂ္ဂှာ, အနုလောမ, ဂေါတြဘူဥာဏ်ဟူသော ဥာဏ်သုံးပါးသည် အဘယ်သို့သော အမည်ထူးကို ရသနည်း။

ဖြေ။ သန္ဓိရုပေဂ္ဂှာ, အနုလောမ, ဂေါတြဘူဟူသော ဥာဏ်သုံးပါးသည် သိခါပတ္တာ-ဟူ၍ရင်း, ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဟူ၍ရင်း အမည်ထူးတို့ကို ရပါသည်၊

၆၉ မေး။ သိခါပတ္တာ၏ အဓိပ္ပာယ် ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ သိခါ-ထွဋ်ထိပ်သို့ +ပတ္တာ-ရောက်၏၊ ဝိပဿနာဥာဏ် ထိပ်ဆုံးသို့ ရောက်သောကြောင့် သိခါပတ္တာ မည်ပါသည်။

၇၀-မေး။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ၏အဓိပ္ပာယ် ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဝုဋ္ဌာန-တသည်၊ မဂ်သည် အပါယ်စသော ဘုံဘဝမှ ထသည်၊ နိဗ္ဗာန်အာရုံပြုသောကြောင့် သန္ဓိရအာရုံဟူသော သန္ဓိရ နိမိတ်မှလည်း ထသည်၊ ထသောကြောင့် ဝုဋ္ဌာနမည်ပါသည်၊ ဂါမိနီ-သွားဏ်၊ ဝုဋ္ဌာန မည်သော-မဂ်သို့ဆိုက်အောင် သွားသောကြောင့် ဝိပဿနာဥာဏ်သည် ဝုဋ္ဌာန ဂါမိနီ မည်ပါသည်။

၇၁-မေး။ ဤသန္ဓိရုပေဂ္ဂှာဥာဏ်ကို အဘယ်အခါ ရနိုင်သည်၊ အဘယ်သူ ရနိုင်သည် ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဤသခ်ၢါရုပေကၠာဥာဏ်ကို ဤသာသနာ၀ါးတောင်အတွင်း ရနိုင်ပါသည်၊ ကံကြီး၀ါးပါးမထိုက်သူ, နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကင်းသူ, သဒ္ဓါယုံကြည်ခြင်းအားကြီးသူ, အာသာဆန္ဒ ပြင်းထန်သူ၊ ဤအင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသောလူတိုင်း ပါရမီမလို-ဒုဟိတ်, တိဟိတ် ဘယ်သူမဆို ရနိုင်ပါသည်။

၇၂-မေး။ သခ်ၢါရုပကၠာ၀ဥာဏ်အထိ အားထုတ်သူ၏ အာနိသင်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သခ်ၢါရုပေကၠာဥာဏ်အထိ အားထုတ်ခြင်းသည် ပဋိသမ္ဘိဒါဥာဏ်ရကြောင်းအင်္ဂါ ဖြစ်ပါသည်။

၇၃-မေး။ ပဋိသမ္ဘိဒါဥာဏ်၏အာနိသင် အမြွက်မျှ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ရှင်စူဠပန်သည် ဂါထာတပုဒ်ကို သုံးလသင်သော်လည်း နှုတ်တက်မရပါ၊ နောက်၌ ပုဝါဖြူဘခုကို လက်ဖြင့်သုံးသပ်စဉ် မည်းညစ်သွားသည်ကိုမြင်ရသဖြင့် ဝိပဿနာဥာဏ် အဆင့်ဆင့်ရ၍ ရဟန္တာ ဖြစ်သွားပါသည်၊ ရဟန္တာဖြစ်သည်နှင့်တပြိုင်နက် ပဋိသမ္ဘိဒါဥာဏ်ရ၍ ပိဋကတ်သုံးပုံ- ဘုရားစကားတော်ကို ဆရာထံမသင်ဘဲ တတ်မြောက်ပါသည်၊ ပုထုဇဉ်ထဲက မရကောင်းသောကြောင့် ပဋိသမ္ဘိဒါဥာဏ်ရလျှင် ပုထုဇဉ်လောဟု တွေးတော ဘွယ်မရှိပါ၊ ခုဇ္ဇုတ္တရာ-ကျွန်မ-သောတာပန် ပဋိသမ္ဘိဒါဥာဏ်ရ၍ ပိဋကတ်သုံးပုံ ဆောင်နိုင်ပါသည်၊ ဗဟုဿုဘတေဒဂ်ပင် ရပါသည်၊ ဤကား အမြွက်မျှ ဖြစ်ပါသည်။

၇၄-မေး။ ဤသခ်ၢါရုပေကၠာဥာဏ်ဖြင့် ရုပ်, နာမ် သခ်ၢါရတို့ကို လျှစ်လျူရှုပြစမ်းပါ။

ဖြေ။ တေဘူမကသခ်ၢါရ ရုပ်နာမ်အားလုံးသည် အတ္တမှ ဆိတ်၏၊ နိစ္စသာရမှ ဆိတ်၏၊ ငါဟူသော အတ္တ မရှိ၊ ငါ့ဥစ္စာဟူသော အတ္တနိယ မရှိ၊ ဘယ်နေရာ, ဘယ်အခါ, ဘယ်သဘောဌာ်မဆို ငါဟု ဆိုစရာ ကိုယ်မရှိ၊ သူဟု ဆိုစရာ ကိုယ်မရှိ၊ သူ၏ ကြောင့်ကြစရာ ငါမရှိ၊ ငါ၏အကြောင့်ကြစရာ သူမရှိ၊ ငှက်ပျောတုံး, လက်ပံတုံးတူစွာ အနှစ်မပါ၊ အနှစ် မဟုတ်၊ အနှစ်ကင်း၏၊ တောင့်တ၍ မနိုင်၊ စိုးပိုင်သူ မမြင်၊ သခင် မရှိ၊ အလိုမတူဘဲ ဖြစ်၏၊ သူစိမ်းပြင်ပ ဖြစ်၏၊ သတ္တ၀ါ မဟုတ်၊ အသက် မဟုတ်၊ ယောက်ျား မဟုတ်၊ မိန်းမ-မဟုတ်၊ အချည်းနှီးအလကား ဖြစ်၏၊ မိတ်ဆွေပုံဟန် သေကြောင်းကြံသော ရန်သူနှင့် တူ၏၊ အို, နာ, သေရေး ဒုက္ခဘေးမျိုးစုံ ရှိ၏။ ဘာတခုမျှ အားကိုးစရာ မရှိ၊ သုညအတိ ဖြစ်၏။

၃၅-မေး။ ဤသခ်ၢါရုပေကၠာဥာဏ်၌ အရှင်မောဃရာဇမထေရ်အား မြတ်စွာဘုရား အဘယ်သို့ ဟောသနည်း။

ဖြေ။ သုညတော လောကံ အဝေက္ခသု၊ မောဃရာဇ သဒါ သတော။
အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ ဥဟာစ္စ၊ ဧवံ မစ္စုတရော သိယာ။ ။

မောဃရာဇ၊ ချစ်သားမောဃရာဇ။ သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ သတော၊ ထင်သောသတိ ရှိသည် ဖြစ်၏။ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိမည်သော သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှစ်ဆယ်ကို။ ဥဟာစ္စ၊ ပယ်နုတ်၍။ လောကံ၊ ခန္ဓာငါးဝ ရုပ်နာမ်လောကကို၊ သုညတော၊ နိစ္စမရှိ, သုခမရှိ, အတ္တမရှိ-သုညအတ်ဟူ၍။ အဝေက္ခသု၊ သက်ဝင်အောင် ရှုလော့။ ဧवံ၊ ဤသို့ ရှုသည်ရှိသော်။ မစ္စုတရော၊ သေမင်းကို လွန်သည်။ သိယာ-ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။....ဤသို့ ဟောပါသည်။

၃၆-မေး။ နု-ဟူသော အနုလောမဉာဏ်သည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ သခ်ၢါရုပေကၠာဥာဏ်ရင့်သန်၍ မဂ်စိတ်,ဖိုလ်စိတ် ဖြစ်အံ့သောအခါ တဝိထိတည်း၌ ဖြစ်သော ပရိကံ, ဥပစာ, အနုလုံ အမည်ရသော ထိပ်ဆုံးရောက် ဝိပဿနာဉာဏ်သည် အနုလောမဉာဏ် မည်ပါသည်။

၃၇-မေး။ ပရိကံ, ဥပစာ, အနုလုံသည် အဘယ်ကြောင့် အနုလောမဉာဏ် မည်သနည်း။

ဖြေ။ ပရိကံ, ဥပစာ, အနုလုံသည် ရှေးဉာဏ်, နောက်ဉာဏ်တို့အား လျော်ပါသည်၊ လိုက်လျောပါသည်၊ ထိုသို့ လျော်အောင် လိုက်လျောသော ကြောင့် အနုလောမဉာဏ် မည်ပါသည်။

၃၈-မေး။ ရှေးဉာဏ်,နောက်ဉာဏ်တို့နှင့် လျော်စွာ လိုက်လျောပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဤအနုလောမဉာဏ်သည် အာရဒ္ဓဝိပဿကပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သည်မှ စ၍ ဖြစ်သော ဥ, ဘင်, ဘ, အာ, နိ, မု, ပဋိ, ရု-ဟူသော ရှေးဉာဏ် ရှစ်ပါး၏ အလုပ်ကိစ္စကို မှန်ကန်ပေသည်ဟု ထောက်ခံသကဲ့သို့ ဖြစ်၍ လျော်ပါသည်၊ နောက် မဂ်ဉာဏ်၌ရှိသော ဗောဓိပက္ခိယတရား ၃၇-ပါးတို့သို့ ရောက်အောင် ပို့သကဲ့သို့ ဖြစ်၍လည်း လျော်ပါသည်။

၇၉-မေး။ ရှေးဥာဏ်, နောက်ဥာဏ်တို့နှင့် လိုက်လျောပုံ ဥပမာဆောင်ပြပါ။

ဖြေ။ အမတ်ကြီးရှစ်ဦး ရုံးထိုင်၍ တရားနှင့်အညီ ဆုံးဖြတ်သော စီရင်ချက်ကို မင်းတရားကြီးသည် ကြည့်ရှု၍ "ဤအတိုင်း တည်စေရမည်"ဟု အမိန့်ချခြင်းသည် အမတ်ကြီးရှစ်ဦး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် လိုက်လျောပါသည်၊ ရှေးရှေးမင်းတို့၏ ဓမ္မသတ်ထုံးနှင့်လည်း လိုက်လျောပါသည်၊ ထို့အတူ အနုလောမဥာဏ်သည် ရှေးဥာဏ်ရှစ်ပါး၏ ကိစ္စနှင့်ရင်း, နောက်မဂ်ဥာဏ်၌ ဗောဓိပက္ခိယတရား ၃၇-ပါးတို့နှင့်ရင်း လိုက်လျောခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၈၀-မေး။ အနုလောမဥာဏ် ဖြစ်ပုံ ထင်ရှားအောင် ဖြစ်ပြစမ်းပါ။

ဖြေ။ သင်္ခါရုပေက္ခာဥာဏ် ဖန်ဖန်ထက်သန်၍ မဂ်စိတ် ဖြစ်လိုသည်ရှိသော် ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတို့၏ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ-လက္ခဏာ တပါးပါးကို အာရုံပြုလျက် မနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်းစိတ် တကြိမ်ဖြစ်၍ ပရိကံ, ဥပစာ, အနုလုံဟု ဝိပဿနာဇော သုံးကြိမ် ဖြစ်ပါသည်၊ ထိုနောက် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုလျက် ဂေါတြဘူ ဝိပဿနာဥာဏ်ဇော တကြိမ်, သောတာပတ္တိမဂ်ဇော တကြိမ်, သောတာပတ္တိဖိုလ်ဇော နှစ်ကြိမ်, သုံးကြိမ်ဖြစ်၍ ဘဝင်ကျပါသည်၊ ဤဝီထိ စိတ်စဉ်၌ ပရိကံ, ဥပစာ, အနုလုံသည် အနုလောမဥာဏ်ဖြစ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၈၁-မေး။ ပရိကံ, ဥပစာ, အနုလုံ၏ သဘောကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ မဂ်၏အခြေခံ ဖြစ်သောကြောင့် ပရိကံ မည်ပါသည်၊ မဂ်၏အနီးဌာ ဖြစ်သောကြောင့် ဥပစာ မည်ပါသည်၊ မဂ်အားလျော်သောကြောင့် အနုလုံ မည်ပါသည်။

၈၂-မေး။ ဂေါတြဘူဥာဏ်ဇော၏ သဘောကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဂေါတြဘူဥာဏ်သည် နိဗ္ဗာန်ကို ရှေးဦးစွာမြင်သော်လည်းကိုလေသာ သတ်ခြင်းကိစ္စ မပြီးပါ၊ ကာမဇော-တဒဠိပဟာန်သာ ဖြစ်ပါသည်၊ မဂ်ကို အချက်ပေးသော ရှေ့တော်ပြေး ဖြစ်ပါသည်၊ ပုထုဇဉ်အနွယ်ကိုဖျက်၍ အရိယာ အနွယ်ကို ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့် ဂေါတြဘူ မည်ပါသည်။

၈၃-မေး။ သောတာပတ္တိ၏သဘောကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ သောတ-မဂ္ဂင် ရှစ်ပါးဟူသော နိဗ္ဗာန်တံခါးဝသို့+အာပတ္တိ-ရှေးဦးစွာရောက်သောကြောင့် သောတာပတ္တိ မည်ပါသည်။

၈၄-မေး။ မဂ်ဉာဏ်ဇောရဲ့ သဘောအစွမ်းသတ္တိကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ မဂ်ဉာဏ်ဇောသည် ဝေါတြဘူအချက်ပေးသော သညာဖြင့် တကြိမ်တည်းသာဖြစ်၍ ကိလေသာကို ကိစ္စပြီးအောင်သတ်သော လောကုတ္တရာဇော သမုစ္ဆေဒပဟာန် ဖြစ်ပါသည်၊ ဒုက္ခကို ပိုင်းခြားရှုသိခြင်း, သမုဒယကို ပယ်ခြင်း, နိရောဓကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း, မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဟူသော မဂ္ဂကို တိုးပွားစေခြင်းအားဖြင့် မဂ်ကိစ္စလေးချက် တပြိုင်တည်း ပြီးဆစေပါသည်၊ အနုမတဂ္ဂသံသရာ-ဝဋ္ဋဒုက္ခသမုဒ္ဒရာကို ခန်းစေပါသည်၊ အပါယ်တံခါး ပိတ်စေပါသည်၊ သူတော်ကောင်း ဥစ္စာခုနှစ်ဖြာသို့ ရှေ့ရှုပြုပါသည်၊ မိစ္ဆာမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ပယ်ပါသည်၊ တွင်း, ပ, နီး, ဝေး, ကြီး, သေးသော ဘေးရန်ကို ငြိမ်းစေပါသည်၊ ဘုရားရှင်၏ သားတော်စစ်,သမီးတော်စစ် အဖြစ်သို့ ရောက်စေပါသည်၊ရတနာသုံးပါးခို သက်ဝင်သော အဓိဂမသဒ္ဓါကိုရခြင်း, ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ရခြင်း, အဘိညာဏခြင်းစသော အာနိသင်ကို ပြီးစေနိုင်ပါသည်။

၈၅-မေး။ ဖိုလ်ဉာဏ်ဇောရဲ့ သဘောကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဖိုလ်ဉာဏ်ဇောသည် အကြိမ်များစွာဖြစ်သော လောကုတ္တရာဇော ဖြစ်ပါသည်၊ မဂ်သတ်သော ကိလေသာကို တဖန် ငြိမ်းအေးအောင် ပယ်သောကြောင့် ပဋိပဿဒ္ဓိပဟာန် မည်ပါသည်၊ ဖလဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော အမည်ကို ရစေပါသည်။

၈၆-မေး။ မဂ်ဖိုလ်ရပြီးသူတို့အားဖြစ်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်သဘောကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်သည် အဝိဇ္ဇာအမိုက် မကုန်သေးသော သောတာပန်, သကဒါဂါမ်, အနာဂါမ် သုံးယောက်တို့အား ကာမကုသိုလ်ဉာဏ်ဇော ဖြစ်ပါသည်၊ အဝိဇ္ဇာအမိုက်ကုန်သော ရဟန္တာအား ကာမကြိယာဉာဏ်ဇောဖြစ်ပါသည်၊ ဤဇောဖြင့် ဆင်ခြင်ခြင်းကား ဤမဂ်ဖြင့် ငါလာခဲ့သည်ဟု မဂ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း တဝိထိ၊ ဤအကျိုးရသည်ဟု ဖိုလ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း တဝိထိ၊ ဤကိလေသာကို ပယ်ပြီးပြီဟု ပယ်ကိလေသာကို ဆင်ခြင်ခြင်း တဝိထိ၊ ဤကိလေသာ ကြွင်းသေးသည်ဟု ကြွင်းကိလေသာကို ဆင်ခြင်ခြင်း တဝိထိ၊ ဤတရားကို အာရုံပြု၍ သိရပေပြီဟု နိဗ္ဗာန်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း တဝိထိ၊ ဤသို့ ငါးဝိထိ ဖြစ်ပါသည်၊ အောက်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်အား ငါးဝိထိစီ၊ ရဟန္တာအားကား ကြွင်းကိလေသာ မရှိ၍ လေးဝိထိ၊ ဤသို့ ပစ္စဝေက္ခဏာ ဝိထိပေါင်း ၁၉-ဝိထိဖြစ်ပါသည်။

၈၇-မေး။ သောတာပန် တည်ပြီးနောက် သကဒါဂါမ် တည်အောင် အဘယ်သို့ ပြုရသနည်း။

ဖြေ။ သောတာပန် တည်ပြီးသူသည် ထိုခဏ၌ရင်း, တပါးသောခဏ၌ရင်း ဘုံတဆင့်တက်ခြင်းငှာ ထိုရုပ်နာမ် သင်္ခါရတို့ကို ဉာဏ်ဆယ်ပါးဖြင့် သုံးသပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ သင်္ခါရပေကွာဉာဏ်အဆုံး၌ မနောဒ္ဒါရာဝဇ္ဇန်း, ပရိကံ, ဥပစာ, အနုလုံ့ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုလျက် ဝေါဒါန်တကြိမ်, သကဒါဂါမိမဂ်တကြိမ်, ရင်းဖိုလ်နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်ဖြစ်၍ ဘဝင်ကျ၏၊ ထိုနောက် ပစ္စဝေက္ခဏာဝါးဝီထိ ဖြစ်၏၊ ထိုအခါ လူ့ပြည်သို့ ပဋိသန္ဓေ တကြိမ်လာနိုင်သော သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပါသည်။

၈၈-ခမေး။ ဝေါဒါန်၏ သဘောကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ပဌမမဂ်ရှေ့၌ ဂေါတြဘူဖြင့် ပုထုဇဉ်အနွယ်ကို ဖြတ်ပြီးပါပြီ၊ နောက်နောက်မဂ်တို့၏ ရှေ့၌ကား စင်ကြယ်ပြီဟူသော သဘောဖြင့် ဝေါဒါန်အမည်ဖြင့် ဖြစ်ပါသည်၊ ဂေါတြဘူနေရာ၌ ဖြစ်သောကြောင့် ဂေါတြဘူဟူ၍လည်း ခေါ်နိုင်ပါသည်။

၈၉-မေး။ အနာဂါမ်တည်အောင် အဘယ်သို့ ပြုရသနည်း။

ဖြေ။ သကဒါဂါမ်တည်ပြီးသူသည် အခါမရွေး ဘုံတဆင့် တက်ခြင်းငှာ ဉာဏ်ဆယ်ပါး သုံးသပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ သင်္ခါရပေကွာဉာဏ်အဆုံး၌ မနောဒ္ဒါရာဝဇ္ဇန်း, ပရိကံ, ဥပစာ, အနုလုံ, ဝေါဒါန်, အနာဂါမိမဂ်တကြိမ်, ရင်းဖိုလ် နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်ဖြစ်၍ ဘဝင်ကျ၏၊ ထိုနောက် ပစ္စဝေက္ခဏာ ခုနှစ်ဝီထိ ဖြစ်ပါသည်၊ ထိုအခါ ကာမဘုံသို့ ပဋိသန္ဓေမလာသော-အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပါသည်။

၉၀-မေး။ ရဟန္တာဖြစ်အောင် အဘယ်သို့ပြုရသနည်း။

ဖြေ။ အနာဂါမ်တည်ပြီးသောသူသည် အခါမရွေး ဘုံတဆင့် တက်ခြင်းငှာ ဉာဏ်ဆယ်ပါး သုံးသပ်သည် ဖြစ်အံ့၊ သင်္ခါရပေကွာဉာဏ် အဆုံး၌ မနောဒ္ဒါရာဝဇ္ဇန်း, ပရိကံ, ဥပစာ, အနုလုံ, ဝေါဒါန်, အရဟတ္တမဂ်တကြိမ်, ရင်းဖိုလ် နှစ်ကြိမ်, သုံးကြိမ်ဖြစ်၍ ဘဝင်ကျ၏၊ ထိုနောက် ပစ္စဝေက္ခဏာ ခုနှစ်ဝီထိ ဖြစ်ပါသည်၊ ထိုအခါ ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်သော ရဟန္တာဖြစ်ပါ

သည်၊ ထိုအခါမှ သာသနာကော်ဌ် ရဟန်းကိစ္စတုံးသူ ဖြစ်ပါသည်၊ ခရီးဆုံးသူ ဖြစ်ပါသည်။

၉၁-မေး။　မဂ်လေးပါး ကိလေသာပယ်စဉ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။　ပဌမမဂ်သည် ဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာနှင့် အပါယ်လားကြောင်း အကုသိုလ်တို့ကို အကြွင်းမဲ့ပယ်ပါသည်၊ ဒုတိယမဂ်သည် ကာမရာဂ, ဗျာပါဒတို့ကို ခေါင်းပါးအောင် ပယ်ပါသည်၊ တတိယမဂ်သည် ကာမရာဂ, ဗျာပါဒတို့ကို အကြွင်းမဲ့ပယ်ပါသည်။ စတုတ္ထမဂ်သည် ရူပရာဂ, အရူပရာဂ, မာန, ဥဒ္ဓစ္စ, အဝိဇ္ဇာစသော ကိလေသာတို့ကို အကြွင်းမဲ့ပယ်ပါသည်။

၉၂-မေး။　မဂ်လေးပါးဘဝမှထပုံ စဉ်ပြပါ။

ဖြေ။　ပဌမမဂ်သည် အပါယ်လေးဘုံမှ ထပါသည်၊ ဒုတိယမဂ်သည် ကာမဘုံ တစိတ်တခဲသမှ ထပါသည်၊ တတိယမဂ်သည် ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံမှ ထပါသည်၊ စတုတ္ထမဂ်သည် ရူပဘဝ, အရူပဘဝဟူသော ဗြဟ္မာဘုံ ၂၀-မှ ထပါသည်။

၉၃-မေး။　အတိတ်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန်သုံးပါးတို့တွင် အဘယ်ကိလေသာကို မဂ်ပယ်သနည်း။

ဖြေ။　ကာလသုံးပါးလုံး ဖြစ်ပြီး, ဖြစ်ဆဲ, ဖြစ်လတ္တံ့ ကိလေသာတို့ကို မဂ် မပယ်ပါ၊ ကာလသုံးပါးမှ လွတ်သော အနုသယကိလေသာကိုသာ ဖြစ်သင့် ချိန်၌ မဖြစ်ပေါ်အောင် ပယ်ပါသည်။

၉၄-မေး။　အတိတ်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန် ကိလေသာကို ပယ်သည်ဟုဆိုလျှင် အဘယ်သို့ အပြစ်ရှိသနည်း။

ဖြေ။　အတိတ်ကိလေသာ ချုပ်ပြီးကိုပယ်လျှင် သေပြီးသူကို ဦးခေါင်း ဖြတ်ရာ ကျပါသည်၊ အနာဂတ်ကိလေသာ ဖြစ်လတ္တံ့ကို ပယ်လျှင် ပဋိသန္ဓေ မနေရသေးသူကို ဦးခေါင်း ဖြတ်ရာကျပါသည်၊ ပစ္စုပ္ပန်ကိလေသာ ဖြစ်ဆဲကို မဂ်ပယ်လျှင် ကိလေသာနှင့်မဂ်သည် ပြိုင်ဘူးဖြစ်ရမည် ဖြစ်၍ ကိလေသာ အကုသိုလ်နှင့် မဂ်ကုသိုလ် ပြိုင်ဘူးဖြစ်သည်ဟု ဆိုရာကျပါသည်၊ ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ် ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်တည်း၌ ပြိုင်ဘူး မဖြစ်ကောင်းပါ။

၉၄-မေး။ ကိလေသာကို မဂ်သတ်ပုံ ဥပမာဆောင်ပြပါ။

ဖြေ။ သရက်တပင်၌ ယခင်နှစ် သီးပြီးသရက်သီးကို စားပြီးခဲ့ပြီ၊ နောင်နှစ်သီးလက္ခဏာ အဖူးမျှမထွက်သေး၊ ယခု အသီးတခုမျှ မရှိ၊ ထိုအခါ အမြစ်ဖြတ်၍ သရက်ပင်ကို လှည်းငြားအုံ၊ အတိတ်သီး မပျက်, အနာဂတ်သီး မပျက်, ပစ္စုပ္ပန်သီး မပျက်ပါ၊ မလှည်းခဲ့လျှင် သီးနိုင်ကောင်းသောအသီးသာ မသီးမူ၍ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ပါသည်၊ ထို့အတူ အတိတ်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန်–ကာလသုံးပါး ကိလေသာမပျက်ပါ၊ မဂ်ဉာဏ်မဖြစ်ခဲ့လျှင် အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်နိုင်သော အနုသယကိလေသာတို့သာ မဖြစ်လာသော အားဖြင့် အပယ်ခံကြရပါသည်။

၉၆-မေး။ အရင်းအစ နာမ်ရုပ်ကို သိမ်းဆည်းသည်မှစ၍ မဂ်ဖိုလ်ရပြီး နောက် မဂ်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်, ပယ်, ကြွင်း ကိလေသာဆင်ခြင်သည် တိုင်အောင်ဖြစ်သော ဉာဏ်တို့ကို စဉ်၍ ရေတွက်ပြပါ။

ဖြေ။ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်, ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်, သမ္မသနဉာဏ်, ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်, ဘင်္ဂဉာဏ်, ဘယဉာဏ်, အာဒီနဝဉာဏ်, နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်, မုစ္စိတုကမ္မတာဉာဏ်, ပဋိသင်္ခါဉာဏ်, သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်, အနုလောမဉာဏ်, ဂေါတြဘူဉာဏ်, မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ်, ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ်၊ ဤသို့ဉာဏ်အစဉ် ၁၆-ပါး ဖြစ်ပါသည်။

ဤမျှဖြင့် ၄၅-ဝါ ကာလပတ်လုံး ဆုံးမသော ဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်ကြီး၌ ရှေးရှေးဘဝများစွာ ဆည်းပူးကြပြီးသော ပါရမီရှင်တို့သည် ဤဉာဏ်စဉ် ၁၆-ပါးကိုရ၍ စက်ဝိုင်းနှစ်ခု ဖျက်ဆီးခြင်းကိစ္စ ပြီးကုန်ပြီ၊ ထို့အတူ ဉာဏ်စဉ် ၁၆-ပါးရ၍ ကိစ္စပြီးနိုင်ရပါလို၏၊ ထို့အတူ ဉာဏ်စဉ် ၁၆-ပါးရ၍ ကိစ္စပြီးနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

ဝင်လေထွက်လေ ဘာဝနာပြောပြပုံ

ပြောပေးသူဆိုရန်။ တင်ပျဉ်ခွေ၍ ထိုင်ကြပါ၊ သို့သော် စိတ်ချမ်းသာသလို လဲ နေနိုင်သည်၊ ကိုယ်ကို ဖြောင့်ဖြောင့်ထားကြပါ၊ ဘယ်ဘက် လက်ဝါးပြင်၌ ညာဘက်လက်ဝါးပြင်–ထား၍ လက်မချင်း ထိထားကြပါ၊ မျက်စိမှိတ်ထားကြပါ၊ ကာမဂုဏ်အပြစ်စသည်ကို ဆင်ခြင်ကြပါ။

အားထုတ်သူဆိုရန်။ ကာမဂုဏ်ဟူသည် သာယာဘွယ်ပါး ခွေးငတ်ဝါး၍ လျက်စားခဲ့လေ မပြေအဆာ ပင်ပန်းသောကဲ့ ညှိုနှံ့စွဲသို့ အမဲရိုးနှင့် တူလှ၏၊ ဆက်ဆံသူရှုပ်ထွေး ကျီးခွေးဝိုင်းလု အသားစုနှင့် တူလှ၏၊ လေညာဆောင်လျှင် လက်တွင်လောင်ကူး မြက်မီးရှူးနှင့် တူလှ၏၊ ပူရှိန်ထန်ပြင်း မီးကျီးတွင်းနှင့် တူလှ၏၊ ခဏချင်းကွယ်ပျက် အိပ်မက် မက်သည်နှင့် တူလှ၏၊ ခေတ္တဝါကြွား ပစ္စည်းငှားနှင့် တူလှ၏၊ အသီးကိုမက် ပင်ရင်းဖျက်မူ ပင်ထက်လူသေပွဲ ပြွတ်၍ ခဲသော သစ်သီးတွဲနှင့် တူလှ၏၊ ခုတ်စဉ်းတိုင်းမလွတ်ကင်း အတင်းသိမ်းကျုံး စဉ်းတီတုံးနှင့် တူလှ၏၊ အူအသည်းစူးဝင် တံကျင်လှံမနှင့် တူလှ၏၊ တွေးတော ဘွယ်အတိ ဆေးအပြည့်စုပေါင်း မြေဦးမေါင်းနှင့် တူလှ၏၊ အပြစ်ပေါများ စီးပွားမတိုး ကိုယ်ကျိုးပျက်ပြုန်း လူညံ့သုံး ဖြစ်၏။

[ဤကား ကာမဂုဏ်အပြစ် ဆင်ခြင်ခြင်းတည်း။]

ဤကာမဂုဏ်မှလွတ်ရာ ဥပစာ, အပွနာစျာန်ချမ်းသာ ထိုထိုသည် မဂ်,ဖိုလ် ရကြောင်း အခြေခံကောင်း ဖြစ်၏၊ ထိုအခြေခံဈာန်ကို ယခုရမူ ကောင်းလေစု၊ ယခုရမူ ကောင်းလေစု။

[ဤကား အာသာပြင်းထန်ခြင်းတည်း။]

မဖောက်မပြန် ဟောပြသော ဘုရားရှင်သည် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ စင်စစ် ဖြစ်ပေစု၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ စင်စစ် ဖြစ်ပေစု၊ ဝဋ္ဌဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း တရားတော်သည် သွာက္ခာတ စင်စစ် ဖြစ်ပေစု၊ သွာက္ခာတ စင်စစ် ဖြစ်ပေစု၊ ဆုံးမတိုင်း မချွတ်မယွင်း ဖြောင့်စင်းသော သံဃာသည် သုပ္ပဋိပန္နာ စင်စစ် ဖြစ်ပေစု၊ သုပ္ပဋိပန္နာ စင်စစ် ဖြစ်ပေစု။

[ဤကား ရဘနာသုံးပါးဂုဏ်ဖြင့် ၁မ်းမြောက်ခြင်းတည်း။]

ယခု ဤအကျင့်သည် ဘုရား, ပစ္စေကဗုဒ္ဓ, အရိယာသာဝကတို့၏ သွားရာ လမ်းကောင်း ထွက်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်၏၊ သွားရာ လမ်းကောင်း ထွက် မြောက်ကြောင်း ဖြစ်၏။

[ဤကား အကျင့်ကို အလေးပြုခြင်းတည်း။]

ဤအကျင့်ဖြင့် အိုဘေး, နာဘေး, သေဘေးမှ လွတ်ရာ ချမ်းသာ-သုခ ရပေတော့လတ္တံ့၊ ချမ်းသာ- သုခ ရပေတော့လတ္တံ့။

[ဤကား အားထုတ်လိုသောစိတ်ကို ဖြစ်စေခြင်းတည်း။]

မှတ်ချက်။ [အားထုတ်လိုသောသူတို့သည် ဤအနေမျှသာ အားထုတ်၍ ရွတ်ဆိုနိုင်ကြပါစေ။]

ပြောပေးသူဆိုရန်။ အာနာပါနဿတိ ဘာဝနာဆိုသည်မှာ ထွက်သက်, ဝင်သက်ကို ဖန်ဖန်အာရုံပြုခြင်း ဖြစ်ဘယ်၊ သတ္တဝါတို့ ဘွားမြင်စတွင် ရှေးဦးစွာ ကိုယ်တွင်းမှ လေထွက်သွားတယ်၊ ထိုနောက် ပြင်ပလေသည် ပြင်ပမြှုပ်မှုန်ယူ၍ နှာခေါင်းတွင်း ပြန်ဝင်တယ်၊ ထို့ကြောင့် အစစွာ ဖြစ်သော ထွက်သက်လေကို အာဒိမှိ+သသတိ-ကြောင့် အဿာသဟူ၍ရင်း၊ အာဒိမှိ+အနတိ-ကြောင့် အာနဟူ၍ရင်း၊ နောက်မှ ဖြစ်သော ဝင်သက်လေကို ပစ္ဆာ+သသတိ-ကြောင့် ပဿာသ ဟူ၍ရင်း၊ ပစ္ဆာ+အနတိ-ကြောင့် ပါန ဟူ၍ရင်း ခေါ်တယ်။

ဘာဝနာ သိမ်းဆည်းတဲ့ အခါမှာတော့ ရှေးဦးစွာ ဝင်သက်ကို, နောက်မှ ထွက်သက်ကို သိမ်းဆည်းရပါတယ်၊ ထို့ကြောင့် ရှေးဦးစွာ ဖြစ်သော ဝင်သက်ကို အာဒိမှိ+သသတိ-ကြောင့် အဿာသ ဟူ၍ရင်း၊ အာဒိမှိ+အနတိ-ကြောင့် အာနဟူ၍ရင်း၊ နောက်မှ ဖြစ်သော ထွက်သက်လေကို ပစ္ဆာ+သသတိ-ကြောင့် ပဿာသ ဟူ၍ရင်း၊ ပစ္ဆာ+အနတိ-ကြောင့် ပါနဟူ၍ရင်း ခေါ်တယ်၊ ဤ၌ ဝင်လေ,ထွက်လေဟု အစဉ်ကို ထားကြပါ။

ဝင်လေ, ထွက်လေကို ရှည်လျှင် ရှည်သည်ဟု သိရတယ်၊ တိုလျှင် တိုသည်ဟု သိရတယ်၊ ဝင်လေ ထွက်လေကိုအစ, အလယ်, အဆုံး ထင်ရှားစေမည်ဟု အားထုတ်ရတယ်၊ ဝင်လေထွက်လေကို ငြိမ်သက်စေမည်ဟု အားထုတ်ရတယ်၊ ရှည်,တို,ထင်,ငြိမ်၊ ဤလေးခု အပေါင်းသည် ပဌမစတုက္ကမည်တယ်၊ ကာယာနုပဿနာစတုက္က, သမထစတုက္က, အာဒီဘမ္မိကစတုက္ကလည်း မည်တယ်၊ ထိုနောက် ဝေဒနာနုပဿနာစတုက္က, စိတ္တာနုပဿနာ စတုက္က, ဓမ္မာနုပဿနာ စတုက္ကသုံးခု၌ ဘာဝနာနည်း သီးခြားမရှိ၊ ထိုသူတို့၏ ဝိပဿနာ ရှုပုံတည်း၊ ဤသို့ ၁၆-ဌာန၌ ဝင်လေ, ထွက်လေအပေါင်းသည် အခြင်းအရာ ၃၂-ဟူသော ဗာတို့သာကာရ ဖြစ်၏။

ဂဏ-နုဗန်၊ ဖုသံ-ထပ၊ သလ္လက္ခ-ဝိ၊ သုဒ္ဓိ-ပဿနာ၊
နည်းရှစ်ဖြာ၊ အာနာပါန သတိတည်း။

၁။ ဂဏ-ဆိုတာ ဂဏနာနည်းဖြင့် ရှေးဦးစွာ ရေတွက်ရတယ်၊ ဝင်လေ, ထွက်လေ တစ်၊ ဝင်လေ, ထွက်လေနှစ် စသည်ဖြင့် ၁၊အထိ ဖြစ်စေ၊ ခြောက်,

ခုနစ်, ရှစ်, ကိုး, တဆယ်အထိ ဖြစ်စေ ပြန်၍ပြန်၍ ရေတွက်ရတယ်၊ ငါးမအောက် မလျှော့ရ၊ တဆယ်ထက် မလွန်ရ၊ ငါးတကြိမ်, ခြောက်တကြိမ်- စသည်ဖြင့် အစဉ်မညီ မဖြစ်စေရ၊ ငါးသက်သက်, ခြောက်သက်သက်- စသည်ဖြင့် ညီအောင် ဖြေးဖြေးရေတွက်ရတယ်၊ ဝင်တိုင်း, ထွက်တိုင်း လေထင်ရှားသောအခါ မြန်မြန်ရေတွက်ရတယ်၊ ဝင်လေ, ထွက်လေ၌ သတိမြဲအောင်, ဝိတက်ကင်းအောင် မြန်မြန် ရေတွက်ရတယ်။

၂။ နုဗန်-ဆိုတာ အနုဗန္ဓနာနည်းဖြင့် ထိုနောက် အစဉ်ဖွဲ့ရတယ်၊ ရေတွက်ခြင်းမပြုဘဲ ဝင်တိုင်း, ထွက်တိုင်း လေမလွတ်အောင် "ဝင်လေ, ထွက်လေ-ဝင်လေ, ထွက်လေ"ဟူ၍သာ နှလုံးသွင်းရတယ်။

၃။ ဖုသံ-ဆိုတာ ဖုသနာနည်း ဖြစ်တယ်၊ အသံးအခြားမရှိပါ၊ လေထိရာအရပ်၌သတိထားခြင်း ဖြစ်တယ်၊ ယခင် ဂဏနာနည်း, အနုဗန္ဓနာနည်း နှစ်ပါးလုံးပင် ဖုသနာနည်းလဲ မည်ပါတယ်။

၄။ ထပ-ဆိုတာ ထပနာနည်း၊ သူလဲသံးခြားမရှိပါ၊ ကြယ်ရောင်, ပတ္တမြားလုံးစသည်ဖြင့် တုန်လှုပ်စွာ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်, မတုန်မလှုပ် ပဋိဘာဂနိမိတ် ထင်သည်မှ အပပနာ-စျာန်ရသည်တိုင်အောင် စိတ်ကိုထားခြင်း ဖြစ်တယ်။

၅-၈။ သလ္လက္ခ-ဆိုတာ သလ္လက္ခဏာနည်း- ဝိပပဿနာပညာခြင်း၊ ဝိ-ဆိုတာ ဝိဝဋ္ဋနာနည်း-မဂ်၊ သုဒ္ဓိ-ဆိုတာ ပါရိသုဒ္ဓိနည်း-ဖိုလ်၊ ပဿနာ-ဆိုတာ ပဋိပဿနာနည်း-ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် ဖြစ်တယ်။

ထိုဝင်လေ, ထွက်လေကို ထင်ရှားရာကို အာမုံပြုပါ၊ လေနောက် စ်တ်မလိုက်ရ၊ အထက်နှုတ်ခမ်းဖျား, နှာသီးဖျား၌ စိတ်ထားပါ၊ မှန်မှန် ဖြေးဖြေး အသာကလေး ရှိုက်သွင်းပါ၊ အသာကလေးရှူထုတ်ပါ။

သံတုံး-အပ်ဖြစ်အောင် သွေးသော ဇဲလုံ့လမျိုး ထားကြပါ၊ မြင့်မိုရ်တောင်ကြီးကို ဦးခေါင်းထက် ပင့်တင်ရသကဲ့သို့ ကြီးကျယ်သော စိတ်ကို ထားကြပါ၊ အာဘိသိက်ခံပွဲသို့ သွားသော မင်းလောင်းကဲ့သို့ ထက်သန်ရှင်လန်းဝမ်းမြောက်စွာ ရေတွက်ကြပါ၊ ပြောပြသည်နှင့် လေကိုက်ညီအောင် ဝင်လေ,ထွက်လေကို သတိပြုကြပါ၊ ပြောပြပါတော့မယ်။

ဝင်လေ, ထွက်လေ-တစ်၊ ဝင်လေ,ထွက်လေ-နှစ်။ လ ။ ဝင်လေ,ထွက်လေ-တဆယ်၊ ဤဆယ်ဝါရကို မိမိ၏အရှေ့ဘက်အရပ်၌ စိတ်ဖြင့် ထားလိုက်ပါ၊

ဝင်လေ,ထွက်လေ-တစ်၊ (ယခင်နည်းတူ) ဤဆယ်ဝါရကို မိမိ၏ အရှေတောင်ဘက်... ၊ တောင်ဘက်....၊ အနောက်တောင်ဘက်....၊ အနောက်ဘက်....၊ အနောက်မြောက်ဘက် ...၊ မြောက်ဘက်....၊ အရှေမြောက်ဘက်.....၊ အောက်....၊ အထက်အရပ်၌ စိတ်ဖြင့် ထားလိုက်ပါ၊ (အရပ်ဆယ်မျက်နှာ အကြိမ်ကြိမ်လှည့်နိုင်သည်။)

အနုဗန္ဓနာနည်းဖြင့် အစဉ်ဖွဲ့ဦးအုံ့၊ ဝင်လေ, ထွက်လေ၊ ဝင်လေ,ထွက်လေ၊ ဝင်လေ, ထွက်လေ၊ (အကြိမ်ရာထောင် တတ်နိုင်သမျှ ဆိုပေးပါ၊ ထိုနောက် ဝိပဿနာ ဤသို့ ဆက်ဆိုပါ။)

ဝိပဿနာဆက်မုံ။ ဤ (ဝင်လေ,ထွက်လေ) အာရုံ-အာရုံ ပြုခိုက်တွင် စိတ်, စေတသိက်သည် နာမ်မည်၏၊ ဝတ္ထု, အာရုံ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော နာမ်, အာရုံသို့ ညွှတ်သောနာမ်၊ ထို စိတ်,စေတသိက်၏ တည်ရာဟဒယ ဝတ္ထုသည်ရင်း၊ ဟဒယဝတ္ထု၏တည်ရာ ခေါတ်လေးဖြာသမုတ် မဟာဘုတ်သည်ရင်း၊ တကိုယ်လုံးသည်ရင်း ရူပ်မည်၏၊ ကံ, စိတ်, ဥတု, အာဟာရကြောင့် ဖြစ်သောရူပ်၊ ပူခြင်း, အေးခြင်းစသည်ကြောင့် သွင်မတူပြောင်းလဲ ဖောက်လဲ ဖောက်ပြန် ဖြစ်သောရူပ်။

ဤ(ဝင်လေ, ထွက်လေ) အာရုံ-အာရုံပြုခိုက်တွင် ထိုနာမ်, ထိုရူပ်မှတပါး အာရုံပြုတတ်သော ငါ, သူတပါး မရှိ၊ ယောကျ်ား, မိန်းမ မရှိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်,သတ္တဝါ မရှိ၊ တိတ္ထိတို့ကြုံဆ၍ စဲ့လမ်းသော အတ္တ, ဇီဝ မရှိ၊ နာမ်နှင့်ရူပ်သာ ရှိ၏၊ ငါ့ကိုယ်, ငါ့ဟာ, ငါ မဟုတ်၊ နာမ်နှင့်ရူပ်သာ ဟုတ်၏၊ ဤတွင် တဒင်္ဂပဟာန် ပြည့်စုံလျှင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကွာ၏၊ အနွဝုထုဇဉ်အဖြစ်မှ လွတ်၍ ကလျာဏပုထုဇဉ် အဖြစ်သို့ ရောက်၏။

ဤ(ဝင်လေ, ထွက်လေ) အာရုံ-အာရုံပြုခိုက်ဘွင် ဖြစ်သော ဤနာမ်နှင့် ဤရူပ်သည် အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ကံစသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏၊ အကြောင်းကို စဲ့၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် နာမ်နှင့် ရူပ် ဖြစ်ခြင်းမျှသာတည်း၊ ငါ မဖြစ်၊ သူ မဖြစ်၊ ငါ့ကြောင့် မဖြစ်၊ သူ့ကြောင့် မဖြစ်၊အကြောင်းမဂင်းသော အကျိုးနာမ်ရူပ်မျှသာ ဖြစ်၏၊ တင့်တယ်, ချမ်းသာ မဘက်၊ ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ မဘက်၊ ဒုက္ခသက်သက်သာ ကြောင်းကျိုးစဲ့ကာ ဖြစ်၏၊.... ဤတွင် တဒင်္ဂပဟာန် ပြည့်စုံလျှင် စူဠသောတာပန်အဖြစ်သို့ ရောက်၏။

ဤ(ဝင်လေ,ထွက်လေ) အာရုံ-အာရုံပြုခိုက်တွင်ဖြစ်သော နာမ်ရုပ်နှင့်တကွ အဋ္ဌတ္တ, ဗဟိဒ္ဓရှိရှိသမျှ တောဘူမကနာမ်ရုပ်သည် အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ-ဝိပဿနာ ရှုစရာဒုက္ခသစ္စာ မည်၏၊ ဒုက္ခကို ဖြစ်စေတတ်သော ရှေးဘဝတဏှာသည် အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ-ဝိပဿနာရှုစရာ သမုဒယသစ္စာ မည်၏၊ ဒုက္ခနှင့် သမုဒယ မဖြစ်ရာ နိဗ္ဗာန်သည် ဝိပဿနာရှုစရာ မဟုတ်-နိရောဓသစ္စာ မည်၏၊ ဒုက္ခသိခြင်း, သမုဒယပယ်ခြင်းဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသော တိုးပွားစေအပ်သော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသည် ဝိပဿနာရှုစရာ မဟုတ်-မဂ္ဂသစ္စာမည်၏၊.... ဤတွင် သမုစ္ဆေဒပဟာန် ပြည့်စုံလျှင် မဟာသောတာပန် ဖြစ်၏။

ဤသို့ ဆက်သွယ်၍ သစ္စာလေးပါး သိခြင်းသည် ဤ(ဝင်လေ,ထွက်လေ) အာရုံ-အာရုံပြုသူ၏ ဝဋ္ဋဒုက္ခမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်၏၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်, သကဒါဂါမိဖိုလ်, အနာဂါမိဖိုလ်, အရဟတ္တဖိုလ်တိုင်အောင် ထွက်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်၏။

တနည်း-ဥာဏ်စဉ် ၁၆-ပါး ပြောပြပုံ

၁။ နာမရူပပရိစ္ဆေဒစသော ဥာဏ်စဉ် ၁၆-ပါး ဖြစ်ပုံကား- အဆင်းမြင်သောအခါ အဆင်းနှင့် မျက်စိသည် ဥပါဒါရုပ် မည်၏၊ မဟာဘုတ်ကို မှီ၏၊ ဥပါဒါရုပ်နှင့် မဟာဘုတ်သည် ဖောက်ပြန်တတ်သောရုပ်အစု မည်၏၊ ထိုအဆင်းကို သိခြင်း, ခံစားဖြင်း, မှတ်ခြင်း, ကြံစည်ခြင်း စသည်သည် အာရုံသို့ ညွှတ်တတ်သောနာမ်အစု မည်၏၊ အဆင်းမြင်ရာ၌ ရုပ်အစု, နာမ်အစုမှ တပါး ဘာမျှ မရှိ၊ ငါ, သူတပါး, ယောကျ်ား, မိန်းမ စသည်မရှိ၊ မြင်သူမျှပင် မရှိ။

အသံကြားရာ၌လည်း ရုပ်အစု, နာမ်အစု၊ အနံ့ယူရာ,အရသာစားရာ,အတွေ့ထိရာ, အသံ-သိရာ၌၊ ဝါ-စိတ်ကူးကူးရာ၌လည်း ရုပ်အစု, နာမ်အစု၊ လောဘဖြစ်ရာ, ဒေါသ ဖြစ်ရာ၌လည်း ရုပ်အစု, နာမ်အစု၊ သဒ္ဓါဖြစ်ရာ, ပညာဖြစ်ရာ၌လည်း ရုပ်အစု, နာမ်အစု၊ ဝမ်းနည်းစရာ, ဝမ်းသာစရာ၌လည်း ရုပ်အစု,နာမ်အစု၊ ချစ်စရာ, မုန်းစရာ၌လည်း ရုပ်အစု, နာမ်အစု။

လှည်းအိမ်, ဝင်းရိုး, လှည်းဘီး စသောအပေါင်းကို လှည်းဟု အခေါ်သာရှိသည်၊ လှည်း မရှိ၊ရုပ်နာမ်အပေါင်းကို ယောကျ်ားကိုယ်ကောင်, မိန်းမကိုယ်ကောင်ဟု အခေါ်သာရှိသည်၊ ယောကျ်ား, မိန်းမ မရှိ။

ကန်းသူကသွားချင် မြင်သူကအကျိုး ကျောတွင်ပိုး၍ အကျိုးညွှန်လမ်းသွားပုံဆန်းသို့ ရုပ်ကန်း နာမ်ကျိုး ကျောကပ်ပိုး၏၊ ကျောပိုးနာမ်ရုပ်-ငါမဟုတ်။

ထန်းမြစ်ထက်ခြမ်း ရုပ်နာမ်ခြမ်းလျှင် ထက်ခြမ်းကဲ့ နာမ်ရုပ် မဟုတ်သူငါ မြင်သောအခါ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကွာ၏၊ အတ္တဒိဋ္ဌိအစဲ့ ပြုတ်၏၊ ကလျာဏပုထုဇဉ် ဖြစ်၏၊....ဤတွင် ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိပြီး၏၊ ဝါ-နာမရူပပရိစ္ဆေဒဥာဏ် ပြီး၏။

၂။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ဖြစ်ပုံကား-အနာတ္တလျှင် အကြောင်းရှာရသည်၊ သူငယ်တွေ့လျှင် မိခင်ရှာရသည်၊ ရုပ်နာမ်တွေ့လျှင် အနာသဘွယ် သူငယ်အလား နှလုံးထား၍ ဖြစ်ကြောင်းရှာရသည်။

ရုပ်အကြောင်းကား-အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, ကံ, အာဟာရ-ငါးပါး ဖြစ်သည်၊ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒန်-အမိကြောင့် ရုပ်ဖြစ်သည်၊ ကံ-အဘကြောင့် ရုပ်ဖြစ်သည်၊ အာဟာရ-နို့ထိန်းထောက်ပံ့ခြင်းကြောင့် ရုပ်ဖြစ်သည်။

နာမ်အကြောင်းကား မျှားပြား၏၊ ပသာဒ, နှလုံးသွင်း ကိုယ်တွင်း အကြောင်းကြောင့် နာမ်ဖြစ်သည်၊ အာရုံ, အလင်းရောင်စသော ကိုယ်ပ အကြောင်းကြောင့် နာမ်ဖြစ်သည်။

ဤရုပ်, နာမ်သည် အဝိဇ္ဇာစသောအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပြီး, ဖြစ်ဆဲ, ဖြစ်လတ္တံ့၊ ကာလသုံးပါးလုံး အကြောင်းအားလျော်စွာ အကျိုးတရား ရုပ်နာမ်သာဖြစ်ပြီး, ဖြစ်ဆဲ, ဖြစ်လတ္တံ့၊ သူ့ကြောင့်, ငါ့ကြောင့်, ငါဖြစ်ပြီး, သူဖြစ်ပြီး မရှိ၊ ငါဖြစ်ဆဲ, သူဖြစ်ဆဲ မရှိ၊ ငါဖြစ်လတ္တံ့, သူဖြစ်လတ္တံ့ မရှိ၊ အကြောင်းမကင်းသော ရုပ်နာမ်အစုသာ ဖြစ်ပြီး, ဖြစ်ဆဲ, ဖြစ်လတ္တံ့၊ သူ့အကြောင်းနှင့်သူ ဖြစ်သောကြောင့် ငါ့အလိုလိုက်အောင် ပြုရမရ။

ဘဝအဆက်ဆက် ကြောင်းကျိုးဆက်၍ ရုပ်နာမ် အဆက်ဆက်သည် ဖြစ်ရာ၌ပင် နေရာမရွှေ့ ချုပ်၏၊ တဘဝမှတဘဝသို့ ရုပ်နာမ် မရွှေ့၊ ကြောင်းကျိုးဆက်၍ မှန်ထဲ၌ မျက်နှာရိပ်ထင်သည်၊ မျက်နှာ မရွှေ့၊ စိတ်အစဉ် ဖြစ်ရာ၌ ကြောင်းကျိုးဆက်၍ ရှေ့စိတ်ချုပ်လျှင် နောက်စိတ်ဖြစ်သည်၊ ရှေ့ဘဝစုတိ စိတ်ချုပ်လျှင် နောက်ဘဝ ပဋိသန္ဓေစိတ် ဖြစ်သည်၊ ရှေ့စိတ် မရွှေ့၊ ဤသို့ ကာလသုံးပါးလုံး ကြောင်းကျိုးသိလျှင် ယုံမှားခြင်း ကင်း၏။

ဤသို့ဆက်သွယ်၍ သစ္စာလေးပါးသိလျှင် မဂ်ဖိုလ်ရ၏၊ မဂ်ဖိုလ်မရလျှင် သုဂတိမြေ၏၊ စူဠသောတာပန် ဖြစ်၏၊ ....ဤတွင် ကခ်ါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိပြီး၏၊ ဝါ-ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ပြီး၏။

၃။ သမ္မသနဉာဏ်ဖြစ်ပုံကား-တေဘူမက ရုပ်နာမ်ဟူသမျှသည် ဖြစ်ပြီးလျှင် ပျက်စီးတတ်သောကြောင့် အနိစ္စ၊ ဇရာမရဏဖြင့် ဖောက်ပြန်တတ်သော ကြောင့် အနိစ္စ၊ တခဏမျှသာ တည်တတ်သောကြောင့် အနိစ္စ၊ မြဲသည်ကို ပယ်တတ်သောကြောင့် အနိစ္စ။ (လေးနက်။)

တေဘူမက ရုပ်နာမ်ဟူသမျှသည် ဥပါဒ်အခြားမဲ့၌ ငြိသို့ ရောက်၏၊ ငြိ၌ အိုမင်း ရင့်လျော်၏၊ ပင်ပန်း၏၊ မချွတ် ပျက်စီး၏၊ ထိုသို့ မပြတ် နှိပ်စက်တိုင်း ခံရသောကြောင့် ဒုက္ခ၊ သည်းခံနိုင်ခဲသောကြောင့် ဒုက္ခ၊ ဒုက္ခအမျိုးမျိုး၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် ဒုက္ခ၊ သုခကို ပယ်တတ်သောကြောင့် ဒုက္ခ။ (လေးနက်။)

တေဘူမက ရူပ်နာမ်ဟူသမျှသည် ဥပါဒ်အခြားမဲ့၌ ဌီသို့ မရောက်ပါစေ လင့်ဟု တောင့်တ၍ မရ။ ဌီသို့ရောက်လျှင် မရင့်လျော်ပါစေလင့်ဟု တောင့်တ၍ မရ၊ ရင့်လျော်လျှင် ပျက်ပါစေလင့်ဟု တောင့်တ၍ မရ၊ ပြုသူ, ခံစားသူ မရှိ၊ အလိုလိုက်ခြင်းမှလည်း ဆိတ်၏၊ ထိုသို့ ပြုသူ, ခံစားသူမှ ဆိတ်သောကြောင့် အနတ္တ၊ စိုးပိုင်သောသခင် မရှိသောကြောင့် အနတ္တ၊ အလိုလိုက်အောင်ပြု၍ မရသောကြောင့် အနတ္တ၊ တိတ္ထိတို့ကြုံဆသော အတ္တအဖြစ်ကို ပယ်တတ်သော ကြောင့် အနတ္တ၊ (လေးနက်။) ထိုအနက်တို့ကို မှတ်သားရမည်။

တဘဝအတွင်း ရူပ်နာမ်သည် မသေမီချုပ်၏၊ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ၊ ပဌမ အရှယ် ရူပ်နာမ်သည် မဇ္ဈိမအရှယ်သို့ မရောက်မီ ချုပ်၏၊ မဇ္ဈိမအရှယ် ရူပ်နာမ် သည် ပစ္ဆိမအရှယ်သို့မရောက်မီ ချုပ်၏၊ ပစ္ဆိမအရှယ် ရူပ်နာမ်သည် မသေမီ ချုပ်၏၊ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ။

၄။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဖြစ်ပုံကား- အကြောင်းမဂင်းသော ရူပ်နာမ်တို့၏ ဖြစ်စ-ဥပါဒ်သည် ဥဒယမည်၏၊ ရူပ်နာမ်တို့၏ ပျက်သောဘင်သည် ဝယမည်၏၊ ဖြစ်၍ပျက်၏၊ တဘို့မှတဘို့ မရောက်၊ အဆက်အစပ်အပိုင်းအပြတ် ဖြစ်၏၊ တဖျစ်ဖျစ်မည်ဆူ အိုးကင်းပူထက် နှမ်းစေ့ကျက်သကဲ့သို့ တဖြစ်တည်းဖြစ်၍ တပျက်တည်းပျက်သော ရူပ်နာမ်ပါတကား။

၅။ ဘင်ဉာဏ်ဖြစ်ပုံကား-ရူပ်နာမ် သခ်ါရတရားအစုသည် ဖြစ်လေသမျှ ချုပ်ပျက်လေစ့်တကား၊ လျှပ်စစ်ပုံဟန် အပျက်မြန်လေစ့်တကား၊ အိုးခွက်ကဲ့ အတူ အိုးကင်းပူနှမ်းကျက် တပျက်တည်းပျက်လေစ့်တကား၊ပရမ်းပတာကြဲသော မြှုနှုသသော အတောမသတ် ပျက်လေစ့်၊ မိုးယိုးရွာစဉ် ရေပြင်၌ ရေပွက်အပေါင်း ဥပေါင်းပုံဟန် အပျက်မြန်လေစ့်၊ ဦးခေါင်းမီးလောင်လျှင် မီးသတ်ရန် လက်မနှေးစေရ၊ မသေလိုလျှင် ဘင်ဉာဏ် လက်မနှေးစေရ။

၆။ ဘယဉာဏ်ဖြစ်ပုံကား-ရူပ်နာမ်သခ်ါရတို့၏ ပျက်ခြင်းသည် ကြောက်ဖွယ် ကောင်းလေစ့်၊ ခြသေ့အလား မြွေကျားဆင်ဆိုး မိုးယိုးကြိုးစက်ကွင်း ရှားမီး တွင်းပမာ စစ်တလင်းကုန်း သင်းချိုင်းကုန်းအသွင် နေချင်စရာမရှိ ဘေးအတိ စုပေါင်းလေစ့်တကား။

၇။ အာဒီနဝဉာဏ် ဖြစ်ပုံကား- ဘုံသုံးပါးသည် မီးကျီးတွင်းသုံးခုနှင့် တူလေစ့်၊ ဓာတ်ကြီးလေးပါးသည် မြွေဆိုးကြီးလေးကောင်နှင့် တူလေစ့်၊ ခန္ဓာငါးပါးသည် သံလျက်မိုးသော သူသတ်ဟောက်ပြား ငါးဦးနှင့် တူလေစ့်။

၈။ နိဗ္ဗိဒါဥာဏ် ဖြစ်ပုံကား- ရှေဟသ်သည် ဒုန်းစက္ကားအိုင်၌ မမေ့၊ ဟိမဝန္တာအိုင်ကြီး ခုနှစ်အိုင်၌ မေ့သည်၊ ခြင်သေ့မင်းသည် ရှေချိုင့်၌ မမေ့၊ ဟိမဝန္တာ တောသုံးထောင်၌ မေ့သည်၊ ဘုံသုံးပါးသည် ဒုန်းစက္ကားအိုင်ကြီး, ရှေချိုင့်နှင့် တူလျှင်၊ မေ့စရာမဟုတ်၊ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တဟု ရှုသော အိုင်ကြီးသာ, အနုပဿနာ တောသုံးထောင်သာ မေ့လျော်ဘွယ် ကောင်းလေ့။

၉။ မုစ္စိတုကမျတာဥာဏ် ဖြစ်ပုံကား- ဘုံသုံးပါး၌ အိုဘေ, နာဘေး, သေဘေးအကြား ကျင်လည်ရခြင်းသည် ပိုက်ကွန်မိသောငါး, ဂဠုန်လက်တွင်း နဂါး, မြွေခံတွင်းဘားနှင့် တူလျှင်၊ ယခုလွတ်မှ ကောင်းလေ့။

၁၀။ ပဋိသင်္ခါဥာဏ် ဖြစ်ပုံကား-ရုပ်နာမ်သည် အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တဟု မဂ်ဖိုလ်မရမချင်း ပြန်၍ သိမ်းဆည်းစရာတို့ပါတကား။

၁၁။ သင်္ခါရုပေက္ခာဥာဏ် ဖြစ်ပုံကား-ဤကိုယ် ရုပ်နာမ် သင်္ခါရသည် ငါ့ကိုယ်အတွက်မှလည်း ဆိတ်၏၊ ကိုယ်၏ဥစ္စာ အတွက်နိယမှလည်း ဆိတ်၏၊ ငါပူစရာ သူမရှိ၊ သူပူစရာငါမရှိ၊ အဘယ်နေရာ, အဘယ်အခါ, အဘယ်မှာမျှ မရှိ၊ သုညအတိ ဖြစ်၏။

၁၂။ အနုလောမဥာဏ်,
၁၃။ ဂေါတြဘူဥာဏ်,
၁၄။ မဂ်ဥာဏ်,
၁၅။ ဖိုလ်ဥာဏ်,

၁၆။ ပစ္စဝေက္ခဏာဥာဏ်တို့ကား- အယူးအားထုတ်ဘွယ်, ဆင်ခြင်ဘွယ်မရှိ၊ ဝင်လေ, ထွက်လေ-ရှုသူတို့သည် ဤဥာဏ် ၁၆-ပါးနှင့် ပြည့်စုံကြပါစေကုန်သတည်း။

ဘုရားဖြစ်ပြီး ၄၆-နှစ်ကြိမ်ပြောက်၌ ဖြစ်သော ပဌမသင်္ကန်ယနာတင်ရှင်မဟာကဿပအမှူးရှိသော ရဟန္တာငါးရာသည် သာသနာနှစ် ၂၄၉၈-ခုမြောက်၌ ကျင်းပသော ဆဋ္ဌသင်္ကန်ယနာတင်ပွဲကြီးကို နည်းကောင်းပြလျက် စောင်မနှိုင်ပါ စေသတည်း။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အရသာပြီးပြီ။

ထင်းယောဒီး
စာပေယုန်းရိုးရေး

အမှတ်(၅၀၁)ကုန်သည်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

တအုပ် ၇/-